izrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

. sz. 1970 január

HÍREK eseményeik

Az Óbudai Hajógyár önkéntes tűzoltótestületének 100 éves jubileumán Holdampf Károly tű. alez. jutalmakat és dicsérő okleveleket nyújtott át a testület több tagjának

A budaörsi tűzoltótestület megalakulásának 80. évfordulóján Bátori Imre tanácselnök-helyettes adta át az önkénteseknek ajándékozott új zászlót

A belügyminiszter a Tűzrendészeti Érem arany fokozatával tüntette ki Kallos Lászlót, az ÁFOR főosztályvezetőjét

A Heves megyei parancsnokság Eger felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából találkozóra hívta meg az 1945-ben szolgálatot teljesített, nyugdíjas tűzoltókat

Nagy megtiszteltetés volt

Kovács András szűkszavú ember, önmagáról meg egyáltalán nem beszél, vagy ha igen, az alig haladja meg az adatszerűséget. Ha azokról van szó, akikhez az élete, munkája kötődik, az más: akkor egyszeriben beszédesebb lesz.

Ötvenhat esztendős, és 28 éve dolgozója a Landler Jenő Járműjavítónak. Üzemi munkásként kezdte, s mellette kedvet kapott a tűzoltóskodáshoz is. 18 éven át beosztottként ténykedett. 1959 fordulópont az életében: parancsnoki megbízatást kap, s azóta irányítja az üzemi kollektívát.

40 fős egységének beosztottai zömében vasútőrök; a többiek a különböző üzemrészekben dolgoznak. Máskülönben a vasútőrök szolgálatvezetője, s náluk a vasútőri feladatokhoz szorosan kapcsolható a tűzmegelőzés, mivel beosztottai az üzem három körzetében rendszeresen járőröznek, s a tűzrendészeti szabálytalanságok mellett sem mennek el szó nélkül. Nagyrészt ennek köszönhető, hogy az 1948-as kárpitosműhely- és az 1950-es kocsiróptető-tűz óta jelentősebb eset nem fordult elő a vállalatnál.

Különösen az elmúlt tíz év jelentett sokat a tűzrendészeti helyzet javulásában. Az éghető anyagú építményeket átépítették, s a vállalat vezetése az egyéb tűzkeletkezési okok felszámolása érdekében is sokat tett.

Szertárukban három kismotorfecskendő áll készenlétben, de kisebb eseteknél nem is szükséges az igénybevételük, mert a gondosan kiépített tűzcsaphálózat és tömlőkészlet is elegendő a beavatkozáshoz.

Versenyrajuk hírneves: az utóbbi két évben kerületi elsők és fővárosi harmadikok voltak a 800-as kategóriában. Nemrég szervezett ifjúsági csapatuk is csak sorsolással került a második helyre a kerületi versenyen.

A Járműjavító önkénteseinek kiemelkedő teljesítménye közös munka eredménye, s a parancsnok hozzáértő, lelkiismeretes irányító tevékenységéé.

Kovács András, a szakma kiváló dolgozója is azoknak a sorában áll, akiket a belügyminiszter magas elismerésben részesített a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 52. évfordulója alkalmából.

Nagy megtiszteltetés és végtelenül jó érzés volt számára, hogy ezt is megérhette.

Novemberben önkéntes tűzoltók újabb csoportját látta vendégül a BM TOP budapesti jutalomkiránduláson

Jubileumi év jegyében

Írta: Dr. Farkas György tűzoltó ezredes, a BM Tűzrendészet országos parancsnoka

Boldog új esztendő reményében köszöntjük egymást ismét, s meggyőződéssel hisszük, hogy jókívánságunk teljesedik. Hisszük és hihetjük, mert az elmúlt évek a bizonyosság erejével szolgáltak számunkra. Társadalmunk fejlődése és egyéni körülményeink alakulása teljes joggal keltette bennünk a bizakodás, az egészséges optimizmus érzését, hiszen minden számvetés alkalmával az előrehaladás, a gyarapodás megannyi tényét tapasztalhattuk.

Pártunk és kormányunk politikája a realitásokra épül, s mind nemzetközi, mind pedig hazai vonatkozásban népköztársaságunk tekintélyének növekedését, államrendünk további erősödését, népgazdaságunk tervszerű fejlődését, céljaink megvalósítását szolgálja.

Az elmúlt év, de különösen az MSZMP Központi Bizottságának november 26–28-i ülése, s a tanácskozáson hozott határozat csak megerősített bennünket ebben a tudatban.

Az 1969-es esztendő testületünk életének is jelentős állomása volt. Erőfeszítéseink s hivatásos és önkéntes személyi állományunk odaadó munkássága nyomán tovább javult a tűzrendészeti helyzet. Szilárdult a szolgálati fegyelem; eredményeket értünk el a felkészültség növelésében, és egységeink – szakszerű, bátor beavatkozással – további károsodásoktól mentesítették a népgazdaságot.

Jóleső érzés mindannyiunk számára, hogy a Központi Bizottság is nagyra értékelte a Belügyminisztérium dolgozóinak, egész személyi állományának tevékenységét; elismerését fejezte ki a köz szolgálatában tanúsított áldozatkész helytállásért, és köszönetét nyilvánította a közrend, a közbiztonság fenntartása sok tízezernyi önkéntes segítőjének, köztük az önkéntes tűzoltóság tagjainak.

Ez az elismerés csak még inkább megerősít bennünket abban a tudatban, hogy jó úton haladunk; a minisztérium egyik szerveként a tűzrendészet is betölti fontos szerepét, tagjai teljesítik az esküben vállalt kötelezettségüket. Egyúttal ösztönzés is arra, hogy növekvő feladatainkat az eddigiekhez hasonló felelősségérzettel végezzük, s ennek szellemében kezdjük az új évet.

Meggyőződésem, hogy a tűzrendészet hivatásos állománya és a mintegy 150 ezer önkéntes tűzoltó is átérzi a határozat jelentőségét, s mindent megtesz annak érdekében, hogy az eddigiekhez hasonló odaadással, a haza és a hivatás szeretetétől áthatva tevékenykedjék.

Növekvő értékeink, s az állampolgárok életének védelme, a jövőben is nehéz feladatokat ró tűzoltóságunkra. Népgazdaságunk fejlődési üteme, iránya, de ezen belül is az energiahordozók felhasználásánál a gázenergia, a fűtőolaj arányának rohamos növekedése s a kapcsolatos program eredményes végrehajtása, valamint a vegyipar fejlesztésével és a műanyagok térhódításával – hogy csak ezt a néhányat emeljem ki –, esetenként új, a korábbitól eltérő jellegű tennivalókat hárítanak ránk. Olyanokat, amelyek csak a megelőzés hatékonyságának fokozásával, a keletkezett tüzek gyors, szakszerű felszámolásával, a technikai és taktikai felkészültség növelésével, az önkéntes tűzoltóságok erősítésével s a tömegkapcsolat szorosabbra fűzésével és a BM-szervek közötti sokoldalú együttműködés jegyében valósíthatók meg.

Amikor a Központi Bizottság határozata leszögezi, hogy a Belügyminisztérium, e fontos közszolgálati ágazat számára a munka megfelelő feltételeiről gondoskodni kell, azt is „elvárja a Belügyminisztérium dolgozóitól, hogy továbbra is következetesen védelmezzék a Magyar Népköztársaság államhatalmát minden külső és belső ellenséggel szemben. Erősítsék a közrendet és közbiztonságot, továbbra is határozottan lépjenek fel törvényeink megsértőivel szemben, és biztosítsák a törvénytisztelő állampolgárok védelmét, személyi és anyagi biztonságát, s ügyeiket gyorsan és lelkiismeretesen intézzék."

A határozatból adódó tennivalóink világosak, egyértelműek, és nem lehet számunkra felemelőbb, megtisztelőbb kötelesség, mint ezek elvégzése. Azt is látnunk kell, hogy e feladatok végrehajtása csak a vezetés színvonalának további növelésével; az állomány politikai-szakmai képzettségének gyarapításával, szolgálati fegyelmének szilárdításával lehetséges. Hasonlóan fontos feltétele ennek a tűzrendészeti igazgatási tevékenységnek a gazdasági élet követelményeihez történő igazítása, egyszerűsítése, a gazdasági vezetők felelősségének fokozása; a célirányosabb propagandamunka kiszélesítésével a tűzmegelőzés társadalmi üggyé tétele, s a tudományos kutató és kísérleti tevékenység kiszélesítése és eredményeinek elterjesztése, hasznosítása.

Szolgálati kötelezettségeink teljesítésében, csakúgy mint eddig, továbbra is támaszkodhatunk a párt-, állami és társadalmi szervek, valamint a lakosság hatékony támogatására. Kimeríthetetlen erőforrás és olyan szilárd bázis ez, amely feltétele és egyben biztosítéka a közösség érdekében kifejtett munkánknak.

Az új évben szabad életünk negyedszázados évfordulóját, a lenini centenáriumot és a magyar tűzrendészet újjászervezésének 25. évfordulóját is ünnepeljük. Személyi állományunk, a pártszervezetek kezdeményezésére és irányításával, felajánlásokkal, a szakmai feladatok még eredményesebb ellátását elősegítő kezdeményezésekkel, ünnepi rendezvényekkel készül a történelmi eseménysorozatra. A jubileumi év jelentőségéhez méltó vállalások azt az őszinte érzést és szándékot tükrözik, amely testületünk hivatásos és önkéntes tagjait áthatja, s amelynek szellemében teljesítik megtisztelő, de nehéz, olykor áldozatokkal is járó szolgálatukat.

Az 1970-es év alkalmából ezeknek a gondolatoknak a jegyében köszöntöm testületünk valamennyi hivatásos, önkéntes tűzoltóját, s a tűzrendészet minden társadalmi munkását. Kívánom, hogy az elvtársak fáradozását, őszinte igyekezettől vezérelt munkáját további sikerek koronázzák. Legyen felszabadulásunk 25. évfordulójának szellemének méltó ez a törekvés, és újabb tettek tanúsítsák mindannyiunk részéről a haza, a dolgozó nép önfeláldozó szolgálatát. A legnehezebb körülmények közepette is az a tudat adjon erőt a helytálláshoz, hogy pártunk, kormányunk, dolgozó népünk nagyra értékeli tevékenységünket, és jelentőségéhez mérten segít, támogat bennünket az élet- és vagyonvédelemben reánk háruló feladatok teljesítésében.

Kívánom, hogy a jubileumi évben is mindannyian jó erőben, egészségben teljesítsék szolgálatukat, és munkásságuk nyomán tovább szilárduljon hazánk, a Magyar Népköztársaság tűzrendészeti helyzete.

Boldog új esztendőt, erőt, egészséget, sok sikert kívánunk valamennyi olvasónknak!

Új elnevezéssel, de azzal a régi szándékkal jelentkezünk 1970-ben, hogy lapunk az ország minden hivatásos és önkéntes tűzvédelmi munkásának a folyóirata legyen.

Éppen ezért arra törekszünk, hogy 1970-ben változatlan áron, de gazdagabb tartalommal és tetszetősebb kivitelben jelentessük meg lapunkat.

Kérjük olvasóinkat, hogy – mint eddig – az új esztendőben is segítsék munkánkat javaslataikkal, észrevételeikkel. Fáradozásaikat előre is köszönve még egyszer minden jót kíván az új év alkalmából:

A TŰZVÉDELEM SZERKESZTŐSÉGE

Battonyától — Nemesmedvesig

Emberek az embertelenségben

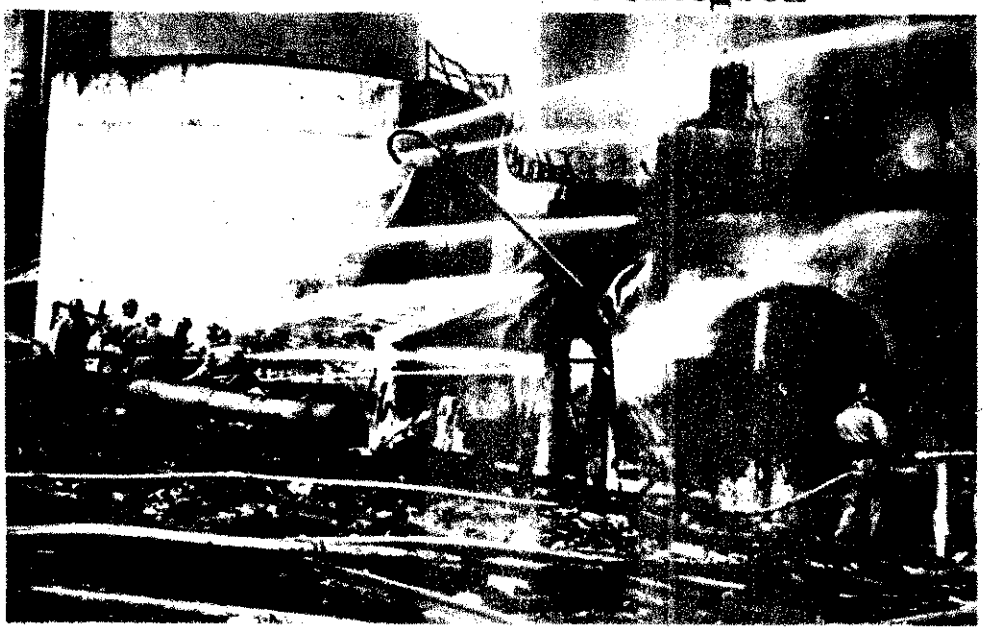

A 3. Ukrán Front január 2—február 7 közötti harctevékenységének az volt az eredménye, hogy meghiúsította az ellenségnek a szovjet csapatok megsemmisítésére, a bekerített budapesti csoportosítás felmentésére és a Duna menti védelem helyreállítására irányuló próbálkozásait.

Miatt a 3. Ukrán Front súlyos harcokat vívott a külső arcvonalon, a szovjet csapatok folytatták a bekerített budapesti csoportosítás megsemmisítését.

Malinovszkij és Tolbuhin marsallok, a frontparancsnokok a felesleges vérontás elkerülése, a város lakosságának, történelmi és műemlékeinek megkímélése végett december 29-én ultimátumot intéztek a bekerített csoportosítás parancsnokságához, és kapituláció esetén humánus feltételeket ajánlottak fel. Steinmetz Miklós századost, a 2. Ukrán Front parlamenterét azonban géppuskatűzzel fogadták; Osztapenko századost, a 3. Ukrán Front parlamenterét pedig hátulról lelőtték.

Ezek után nem maradt más választás, mint az ellenség megsemmisítése, ami súlyos áldozatokkal járt, mert szinte házról házra kellett a várost megtisztítani a fasiszták tól.

A bőripariak jubileumi vállalása

Nem egészen egy évvel a nagy sikert aratott tűzrendészeti hetek megnyitója után újabb érdekes feladatokra vállalkoztak a bőripariak, pontosabban a Bőripari Vállalat központi és 3. sz. gyárának tűzrendészei, tűzoltói.

— Mi a céljuk? — kérdezzük *Varga Lászlót*, a központi tűzrendészeti előadót.

— Akárcsak mások, mi is szeretnénk valamivel hozzájárulni a kettős jubileum évének vállalásaihoz. De mivel napi feladataink jobb elvégzése — úgy érezzük — kötelességünk, ezért nem felajánlás formájában igyekszünk javítani fogyatékosságainkon.

Az elmúlt hónapokban gyakran hallhattunk a „Televízót minden iskolának" mozgalomról. Érdeklődni kezdtünk, hogy mivel segíthetnénk Újpest és Rákospalota kisiskolásait. Kiderült, náluk ilyen gond nincsen, viszont a felső tagozatosok tűzrendészeti oktatása még nem megoldott feladat, mivel a pedagógusoknak erről nincsenek kellő ismereteik.

Ugyanakkor megtudtuk: az Attila utcai iskola úttörőtűzoltószakköre is támogatást igényel.

— S hogyan kívánnak segíteni?

— Miután *Dombóvári Sándor* igazgatási osztályvezető és gyárunk igazgatója *Ignácz János* is támogatta elképzeléseinket — újságolja *Gál József*, a 3. sz. gyár tűzrendésze —, a következőket tervezzük:

Alapos felkészülés után filmvetítéssel egybekötött előadásokat tartunk a két kerület VII—VIII. osztályos tanulóinak, és pedagógusaiknak is igyekszünk támogatást nyújtani, hogyan neveljék a kis állampolgárokat a tűzvédelmi ismeretek elsajátítására. Sőt szükség esetén az iskolák tűzrendészeti körülményeinek rendezéséhez is tanácsal szolgálunk.

VARGA LÁSZLÓ: Az a tervünk, hogy az említett tűzoltószakkör felett védnökséget vállalunk, sőt felvesszük a pajtásokat tiszteletbeli gyári tűzoltóknak. Lehetőségeink arányában ellátjuk őket egyenruhával és felszerelésekkel, vendégeink lesznek a közgyűléseken, vállaljuk a tűzoltóversenyre való felkészítésüket, és minden mást, ami szükséges.

GÁL JÓZSEF: Már beszéltünk az egyik ktsz-szel. Jutányosan vállalják az e célra ajándékozható egyenruhák átalakítását. De mivel pedagógiailag is helytelen, hogy a gyerekek készen kapjanak mindent, gondoskodunk róla, hogy szünidőben bőrhulladék-válogatással, s hasonló nekik való munkával gyarapíthassák a szakköri bevételt.

Tanulmányi eredményeiket és tűzoltói tevékenységüket állandóan figyelemmel kísérjük, és rendfokozatban is előléptetjük majd a legjobbakat. Reméljük, többen közülük a bőripari szakmát is megszeretik, s idővel gyárunk dolgozói és tűzoltói lesznek.

VARGA LÁSZLÓ: Másik vállalásunk a két kerület tűzrendészeti helyzetének javítását célozza. Mindkét kerületi tanácsnak felajánlottuk, hogy tűzrendészeti bizottságaik aktiválként dolgozunk. A két gyár tűzrendészeti felelősei havonta egyszer szívesen vállalkoznak lakóházak, kisebb ktsz-ek, tanácsi létesítmények és maszekműhelyek tűzvédelmi ellenőrzésére.

Reméljük, többi gyáraink és telepeink is csatlakoznak a kezdeményezéshez.

GÁL JÓZSEF: Én abban is bízom, hogy a többi újpesti és rákospalotai vállalat sem zárkózik el a hasonló segítségnyújtástól. Hiszen sok szép eredményt érhetnénk el együtt, ha minél többen vállalnának egy kevéske feladatot.

Varga László

Gál József

Budapest felszabadításában a Vörös Hadsereggel együtt magyar katonák és tisztek is részt vettek. A mintegy 2500 fős Budai Önkéntes Ezrednek Variházy Oszkár alezredes volt a parancsnoka. Az alakulat csaknem 600 embert vesztett a súlyos harcokban.

„Felkoncoltatik, agyonlövetik" ez a két szó volt a leggyakoribb a nyilas pribékek plakátjain, újságjaiban és rádiójában. Az óvóhelyre menekült emberek jobban féltek a mindenütt „ellenség" után szimatoló különítményektől, mint a szőnyegbombázásoktól.

Az utcákon gyakran kattogtak az árpádsávos karszalagosok géppisztolyai, a Duna vizét ártatlan áldozatok vére festette pirosra. Halál várt a katonaszökevényekre, a kiürítési parancsot megtagadókra, a frontvonalról megszökött gyerekekre és

Ez a felvétel évekkel ezelőtt egy Kún utcai látogatás alkalmával készült Markos Józsefről, vagyis Alfonzóról. Mellette: Kiss István, aki ma már ny. tű. őrgy.

azokra is, akik nem jól választották meg az őseiket.

És mégis, az emberiesség ereje sok esetben erősebbnek bizonyult az állig felfegyverzett gonosztevőkénél. Több ezer ember névtelen hősök százainak köszönheti, hogy megérhette a felszabadulást. Olyanoknak, akik maguk is az életükkel játszottak. Köztük szép számmal akadtak tűzoltók is. Az ő tetteiknek kívánunk most emléket állítani, egykori bajtársaik visszaemlékezései nyomán.

Kiss István ny. tű. őrgy. akkoriban fiatal vonulós tűzoltó volt:

— 44 tavaszától sok mindenen mentünk keresztül. Oltottuk a Ferencvárosi pályaudvart, közvetlenül bombázás után. Égtek a vagonok, s bennünket félelem dermesztett, mert nem tudtuk, melyikben lehet robbanóanyag, lőszer.

Alig végeztünk az oltással, amikor újból felsüvítettek a szirénák. Arra sem maradt időnk, hogy fedezéket keressünk, mert máris hullottak a bombák. Bújjunk a bombatölcsérekbe! — üvöltötte valaki; kúsztunk, abban a hiedelemben, hogy ugyanoda már nem esik újabb... A hullámot követően folytattuk az oltást, és csak akkor oldódott a félelmünk, amikor fecskendőnk begördült a Kun utca kapuján.

Vonultunk lakóházakhoz, ugyancsak bombatámadás után, méghozzá elég gyakran. Mentettük a Szív utca és az akkori Király utca sarkán találatot kapott ház lakóit, amikor újabb angolszász repülőtámadás érte a környéket. Rettegtünk most is, de anélkül, hogy kérdeztük volna egymást, folytattuk a mentést. Senki sem bújt el, mert ezúttal emberéletekről volt szó.

Azokban a napokban azt hittük, ennél rettenetesebb már nem jöhet. Tévedtünk: a többiek is, én is. Mert ami ezután következett, az még a bombázások poklánál is rosszabb volt. Szinte semmiség ahhoz képest, amikor október 16-án szabadnapból szolgálatba mentem, és észrevettem a Kun utcai laktanya kapujában álló SS-ruhás géppisztolyosokat...

Egy Benedek nevű, nyilas érzelmű tiszt lett a főparancsnok. Nemcsak azt követelte, esküdjünk fel Szálasira, hanem, hogy ragadjunk fegyvert, és menjünk a frontra. Ettől a gyalázattól Solti László, jelenleg ny. tűzoltó őrnagy bátor fellépése mentett meg bennünket. Az „esküttételkor" leghátul állt, és azzal vigasztalta a mellette állókat, hogy hamarosan megérkeznek a szovjet csapatok, s közben — igaz, nagyon halkan — az Internacionálét dúdolta.

Nos ő volt az, aki szót kért, és közölte, hogy mi korábban emberéletek védelmére tettünk esküt, tehát a tűzoltás és mentés a kötelességünk, s nem vonulunk be, csak ha szabályszerűen behívnak. Szerencsére ezt nem merték megtenni.

A hozzá hasonló józan gondolkodású tűzoltók sokat segítettek abban, hogy tisztábban lássunk. Jellemző, hogy csak két tűzoltó állt be a nyilasokhoz, ezzel szemben annál többen segítettek olyan bújkálók rejtegetésében, akik a városban levő segélyszakaszok tagjaiként érhették meg a felszabadulást.

Dr. Zubriczky Ireneus ny. tű. ezds. Rákospalota tűzoltóparancsnoka volt akkoriban:

— Soha el nem múló hálával és szeretettel emlékszem vissza egykori tűzoltóinkra. Géczy Lászlóra, Farkas Ferenc, Selmeci István, Várszegi Gyula elvtársakra meg a többiekre. A politikához nem sokat értettek akkoriban, és hősi babérokra sem pályáztak, de helyén volt a szívük, s kötelességüknek tekintették, hogy minden bajba jutotton segítsenek. Hej, ha valamelyik nyilas vagy rendőr történetesen megállítja a Selmeci István és a többiek vezette mentőautókat, akkor biztosan a deportálás elől menekülő utasaik sorsára jutottak volna!...

Légós segélyszázad tagjaiként több száz ember teljesített nálunk szolgálatot. Jó részük politikai vagy más okokból üldözöttek, és nagy számban olyan leventék, akik nem akarták, hogy Nyugatra hurcolják őket.

Géczy László meg a többiek minden segítséget kérőt elláttak igazolvánnyal, s felvették az egységbe. Ha kellett, még búvóhelyet is szereztek a számukra. Én akkor nem tudtam, hogy egyikük, Dinda Béla partizán volt, s tetteiről is csak akkor hallottam bővebbet, amikor halála után kerületünkben utcát neveztek el róla. S azt sem tudtuk, hogy Pogonyi Antal, a közelmúltban elhunyt műfordító, s vezető beosztású rendőr főtiszt kicsoda tulajdonképpen.

Bár sokszor ki voltunk téve a nyilasok meg a csendőrök „érdeklődésének", senki sem akadt, aki őket vagy a többieket beárulta volna. Még az a két emberünk, akik a nácikkal rokonszenveztek, sem merte, mivel féltek a kollektíva erejétől.

S úgy hiszem, amikor sokallani kezdték a létszámunkat, tényleg igazat mondtam, hogy senkit sem nélkülözhetünk. Kerületünk sok-sok lakosát mentették meg a biztos haláltól, méghozzá nemegyszer sűrű bombázás közepette. Csak egyetlen epizód: amikor elfogyott a kötszer az egyik segélyhelyen, két fiatalember önként jelentkezett, hogy a golyózáporban is elviszik a kért segítséget. Egyikük sohasem ért oda. A másik: Molnár Károly volt, a jelenlegi tűzoltó alezredes.

„Igazoljuk, hogy **Andai Mátyás** székesfővárosi törzstűzmester 1944. évi április hó 19-től, 1945. évi március hó 29-ig teljesített szolgálatot a Szent Rókus központi közkórházban, mint az idetelepített légó-műszaki mentő- és tűzoltószakasz parancsnoka. Szolgálatával kapcsolatban kórházunk légoltalmi szervezetével mindig szorosan együttműködött.

Számtalan esetben sorozatos külső bevetések dacára is saját maga és beosztottjai minden légiveszély jelzése alkalmával betegeink óvóhelyre való le- és felszállításának kimerítő nehéz munkáját páratlan ügyességgel és lelkiismeretességgel végezték."

Kevés ember kapott ilyen „kórházi zárójelentést". De hogyan emlékszik vissza immár nyugalmazott főhadnagyként az akkori napokra?

— Az első hónapokban a Rókus-kórházból többször máshová is riasztottak bennünket. 44 tavaszának és kora nyarának borzalmai azonban eltörpülnek a nyilas rémuralom mellett. Pedig amikor a Dorozsmai úti ház 29 halottját ki kellett hoznunk, és csak négy ember mert vállalkozni rá, vagy amikor a volt Pók áruház egyik emeleti lakásából — ugyancsak lebombázott épületből — hoztunk le egy asszonyt, s minden pillanatban attól

Dr. Zubriczky Ireneus ny. tű. ezds.

kellett tartanunk, hogy a romok a kihúzóterpára dőlnek (a folyosók és lépcsőházak már korábban leszakadtak), és amikor a Rökk Szilárd utca egyik házában kényszerűségből mi hatástalanítottuk a fel nem robbant gyújtóbombákat, az sem volt éppen „veszélymentes".

Amikor bezárult az ostromgyűrű, a kórház arculata is megváltozott. Zsúfolásig tele volt betegekkel, de olyanokkal is, akik itt kerestek menedéket.

Pommersheim professzor meg sok más derék orvos minden veszéllyel dacolva ellátegette őket, s emiatt a nyilasok le akartak velük számolni. Sok szerencsétlen néhány napi menedéket talált a kazánházban, a padláson, vagy éppen az üres koporsókban. Razziák idején úgy igyekeztünk irányítani a dolgokat, hogy a nyilasok ezeket a helyeket lehetőleg ne találhassák meg. (Itt bujkált egy darabig Alfonzó, a színész és dr. Lakat Károly ezredes is.)

Kétszáz halottat kellett eltemetnünk a legnagyobb akna- és ágyútűzben, hogy

Andai Mátyás ny. tű. ftdgy.

elkerülhessenek a többiek. Például az a kisgyerek, akinek lovaskocsiban hozták vajúdó édesanyját, s mire a szülészetre értünk, már a kezemben tartottam.

A Corvin Áruház égésekor kórházunkat is közvetlen veszély fenyegette, de sikerült a tüzet megállítanunk. És sohasem felejtem el azokat a hátgerinctöréses betegeket, akiket minden légitámadás idején nekünk kellett levinnünk, s akik szerencsésen felgyógyultak.

Oltottuk még a kötszerraktárat, igyekeztünk menteni a menthetőt, amikor a mártírok Rókus-kápolna találatot kapott. Két napig egyfolytában oltottunk az Egyetem utcai könyvtárban, s a második napon a szemben levő házat telitalálat érte. Itt már nem segíthettünk. A felszabadulás napjaiban szovjet sebesülteket is ápoltak a kórházban. A szovjet parancsnokság később magasra értékelte, hogy a kórház személyzete a körülményekhez képest milyen gondos kezelésben részesítette a hős harcosokat.

Jól tudom, nem sok az, amit tettünk, de azt emberséggel tettük. Mégis biztosan a társaimnak is a torkában dobog a szívük, amikor nekünk már ismeretlen emberek az utcán ránkköszönnek, és megkérdezik: emlékszünk-e, amikor ők ott 44-ben, a Rókus-kórházban...

(g)

ÍGY KEZDTÜK

Igen, így, ilyen körülmények között és ilyen felszereléssel. De még ebből is alig maradt, mert amit a háború pusztítása megkímélt, azt a fasiszták hurcolták el Nyugatra. Persze ilyen szer is jóformán csak a fővárosban akadt, vidéken alig. Ott egyébként előtte is csupán a megyei és esetleg járási székhelyeken volt gépjárműszer, ami szintén a többihez hasonló sorsra jutott. A községi mozdony- és kocsifecskendők nem kellettek, azokat itthagyták örökségül, egy szétzilált szervezettel együtt...

Nos az akkoriak így, ezzel kezdték. Nem volt jobb? Ez is megtette... Hiányzott a szállítóeszköz vagy a vonóerő? Húzták kézzel; futottak kilométereket... Éheztek? Akkor is mentek, ha a riasztócsengő megszólalt. Hogy miért? Mert ezt választották hivatásul és... és hittek abban, amit a kommunisták mondtak, hogy nem mindig marad így. És íme, őket igazolta az idő...

Erre emlékeztesse az azóta testületünkhöz kerülteket ez a két régi felvétel, amikor az ünnepre készülnek. S azokat is, akik még sorainkban szolgálnak, s akiknek részük van abban, hogy amit ma magunkénak vallhatunk, szabad életünk negyedszázadának új társadalmat építő munkája formálta ilyenné.

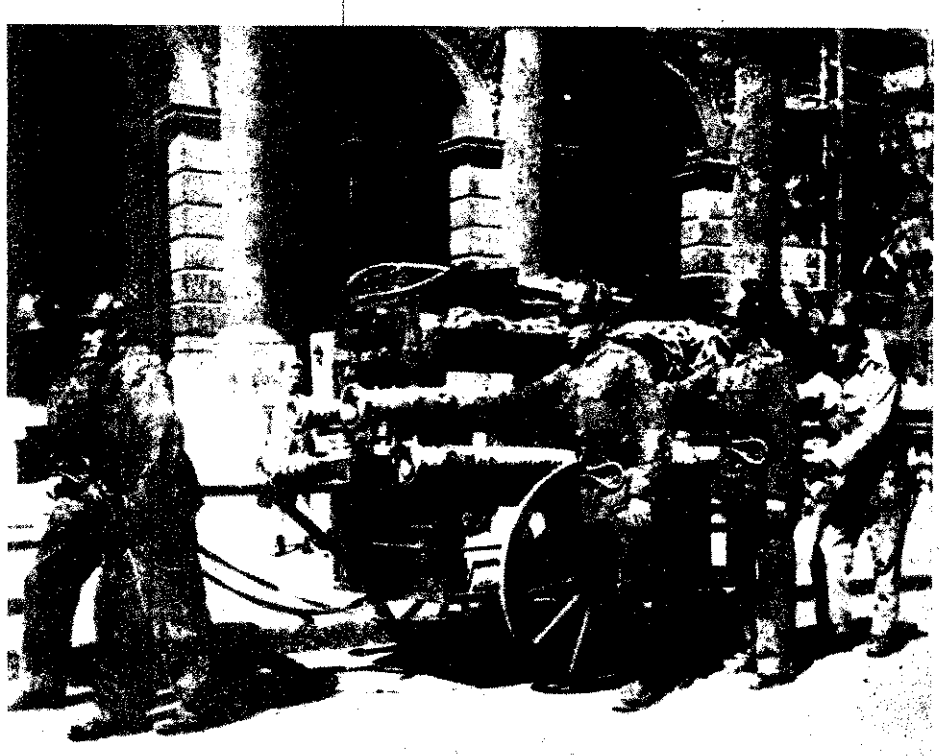

Kiváló oktatás — értékes jutalmak

(Tudósítónktól)

A Baranya megyei tűzrendészeti parancsnokság, a megye területén működő községi önkéntes tűzoltótestületek parancsnokai között az 1968/69. továbbképzési év kezdetén versenyt hirdetett a „Kiváló oktatómunkás" cím elnyeréséért.

A feltételek a következők voltak:

1. A téli parancsnoki oktatásokon való pontos megjelenés.
2. A tantervben meghatározott témakörökhöz való hozzászólás, legalább közepes osztályzatú átlageredménnyel.
3. A három foglalkozás 1–1 témaköréből dolgozat írása.
4. A testületi foglalkozások pontos megtartása, 1–1 foglalkozáson legalább 80%-os megjelenéssel.
5. Részvétel a járási tűzoltóversenyen.
6. A vizesgyakorlatok megtartása.
7. Együttműködés az oktatási munkában a társszervekkel.

Csaknem a megye minden önkéntes parancsnoka benevezett a versenybe. Először járási szinten végezték el az értékelést. A járási tanácsok értékes pénzjutalomban részesítették az első 3 helyezettet. A helyezettek jutalmazása és a rendelkezésre álló jutalmazási összeg szétosztása azonban járásonként különböző volt.

A sásdi járási tanács vb-titkára például a parancsnokok közül az első tíz helyezettet részesítette jutalomban. A győztes 1000,– Ft-ot kapott. A 10 parancsnok összesen 4500,– Ft értékű jutalomban részesült.

Hasonló módon történt a jutalmak kiosztása a mohácsi, szigetvári, siklósi, pécsi járásokban és Komlón is.

A járási első három helyezettek a megyei parancsnokság kultúrtermében ünnepélyes keretek között rendezett vetélkedőn küzdöttek a megyei győztes büszke címéért.

Az élmezőny a következő volt:

I.	Lovászi Csaba önk. tű. őrm. Hímesháza	84 ponttal
II.	Gránicz Károly önk. tű. szds. Kővágószőllős	75 ponttal
III.	Harka István önk. tű. ftőrm. Kárász	74 ponttal
IV.	Gáspár Zoltán önk. tű. szds. Zók	73 ponttal
V.	Szabó Kálmán önk. tű. hdgy. Mágocs	70 ponttal

A tárgyjutalmakat a parancsnok elvtársak a helyezésük sorrendjében maguk választották ki. Nyerni lehetett 1–1 Supraphon lemezjátszót, Symphonia de Luxe rádiót, Zenit E fényképezőgépet, Certina karórát, valamint Sirály és Sport táskarádiót.

A felsorolt jutalomtárgyak a megyei tanács ajándéktárgyai voltak, értékük 8600 forint.

Ezenkívül a megyei tűzrendészeti parancsnokság 4000 Ft értékben 4 db villanyborotvával, 1 db neszeszerrel, 2 db aktatáskával, valamint karórával jutalmazta meg a részvevő parancsnokokat.

Mezey László
tű. fhdgy.
Pécs

Ajándék az arakiaknak

(Tudósítónktól.)

A 280 lelket számláló Arakon, november 16-án, a falu apraja-nagyja összegyűlt az iskolában, az ajándékozókat várták. Nagy szeretettel fogadták a Győr-Sopron megyei Tűzrendészeti Parancsnokság és Rendőr-főkapitányság küldötteit, akik egy Fortuna tv-készüléket hoztak magukkal, a két szerv személyi állományának ajándékát.

Huszka Béláné iskolaigazgató ütemes taps közepette kapcsolta be a készüléket. Az átadók a bensőséges ünnepségen hangsúlyozták: „Nem adakozunk, hanem országos jellegű akcióban veszünk részt. Szolgálja ez a televízió is a belügyi dolgozók és a falusi lakosság közötti kapcsolat további elmélyítését."

Ezt követően a kisiskolások kedves műsorral szórakoztatták a vendégeket és a helybelieket.

Az új tulajdonosok határtalan örömmel vették birtokukba a szép ajándékot.

Szűcs Zoltán
tű. szds.
Győr

A tűzrendészet érdekében

A Csongrád—Bács megyei Élelmiszer- és Vegyiáru-nagykereskedelmi Vállalat november 29-én tűzrendészeti vetélkedőt rendezett dolgozóinak. A kérdések a vállalat tevékenységével összefüggő tűzrendészeti problémákat ölelték fel. Az értékelő bizottság elnöki tisztét Kóti Zsigmond, a Belkereskedelmi Minisztérium főelőadója látta el, tagjai: Sebestyén István tű. alez., a Bács-Kiskun megyei és Csete György tű. alez., Csongrád megyei tűzrendészeti parancsnokok voltak.

A vetélkedő résztvevői alapos felkészültségről tettek tanúbizonyságot.

Az első helyezést Tornyi Sándor, a vállalat szentesi fiókjának dolgozója érte el, jutalma egy Zenit 3 M fényképezőgép volt. A második helyezett Halter József, a bajai fiók dolgozója, Velence de Luxe rádiót kapott. A többi helyezett is értékes díjazásban részesült.

A díjakat Laki Imre, a vállalat igazgatója adta át.

Ábrahám Imre
tűzrendészeti előadó

Csak az átadás maradt el...

Úgy tervezték, hogy december 5-án adják át; téli napói meglepetésként sem jött volna rosszul... A szerelők csütörtökön elindultak, hogy mire az átadók megérkeznek, üzemkész állapotban legyen a készülék. Ők még odaértek. A pártszervezet két képviselője csak Polgárdiig jutott el; az időjárás keresztülhúzta számításukat. Hiába készülődtek tehát az eseményre a felsőjánosfai kisiskolások, azazhogy mégsem: a tv-készülék, az igazi nagy ajándék már itt volt.

A készüléket a pártszervezetek kommunistáinak kezdeményezésére az Országos Parancsnokság dolgozói küldték a körmendi járás kis községének iskolája számára.

A diafilm-vetítő, a filmek és más ajándékok, amelyeket még ugyancsak átadni szándékoztak, ezúttal visszautaztak Pestre, hogy ha az időjárás engedi, ismét útra kelljenek, és célhoz is érjenek.

Az átadás ugyan elmaradt, de a jó szívvel adott készülék már működik, képernyője ablakot nyit a világra.

A tűzoltóhajók vizsgálata

Gazdaságossága miatt egyre növekszik a vízi úton történő árucsereforgalom. Szerte a világon nagy tengeri és folyami kikötők létesülnek, a hajóállományt is gyors ütemben bővítik. Mind gyakrabb a különleges áruk, többek között a vegyi áruk, cseppfolyós gázok, kőolaj- és faipari termékek stb. szállítása is.

A szállított és tárolt anyagok hatalmas mennyisége és tűzveszélyessége kellő védelmet követel, s ennek nemcsak a megelőző tűzrendészeti intézkedésekben, hanem a korszerű tűzoltásra való felkészülésben is érvényre kell jutnia. E feladat összehangolt megoldása céljából tűzte napirendre a szocialista országok bukaresti konferenciája a tűzoltóhajók vizsgálatát. A téma számunkra is jelentős, mert ilyen vonatkozásban is korszerűsítenünk kell felszereléseinket.

A tűzoltóhajókkal foglalkozó anyagot a Román Szocialista Köztársaság Belügyminisztériumának Tűzrendészeti Főosztálya és a Galaci Hajóépítő Kutató és Tervező Intézet közösen dolgozta ki.

Bevezetőben rámutatnak arra, hogy a tűzoltóhajók problémáját vizsgálva világszerte két megoldási módszer alakult ki, éspedig:

– Olyan különleges rendeltetésű tűzoltóhajók építése, amelyeket nagy teljesítményű és többféle oltóberendezéssel látnak el, hogy alkalmasak legyenek különféle beavatkozásokra.

– Olyan segédhajók építése – például vontatóké, mentőhajóké stb. –, amelyeken kisebb tűzoltó berendezések is vannak.

Mindkét irányzatnak akadnak előnyei és hátrányai. A döntést az egyik vagy másik mellett az határozza meg, hogy milyenek a kikötő ellátási igényei, mekkora forgalmat bonyolít le, és természetesen szerepet játszanak az anyagi lehetőségek is. Mindenesetre az utóbbi évek folyamán a kikötők különleges tűzoltóhajókkal való felszerelését részesítették előnyben. A választást nagyobb sebességük és hatásosabb oltóberendezésük indokolja. Ezek a hajók egyaránt lehetővé teszik a hatékony beavatkozást a tárolóhelyeken, a kikötők kirakodó részén levő árukat vagy az ott horgonyzó hajókat ért káresetek alkalmával, de a szárazföldön működő tűzoltóegységeket is támogathatják, méghozzá közvetlenül az oltási munkában való részvétellel, vagy úgy, hogy ellátják a szárazföldön levő egységeket vízzel, habképző anyaggal, elektromos energiával stb.

A tűzoltóhajókkal szemben támasztott műszaki követelmények röviden: a hajótest kialakításakor legtöbbször a keresztkonstrukciós rendszert választják, szem előtt tartva a hajó viszonylag kis méreteit. A beszerelt motorok teljesítménye, a vízkiszorításnak megfelelően 8,5–25 LE/t, tehát magas értékű, ami főleg azzal magyarázható, hogy legtöbbször a hajómotorok működtetik a fedélzetre szerelt nagy teljesítményű szivattyúkat. A tűzoltóhajók közlekedési sebessége általában 25–40 km/ó, tehát rendszerint sebesebb járatúak a klasszikus személyszállító hajóknál, ami a gyors beavatkozás szükségességével indokolható. Ez a közlekedési sebesség számottevően megnövelhető a szárnyas vagy légpárnás kivitellel. A tűzoltóhajók vízkiszorítása az operatív igényeknek megfelelően nagyon eltérő, ugyanis 7–500 bruttó regisztertonna közötti. Ez utóbbi nagyságrend a tengeri tűzoltóhajókra vonatkozik.

A hajótest belső terét rendszerint a következő szakaszokra osztják:

– orrkamra,
– a hajó legénységének osztálya,
– gépház,
– a tűzoltó berendezések és gépcsoportok egysége,
– farkamra.

A fedélzeti felépítmény foglalja magában a kormányosfülkét, ahol a központi vezérlőasztal is van, továbbá az anyagraktárt és a tűzoltómálházási anyagok raktárát.

Tűzoltó berendezések

E hajók oltóberendezései elsősorban vízzel oltanak, de vegyi habbal és CO_2-vel is.

A hajókon általában két önszívó szivattyú van, és megfelelő hajtómű közbeiktatásával közvetlenül a hajómotorokról működtetik őket. A centrifugálszivattyúk, kb. 10 kg/cm² nyomáson, sok esetben az 1300 m³/óra teljesítményt is elérik. A csővezetékek és szeleprendszerek lehetőséget nyújtanak arra, hogy a szivattyúkat egyesítsék, amikor nagy nyomást (kb. 20 kg/cm²) kell kifejteni, akkor sorosan, vagy párhuzamosan, amikor nagy átfolyó vízmennyiség szükséges.

A vízágyúkat a fedélzet különböző pontjain helyezik el, rendszerint a hajó orrán, farán, a fülke tetején, vagy teleszkóp-árbocokon. A vízágyúk száma: 2–8.

A tűzoltóhajókon rendszerint léghabképző gépcsoportok is vannak. Teljesítményük: 25–100 ezer l/p. A tűzoltóhajókon alkalmazott szárazoltó berendezések porral és CO_2-vel, vagy porral és nitrogénnel működnek. A port fúvató gázt 100–200 kg/cm² nyomású palackokban tárolják.

A táblázat az egyes folyami tűzoltóhajók főbb jellemzőit foglalja össze; a hiányzó adatok nem ismeretesek.

Jellemző tulajdonság	„Rajna" tűzoltóhajó	Szovjet tűzoltóhajó	Szárnyas tűzoltóhajó	„Caporal" tűzoltóhajó	T. I. magyar tűzoltóhajó
Hosszúság (m)	20	9,6	8,5	23	28,2
Szélesség (m)	4,25	3,2	2,4	5,5	5
Építési magasság (m)			1,02		2,8
Vízkiszorítás (t)	42	4,96	4,6	81,4	60
Motorteljesítmény, LE	2×350	3×62		2×300	2×400
Legnagyobb sebesség km/ó	28	41	55	12 csomó	30
Szivattyúteljesítmény l/perc			2000	300 m³/ó	2×4500
Egyéb tűzoltóberendezés	habképző			habképző CO_2	habképző
Vízágyúk száma (db)	3	1			2
Személyzet létszáma (fő)		5	8	4	5

A konferencia során csaknem valamennyi részvevő ország delegációja érdeklődött a Szovjetunióban kifejlesztés alatt álló szárnyas,

lamint légpárnás tűzoltóhajó iránt. Kedvező tulajdonságaik feltétül indokolják a tűzoltói gyakorlatban való alkalmazásukat.

tűzoltótaktika mint tudomány

A tűzoltótaktika tudományos művelése elsősorban a Szovjetunión valósult meg. Itt rendelkeznek a legtöbb tapasztalattal, és e makör tudományos módszereit is kialakították. Ennek megfelelően Szovjetunió tűzoltósága dolgozta ki a „Tűzoltótaktika mint tudomány" című anyagot.

A tüzek kialakulásának folyamatából és a tűzoltás törvényszerűgeiből kiindulva határozták meg a tűzoltás előkészítésének és grehajtásának módját, valamint a kapcsolatos követelményeket.

Kezdetben a tűzoltási taktika irodalma a tüzek oltásának leírából állott. Ezek a leírások a tények és események alapján tanácsot és ajánlásokat közöltek arról, hogy miképpen kell tevékenykedni különféle tüzek oltásakor.

A továbbiakban megkísérelték a felhalmozódott anyagok általósítását, s azt, hogy elemezzék azokat a tényeket és eseményeket, melyek alapján elméleti következtetéseket lehet levonni. E munnak a Szovjetunióban megvoltak a lehetőségei, mert a kísérleti tézetek, elsősorban a „Központi Tűzvédelmi Tudományos Kutató Inzet" munkatársai, tudományos vizsgálatokat végeztek.

A tűzoltási taktika kidolgozott elméleti tételei olyan szabályzakban és utasításokban jutnak kifejezésre, amelyeket a tűzoltás során eg kell tartani. Továbbá megtalálhatók a tankönyvekben és a tűztótaktikával kapcsolatos szakirodalomban is. A tűzoltással kapcsotos szabályzatok és utasítások tehát a tűzoltási taktika tudomáos elméletén alapulnak. A szabályzatok azonban nem ölelik fel teljes elméleti anyagot, csupán a kutatások végső eredményeit rtalmazzák. Ezért előírásaik egyedüli ismerete – ami egyébként telező –, még nem elegendő a tűz lehető legeredményesebb oltára, mert az a tűzoltásvezetőtől szélesebb körű elméleti felkészültget követel. A szabályzatot nagyon jól meg kell tanulni, de ha llő elméleti felkészültség hiányában mereven alkalmazzuk, akkor talmára lehet a beavatkozásnak. Hogy elérjék a tűzoltóság parancski karának lehető legjobb elméleti kiképzését, a Szovjetunióban bb olyan tankönyvet adtak ki, amelyek mélyebben ismertetik a tűztás elméletét, és így lehetővé teszik a tűzoltótaktika alaposabb eljátítását.

A tudományos kutatóintézetekben számos matematikai összefüggst vezettek le a tűzoltási idővel, az oltóanyagok adagolási intenzásával, a vízfogyasztás sebességével stb. kapcsolatban.

Az elméleti munka mellett a tűzesetek oltási taktikáját jellemző rvényszerűségek tanulmányozására – a természetes, illetve valóságos objektumokon végzett kísérleteken és a tűzoltási tapasztalatok talánosításán kívül – elterjedten alkalmazzák a modellezést. Ez hetővé teszi a tűzoltás eltérő viszonyok közötti és különféle oltóanyagokkal történő tanulmányozását. A modellező eljárás a törvényerűségek tanulmányozásán túlmenően alkalmas az új tűzoltóanyagok szehasonlító értékelésére is.

Nagy jelentőségű a füst- és gázáramlások tanulmányozása és az ányításukkal összefüggő problémák megoldása; a füst és a magas ömérséklet elleni harc; a tüzek terjedési sebességének meghatároása; valamint a tűzoltóanyagok adagolásának intenzitása a különle, de főleg az új anyagok oltásakor.

A tűzoltótaktikának, mint tudománynak, még sok feladata van. agyon lényeges például, hogy megoldja a gazdasági lehetőségek elyes egybekapcsolását a korszerű eljárásokkal.

Tóth Lajos
tű. alez.

Kritikus helyzetek — nehéz pillanatok

Elmondta: Galambos Károly faddi tűzoltóparancsnok

A közelmúltban történt. A munkahelyemre igyekeztem, amikor meghallottam, hogy kigyulladt a dohánybeváltó egyik pajtája. A szertárhoz siettem, de már kivitték a gépjárműfecskendőt.

A helyszínen kiderült, hogy a beváltó tűzoltói már megpróbáltak beavatkozni a mozdonyfecskendőjükről szerelt sugárral, de próbálkozásuk nem járt eredménnyel.

Olyan hevességgel égett a farostlemezből készült pajta, hogy lehetetlen volt behatolnunk.

A tanács által riasztott 10 önkéntesemmel tartályról 2 sugarat szereltettem. A gyorsabb szerelés céljából meg azért, mert tudtam, hogy a szekszárdi állami tűzoltók hamarosan kiérkeznek, nem álltunk rá a víztároló medencére.

Egyik sugarunk az égő épületet támadta, a másik a tőle 4 méterre levő másik pajtát védte. Már erősen melegedett ugyanis, a széleibe belekaptak a lángok. Mivel több más szárító is veszélyes közelségben volt, nehéz perceket éltünk át a szekszárdiak kiérkezéséig. A szinte robbanásszerű hevességgel égő épületet (a tűz egyébként a kemence kilyukadása miatt keletkezett) már nem menthettük meg, de a másik sértetlen maradt. A tűzeset után néhány tréfás helybeli azzal uaratott bennünket, hogy könnyű dolgunk volt, mivel azért nem égett el minden dohány, mert biztosan abból a fajtából készítik a Kossuth-cigarettákat, amelyeket itt tároltak.

Egy másik érdekes esetünk is akadt nemrégiben. Vándorcirkuszosok jártak a mi községünkben, s ahogy ilyenkor szokás, hangszórón csalogatták a közönséget. Egyszer csak arra leszünk figyelmesek, hogy bemondják: tűz van a Kossuth utca ilyen és ilyen számú házában.

Éppen a legjobbkor érkeztünk. Menethiba miatt leszakadt a gázpalack nyomáscsökkentője, s a kiáramló gáz szikra vagy láng hatására meggyulladt. A berendezés már nagy lánggal égett. Sok kíváncsiskodó szemlélte a tüzet, néhányan beöntöttek egy-egy vödör vizet az ablakon, de nem mertek behatolni.

Arra gondoltunk, amíg ég a gáz, addig nem lehet nagyobb baj. Ezért Baros József önkéntes tűzoltóval sugár védelme alatt behatoltunk. Kihoztuk a palackot, a közben már megásott gödörbe tettük, és földet szórtunk rá. Sikerült négy fal között tartani a lángokat, a szomszéd helyiség meg a közeli házak sértetlenek maradtak. Amiben nagy érdemük volt a derék artistáknak, mert ha pár pillanattal később érkezünk, már nem biztos, hogy ilyen eredménnyel oltunk.

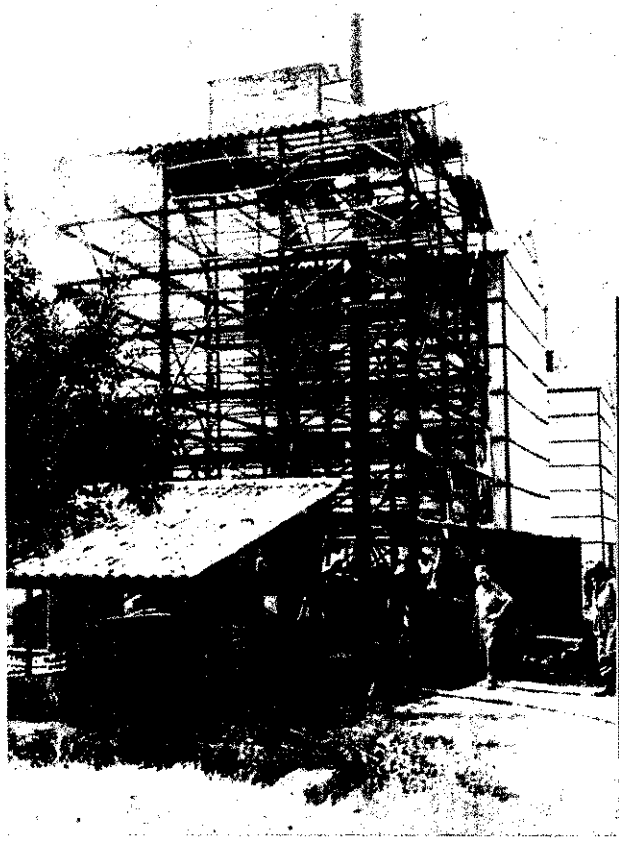

„Együtt keressük a megoldást”

Beszélgetés dr. Pánczél Géza r. őrgy.-gyal, a Tolna megyei főkapitányság vizsgálati osztályának vezetőjével

– Mint kriminalista hogyan értékeli megyéjük tűzrendészeti helyzetét?

— Általában megnyugtatónak. A szándékos cselekmények száma csökkenő tendenciát mutat, és rendszerint családi viszály a motivációjuk. Jellemző például, hogy hosszú évek óta mindössze egyetlen gyújtogatást követtek el biztosítási csalás céljából. Többen örökölték a házat, s mivel sehogyan sem tudták eladni, felgyújtották, hogy inkább a kapott pénzen osztozzanak.

A közelmúltban a lapok is részletesen foglalkoztak a Tamási közelében elkövetett gyilkossággal. Pár kilométerre a községtől leégett egy rozoga lakóház. Másnap a romok alól előkerült a tulajdonos elszenesedett holtteste.

Igen komoly feladat volt annak bizonyítása, hogy az önkezűség, az építési hiba vagy a házigazda gondatlansága teljesen kizárható. Boncoláskor az áldozat nyelvcsontjának és pajzsporcának állapota arról árulkodott, hogy megölték. Így tehát a tűz keletkezésének pontos idejét is tisztázni kellett, hogy kiderüljön: a gyilkosok tettük elkövetése előtt vagy után locsolták az épületre, és gyújtották meg a gázolajat.

Bizonyítékaink alapján a tettesek: a feleség meg a szerető elnyerték méltó büntetésüket.

Hasonló segítséget kaptunk a tűzoltó elvtársaktól, amikor egy féltékeny férj gyújtotta fel a házat. Itt az elkövetésen kívül a közveszélyokozást is bizonyítanunk kellett, vagyis azt, hogy a tűz menynyire fenyegette a szomszédos sokgyerekes családot. Az illetőt szabadságvesztésre ítélték, de közben kibékült a feleségével...

– Mint hallottuk, az ilyen esetek száma aránylag elenyésző, s az ügyeik általában kisebb súlyúak. Ilyen alkalmakkor is ennyire gyümölcsöző a két szerv együttműködése? Véleménye szerint hogyan könnyíthetnék meg kölcsönösen egymás munkáját?

— Bár megyénkben a tűzesetek szerencsére ritkák, és az egyéb bűncselekmények

hez képest viszonylag kicsi a százalékos arányuk, mi minden esetben kiemelt súlyúnak tekintjük őket, és ehhez mérten folytatjuk le a nyomozást.

A tüzek ugyanis a nagy nyilvánosság előtt játszódnak le, és jogos nyugtalanságot keltenek a lakosság körében. Még egy kis falusi ház égése is helyi „szenzáció”. Éppen ezért olyan fontos, hogy minél hamarabb megnyugtató választ találjunk a keletkezési ok közérdeklődést is keltő kérdésére.

Ugyanakkor az is igen szükséges, hogy kölcsönösen jól tájékozottak legyünk a tűzeseteket követő eljárások fejleményeiben. Nemrégiben több közös tanácskozás eredményeként főkapitány-helyettesi utasítás szabályozott bizonyos rendezetlen kérdéseket.

Az utasítás és a megyei tűzrendészeti parancsnokság hasonló értelmű rendelkezése kötelezi szerveinket, hogy legkésőbb három napon belül értesítsék egymást eljárásaik eredményéről. Ez nem csupán hatóságaink érdeke, hanem az érintett lakosoké is, hiszen gyorsabb ügyintézést tesz lehetővé.

Meg kívánom említeni még, hogy a tűzesetekkel összefüggő szignalizációs intézkedéseinkről is tájékoztatjuk egymást, hogy elkerüljük a felesleges párhuzamosságot, és intézkedéseink során jobban megismerjük az előzményeket.

Úgy vélem, az államigazgatási és a büntetőeljárás következetesebb szétválasztása még nem minden esetben megoldott a mindennapi gyakorlatunkban. Ez a téma azonban messze meghaladná ennek a kis beszélgetésnek a kereteit. Mindenesetre érdemes lenne a vonatkozó tapasztalatok alapján kimunkálni.

Ezúttal még arra szeretnék kitérni, hogy megszüntettük a régi és olykor más feladatokat hátráltató gyakorlatot, s így mi, rendőrök a tűzoltás vezetőjének jelzése alapján vonulunk a káresetekhez. Kisebb avartüzeknél, vagy például villámcsapás okozta kazaltűznél ugyanis csak formális lehet a jelenlétünk.

Mármost, hogy a második kérdésre is válaszoljak, úgy érzem, az említett rendelkezések végrehajtásával biztosan megkönnyítjük egymás munkáját. Mert hát többek között a rendőri állomány évenkénti tűzrendészeti oktatása is szerepel a főkapitány-helyettesi utasításban. A községekben például nemegyszer a rendőrségnek jelzik a tüzet, s korábban előfordult, hogy rendőr elvtársaink nem a legszakszerűbben intézkedtek. Most szabálvos kárfelvételi lapokkal is ellátták őket, s természetesen a tennivalókról is alapos eligazítást kaptak.

Hasonló segítséget várunk a tűzoltó elvtársaktól is. Mint régi vizsgálótiszt, tapasztalatból tudom, hogy az első beavatkozáskor, a további vizsgálat szempontjából értékes nyomokra bukkanhatnak, ha lehetőség szerint óvatosan oltanak.

Végezetül még egy gondolatot kívánok felvetni. Azt hiszem, érdemes lenne felülvizsgálni a jelenlegi értékhatárokat, mert azok nézetem szerint már itt-ott egy kissé elavultak. Úgy gondolom, ma már nagyobb „értékű” ügyek kerülhetnének járási hatáskörbe, mint jelenleg, mert ez a járások önállóságát is növelné, a megyei szerveket is tehermentesítené, és mindenekelőtt gyorsítaná az ügyintézést.

Ezzel szemben ún. kisebb ügyek is lehetnek megyei szinten „érdekesek”. A hatáskörök rugalmasabb tisztázása szerintem a vonatkozó parancs jobb végrehajtását is elősegítené.

Ennyiben foglalhatnám össze válaszomat. Mint láthatják, együtt keressük a megoldást problémáinkra, és mert a jószándék egyik részről sem hiányzik, a választandó módszer mindig közös elhatározás eredménye.

Engedjék meg, hogy megragadjam az alkalmat, és rendőr elvtársaim meg a magam nevében boldog új évet s minél kevesebb káresetet kívánjak valamennyi tűzoltó elvtársamnak.

G—K

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés — vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás — igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

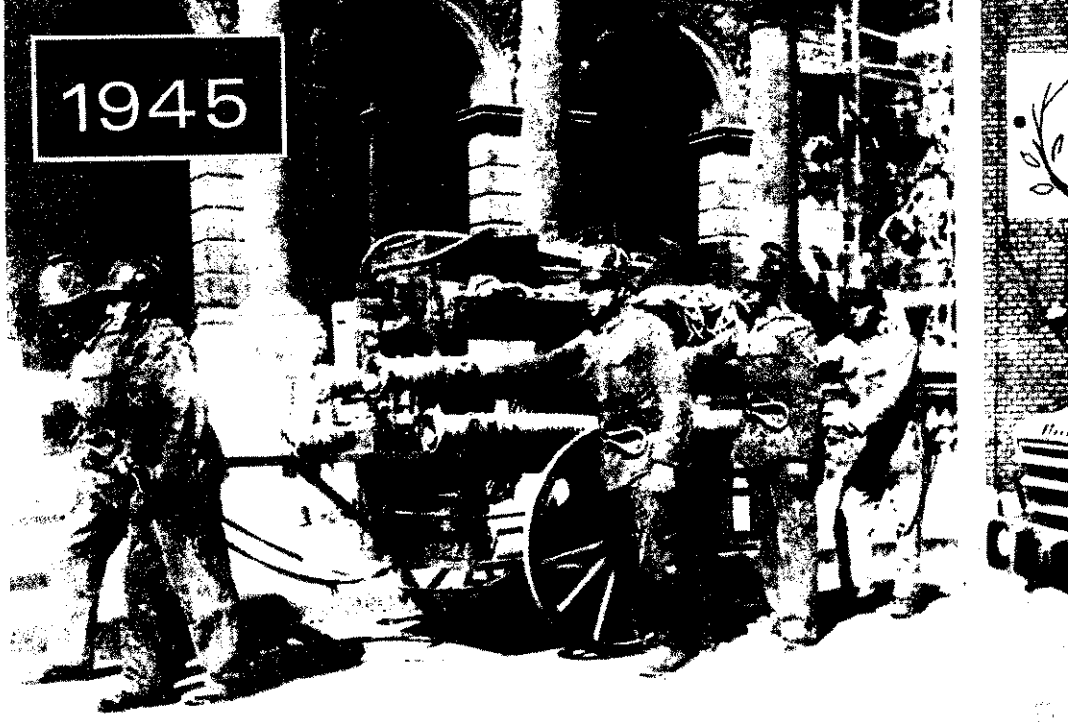

A TŰZVÉDEL

JANUÁR

Nap	Névnap
1 Cs	**Újév**
2 P	Ábel
3 Sz	Genovéva
4 V	**Titusz**
5 H	Simon
6 K	Boldizsár
7 Sz	Attila
8 Cs	Gyöngyvér
9 P	Marcel
10 Sz	Melánia
11 V	**Ágota**
12 H	Ernő, Xénia
13 K	Veronika
14 Sz	Bódog
15 Cs	Lóránd
16 P	Gusztáv
17 Sz	Antal
18 V	**Piroska**
19 H	Sára
20 K	Fábián, Seb.
21 Sz	Ágnes
22 Cs	Vince, Artúr
23 P	Zelma
24 Sz	Timót
25 V	**Pál**
26 H	Vanda
27 K	Angelika
28 Sz	Károly
29 Cs	Adél
30 P	Mártonka
31 Sz	János

MÁRCIUS

Nap	Névnap
1 V	**Albin**
2 H	Lujza
3 K	Kornélia
4 Sz	Kázmér
5 Cs	Adorján
6 P	Leonóra
7 Sz	Tamás
8 V	**Zoltán**
9 H	Franciska
10 K	Ildikó
11 Sz	Szilárd
12 Cs	Gergely
13 P	Krisztián
14 Sz	Matild
15 V	**Nemzeti ünnep**
16 H	Henriette
17 K	Gertrud
18 Sz	Sándor, Ede
19 Cs	József
20 P	Hubert
21 Sz	Benedek
22 V	**Izolda**
23 H	Emőke
24 K	Gábor
25 Sz	Mária
26 Cs	Emánuel
27 P	Hajnalka
28 Sz	Gedeon
29 V	**Húsvét**
30 H	**Húsvét**
31 K	Árpád

ÁPRILIS

Nap	Névnap
1 Sz	Hugó
2 Cs	Áron
3 P	Buda, Richárd
4 Sz	**Felsz. ünnepe**
5 V	**Vince**
6 H	Celesztin
7 K	Herman
8 Sz	Dénes
9 Cs	Erhard
10 P	Zsolt
11 Sz	Leó
12 V	**Gyula**
13 H	Ida
14 K	Tibor
15 Sz	Tas
16 Cs	Csongor
17 P	Rudolf
18 Sz	Andrea, Ilma
19 V	**Emma**
20 H	Tivadar
21 K	Konrád
22 Sz	Csilla
23 Cs	Béla, René
24 P	György
25 Sz	Márk
26 V	**Ervin**
27 H	Zita, Marianna
28 K	Valéria
29 Sz	Péter
30 Cs	Katalin

MÁJUS

Nap	Névnap
1 P	**A munka ünn.**
2 Sz	Zsigmond
3 V	**Irma**
4 H	Flórián
5 K	Györgyi
6 Sz	Frida
7 Cs	Gizella
8 P	Mihály
9 Sz	Gergely, Beáta
10 V	**Ármin**
11 H	Ferenc
12 K	Pongrác
13 Sz	Szervác
14 Cs	Bonifác
15 P	Zsófia
16 Sz	Mózes
17 V	**Pünkösd**
18 H	Erik
19 K	Ivó
20 Sz	Bernát
21 Cs	Konstantin
22 P	Júlia, Rita
23 Sz	Dezső
24 V	**Eszter**
25 H	Orbán
26 K	Fülöp
27 Sz	Hella
28 Cs	Emil
29 P	Magdolna
30 Sz	Janka
31 V	**Angéla**

JÚNIUS

Nap	Névnap
1 H	Tünde
2 K	Irma
3 Sz	Klotild
4 Cs	Bulcsú
5 P	Fatime
6 Sz	Norbert
7 V	**Róbert**
8 H	Medárd
9 K	Félix
10 Sz	Margit
11 Cs	Barnabás
12 P	Villő
13 Sz	Antal
14 V	**Vazul**
15 H	Vid
16 K	Jusztin
17 Sz	Alida
18 Cs	Arnold
19 P	Gyárfás
20 Sz	Rafael
21 V	**Alajos**
22 H	Paulina
23 K	Zoltán
24 Sz	Iván
25 Cs	Vilmos
26 P	János, Pál
27 Sz	László
28 V	**Irén**
29 H	Péter, Pál
30 K	Pál

JÚLIUS

Nap	Névna
1 Sz	Tihamér
2 Cs	Ottokár,
3 P	Kornél, S
4 Sz	Ulrik
5 V	**Antal, E**
6 H	Csaba
7 K	Apollón
8 Sz	Ellák, Ed
9 Cs	Lukrécia
10 P	Amália
11 Sz	Lili
12 V	**Izabella**
13 H	Jenő
14 K	Örs
15 Sz	Henrik
16 Cs	Valter
17 P	Elek
18 Sz	Frigyes
19 V	**Emilia**
20 H	Illés
21 K	Dániel
22 Sz	Magdol
23 Cs	Lenke
24 P	Kinga
25 Sz	Jakab
26 V	**Anna**
27 H	Olga
28 K	Szabolcs
29 Sz	Márta
30 Cs	Judit
31 P	Oszkár

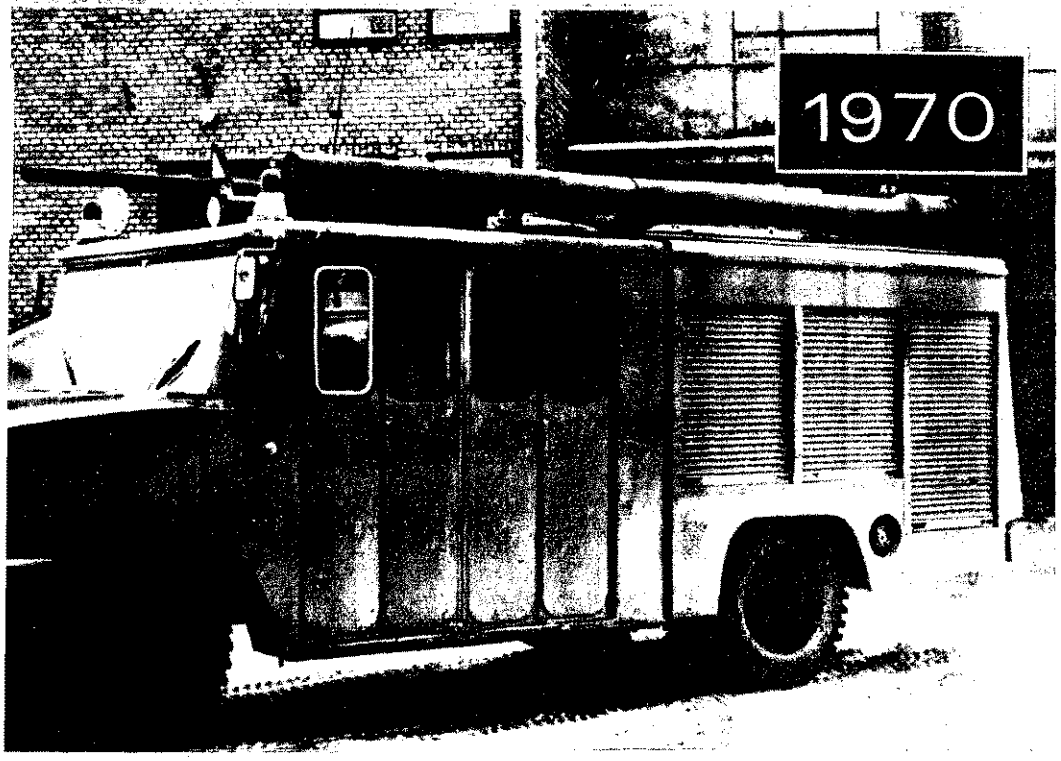

falinaptára

FEBRUÁR

Nap	Névnap
1 V	**Ignác**
2 H	Karolina
3 K	Balázs
4 Sz	Ráchel
5 Cs	Ágota
6 P	Dorottya, Dóra
7 Sz	Tódor
8 V	**Farsangvas.**
9 H	Abigél
10 K	Elvira
11 Sz	Bertold
12 Cs	Lídia
13 P	Ella
14 Sz	Bálint
15 V	**Kolos**
16 H	Julianna
17 K	Donát
18 Sz	Konrád, Simon
19 Cs	Zsuzsánna
20 P	Aladár
21 Sz	Eleonóra
22 V	**Gerzson**
23 H	Alfréd
24 K	Mátyás
25 Sz	Géza
26 Cs	Sándor
27 P	Ákos
28 Sz	Elemér

AUGUSZTUS

	Névnap
	Péter
	Lehel
	Hermin
	Domonkos
	Krisztina
	Berta
	Ibolya
	László
	Emőd
	Lőrinc
	Tiborc
	Klára
	Ipoly
	Marcel
	Mária
	Ábrahám
	Jácint
	Ilona
	Huba
	Alkotmány ü.
	Sámuel
	Menyhért
	Fülöp
	Bertalan
	Lajos
	Izsó, Sámuel
	Gebhard
	Ágoston
	Erneszt
	Rózsa
	Erika

SZEPTEMBER

Nap	Névnap
1 K	Egyed
2 Sz	Töhötöm
3 Cs	Hilda
4 P	Rozália
5 Sz	Viktor
6 V	**Zakariás, Ida**
7 H	Regina
8 K	Mária
9 Sz	Ádám
10 Cs	Honorka, Erik
11 P	Teodóra
12 Sz	Mária
13 V	**Kornél**
14 H	Szerénke
15 K	Enikő
16 Sz	Edit
17 Cs	Zsófia
18 P	Diana
19 Sz	Vilhelmina
20 V	**Friderika**
21 H	Máté
22 K	Móric
23 Sz	Tekla
24 Cs	Gellért
25 P	Eufrozina
26 Sz	Jusztina
27 V	**Adalbert**
28 H	Vencel
29 K	Mihály
30 Sz	Jeromos

OKTÓBER

Nap	Névnap
1 Cs	Malvin
2 P	Petra
3 Sz	Helga
4 V	**Ferenc**
5 H	Aurél
6 K	Brunó
7 Sz	Amália
8 Cs	Koppány
9 P	Dénes
10 Sz	Gedeon
11 V	**Brigitta**
12 H	Miksa
13 K	Kálmán, Ede
14 Sz	Helén
15 Cs	Teréz
16 P	Gál
17 Sz	Hedvig
18 V	**Lukács**
19 H	Nándor
20 K	Vendel, Irén
21 Sz	Orsolya
22 Cs	Előd
23 P	Gyöngyike
24 Sz	Salamon
25 V	**Blanka**
26 H	Dömötör
27 K	Szabina
28 Sz	Simon
29 Cs	Nárcisz
30 P	Alfonz
31 Sz	Farkas

NOVEMBER

Nap	Névnap
1 V	**Marianna**
2 H	Achill
3 K	Győző
4 Sz	Károly
5 Cs	Imre
6 P	Lénárd
7 Sz	**Okt. Szoc. Forr.**
8 V	**Gottfried**
9 H	Tivadar
10 K	Réka
11 Sz	Márton
12 Cs	Jánós
13 P	Szilvia
14 Sz	Alíz
15 V	**Lipót, Albert**
16 H	Ödön
17 K	Hortenzia
18 Sz	Jenő
19 Cs	Erzsébet
20 P	Jolán
21 Sz	Olivér
22 V	**Cecilia**
23 H	Kelemen
24 K	Emma
25 Sz	Katalin
26 Cs	Virág
27 P	Virgil
28 Sz	Stefánia
29 V	**Taksony**
30 H	András

DECEMBER

Nap	Névnap
1 K	Elza
2 Sz	Aurélia
3 Cs	Ferenc
4 P	Borbála
5 Sz	Vilma
6 V	**Miklós**
7 H	Ambrus
8 K	Mária
9 Sz	Natália
10 Cs	Judit
11 P	Árpád
12 Sz	Gabriella
13 V	**Luca**
14 H	Szilárdka
15 K	Valér
16 Sz	Etelka
17 Cs	Lázár
18 P	Auguszta
19 Sz	Viola
20 V	**Teofil**
21 H	Izidor
22 K	Zénó, Anikó
23 Sz	Viktória
24 Cs	Ádám, Éva
25 P	**Karácsony**
26 Sz	**Karácsony**
27 V	**János**
28 H	Kamilla
29 K	Tamás
30 Sz	Dávid
31 Cs	Szilveszter

Felhívás Előfizetőinkhez!

Értesítjük olvasóinkat, hogy 1970. január 1-től a lapunk elnevezése és számlaszáma is megváltozott.

Az új számlaszám: 235—90151—1108

Kérjük Előfizetőinket, hogy amíg az új befizetési lapok elkészülnek, addig a régi csekket használják fel, azonban szíveskedjenek áthúzni a 151 110—K 95-ös számot, és az újat föléje írni.

Átutalással vagy biankó csekken történő befizetés esetén is kérjük az új számlaszám feltüntetését.

A lap példányonkénti ára 1,50 forint. A kért példányszámot mindenkor szíveskedjenek feltüntetni „A befizető díjmentes magánközleményei" rovatban.

A befizetés elmulasztása esetén a lap küldését a tartozás rendezéséig előzetes felszólítás nélkül szüneteltetjük.

Kérjük, hogy a lap küldésével kapcsolatos reklamációjukról haladéktalanul értesítsék a szerkesztőséget, hogy azonnal intézkedhessünk a Posta Központi Hírlap Irodánál.

A TŰZVÉDELEM SZERKESZTŐSÉGE

eszteri Lajos:

Bulgáriai jegyzetek

2

repülőtéri fogadást és az azt követő rövid
élgetést kivéve – első „hivatalos" találko-
m az Országos Parancsnokságon történt a
ár tűzrendészet vezetőivel és testvérlapunk
kesztői kollektivájával.

ja Doncsev vezérőrnagy, országos parancs-
fogadott hivatalában. Rendkivül szivélyes
lkozás volt; Doncsev elvtárs régi ismerős.
izenegynéhány éve állományunkban levők
a Magyar Tűzoltó régi olvasói talán még
ékeznek rá, hogy a bolgár tűzrendészet or-

„Aljosa" szobra előtt. Balról Doncsev vezérőrnagy

gos parancsnoka annak idején hosszabb
g tartózkodott hazánkban, és tanulmányoz-
magyar tűzrendészeti szervek tevékenysé-

osszúra nyúlt baráti hangulatú beszélgetés
etében epizódokat elevenített fel azokból
dőkből; ismerősök hogyléte iránt érdeklő-
őszinte kiváncsisággal. Kérdéseket tett fel
zerkesztőségi munkánkat illetően, s szinte
evétlenül élénk szakmai tapasztalatcsere
takozott ki a fogadás résztvevői között.
dést kérdés követett; mindenkit érdekelt:
hogyan csinálunk, s viszont ők is készség-
tájékoztattak munkájukról, gondjaikról, ter-
ről.

zen a találkozón ismertem meg először a
ivopozsarna ohrana végtelenül kedves
kesztői kollektiváját. Ivan Paunov ezredes,
erkesztő; Georgi Manolov alezredes, Vera
cseva szerkesztők; Encso Minkov alezredes,
észeti-technikai szerkesztő régi újságírók,
nos szakemberek, akiknek egyetlen céljuk:
újságot adni az olvasók kezébe.

•

olgár testvérlapunk havonta 7500 példány-
, 24 oldalon, magasnyomással jelenik meg.
sorban a tűzrendészet önkéntes munkásai
gazdasági vezetők számára íródik; előfize-
ek csak kis száma hivatásos tűzoltó. Ez
sze korántsem jelenti azt, hogy ezekben a
ökben nincs érdeklődés a folyóirat iránt.
esen olvasgatják (különösen a róluk szóló
okat, mert ugye itt is jólesik nyomtatásban olvasni a pozitív véleményt); jó tapasztalatcsere-fórum. Ki-ki megtalálja az őt érdeklő témákat, s ez a lényeg.

A fő hangsúly, más rovatok anyagai mellett, jelenleg a megelőzésen van. A lap szerkesztőinek, tudósitóinak tollából igen sok irás jelenik meg a 34-es számú rendelet érvényesüléséről, jobban mondva arról, hogy a gazdasági vezetők miként tesznek eleget az abban foglaltaknak. A rendelet, a mi 1/1963-sunkhoz hasonlóan, az ő feladatukká teszi az üzemek, létesitmények tűzvédelméről való gondoskodást. Mint mondják, egy éve jelent meg, de a tűzesetek száma márís 38, a kárérték pedig 40%-kal csökkent.

A helyzet kedvező alakulásában nagy szerepe van a tűzrendészeti hatóságoknak is. Ha nem ment szép szóval, bizony a birságolást sem mellőzték, mert ugye nemcsak nálunk vélekedtek úgy annak idején egyes gazdasági vezetők, hogy a tűz elleni védekezés nem termelési feltétel, hanem valamiféle szükséges rossz; Bulgáriában is szép számmal akadtak ilyen nézetet képviselők. Végső soron persze ott is ők bánták...

•

A plovdivi parancsnokság homlokzatán jelmondat hirdeti, hogy a tűzoltók éjjjel-nappal, a nap minden percében készen állnak az ol-

A kitüntetett pervomajai egység. Jobbról a harmadik Primov őrgy.

tásra. Régebben épült laktanya, hatalmas udvarral. Sürgetett bennünket a program, így nem volt idő hosszabb nézelődésre. Nyilván abból a meggondolásból, hogy tűzoltólaktanyát még láthatunk, de akit Plovdivba vet jó sorsa, és a két dombról elmulasztja megtekinteni ezt a nemzetközi hírű vásárvárost, az jóval többet veszít.

Kár, hogy az idő délután borongósra fordult, mert igazán napsütésben bontakozott volna ki teljes szépségében a város látképe a Marica folyó két partján. A ködös-füstös láthatár ellenére is maradandó élményt jelentett az óváros és a túlsó parton az új, impozáns városrész – több emeletes épületeivel.

A vásárváros egyik dombján két szobor emelkedik. Az obeliszket az orosz csapatoknak a törökök elleni harcban nyújtott segitsége emlékére emelték az elődök. „Aljosa" (így becézik), a szovjet katona hatalmas szobra pedig a szovjet Vörös Hadsereg felszabaditó harcának állit emléket, s fejezi ki az utódok háláját a testvéri támogatásért, a szabad életért.

•

Doncsev vezérőrnagy és a megyei tűzrendészeti vezetők társaságában Pervomaja járási székhelyre igyekszünk. A valaha Borlszovgrad nevet viselt város kb. 40 km-re van Plovdivtól, a haskovoi út mentén.

Ünneplőbe öltözött tűzoltók sürögtek-forogtak a laktanyában és udvarán. Mint kiderült, az egység harcosai nagy eseményre készülődtek: az országos méretű versenyben elért kiváló helyezésért járó oklevél és zászló átvételére. De nemcsak a kollektiva, hanem külön, Peter Szemjonov főtörzsőrmester is. Ő a megelőzés terén végzett igen kimagasló eredményéért kapta a nagy elismerést.

A miliciával közös kultúrteremben Doncsev ezredes megyei parancsnok adta át a kitüntetéseket, majd a tűzrendészet országos parancsnoka méltatta rövid beszédben a jeles eseményt.

Aligha volt ezen a délutánon boldogabb tűzoltó Bulgáriában, mint a kitüntetettek és Peter Primov Mitev őrnagy járási parancsnok, ez a rendkivül szimpatikus, kedves barát, akinek egysége kétszeresen is magas elismerésben részesült.

Nagyszerű élmény volt a pervomajai, s megható az a nagy szeretet, amellyel fogadtak és körülvettek az itteni elvtársak. Kiro Gadelev őrnagyra, a milicia járási parancsnokára és Sztojan Angelov BM-titkárra és valamennyiükre mindig szivesen emlékezem majd vissza.

(Folytatjuk)

Plovdivi laktanyarészlet. Ugyanitt székel a megyei parancsnokság is

Gáztüzelésű készülékek biztonsági berendezései

2

Az előző közleményben a segédenergiát nem igénylő, egyszerűbb biztonsági berendezéseket ismertettük. Nagy előnyük, hogy elektromos áram hiányában vagy áramkimaradás esetén is működnek. Ennek főként a nagy konyhákban, valamint a központi fűtésű vagy melegvízellátó rendszereknél van jelentősége.

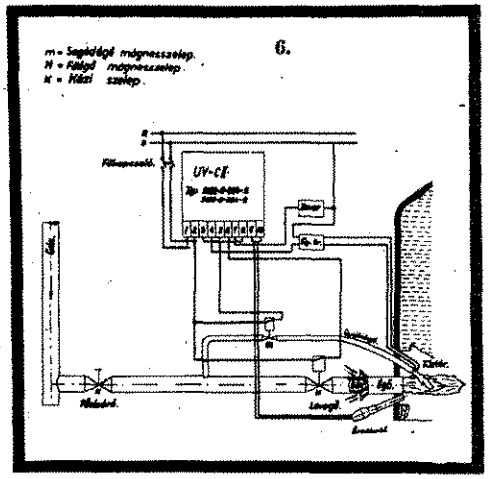

Ezek az egyszerűbb készülékek azonban aránylag hosszú működési idejük miatt csak korlátozott biztonságot nyújthatnak, és csak kis teljesítményű berendezésekhez jöhetnek számításba, illetve olyanokhoz, amelyeknél újabb gyújtási kísérlet működési idejük alatt nem jöhet létre, mert ellenkező esetben az újabb gyújtás a gázt berobbanthatja.

A nagyobb igényt kielégítő, korszerű biztosító berendezések már nem nélkülözhetik az elektromos segédenergiát. Ilyeneket kell alkalmazni az olyan korszerű, automatikus és nagy teljesítményű gáztüzelő készülékeken, amelyeken követelmény, hogy a biztonsági berendezés működési ideje maximum 1—2 másodperc legyen.

Két főcsoport

A veszélyhelyzetből adódóan ezeknek a korszerű berendezéseknek is a gázláng égését kell ellenőrizniük, s a láng kialvásától számítva 1—2 másodpercen belül meg kell szüntetniük a gáz kiáramlását az égő készülékből. Két főcsoportba oszthatjuk őket:

1. A láng fényhatása elvén és
2. a lángzóna elektromos vezetőképessége elvén működő berendezésekre.

Az 1. csoportba tartozókhoz fényelemeket és fényellenállásokat használnak. Ezek fény hatására elektromos áramot fejlesztenek, illetve ellenállásukat változtatják, így a megvilágítás erősségétől függően engedik át a rákapcsolt feszültséget.

A fény hatására keletkezett, illetve átengedett elektromos áramot felerősítve közvetlenül fel lehet használni jelzésre, beavatkozásra, pl. egy mágnesszelep működtetésére, mégpedig oly módon, hogy lángkialváskor fény-hang-jelzést adjon, a gázvezetékbe beépített mágnesszelepet pedig zárja a nyitva tartó áram megszüntetésével. Hátránya ennek a rendszernek, hogy nem „képes" különbséget tenni a láng és egyéb fényhatás között, pl. a tűztér samottfalazatának fénysugárzását is úgy érzékeli, mintha a gázégő lángja égne. A tüzelőberendezésből kihúzott, illetve kifordított gázégő-érzékelőt a helyiség világító berendezése is „becsaphatja", és ilyen esetekben gázömlés veszélye fenyegét.

Emiatt ma már nem használják ezeket az érzékelőket, legfeljebb csak az ún. hideg tűzterű berendezésekben, mert itt a tűztér nem sugározhat.

Az UV-érzékelő teljes egészében kiküszöböli ezt a hiányosságot, ugyanis csak ultraviolett sugárzás hatására változtatja meg az ellenállását, a sugárzás intenzitásától függően engedi át a rákapcsolt feszültséget, és azt felerősítve közvetlenül működtetésre, jelzésekre lehet felhasználni. A gázégő lángja ultraviolett sugarakat tartalmaz. Az egyéb mesterséges fényforrások és a

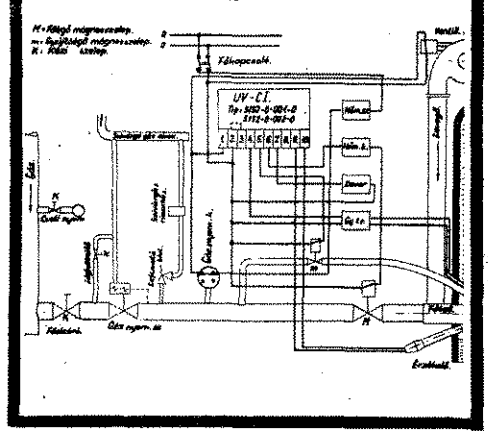

samottfalazat nem bocsájtanak ki ilyen sugarakat, így nem fordulhat elő az érzékelő „becsapása". A 6. *ábrán* bemutatjuk a MMG UVC II—N-típusú lángőrző berendezését, amely áll egy UV lángérzékelőből, egy tranzisztorizált elektronikus erősítőből, és egy logikai kapcsolórendszerből. Működése röviden: az érzékelő a láng észrevétele esetén olyan kapcsolóáramkört hoz létre, mely egy Reed-relét hoz működésbe. A relé vezérli a jelfogókkal létrehozott logikai áramkört, az pedig láng esetén feszültséget kapcsol a főégő gázvezetékébe beépített „M" mágnesszelepre, és nyitja azt.

A tüzelőberendezést úgy helyezik üzembe, hogy a hálózati kapcsoló bekapcsolása után, egyidőben az indítógomb benyomásával, nyílik a gyújtó égő „m" mágnesszelepe, és a gyújtó égő gyújtótrafója áramot kap. A gyújtótrafó a gyújtó égőhö szerelt gyújtóelektrodák közt elektromo szikrát hoz létre, és meggyújtja a gyújt égőn kiáramló gázt. A gyújtási periódu az indítógomb nyomva tartásáig tart. A gyújtó égő lángját az érzékelő „észleli" kapcsolja a már ismertetett „M" mágnes szelepet, s ezzel a főégőt.

Láng kialvásakor 1 másodpercen belü zárja az „M" és „m" mágnesszelepeket, é jelzi a „zavart".

Az ismertetett kapcsolási séma a leg egyszerűbb UV-lángőrző rendszer. A na gyobb biztonság céljából természetesen magasabb szintű automatikájú ún. prog ramadós rendszereket alkalmazzák az olya gáztüzelő berendezéseken, amelyeken a automatikus szabályozás (hőfok, nyomás is megoldott. Ilyenkor védelmet nyújtana a gáznyomás-csökkenés, huzathiány, leve gő-kimaradás stb. ellen.

Ezek a rendszerek gyújtás előtt automa tikusan szellőztetnek. A gyújtás időtartam is meghatározott, általában 5 másodperc A 7. *ábra* az MMG UV—C I. ilyen rend szerű lángőr-berendezés.

A berendezés üzembe helyezése a főkap csoló bekapcsolásával kezdődik. Az indító gomb benyomásával indul a levegőt szál lító ventillátor. A gáznyomáskapcsoló é hőmérséklet-szabályozó megfelelő üzem állapot érzékelése esetén 15—30 mp múlv kapcsol, a gyújtótrafó, az „m" gyújtó ég mágnesszelep áramot kap, s ennek haté sára a gyújtó égő meggyullad. Az érzékel a láng „észlelésére" nyitja a főégő „M mágnesszelepét, a gyújtó égő meggyújtja főégőn kiáramló gáz-levegő-keveréket. A hőmérséklet-szabályozó a meghatározo értéken megszakítja az áramkört, és ki kapcsolja a főégőt. A szabályozó hibáj esetén a beépített hőmérséklet-korlátozó, maximálisan megengedhető értéken zárj közvetlenül a főégő „M" mágnesszelepé és megszünteti a főégő üzemét. Lángkial váskor az érzékelő zárja az „M" és „m mágnesszelepeket, és zavart jelez. Ugyane történik gáznyomás vagy levegő-kimaradá esetén is.

A legújabb berendezés a láng lobogásá használja fel az égés érzékelésére. Ez tulaj donképpen közönséges fényellenállás, s láng lobogásának, változó megvilágításána hatására változtatja az ellenállását, és ez által a rákapcsolt egyenáramot lüktető fe szültségű áramra alakítja. A lüktet feszültséget transzformátorral felerősítil és ez az áram működteti a biztonsági be rendezéseket. A tűztér falazatának sugár zása egyenletes megvilágítást ad, és íg nem változtatja meg az érzékelőre kap csolt egyenáramot. A transzformáto egyenáram esetén a szekunder oldalo áramkimaradást idéz elő, így a berendezé sugárzó tűztérfalazat esetén is jelzi a láng

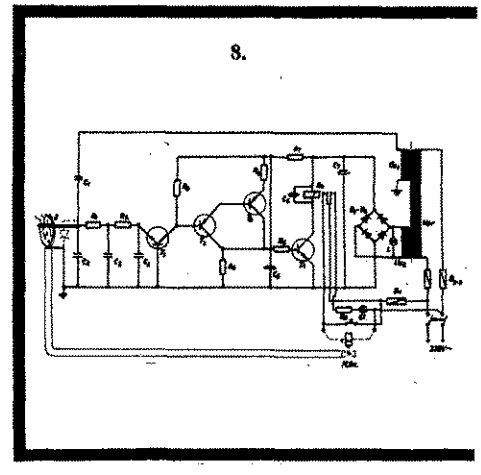

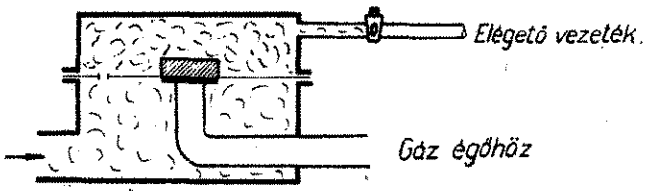

9.

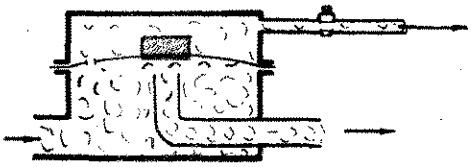

9 a.

lvást. Ilyen biztonsági berendezéssel mak ellátva a TÜKI „D" típusú gázégői.

Ionizációs lángőr

A 2. csoportba tartozó berendezések a g ionizációs hatását hasznosítják. Az izációs érzékelő berendezés elektródáit érzékelendő lángba kell behelyezni. A lángtól az érzékelő elektrodákra kapott váltófeszültség, a láng egyenirányító ására, folyamatos ionáramra változik, és almas a gázvezetékbe iktatott mágneslep vezérlésére. A elektródák közt ionm csak a láng hatására jön létre, láng lvásakor ez az áram megszakad, és ekr zárja a gázvezetékbe épített mágneslepet. E berendezések működési ideje másodpercnél rövidebb. Ilyen ionizációs ngérzékelő berendezés kapcsolási rajzát atatjuk be a *8. ábrán.*

A lángőr egyik elektródája maga az égőt, egyben ez a készülék földelési pontja A másik elektróda az E érzékelő, mely C_1 kondenzátoron keresztül változó feiltséget kap.

A láng-egyenirányító hatására a C_2 konnzátor, majd R_1-en keresztül a C_3, tovább az R_2-n át a C_4 kondenzátor olyan poitással töltődik fel, hogy a T_1 jelű npn nzisztor emittere negatívabb lesz, mint bázis.

Ekkor áram folyik a T_1 kollektorában ő R_3 ellenálláson, a létrejövő feszültsége is nyitja a T_2 és T_3 β sokszorozó kapcsolású pnp tranzisztorokat. Az R_5 ellenáson létrejövő feszültségesés az R_6-on resztül nyitja a T_4 npn tranzisztorokat. nek hatására az R_e jelfogó behúz, és a diódák létrehozzák az erősítő tápfeszültget.

A *GL* glimmlámpa kigyulladása a jelfogó eghúzását jelzi, ami megfelel a „Láng n" állapotnak. Ezzel egyidőben az égő zvezetékébe beépített *„MSZ"* mágneslep nyit.

A lángőrberendezés feszültség alá kapcsolását, üzemkészségét az *„L"* lámpa jelzi.

Az elektródazárlat esetén a T_1 tranzisztor nem képes nyitni, így a készülék nem nyitja a mágnesszelepet. Zárlat bekövetkezhet az elektróda kimozdulása, szennyeződése következtében is.

Az ionizációs érzékelő berendezés kapcsolható a *6., 7. ábrán* ismertetett lángőrző berendezésekhez, az ott ismertetett „érzékelők" helyére.

A bojtárszelep

Az ún. „bojtárszelep" nem nevezhető közvetlenül égést biztosító biztonsági készüléknek, de jelentőségénél fogva e cikk keretében kívánunk foglalkozni vele, mivel az eddig ismertetett készülékekkel kombinálva jelentős szerepet tölt be a gáztüzelő berendezések biztonságos üzemeltetésében.

A bojtárszelep voltaképpen egy olyan membránszelep, amely az üzemnyomásnak megfelelő súlyterheléssel van ellátva. A membrán alatti és feletti tér össze van kötve egy szabályozható, szűk furattal. A membrán feletti térből a vezérlőgáz egy ún. elégető vezetékkel irányítható a tűztérbe.

Az elégető vezeték zárásával kiegyenlítődik a nyomás az alsó és felső térben, ekkor a membránszelep a súlyterhelés hatására lezár *(9. ábra).* A membránszelep csak akkor nyithat újra, ha a membrán feletti térben a nyomás kisebb, s a súly ellenében a nyomás felemeli a membránt. Ez abban az esetben fordul elő, ha az elégető vezeték nyitva van *(9/a ábra).* Az eddig ismertetett égést biztosító berendezéseket, egészen kis átömlő keresztmetszettel, beépítve a bojtárszelep elégető vezetékébe, egy égésbiztosítással automatikusan vezérelt, biztonsági szerelvényt kapunk *(10. ábra).* Amíg az égésbiztosító észlelhető lángot nem érzékel, a vezérlőgáz elvezető (elégető) vezetéke zárva van, a bojtárszelep is zár. A gyújtóláng égése nyitja az égésbiztosítót, a vezérlőgáz útja szabaddá válik, a bojtárszelep membránja felett csökken a gáznyomás, a szelep nyit, a főégőn kiáramló gáz meggyújtja a gyújtó égőt *(10/a ábra).* Ilyen berendezéssel üzemelnek pl. a thermoelektromos érzékelőjű Éplak-, ÉTI-kazánok, a GÉPSZÖV-kazánok pedig az elégető vezetékbe épített olyan mágnesszeleppel, amely fényhatásra működő lángérzékelővel vezérelhető külföldi készülékek ionizációs érzékelővel vezérlik a bojtárszelepet.

Cikkünk keretében nem törekedhettünk teljességre, mivel a gáztüzelő berendezéseken a legkülönfélébb biztonsági rendszereket alkalmazzák, és valamennyinek az ismertetésére természetesen nincs lehetőségünk. Ezért azokat a biztonsági elemeket ismertettük, melyekből az egyes rendszereket felépítik, tehát az említett működési elvekkel a különféle rendszerek megelőző tűzrendészeti vizsgálatához kívántunk segítséget adni. Nem foglalkoztunk a gáztüzelő készülékek egyéb biztonsági berendezéseivel. Ilyenek pl. a hőmérséklet-szabályozók, -korlátozók, a nyomást korlátozók, melyek a víz- és gőzfűtésű berendezések nélkülözhetetlen szabályozó és biztonsági tartozékai. Úgyszintén nem foglalkoztunk a huzatkapcsolóval sem, mert a hazai gyártású berendezések közül ez idig csak az ún. Gépszöv-kazánokhoz használatos.

Köteles Győző
tű. őrgy.

10.

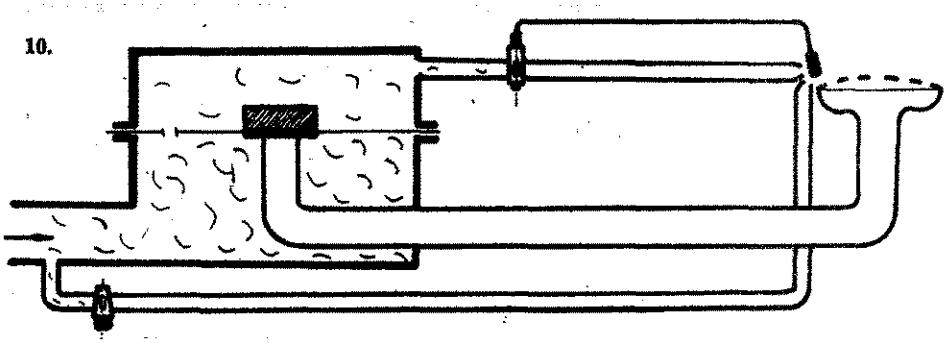

10a.

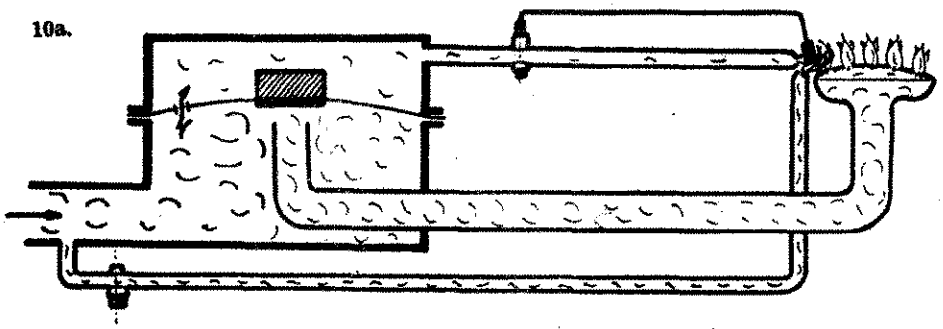

Forgách Géza tű. őrgy.:

TŰZOLTÓ TŰZEK és ANYAGOK 4

2.3. Antikatalitikus hatás

Az égés kinetikájánál rendszereztük a katalizátorok hatását az égési reakció szempontjából. Eszerint negatív katalizátorok hatására a lángban levő aktív gyökök és szabad atomok láncreakció-mechanizmusa megszakad, a mellékreakciók elmaradnak, vagy legalábbis lelassulnak.

2.3.1. Homogén inhibíció

Az égési reakciótérbe adagolt kis mennyiségű inhibitorok — általában halogén szénhidrogének — hatása kétféleképpen jelentkezik:

— A láncvivő gyökökre épülve csökkentik azok aktivitását, a gyökök élettartamát, vagyis a reakcióképes gyökkoncentrációt és ezáltal a reakciósebességet.

— Az éghető keverék láncvivő gyökeinek közepes molekulasúlyát növelik; ennek hatására jelentősen csökken a reakciósebesség.

2.3.2. Heterogén inhibíció

A reakciótérbe juttatott szilárd fázisú inhibitor endoterm bomlás következtében termikus úton fejti ki hatását. A hőmérséklet csökkenése következtében a reakciósebesség is csökken. Hátránya, hogy viszonylag sok inhibitor alkalmazása szükséges, ezért általában nem alkalmazzák.

2.3.3. Negatív falhatás

A lángban lejátszódó láncreakció letörése az edényfalon gyakran bekövetkezik. Az edényfal területének nagyobbítása ennek valószínűségét növeli. Ilyen mechanikus lánctörés természetesen nemcsak az edény falán, hanem a lángzónába juttatott porszemcsék felületén — mint falon — is lejátszódik. A porkoncentráció, illetve a szemcsék fajlagos felületének növelésével a „falba" való ütközés is fokozódik. A porszemcsék az ütközések során láncletörést eredményeznek, és megfelelő koncentráció esetén a teljes láncreakció-mechanizmust megszakítják. Ebben az esetben, pontosabban definiálva, tulajdonképpen heterogén kontakt antikatalízis játszódik le.

2.4. Ütő- (romboló, bontó) hatás

A tűzfészek megközelíthetőségét és ezáltal oltóanyag odajuttatását teszi lehetővé általában az égő objektum szétrombolása árán. Szolgálhat a tovaterjedés meggátlására is, pl. egy tetőszerkezet vagy raktárépület kettévágása útján. Az ütőhatás általában nem oltóanyaggal érhető el, azonban az erős vízsuga energiája ebből a szempontból jól kihasználható, pl. a tűzfésze „szétlövésére".

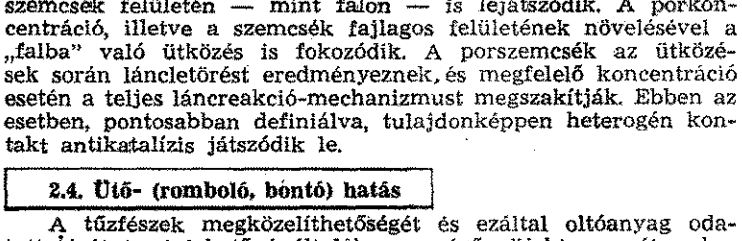

A szovjet turbóreaktív tűzoltógép

2.5. Éghető anyagok eltávolítása

Eltávolító hatáson az égési térből jelentős mennyiségű ég hető anyag elhordását értjük. Ebben az esetben tehát nincse szükség szorosan vett tűzoltó anyag alkalmazására. Ide tartozi például az égő raktárakból való tárgymentés, az öngyulladásba levő takarmánykazal szétbontása és elhordása. Szükség lehe azonban oltóanyagok alkalmazására a mentést végző személye védelme vagy a rendelkezésre álló idő megnövelése érdekébe Ilyen lehet pl. egy nagy területű raktár időleges „kettéválasztása vízfüggöny segítségével.

3. Az oltóanyagok tűzoltástechnikai jellemzése

3.1. A víz

A víz a legrégebben ismert oltóanyag. Feltétlen előnye, hog általában nagy mennyiségben áll rendelkezésre, és viszonyla olcsónak mondható. Kétségtelen hátránya viszont, hogy egye esetekben — pl. elektromos tűzeknél — használata veszélyes, é az oltásoknál vízkárt okoz. Jó hűtőhatása miatt tűzoltásnál m is a legtöbbet alkalmazzuk.

Amennyiben víz segítségével a tűz fészkéből az égési állapo fenntartásához szükséges hőmennyiséget sikerül elvonni, a tű elalszik.

Ebből egyáltalán nem az következik, hogy a vízzel oltá egyszerű feladat, sőt olykor sok és nehezen megoldható prob lémát jelent.

Nem elegendő ugyanis arról gondoskodni, hogy a hűtéshe szükséges, számított vízmennyiséget a tűzbe juttassuk, hanem:

— biztosítani kell, hogy annak optimálisan nagy része el i párologjon, és

— egyáltalán nem közömbös, hogy az oltóvíz mennyi id alatt veszi fel a párolgási hőt.

E két követelmény megvalósítása elméletileg ugyanazon mód szer alkalmazásával lehetséges. Ha ugyanis az oltóvizet kötöt sugár helyett ködfelhő alakjában juttatjuk a tűz fészkére, akko

— az egyrészt azonos időpillanatban nagyobb felületen — tehát nagyobb mennyiségben — érintkezik a tűzzel, és ezálta minimálisra csökken az elpárolgás nélkül elfolyó víz mennyisége

— másrészt az apró vízcseppek hőkapacitása kicsi lévén, azok rövid idő alatt képesek felmelegedni, és a párolgási idő a kötöt vízsugárhoz képest nagyságrendileg megrövidül.

A vizet — alkalmazási formái szerint — kötött, szórt é porlasztott sugár (vízköd) alakjában használhatjuk fel tűzoltásra

Kötött sugárral megfelelő sugártávolság, jól kihasználhat ütőhatás és nagy vízmennyiség biztosítható. Hűtőhatása viszon nem hasznosítható jól, mert sok a hőelvonás nélkül elfolyó víz mennyiség, és ezzel együtt nagy a vízkár.

A szórt vízsugarat átlagosan 0,4—0,6 mm átmérőjű vízcseppek halmaza alkotja. Követelmény, hogy 5 att-ás rendszerben hatá sos sugártávolsága elérje a 8—9 m-t. Legjelentősebb oltóhatása a hűtés. Mivel a kötött sugárhoz képest kevés víz jut az égés felületére, a hőelvonás nélkül elfolyó vízmennyiség viszonylag kevés. Csökken a vízkár, növekszik az oltóanyag használatának hatásfoka. A jól alkalmazott szórt sugár a hirtelen felmelegedés következtében a tűzfelületen gőzzé válik, és fojtóhatást is kifejt. A keletkezett vízgőz kiszorítja az égési térből a levegő egy részét, és ezzel elősegíti az oltást. A szórt vízsugárnak ezt a tulajdonságát leginkább beépített berendezéseknél lehet kihasználni. Itt ugyanis egyrészt a kialakuló gőzfelhő nem veszélyezteti az oltást végzőket, másrészt viszont a sugárirány megválasztása nem függ a kezelő szubjektivitásától. A szórt vízsugár előállítására különleges szórófejeket használunk. Általános hátrányuk, hogy a víz szennyezettsége a kiömlőnyílásokat eltömi. Teljes mértékben ki-

ili ezt a Szovjetunió tűzvédelmi tudományos kutató- : által kifejlesztett és ma már sorozatban gyártott szóró- gtöbbnyire ezt a szórófejet is beépítve alkalmazzák.

vizköd vagy más néven porlasztott sugár cseppnagysága nagyságrendű. Előállítása nehézségekbe ütközik, mert kb. ás rendszerre van szükség a megfelelő porlasztáshoz.

tránytt jelent továbbá az is, hogy nehezen juttatható az égési e, mert az égéstermékek felhajtó ereje magával ragadja ömegű vízszemcséket. Emiatt a gyakorlati oltástechnikában erjedt el, bár egyes szakírók szerint a nagyon szorosan vízgőz-felhő által létrejött fojtóhatása jelentősebb lehet hatásnál.

közelmúlt években végzett igen jelentős kísérletek ered- t a Szovjetunióban már a gyakorlatban is alkalmazzák. sugár kiváló oltóhatásának kihasználására. Turbóreaktív gépmotor torlósugarának sebességenergiájával porlaszt- a vizet, és az így keletkezett kipufogógáz—porlasztott- hő végzi az oltást. Tulajdonképpen kombinált oltás- nizmus alkalmazásáról van szó. A gázturbina által termelt kipufogógázok a gázturbina tolócsövén nagy sebességgel 00 km/óra) lépnek ki 500—600 C° hőmérsékleten. Közvetle- kilépésnél kötött sugár formájában percenként mintegy iter vizet fecskendeznek a gázsugárba. A gázsugár sebes- rgiája a kötött vízsugarat elporlasztja, a víz pedig lehűti a gógázokat, miközben egy része gőzzé alakul. Így egy kb. hosszú, igen nagy átütőerejű inertgáz-gőzporlasztott víz- t nyernek, amely megfelelő eszközökkel a tűzre irányít-

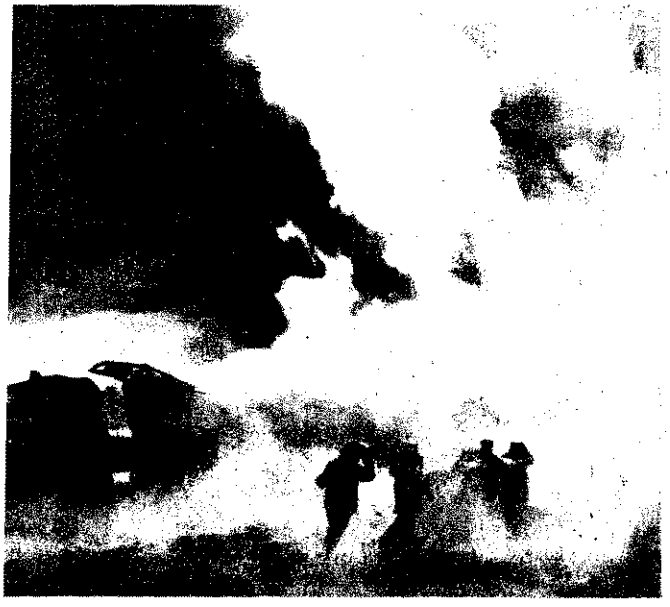

A turbóreaktív oltógépet kifejezetten olaj- és gázkitörések nek oltására fejlesztették ki. Ilyen oltógéppel oltották el k idején az algyői vadkitörés tüzét is. A gép oltásme- izmusa a nagy sebességenergiából adódó átütőerőn alap- Az oltósugár az átütőerő következtében behatol a lángzó- . A benne levő vízköd igen jó hatásfokkal alakul gőzzé és ki hűtőhatását. A keletkezett gőzfelhő és a hordozógázként nált inert kipufogógázok fojtóhatása jelentős, az égési térből rítják az oxigént. Nagy előnye a szivattyús porlasztással ben, hogy nem visz be levegőt a tűztérbe, mert a porlasztást szállítást egyaránt inert gázok végzik. Valószínű, hogy az ban szerepet játszik a köd- és gőzszemcsék negatív fal- sa is, homogén és heterogén antikatalízisként. Az oltás után ltósugár takaró hatása lép előtérbe, mert szinte korlátlan ; és ráadásul olcsón tartható fenn a nagy geometriai kiter- sű oltósugár, ami a visszagyulladást megakadályozza.

Egyes külföldi tűzoltóságoknál újabban erőfeszítéseket tesz- a víz ütőhatásának növelésére. A szakirodalomban közlemé- : jelentek meg, ún. szuper szivattyúk alkalmazásáról, me- 25 att-val dolgozva 10—15 ezer l vizet szállítanak percenként. ználatuknak területtüzek, kikötő- és hajótüzek oltásánál van gosultsága. A megközelítési, beépítettségi vagy más körül- yek miatt olthatatlannak minősülő égő objektumokat, ilyen attyúk bevetésével, vízsugárral „szétlövik" a környezet meg- tése érdekében.

A teljesség kedvéért meg kell említenünk a vízgőz alkalma- t is. Főleg az ásványolajipar területén van még ma is jelen- ge belső terek, technológiai szempontból gyorsan le nem hűt- berendezések oltásánál. A tűz terének elárasztásával az hez szükséges levegő kiszorítható, és így érhető el az oltás.

(Folytatjuk)

EZÚTTAL: KÁVÉ PÓTKOCSIVAL

TŰZ- ÉS KÁRESETEK

Röviddel azután, hogy elégett egy gépkocsi 1,2 milliós értékű bőráru-rakományának több mint 50 százaléka, majd egy utas nélküli busz vezetője halt tűzhalált, mert nem volt képes idejében kinyitni az ajtót, ismét gépkocsitűz keletkezett Tolnában.

Ezúttal kb. 200 000 adag dupla fekete hamvadt el, meg egy pótkocsi ment tönkre. Mint az előbbi két esetben, november 15-én is defekt előzte meg a tüzet.

Hefner Jánossal, az egyik szemtanúval a szekszárdi parancsnokságon beszélgetünk. A Tolna megyei Népújságban közölt felhívásra jelentkezett:

— 6.20 körül Bátaszék és Báta között Furkótelepnél vettem észre, hogy az előttem haladó teherautó pótkocsija billeg, s jobb oldalra dőlve gurul a kocsi után.

Nedves, sáros úton haladtunk, a világítást még nem kapcsolhattuk ki. Így nem különböztethettem meg, hogy a kerék gőzölög-e, vagy csak a vízpárát csapkodja fel.

Előbb biluxoltam, hogy figyelmeztes-

Ebben az autóbuszban valósággal szénné égett a vezető, mert amikor kigyulladt a kocsi, nem volt képes kinyitni az ajtót

A pótkocsi

sem, majd amikor a domb felénél nagy nehezen sikerült megelőznöm a teherkocsit, megálltam.

A kocsivezető is kiszállt. Mondtam neki, hogy mi történt. A kísérője így szólt: „Nem tesz semmit, felveszem a rucimat, és mindjárt bedobjuk a pótkereket."

Ezután én visszaültem a buszba. Nem gondoltam, hogy visszafelé milyen körülmények között találkozom vele.

Bánóczki Ferenc gépkocsivezető nekilátott a kerékcserének. Ám ahogy társával egy kicsit megemelték a kocsit, láng csapott ki a belső gumitömlőből. Amikor ki akarta tépni, ujjain égési sérülést szenvedett.

Jobb híján az út szélén folydogáló esővízzel és nedves fűvel próbáltak oltani. A füvet a faplató alá dugták, de ez sem állta útját a lángoknak. Hamarosan égni kezdett a fenékdeszka, majd a pótkocsi rakománya is. A tűz a ponyvába is belekapott. Bánóczki Ferenc egy részét letépte, de bal keze megégett, szerencsére nem súlyosan.

Egy másik autóbusz vezetője is észrevette a kb. 10—15 perce égő tüzet. Utasaival együtt segített az árumentésben. A busz poroltóját is kisütötték. Egy pillanatra le is verte a kerék lángját, de a tűz nyomban újból fellobbant.

6.52-kor egy arra haladó személyautó vezetője Bátaszékről jelezte telefonon a tűzesetet a szekszárdi parancsnokságnak.

Az egység 7.20-kor érkezett ki a 30 kilométerre levő kárhelyre. Előbb azonban, útban Bajára, Hefner ismét találkozott a égő kocsival, de már az ő kézioltója sem segíthetett.

A szekszárdi egység 2 „E" sugárral oltotta el az immár teljes terjedelmében égő pótkocsit.

A helyszíni vizsgálat során a szakér kizárták az elektromos áramtól szárm ható tűzkeletkezés lehetőségét. (A fészkénél ugyanis egyáltalán nem volt zeték, a többi szerelvény is megfeleli szabvány előírásainak.)

A fékberagadás hatására létrejött súr dást is el kellett vetni, mivel a helyszín nem találtak erre utaló nyomokat, és kerék forgása sem volt rendellenes.

Az áruból kb. 750 kiló kávét siker megmenteni. 1244 kiló elégett.

A károsult a Baranya—Tolna meg Élelmiszer- és Vegyiáru-nagykereskedel Vállalat. A kocsi tulajdonosa a Belker kedelmi Szállítási Vállalat 1. sz. üze egysége.

Minthogy évről évre mind több á szállítanak országúton, jogosan merül fel kérdés:

Számos vállalatnál miért nem látják a tűzveszélyes árut szállító gépkocsil lapáttal és megfelelő oltókészülékkel?

Mivel külön jogszabály nem szükség ama ésszerű belátásra, hogy a százezr értékek néhány száz forintos védelme é penséggel nem „gazdaságtalan" beruház S talán a kárt szenvedett kocsik kerek nek laboratóriumi vizsgálata is járna né eredménnyel.

Amit megmentettek

Karambol következtében a Fogaskerekű-pályára dőlt egy szervizkocsi. A forgalmi akadályt tűzoltóegységek háritották el

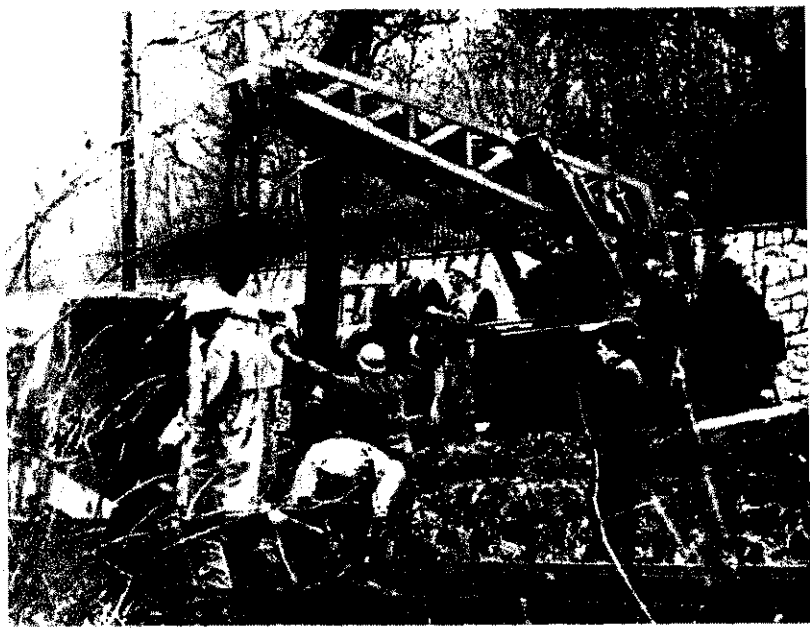

ber 28-án 17.35 körül kigyulladt, n egészen ötven perc alatt leégett csi Új Élet Tsz csibenevelője. Elt 23 ezer csirke, tönkrement a tezet és részben a berendezés is. A len kár 607 ezer forint.

izsgálat még nem zárult le teljee már az eddigiekből sem vitás: ez set is sorozatos mulasztások követnye.

elképzelések

állattenyésztő Zalában látta, hogyan atók át csibenevelővé a vasvázas rkezetű istállók padlásai.

ezetőség kapva kapott a szép bevéérő ötleten, s május táján hozzá is k az Újmajor 3-as és 4-es istállónak a szigeteléséhez.

hónapos szünet után ősszel folya munkálatokat, s október 22-én ztették az első kis lakókat a 4-es csibenevelőjébe.

sági hozzájárulást nem kértek, hagyszerűen kiadták a feladatot a esnek, az ácsnak és a villanyszec, és ők ezután saját elképzelésük végre is hajtották.

észetesen a főállattenyésztő, a fős és a telepvezető is tudtak az építl, arról viszont már ők sem, hogy étesítményekben milyen biztonsági abályok szükségesek. Legalábbis ez ti a tanúvallomásokból.

ány

gh Rózsa állatgondozó ügyeinek incéljából néhány perccel a tűz kese előtt őrizetlenül hagyta a helyi-Így nem ő, hanem két tsz-dolgozó fel a tetőn át gomolygó és egyre füstre.

-kor a közeli téglagyárból telefonon t a tüzet a dombóvári parancsnok-Pár perc múlva a helyi önkénte-hangosbeszélőn riasztotta a tsz tára. Többen közülük már előbb keztek beavatkozni, mivel a közelgoztak. Leponyvázták az égő épü-0 méterre levő lenkazlat, de hiába ák ki a 400-as kismotorfecskendőt, nem szerelhettek, ugyanis mind-15—20 liter/perc volt az egyetlen vízhozama.

18.05-kor az első dombóvári fecskiérkezett, a lángok már majdnem usztítást végeztek. Tapaszti tőrm., rancsnok egysége a saját, va-a kaposvári fecskendőkről, később a kirendelt szippantó tartályáról meg a vízszerzést. Egy 60—80 méteres tetőrészt sikerült is megiük, de ez már nemigen enyhített s káron.

szabálytalanságok

zakértők bevonásával lefolytatott t során sikerült rekonstruálni a eredeti állapotát.

int szigetelés céljából salakgyapoek a tetőszerkezet CSRB-elemei kőalulról hulladékfarost-lemez borís tartotta. A CSRB-elemekhez — centire a farostlemezektől! — rögzítették a tápvezeték műanyagcsöveit, innen dobozos megoldással ágaztatták le a 60 db ún. infrasex-égő vezetékeit, és átbújtatták őket a NORIS-foglalatokat tartó puhafa-tipliken. A szakértő megállapítása szerint semmilyen terv nem készült az elektromos hálózat szerelésére: a foglalatok jó része pedig hibás volt, a szikrázásoktól erősen melegedtek.

Az infraégők alig 60—70 centire függtek a csirkék hullámpapír-rekeszeitől. A rekeszek alatt csomagolópapír fedte az 5 cm vastag kukoricacsutka-réteget.

A fűtést két olajtüzelésű léghevítő is szolgáltatta. Ezeket — födém nélkül és elzárhatatlan nyílással — 12 centis téglafal vette körül.

Füstcsövük az újonnan épült kéményhez csatlakozott. A kéménytest gyúlékony anyagokkal érintkezett, gyenge meszes habarccsal vakolták be, s magassága 80 cm helyett csupán 50 centire haladta meg a tetőgerincet. Üzembe helyezése előtt füstnyomáspróbának sem vetették alá.

A 30 m hosszú csibenevelőt lécekre erősített kettős műanyagfólia-fal választotta el a kb. 72 m-es padlástér többi részétől, s műanyag fóliát tettek a nyílászárókra is. De nemcsak a villanyszerelés, a kémény meg a léghevítők falazása volt szabálytalan. A gázolajat például az istálló takarmányozójában tárolták, s petróleumszivattyúval szívatták a hordókból. A hordók mellett egy motorkerékpár garázsozott.

Egyszerűen leolvasta

Bár az átalakítást a tsz vezetői nem jelentették be a tűzrendészeti hatóságnak, igazán nem állíthatjuk, hogy a tűzvédelemről teljesen megfeledkeztek...

A telepvezető — állítása szerint utasításra — még ki is oktatta az egyik villanyszerelőt és a gondozókat. Vizsgát ugyan nem tett a léghevítők kezeléséből, de így is kivágta magát: észrevette ugyanis a kályhára erősített használati utasítást, és egyszerűen leolvasta.

Hasonlóképpen magyarázta el a 6 kilós porraloltó kezelését is, majd jegyzőkönyvben rögzítették, s a részvevők aláírásával hitelesítették az oktatás megtörténtét.

A 6 kilós porraloltó volt az egyetlen tűzoltófelszerelés a csibenevelőben. Kanizsa Vendel tűzrendészeti előadó hozta ide.

Csak néhány oktatáson

Kanizsa Vendel növényvédő szakmunkás több mint öt esztendővel ezelőtt kapott megbízást a tűzrendészeti felelősi feladatok ellátására. Ő volt a munkavédelmi megbízott is.

Tennivalóit hiányosan ismerte; képesítése nincs, mindössze annyit értett a tűzrendészethez, amennyit néhány oktatáson hallott.

A beruházások átadásán sem vett részt, tevékenysége jóformán arra szorítkozott, hogy egy-egy szabálytalanságot jelentsen a tsz vezetőinek. A csaknem 7000 holdas gazdaság elnöke azonban így is megbízott a tűzrendészeti felelősében. Oly annyira, hogy ő képviselte az elnököt az október 13-i ellenőrzésen. (Ez különben a harmadik alkalom volt, hogy nem ért rá az elnök, jóllehet idejében értesítették.)

Hatóságunk képviselője az Újmajorban is járt, sőt a 3-as és 4-es istállókba is benézett. Amikor megpillantotta az olajkályhákat, nyomban szólt is, hogy engedély nélkül ilyenek nem működhetnek. Intézkedésének azonban írásos nyoma nincsen. Annak viszont van, hogy a tsz három

Így helyezték el a léghevítőt

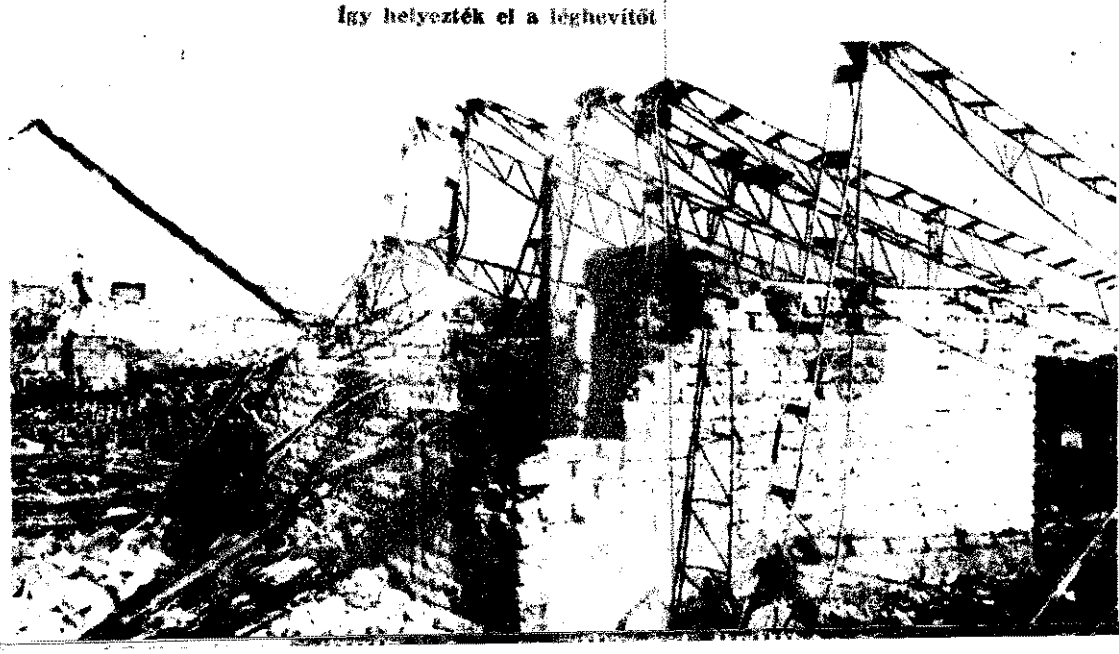

A leégett csibenevelő és padlásrész

dolgozója ellen — nem a tűzzel összefüggő különféle mulasztásokért — szabálysértési eljárást indított, majd ezt követően szignalizációban (!) hívta fel az elnök figyelmét bizonyos hiányosságokra...

Minthogy a vizsgálat még nem fejeződött be, csupán annyit írhatunk „előzetesként", hogy a tűz minden valószínűség szerint elektromosságtól keletkezett. E a gyanút a szakértők is alátámasztják.

A mohácsi farostlemezgyár — felkéré re — bevizsgált néhány farostlemez-mi tát, és ennek eredményeként érdek megállapításokat tett az anyag tulajdo ságaira. Eszerint a borítóként használt f rostlemez 170—180 Celsius fokon, megf lelő körülmények között, hőátadás nélk is tovább melegszik, majd 190 fokon ö gyulladásra képes, és igen hevesen ke égni.

A napokon át szárító hőhatásnak kite farostlemez minden bizonnyal alkalm volt erre. De hogyan csapott fel a láng közelében, mert az már bizonyos, hogy gyengén vakolt kéménytest nem okozh tott tüzet, s a kályhák is „vétlenek"? a kérdés vár tisztázásra, s reméljük, h marosan a válaszról is beszámolhatunk.

(g)

Milliókat veszélyeztettek

November 24-én este kitört a tűz a tetőn a Fővárosi Kézműipari Vállalat raktárában. A XX. kerületi parancsnokság két egysége öt perc alatt a helyszínre érkezett, és sugárral behatolva gyorsan eloltotta a tüzet. A kár 4500 forint.

Mindebben nincs semmi rendkívüli. Ilyen és hasonló eset többször is előfordul a fővárosban.

Olyan megdöbbentő felelőtlenséggel azonban, mint amit itt tapasztaltunk, már jóval ritkábban találkozhatunk.

A papírdobozokba csomagolt női papucsok ugyanis — padlótól a födémig — valósággal megtöltötték az épületet. A vállalat egyszerűen figyelmen kívül hagyta az éghető födémtől meg a kémény koromzsákajtajától való kötelező tűztávolságot.

Kéménytűz következtében a rossz állapotban levő és szabálytalan vaslemez-koromzsákajtótól átizzott s tüzet fogott egy papírdoboz, majd pillanatok alatt a tetőszerkezet.

Ha nem jelzik időben a tüzet, és egységeink csak öt perccel később érkeznek ki, vagy a beavatkozás bármi okból egy kicsit is késik, akkor a milliós raktár meg a szomszédos lakások menthetetlenül leégtek volna.

György Antal
tű. alez.

Ilyen volt a koromzsákajtó

Némi ízelítő abból, hogy egységeink szinte az utolsó pillanatban érkeztek

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

VÍZSZINTES SOROK: 1. A TŰZKELETKEZÉSI OK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK MÓDSZEREI (folyt: függ. 39.). 13. Kávékészítmény. 14. Formálódó. 15. Főzeléknövény. 16. Nemesgáz. 17. Ásvány. 18. Érzékszerve. 19. Hangtalan düh. 21. Napisten. 22. Szolmizációs hang. 24. Ő, Bécsben. 25. Mezőgazdasági szerszám. 27. Azonos betűk. 28. Női név. 30. Pofont ad. 33. Ketrecrész. 35. Nemesfémé. 37. Ebédeltette. 39. Üveg azonos hangzói. 40. Francia utca (ék. felesleg). 42. Időmérő. 43. Üres tál! 46. Bőven adta. 50. Európai kikötő. 52. Földtörténeti korszak. 53. Ezt kívánunk minden kedves rejtvényfejtőnek! 55. Költői szív. 56. ..... oh! Híres bohóc mondta. 58. Bérletrész! 59. Skandináv hótalp. 60. Állatot hajt.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A tenger is ilyen. 2. Olasz pénz röv. 3. A régi Rómában hordták. 4. Egri védő!! 5. Nem igazi. 6. Egitest. 7. A VÍZSZ. 1. MÁSODIK RÉSZÉBEN FOGLALTAKNAK CÉLJA ENNEK MEGÁLLAPÍTÁSA. 8. Zúg. 9. Létezik. 10. Kissé fűszeres. 11. Van ilyen szólás is! 12. Tagadás. 20. A VÍZSZ. 1. ELSŐ RÉSZÉNEK CÉLJA ENNEK MEGHATÁROZÁSA. TŰZKELETKEZÉS ESETÉBEN. 21. Gyorsan elkészíthető étel. 23. Régen itt sok lóverseny volt. 24. Német vidék. 26. Majdnem porta! 27. Babfőzelékhez szükséges. 29. Magyarországon ilyen rövidítés már nincs. 31. Berak magánhangzói. 32. Mint 27. 34. Keresztül. 36. Olasz egy betűi. 38. Kor (ék.-hiány). 39. A VÍZSZ. 1. FOLYTATÁSA. 41. E lyéről elmozdítok. 44. Jeget ly kaszt. 45. Jó kedve van. 47. Toldi ismert versszakában olv ható. 48. Becézett férfinév. Hangutánzó szó. 51. Két azonos m gánhangzó között egy mássz hangzó. 54. Késnek van. 56. Viss fél város! 57. Van ilyen bűncselé mény is, röv.

Megfejtésül az alábbi sorokat k beküldeni: vízsz. 1. és folyt., fü 39., függ. 7., 20.

Be kell küldeni továbbá a p tokkal megjelölt kockákban betűkből összeállítható szót, köz és nagytüzek vizsgálatánál e szerv is ott kell, hogy legyen.

A helyesen megfejtők kö könyvjutalmakat sorsolunk ki. megfejtők között pontverseny folyik, a legtöbb pontot elért mélyek év végén külön tárg talmat kapnak.

Megfejtési határidő: 1970. nuár 20.

K.

A 12. számban megjelent ker rejtvény helyes megfejtése a k kező: KIZÁRÁSOS MÓDSZER AL JÁN, BIZONYÍTANI, MARAD E VALÓSZÍNŰTLENEKET.

A pontokkal megjelölt kocká összeállítható szó: HŐÁTADÁS.

Könyvjutalmat nyertek: Barna nos, Budapest; Csibrik István, ráld; Lendvai László, Gyöma.

A nyereményeket postán kül el.

Monyi Mihály tű. alez. beszámol a kétéves tevékenységről

Sport

VEZETŐSÉGVÁLASZTÓ KÖZGYŰLÉSEK

Tűzoltó Dózsa

A Tűzoltó Dózsa SK elnöksége november 24-én tartotta meg vezetőségválasztó közgyűlését a budapesti parancsnokság tanácstermében. Az eseményen megjelent *dr. Pillók János* tű. alez., országos parancsnokhelyettes, *Ficsór Sándor* tű. alez., budapesti parancsnok; az MTS képviseletében *Fekete Károly*, az MTS VIII. ker.-i tanácsa részéről pedig *Kemper Miklós* és társak is megjelentek.

Az elnökség beszámolóját *Monyi Mihály* tű. alez. ismertette. Beszámolójában elemezte az elnökség, a szakosztályvezetőségek elmúlt két évi munkáját, és értékelte a szakosztályok versenyzőinek szereplését.

Az elnökségi tagok — mondotta többek között — elismerésre méltó igyekezetet tanúsítottak a reájuk háruló feladatok teljesítésében. Munkájukhoz hathatós segítséget nyújtottak a BM TOP és a budapesti parancsnokság pártalapszervezetei. Hiányosságként említette meg a sportrendezvények gyér látogatottságát, s ennek okaként a nem kielégítő, vagy olykor egyáltalán elmaradó sportpropaganda-munkát jelölte meg. A szakosztályvezetőségek munkája is kívánnivalót hagyott maga után; az eredményesség érdekében a jövőben szervezettebbé kell tenniük tevékenységüket.

A közgyűlés időpontjáig a sportkör versenyzői részére minden sportágban befejeződtek a bajnokságok. Az Újpesti Dózsától átvett játékosokkal megerősödött sakkszakosztály első csapata az OB II-ben bajnokságot nyert, s így feljutott az OB I-be. Ezenkívül még négy felnőtt és egy ifjúsági csapat is eredményesen versenyzett a budapesti és a kerületi bajnokságokban.

A labdarúgó-szakosztály 3 csapattal vett részt az idei különböző szintű bajnokságokban. Az első csapat a kitűzött célt elérte: harmadik helyen végzett az NB III Északközép csoportjában. A második csapat az NB I/B tartalékbajnokság előkelő középmezőnyében fejezte be szereplését.

Az ifjúsági labdarúgók, noha megállták a helyüket csoportjukban, edzőpályagondja még megoldatlan.

A röplabdaszakosztály, objektív okok miatt, az idén kénytelen volt visszalépni a bajnokságból; további sorsukról remélhetőleg kedvező döntés születik majd.

Az elnöki beszámoló után *Takács József* tű. őrgy., a számvizsgáló bizottság elnöke ismertette a sportkör részére biztosított anyagiak részletes felhasználását.

A hozzászólások során számos javaslat hangzott el az egyes szakosztályok problémáinak rendezésére.

A közgyűlés 7 tagú új elnökséget és 3 tagú számvizsgáló bizottságot választott. **K. G.**

ÚJPESTI DÓZSA

December 1-én tartotta vezetőségválasztó küldöttközgyűlését az Újpesti Dózsa a BM Központi Klub színháztermében. A jelentős esemény alkalmából dr. *Dániel Ernő* elnök ismertette az elnökség beszámolóját, s adott számot az egyesület tevékenységéről, a szakosztályok munkájáról. Elismeréssel szólott a Dózsa-sportolók ez évi sikereiről, különösen a labdarúgók teljesítményéről, 10 év után a magyar bajnokság ismételt megszerzéséről. Értékelte a klub szerepét a hazai sportéletben; helyzetét, problémáit, majd a további feladatokról, az olimpiai felkészüléssel összefüggő tennivalókról beszélt. Végezetül köszönetet mondott a Belügyminisztérium anyagi-erkölcsi támogatásáért, s mindazoknak a közreműködéséért, akiknek része van abban, hogy az Újpesti Dózsa ma a második legerősebb minőségi bázisa a magyar sportnak.

A hozzászólások során *Kőrösi György* rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes köszöntötte az egyesületet, tolmácsolta a belügyminiszter és a BM-Pártbizottság üdvözletét, elismerését, s kívánt további eredményes munkát a Klubnak. Felszólalt a tanácskozáson — többek között — *dr. Biró Mihály*, az MTS elnökhelyettese és *Lajtai Endre*, a IV. kerületi tanács vb-elnöke.

Az ünnepi esemény keretében búcsúztatták az aktív sportolást befejező *Dömötör Zoltán* és *Mayer Mihály* vízilabdázókat, *Fábián László* kajakozót és *Szini József* labdarúgót. Az egyesület kiválóságainak dr. Dániel Ernő adta át a klub aranyjelvényét.

A küldöttközgyűlés az elnökség és a számvizsgáló bizottság megválasztásával zárult. **(b)**

Dr. Dániel Ernő beterjeszti az elnökség jelentését

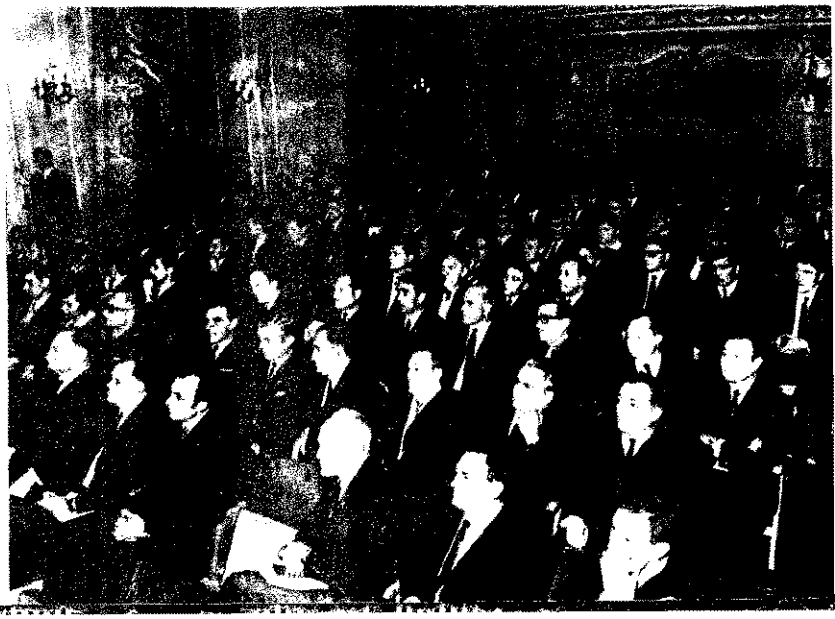

A közgyűlés résztvevői

TŰZVÉDELEM

BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő: Beszteri Lajos tűzoltó alezredes
Szerkesztőség: V., Népfelkelő u. 9. Telefon: 313—700.
Kiadja a BM Tűrendészet Országos Parancsnoksága
Felelős kiadó: dr. Farkas György
Terjeszti a Magyar Posta

4363/2 — Zrínyi Nyomda, Bpest.
F. v.: Bolgár Imre

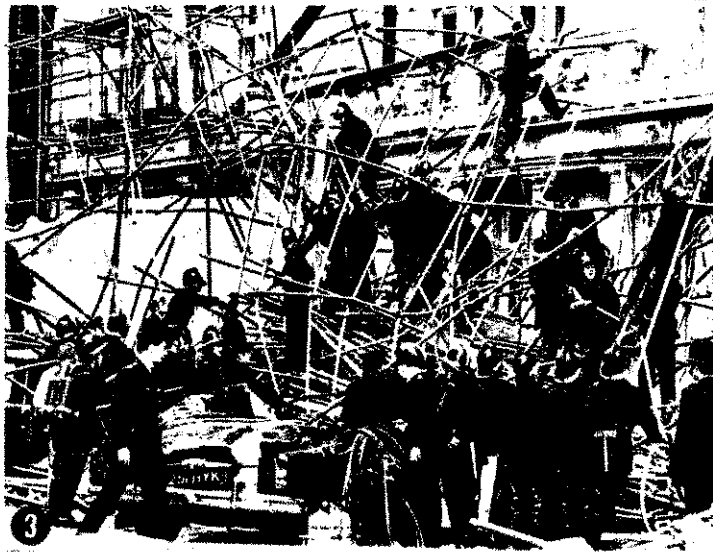

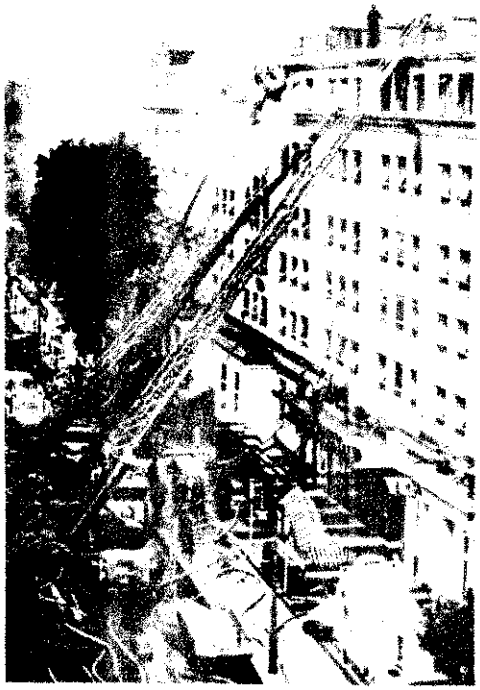

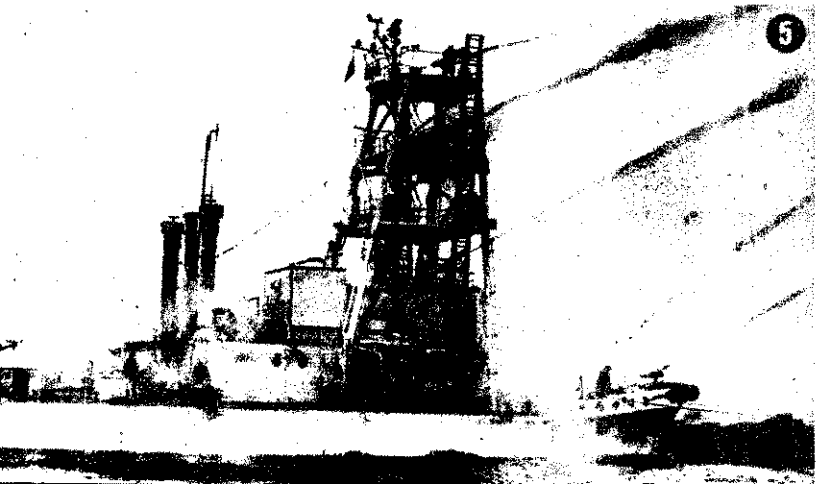

1 Párizs: Súlyos tűz pusztított a Berlitz-palota harmadik, negyedik és ötödik emeletén. A tűzoltóknak a bentszorultakat is ki kellett menteniük

2 Kansas City: Két asszonynak is a tűzoltók adtak segítséget a meneküléshez, amikor az az épület égett

3 Westminster: Több mint 40 tonna állványzat omlott le és megölte Sir David Rose-t, Guyana főkormányzóját. Holttestét a tűzoltók szabadították ki

4 Carbondale: A dél-illinoisi egyetem égésekor leégett az intézmény legrégibb harangtornya

5 Yokohama: Sikeresen vizsgázott a 190 tonnás „Hiryu" tűzoltóhajó, amikor kipróbálták sugarait és porral oltó berendezését

6 Jacksonville: 225 tűzoltó 3 és fél órán át oltotta ezt a villámcsapástól kigyulladt 5700 m³-es benzintartályt. Kilencen közülük füstmérgezést szenvedtek

7 London: Tűz keletkezett a Leinster Towers szálloda-ban. 17-en füstmérgezést szenvedtek

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXII. évf. 2. sz. 1970 február

Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára is felszólalt az országos értekezleten

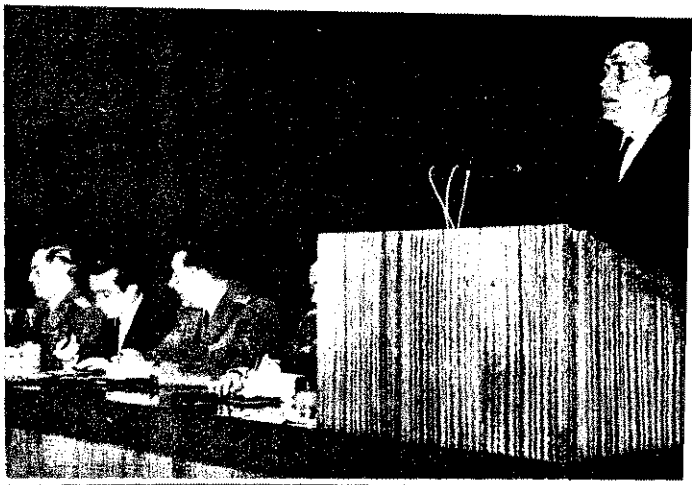

Benkei András belügyminiszter mondott előadói beszédet

Országos értekezlet a Belügyminisztériumban

Az értekezlet résztvevői

Január hó 9-én országos parancsno értekezletet tartottak a Belügyminiszt riumban.

Az értekezleten megjelent Biszku Bél a Magyar Szocialista Munkáspárt Poli kai Bizottságának tagja, a Központi B zottság titkára, Borbándi János, a MSZMP KB Közigazgatási és Adminis tratív Osztály vezetője, dr. Szénási G za legfőbb ügyész.

Az értekezleten Benkei András belüg miniszter előadói beszéde alapján me tárgyalták azokat a feladatokat, amely a Belügyminisztérium szervei előtt áll a Magyar Szocialista Munkáspárt K ponti Bizottsága 1969. november 26–2 határozata végrehajtásával kapcsol ban.

A minisztérium különböző szervei — testületei — részéről több felszóla hangzott el. Az értekezleten felszó Biszku Béla elvtárs, a Magyar Szocia ta Munkáspárt Központi Bizottságá titkára.

Magyar—román kishatárforgalmi egyezmény

A Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság kormánya Budapesten 1969. június 17-én egyezményt kötött a kishatárforgalom szabályozásáról.

Az egyezmény a két állam közötti baráti kapcsolatok továbbfejlesztése és megerősítése, valamint a magyar és a román határsávban lakó állampolgárok utazásának megkönnyítése érdekében jött létre.

Az egyezmény a kishatárforgalmi sávban állandó lakóhelylyel rendelkező állampolgároknak biztosít könnyített utazási lehetőségeket. Kishatárforgalmi sáv viszont az a területsáv, amelynek szélessége a magyar és a román államhatártól számítva mindkét oldalon 15 km. Az egyezményben biztosított jogosultsággal történő esetleges visszaélések elkerülése végett pontosan meghatározást nyertek az egyezmény I. sz. mellékletében azok a helységek, amelyek állandó lakói élhetnek a kedvezményes utazási lehetőséggel. A felsorolt helységek azonban nemcsak azt jelentik, hogy az ott lakó személyek utazhatnak, hanem azt is, hogy az utazás a másik kishatárforgalmi sávba csak azokba a helységekbe történhet, amelyeket a melléklet tartalmaz.

Az egyezmény rendelkezései — amelyek az 1969. évi 43. törvényerejű rendelettel nyertek kihirdetést — pontosan körülhatárolják az utazási jogcímeket. Ugyanis a könnyített utazásra csak a két kishatárforgalmi sávban lakó rokonok és barátok meglátogatása céljából nyílik lehetőség.

A kishatárforgalmi sávban lakó magyar állampolgárok az állandó lakóhely szerint illetékes járási (városi) rendőrkapitányság által, kérelemre kiállított, személyi igazolvánnyal együtt érvényes határátlépési engedéllyel léphetik át az államhatárt.

A személyi igazolvánnyal nem rendelkező kiskorú gyermekek a szülők egyikének vagy törvényes képviselőjének személyi igazolványába történő bejegyzés alapján utazhatnak. Ha a s mélyi igazolvánnyal nem rendelkező személy egyedül kí utazni, a határátlépési engedélyt az azt kiállító rendőrkapitá ságnak fényképpel kell ellátnia.

A kérelemre kiállított határátlépési engedéllyel állampo raink az államhatárt évenként négy alkalommal léphetik át a román kishatárforgalmi sávban minden utazásnál 6 n tartózkodhatnak. Szülés, házasságkötés, súlyos megbetege valamint haláleset által létrejött különös esetekben a tartó dást a román rendőri szervek legfeljebb 10 nappal megh szabbíthatják. Ez vonatkozik a román állampolgárokra is.

Az egyezmény arra az esetre is rendelkezik, ha az áll polgáraink a másik kishatárforgalmi sávban történő tartó dásuk során személyi igazolványukat vagy határátlépési e délyüket, illetőleg mindkettőt elvesztik, vagy azok megsen sülnek. Az elvesztés vagy megsemmisülés esetén erről ál polgáraink a tartózkodás helye szerint illetékes rendőri s nél bejelentést kötelesek tenni, amely erről igazolást ad, és zel lehet visszatérni.

A rendelkezések szerint a kishatárforgalomban részt állampolgáraink oda- és visszautazásuk során ugyanazt – nemzetközi utasforgalom vagy csak a kishatárforgalom mára — megnyitott határátkelőhelyet vehetik igénybe. Más tárátkelőhelyen visszatérni csak kivételes esetekben — a társzervek külön engedélyével — van lehetőség.

Az egyezményt mindkét állam kormánya jóváhagyta, é nek folytán 1970. január hó 12-én hatályba lépett, és ezzel indult a kishatárforgalom a két ország között.

Dr. Lágler Imr
r. őrnagy

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. **Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS** tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budape Néphadsereg utca 9–11. TELEFON: 313–700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. kiadó: **DR. FARKAS GYÖRGY.** Előfizetési díj egy évre: 18,– Ft. Számlaszám: 235–90151–1108.
70 2149/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.
Index:

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK 2. számú

PARANCSA

Budapest, 1970. évi február hó 2-án

ELVTÁRSAK!
Az újjászervezett magyar tűzoltóság 25 esztendővel ezelőtt alakult meg. Negyedszázada óvja és védi a tűzkártól a társadalom és állampolgáraink vagyonát.
Budapest tűzoltósága számára a jubileumot különösen ünnepélyessé teszi az is, hogy fennállásának 100. évfordulóját ünnepli.
Az eltelt idő alatt a Belügyminisztérium többi szervéhez hasonlóan a tűzoltóság is nagy utat tett meg.
A felszabadulás után romos laktanyákban és korszerűtlen felszereléssel kellett a tűzrendészeti feladatokat végrehajtani.
A tűzoltóság mindenkor elismerésre méltóan helytállt, amikor a reakciós erők gyújtogatásokkal igyekeztek kárt okozni népünknek.
Ma már pártunk és kormányunk gondoskodásának eredményeként a tűzoltószervek korszerű laktanyákkal és felszerelésekkel rendelkeznek. Biztosítva vannak azok a feltételek, melyek elősegítik, hogy minél eredményesebb legyen népünk és népgazdaságunk vagyonának tűz elleni védelme, a károk elhárítása.
A tűzoltóság feladatai eredményes ellátásában nagy szerepe van a társadalmi összefogásnak. A gyárak, üzemek, termelőszövetkezetek, társadalmi szervek és intézmények komoly segítséget adnak ahhoz, hogy népgazdaságunk fejlődését a tűzesetek okozta károk minél kisebb mértékben akadályozzák.
Nagy jelentősége van az önkéntes tűzoltók közel kétszázezres táborának, akik fáradtságot nem kímélve önzetlenül és áldozatkészen tevékenykednek azért, hogy az állampolgárok és a társadalom tulajdonát a tűz pusztításától megvédjék.
ELVTÁRSAK!
Köszöntöm az évforduló alkalmából a tűzoltóság hivatásos állományát, az önkéntes és létesítményi tűzoltókat és a tűzrendészet valamennyi társadalmi aktivistáját.
Az évfordulón kegyelettel emlékezünk meg azokról, akik esküjükhöz híven életük feláldozásával is teljesítették vállalt kötelezettségeiket.
Meggyőződésem, hogy a jövőben tovább fejlődik, erősödik a hivatásos, az önkéntes és létesítményi tűzoltóság együttműködése. Növekszik szakmai felkészültsége, ütőképessége, mely hozzájárul szocialista hazánk célkitűzéseinek megvalósításához, népünk és népgazdaságunk vagyonának tűzvédelméhez.
Bízom abban, hogy a tűzoltóság egész állománya elkövet mindent annak érdekében, hogy pártunk és kormányunk által elénk állított feladatokat minél eredményesebben végrehajtsuk. Ehhez kívánok valamennyiüknek sok sikert, erőt, egészséget!

BENKEI ANDRÁS s.k.,
belügyminiszter

Február 5-én zsúfolásig megteltek a MOM Szakasits Árpád Művelődési Háza színháztermének széksorai. Szép jelképként a főváros és az ország felszabadulása 25. évfordulója és a lenini centenárium esztendejében emlékezhettünk meg arról, hogy negyedszázaddal ezelőtt kezdődött meg a demokratikus tűzoltóság újjászervezése, és kereken száz éve hozták létre a fővárosi hivatásos tűzoltóságot.

A művelődési ház előcsarnokában kiállítás dokumentálta a két jeles eseményt s a tűzoltóság fejlődésének főbb állomásait.

10 órakor a magyar és a szovjet himnusz hangjaival vette kezdetét a bensőséges hangulatú ünnepség. Az elnökségben helyet foglalt Sarlós István, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, Borbándi János, az MSZMP Kl osztályvezetője, Venéczi János, a budapesti pártbizottság titkára, Benkei András belügyminiszter, dr. Kovács Tibor, a Mi nisztertanács Tanácsszervek Osztályának helyettes vezetője Németi József r. vőrgy., belügyminiszter-helyettes, dr. Fajko Aladárné, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának titkára dr. Sós György r. vőrgy., budapesti főkapitány, Ruzsbatzk László, a Munkásőrség budapesti parancsnoka, Nagy Richárc a VIII. ker. pártbizottság titkára, Csergő János, a Gan MÁVAG és Darvas József, a Chinoin vezérigazgatója, valc mint dr. Micskó Rudolf ny. tű. vőrgy., a BM Tűzrendészet nyu galmazott országos parancsnoka is.

A kettős jubileum tiszteletére rendezett ünnepség elnöksége

DR. FARKAS GYÖRGY tű. ezds., a BM Tűzrendészet országos parancsnoka köszöntötte kedves vendégeinket és az ünnepség valamennyi részvevőjét, majd hangsúlyozta, hogy olyan nagy jelentőségű eseményre emlékezünk, amely nemcsak testületi fejlődésünknek volt meghatározója, hanem országunk tűzrendészeti helyzetének kedvező alakulásában is alapvető szerepet játszott.

Rámutatott, hogy 25 év munkásságának összegezése koránt sem önmagunk ünneplése, mert fejlődésünket hazánk felszabadulása tette lehetővé, és minden eredményünket politikai, gazdasági és társadalmi előrehaladásunk függvényében érhettük el.

Ezután arról szólott, menynyire megtisztelő számunkra, hogy a Belügyminisztérium egyik testületeként és szerves részeként negyedszázadon át megannyi jelét tapasztalhattuk pártunk, kormányunk, dolgozó népünk sokoldalú támogatásának és megbecsülésének.

Szervezetünk kezdettől fogva az élet- és vagyonvédelem szolgálatának jegyében, szerepét betöltve fejlődött — mondotta —, majd méltatta az MSZMP Központi Bizottsága 1969 novemberi határozatának jelentőségét, s hogy milyen jóleső érzéssel tölti el testületünk valamennyi hivatásos és önké tes tűzoltóját a Belügyn nisztérium egész szemé állományát és önkéntes s gítőit ért magas elismere Leszögezte, hogy a Közpo Bizottság határozatából ad dó feladatainkat mindan nyian megértettük, s azok további munkánk fő irán vonalának, törekvéseink me határozóiának tekintjük.

A továbbiakban hang tatta: a tűzrendészet edd sem nélkülözhette a legsz

esebb rétegek támogatását. pari, mezőgazdasági létesítményeinkben s a községekben egyaránt ott találjuk önkéntes segítőinket, s épes táboruk képviselői most is velünk ünnepelnek. Farkas ezds. elvtárs kiemelte, hogy újjászervezett testületünk múltja és további tennivalóink milyen fontos kötelezettségeket rónak ránk, hiszen széles körű és hatékony megelőző törekvéseink ellenére gyakorta kell beavatkozniuk egységeinknek súlyos tűz- és káresetekhez. Éppen ezért mind a megelőzésnek, mind pedig a tűzvédelem technikai fejlesztésének lépést kell tartania korunkra jellemző s nap mint nap realizálódó tudományos műszaki változásokkal.

Végezetül megemlítette: a negyedszázados évforduló egybeesik a fővárosi hivatásos tűzoltóság centenáriumával, és e jeles eseményről való megemlékezés is bizonyítja, milyen tisztelet övezi a hazai tűzvédelem úttörőinek emlékét.

Szervezetünkre az elmúlt 25 év során számos nehéz feladat hárult, de állományunk mindig vállalta, és becsülettel teljesítette, s – mint mondotta – ez a helytállás a biztosítéka a további eredményes munkának is, hogy a következő évek sikerei méltó folytatásai legyenek az elérteknek.

Ezután felkérte SARLÓS ISTVÁN elvtársat, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, a fővárosi tanács elnökét ünnepi beszédének elmondására.

Sarlós elvtárs beszédének első részében felszabadulásunk jelentőségét méltatta, s megemlékezett arról, hogy 1945 februárjában a hős szovjet hadseregnek milyen súlyos harcokat kellett vívnia a Budára befészkelődött fasiszta haderők szétzúzásáért, majd arról szólott, hogyan kezdte meg az ideiglenes nemzeti kormány a kommunisták aktív részvételével a már felszabadult országrészek, április 4 után pedig egész hazánk államgépezetének demokratikus alapokon történő megszervezését.

Dr. Farkas György tű. ezds., a BM Tűzrendészet országos parancsnoka tartott megnyitót

Sarlós István, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott ünnepi beszédet

Ezt követően a proletárhatalom kivívásának jelentőségét hangsúlyozta, hiszen ennek eredményeként jól szervezett államban élünk, ahol kiforrott egység van a lakosság és a vezető erők: a párt és a kormány között, s ahol minden szervezet és intézmény megfelelő tudatossággal működik sajátos feladatai ellátása érdekében.

A mai ünnepi összejövetel épp az egyik fontos intézményünk fennállásának és működésének jubileumát ünnepli – mondotta –, majd azokat a körülményeket ismertette, amelyek szükségessé tették, hogy Széchenyi Ödön parancsnoksága alatt 1870 február elején megalakuljon az első hivatásos tűzoltócsapat az Eskü téri őrségen.

A fővárosi tűzoltóság felszabadulás előtti tevékenységét és fejlődésének főbb szakaszait vázolta ezután, majd rámutatott, hogy a személyi állomány többsége a náci és nyilas rémuralom idején is becsülettel, emberhez méltó módon szolgálta hivatását, és a budapesti tűzoltók az 1956-os ellenforradalom idején is hasonló helytállást tanúsítottak.

Leszögezte: „Budapest felszabadulása óta fővárosunk tűzoltóságának története együtt íródott az egységes magyar tűzrendészet szervezetének történetével." Ezt követően arról szólott, hogy a budapesti tűzoltók 2 millió ember életét és iparunk termelésének több mint 40 százalékát védik, és kifejezte meggyőződését, hogy továbbra is sikeresen teljesítik majd súlyos, de szép feladataikat.

Hangsúlyozta: A mostani kettős évfordulón tiszteletet tanúsítva a 100 évvel ezelőtt működött úttörőknek, mégis elsősorban az elmúlt 25 évről, a testület elmúlt 25 évi munkájáról kell megemlékezni. Ezután röviden vázolta, miért volt rendkívül szükséges, hogy a kormány 1945-ben megfelelő intézkedése-

Benkei András belügyminiszter elvtárs kitüntetéseket adott át a jeles esemény alkalmából. Györkös Zoltán önk. tű. szds. dombrádi parancsnokot a Tűzrendészeti Érem arany fokozatával tüntette ki

ket tegyen az ország tűzvédelmének biztosítására.

Sarlós elvtárs visszaemlékezett azokra az időkre, amikor a háborús pusztítások következtében, hiányos felszerelésekkel, nemegyszer éhesen és rongyosan kellett helytállniuk a tűzoltóknak, s hogy a későbbi években több kormányintézkedést hoztak a tűzoltóság fejlesztésére. Erre a felszabadulás utáni első évek eseményei is késztették a párt és a kormány akkori vezetőit, hiszen a reakció gyújtogatásokkal is igyekezett szabotálni, gátolni az újjáépítést.

A további fejlődést érintve hangoztatta: „Az annak idején hiányos felszereltségű és szervezetileg szétzilált testület ma egységes és viszonylag jól ellátott, s korszerű tűzoltási eszközökkel rendelkezik. Hatásköre, tevékenysége, a gazdasági élet és a termelés egésze mellett mindennapi életünk számos területére kiterjed. Szerepe és jelentősége szocialista iparunk és mezőgazdaságunk fejlődésével még inkább megnövekedett, feladatai sokszorosodtak."

Mint megjegyezte, tízegynéhány éve a megelőző tűzrendészeti munka került előtérbe, és ez ma is az egyik fontos próbaköve működésünknek. A raktározott és forgalomba hozott áruk mennyisége meghatványozódott a múlthoz képest. Ugyanakkor új technológiai eljárások egész sora fokozza a tűzveszélyt.

Kevesek előtt ismeretes — mutatott rá —, hogy a tűzrendészeti szervek a hatósági jogkör átvételét követően mintegy 100 000 határozatot adtak ki, s egyúttal gondoskodtak az érvényben levők kiegészítéséről, az új létesítmények tűzbiztonsági utasításokkal való ellátásáról. Ezzel kapcsolatban felvetette az érintett gazdasági vezetők felelősségét, majd vitába szállt azokkal, aki szerint népgazdaságunk kor szerűsödése „... magáva hoz egy sor baleseti lehető séget, és ezt természetesne kell venni. A mi felfogásun az, hogy a korszerűsítés szük séges, de teljes egészébe az emberek javát kell, hog szolgálja, és minden ko szerű intézkedést ... úg kell kidolgozni és alkalma ni, hogy az ne növelje, ho nem csökkentse a veszél forrásokat, az emberek meg károsítását."

Rámutatott, hogy a leg több esetben a gondatlan ság, a nemtörődömség, a fe lelőtlenség az oka a tüze keletkezésének, és bár a tűz védelem is korszerűsödöt és a tűzrendészeti helyze általában jónak értékelhető helyenként nyugtalanító a lo zaság.

Megjegyezte azonban hogy hazánkban és Buda pesten a világ más országa hoz és hasonló zsúfoltság fővárosokhoz képest arán lag nem sok a tűzeset, an a tűzvédelem munkásai á dozatkészségének, felke szültségének is tulajdoni ható.

Ugyanakkor nem felel kezhetünk meg arról, hog az elmúlt 25 évben mintegy kétszázezer tűz pusztított ha zánkban, és ezek során em beréletek, milliárdos értéke mentek veszendőbe. Hozzá vetőleges adatok szerint tűzoltók több mint százötve

A bensőséges hangulatú, felejthetetlen ünnepség az Internacionálé hangjaival fejeződött be

rszer vonultak káresetek-
. A többi esetben az ön-
ntesek vagy a létesítmé-
ek gyorsan likvidálták a
etkezett tüzet.

Ezzel kapcsolatban több-
k között a következőket
ndotta: „Hivatalos és
kmai körökben viták foly-
arról, hogy legyenek-e
ábbra is önkéntes tűzol-
. A vita eldőlt, s ennek
dményeképpen ma két-
zezer önkéntes tűzoltó
gíti községeinkben és lé-
ítményeinkben a tűzren-
szeti munkát. Termelőszö-
kezeti és üzemi dolgozók,
dagógusok, mérnökök, tu-

nyabban védelmezzék a népgazdasági vagyont, az állampolgárok javait a tűz pusztításától.

Ezzel kapcsolatban kifejezte azt a meggyőződését, hogy a magyar tűzoltóság egész személyi állománya politikailag és szakmailag egyaránt sokoldalúan felkészült az előtte álló nagy feladatok végrehajtására.

„Erőfeszítéseik, sikereik nyomán szilárduljon tovább országunk tűzrendészeti helyzete, és erősödjék a nép és a tűzrendészeti szervek közötti kapcsolat, erősödjön a tűzrendészet minden dol-

Néhányan a tűzoltóság fejlődését bemutató kiállításon

mányos kutatók, tanácsi
zetők és dolgozók, KISZ-
ek és úttörők, férfiak, nők,
k, lányok idősek és fiata-
k ... Munkásságuk állam-
lgáraink segítőszándékát
stesíti meg, azt a törek-
st, hogy mindenki részt
llal minden, az állam ja-
t szolgáló cél megvalósí-
sából."

Végezetül hangsúlyozta,
gy pártunk Központi Bi-
ttsága, amikor a közel-
últban elismerését fejezte
a Belügyminisztérium dol-
zóinak, felhívta a figyel-
et, hogy a jövőben még
gyobb odaadással telje-
sék hivatásból adódó köte-
zettségeiket, még hatéko-

gozójában az a meggyőződés, hogy munkájukra szükség van, munkájuk nélkülözhetetlen a szocialista építésben, és csak velük együtt, velük közösen munkálkodva sikerül megvalósítani nagy céljainkat: a haza gazdaggá tételét és szocialista alapokon való felépítését" – mondotta befejezésül nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédében.

BENKEI ANDRÁS belügyminiszter elvtárs az esemény alkalmából testületünk számos hivatásos, nyugállományú és önkéntes munkását tüntette ki „A Haza Szolgálatáért Érdemérem"

Az ünnepi ebéden számos pohárköszöntő hangzott el. Németi József r. vőrgy., belügyminiszter-helyettes a minisztérium vezetésének jókívánságait tolmácsolta

arany, illetve ezüst fokozatával, továbbá a Tűzrendészeti Érem arany fokozatával.

A kitüntetések átadását neves előadók és a BM Duna Művészegyüttesének színvonalas műsora követte, majd ünnepi ebéddel zárult a program.

Darvas József, a Chinoin-gyár vezérigazgatója pedig a további sikeres együttműködésre ürítette poharát

Az első lépések

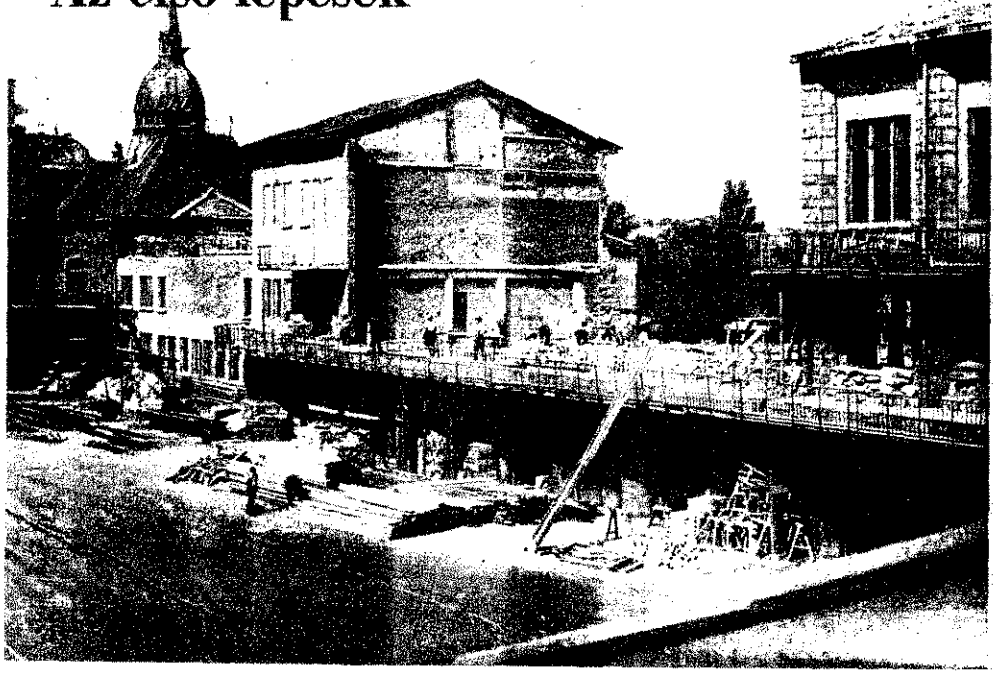

1945. február 13-án befejeződött a Magyarország felszabadításáért 108 napon át vívott harc második szakasza.

Ezalatt a szovjet csapatok hazánk területének mintegy kétharmadáról kiűzték a hitlerista megszállókat, és február 13-án teljesen felszabadították Budapestet.

A fasiszták „Dél" hadseregcsoportja, habár január 5-ig 9-ről 16-ra növelték hadosztályainak a számát, súlyos veszteséget szenvedett.

A budapesti hadművelet fontos eredménye volt, hogy a német parancsnokság páncélos és gépesített hadosztályainak felét éppen akkor volt kénytelen a délnyugati harctéren bevetni, amikor a Vörös Hadsereg a varsó—berlini irányban támadásba ment át.

Friessner, a „Dél" hadseregcsoport egykori parancsnoka az eseményekkel foglalkozó könyvében azt írja, hogy Guderian vezérkari főnök a budapesti harcok alatt kijelentette: „... nem tudja megérteni, miért nem lehet feltartóztatni az ellenséget annak a páncélos armadának a segítségével, amelyet itt oly mértékben összpontosítottak, amilyenre még nem volt példa a keleti arcvonalon".

A budapesti hadművelet mindkét front katonáitól, tisztjeitől és tábornokaitól óriási fizikai és erkölcsi erőt követelt. A fasiszták Hitler parancsára elkeseredetten védekeztek, hogy minél hosszabb ideig birtokolhassák a hadászatilag oly fontos Bécs—Budapest—Grác háromszöget. Így a szovjet csapatoknak támadó hadműveleteik közül a budapestiben kellett megvívniuk a leghevesebb harcot a nagy ellenséges csoportosítás bekerítéséért és megsemmisítéséért.

1

1945 januárjának közepén siralmas látványt nyújt a főváros. Mindenütt füstölgő romok, temetetlen holttestek, szanaszét heverő hadianyagok. Budán még dúlnak a harcok, de a bátrabb emberek már kimerészkedtek az utcára. Közöttük volt jó néhány fővárosi tűzoltó is. Meglehetősen vegyes öltözékben, több napos szakállal, valósággal lopakodva közelítik meg szolgálati helyüket. Érzik, tudják: hamarosan elcsitul a fegyverek zaja, és az ezer sebből vérző főváros nem nélkülözheti az áldozatkészségüket.

A legtöbb laktanyát valósággal kifosztották az ostrom napjaiban. Alig maradt valami felszerelés, nincs ruha és ennivaló, így hát szinte a semmiből kell megtenni az első lépéseket.

2

Keszthely Antal ny. tű. alez. is ott volt azon a Városházán tartott tanácskozáson, amelyen néhány tűzoltó és pár tiszt a testület újjászervezésével kapcsolatos tenn valókat vitatta meg.

— Mindenekelőtt elhatároztuk, hogy kü döttséget menesztünk a városparancsnok hoz, mert a Kun utcai laktanyába csap tokat szállásoltak be, viszont éppen itt m radt meg némi felszerelésünk és üzen anyagunk, s enélkül a laktanya nélkül e képzelhetetlen lett volna a budapesti tű oltóság újjászervezése.

A városparancsnok elvtárs meglepő szív lyességgel, baráti kézfogással üdvözölte k delegációnkat.

Amint előadták kérelmüket, egy val színűleg Budáról kilőtt gránát csapódott a közvetlen közelben, és két szovjet ha cost súlyosan megsebesített. Az ablak al hadifoglyok egy csoportja haladt el. A bornok elvtárs a függöny nélküli ablakh lépett, s egy pillanatra megszakítva a hallgatást, *Szilvay Kornél*, akkori tűzo főtiszthez fordulva egy kicsit keserű ezt mondta: „Még itt tartunk."

A küldöttség jóformán fel sem ocsúd a két szovjet katonát ért súlyos sebesü okozta megrázkódtatásból, amikor a tá nok elvtárs már hívatta az adjutánsát, pattogó hangon parancsot adott neki. H míre, az érthető volt a hanghordozásá is.

Amikor a küldöttség tagjai beóvatosk tak a laktanyaudvarba, a katonák n csomagoltak.

Felbátorodva a szívélyes fogadtatá és a gyors segítségen, nem sokkal kés újból felkerestük *Zamercev* vezérőrn elvtársat. Most már ahhoz kértünk se séget, hogy a Kun utcában és a kerü őrségeken nyugodt körülmények kö kezdhessük meg a szolgálatot.

Ugyanolyan szívélyességgel foga bennünket, mint az első küldöttséget. relmünk meghallgatása után csak en mondott: „Haraso!"

Ezúttal már nem lepett meg bennür gyors intézkedése. Hamarosan fegyv őrt állítottak a Kun utcába, s az illető lötte éberen látta el a szolgálatát.

A városparancsnokság intézkedésére

Keszthely Antal

Ljeszkovszky Béla

ınben minden őrségünk beosztottait igaolvánnyal látták el.

Már januárban felmerült az MKP-szerezet megalakításának szükségessége. Küönféle technikai akadályok miatt azonban z csak február vége felé vált lehetséges-é. Emlékezetem szerint 15-en vagy 17-en yűltünk össze az alakuló gyűlésre a közonti műhely jelenlegi szerszámkiadójáan.

Párttagnak lenni akkoriban is elsősorban okozott áldozatvállalást jelentett. Az emerek mindenfajta ügyes-bajos dolgaikkal ozzánk fordultak. Tőlünk várták a nehézégek megoldását.

A régi tisztek nagy része nem volt érlekelt a tűzoltóság demokratikus átszerveésében. Nem tudta és nem is akarta válalni a felelősséget. Így aztán az egyszerű űzoltóknak kellett kézbe venniük az újjázervezést.

Február 5-én a Kun utcában 80 tűzoltó, ltiszt és néhány tiszt (kerületenként 4—4 őt választottak meg) megalakította az izemi bizottságot. Ez a szerv hamarosan a aloldali gondolkodású tűzoltók gyülekezőelye lett, és jó segítséget nyújtott az aktoriban még kis létszámú MKP-szervezetek az állomány demokratikus szellemű itnevelésében és a szolgálatellátás feltételeinek megteremtésében.

3

Ljeszkovszky Béla tű. ezds. a VI. kerületi őrség tűzoltója volt 45 januárjában.

— A felszabadulás előtti napokban már nem járhattunk be a laktanyába. Amikor azonban előmerészkedhettünk az óvóhelyről, a közelebb lakó tűzoltók első útja ide vezetett. Az épületet csaknem teljesen kifosztották, de szerencsére maradt annyi felszerelésünk, hogy úgy-ahogy megkezdhessük a szolgálatot. Három tiszthelyettes: *Bancsi Ferenc* és *Lutz József* későbbi, de már nyugalmazott századosok, valamint *Kovács János* irányították az egységet.

Az első időkben hatan-heten voltunk. Kézzel húztuk a légóstargoncát, s rendszerint csak egy főt hagyhattunk vissza a laktanyában.

A Körút és a Szondy utca sarkánál kigyulladt egy szeszraktár pincéje. Amikor sugárvezetőként lehatoltam, felrobbant az egyik hordó, és szúróláng érte az arcomat. Még szerencse, hogy behatolás előtt jól lehúztam a sisakomat, különben súlyosabban is megsebesülhettem volna.

Egy kiadós eső után segítséget kérők jöttek a laktanyába: a VI. kerületi pártbizottság munkatársai. Elmondották: beázott a kerületi székház raktára, s kérték, távolítsuk el a vizet.

Csak másodmagammal voltam bent. Azt válaszoltam, szívesen segítek, ha ők is közreműködnek, mert csupán magam vonulhatok.

Fel is raktuk egy teherautóra a kismotorfecskendőt meg a tartozékokat.

A pártbizottság munkatársainak közreműködésével megkezdtük a szívatást. Amikor a szűrőkosár már nem vehette fel a vizet, szóltam: hozzanak vödröket, s magam is ott maradtam segíteni. Közben elbeszélgettünk. A vödrökkel cipekedők között volt *Kovács* elvtárs, a titkár meg *Fekete* elvtársnő, a káderosztály vezetője is.

Hajnali fél 2 lett, mire végeztünk.

Azon az éjszakán sok minden megfordult a fejemben. Arra persze álmomban sem gondoltam: alig másfél év múlva pártszervezetünk titkáraként tevékenykedek majd az eléggé viharos koalíciós időkben...

4

— Mi már 44 december utolsó napjaiban felszabadultunk — emlékszik vissza *Horváth István* tű. hdgy. elvtárs, a hajdani III. kerületi őrség egykori vonulós tűzoltója.

Horváth István

Szerény képességeinkhez mérten segítettünk a hozzánk beszállásolt szovjet katonáknak gépjárműveik szerelésében, javítgatásában, ők viszont ennivalót adtak. Életemben akkor ettem először káposztalevest. Nagyon ízlett.

Februárban értesültünk róla, hogy a Szentendrei út környékén láttak egy gazdátlan Fiat fecskendőt. Elképzelhető, hogy örültünk, mert néhány tömlőt, sőt egy szétszedett tolólétra pár tagját is sikerült összeszednünk.

Első vonulásaink közül háromra emlékszem. Az egyik margitszigeti Ybl-fürdő és a Nagyszálló égése volt, a másik egy különös baleset. A Moszkva téren kiszállt a vezető az egyik villamosból, az viszont valahogyan elszabadult, és a Mártírok útján olyan szerencsétlenül ért egy lovaskocsihoz, hogy a kocsis leesett, és a kerekek alá került.

A villamost a vezeték javításán dolgozó munkások állították meg szerelőkocsijukkal. Nekünk a szerencsétlen embert kellett kiemelnünk.

A harmadik eset egy óbudai vegyiüzem tetőtüze volt.

Nem festettünk valami jól. Többen tornacipőben voltak, mások civil ruhadarabokat is viseltek. De akkor sokkal fontosabbnak tartottuk, hogy túléltük a háborút, újból vonulhatunk, és erősen reméltük: hamarosan jut majd több élelem, ruha és felszerelés is.

5

Ritka sorozat ért véget az elmúlt esztendő utolsó napján. Nyugállományba vonult *Polgár Mihály* őrgy. elvtárs. Édesapjával együtt összesen 76 esztendőt töltöttek el a tűzoltói hivatás szolgálatában.

— 44-ben, jóllehet tűzoltó voltam, behívtak katonának. Alakulatommal Budára kellett volna mennem, de sikerült „rugalmasan" elszakadnom, és Pesten értem meg a felszabadulást.

Mi, műhelyesek is siralmas körülmények között kezdtük a munkánkat. Mindössze egyetlen esztergapadunk maradt, szerszámaink nem voltak. Ezért ki-ki behozta a kulcsát, reszelőjét, meg amit össze tudott szedni. Egy műszaki mentőszer volt az első géperejű járművünk. Ezzel vontattuk be a fellelhető kocsijainkat. Még Dobogókőn is találtunk néhány teherkocsit. Márciusra már 4 teherautónk vált üzemképessé. A hiányzó vagy használhatatlanná vált alkatrészeket más kocsikról szereltük le; s ha végképp nem találtunk ilyent, akkor magunk fabrikáltunk. Többek között rúdacélból — marógép nélkül — fogaskereket. *Keszthely* elvtárs kenyérgalacsinnal méricskélt, és teleírta a műhely betonpadlóját számokkal, de végül is esztergával, reszelővel sikerült elkészíteni. Egy kicsit zörgött ugyan, de ment a kocsi, és ez volt a lényeg.

Az első hegesztőkészülék *Jancsó Ferenc* leleményének köszönhető. Olajba mártott munkalapokból került ki trafójának a szigetelése.

Vonulni már úgy-ahogy, tudtak a budapesti tűzoltók, Henschel, Tátra, Steyer és Rába teherkocsikon. Targoncát is kapcsolhattak utánuk, sőt már február elején arra is vállalkozhattak, hogy a volt Ferenc József-híd megmaradt részeit is felhasználó pontonhídon segédkezzenek a szovjet katonáknak. Ez a sajátos szolgálat abból állott, hogy a pontonszerkezetből vagy onnan ki-, illetve befecskendeztük a vizet, aszerint, hogy növelni vagy csökkenteni kellett a magasságot.

Az MKP-szervezet kezdeményezésére már a kora tavasszal megkezdtük az élelmiszer-beszerzést. Sikerült is lovat vennünk, egy rozzant gebét. A szegény pára is alaposan ki volt éhezve, s jó néhány szalmazsákunk tömését elfogyasztotta, mire útra kelhettünk vele...

Sok esztendő eltelt azóta, hogy én is bábáskodtam az első vonulószerek rendbehozatalánál. De talán az akkori idők számos kényszerű megoldásának is köszönhetem, hogy hosszú évek múltán egyik szerzője lehettem a földgombos tűzjelzőtelefonnak, s egyet és mást újíthattam is.

(g)

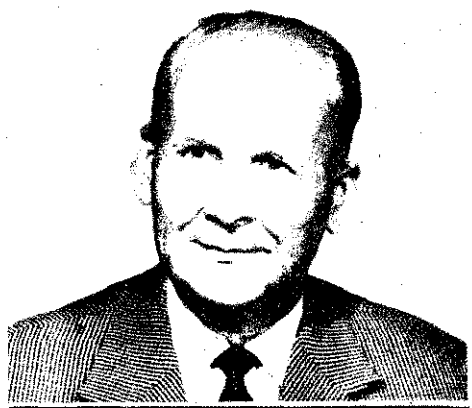

Polgár Mihály

1. ECSÉD 2. ABASÁR 3. SZILVÁSVÁRAD — A megye legjobbjai

A Heves megyei tanács végrehajtó bizottsága december 20-án bensőséges ünnepség keretében hirdetett eredményt abban a nagy jelentőségű versenyben, amelyet a 228/1967. Eln. sz. rendelkezés alapján szervezett az önkéntes tűzoltótestületek részére.

Az ünnepségen megjelentek dr. *Pillók János* tű. alez., a tűzrendészet országos parancsnokhelyettese, *Ferencz János*, az MSZMP Heves megyei bizottságának munkatársa, *Toronyay István* tű. alez., megyei parancsnok, *Pethes István*, a gyöngyösi járási tanács vb-elnöke, valamint a megyei versenyben helyezést elért községek tanácselnökei és tűzoltóparancsnokai is.

Dr. Pápay Gyula, a megyei tanács vb-titkára üdvözölte a megjelenteket, majd ismertette a verseny lebonyolítási és értékelési rendszerét.

— A nemes versengés — mondotta többek között — 1968. febr. 1-én kezdődött, és egy évig tartott. A munkaprogram meghatározta a testületek tagságának a politikai és a társadalmi életben végzendő tevékenységét. Ezen belül értékeltük a testületek helyi szerepét a község politikai, gazdasági és kulturális életében, a testület kapcsolatát a párt-, a tanácsi és tömegszervezetekkel, valamint a nyilvános testületi rendezvényeket és a tagság közösségi életét.

A munkaprogram keretében a továbbiakban figyelembe vettük a testületek szervezettségét, szervezeti munkáját, a szakmai, elméleti és gyakorlati kiképzések végrehajtását, a megelőző tűzrendészeti feladatok ellátását s a tűzrendészet érdekében kifejtett propagandatevékenységet. Ezenkívül megvizsgáltuk még a felszerelések műszaki állapotát, a szertárak ápoltságát és az adminisztrációs munkák végzését is.

A járási tanácsok vb-i mellett működő tűzrendészeti bizottságok végezték a teljesítések értékelését.

A munkaprogram egyes pontjainak teljesítéséért 10—10 pontot, a túlteljesítésért pedig további 10—10-et adtak.

A megye 117 testületéből 103 nevezett be a versenybe.

A megyei tűzrendészeti bizottság az öt járásban első helyezést elért testület között helyszíni tájékozódás alapján állapította meg a megyei rangsort. Ez nem kis feladatot rótt a bizottság tagjaira, hiszen mind az öt testület élenjáró, és a sorrendet csak árnyalati különbségek döntötték el.

A megyei értékelés alapján 1. Ecséd; 2. Abasár; 3. Szilvásvárad; 4. Tarnazsadány; 5. Besenyőtelek.

A versenyprogram teljesítésének értékelése során kialakult szoros eredmények miatt a megyei tanács vb elnöke az 1—3. helyezettek jutalomdíjának összegét felemelte, és a 4—5. helyezetteket is jutalmazta. Ilyenformán az ecsédiek 10 000, az abasáriak 8000, a szilvásváradiak 6000, a tarnazsadányiak 4000, míg a besenyőtelekiek 3000 forint jutalomban részesültek. A jutalomösszeg felhasználásáról a közgyűlés határoz, annak igénybevétele csak a testületi célokra történhet.

A verseny — figyelembe véve a benevezett testületek számát és az eredményeket — célkitűzését elérte. Pezsdítőleg hatott valamennyi testületi vezető és tag tevékenységére, valamint a közösség érdekében végzett társadalmi munkákra.

Az ünnepség során az országos parancsnokhelyettes átadta Pethes Istvánnak a belügyminiszter által adományozott Tűzrendészeti Érem arany fokozata kitüntetést, valamint *Nagy Gábor* önk. tű. fhdgy.-nak, az ecsédiek parancsnokának a BM TOP pénzjutalmát.

Áprilistól: Új Szerelési Szabályzat

A BM Tűzrendészet országos parancsnoka kiadta a tűzoltóság új Szerelési Szabályzatát, és elrendelte kötelező használatát 1970. április 1-től.

Az 1957 óta érvényben volt Gyakorlati Szabályzat átdolgozását a területi tapasztalatok, a tűzoltóságnál azóta használatos új gépjárművek és speciális felszerelések tették szükségessé.

Az új szabályzat alapelve, hogy tűz- és káreseteknél szükséges szerelésekhez igazodva, a célszerűség messzemenő szem előtt tartásával, arányosabbá tegye a szerelőszámok fizikai megterhelését.

Eltérően a régi szabályzattól, a 7 fős szerelőrajon belül úgy osztja el az egyes részlegek és szerelőszámok feladatait, hogy az alapvető egységeket (sugár, alapvezeték, táplálás) csaknem egyidőben szerelhessék meg.

A szabályzat minden tűzoltót megismertet a tűzoltóságnál jelenleg használatban levő valamennyi gépjárművel és felszereléssel is, hogy az állomány előtt álló megnövekedett feladatokra idejében felkészülhessenek.

Az idei tűzoltóversenyeken már az új szabályzat szerint kell végrehajtani a szerelést.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága felhív minden tűzoltó elvtársat, hogy a lehető legrövidebb időn belül sajátítsák el az új szerelési szabályokat és azok gyakorlati alkalmazását.

TŰZOLTÓ

TUDÓSÍTÓINK JELENTÉSEI ALAPJÁN MEGKEZDJÜ ANNAK RÖVID ISMERTETÉSÉT, HOGY MILYEN FELAJÁN LASOKKAL KÉSZÜLNEK EGYSÉGEINK LENIN SZÜLETÉSI SZÁZADIK ÉS HAZÁNK FELSZABADULÁSA NEGYEDSZÁ ZADOS ÉVFORDULÓJÁNAK MÉLTÓ MEGÜNNEPLÉSÉRE A DEMOKRATIKUS TŰZOLTÓSÁG ÚJJÁSZERVEZÉSÉNEK 25 ESZTENDEJÉBEN.

BARANYA: Verseny, kiváló egység, tűzrendészeti hét

A kettős ünnep tiszteletére a politikai és szakmai ismereteket, valamint a szolgálatellátást egyaránt felölelő versenyben vesznek részt a megye tiszti és legénységi állományú beosztottai. A legénységi állományúaknál a járási győztesek vetélkednek a megyei elsőségért. A tisztek nél a legjobb tanulmány készítője szerzi meg ezt a címet.

A megye egységei közül bármelyik elnyerheti a kiváló címet, ha beosztottai nemcsak a szolgálatellátással összefüggő feladatokat hajtják végre példamutatóan, hanem mennyiségileg és minőségileg egyaránt figyelemreméltó többletmunkát is vállalnak.

Az alegységek március elején tűzrendészeti hetet rendeznek. Kiállítás keretében mutatják be a tűzoltóság negyedszázados fejlődését, és emellett tűzrendészeti propagandaanyagot is bemutatnak.

BORSOD: Laktanyacsinosítás, rádiósvetélkedő, habvizsgáló

A megye egységei nagyarányú vállalásokat tettek laktanyáik csinosítására, bővítésére.

Így például a kazincbarcikai parancsnokság felajánlásának pénzbeli értéke 100 ezer forint. A diósgyőriek — többek között — tömlőmosógépet készítenek, és újradukkózzák fecskendőiket. Az ózdiak is építkeznek, s emellett kiállítás keretében dokumentálják a város és a járás állami és önkéntes tűzoltóinak negyedszázados tevékenységét.

A megyei parancsnokság pártszervezetének kezdeményezésére rendezett teleszkópantenna-szerelési és rádió-forgalmazási verseny első számát a miskolci A/1-es raj 54 mp-cel nyerte meg, a második versenyszámban Kelán Dénes ftőrm. és Gerák András szkv. (Kazincbarcika) győztek.

A tiszaszederkényi tűzoltók egyebek között habképző anyagok és oltóhab vizsgálatára alkalmas laboratóriumi berendezés elkészítését vállalták, és a kapcsolatos vizsgálati módszerre is javaslatot tesznek.

SZABOLCS: Verseny, előadássorozat, veterántalálkozó

A megyei parancsnokság pártszervezete és szakmai vezetése versenyfelhívást bocsátott ki az egész személyi állomány részére.

A feltételek eléggé sokrétűek, a legjobb eredményt elérő egység kollektív, a versenycsoportonként legjobb három résztvevő egyéni díjazásban részesül.

A megyei parancsnokság előadássorozatának témája: hazánk negyedszázados fejlődése.

A szabolcsi tűzoltók részt vesznek a megye többi BM-szerveivel közösen rendezett sportversenyeken, és április 4-e tiszteletére találkozóra hívják meg a 25 éve szolgálatot teljesítőket, a nyugdíjasaikat, valamint azokat a hivatásos és önkéntes tűzoltókat, akik kitüntetésben részesülnek legnagyobb nemzeti ünnepünk alkalmából.

VAS: Emléktábla, 400 óra, távírászverseny

A megye tűzoltói takarosabbá teszik körletüket a kettős jubileum tiszteletére. A szombathelyiek például önerőből vállalták a laktanya karbantartás elvégzését.

A negyedszázados évforduló alkalmával emlékművet avatnak a megyeszékhelyen. A tereprendezésben részt vesznek a szombathelyi parancsnokság beosztottai is: 400 óra társadalmi munkával segítik az emlékműnél létesített park csinosítását. Csákánydoroszlón pedig felavatják az 1965. évi árvíz idején hősi halált halt Császár László községi parancsnok emléktábláját.

A gépkocsivezetők helyszíni ellenőrzéssel és javítással támogatják azokat a községi tűzoltóságokat, amelyeknél a motorikus felszerelése karbantartása „problémás". Emellett — többek között — vállalták az 1-e sz. technikai vizsgálat saját kezű elvégzését. Ugyanakkor a megyei tűzoltó előadói 3—3 községben adnak segítséget az elméleti és gyakorlati foglalkozások színvonalasabbá tételéhez.

A szentgotthárdi tűzoltók a fűtési idény alatt minden olyan épületet ellenőriznek, amelyek nem szerepelnek a nyilvántartásban.

Érdekes eseménynek ígérkezik a két szombathelyi szolgálati csoport politikai ismeretekből és szerelési gyakorlatból, valamint rádió-forgalmazásból és szerelésből, továbbá KRESZ-ből rendezendő vetélkedője.

A vasi tűzoltók beneveztek a megyei fegyveres szervek ünnepi távírászversenyére is.

TŰZOLTÓ

A kijevi tűzoltók LENIN-múzeuma

Többek között ilyesmik olvashatók a vendégkönyvben:

Tűzoltók: „A múzeum gazdag lehetőséget nyújt arra, hogy tanulmányozhassuk a világproletariátus vezérének életét, munkásságát, és vezető szerepét. A múzeumot meglátogató egység személyi állománya gazdagította ismereteit Leninről."

A párt veteránja: „Az a gyümölcsöző munka, amelyet a tűzoltók a múzeum létrehozásába fektettek, példakép lehet, és követésre méltó . . ."

Ipari formatervezők csoportjának vezetője: „Lakonikusság, egyszerűség, alkotó módszer — íme ez figyelhető meg minden illusztráción, tablón és maketten . . ."

A Szovjetunió Hőse: „El vagyok ragadtatva a személyi állomány munkaszeretetétől, amelyet a múzeum létrehozásával tanúsítottak. A tűzoltók saját munkájukkal juttatták kifejezésre vezérünk és tanítónk, V. I. Lenin iránti forró szeretetüket."

I. F. Artemenko kommendáns kezdeményezte ennek a kis múzeumnak a létrehozását, amely most ilyen nagy elismerést kelt városszerte.

Ő persze szerényen a kollektiva kezdeményezőkészségét dicséri.

A tervet az egység pártcsoportja dolgozta ki. Artemenko másnap már látogatást tett a Központi Lenin-Múzeum helyi létesítményében. Hamarosan levelek mentek Leningrádba, Moszkvába, Susenszkojébe. A választ és a levelében kért segítséget erre a címre kérték: „Kijev, F.rasznotkackaja 48."

A tűzoltók behoztak a laktanyába mindent, ami valamiképpen összefüghetett Lenin emlékével.

Silo harcos például saját gyűjteményéből négy sorozat Lenin-bélyeggel járult hozzá a múzeumalapításhoz.

A tűzoltók hozzátartozói is segítettek. Petrenko százados édesanyja himezte ki Iljics portréját.

Artemenko elvtárs esténként és szabadnapjain a város könyvtárait és múzeumait járta.

És mindenki nagyon meglepődött, amikor az egység egyik harcosa, akt eddig még soha semmiben sem tűnt ki, letette az asztalra annak a páncélautónak a makettjét, amelyen Lenin emlékezetes beszédét tartotta a Finn pályaudvarnál.

Sahraj gépkocsivezető vállalkozott a susenszkojei házacska elkészítésére. Itt élt Lenin a számüzetés napjaiban.

Dubina tűzoltó Uljanovék szimbirszki házának modelljét készítette el.

E lázas munka során Iljics életének újabb meg újabb fejezetelvel ismerkedtek. Könyvek jártak kézről kézre. Mindenki versengett, hogy övé legyen a legjobb makett.

S ez bizony sok fáradsággal járt. Viszlouh gépkocsivezető például szabad idejéből heteken át járta az erdőt, hogy pontosan olyan fatörzset találjon, amilyenen Lenin dolgozott Razlivben.

Közben konzultáltak múzeumok és könyvtárak munkatársaival. Tűzoltó veteránok, öreg bolsevikok is segítettek. Egyiküket, I. F. Karpenko a múzeumnak ajándékozta az Iszkra első számának egyik példányát.

A múzeum ma méltán egyik centruma az ukrán főváros tűzoltói körében kifejtett ideológiai, politikai és nevelőmunkának.

De az ajtó nyitva áll mindenki előtt, és igencsak jönnek a látogatók.

(A Pozsarnoje gyelo cikke nyomán.)

HAJDÚ: Segítség a kiemelt létesítményeknek, Kiváló Tűzoltótestület, értékes munkavállalások

A népgazdaságilag különösen fontos megyei ipari létesítményekben soron kívüli ellenőrzést tartanak, méghozzá főként a vezetők tűzrendészeti irányító tevékenységének és a helyi tűzrendészeti szervezetek munkájának segítésére.

A megyei törzs tagjai szabadnapjain is helyszíni támogatást nyújtanak több önkéntes tűzoltótestületnek. A műhelyesek pedig társadalmi munkában megjavítanak néhány községi kismotorfecskendőt.

Az önkéntesek — a megyei parancsnokság kezdeményezésére — különben a Kiváló Testület címért versenyeznek majd.

Az alegységek munkavállalása részben laktanyájuk korszerűsítésével kapcsolatos, részben pedig a községi és létesítményi tűzoltóknak nyújtandó támogatással függ össze. Utóbbi célra pl. a berettyóújfaluiak összesen 53 szabadnapot ajánlottak fel; a debreceni műszaklak pedig felülvizsgálják speciális szereiket, felszerelésüket, és a helyszínen elvégzik a kisebb javításokat.

Az említett két parancsnokság beosztottai közül a berettyóújfaluiak karbantartási, járdajavítási és parkosítási munkájának értéke 30 ezer forint; a debreceniek pedig már el is végezték új tűzemanyagtárolójuk földmunkáit.

(Folytatjuk)

AZ ÉVFORDULÓK TISZTELETÉRE

Új országg

Lehetetlen meghatottság nélkül nézegetnünk ezeket a képek hiszen történelmünk legfényesebb fejezetének szerény dokumentum Tudjuk: az urak országvesztő háborúja csaknem egymillió áldozat követelt, és hazánkat mai pénzben háromszáz milliárd forintot me haladó kár érte. A magyar kommunisták ebben a szinte kilátástal helyzetben hirdették meg a gyors újjáépítés programját. A burzs „szakemberek" persze kételkedtek a megvalósíthatóságában. Ha goztatták: még nyugati kölcsönökkel is évtizedekig eltarthat a h borús sebek begyógyítása.

Nagyon hamar kiderült azonban: a magyar kommunisták pro ramja a reális, mert olyan hatalmas erőforrásokat vett figyelemb mint a Szovjetunió önzetlen segítségnyújtása és a végre saját h záját építő dolgozó nép alkotókedve és tehetsége.

A mai huszonöt éveseknek immár történelmi lecke az első bék

Nem sokan hitték akkoriban, hogy ebből hamarosan ismét Lánchíd lesz...

1945 tavasza: tízezrek az MKP Köztársaság téri nagygyűlésén

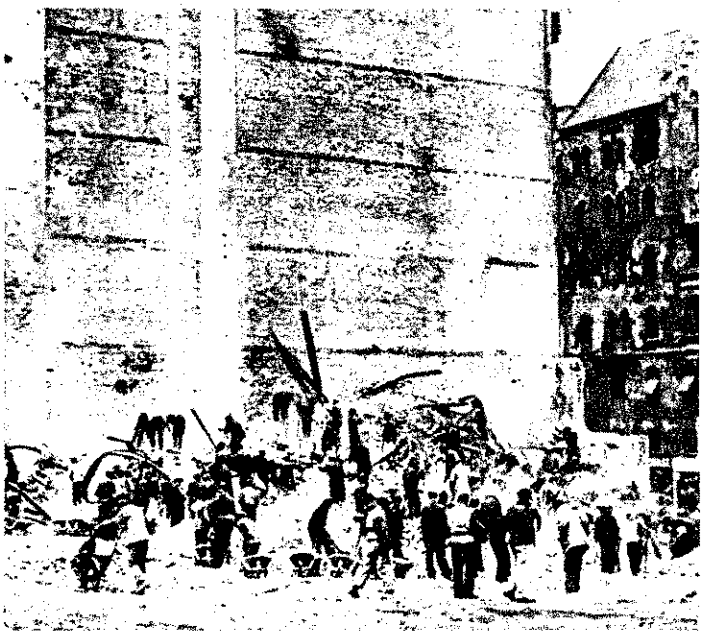

Budapest épületeinek mintegy 68 százaléka ment tönkre vagy rongálódott meg...

„Arccal a vasút felé!" — ezrek segítik rohammunkával a közlekedés megindítását

A szénesata hősei vállt ták a legnehezebbet

·zületett

ek sok-sok küzdelme. Ők már csak apáik elbeszéléséből tudják, lyen harcosak voltak is azok az esztendők, amikor nemcsak a ıborúból örökölt nyomorúsággal, hanem a régi úri rendszer visszalítására összeesküvőkkel is meg kellett küzdeni, amikor minden új ɔzdony, minden tonna szén, minden méter szövet és minden kiló nyér a fiatal népi demokrácia egy-egy győzelmét jelképezte.

Mostani képösszeállításunk és a következők természetesen még erény ízelítőt is alig-alig adhatnak e dicső esztendők ezernyi fon- ; eseményéből, mert hiszen köteteket tenne ki, ha fel akarnánk eveníteni ezek közül is a leglényegesebbeket.

De talán ez a néhány felvétel is elegendő, hogy emlékezzünk: ɔnnan indultunk el, és ebben az összehasonlításban még becsebbnek tarthassuk mindazt, amit azóta elértünk, s amit szocializust építő ország polgáraiként meg kívánunk valósítani.

Szovjet katonák kenyeret osztanak a felszabadított Budapesten

Eldőlt az évezredes per: azé a föld, aki megművelli!

Szovjet katonák is segítettek a Kossuth-híd építésében

Kádár János elvtárs is beszédet mondott azon az 1948-as gyűlésen, amelyen százezres tömeg ünnepelte a proletárhatalom nagy győzelmét: a két munkáspárt egyesülését

két évvel a felszaba- s után a kommunista győzött az 1947-es választásokon

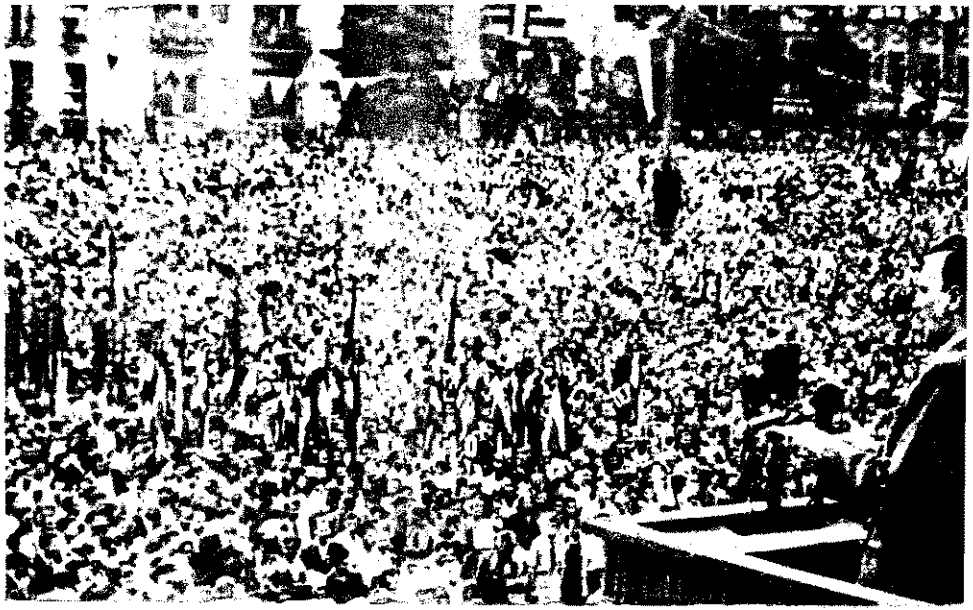

Forgách Géza tű. őrgy.:

TŰZOLTÓ TŰZEK és ANYAGOK 5

3.2. Nedvesvíz

A hűtőhatás tárgyalásakor már szóba került, hogy nem elegendő az égési térbe juttatni a vizet, hanem arról is gondoskodni kell, hogy annak minél nagyobb része elpárologjon, így elvonja az égés fenntartásához szükséges hőmennyiséget. Ez elméletileg legnagyobb hatásfokkal vízköd formájában oldható meg, mivel az oltóképesség hatásfoka már a szórt sugár esetén is romlik, és határozottan rossz a kötött sugáré.

A víz ugyanis — bármilyen furcsán hangzik is — kifejezetten rossz nedvesítő anyag. A tűzbe juttatva lepereg az égő tárgy felületéről, nem szívódik be a porózus anyagokba, mert nagy a felületi feszültsége. Megfigyelhetjük, hogy a csibor milyen könnyen fut a víz felszínén, sőt ügyes ember egy pohár vízre ráfektethet egy varrótűt anélkül, hogy az lemerülne benne.

Az anyagok belső szerkezetének legegyszerűbb változata — mint tudjuk — a gáz-halmazállapot. A folyadék-halmazállapot ennél magasabbrendű; a molekulák erőt fejtenek ki egymásra (ún. Van der Waals-erőt) és ezek a vonzóerők tartják együtt a molekulákat. Ezen erőhatás-komplexum a folyadék belsejében egyensúlyban van, az egyes molekulákra ható erők kiegyenlítik egymást. A víz felületén elhelyezkedő molekulákra viszont egyoldalúan befelé mutató erő hat, és rögzíti azokat a vízhez, mintegy határréteget alkotva vele a felületen. Ezen túlmenően a H_2O-molekulák dipól jellegük következtében még egymást is vonzzák elektrostatikusan. Ugyanis a két pozitív hidrogénion és a negatív oxigénion vízmolekula-dipólokat alkot. Ezek a dipólok, a hidrogénatom pozitív töltésű magja és a negatív töltésű elektron miatt, erős vonzóerőt fejtenek ki egymásra. Emiatt úgy igyekeznek elhelyezkedni a folyadék belsejében, hogy ellentétes töltésű pontjaik forduljanak egymás felé, és ezek hidrogénhíd-kötést alkotva, erősen vonzzák egymást. Ezt nevezzük a molekulák asszociációjának. A hidrogénhíd-kötés energiája nagy, ezért a kötés szilárd. Szétválasztásához ugyancsak nagy energia szükséges. A felületi rétegben (a vízcsepp felületén vagy akár egy pohár víz felületén) a dipólok egymásra ható elektromos vonzóerői nem egyenlítődnek ki, hanem az egyes molekulák az őket ért erőhatás szerint állnak be, és mintegy dipólhártyát alkotva külön láncolódnak. A dipólhártya megbontásához, a vízcsepp „széttöréséhez" szintén energiafelhasználás szükséges.

A dipólhártya-jelenség,
a molekula-asszociáció (hidrogénhíd-kötés) és
a Van der Waals-vonzóerők

leküzdési energiaszükségletét figyelembe véve, érthető a víz magas párolgáshője és energiaelvonó-képessége. Ugyanakkor azonban az is érthető, hogy éppen ezek a jelenségek késleltetik a párolgás lefolyását. Ha adalékanyagok hozzáadásával sikerül csökkenteni a víz felületi feszültségét, ami a dipólhártya-jelenségből és a Van der Waals erőkből adódik, akkor a párolgás egyrészt meggyorsítható, másrészt — és ez a jelentősebb — a víz jobban nedvesíti az égő tárgyak felületét — nagyobb menynyiségben tapad meg rajta — és könnyebben hatol be a porózus égő anyagokba. Ezért arra kell törekedni, hogy az oltandó anyag és a víz molekulái között nagyobb legyen a vonzerő, mint az egyes vízmolekulák között. Bizonyos anyagok kis menynyiségű hozzáadásával ez a cél megvalósítható. Ilyenek a liobipoláris molekulájú anyagok, melyekben a molekula egyik része hidrofil (vízszívó), másik része hidrofob (víztaszító). Ezen anyagok úgy épülnek be a vízcseppecskék felszíni rétegébe, hogy a vízzel affin hidrofil részük a vízcseppbe nyúlik, míg a vízzel inaffin hidrofob részük „kiáll" a csepp felületéből. A nedvesítőszer-molekulák hidrofil molekularésze a vízre gyakorol vonzó erőt, míg a hidrofob molekularészük a nedvesítendő — jelen esetben az oltandó — anyagra. Ezáltal kapcsolatot létesít az oltóeszköz és az égő anyag között, mintegy rátapasztva a vizet a hűtendő anyag felületére.

Az e célra felhasználható anyagoknak rendkívül széles skálája ismert. Az optimális nedvesítőképesség becslésével a különféle habképző, nedvesítő mosó- és emulgeáló szerek közül kell kiválasztani a legmegfelelőbbet. Természetesen azokat az anyagokat tanácsos előnyben részesíteni, amelyek a legkisel bekeverési százalék esetén a legoptimálisabb hatást fejtik l Mindenesetre a tűzoltási tulajdonságok mellett viszkozitási, ol hatósági, tartóssági, korrodeáló stb. paramétereket is figyelem kell venni. A nedvesítőszerek alkalmazásával (hűtő- és részb kiszorító hatás) főleg a szénporok, nyers gyapotbálák, gumiha mok, a fa és több más anyag tűzének oltásakor nagymértékb növelni lehet a víz oltóképességét. A nedvesítőszerrel keze víz egyáltalán nem nevezhető új felfedezésnek. Tűzoltástechn kai előnye, széles körű elterjedése mégis csak most van folyamatban. Fa- és gumitüzek kísérleti oltásán túlmenően alap laboratóriumi vizsgálatot is végeztünk, és ezek egyértelmű pozitív eredménnyel zárultak. A tárolással és alkalmazáss összefüggő gyakorlati kipróbálás után hazai viszonylatban várható e szerek nagymérvű elterjesztése.

3.3. Szárazvíz

A vegyipar nemrégiben új meglepetéssel szolgált a vízz kapcsolatban: tudósítások jelentek meg az ún. szárazvízről. találmány lényege: a már régóta ismert kovasavból a nyuga német Degussa Művek Aerosil R 972 elnevezésű, víztaszító t lajdonságú porszerű anyagot állít elő. Az anyag szemcséi ren kívül kicsinyek, 15—30 millimikron nagyságúak. A por fajlag felülete igen nagy, eléri a 380 m^2/g-ot. Az Aerosil R 972-t kb. 1:10 arányban — rázógépen vízzel keverve, a por felves a vizet. Az összerázáskor a hidrofob tulajdonságú, apró szen cséjű anyaggal való ütközések következtében a víz rendkív parányi cseppek millióira esik szét, és ezeket a nagy fajlag felületű por beburkolja, megakadályozza a cseppek újraegyesi lését. Tulajdonképpen a víznek egy olyan emulziója alakul l amely száraz porként tapintható. Bár a víz ebben az esetb nem viselkedik folyadékként, jellegét azonban nem vesztette hiszen a keverékben elemi formában kb. 90%-ban jelen va Felhasználásakor a nedvszívó anyagok, porok (pl. konyhas összetapadásának megakadályozására gondolnak elsősorban. Fe tehetőleg azonban nagy szerepe lesz a víznél kisebb fajsúly tűzveszélyes folyadékok tűzoltásának technikájában. Elérhet nek látszik vele az ideális párolgás megvalósítása, ezzel a h tőhatáson túlmenően a képződött vízgőz kiszorító hatása lép előtérbe, míg a kovasav-őrlemény negatív falhatás formájáb fejtene ki oltóhatást. Sőt a takaró hatás lehetősége is fenná amire eddig a vízzel kapcsolatban ilyen anyagok oltásakor m csak nem is gondolhattak.

3.4. Könnyűvíz

A tűzoltástechnikai kutatás — elismerve a víz jó oltási t lajdonságait — különféle eljárásokat dolgoz ki az egyre szé sebb körű alkalmazási lehetőség céljából. A víz, fajsúlya mia közismerten nem alkalmas folyékony szénhidrogének tüzein oltására. Ezért olyan — lényegében víz-alapú — folyadék k dolgozására törekedtek, amelynek fajsúlya kisebb a benzinn E kutatómunka eredményeként jelent meg az ún. könnyűví amely tulajdonképpen nedvesítőszerrel kevert víz. Olyan ar nyú keverés szükséges hozzá, hogy a könnyűvíz fajsúlya kise legyen az égő folyadékénál.

Az amerikai Ansul cég FX—183 névvel olyan adalékany got hozott forgalomba, amely azt vízzel elegyítve alkalmas teszi tűzveszélyes folyadékok tüzeinek oltására. Az elegy Light Water — előállításához 75% víz és 25% FX—183 nevű f lületaktív adalékanyag szükséges.

Alkalmazása esetén a folyadékot célszerű habosítva felhc dani az égő felületre. Ott az 10—15 mm vastagságban szétter és oltást eredményez. A habbuborék-rendszer szétesése után könnyűvíz emulziószerű elegyként a felületen marad, jól záró réteget alkotva a folyadék párolgását megakadályozza, és ez kizárja az újragyulladás lehetőségét.

(Folytatjuk)

25 ÉVE TŰZOLTÓ

Krebsz József főtörzsőrmester

5 telén, kora tavaszán egy tizenhat legénykе is segítette begyógyítani a a szaggatta Kun utcai laktanya sebeit. e csak azért, mert együtt jött az édesal. Hamarosan azonban állományba ke- Sohasem felejti el azt a napot, amikor gedéllyel, ő is esküt tehetett a Városon, méghozzá csíkos nyári gyakorlóruhában. Még jó darabig nem jutott tisztes- öltözet. Színház-szolgálatba is civiljártak, csak az előcsarnokban tették tűzoltósapkát...

első békebeli télen nyitott fecskendőn ltak. Jól emlékszik rá: a MÁVAG fa-tüzének oltása után valósággal rájuk ott a csuromvizes egyenruha. Olyan san lapult a többiekhez, hogy az egyik bb tűzoltó rászólt: „Na öcsi, te aztán en elbújtál, még jó, hogy nem bújsz a ünkbe!"

aknem kilencezer őrségváltás zajlott le a, s bőségesen hozzáedződhetett a vos szolgálat viszontagságaihoz.

ssacskán 18 esztendeje a rohamszer k gépkocsivezetője. Nemritkán 8–9 napvonulás után, 3-szor, 4-szer éjjel is szólal a riasztócsengő.

kárhelyre vonulásnak kétségkívül a gépivezető a főszereplője. Neki kell ésszerű irok között összeegyeztetni a gyorsaság a biztonság gyakran ellentmondó követményeit. Vele is megesett már, hogy hirn a kocsi elé léptek a járdáról, vagy variasan" helyt akarván engedni neki, atlanul elébe kanyarodott egy másik kocsi. S az sem éppen rendkívüli esemy, amikor némely járművek vezetői szerűen figyelmen kívül hagyják a vo- tűzoltószert megillető előnyöket...

beavatkozások semmivel sem könybbek a számára, mintha sugárvezető na, mint hajdanában. Attól kezdve, gy a vezénynyszó elhangzása után 17–18 sodperccel már víz jelenik meg a Mas tartályáról szerelt 30 m hosszú tömlővezeték túlsó végén, gondolatban szinte együtt kell mozognia a társakkal, éspedig abban a tudatban, hogy akár egy pár másodperces kihagyás is végzetes lehet.

Az elmúlt negyedszázad nevezetesebb tüzeinek jó részénél ő is beavatkozott. Ott volt a Bazilika kupolaégésekor is, amikor sorra kipukkadtak a háborús időkben tönkrement tömlők, és a Ruggyantaárugyári káresetnél is, amikor már összehasonlíthatatlanul korszerűbb volt a felszerelés, de a tüzet későn jelezték. Egy tapodtat sem mozdult a kocsijával, amig a sugárvezetője nem került elő az égő s pár perc múlva összedőlt üzemrészből.

„Még szerencse – meséli –, hogy nem a mi irányunkban dőlt le az épület. Ez volt különben a harmadik eset, hogy a kárhelyen a fecskendőnk veszélybe került. Az első, jó tizenöt éve történt. Az egyik legbátrabb tűzoltó, néhai Hidas Gyula volt a parancsnokom. Kifolyt a fékolaj, a kipufogócsőnél lángra lobbant, és belekapott a szivótömlőkbe. Csak úgy tudtam megállni, hogy Farkas ftőrm. kiugrott, s köveket gördített a kocsi elé.

A másik eset is sok évvel ezelőtti. Egy Soroksári úti tárolóégéskor hirtelen belobbant a felállítási helyem környéke, és csak sugárral szabadíthattuk ki a kocsit meg magunkat a lángok harapófogójából."

Két felnőtt fia van, meg egy eladó sorba lépő lánya. A kis család pár évvel ezelőtt szoba-konyhás lakásból tágasabb, modern, budai házba költözött. Másnaponként ide várják aggódó szeretettel.

(g)

240 HELYRŐL jelezhetnek tüzet

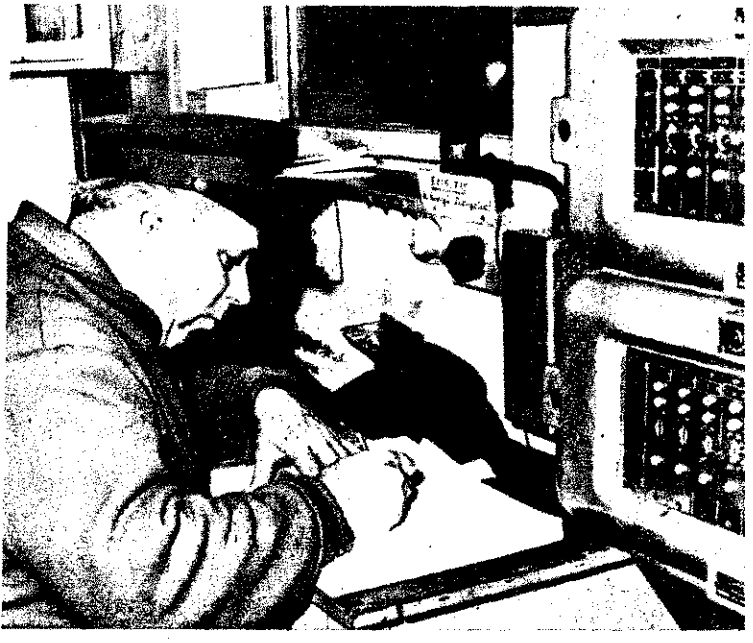

A Papíripari Vállalat Központi Gyárában (Csepelen) télen mozgalmas az élet a létesítményeknél. A nagy területen fekv üzemben több mint háromezren dolgoznak. A munkaerővándorlás is eléggé gyakori, s ez nemcsak a termelésben okoz sok gondot, hs nem *Baranya Péter* alhdgy.-nak, az 50 főnyi egység parancsnokána is. Érkezésünkkor is éppen egy nagyobb csoportot oktatott. Előadá sát szemléltető eszközökkel tette színesebbé, élvezetesebbé. Bemu tatta a 700 ezer forint költséggel tavaly felszerelt, korszerű tűzjelzé berendezés működését is, amely most már 240 helyről teszi lehetőv a tűzjelzést. Az ügyeletes egyetlen kapcsolással meg egy gomb nyomással megszólaltatja a riasztódudát, s a készültségi rajjal már vonul a gépjárműfecskendő.

Önként jelentkezés alapján hétköznapokon öten, vasár- és ünnep napokon pedig műszakonként nyolcan teljesítenek szolgálatot. három műszak miatt sincs gépkocsivezető-problémájuk, mert tűzl nek is van jogosítványa. Szolgálati idejükben rendszeresen járőrö nek, s az idei havas télen nem kis feladatukat képezi a 70 darab föld alatti tűzcsap rendszeres tisztítása, karbantartása.

Nem sok tűzük van. 1968-ban történt a legérdekesebb. Az egy dolgozójuk egy zsáknyi oltatlan meszet rejtett el a papírtekercs közé. Estefelé esni kezdett, a mész megázott, és hője meggyújtot a tekercseket. Szerencsére *Bíki István* szkv. idejében észrevette, egy sugárral megakadályozta a tovaterjedést. Tavaly elektrom kapcsoló robbant fel az egyik üzemben. Ez volt az egyetlen esetü 600 forintos kárral.

Annál több volt a gondjuk pl. a IV-es épület tetőzetének építés kor. Pollészter hullámlemezből készítették, s a tartóvázak heges tése idején bőven volt nézeteltérésük az építőkkel.

Járőreiknek főként a dohányzási tilalom betartására, a hulladé papírok szállításakor pedig a motorok kipufogóin a szikrafog meglétére kell különösen ügyelniük. Többek között *Boros Ján Vincze István* és *Molnár Mihály* érdeme, hogy eddig még komolya eset nem fordult elő.

A XXI. kerületi csapatok tavalyi versenyén 800-asban elsők lettek; a dunaújvárosi iparági versenyen csak sorsolással került a második helyre.

(k)

„A segítőszándék jelének tekintjük...”

A közelmúltban rövid beszélgetésre nyílott alkalmunk Végvári Istvánnal, a Kecskeméti Konzervgyár igazgatójával. Számos egyéb téma között szóba került a tűzrendészet is. Ennek kapcsán néhány kérdésünkre készséggel válaszolt.

— Vállalatunk a mezőgazdaság termelvényeinek feldolgozásában nagy szerepet tölt be; Bács-Kiskun megye vonatkozásában nagyon fontos termelési tényező. Megyénk mezőgazdasági jellegű, főleg gyümölcs- és zöldségtermelő. A vállalat évente közel tízezer vagon nyersárut dolgoz fel, amelynek 80 százaléka zöldség, 20 százaléka gyümölcs. Ezekből az árukból a gyár évenként hat-hét ezer vagon készterméket állít elő. Éves átlagban 3500—4000 dolgozót foglalkoztatunk, ennyinek adunk biztos kenyeret. Úgy vélem, e néhány adatból is megítélhető a vállalat lényege, fontossága.

A legrégebbi konzervgyárak közé tartozunk. Az egyik gyáregység 1900-ban, a másik 1923-ban alakult. Azóta igen komoly fejlődésen ment keresztül, és jelenleg is folyik a rekonstrukció. A mostani 6500—7000 vagonos mennyiséget 1971-re 8000 vagonra kívánjuk bővíteni; még további perspektívánk: felfejlődni a 10 ezer vagonos kapacitásra. Fejlesztési tervünk reális, mert körzetünkben, és természetesen elsősorban Bács-Kiskun megyében ehhez a nyersanyag is biztosítva van.

És, hogy az Önöket elsősorban érdeklő lényegre térjek: én a tűzrendészet szervezetét a szocialista vagyon megőrzésére létrehozott kollektívának tekintem, amelynek különösképpen az új mechanizmus létrejöttével nagyon komoly szerepe van. Igaz ugyan, hogy az Állami Biztosítón keresztül lehetőség van a biztosításra, de ez önmagában egyáltalán nem aktív védekezés, arról nem is szólva, hogy a magas biztosítási tarifák milyen komolyan érintik a vállalat anyagi helyzetét. Mindenképpen célravezetőbb tehát, ha a vállalatnál dolgozó kollektívának olyan módon adjuk át szocialista megőrzésre a vállalati eszközöket, hogy ezen belül a tűzrendészeti tevékenység is a mindennapos termelőmunka szerves részévé váljon. Korábban az állam maga biztosította vállalatainak tűzvédelmi terheit. Az új mechanizmus óta ez a lehetőség megszűnt, tehát még fontosabbá, mondhatnám kiemeltté vált számunkra a tűzvédelem kérdése.

Nálunk is minden újonnan belépő dolgozó kioktatásban részesül a vállalat tűzrendészeti szabályzatából, az egyéb üzembiztonsági ismeretek mellett. Első lépésként így hívjuk fel a dolgozók figyelmét arra, miként kell a szocialista tulajdont a tűz veszélyeivel szemben védeni. Miután nagyon sok tűzveszélyes anyagot, többek között faládát, kartonokat használunk csomagoláshoz, különösen fontos a legnagyobb óvatosság. Persze, ma már egyéb területeken is hasonlóan vélekednek felső és alsó vezetőink is a tűzvédelemről. Volt időszak, amikor ezt a tevékenységet lebecsülték dolgozóink; sőt az alsó vezetők egyike-másika sokszor kézlegyintéssel adott kifejezést véleményének. Egy kéménytűz és egy salakból származó tűz azonban igen nagy okulás volt mindannyiunk számára, és alapos szemléletbeni változást eredményezett. Ha a tüzet észlelő dolgozók, akik megfelelő oktatást kaptak, nem avatkoznak be gyorsan és eredményesen, igen nagy károsodás ért volna bennünket. Természetesen az ösztönző anyagi elismerés egyik esetben sem maradt el, és hasonlóképpen, a megelőzésben is alkalmazzuk ezt a módszert. Azóta nem volt ilyen eset, viszont a megelőző tevékenység nagyon komoly mértékben előtérbe került.

Azt is meg kell említenem, hogy a 3500-as kollektívából önkéntes tűzoltótestületünk 300—350 főt számlál. Olyan dolgozókat, akik önkéntesen vállalják ezt a feladatot; minden versenyen ott vannak, és igen tisztes eredményeket szoktak elérni.

Nagyon fontosnak és népgazdasági szempontból nélkülözhetetlennek tartjuk ebben a vonatkozásban a társadalmi összefogást, s azt, hogy a kollektíva minden egyes tagjának gondjává tegyük a tűz elleni védekezést.

Bizonyos időszakokban fokozottan kerül előtérbe ennek szüksége. Főként nyáron, amikor, konzervgyár lévén, munkacsúcs van nálunk. Az amúgy is nagy melegben rengeteg ládát, csomagolóanyagot, gönyöleget kell tárolnunk, emiatt zsúfoltság keletkezik, és többszörösére nő a tűzveszély. Ilyenkor csak a határozott intézkedések segítenek, mert hellyel amúgy sem igen bővelkedünk.

Általában dolgozóink is tudatában vannak ennek, hiszen évenként ismétlődnek ezek a jelenségek. A másik nehéz periódus a téli időszak. Sok nyersanyagot kell betárolnunk, amit bálás szalmával védünk a fagy ellen. Ezt is csak nagy körültekintéssel tudjuk megoldani; a gondos elhelyezés, a közlekedési utak és az előírások betartása ebben az időszakban is biztonságossá teszi a munkát.

Ami dolgozóink és a hatóság kapcsolatát illeti, s itt elsősorban a vezetőkre, de különösen a tűzrendészettel nálunk hivatalból foglalkozókra gondolok, igen jónak ítélem meg. Nálunk a tűzrendészeti ellenőrzést a segítőszándék jelének tekintjük, mert igen sok szakmai probléma megoldásában előbbre visz bennünket. Már csak azért is, mert a vállalaton belül, egy idő után bizonyos fajta üzemi vakság alakul ki: nem vesszük észre azokat a hibákat, amelyet egyébként szándék nélkül vétünk. A tűzrendészeti hatóság képviselői viszont nemcsak a mi üzemünket ismerik, hanem sokkal szélesebb területről van áttekintésük, tapasztalatuk, s így eleve önmagunknak ártanánk, ha nem vennénk figyelembe észrevételeiket, és nem igyekeznénk azoknak eleget tenni.

Néha még olyankor is segítségül hívják őket, amikor egyik-másik dolgozónk fellépésünk ellenére, bizonyos anyagi hátrányok dacára sem akar érteni a szóból. Mert sajnos, ilyenek is akadnak még nálunk. Pedig mi sem hunyunk szemet. Ha kell, negatív anyagi ösztönzőket is alkalmazunk azokkal szemben, akik nem hajlandók tiszteletben tartani a tűzrendészeti szabályokat, amelyeket mi, más szabályzatokkal együtt, a vállalati munka törvényének tekintünk.

20. évforduló és kiállítás

A Vas megyei Állami Építőipari Vállalat önkéntes tűzoltósága a múlt évben ünnepelte megalakulásának 20. évfordulóját.

A kiváló munkát végzők közül többeket előléptettek, valamint összesen 7000 Ft-os jutalomban részesítettek, ezenkívül elismerő okleveleket és szolgálati érem kitüntetéseket adtak át.

A nap ünnepélyességét emelte az a kiállítás is, amelyet a vállalat központjában rendeztek. A kiállításon a legrégebbiektől a mai modernekig bemutatták a 20 éves működésük során használt felszereléseket. Emellett igen sok fénykép, sőt album is dokumentálta az önkéntesek eddigi munkásságát. Egy ritkaság számba menő fényképet is láthattunk a kiállításon. Török és magyar tűzoltókró készült 1902-ben, a török tűzoltóság megszervezése alkalmából.

A jubileumi évben új szertárat, vala mint 300-as kisme torfecskendőt i kaptak a létesítm é nyi tűzoltóink.

Rudovits Ferenc
tűzrendészeti előad
Szombathely

December utolsó két hete eléggé mozgalmas volt a budapesti és Pest megyei tűzoltók számára. Főként az az öt káreset tette próbára felkészültségüket, illetve gyorsaságukat, amelyekről rövid ismertetőt adunk a következőkben.

A tüzek okai különfélék, de talán nem éppen véletlenül következtek be éppen ebben az időszakban, amikor az év végi hajrá, de a karácsonyi és szilveszteri előkészület is tetőzik.

És az is igen elgondolkoztató, hogy e tűzesetek közül egyet feltűnően későn jeleztek, másik hármat pedig csak szerencsés véletlen folytán vettek észre még idejében . . .

Kigyulladt a barlangraktár

A sorozat december 16-a csikorgóan hideg éjszakáján kezdődött. *Zrínyi István*, a szomszéd vállalat éjszakai portása vette észre, és jelentette telefonon, hogy kigyul-

ladt a Rico Kötszerművek Törökbálint Anna-hegyi raktára. Hat méternyire a föld színétől bálákat és papírdobozokat tároltak az ellipszis alakú telepet karéjozó barlangraktárakban, illetve a szabad ég alatt.

Az első egységek 1-es riasztásra vonultak ki, de a visszajelzés alapján percek alatt kiderült: a tűz 4-es.

A kezdeti beavatkozást *Hegedűs János* ftőrm., a XXII. őrségparancsnoka irányította. A két gépkocsilejáró közül az 1-es számúnál 1 E sugarat szereltetett, ezt később az érkező fecskendők tartályairól táplláltatta. Ezzel sikerült is megakadályoznia a tűz átterjedését a lejárótól jobbra levő tárolókra. Ugyanakkor elrendelte a veszélyeztetett áru biztonságba helyezését.

A telep egyetlen tűzcsapja a túlsó oldalon volt. A sugárvezetők ezért csak kihúzós létrán leereszkedve közelíthették meg a kárhelyet: innen 2 E sugarat szereltetett az őrségparancsnok, majd újabb kettőt, de ezeket a tűzcsapra állított fecskendő táplálta.

1.35-kor érkezett ki a kárhelyre *Lékó László* ezds., Pest megyei parancsnok, majd rövid felderítés után átvette a tűzoltás vezetését.

— Csak a legnagyobb elismeréssel szólhatok a beavatkozott egységek munkájáról. Az erős fagyban és a csúszóssá vált úton példás fegyelmezettséggel hajtották végre a bonyolult feladatot.

A vízszerzést 6 kilométerről, ingajárattal kellett megoldani. A Köztisztasági Hivataltól kirendelt három vízszállító gép-

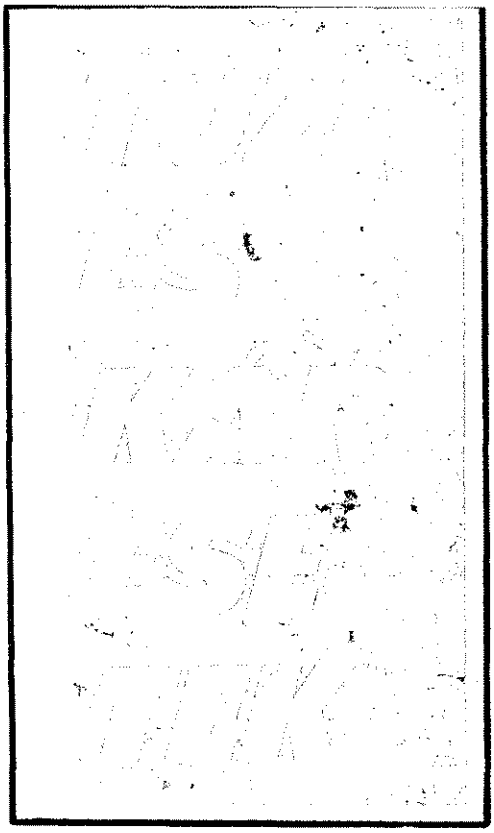

járművű később enyhített ezeken a nehézségeken, de közben újabbak támadtak. A hő hatására ugyanis a mészkőbarlang elvesztette stabilitását: mázsás faldarabok hullottak le, úgyhogy a behatolás több helyen lehetetlenné vált.

A körülhatárolás 2.25-re sikerült, de az oltással csak 9.10-kor végeztünk; a bálák nehezen szívták be az oltóvizet, és egyenként kellett átvizsgálnunk őket, hogy megtaláljuk a rejtett tűzgócokat.

17-én délután a vállalat 12 dolgozója is segített a takarítási munkálatokban, de az őrzésre kirendelt utolsó egység csak 19-én reggel vonulhatott be nyugodt lelkiismerettel.

A tűz keletkezésének pontos oka cikkünk írásakor még nem volt ismeretes, mindenesetre nem valami megnyugtató,

hogy nagy mennyiségű tűzveszélyes folyadékot és 2 db összeépített 1000 W-os hősugárzót találtak a dohányzóhelynek kijelölt targoncagarázsban, s a hősugárzók áram alatt voltak. A lángok nem itt lobbantak fel, de több dolgozó vallotta, hogy az említett garázsba jártak dohányozni...

A kár csaknem félmillió forint, a veszélyben volt és megmentett érték ennek sokszorosa.

65 percig nem jelezték

Még javában tartott az oltás, amikor már fényt derítettek a tűzkeletkezés okára. Az ugyanis már az első egység kiérkezésekor nyilvánvaló volt, hogy a káresetet rendkívül késedelmesen jelentették. Pedig ellenkező esetben kb. másfélmilliós kár helyett csak néhány ezer forint veszteség érte volna a Pest megyei Zöldség- és Gyümölcsfeldolgozó Vállalat ceglédi telepét. De pergessük vissza az eseményeket!

A kárt szenvedett létesítmény építését még nem fejezték be teljesen, de a szárítóüzemet már tavaly novemberben üzembe helyezték. Itt, valamint az épület felső szintjén 20—20 kilós műanyag- és papírzsákokban szárított zöldséget tároltak.

A darabolt zöldségáru (paprika, hagyma, torma, petrezselyem stb.) nedvességtartalma alig érte el a 6%-ot. Meglehetősen nagy volt a zsúfoltság, mert a rossz útviszonyok miatt a vállalat nem tudott gondoskodni a készáru elszállításáról.

10 óra 10 perckor B. S., az egyik gépkezelő fel akarta melegíteni a befagyott ideiglenes vízvezetéket. Összetekert, majd meggyújtott egy papírzsákot, és hozzákezdett a melegítéshez. Arra azonban már ügyet sem vetett, hogy alig 30 centire műanyag- és papírzsákokba csomagolt áruk voltak. A papírzsák lehulló égő darabjai éppen ide szóródtak.

A máglyázott tárolás folytán a csomagok közötti légcsatornák elősegítették a tűz gyors terjedését. Az egyik tanú határozottan állítja, hogy öt perccel a tűz keletkezése után már 40 m²-nyi rész égett.

A gyors tűzterjedést a raktár összefüggő légtere is lehetővé tette. Egészen a felső szintre vezető lépcsőkig árut tároltak, és a lángok hamarosan elérték a raktár keleti sarkánál levő, s a felső szintre vezető szállító gumiszalagot. Az égő szalagtól itt is meggyulladtak a zsákok.

A tüzet *Gulyka Pál* vállalati dolgozó 10.15-kor vette észre. Lármával riasztotta a közelben dolgozókat, és felszólította *Szűcs Mária* raktárost a tűz jelzésére.

Közben a vállalatnál dolgozó építőbrigád tagjai vedreket töltöttek meg a víztároló tartályából, megkísérelték az oltást, és eltávolították a kárhelyen levő faanyagokat.

A szárító dolgozói 2 db 12 kilós porraloltóval meg 2 db 20 kg-os szénsavhóvaloltóval kísérleteztek, de ekkor már természetesen ez sem járhatott eredménnyel. A hiábavaló próbálkozást abbahagyva áramtalanítottak, majd a főbejárathoz egy eligazítót állítottak az állami tűzoltók fogadására.

Végül is 11 óra 20 perckor (!) Kolek István jelentette a ceglédi parancsnokságnak a szárítottáru-raktár égését.

Az őrségparancsnok, ismerve a vízszerzési nehézségeket, 3 fecskendővel vonult ki a kárhelyre. Itt azonban az alsó szinten már 360, a felsőn pedig 280 m²-nyi rész lángban állt.

A tűzoltás igen nagy feladatok elé állította az elsőnek beavatkozó, majd a 3-as riasztásra kivonult többi egységet. Vízforrásként az épület előtti tűzcsapot és a 300 m-re levő patakot használták fel.

Minthogy az égés átterjedt a felső szintre, a tűzoltás későbbi vezetője három harciszakaszt alakított ki a bonyolult kárterületen végzett beavatkozás operatívabb irányítására.

Az égő paprika és a szárított zöldségfélék csípős füstje miatt légzőkészülék használata vált szükségessé.

Munkában a ceglédi egység

Az anyagmentésben 40 honvéd és számos vállalati dolgozó is segített. Ennek is köszönhető, hogy az árukészlet kb. 60%-át, valamint az értékes gépeket és berendezéseket sikerült megmenteni.

4 „E" és 5 ködsugár működött, méghozzá elég nehéz körülmények között, mivel az égő árut jóformán zsákonként kellett eloltani.

Összesen 1560 m tömlőt használtak fel. A 17.50-kor befejezett oltásig a gépek, felszerelések az erős fagy ellenére is kifogástalanul működtek, csupán a ködsugárcsöveknél okozott időnként zavart a víz jegesedése.

A december 22-i tűzeset magas kára kizárólag a késedelmes jelzésnek tulajdonítható, mert az elsőként beavatkozó ceglédi egység 3 sugara három irányból lényegében percek alatt megállította a tűz további terjedését.

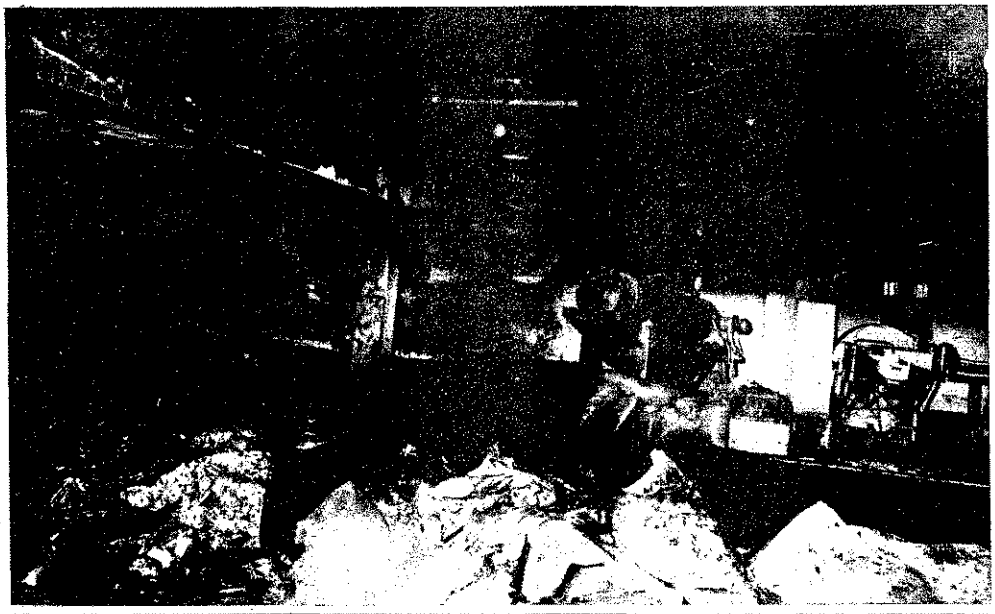

A kigyulladt üzemrész. Hátul jól láthatók a nylonzsákok

Tüzes

„5.48-kor érkezett a tűzoltási csoport a helyszínre. A 35×28 m-es földszintes épület teljesen lángokban állott. A XX. ker.-i őrségparancsnok helyzetjelentést adott. Eszerint 3 sugárral dolgoznak, és vízszerzési nehézségekkel küszködnek a hálózati nyomás elégtelensége meg a befagyott tűzcsapok miatt. A Vízművektől nagyobb nyomást és az olvasztóbrigád kirendelését kérte.

Miután átvettem a tűzoltás vezetését, utasítottam a háttérparancsnokot, hogy a működő sugarakhoz az első riasztásra kivonult IX. vízszállítóról biztosítsa az oltóvizet. Újabb alapvezetéket szereltettem, az osztók helyét meghatároztam. A háttérparancsnok az egymás után érkező fecskendőket, valamint az újabb vízszállító gép-

Egy szál vezetéktől...

Andits Imre gépkocsivezető, a Mester u. . sz. ház lakója, december 26-án 23.45 rül lekísérte vendégeit. Felesége kiment negyedik emeleti lakás erkélyére, hogy icsút intsen a távozóknak. Ekkor vette zre, hogy a szemben levő ABC-áruház-l erős füst áramlik ki. Azonnal átszaladt házban lakó *dr. Miszti Lászlóhoz,* és ő .48-kor a 05-ös számon jelentette a tűzetet.

A tűzoltási csoport éppen egy lakástűzl volt hazatérőben, amikor értesült a iresetről.

Eközben a IX. ker.-i egység a raktár ablakán és ajtaján behatolva támadta a tüzet.

Ama bizonyos provizórikus megoldás

Így a tűzoltási csoportnak az volt a legfőbb teendője, hogy a beosztottakkal együtt, légzőkészülékben behatolva, az ablakok és ajtók kinyitásával a nagy menynyiségű füstöt az egész épületből mielőbb eltávolítsák.

A rendkívül gyors oltással és füst-eltávolítással sikerült megmenteni a szinte hihetetlenül zsúfolt raktár árukészletének túlnyomó többségét, köztük a füstre különösen érzékeny élelmiszerek jó részét.

A kár 162 ezer forint, a megmentett árukészleté és berendezésé több mint 1,3 millió.

A tűzvizsgálat során a tanúk meghallgatása s a lehetséges keletkezési okok elemzése után a következőket állapították meg:

Az egyik hűtőszekrény napokkal a tűz keletkezése előtt elromlott. Mivel a háromfázisu vezeték egyik fázisa nem adott áramot, az egyik szerelő lyukat fúrt a fali konnektorba, és kéteres, fehér PVC-szigeteléssű, ún. vasalózsinórral úgy oldotta meg az áthidalást, hogy a zsinór másik végét a hűtőgép biztosíték-táblájára kötötte, méghozzá igen-igen lazán. A vezetékre csomagolópapírokat és csomagolt szárazt-észtát raktak, s így az csak a tűzvizsgálat során vált láthatóvá.

A szakértők szerint a provizórikus vezeték elégtelen és szabálytalan érintkezéséből létrejött nagy átmeneti ellenállás, majd zárlat okozta melegedés gyújtotta meg az éghető anyagokat.

Többek között ez volt a raktárban

Ezt a megállapítást — többek között — az is bizonyítja, hogy az áthidaló vezeték a tűz keletkezési helyének centrumában volt, s a hűtőszekrények vezetékét nem áramtalanították.

szilveszter a XX. kerületben

ármüvet meg az olvasztóbrigádot úgy vette be, hogy az említett nehézségek ellére 6.13-kor már 7 sugárral támadhatunk. Az intenzív támadás csökkentette a űz hevességét, s 15 perc múlva 12 sugárral inden irányból behatoltunk az égő üzeme meg a zsúfolt raktárakba, és megszünettük a lángolást.

Az utómunkálatok — főleg a nagy rakári anyagkészlet miatt — még több órát ettek igénybe. Ebben a dolgozók is segíettek. A Könnyűbeton- és Szigetelőanyagpari Vállalatot ért kár csaknem 1,5 millió, megmentett érték azonban ennek tízzerese."

Így emlékezett vissza *György Antal* immár ny. tű. alez. utolsó szolgálati napjának legnagyobb beavatkozására.

Az egységek bátor helytállásán kívül annak is része volt a veszedelmes tűz sikeres megfékezésében, hogy idejében kirendelték a nehéz körülmények miatt szükségessé vált erőket.

A tűzvizsgálat során a budapesti parancsnokság arra a következtetésre jutott, hogy az ún. húzókádnál lobbantak fel a lángok. Itt felmelegített bitumennel itatják át a készülő szigetelőpapírt, a jelek szerint a melegítés során túllépték a megengedett hőfokot, s így a hő a bitument belobbantotta.

A helyiség őrizetlen volt a tűz keletkezésekor. A tűzrendészeti utasítás ugyan előírja az állandó felügyeletet, a technológiai utasítás viszont olyan feladatokat is hárít a fűtőre, amelyek elvégzésére többször is el kell távoznia a helyiségből.

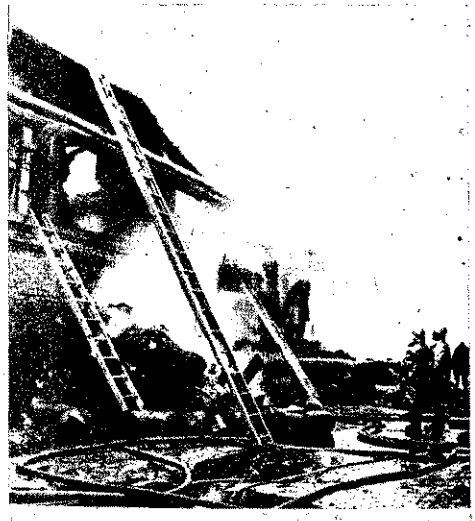

Egy kis izelítő az utómunkálatokból

Beázástól — raktártűz

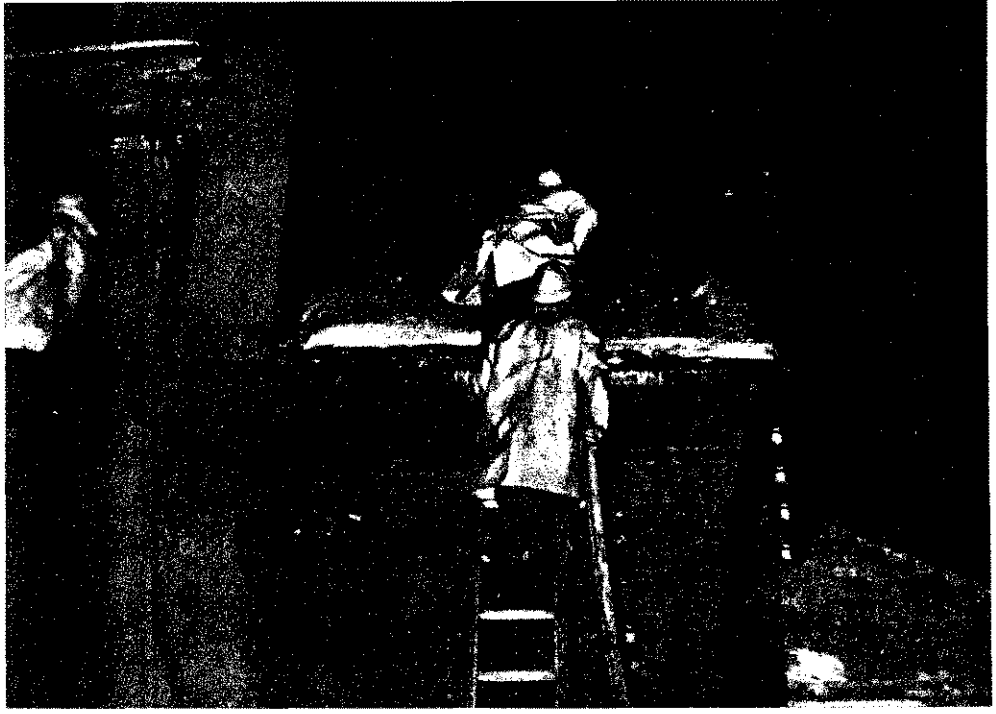

Más lehetőség híján így kellett felhatolni

December 30-án a Hajtómű- és Felvonógyár 3-as gyáregységét is részben szerencsés véletlen mentette meg a milliós károktól. Számos tűzoltóegység is nehezen fékezhette volna meg a lángokat, ha *özvegy Kertész Lajosné* nem ébred fel hajnali 1/2 3-kor, és nem veszi észre Dunyov u. 2. sz. lakásából a szemközti gyárépület 2-ik emeleti ablakain kitörő füstöt és lángnyelveket.

Az éjszakai portásnő ugyanis nem láthatta a tüzet fülkéjéből. Igaz, szolgálata alatt — elmondása szerint — körbe szokta járni a gyárat, de a lezárt raktárba nem mehetett be.

Kertészné magára kapott valamit, lesietett, és szólt a portásnőnek. Az illető kiszaladt, hogy meggyőződjön a hallottakról, és 05-ön a budapesti parancsnokság hírközpontját értesítette, mert ijedtében elfeledkezett arról, hogy a portán levő földgombos tűzjelző telefonról a közeli XIII. ker.-i parancsnokságra jelentheti a káresetet.

Az épület 36×24×12 méteres, lapostetős, középen világító üvegtetővel. A két emeletre csak a Dunyov utcaival ellentétes oldalon, a főfalhoz épített vaslépcsőn lehet feljutni.

A kigyulladt vegyesraktár 240 m² alapterületű. Kész és félkész felvonóalkatrészt tároltak itt, többek között színes dekoritlemezeket, gumit, PVC-anyagokat, furnérlemezt, 4 bálát s egyéb, jórészt éghető anyagokat.

A mennyezetig érő állványok közül 8 db fából készült.

A kiérkezett egységek részben az említett vaslépcsőn hatoltak fel, és oxigénes légzőkészülékben nyomultak be a raktárba, részben pedig a Dunyov utcai oldalról gépezetes tolólétráról szerelt sugárral támadtak. Az összesen 4 sugárral való körülhatárolás után 3.35-kor teljesen eloltották a tüzet.

Beavatkozásukkal nemcsak a raktárban tárolt számos éghető anyagot, hanem a raktár végéhez épített fatetőszerkezetes csarnokot is sikerült megmenteniük.

A tűzvizsgálat szerint rövidzárlat okozta a káresetet, a rövidzárlatot nagymérvű beázás idézte elő. A kátrányszigetelésű lapostetőt a közelmúltban kétszer is javították, de a további beázásokat nem tudták megakadályozni. A tűzesetet megelőző két hét folyamán a nagy mennyiségű csapadék miatt állandósultak a beázások.

Az ötven évvel ezelőtt épült gyár elektromos hálózatát a tmk-vezető szerint nem szerelték át az utóbbi másfél évtizedben, jóllehet az igen elhasználódott állapotban van. A használaton kívüli elektromos szereléseket sem szüntették meg, a világítótestek kapcsolóit is ki kellett vo[illegible]na cserélni.

A raktár 4-es és 5-ös ablaka között ta[illegible]lálták meg a zárlatot okozott vezetéke[illegible] Az épen maradt vezetékdarabok elhaszná[illegible]lódott szigetelése érintésre helyenként tö[illegible]redezett. A zárlat helyén talált falba süly[illegible]lyesztett 4 tipli erősen megégett állapot[illegible]ban volt. A központi kapcsolóházban [illegible] világítási hálózat 3 biztosítéka a zárla[illegible] következtében kiolvadt.

A világítási áramot ugyanis nem a por[illegible]tásnő, hanem egységeink kapcsolták ki. [illegible] portásfülkében levő nyomógombos kap[illegible]csolótáblán ugyan lehetőség volt a szaka[illegible]szos áramtalanításra, a világítási áram ki[illegible] kapcsolását azonban a portásnő elmulasz[illegible]totta, miután visszatért az éjszakai eller[illegible]őrzésből. A kareset következtében 192 eze[illegible] forint veszteség érte az említett gyáregy[illegible]séget. (g)

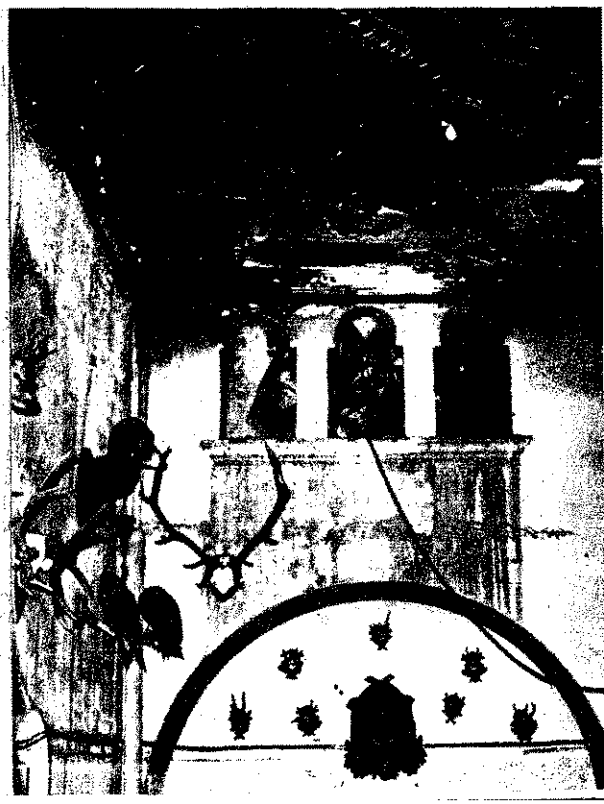

Beszteri Lajos:

Bulgáriai 3 retek

3

Szemjonov törzsőrmester 35 éves. Tizenegy esztendeje tűzoltó, s hat és fél éve Pervomaja felének meg a járás 14 községének a gazdája. És ahogyan a mi tűzrendészeink, ő is mindent megcsinál, ami munkakörével összefügg a községek, termelőszövetkezetek és az önkéntesek vonalán. „Győzi?" – tettük fel az ezúttal pusztán formai kérdést, mert ha nem így volna, aligha ismerik el legmagasabb fokon is a munkáját. „Nem nyolc órai munkaidőből" – így a diplomatikus válasz, s tényként kellett elfogadni – a mi viszonyaink ismeretében, mert aki ekkora területen az ún. hivatalos időn belül akarja elvégezni tennivalóját, és méghozzá jól, az jobban teszi, ha más beosztást kér, még mielőtt bármihez is kezdene... Peter Szemjonov számolt ezzel, és igen-igen bolond, hogy Bulgária második legnagyobb megyéjében őrá esett a választás, amikor a kitüntetés és a vele járó anyagi elismerés odaítéléséről volt szó.

•

Kazanlak a rózsák völgyének fővárosa. 50 ezernél több lakosa van, és 52 községet számláló járásában mintegy 130 ezren élnek. A városban számos üzem található, valamennyi a felszabadulás óta létesült, köztük olyanok, mint a „Dimiter Blagoev" Textilgyár vagy a „Cremona" Hangszergyár, az ország egyetlen ilyen jellegű és ma már nemzetközi hírű üzeme. A rózsatermesztést illetően nem gyűjtöttem adatokat, de útközben saját magam is meggyőződhettem arról, hogy valóban a rózsák völgyében s annak központjában járunk. Ameddig a szem ellátott, mindenfelé óriási kiterjedésű rózsaliaetek borították a tájat. Október közepe lévén, sajnálatos módon már csak virág nélkül; csupán itt-ott világitott egy-egy lehér foltocska a még mindig élénkzöld bokrokon. Így csak elképzelni tudtam, meg levelezőlapon láthattam, hogy valójában milyen csodálatos lehet ez a vidék, amikor mindent összefüggő virágszőnyeg borít. Illatát, az igazit, egy parányi fiolában őrzöm. Az aranynál drágább olajat tartalmazó souvenirt a járási „kis belügy" rendkivül kedves vezetőjétől kaptam ajándékba, ottjártam emlékére.

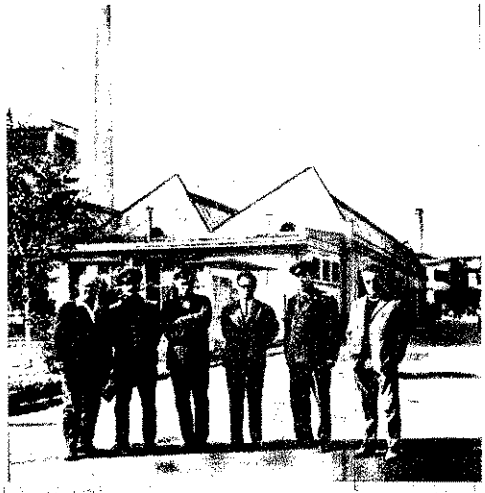

Jelentős létszámú és jól felszerelt tűzoltóegység állomásozik Kazanlakon, az öreg laktanyában. Parancsnokuk, az igen-igen vendégszerető Kriszto Dimov ezredes, a bolgár Tűzrendészet egyik legrégibb és legillusztrisabb, nagy tekintélyű főtisztje. Kiválóan képzett, hallatlanul energikus, köztiszteletben álló vezető. Hosszú évek óta irányitja nagy hozzáértéssel a járás és város tűzrendészeti szervezetének munkáját.

Az itteni, és ez Bulgária egész tűzrendészetére jellemző, egység létszámának zömét – az előirt vonulós állományt kivéve –, az üzemi instruktorok teszik ki. Állományilag és irányitás szempontjából a parancsnoksághoz tartoznak, s az üzemekben – azok jellegétől, nagyságától függő létszámmal – teljesitenek szolgálatot. Ki-ki a maga üzemében a tűzrendészeti hatóság szakközege; és a gyárvezetéssel együtt munkálkodik a biztonsági feltételek biztositásán.

•

A „Dimiter Blagoev" Textilgyárban és a „Cremona" Hangszergyárban személyesen is meggyőződhettem, hogy milyen nagy gondot fordítanak az üzemi tűzvédelemre. Mindkét helyen tűzrendészeti bizottság végzi az irányitást; az előbbin a igazgatóhelyettes, az utóbbin a főmérnök a bizottság vezetője.

A textilgyárban 3 fős instruktori szolgálat működik Csirakcsiev törzsőrmester vezetésével, és 120-an tagjai az önkéntes tűzoltószervezetnek, három műszakban. 150 tűzcsap, egy kismotorfecskendő és 600 m^3-es oltóvíztároló és néhány ezer méter tömlő áll rendelkezésre az esetleges beavatkozáshoz. Szerencsére, (vagy inkább a sikeres megelőzésnek és a dolgozók munkafegyelmének köszönhetően), 12 éve nem volt komolyabb tűzesetük.

A hangszerüzem technológiájánál fogva vertikális, és igen-igen tűzveszélyes létesitmény. Instruktori szolgálata nem lévén, a sűrűn ellenőrzött objektumok közé sorolt, s a rendet, fegyelmet tekintve, a kiválóak között tartja számon a parancsnokság. A dolgozóknak több mint egyhatoda önkéntes tűzoltó. Nem fölös óvatosság, mert tűz esetén a nagy értékű üzemből alig maradna valami.

(Folytatjuk)

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

VÍZSZINTES SOROK: 1. Valószínűleg itt található a tűz keletkezési helye (folyt.: függ. 4.). 13. Állatokat hajt. 14. ... Gin. 15. Gyümölcs. 16. Eddig is kiisszák a poharat. 17. Ráncos. 18. Mutatószó. 19. Személyes névmás. 21. Ital, kissé régiesen. 22. Majdnem fél tucat. 23. Német kettősbetű. 25. Dunántúli község. 27. Három, idegen nyelven. 28. Fém. 29. Angol rang, visszafelé. 31. Mássalhangzó ejtés szerint. 32. Mindig most van! 33. Utána fere következik! 35. Nem több, vidékiesen. 38. Nem sűrű növésű. 40. Igen, Vas megyében. 41. Csenetem! 44. Tagadást fejez ki. 45. Puskaméret. 46. Cigány „főnök". 47. Fa része. 48. Indulatszó. 50. Kalap, sapka, jassznyelven. 52. Külső felület. 54. Nem éppen udvarias megszólítás. 55. Elektromos gyárunk röv. 57. Nagyon rossz kívánság (két szó). 60. Testrész. 61. Üzlet része. 62. Hivatalos közlemény.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A vízszintes 1. fokából ezt meg lehet állapítani (folyt.: függ. 27.). 2. Hermelin-rész! 3. Rendező irodánk. 4. A vízszintes 1. folytatása. 5. Rangjelző. 6. Cukros (ék. hiány). 7. Nem sima. 8. Az ETO-ért szurkolnak itt. 9. Mint 44. 10. Agyagedény felülete lehet. 11. Siráma azonos hangzói. 12. Azonos betűk. 20. Vicc közepe! 22. Strázsa. 24. Női név. 26. Terített asztalon a helye. 27. A függőleges 1. folytatása. 28. Mesterember. 30. Rag. 34. EEEE. 36. Repülőgéptípus. 37. Férj, egyes vidéken. 39. Én,olaszul. 42. Kora, azonos hangzói. 43. Juttat. 49. Vonatkozó névmás. 51. Visszafelé megy. 53. Becézett Ádám. 54. A 22-nél eggyel több! 56. Rag, viszafelé. 58. Vissza: Balaton. 59. Tetejére. 60. Kötőszó.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 4., függ. 1. és 27.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: erre a célra olyan anyagot „használnak" fűtég, amely nagy hőfejlődéssel, teljes egészében elég.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. február 20.

K. I.

Az 1. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: ÁLTALÁNOS ÉS RÉSZLETES VIZSGÁLAT OKÁNAK, HELYÉNEK.

A pontokkal megjelölt kockákból összeállítható szó: RENDŐRSÉG.

Könyvjutalmat nyertek: Varró Imre, Budapest; Müller Edit, Pécs; Nagy Imre, Karcag.

A nyereményeket postán küldjük el.

SPORT

Jubileumi sportversenyek

A budapesti rendőr-főkapitányság hazánk felszabadulása 25. évfordulójának tiszteletére még 1969 őszén csaknem egy éven át tartó nagyszabású sportvetélkedőre hívta ki a Budapesten ideiglenesen állomásozó szovjet egységek, a munkásőrség, a polgári védelem törzsparancsnoksága, a budapesti tűzrendészeti parancsnokság, az IM BV budapesti intézeteinek parancsnoksága, a honvédhelyőrség, a pénzügyőrség és vámőrség, továbbá a karhatalom és határőrség csapatait.

A felsorolt szervek versenyzői sakk, asztalitenisz, tájékozódási futás, labdarúgás, háromtusa, lövészet sportágakban, valamint fegyveres váltófutásban mérik össze erejüket.

Sakkban az utolsó forduló előtt tartanak, asztaliteniszben pedig mostanában bonyolították le a negyediket. A szövetségi bírók által vezetett találkozókon már eddig is heves küzdelmeket vívtak.

A versenyszámokban a győztesek és helyezettek meghatározott pontszámot kapnak. A legtöbb pontot elért szerv csapata nyeri el a jubileumi verseny serlegét. A győztes csapatok tagjai ezenfelül versenyszámonként is tiszteletdíjakat és okleveleket kapnak, a helyezettek pedig éremdíjazásban részesülnek.

Az érdekes eseménysorozatról folyamatosan tájékoztatást adunk.

K. G.

Taktikai megbeszélés a Pénzügyőr elleni mérkőzés előtt. (Szikora ftőrm., Tóth hdgy. és Hetényi ftőrm.)

Hetényi támad...

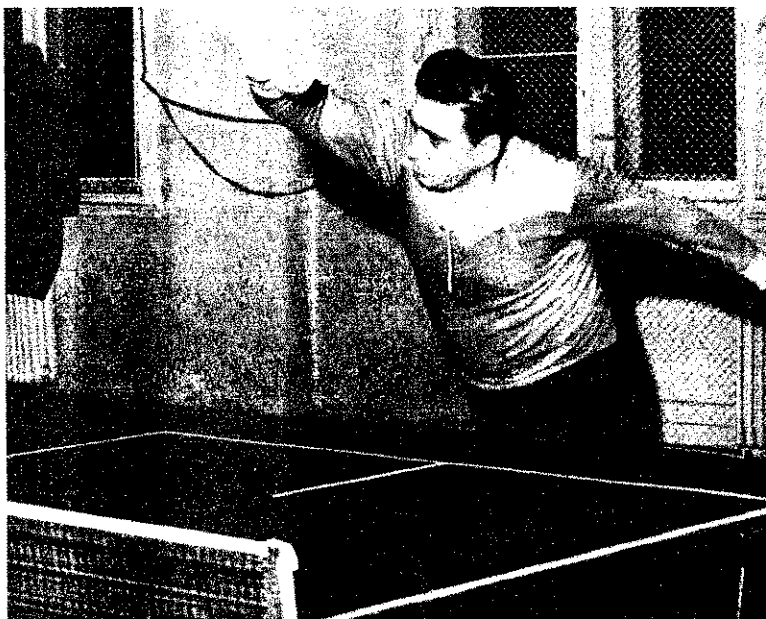

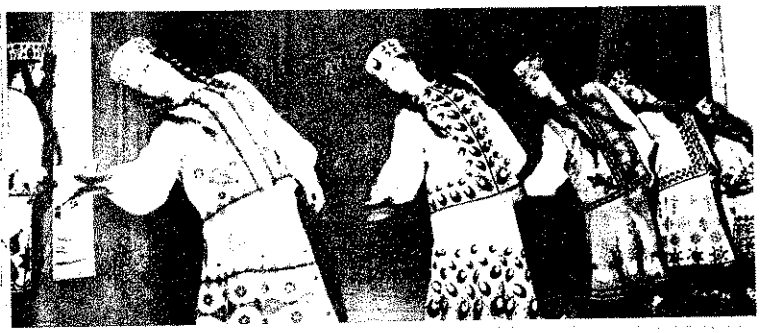

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

XXII. évf. 3. sz. 1970 március

A párthatározat szellemében

– Az Országos Parancsnokság tanácskozása –

Január 21-én kibővített értekezlet keretében tanácskozott a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága az MSZMP 1969. november 26—28-i ülésén hozott határozatáról, az abból adódó konkrét feladatokról. A tanácskozáson részt vett *Benkei András* belügyminiszter, *Németi József* rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes és *dr. Geller Sándor*, az MSZMP KB munkatársa.

A megyei parancsnokok, a megyei tűzoltó-pártszervezetek titkárai, továbbá a Parancsnokság állománya előtt *dr. Farkas György* tűzoltó ezredes, országos parancsnok mondott beszédet.

Az országos parancsnok

beszéde bevezető részében a KB-ülésnek a Belügyminisztérium munkáját is érintő határozata jelentőségét méltatta, majd a január 9-i országos értekezleten a belügyminiszter és Biszku Béla elvtárs által elmondottakhoz kapcsolódóan — a párthatározat néhány főbb megállapítását emelte ki, mintegy a további feladatok végrehajtásának alapvető irányelveként.

Ezt követően a minisztérium és szervei, köztük a Tűzrendészet munkájában a pártirányítás és -ellenőrzés szerepének fontosságát hangsúlyozta, s számszerűleg is illusztrálta, hogy ez a körülmény miként érvényesült az évek során a gyakorlatban.

Beszéde további részében az 1956-os ellenforradalom leverése óta eltelt időszak politikai és gazdasági fejlődésének függvényében áttekintést adott a tűzrendészet tevékenységéről. Részletesen értékelte az általános tűzrendészeti helyzetet, majd az igazgatási tevékenység kapcsán a megelőzési, szakhatósági, szabálysértési, tűzvizsgálati eljárásokban bekövetkezett változásokat, a tűzkárstatisztika alakulását, a tűzoltástechnika és -taktika fejlődésének kérdéseit elemezte.

Behatóan foglalkozott a testület életében az elmúlt 12 év során bekövetkezett szervezeti változásokkal, a tiszti és tiszthelyettesi állomány szakképzettségének alakulásával, a kapcsolatos jelenlegi helyzettel és a további tervekkel.

Vázolta az anyagi-technikai-pénzügyi ellátottság körülményeit, az ezekkel összefüggésben elért kutatási-kísérleti eredményeket, a műszaki fejlesztés időszerű kérdéseit, majd a tűzvédelem társadalmi bázisának szerepét, jelentőségét méltatta.

Messzemenő elismeréssel szólott az önkéntes tűzoltóság szerepéről, tevékenységének igen nagy társadalmi jelentőségéről. Nyomatékosan hangsúlyozta: a társadalmi erőket a továbbiakban még szélesebb körben kell bevonni a tűzvédelembe; s ezzel egyidejűleg erkölcsi elismerésükről és munkájukhoz szükséges feltételekről is gondoskodni kell.

Elismerően nyilatkozott a személyi állomány politikai, szakmai és általános műveltségi színvonala növelése érdekében elért eredményekről. Nyomatékosan felhívta a figyelmet a politikai tisztánlátás, a ideológiai képzettség fontosságára s azokra a káros jelenségekre, amelyek megnyilvánulásai a személyi állomány sorain ban is fellelhetők.

Az anyagi és erkölcsi megbecsülés kapcsán pozitívnak ítélte meg az elmúlt 1 évet, szemléltető adatokkal támasztott alá a megállapítás helytállóságát, s hangsúlyozta az egyre fokozódó gondoskodás tudatosításának szükségességét az állomány körében.

Hasonló szellemben beszélt a pártszervezeteknek a Tűzrendészet fejlődésébe betöltött szerepéről, segítségükért köszönetét fejezte ki, és további támogatásukat kérte a testület előtt álló, a KB-határozatból adódó feladatok végrehajtására történő mozgósításban, s az állomány kommunista szellemű neveléséhez. Ugyancsak a párthatározat végrehajtásával összefüggésben, az óvatoskodás, a hibákkal szembeni közömbösség, konzervativizmus elleni fellépésre szólította fel a tanácskozás résztvevőit.

A KB-határozatban foglaltak eredményes végrehajtása elengedhetetlen feltételeként határozta meg többek között: párt politikájának egységes értelmezését a párt- és KISZ-szervezetek segítségére támaszkodást s a jubileumi évfordulókra valamint a párt X. kongresszusára val felkészülést; a párt-, állami és társadalmi szervekkel az együttműködés javítását, a lakossággal a kapcsolat elmélyítését; BM különböző szerveivel, testületeivel történő fokozott együttműködést. Ha

Dévai András tű. ltőrm.

1916—1970

Január 9-én, rövid ideig tartó betegség után váratlanul távozott az élők sorából. A mátészalkai járási tűzrendészeti parancsnokság gépkocsivezetője 1950-től teljesített szolgálatot a tűzoltóság állományában. Parancsnokai, munkatársai úgy emlékeznek rá, mint példamutató, fegyelmezett és hivatását szerető elvtársra. Áldozatkész munkájáért több esetben részesült kitüntetésben, elismerésben.

Nemcsak a szolgálatban, hanem magánéletében is kommunistához méltó magatartást tanúsított. Hét gyermekét szocialista szellemben nevelte.

Délczeg Béla ny. tű. őrgy.

1909—1970

Január 3-án elhunyt a Veszprém megyei tűzrendészeti parancsnokság nyugállományú parancsnoka. 1940-ben kezdte tűzoltói ténykedését, s a felszabadulás óta tagja volt pártunknak. Különböző beosztásaiban sok-sok energiáját fordította a megye tűzvédelmének és az önkéntes tűzoltóságok tevékenységének fellendítésére. Nyugállományba helyezése után is szívesen vállalt társadalmi kötelezettségeket.

Temetésén mély részvéttel búcsúztatták a megyei párt- és tanácsszervek képviselői, valamint munkatársai.

Kántor István önk. tű. szds.

1906—1970

Hosszan tartó, súlyos betegség után hunyt el Szalkszentmárton volt községi parancsnoka. Pista bácsi — ilyen kedves közvetlenséggel szólította mindenki — évtizedeken át volt hűséges tagja, a felszabadulás után újjászervezője, majd irányítója a testületnek; fáradhatatlan, odaadó munkásságához sok érdem és megannyi kollektív siker fűződik. Megromlott egészségi állapota miatt már korábban felmentését kérte ugyan a parancsnoki teendők ellátása alól, de továbbra is aktív, lelkes munkása maradt a tűzrendészet ügyének.

Január 29-én a községi pártszervezet, tanács és tömegszervezetek, a tűzrendészet megyei, járási képviselői, önkéntes munkatársai és sok-sok tisztelője mély részvéttel kísérték utolsó útjára.

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V
Néphadsereg utca 9–11. TELEFON: 313–700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre. 18,– Ft. Számlaszám: 235–90151–1108.
70.2251/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.
Index: 25 80

Benkei András belügyminiszter is részt vett és felszólalt a tanácskozáson

nlóan nagy fontosságot tulajdonított a zetés korszerűsítésének, az elemző, értelő munka javításának s az ellenőrzé: hatékonysága növelésének; az elmélltebb, differenciáltabb kádermunká; a törvényesség következetes érvényeésének; a személyi állomány erkölcsiitikai szilárdsága erősítésének.

Ígyanígy fő feladatként jelölte meg a gelőző tűzrendészeti szabályok tudomás fejlesztését; a tűzoltási munka erednyességének javítását; a tűz- és robásveszélyes iparágak színvonalasabb enőrzését; a mentő tűzrendészeti tevéység elemzését; a szakirodalom felújiát és új szabályzatok kidolgozását; a esetek megelőzése érdekében a biztoni szabályok oktatását, érvényesítését. Végezetül hangsúlyozta, hogy a vázolt b feladatok végrehajtásával csupán gindul, de korántsem fejeződik be a ározatban foglaltak érvényre juttatá. Éppen ezért a határozat tanulmányoa, az abból adódó további tennivalók mérése, s azoknak a mindennapi munban való végrehajtása mindannyiunk őbeni rendszeres feladata.

Az országos parancsnok beszédét követn számos hozzászólás hangzott el. Kielkedő volt, s a tanácskozás jelentőséné nagyban növelte *Benkei András* belyminiszter felszólalása.

miniszter elvtárs,

KB-ülés néhány érdekes epizódjának elevenítését követően, elöljáróban alázta: a Központi Bizottság nem új szaszt nyitott a Belügyminisztérium történben, hanem folyamatában ismerte el a nkát, ugyanígy hagyta jóvá az eddigi vékenységet, és határozta meg az út tobbi folytatását. A végrehajtást is, ennek gfelelően, nem szűkíthetjük le saját tetre, hanem azt az összbelügyi érdeket figyelembe véve kell végezni. És a nkát úgy megszabni, hogy a határozat sszú időre szóló.

A továbbiakban azt az igen fontos körülményt emelte ki, amit az egységes Belügyminisztérium ténye jelent. Ez az egység harcban jött létre — mondotta egyebek között —, és saját szakterületén minden szervnek úgy kell dolgoznia, hogy az megfeleljen a párt politikájának, a közös ügynek és annak az egységes szellemnek, ami ma a minisztérium tevékenységében következetesen érvényesül.

A közéletünkben érvényesülő törvényesség kapcsán hangsúlyozta, hogy csakis ennek szigorú betartása és betartatása teremtette meg annak lehetőségét, hogy az állampolgárok bizalommal vannak a Belügyminisztérium szerveinek irányában. Ugyanez a minisztérium szervei részéről is érvényesül, és mind szélesebb területekre terjed ki az ezt megtestesítő együttműködés a közrend, közbiztonság megszilárdításában.

A következőkben annak szükségességét hangoztatta, hogy a megelőzésben is gyorsabb ütemben kell előrehaladni. Ez azonban csak e széles társadalmi bázisra alapozva lehetséges. Sokat tettünk ilyen vonatkozásban eddig is, de korántsem mondhatjuk, hogy ma már megoldott ez a probléma. Éppen ezért még további tennivalók hárulnak ránk, s ennek érdekében tűzrendészeti vonatkozásban — az önkéntesek kétszázezres táborán túl — a lakosság irányában kell szélesíteni bázisunkat.

Rendkívül nagy jelentőséget tulajdonított a bürokrácia elleni küzdelemnek, minthogy a bürokrácia munkánk megjavítása szempontjából az egyik legnagyobb ellenségünk, s ha ezen valamikor úrrá tudunk lenni, talán ez lesz második legnagyobb eredményünk. Példával érzékeltette egy-egy ügydarab útját-sorsát a bürokrácia szövevényében, s azt, hogy ilyenformán olykor jelentős problémák szelídülnek sima üggyé, mire a legmagasabb fórumig eljutnak, holott itt éppen a valós helyzetre kíváncsiak.

A megoldás kétféle módját vetette fel lehetőségként. Az egyik — amire a parancs módot, lehetőséget ad —: szüntessük meg a felesleges dolgokat. A másik: a vezetés tegye vizsgálat és kritika tárgyává, hogy mi az, amit meg lehet és meg kell szüntetni, hogy ezáltal is csökkenthessük azt az írás- és statisztikai mennyiséget, ami munkánkat jellemzi, s aminek sokszor érdemi hasznát sem vesszük.

Felszólalása további részében a jelenlegi szolgálati rendszer kérdéseivel, a megoldás lehetőségeivel, a technikai fejlesztés kilátásaival és a kapcsolatos negatív megnyilvánulásokkal foglalkozott. Vitába szállt az olyan szemléletet vallókkal, akik a technikai előrehaladás címén egyértelműen elavultnak minősítik a tegnapit, és a realitásoktól függetlenül kívánják egy csapásra megoldani a problémákat.

Kitért az elemző, értékelő munka fontosságára és kiemelkedő szerepére a jövő tevékenységet illetően, majd az illetmény kérdését érintve vázolta a kapcsolatos közvetlen és további intézkedések körülményeit, azok várható kihatásait.

A KB-határozat megállapításához kapcsolódóan, elismerően szólott a személyi állomány eddigi becsületes helytállásáról, a kádermunka pozitív alakulásáról. Ezzel összefüggésben arra hívta fel a figyelmet, hogy az állomány nevelésében előbbre kell jutnunk, ami csak abban az esetben lehetséges, ha az igényesség mély emberséggel, őszinteséggel, határozottsággal párosul, s a munka és a kapcsolatok egészét ez a légkör jellemzi.

Végezetül köszönetet mondott a pártszervezetek munkájáért, majd annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy — a határozat szelleméhez híven — a további feladatok végrehajtásánál a pártbizottságok, pártszervezetek és a minisztérium kommunistái élenjáró példaképei lesznek a kötelességteljesítésnek.

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának tanácskozása Farkas elvtárs zárszavával ért véget.

Battonyától — Nemesmedvesig

25 Dic k nyomában

A német fasiszta csapatok ellentámadásának elhárítása a Balaton térségében a Vörös Hadsereg utolsó nagy védelmi hadművelete volt a Nagy Honvédő Háborúban. Habár a hitlerista hadvezetés jelentős erőket dobott át a nyugati frontról Magyarországra, teljes kudarcot vallott a német csapatoknak az a próbálkozása, hogy e térségben szétverjék a szovjet alakulatokat, felszámolják a Duna jobb partján létesített hídfőállást, és hosszú időre megállítsák a Vörös Hadsereg támadását Délkelet-Európában.

Hitlerék persze nem a pár megyényire összezsugorodott „hungarista birodalmat" védték ilyen elkeseredetten, hanem a számukra létfontosságú zalai olajlelőhelyeket.

De akármennyire elkeseredetten támadtak is, március 15-re *Sztyepicsev* altábornagy repülőhadtestének aktív közreműködésével utolsó rohamaikat is szétverték.

A „Führer", amikor értesült a vereségről, féktelen dührohamában elrendelte, hogy az akcióban részt vett SS-katonák és saját testőrei egyenruhájáról le kell venni a nevével ellátott karjelzést.

Eközben a Szálasi-kormány a nyugati határszélről elrendelte a totális mozgósítást. 12 évestől 70 évesig mindenkit behívnak, de egyre kevesebben engedelmeskednek, habár Szálasi utolsó beszédében még azzal fenyegetőzött, hogy aki nem hisz a német győzelemben, akassza fel magát, mielőtt felkoncolnák.

1

A december 23-án felszabadított Székesfehérvárt a nagy túlerőben levő ellenség támadásakor a szovjet csapatok január 22-én kénytelenek kiüríteni. Az ősi várost két hónapon át rettegésben tartja a viszszatért fehérterror. Dominó József nyilas megyevezető és a hírhedt Endre László vezette pribékek halomra gyilkoltatják a demokratikus gondolkozású vagy csupán „gyanús" embereket. Áldozataik között van *Benke Ferenc* és *dr. Koch László* orvos, az MKP-szervezetnek a városban maradt elnöke és vezetőségi tagja is.

2

Medgyesi Árpád és *Viniczai József* ny. ftőrm.-ek azon kevesek közé tartoznak, akik az egykori székesfehérvári tűzolt közül életben vannak. „Hogyan emlékezn vissza a vészterhes napokra, a végle felszabadulás után hogyan kezdődött S kesfehérváron az immár demokratikus tű oltóélet?" — kérdezgetjük őket.

Elmondják: a város buzgó katoliku eleinte látszólag nem hiába reménykedt benne, hogy Kaszap István, akit a magy klérus mindenáron szentté akart avattat majd „megvédi" őket. Szeptembertől ke ve azonban állandósultak az angolsz bombázások. Puskaropogás közben kell oltaniuk a kigyulladt vagonokat és pály udvari létesítményeket. A városi tűzol főparancsnok még decemberben elmen külön a nyilasokkal, és a város első fels badulása előtt összes gépezetes felszere seiket elhurcolták.

Mindössze öt hivatásos tűzoltó és pár gós maradt a városban, a többiek Nyug ra mentek, jó részük persze nem önsz tából.

A végleges felszabadulás előtt sok pusztított a különben is rommá lőtt vár ban. Kezdetleges felszereléseikkel péld 11 napon át oltották a kigyulladt szính épületet.

Március 22-e után hihetetlenül nel körülmények között kezdtek működni. K zel húzták ki a targoncát, csak jó néh hónap múlva kaptak lovat, és csupán 19 ben találtak rá egy környéken rekedt met Henschel fecskendőre.

Ízelítőként elmeséltek néhány akk vonulást. Egy ízben jelezték, hogy kigy ladt egy festéküzlet, a címet azonban p tatlanul adták meg. Így több kilomé futottak a targoncával, mire megtaláltá laktanyától nem túl messze levő kárhel

Egy másik alkalommal egy néni be al fűteni, de nem vette észre, hogy gránát rült a brikett közé. A lövedék felrobb a szerencsétlen asszony súlyosan megs sült. Egyébként közvetett módon az ár hiány is sok tüzet „okozott", ugyanis ben gyúlékony anyagok közé dobtál gyufát, vagy ott felejtették az égő g tyát.

3

Puskás Ernő, a polgárdiak egykori oltóparancsnoka néhány évvel ezelőtt köszönt a tisztségéről, de mint két h tásos tűzoltótiszt édesapja s a megyei tőipari vállalat tanácsadójaként ma is ros kapcsolatban van testületünkkel.

— Polgárdi község is gazdát cs amíg végleg felszabadult — meséli.

ízoltóparancsnok, azt tartottam legfontoabb feladatomnak, hogy községünk minél ább lakosát megmentsük a Nyugatra hurplástól és a frontszolgálattól, és felszereéseink is épségben érjék meg a béke napait.

Mindehhez olykor némi furfang is kelett. Egy ízben nyilas pártszolgálatos érkeett a községbe, és el akarta vitetni a faluól az összes leventéket. Minthogy légópaancsnok is voltam, megkérdeztem tőle, an-e rá írásos felhatalmazása. Szerencsée ilyet nem tudott felmutatni, és odébbllt.

Semmivel sem voltak kevésbé félelmetes rák azok sem, amikor két alkalommal zékesfehárváron oltottunk. A pályaudvar ombázásakor a kigyulladt mérnökség és Prohászka-templom égését segítettük egfékezni, a Széchenyi utcai templomiznél pedig gyújtóbombától találatot kaott a kismotorfecskendőnk.

Nem sokkal a felszabadulás előtt megudtuk, hogy a németek vízteleníteni akarán a közeli lövészárkokat, el akarják rekirálni a fecskendőnket és tartozékait. Ma em tudom, honnan merítettünk bátorságot, e titokban leszereltük róla a kerekeket, n pedig átmentem a szomszéd községbe. Másnap aztán hiába kerestek a németek, s ersze a fecskendőt sem tudták elhurcolni.

Községünk felszabadulása után a nemzei bizottság elnökévé és a földosztó biottság titkárává választottak meg. Főként z utóbbi volt igen nehéz tisztség. A Horhy-rendszer propagandájától félrevezetett emberek természetesen nem lettek egyszeiben öntudatosak, és eleinte nemigen merek földet igényelni. Bezzeg a szomszéos községbeliek annál bátrabbak voltak. gy állott elő az a furcsa helyzet, hogy faunk határának jó része a tulajdonukba erült. Így azután, amikor az első hetek seményei és a többiek példája nyomán ánlunk is sorra jelentkeztek az igényjogoultak, ugyancsak törhettük a fejünket a negoldáson.

Ami a tűzoltótestületet illeti, a háború lőtt aránylag gazdag felszereléssel büszkélkedhetett. Tudtuk: az ország romokban ever, és a jó forint kibocsájtása után is nég sokáig csupán a saját erőnkre támaszkodhatunk. Ezért kultúrműsorokat rendezünk, a bevételből pedig hangszereket vároltunk, majd zenekart alakítottunk, és nnek működése tovább gyarapította a tesületi vagyont. Így aztán hamarosan kiegézíthettük a hiányzó egyenruhát, takarossá ehettük a szertárt.

Minthogy mások kevésbé voltak ilyen szerencsések, elhatároztuk, hogy szerény lehetőségeinkhez mérten a szomszédos községnek és a fehérvári városi tűzoltóknak is segítünk. Így került a szomszédba az egyik fecskendőnk, a fehérvári tűzoltóknak pedig tömlőket adtunk.

4

Mi sokkal kedvezőbb helyzetben érhettük meg az ország felszabadulását, mint megyénk számos más települése — emlékszik vissza *Barabás György* sárbogárdi parancsnok. Községünkből ugyanis a szovjet csapatok még december 6-án kiverték a németeket, és a fasiszták csupán egyszer kísérelhették meg visszafoglalni, de akkor is gyorsan elkergették őket. Akkor persze nem tudtuk, milyen szerencsések is vagyunk voltaképpen, mivel a front hosszú heteken át a közvetlen közelünkben húzódott, nemegyszer 7—8 kilométerre voltak az ellenséges vonalak, és gyakran kaptunk belövéseket.

Emlékezetem szerint tizenketten teljesítettünk tűzoltói szolgálatot akkoriban. A

szovjet parancsnokság igazolvánnyal is ellátott bennünket. Az akkori idők eseményeiből én csupán egyetlen egyet szeretnék kiragadni, mert aki velem együtt szemtanúja volt, az sohasem felejtheti el.

Kigyulladt egy lakóház. Szovjet katonák kezdtek kiáltozni, hogy hol vannak a pozsarnijok, azaz a tűzoltók. Kivonultunk. Alig kezdjük meg az oltást, egyre másra jönnek a szovjet harcosok segíteni. Még a sugárcsövet is át akarták venni tőlünk. Sokan ekkor értettük meg igazán, kik is tulajdonképpen a szovjet emberek. Hosszú, véres harcok után, egy veszedelmes frontszakasz közvetlen közelében is az volt a gondjuk, hogy a kis ház lakói minél kevesebbet szenvedjenek a lángok pusztításaitól. Pedig hát — ki tudja — talán azoknak a harcosoknak is felégették a házát a fasiszták, akik olyan energikusan át akarták venni a sugárcsövet.

Barabás elvtárs az elmúlt negyedszázad alatt több okból is nevezetes ember lett Sárbogárdon és messze környékén. Először is sok-sok nevezetes beavatkozás irányítója volt. Az elmúlt két esztendőben nem kevesebb, mint 39 alkalommal nyújtottak segítséget, méghozzá jórészt más településeknek. Ezek közül a rétszilasi káreset volt a leginkább emlékezetes a számukra. Két vagonban égett a kender, és félő volt, hogy a lángok az egész szerelvényre átterjednek. Ügyes és gyors szereléssel és a veszélybe került kocsik elvontatásával azonban sikerült megakadályozniuk a súlyosabb kárt.

De azért is igen megbecsült ember Barabás György, mert mint építőipari dolgozó is híres lelkiismeretes munkájáról. Kitűző a beosztása, a tervrajzok alapján ő jelöli ki a falak, ajtók, ablakok stb. helyét, és ez érthető okokból igen-igen kényes feladat. A helyi művelődési otthon építésekor annyira meg voltak elégedve a tevékenységével, hogy hosszú ideig tiszteletjegy illette meg minden előadásra.

Nem tudjuk, hogy az ünnepi évfordulón meglátogatja-e valaki Sárbogárdot azok közül a hős szovjet katonák közül, akik ezen a vidéken harcoltak, de ha igen, akkor biztosan megnyeri majd a tetszésüket a számos új ház és létesítmény, amelynek nemcsak védelmében, hanem építéséért is olyan sokat fáradozott a ma már veteránnak „pozsarnij".

(g)

TŰZOLTÓK AZ ÉVFORDULÓK TISZTELETÉRE TŰZOLTÓ

BÁCS-KISKUN: Tv-ajándékozás, építő- és műszaki brigádok, tanulmánykészítés

Az évfordulók tiszteletére — a megyei parancsnokság pártalapszervezetének kezdeményezésére — az egész személyi állomány részéről széles körű munkafelajánlások bontakoztak ki.

A „Televíziót minden iskolának!" mozgalomhoz csatlakozva elhatározták, hogy a kunszentmiklósi taskertesi település iskolásainak tv-készüléket ajándékoznak. A készülék beszerzési árát össze is gyűjtötték, és az ajándékot decemberben ünnepélyes keretek között adták át.

Az önkéntes tűzoltótestületek gépjárművei és kismotorfecskendői műszaki állapotának felülvizsgálására és kisebb hibáinak javítására a megyei, illetve járási parancsnokságokon műszaki brigádokat szerveztek. Az a céljuk, hogy segítsék az önkénteseket a műszaki hibák felismerésében, s ezáltal fecskendőik üzemképességét is biztosítsák.

A tisztek valamennyi egységen meghatározott témakörökből tanulmányokat készítenek a szakmai feladatok még eredményesebb végzése érdekében. A tanulmányokat a megyei parancsnokság értékeli, ezt követően pedig megküldi minden egységnek az ismeretek bővítése céljából.

A bajai, kiskunfélegyházai és a kecskeméti parancsnokságok beosztottai tömlőszárítók és mászóházak építése, illetve átalakítása érdekében szerveztek építőbrigádokat.

SOMOGY: Önkéntesek patronálása, parkosítás, nyugdíjas-találkozó

A megyei törzs tagjai az évfordulók tiszteletére — a szakmai feladatok eredményesebb végrehajtásán túlmenően — vállalták, hogy az eddiginél még több gondot fordítanak a községi önkéntes tűzoltótestületek tagjainak továbbképzésére. Szabadnapjukból két-két esetben nyújtanak gyakorlati segítséget a helyszínen.

Új laktanyájuk parkosítási munkálataira szabad idejükből 4—4 órát fordítanak. Akciójukhoz csatlakozott a kaposvári járási parancsnokság kollektívája is.

A kaposvári járási parancsnokságon Nagy Ferenc ftőrm., Sári János tőrm. és Bors István őrv. vállalták a megyei parancsnokság használatában levő irodabútorok felújítását, fényezését. Eddig mintegy 19 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztek.

A barcsi parancsnokság kollektívája nemcsak a laktanya karbantartási munkáit végzi el, hanem a járás önkéntes tűzoltótestületeinek az új szerelési szabályzat elsajátításához is segítséget nyújt.

A nagyatádiak laktanyájuk helyiségeinek kifestését és a kocsimosójukon szükségessé vált javítások elvégzését vállalták az évfordulók tiszteletére.

A megyei parancsnokság pártalapszervezete és szakmai vezetése ezen felül még a nyugdíjas tűzoltók találkozóját is megszervezi az új laktanyában.

ZALA: Előadássorozat, tanulópárok, kiállítás, „Építsük, szépítsük!" mozgalom, „Felszabadulás – spartakiád"

A megyei parancsnokság pártalapszervezetének vezetősége — a szakmai vezetéssel karöltve — előadássorozatot indít hazánk felszabadítása egyes fázisairól, hogy az állomány tagjai alaposabban megismerjék azt a harcot, amelyet a szovjet Vörös Hadsereg vívott hazánk felszabadításáért.

Ugyanakkor, szintén előadássorozat keretében tanulmányozzák Lenin életét és munkásságát.

Országos értekezlet

Február 19-én tartotta az 1969. évi tevékenységet értékelő és az ez évi főbb feladatokat meghatározó tanácskozását a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága.

Az értekezleten megjelent Németi József rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes, Szekeres Márton, az MSZMP belügyminisztériumi bizottságának titkára és Méreg Tivadar, a budapesti pártbizottság közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa.

Dr. Farkas György tűzoltó ezredes, országos parancsnok bevezető előadását követően megyei parancsnokok tettek jelentést területük helyzetéről, és meghívottak szóltak hozzá az elhangzottakhoz.

Felszólalt a tanácskozáson Németi József elvtárs.

Az országos értekezletről szóló részletes tudósítást áprilisi számunkban közöljük.

Az alapszervezet vezetősége eleget kíván tenni az MSZMP KB és Hazafias Népfront Országos Tanácsa múlt év szeptember 23-i együ felhívásának. Ezért az évfordulóra készülődés időszakában, és a tov biakban is legfontosabb feladatnak tekinti a személyi állomány erkölc fegyelmi helyzetének, politikai és szakmai nevelésének javítását.

A zalaegerszegi járási parancsnokság állománya, a felsoroltakon t az elhelyezési körletben, valamint a felszereléseknél szükséges javítá kat is — az adottságokhoz mérten — elvégzi.

A nagykanizsaiak, az egység kommunistáinak vezetésével, tanulópá kat szerveznek a politikai és szakmai oktatás színvonalasabbá tételé A személyi állomány megtekinti a városi vezető szervek által rendez kiállításokat, rendezvényeket. A fotoszakkör tagjai „Az évszakok tűzr désze" címmel kiállítási anyagot készítenek, és azt a fontosabb lé sítményekben is bemutatják.

A lenti parancsnokság pártalapszervezetének vezetősége az agitác és propagandamunkát állítja tevékenysége középpontjába. A két sz gálati csoport között tanulmányi versenyt indítanak, és a legjobb er ményt elért elvtársak részére könyvjutalmat adnak. Az „Építsük, szép sük!" mozgalom keretében a laktanya előtti parkot feltöltik és virág beültetik. Részt vesznek a járási TSB által szervezett „Felszabadul spartakiád" sportrendezvényein. Gondoskodnak ízléses kivitelű deko ciók és transzparensek készítéséről.

HEVES: Kilenc hónapon át tartó verseny

A megyei parancsnokság pártalapszervezete felszabadulásunk negy- százados évfordulójára versenyfelhívással fordult az állomány tagjaih A felhívás a két fő szolgálati ágban dolgozók részére tartalmaz fela tokat.

A megelőzés területén az ellenőrzések s a kapcsolatos szignalizác a szabálysértési eljárás, a tűzrendészeti határozatok, szakvélemények a tűzvizsgálati tevékenység színvonalának növelése a feltétel. Ennek bírálása a hatóságoknál úgy történik, hogy tűzrendészeti előadónként termelőszövetkezetet, két ipari és egy kereskedelmi létesítményt fog fel vizsgálni a megyei törzs tagjaiból alakult bizottság. Az instruktorokr a vizsgált időszakban egy hónapi tevékenységét elemzik majd.

A mentő tűzrendészet munkásainál az egység taktikai felkészültsé nek, harckészségének fejlesztése, továbbá a mentő tűzrendészet ha konyságának, a szerek és felszerelések ütőképességének, a tűz- és k elhárítás szakszerűségének biztosítása a megjelölt feladat. Tevékenysé elbírálásakor két-két taktikai vázlatrajzot és előadásvázlatot, egy rancsnoki ellenőrző gyakorlat színvonalát, a riasztási és szerelési id alakulását, 5 kiválasztott tűzeset értékelését, a gyakorlati és sportver nyeken való részvétel arányát, az egység elméleti vetélkedőn elért er ményét, valamint a szerek és felszerelések karbantartását, ütőképessé veszik figyelembe.

A vonulós állomány részvételének feltétele, hogy törekedjék a sz mai és politikai ismeretek tökéletes elsajátítására, az erkölcsi és fegy mi helyzet színvonalának növelésére, a riasztási és szerelési idők csökk tésére, a szerek és felszerelések tökéletes megismerésére, a mentő t rendészeti feladatok szakszerű végrehajtására, és a raj- és egyéni ver nyeken, a BM-bajnokságokon minél jobb eredmények elérésére.

A verseny 1970. január 1-től október 1-ig tart. Az értékelés norma vált bizottság fogja kidolgozni. Eredményt november 6-án hirdetn amikor is a legkiválóbb egységparancsnokot, kirendeltségvezetőt, tűzr dészeti előadót, instruktort, őrségparancsnokot, rajt és az egyéni verse első három helyezettjét díjazásban részesítik.

GYŐR-SOPRON: Patronálás, ünnepségsorozat, vetélkedő

A soproni parancsnokság kollektívája a 60-as évek során fontos adatának tekintette a laktanya épületének további szépítését. 1966- között az állomány mintegy 210 ezer forint értékű társadalmi munl végzett. Felújították a homlokzatot, a kerítést, raktárt építettek, és sz tároik betonpadozatát is teljesen újjávarázsolták. Az évfordulók tiszte tére megfogadták, hogy szolgálati kötelmeiknek maximálisan eleget té s a politikai és szakmai tudás növelése mellett — patronáló munká segítik a községi és létesítményi önkéntes tűzoltóságok megelőző, me tűzrendészeti tevékenységét.

Mosonmagyaróváron — a történelmi évforduló megünneplésével k csolatban — a járási BM-pártbizottság előkészítő bizottságot hozott lé amely gondoskodik az ünnepségsorozat összeállításáról és megrendezé ről. Hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára a tűzoltói és rend állomány részére közös ünnepi gyűlést tartanak. Ezen részt vesznek járási, városi párt- és tanácsszervek vezetői és a szovjet helyőrség rancsnoka is. A Lenin-centenárium alkalmával ünnepi pártnapon mél ják Lenin életét és munkásságát. Különböző házimunkák elvégzésé 30 ezer forintot kívánnak megtakarítani.

A megyei parancsnokság alapszervezete — a szakmai vezetéssel egy — szakmai és politikai versenyt hirdetett meg parancsnokságonké A legjobbakat 1000, 800 és 600 forintos díjazásban részesítik. A verse zőknek politikai és szakmai anyagból összeállított azonos kérdésekre k írásban válaszolniuk. A döntőbe, pontozásos alapon, szolgálati csoport ként 5—5 fő kerül. Ott a kihúzott kérdésekre adott válaszok alap döntik el a helyezéseket. Az alapszervezet tagjai beneveztek a BM n gyei PB által a belügyi szervek részére meghirdetett jubileumi spo versenyekre is. Tekében, röplabdában és asztaliteniszben mérik össze k készültségüket.

— K

TŰZOLTÓK AZ ÉVFORDULÓ

Ismerkedés, verseny, gyakorlat

Közös ünnepeink jegyében

Mire a szolnokiak fecskendői a város környéki laktanya elé gördültek, Filimonov főtörzsőrmester kis egysége már fölsorakozva várta a kedves vendégeket.

„Szervusz, szervusz!" — paroláznak régi ismerősként a magyar tűzoltókkal, akik ezen a verőfényes délelőttön viszonozzák a szovjet egység január 17-i látogatását.

Miközben a szemléltetőeszközökkel gazdagon felszerelt, patikai tisztaságú szertárukkal ismerkedünk, megtudjuk, hogy szovjet barátainknak is szép élményt nyújtott a szolnoki parancsnokság megtekintése; a tiszteletükre bemutatott különféle riasztások gyors végrehajtása különösen megnyerte a tetszésüket.

Az udvaron Sztolpovszkij kapitány, Filimonov főtörzsőrmester meg a többiek szíves kalauzolásával nézegetjük az egység tűzoltószereit és felszereléseit. Záporoznak is a kérdések, mindig mosolygó tolmácsunk alig győz fordítani.

Szabó hdgy. elvtárs és szolgálati csoportjának beosztottai minden apróságra is kíváncsiak. Nyomban feltűnik nekik, hogy bordás fűtőtest védi a ZIL-gépjárműfecskendő szivattyúját a befagyástól, és a szivattyú a gépkocsivezető ülése mellől kezelhető.

A legnagyobb sikert a fecskendő málházásához tartozó 800-as aratja. Lényegesen könnyebb, mint a mi kismotorfecskendőink, lábpedállal gyorsabban is indíthatók s nem kell cipelni, mert gumikerekes alvázzal látták el. Kerekesorsójuk ugyancsak gumikerekeken gördül.

„Trevoga!" („Riadó!") — hangzik a vezényszó, s pár pillanat múlva működés közben is láthatjuk mindazt, amit előzőleg nézegettünk. Az ifjú harcosok gyakorlott tűzoltókként gyorsan és ügyesen hajtják végre a kapott feladatot.

A laktanya Lenin-szobájában folytatódik a program. A házigazdák és a vendégek ugyanis már korábban megállapodtak, hogy közös megmozdulást rendeznek a felszabadulás 25. évfordulója és a lenini centenárium tiszteletére, szerény hozzájárulásként, és annak kifejezéseül, hogy mindkét eseményt mindkét nép fiai nemzeti ünnepüknek tekintik.

S ahogy igaz barátoknál szokás: gyorsan megegyeznek a részletekben. Eszerint előbb tűzoltóversenyt rendeznek, majd létesítményi tűzoltók részvételével egy üzemi taktikai gyakorlatot. A versenyen mindkét csapat a saját felszerelésével szerepel majd, de azonos számú tömlőket szerelnek. Az lesz a győztes, amelyik hamarabb eloltja az „olajtüzet". A gyakorlat pedig a szovjet katona-tűzoltóknak azt a szándékát fejezi ki, hogy szükség esetén magyar barátaik segítségére siessenek a lángok mielőbbi megfékezése érdekében.

Szívesen maradnánk még kedves barátaink körében, de tudjuk: őket is meg a szolnoki tűzoltókat is várják az e napra kitűzött feladatok.

A szívélyes házigazdák ajándékkal is kedveskednek: egy éppen olyan szabályozható ködsugárcsővel, amelyikkel a tiszteletünkre rendezett kis bemutatón a feltételezett tüzet támadták.

„A viszontlátásra!" — búcsúzik mosolyogva a kapuőr, amikor távozunk. „Do szvidanyija!" — válaszoljuk abban a reményben, hogy hamarosan újból találkozhatunk majd a hazánkat felszabadító hősök fiaival és unokáival.

(g — oz)

Jól gurul ez a valóban „kerekes" orsó

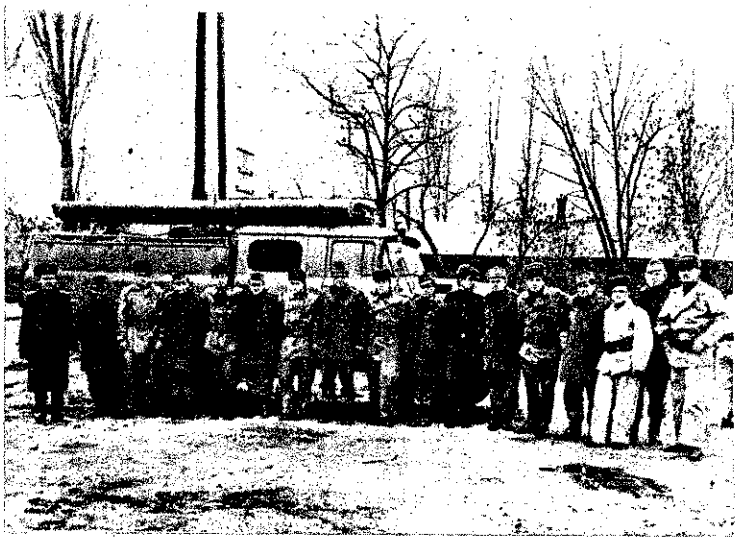

A szovjet vonulóegység a szolnokiakkal

Nagyon tetszett a gördülő alvázra szerelt kismotorfecskendő is

Beszélgetés Barna Ernő r. őrgy.-gyal, a Fejér megyei BM-szervek pártbizottsága h. titkárával

— Barna elvtárs tudomásunk szerint hosszabb ideje tagja a megyei BM-szervek pártvb-ának. Véleménye szerint megfelelő-e a megyei rendőri és tűzrendészeti szervek együttműködése, és milyen tevékenységet fejtett ki a pártbizottság az egység erősítése céljából?

— Ami a konkrét munkakapcsolatokat illeti, erről az érintett szakmai vezetők, de maguk a beosztottak is jóval többet tudnának mondani. Mindenesetre — én legalábbis úgy vélem — a két szerv kapcsolatai lényegében kielégítőek, és ebben feltétlenül közrejátszott a pártbizottság politikai munkája is. Hosszú évekkel ezelőtt ugyanis nem kis gondokat okozott a kölcsönös megbecsülés itt-ott tapasztalható hiánya, ami nem csupán és nem is elsősorban abban nyilvánult meg, hogy rendőr és tűzoltó elvtársak tiszteletadás nélkül mentek el egymás mellett az utcán. Sokkal inkább azzal a káros szemlélettel volt bajunk, ami ezt előidézte. Sajátos feladataik ismeretének a hiányában ugyanis több rendőr elvtársunk lebecsülte a tűzoltókat és viszont, mások pedig avantgardista módon messze túlértékelték saját szervük vagy munkaterületük fontosságát, a többieket pedig alábecsülték.

Hosszadalmas és igen türelmes nevelőmunkára volt szükségünk, hogy felszámoljuk ezeket a káros nézeteket. Emellett az is sokat segített, hogy tűzoltó elvtársaink közül többen felelős pártmegbízatásokat látnak el, és eközben igen jó alkalom kínálkozik egymás jobb megismerésére. Ugyanakkor pártbizottságunk is igyekezett jó példát mutatni. Az utóbbi időkben például nemigen akadt olyan jelentősebb tűzoltó-rendezvény, amelyen nem képviseltettük magunkat, és régi hagyomány nálunk, hogy nagy ünnepeinket együtt üljük meg.

— A Központi Bizottság novemberi határozata számos feladatot ró a belügyi pártszervezetekre. Így például ösztönözniük kell a hatékonyabb munkát is. Ezzel összefüggésben tervez-e a pártbizottság olyan lépéseket, amelyek a rendőrség és a tűzoltóság jobb együttműködésének szorgalmazásával kívánja elősegíteni a határozatban foglaltak végrehajtását?

— Mint már az előzőekből is bizonyár kicsendült, mi eddig is állandó feladatna tekintettük a belügyi egység erősítését, c a Központi Bizottság határozatának ismeretében — úgy érzem — ezt olyan vona kozásban is szorgalmaznunk kell, hog eredményként minden belügyi szerv te vékenysége hatékonyabbá váljon.

Ami az Önöket közelebbről érdekl rendőri és tűzrendészeti munkakapcsola tot érinti, a közeljövőben pártbizottsá ülésen tanácskozunk róla. A napirend f témája elsősorban a miniszter elvtá 001-es számú parancsában foglaltak vé rehajtásának értékelése lesz, de úgy te vezzük, szorosan ehhez kapcsolódva kölcsönös segítségadás egyéb módjair is szót ejtünk. Ezért a főkapitányság r széről nem a vizsgálati osztály vezetőj hanem a megyei főkapitány rendőri he lyettese fog majd beszámolni. Az ese ménytől sokat várunk, ugyanis eddig tűzrendészetnek jobbára részterületeiv foglalkoztunk, vagy általános problémá val. Talán most fordul elő, hogy egy ilye lényeges téma tárgyalásakor átfogó ért kelést végzünk.

Mint a megyei tűzrendészet paranc noka tájékoztatott, igen jól segítet mindkét szerv munkáját a közelmúltba megtartott több éjszakai és munkászüne ellenőrzés. Ezzel kapcsolatban felvetődi hogyan segíthetné elő pártszervezetünl hogy a két szervnek a létesítményekk foglalkozó közegei napi ténykedésük sc rán is hasonló támogatást nyújtsana egymásnak.

Azután mint tűzoltókat és rendőröke az is joggal foglalkoztat bennünket, hog célszerű-e, amit néhány községben t pasztalunk. Ezekben a helységekbe ugyanis nagyjából azok az önkéntes rend őrök, akik önkéntes tűzoltók is. Jól tu dom, nincs mindig tűz vagy bűncselek mény, és ezek megelőzése sem köti le társadalmi munkások minden energiájá meglátásom szerint azonban sokkal has nosabb, ha a tisztséghalmozást lehetőle mellőznék, tekintve, hogy gátolja a szé lesebb körű társadalmasítást.

— A már hagyományos közös ünnepségek túl szerepel-e olyan megmozdulás a kel tős jubileumi pártprogramjában, amelyen c összes megyei BM-szervek részt vesznek?

— Igen. Közös kiállítást tervezünk megyei belügyi szervek negyedszázadc tevékenységének bemutatására. Ezen kiállításon fontos helyet kap a tűzoltóság fejlődését bemutató anyag is. Már javá ban készül a rendezvény forgatókönyv és remélem, a kiállítási anyag is szimbo lizálja majd testületeink egymásra utalt ságát és egységét.

Azzal zárnám ezt a kis beszélgetés hogy jól tudom, kisebb problémák rendőri és tűzrendészeti szervek kapcso latában is adódnak, és a jövőben is adód hatnak. Ha azonban a megyei szervek j példával járnak elöl, és pártszervezetün sem tartja lezártnak a témával való fog lalkozást, akkor járási és városi szinte is ösztönözhetjük elvtársainkat a vitá kérdések kölcsönösen fontos megoldására

(G — Oz)

A gyufaszálak birodalmában

Amíg a rönkfából gépek és szorgos kezek munkája nyomán gyufát készítenek, megannyi tűzveszélyes folyamat játszódik le a Gyufaipari Vállalat Nagytétényi úti központi gyárában.

A szalagrendszer legveszélyesebb szakaszai iránt érdeklődünk *Szick János* őrmestertől, a létesítményiek parancsnokától.

— Tulajdonképpen az egész gyártási folyamat az, a rönkök szeletelésétől a csomagolásig, de a mártó jelenti számunkra a legnagyobb veszélyt. Utoljára 1968-ban a 4-es mártó tüzénél volt szükség a beavatkozásunkra; sikerrel oldottuk meg feladatunkat. Azóta jobban ügyelünk, s a múlt évet sikerült átvészelni kisebb kazetta-belobbanásokkal meg esetenként a csomagológépeknél 1—1 doboz gyufa elégésével. Az ilyen eseteknél a kár egészen minimális, s a gépsoron dolgozók e kis tüzeket nyomban el is oltják.

— Igen sok a női munkaerő. Tűzoltókat is találunk köztük?

— Természetesen. Míg a férfiraj tagjai a kőművesek, asztalosok és raktári dolgozók soraiból jelentkeztek, a női rajba tartozók főleg gépmunkások. *Szer Anna* és *Bata Katalin* a töltőben, *Futó Erzsébet* a címkézőben, *Bokor Márta* pedig a mártóban dolgozik. Együttal ügyelnek is a rendre, és észrevételeiket naplóban rögzítik.

Fenyvesi Tibor igazgató és *Horváth József* telepvezető a versenyekre való felkészülésükhöz is megadják a kellő segítséget. Ez eredményeikben is tükröződik, hisz nemcsak az Erdészeti Főigazgatóság szakmaközi vetélkedőin aratnak sikert, hanem a tavalyi kerületi versenyen is kiválóan szerepeltek.

(k)

MINDIG KÉSZEN ÁLLNAK*

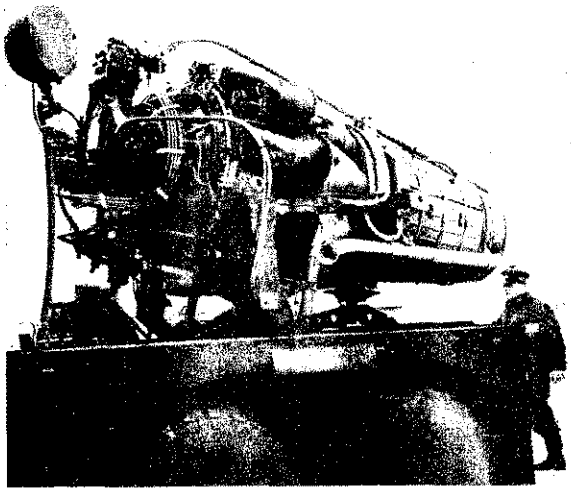

Az első

hazai turbóreaktív oltógépet a közelmúltban állították össze néphadseregünk egyik műszaki alakulatánál.

A szovjet oltógép mintájára készült berendezés kezelésével több egységünk beosztottai is megismerkedtek, és a tudnivalókról sikeres beszámolót tettek. A beszámolót bemutató követte.

(OZ)

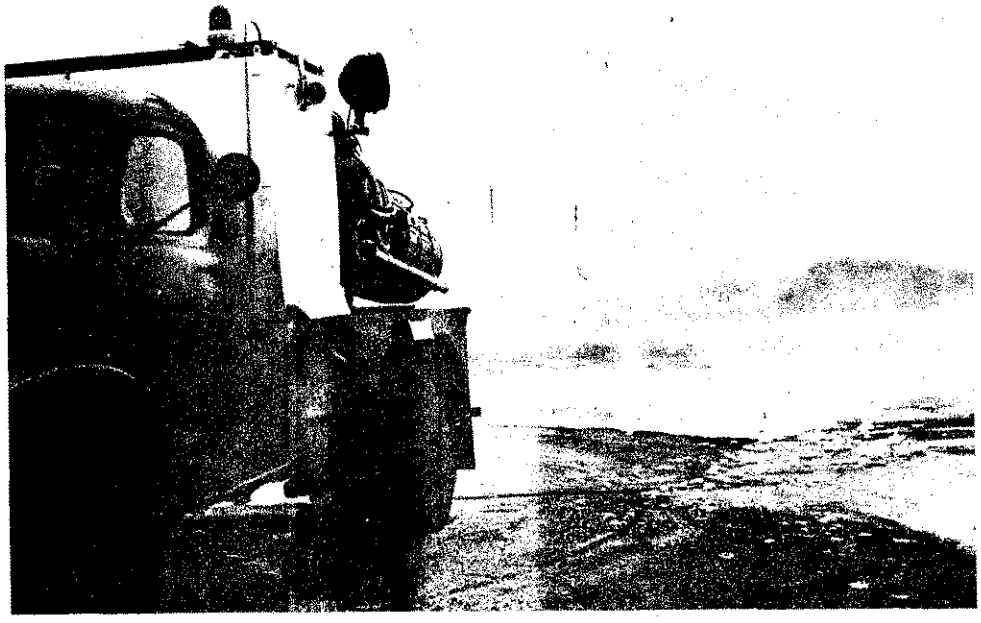

Napjainkban ünnepli fennállásának századik évfordulóját a főváros tűzoltósága, és 25 éve annak, hogy országosan elrendelték a tűzoltóság és a tűzrendészet újjászervezését.

A tűzoltókról ritkán szólunk, ritkán hallunk, bizonyára azért, mert állandóan bevetésre kész, fegyelmezett és jól szervezett tűzoltóságunk jóvoltából nagy tűzeset nem sok adódik hazánkban. Így nincs, ami felé jük fordítaná a fő figyelmet, pedig több mint 200 ezer tűz keletkezett az elmúlt negyedszázad alatt hazánkban.

Egy szorzás és egy osztás árán kiderül, hogy ez naponta átlagban 20 tűzesetet jelent. 20 küzdelmet a tűzzel meg a pusztító lánggal — emberéletért, anyagi javak mentésére. És ebbe még nem számítottuk bele a másfajta elemi csapások alkalmával kifejtett vagy közlekedési balesetek során végzett mentési munkájukat.

Érdekes könyvet olvastam a napokban. A tűzrendészet fejlődése az őskortól a modern időkig. Szakkönyv? Az is, de más is. Érdekes kultúrhistória, amely olykor olyan izgalmas mint a krimi. Azt példázza, hogy a pusztító tűz elleni küzdelem végigkiséri az emberi történelmet. Kiderül belőle, hogy a tűzoltók története a római időkben kezdődött.

Az Aquincumban megtalált viziorgonát i. e. 228-ban a Tűzoltó Egylet kapta saját parancsnokától. Nem véletlenül, és ismeretes Justinianus császár hadvezérének derűlátó parancsa is, aki elrendelte, hogy az éjjeli tűzőrség tagjait orgonajátékkal kell szórakoztatni, nehogy elaludjanak.

A magyar törvények, a városok rendeletei az évszázadok során mindig szigorúan intézkedtek a tűzesetek ügyében. Egy XV. századi törvény pl. nemcsak a gyújtogatókra ír elő halálbüntetést, de arra is, aki pusztán csak fenyegetőzött azzal, hogy a várost, falut, vagy másnak házát felégeti.

Széchenyi István „Pesti por és sár" c. 1846-beli írásában olvashatjuk: „Tűznek — kevés kivétellel — Magyarország minden faluja, minden városa a legveszedelmesebben ki van téve. Biztos raktárak alig léteznek, legkisebb szám és terjedelemben is, és hát kenderszárítás, zsír-kiszaladás, pipa, sőt gaz bosszú által hány helység lesz, béke közepette a korlátlan lángok szívrepesztő áldozatja."

Húsz évvel később, 1866-ban már a Pesti Tűzoltó Egylet alapszabályait hagyta jóvá a Helytartó Tanács. De Budán és Pesten még évekig folyik a toborzás. Az első egyenruhákat 1869-ben osztják ki. Ekkor kezdik meg a gyakorlatozást is. A budapesti Önkéntes Tűzoltó Egylet első felelős szolgálatát 1870. január 9-én kezdte el. Ma 200 ezren állnak készen a tűz eloltására, s az alkalomszerű tűzelhárítástól eljutottunk a tervszerű megelőzésig. Hatósági feladat lett a tűzvédelem, városban, falun, üzemben, intézményben egyaránt. Alapos képzettséggel és jó technikai felszereléssel büszkélkedhetnek a ma tűzoltói, akiknek feladata nap mint nap szaporodik. A vegyipar nagyarányú fejlődése, a műanyagok és a korszerű tüzelőanyagok rohamos térhódítása sok, a régitől eltérő feladatot ad részükre.

A tűzoltók készültségét és vele együtt a technikát tehát állandóan fejleszteni kell. Ha még szabadabban értékeljük, úgy kell évről évre sokszorozni azt a pénzt is, amelyet a tűzvédelem céljaira fordítunk. A Belügyminisztérium eddig is megtett mindent a korszerűsítés érdekében, de az sem ártana, ha a népvagyon megóvására többet fordítanának a saját portájukon nagyvállalataink is.

A tűzoltók e kettős évforduló kapcsán azt kérik mindannyiunktól, legyünk körültekintőbbek, bánjunk még nagyobb felelősséggel a ránk bízott értékekkel. Ők kérik ezt, akik a 05-ös telefonon mindig készen állnak, hogy a bajba jutottak segítségére siessenek.

MOLNÁR TIBOR

* Elhangzott a Kossuth-adó 1970. február 7-i „Szombat délután" c. műsorában.

Szabó István:

TŰZRENDÉSZET a villamosenergia-iparban

A villamosenergia-iparágnak az utóbbi években végbement fejlődése megköveteli, hogy tűzvédelmét új alapokra helyezzük. A gépegységek teljesítményének 25—30 MW-ról 100—150 MW-ra való emelkedése ugyanis egyrészt együtt járt a turbinákat kenő és szabályozó olajmennyiség és -nyomás növekedésével, másrészt pedig a szén helyett szénhidrogénekkel: gázzal, olajjal is tüzelnek, s az iparág tűzveszélyessége ezáltal is fokozódik.

Az új elvek röviden a következők:

1. A tűz elleni védelem és a technológia elválaszthatatlansága. Ez azt jelenti, hogy a tűz elleni védelem egyes szakterületeinek elvi irányításával annak kell foglalkoznia, aki a terület legjobb szakértője. A technológia változásához, fejlődéséhez pedig a tűz elleni védelemnek is automatikusan fel kell zárkóznia.

2. A tűz elleni védelem széles körű szakismeretet kívánó műszaki tevékenység. A „tűzrendészeknek" műszaki szakképzettségűeknek kell lenniük, hogy a problémák megoldásában a műszaki szakemberek partnerként elfogadják. A tevékenységet még szervezetileg sem célszerű csatolni a rendészethez, légóhoz, újításhoz, selejtezési bizottsághoz, panaszirodához stb. Legalkalmasabb helye az üzemi felügyeleti, biztonságtechnikai, munkabiztonsági tevékenység-komplexum.

3. A tűz elleni védelem feladatait a mai ipari fejlődés üteme mellett minden iparágnak főleg saját magának kell megoldania. A mentő tűzrendészetben (tűzoltás) nem szabad kizárólagosan a kihívható állami tűzoltóságra támaszkodni, mivel sok esetben csak bizonyos rövidebb-hosszabb vonulási idő elteltével érkezhet a kárhelyre. A kezdeti tüzek viszont csaknem mindig könnyen olthatók, ezért az üzemzavar-elhárításhoz hasonlóan, a tűzveszélyes környezetben dolgozók munkaköri kötelességévé kell tenni a kezdeti tűzoltást is. A megelőzésre és mentésre fordítandó költségek optimális összhangjával a legkorszerűbb tűzoltókészülékeket szükséges beszerezni, és természetesen a megfelelő oktatásról is gondoskodni kell.

4. A létesítmények tűz elleni védelmét már a tervezéskor szem előtt kell tartani. A rendeletben előírt követelmények megtartása ugyanis nem elegendő, hanem minden olyan részletkörülményt is figyelembe kell venni, amire egy olyan általános tűzrendészeti rendelet, mint az 1/1963. BM-számú, nem terjedhet ki. A rendeletek nem követhetik a technológiák rohamos fejlődését, de a tervezőknek tisztában kell lenniök a veszélyeztetettséggel és elhárításával. A tűz elleni védelem korszerű szinten való tartása céljából tapasztalatcserék szükségesek a fejlett ipari országok szakembereivel.

5. A tűz elleni védelem közismerten két részre osztható, a megelőzésre és a mentésre (oltásra). A megelőzés általában elsőbbséget élvez a mentéssel szemben. Ez azonban csak annyiban érvényes, amennyiben a megelőzés túlnyomórészt munkafegyelmi intézkedésekből áll. Egyébként a megelőzés és mentés mindig komplex feladat, és csak összefüggéseiben lehet vizsgálni. A tűzkeletkezés teljes kizárása sok esetben rendkívül költséges, más esetben viszont lehetséges bizonyos kockázatvállalás és egyben a tűzoltási felkészültség fokozása.

Nézzük meg, hogy a villamosenergia-iparban a szóban forgó célok, illetve alapelvek érvényesítésében milyen eredményeket értünk el, mit sikerült megvalósítanunk eddig.

A technológia és a tűz elleni védelem szoros összekapcsolás határozottan kezd megvalósulni. Az egyes üzemvezetők a vállalat tűzrendészeti bizottságban eddig is foglalkoztak tűz elleni védelemmel, de a bizottsági kollektív munka mellett növelni szükséges a decentralizált, szakterületi felelősséget. Ehhez természetesen az is kell, hogy az érintett vezetőket olyan szakanyaggal láthassuk el, amelynek segítségével megvalósíthatják területük optimális tűzvédelmét. Ehhez számottevő segítséget kapunk a NIM Iparszervezési Főosztálya által kiadott, félévenként megjelenő „Tűzrendészeti Tájékoztató"-val, amely eredeti anyagok közlésével, továbbá hazai és külföldi cikkek, tanulmányok fordításával nagymértékben hozzájárul a tűz elleni védelem magyar nyelvű szakirodalmának kialakításához. (Megjegyezzük, hogy a szerkesztő bizottságnak az Üzemzavar- és Balesetbiztonsági Felügyelet is tagja.

Az ipari fejlődés mai fokán és jelenlegi üteme mellett — akár a megelőzés, akár a mentés viszonylatában — egyetlen létesítmény tűz elleni védelmét sem lehet kívülről megoldani. Ehhez tökéletes áttekintés, igen nagy helyismeret és a technológiák összefüggő ismerete szükséges. Ezért valamennyi erőműben felmérettük a technológiák tűzveszélyeit, és kidolgoztattuk a várható tűzesetek bekövetkeztekor szükséges üzemviteli és tűzoltási teendőket. Az előzetes felmérés és a várható következmények vizsgálata — reméljük — olyan kedvező hatásfokú intézkedésekre ad lehetőséget, hogy elejét vehessük a kellemetlen meglepetéseknek.

Az erőművekben levő tűzveszélyes anyagok oltása — a nagymérvű beépítettség és a nehéz megközelítés miatt — csak azonnali beavatkozás esetén lehetséges. A villamosenergia-iparban világszerte alkalmazott összefüggő nagycsarnokos építési mód következtében például egy csőtörésből eredő gépházi turbinaolaj tűz a nagy füstfejlődés, a látási és tájékozódási lehetőség teljes elvesztése és a pozitív hővisszacsatolás miatt rendkívüli oltási nehézséget támaszt, és rövid idő alatt az egész erőmű üzemképtelenségét okozhatja. Szabad téren viszont ugyanilyen tűzeset megfékezése iskolapéldája lehet a kézioltókkal való aránylag egyszerű beavatkozásnak. Ennek ismeretében nagy súlyt helyezünk arra, hogy a tűzveszélyes környezetben dolgozók tisztában legyenek a tűzoltókészülékek kezelésével, továbbá az üzemviteli és karbantartási technológiai utasításokban a tűz elleni védelmet is meghatározzák. A modern oltókészülékek mind hatásosabbak, de az eredményes oltáshoz egyre több szakismeret is szükséges. Az oltókészülékek működési ideje másodpercekkel mérhető, ezért a taktikai bizonytalanság megengedhetetlen. Számos hazai és külföldi ipari tűzeset igazolja, hogy ha a kezdeti tüzet nem tudják eloltani, akkor a bármilyen felkészültséggel érkező hivatásos tűzoltóság is legtöbbször csak a környezet mentésére képes. A kezdeti tüzek oltása tehát munkaköri kötelesség.

A tűzoltókészülékek fejlődésével, a tűzoltástechnikai oktatás korszerű szinten tartására, új oktatási anyagot készítünk. Ez felöleli a porral oltás legfőbb elméleti és taktikai tudnivalóit, a könnyűhabbal oltást, a műanyagtüzeket, a zárt téri tüzek hő- és füstelvezetési kérdéseit, valamint a turbinaolaj- és transzformátortüzeket. Ehhez a Magyar Villamos Művek Tröszt saját tűzkísérleti telepén tűz- és oltási kísérleteket végzett, és oktatófilmeket készített.

A villamosenergia-ipar tüzei általában üzemzavarok kísérőjelenségeként keletkeznek, s mivel ezek megelőzés formájában történő elhárítása legtöbbször aránytalan költségekkel járna, sok esetben inkább mentő tűzrendészetünk fejlesztését helyeztük előtérbe. Olaj- és gáztüzek oltására a 250 kg-os és a porpisztolyos kézi porral oltó készülék az oltókészülék-állomány gerince. Megkezdtük a félstabil porraloltó-rendszerek kiépítését is. Zárt téri tüzek indirekt oltására Magyarországon elsőként vezettük be a TOTAL 200 m^3/perc habteljesítményű könnyűhabfejlesztő készülékekkel a helyiségek teljes feltöltéssel való oltását, és tervbe vettük az 50 m^3/perc tejesítményű középhabfejlesztő kéziszer általános bevezetését is. Tűzcsapszekrényeinket pedig vízporlasztó betétekkel láttuk el.

(Folytatjuk)

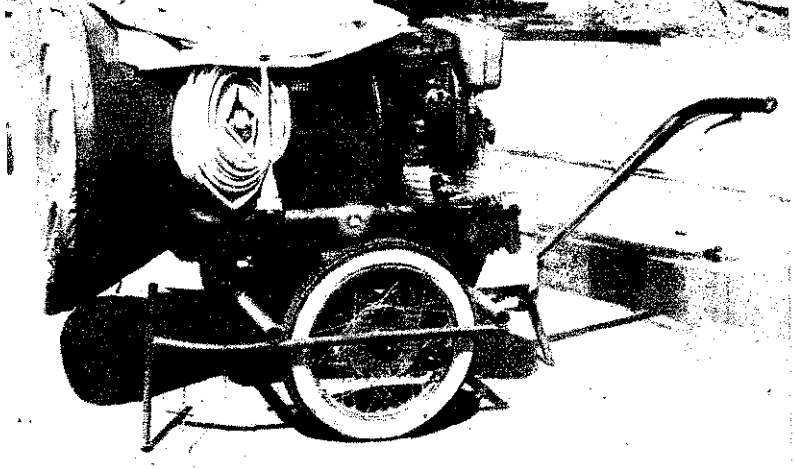

TOTAL LG 200 típusú könnyűhabfejlesztő készülék

FEKETE FERENC
főtörzsőrmester

25 ÉVE TŰZOLTÓ

58. életévében kevés ember, s főként tűzoltó mondhatja el magáról, hogy még mindig a legjobb egészségnek örvend. Fekete elvtárs, a Központi Fizikai Kutató Intézet tűzoltóőrsének őrségparancsnoka ezt nyugodtan vallhatja, sőt arra sem emlékszik, hogy 7 évi szolgálati ideje alatt betegszabadságon lett volna. Ez is közrejátszott abban, hogy szolgálati idejének meghosszabbítását engedélyezték. Hűséges szolgálatának immár utolsó évében szívesen emlékszik vissza a megtett útra.

1943-ban, a frontról hazaérkezve várta az értesítés: korábban beadott kérelmére jelentkezzen felvételre a fővárosi tűzoltóságnál. Rövidesen ki is nevezték, s a nyolcheres újonciskola elvégzése után a III. kerületbe osztották be vonulós tűzoltónak.

A bombázások idején számos nagy tűz oltásában vett részt. A legforróbb pillanatokat a Ferencvárosi pályaudvar, a csepeli Belga–Magyar Rt. Olajfinomítótelep, a Soroksári úti Panto, a Kátrány- és Kénsavgyár tűzeseteinek oltásakor élte át. Egy alkalommal, a Gubacsi út és Illés utca sarkán találatot kapott több emeletes lakóház pincéjéből 250 embert mentettek ki. A mentés utolsó szakaszában már kezükkel kaparták a törmeléket, nehogy egyetlen elvétett mozdulat is emberek életébe kerüljön.

A felszabadulást Ercsiben élte át, s a főváros ostromának befejezése után gyalog indult útnak, hogy jelentkezzen szolgálattételre. Sohasem felejti el azokat a napokat. Romhalmaz mindenütt. Laktanyájuk is belövést kapott. Újjáépíteni, s ugyanakkor a megmaradt felszereléseket üzemképessé tenni — ez volt a jelszó. Sokáig csak targoncával vonultak a tűzesetekhez. Később a németek elől eldugott Fiat-gépjármű motorját is visszaszerelték, és büszkék voltak arra, hogy a háború után először ők vonulhattak újra gépjárműtecskendővel.

Ebben az időben beosztásai váltakoztak: rajparancsnok, instruktor volt, sőt két évig tiszti beosztást is ellátott.

Az 1956-os események idején a III. ker. parancsnokságon szolgált, s nemcsak a kerületben keletkezett tűzeseteknél, hanem az Országos Levéltár, a Nemzeti Múzeum felbecsülhetetlen értékű kincseinek megmentésében is közreműködött. A 60-as évek elején ott volt az Óbudai Gázgyár gázkitörésénél, ahol szinte emberfeletti küzdelmet folytattak a lángok leveréséért. Tűzoltói közül is néhányat gázmérgezéssel kórházba szállítottak.

Parancsnokai példamutató magatartásáért, kiváló szolgálatellátásáért több esetben részesítették elismerésben, jutalomban. Szolgálati Érdemérem kitüntetésein kívül még A Haza Szolgálatáért Érdemérem és a Tűzrendészeti Érem arany fokozatának, valamint a Kiváló Szolgálatért Érdemérem birtokosa.

Jelenlegi munkahelyén már sokkal nyugalmasabban telnek a napjai, kevesebb a vonulás.

A testületét és hivatását szerető őrségparancsnok ma is odaadóan, gazdag tapasztalattal tanítja, neveli beosztottait.

TŰZKÁR NÉLKÜL

Kevés ezernél több dolgozót foglalkoztató három műszakos gyár dicsekedhet azzal, hogy egy év alatt egyáltalán nem keletkezett tűzkára. Főként azért, mert a dolgozók között még manapság is jócskán akadnak felelőtlen, gondatlan emberek.

A Csavaripari Vállalat Központi Gyára egyike azon keveseknek, ahol az 1968—69-es esztendőt tűzkármentesen zárták, s az előző öt évben is csak három elenyészően csekély káru tűzesetük volt. Csupán a véletlen műve? Korántsem! A gyár vezetői ugyanis okultak az 1950-ben bekövetkezett edzőműhely-tűz, a melegüzemben történt gázrobbanás, és egy tetőtűz tanulságaiból, és igen következetesen intézkedtek a tűzrendészet társadalmasítása és a megelőző rendelkezések érvényesítése érdekében.

Kincses Andor igazgató, *Falusi János* igazgatási főosztályvezető és *Lugosi István* tűzrendészeti előadó minden segítséget megad a közel 75 éve működő létesítményi tűzoltóság munkájához. Létszámgond nincs, holott nem mindenkit vesznek fel a 24 fős egység soraiba. *Wierdl Rezső* hdgy. parancsnok, a jelentkezők közül a legrátermettebbeket választja ki.

Hogy mi e vonzódás titka? Egyrészt a vezetők részéről tanúsított nagy megbecsülés, másrészt mindenki szívesen szeretne tagja lenni a tavalyi kerületi versenyen győztes rajnak.

Persze a versenyekre készülődés csak egyik része az itteniek ténykedésének. A másik fő tennivaló: a megelőzés, a felvilágosító munka. Három éve tűzrendészeti vetélkedőt rendeztek. Tűzrendészeti híradójukon időszerű írásokat, plakátokat jelentetnek meg, s hazánk felszabadulása 25. évfordulójának tiszteletére tűzrendészeti hónapot terveznek. Területfelelőseik 13 körzetben ellenőriznek, közülük nemcsak *Tóth Lajos* törm. és *Pap László* tiz., de a többiek sem hagyják szó nélkül a szabálytalanságokat. Tűzveszélyes munkáknál felügyeletet adnak, s ott saját készítésű speciális szerükkel őrködnek.

(K)

A Csavaripari Vállalat kerületi versenyen győztes csapata. Oklevéllel a kezében: Lugosi István tűzrendészeti előadó

Új ország

A fordulat éve új korszakot nyitott népünk történetében. M kezdtük a szocializmus építését. Gigászi vállalkozás volt ez, hisze letűnt úri rendszertől nemcsak romokat, hanem évszázados elmarad ságot is örököltünk.

A dolgozó nép alkotóereje azonban ezzel a hallatlanul bonyo feladattal is lényegében sikerrel birkózott meg, habár fejlődésün személyi kultusz torzításai miatt nem volt töretlen.

Munkások, parasztok, értelmiségiek milliói nem kevés áldoz is hozva, valósággal átrajzolták országunk térképét a szóban forgó tendőkben. Dunaújváros, Inota, a Borsodi Vegyi Kombinát, az jómódú termelőszövetkezetek, az állami támogatással egyetemen

A dolgozók mindenütt kitörő örömmel fogadták a gyárak államosítását

A kulturális forradalom nagy jelentőségű tetteként az iskolák irányítása is állami kézbe került

Az alkotmány létrehozása és a tanácsrendszer kiépítése is fontos állomásai voltak a szocialista átalakításnak

A Dunai Vasmű, az első ötéves terv kiemelkedő alkotása

A Borsodi Vegyi Kombinát ma már Közép-Európa egyik legkorszerűbb vegyipari létesítménye

Fejlődésünket KGST-tagságunk is erősíti A felvételen: szovjet vasúr érkezett Dunaújvárosba

Szép jelkép, hogy az inotai erőmű a November 7 nevet kapta, hiszen mint megannyi más alkotás, ez is szovjet segítséggel épült

született

ulható munkás- és parasztfiatalok, a mind több faluban kigyulladó illany, s a többi vívmány mindennél ékesebben hirdette a szocializus életerejét és legyőzhetetlenségét.

S mert mindvégig élvezhettük nagy barátunk és hős felszabadónk: a szovjet nép önzetlen támogatását, az ellenforradalom sötét rői gyors vereséget szenvedtek, amikor vissza akarták állítani a fehérerrort, a tőkések és földbirtokosok úri rendjét.

E néhány felvétel természetesen csak egy-egy esemény vagy alotás emlékét idézheti fel, de talán így is egész képpé áll össze a nozaik, s egy szabad ország dolgozó millióinak örök dicsőségét hirleti.

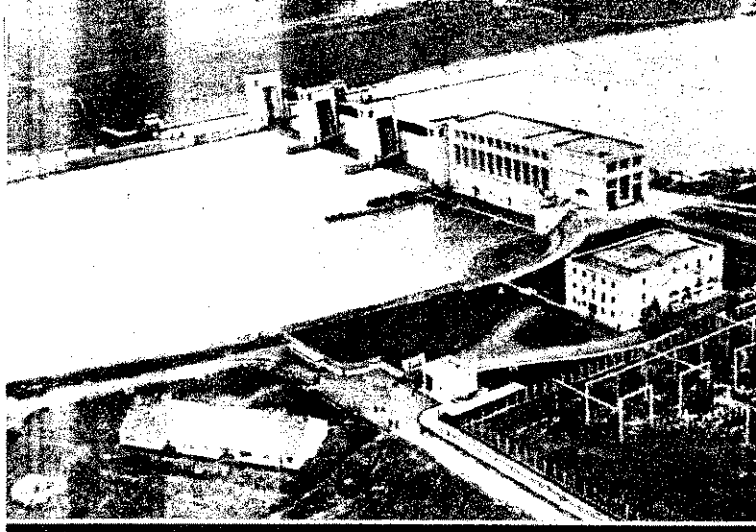

Az öntözött területek nagyarányú növelése is az ötvenes években kezdődött

A dolgozó parasztság boldogulásának egyetlen járható útja: a mezőgazdaság szocialista átszervezése

Ezek a fiatalok ma már képzett szakemberek

Klub a falun. Ki látna ma már valami különöset ebben. Bezzeg, amikor az első művelődési házak létesültek!

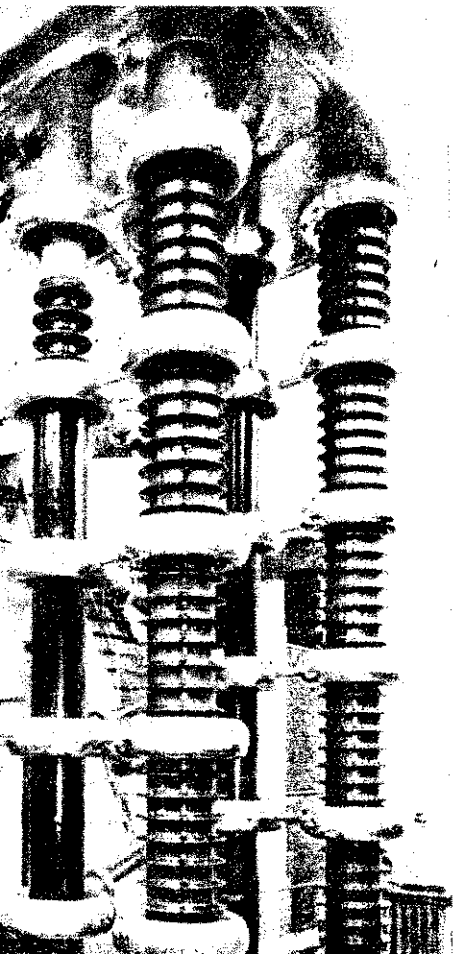

A Csillebércen építették fel a Központi Fizikai Kutató Intézetet, amelyet ma már világszerte jól ismernek

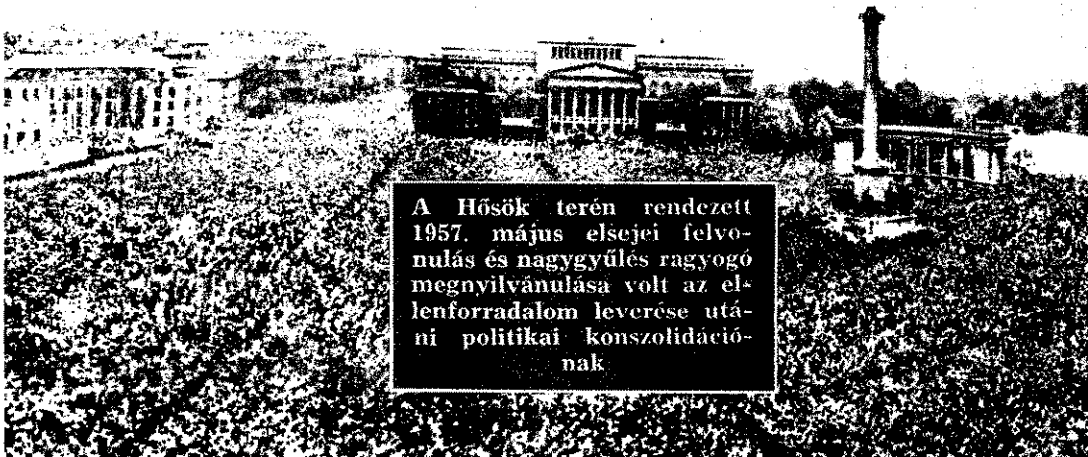

A Hősök terén rendezett 1957. május elsejei felvonulás és nagygyűlés ragyogó megnyilvánulása volt az ellenforradalom leverése utáni politikai konszolidációnak

Forgách Géza tű. őrgy.:

TŰZOLTÓ TÜZEK és ANYAGOK 6

3.5. Szénsav

A közönségesen szénsavnak nevezett tűzoltó anyag tulajdonképpen széndioxid (CO_2).

A széndioxid színtelen és szagtalan gáz, íze enyhén savanykás. Egy liter normál állapotú CO_2-gáz súlya 1,977 g, tehát nehezebb a levegőnél. Tűzoltásra lényegileg ez a tulajdonsága teszi alkalmassá. Kritikus hőmérséklete + 31 °C, ezért könnyen cseppfolyósítható. Gáz, szénsavhó és szénsavhó-aerosol formájában alkalmazhatják.

Oltóhatását túlnyomórészt fojtással fejti ki. Az égési térbe juttatott CO_2 kiszorítja a levegőt a környezetből, és ezáltal olt. Legjobb oltóhatást ezért zárt terekben érhetünk el vele. Mivel 1 kg CO_2-gáz közönséges hőmérsékleten kb. 500 liter térfogatot foglal el, zárt terekben 2 kg/m³ irányszámmal célszerű tervezni a berendezéseket. Oltástechnikai szempontból meg kell még említeni az aerosol formában alkalmazott oltás hűtő-, antikatalitikus és a negatív falhatását is.

Használata kezdődő kisebb tüzek oltásakor célszerű. Gyengeáramú elektromos berendezések oltására különösen jól használható, mert semmiféle szennyeződést nem hagy maga után.

Zárt térben való alkalmazásakor figyelembe kell venni, hogy — éppen az oxigént kiszorító tulajdonsága miatt — jelenléte már 25—30 térfogatszázalék esetén is fulladásos halált okoz.

Veszélye még, hogy expanziója közben nemcsak a csővezetékeken, hanem magában a szénsavban is elektrostatikus feltöltődés keletkezhet. Ezért robbanóképes gázkoncentrációk esetén — főleg csővezetékes alkalmazásakor — figyelembe kell venni az elektromos kisülés lehetőségét.

3.6. Halogén gázok

A halogén gázokat már hosszú ideje alkalmazzák tűzoltásra. Kis mennyiségben is jó oltóhatásúak, az oltás kizárólag antikatalitikus úton történik.

A lángba juttatott gázmolekulákból gyökök (BrO, CCl) h sadnak le, és reagálnak a láncvivő gyökökkel.

— Lehetséges a láncvivő R gyökök I inhibitor által törté lekötése, aminek következtében kevésbé aktív gyök keletkezi

$$\dot{R} + I \longrightarrow \dot{R}\,I$$

Ezáltal csökken a láncvivő gyökök élettartama, és egyben reakció alapsebessége.

— Lehetséges továbbá a reagáló gyökök átlagos molekul súlyának növelése. Szénhidrogén-oxidáció láncfolyamatában, hi rogénbromid adagolására a hidroxil-gyök Br-gyökké alakul:

$$H\,Br + \dot{O}H \longrightarrow \dot{B}r + H_2O$$

és az itt keletkezett Br ion csak lassan lép reakcióba, m közben az OH gyök Br ionnal való helyettesítése 17-ről 80-r növeli a közepes molekulasúlyt. Ezzel ugyancsak jelentős csökken az alapsebesség.

A tűzoltói gyakorlatban leginkább a metilbromidot (mon bróm-metán, CH_3Br) és a széntetrakloridot (tetraklórmetán, CC alkalmazzák. Mindkettő, de főleg a metilbromid, erősen mérg ző. Ezért a zárt téri oltás nagyon veszélyes, a készülékek zá helyiségben való tárolásuk során bekövetkezett szivárgása s halálesetet okozott már. Oltáskor a magas hőmérséklet hatásá foszgén ($COCl_2$) képződik, ami ugyancsak rendkívül mérgező h tású gáz. Ilyen körülmények miatt nem túlságosan terjedtek az említett oltóanyagok, habár a halonokat, jó oltási tulajdo ságaik miatt, időről időre újra „felfedezik". Jelenleg a sugárha tású repülőgépeken és a rakétatechnikában ún. forró oltási e járásként égéstermékekkel felmelegítve alkalmazzák jól elsz getelt hajtómű-terek tüzeinek oltására. A felmelegítés azért szül

OLTÁS NEDVES

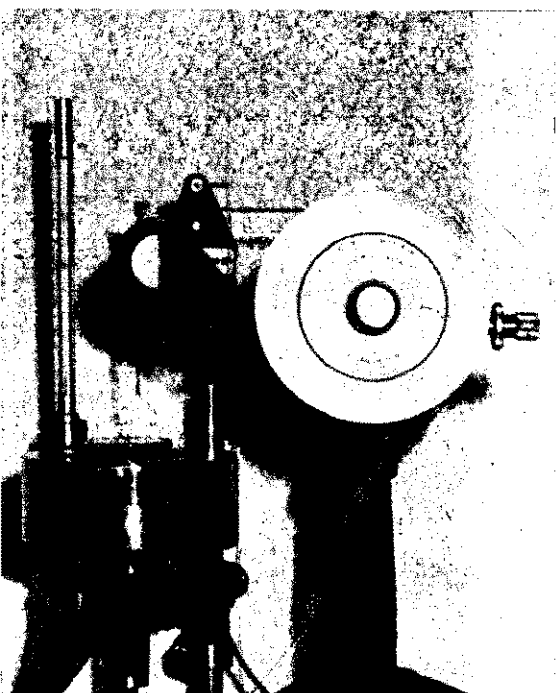

A felületi feszültség mérésére szolgáló műszer

A nehezen nedvesíthető anyagok (pl. faszén, széna stb.) tűzoltása közismerten nehézségekkel jár. Az oltáshoz használt közönséges víz nagy része ugyanis lepereg az égő porózus anyagokról. A jobb oltóhatás céljából tehát elő kell segíteni a víz behatolását az égő anyagba. A víznek nemcsak a felületet, hanem a felmelegedett belső rétegeket is le kell hűtenie. (Intenzív hűtés hiányában visszagyulladással kell számolnunk.)

A belső rétegek hűtésére, intenzívebb átnedvesítésére az ún. „nedvesvíz" alkalmas. A nedvesvíz felületi feszültsége alacsonyabb, mint a közönséges vízé, ezáltal képes a jobb nedvesítésre.

Felületi feszültségnek nevezzük azt a dyn-ben kifejezett erőt, amelyet egységnyi hosszúságban a folyadékfelszín tanúsít megnagyobbodásával szemben. Mértékegysége dyn/cm. Ez az erő merőlegesen hat a folyadékfelszín 1 cm hosszúságú szakaszára.

A víz felületi feszültsége: 72,6 dyn/cm körüli érték. A víz felületi feszültségét felületaktív anyagok adagolásával csökkenthetjük.

Felületaktív (kapilláraktív) anyagok az olyan vegyületek, amelyek lényegesen megváltoztatják a folyadékkal érintkező felületek fizikai-kémiai tulajdonságait.

A felületaktív anyagok a valódi kolloid-oldatokhoz képest nagy molekulák. Ennek ellenére tömény állapotban ko loid jelleget mutatnak.

Kolloid rendszereknek azokat a heter gén rendszereket nevezzük, amelyekb a fázisok részecskéinek nagysága 1 és 5 millimikron közötti. (1 millimikron 0,000001 cm).

A felületaktív anyagok molekulá szerkezete voltaképpen két részből áll. egyik csoport (poláris) adja meg a fel letaktív anyagok vízvonzó (hidrofil) je legét, a másik csoport (apoláris) pedig víztaszító (hidrofób) jelleget.

A felületaktív anyagok koncentrált dataiban a felületen gyülemlenek fel anyag molekulái. Ez a jelenség követk zik be a felületaktív anyag és a vele ne elegyedő folyadék vagy szilárd any határfelületén is.

A víz és a vele nem elegyedő folyad esetén a molekula vagy ion vízvonzó sze a vízben, víztaszító része pedig a ne elegyedő folyadékban, illetve szilá anyag felületén helyezkedik el.

Így csökken a két folyadék, illetve f lyadék meg szilárd test közötti felül feszültség.

A nedvesítő hatás a leírt jelenség k vetkezménye. Persze a nedvesítőszer hatásának sebessége is igen lényeges.

A „nedvesvíz" tűzoltástechnikai jelle zése:

1. Felületi feszültség:

ges, mert a nagy légcseréjű hajtóműtérből a bepermetezett fo-adékcseppek nem párologhatnak el, és így nem fejtenek ki egfelelő oltóhatást.

3.7. Inert gázok

Az inertgázt elsősorban zárt technológiai folyamatok belső zeinek oltására használják. Kivált az N_2-gáz terjedt el, bár nyegileg a CO_2 oltási mód is ide sorolandó. Maga az oltó-az nem szenved kémiai változást a tűz hatására, hanem az égési rből — mint koncentrált gázfelhő — kiszorítja a levegőt. Sza-ad téren, főleg nagy tüzeknél, az alkalmazás nem megoldható, ert nagyon nehéz gondoskodni az utánpótlásról. Zárt terek el-asztására elsősorban a CO_2-t, zárt technológiai folyamatokéra edig inkább N_2-t tanácsos használni. Az elárasztás a tűz ki-rése előtt is célszerűen megtörténhet, mégpedig hőmérséklet-itár-jelző impulzusára.

Az 1940-es években nagyobb terek oltására tervezte és ké-ítette el Szilvay Kornél, budapesti tűzoltótiszt inert gázzal tó berendezését. Ez voltaképpen egy teherautó-alvázra szerelt, van hatalmas égőtér volt, melyben petróleumot égettek el. Az éstermékek CO-tartalma alacsony lévén, a keletkezett füstgáz, egfelelő egyensúly esetén, nem táplálta az égést, és elfojtotta tüzet. A gázsugárba vizet keverve, az oltóhatás nőtt. Ez az ol-si eljárás különböző problémák miatt nem terjedt el hazánk-n, bár eredményei igen biztatóak voltak.

Lényegében hasonló oltásmechanizmust alkalmazva, csak kkal magasabb technikai színvonalon, fejlesztették ki a Szov-tunióban az ún. turbóreaktív oltógépet, melyet az előzőekben ár ismertettem.

Az inert gázok alkalmazása tulajdonképpen fojtóhatással ló oltás, bár pl. a turbóreaktív oltógép esetében a különféle itásvariációk összetevődnek.

3.8. Tűzoltó habok

Először 1880 körül vetődött fel a habbal oltás gondolata: gyis az ún. vegyi hab felhasználása tűzoltásra. Lényege tulaj-nképpen a mai napig sem változott. Habzóképes — szapaninos gy fehérje-tartalmú — vizes oldatban a kémiai reakció folyn felszabaduló CO_2-gáz végzi a felhabosítást.

Pl.: $6\ NaHCO_3 + Al_2(SO_4)_3 \rightarrow$
$Na_2SO_4 + 2\ Al(OH)_3 + 6\ CO_2$

Az 1930-as évektől egyre nagyobb tért hódít az ún. mechani-i léghab. Hazánkban teljesen kiszorította az azóta bizonyos jlődésen átment vegyi habot. **(Folytatjuk)**

Sári Mária áruhordó az ellenőrzőóránál, a háttérben Bakonyi László ftőrm., instruktor, Ungor Lajos parancsnok és Tátrai Gyula őrm., parancsnokhelyettes

Együttesen, összehangoltan

Ungor Lajos, a Pamuttextilművek **népszerű** gondnoka, kilencedik éve irányítja a központi gyár 1953-ban szervezett létesítményi tűzoltóságának munkáját. A kettős beosztás alaposan leköti idejét, nagyban enyhítik azonban helyzetét a lelkes segítőtársak: az *állami instruktorok, Nógrádi Ferenc* tűzrendészeti előadó, *Bakos Sándor, Szalay András* és *Pfiffer István* főművezetők, valamint *Tátrai Gyula* parancsnokhelyettes.

Szükségszerűek is az összehangolt intézkedések, mert a korszerűtlen épületek és a textilüzemekben elkerülhetetlen nagyarányú por- és piheképződés megannyi tűzveszélyt rejtenek magukban.

A gyári tűzoltók műszak-szünetekben ügyeleti szolgálatot teljesítenek, és éberségüknek is köszönhető, hogy a múlt évet négy kisebb, kár nélküli tűzzel zárhatták.

A szolgálat-ellátásban élenjárók anyagi elismerésében sincs hiány a gazdasági vezetők részéről.

Női rajuk szeretné az idén megerősíteni tavalyi kerületi elsőségét, a férfiak viszont ki akarják köszörülni a csorbát.

(K—oz)

VÍZZEL

A HUNGEKAL BXA-ra esett a választás

A közönséges víz felületi feszültsége C°-on 72,6 dyn/cm. Ahhoz, hogy jobb használással és nedvesítőképességgel, hát alacsonyabb felületi feszültséggel szálhassák a vizet, a 72,6 dyn/cm-es téket 30—35 dyn/cm-re kell csökkente-

2. Nedvesítőképesség: A tűzoltáshoz sznált nedvesítőszerek legfőbb követel-ménye. Meghatározásának módja többféle, ezek a vizsgálatok abszolút mérőszám ányában csak összeállítási alapul szol-lnak.

3. Oldhatóság: A nedvesítőszerek folyé-ny vagy pasztaszerű halmazállapotúak ıetnek.

Az oldhatóság a halmazállapot függvé-e is.

Szükséges a nedvesítőszerek gyors és jó lhatósága, mivel az oltóvízzel igen orsan kell elkeverednie.

4. Viszkozitás: A tűzoltási célra hasz-latos nedvesítőszerekkel szemben köve-mény az alacsony viszkozitásérték. mcsak 20 C°-on, hanem 0 C° körül is tosítani kell a jó hozzákeverhetőséget, ıely a viszkozitás függvénye.

A nedvesítőszer dermedéspontjának is C° alatt kell lennie, mert a könnyen dermedő anyag nem keveredik jól a zel.

5. Korróziós hatás: Mivel a nedvesítő-r felhasználása során különféle szer-zeti anyagokkal érintkezhet, a korrózió lehetősége fennállhat. A nedvesítőszernek fémekre gyakorolt korróziós hatásával kapcsolatban is végeztek vizsgálatokat, és megállapították, hogy ilyenkor a körül-ményektől és anyagi sajátságoktól függő-en mind korróziógyorsulás, mind korró-ziógátlás felléphet.

6. Kémhatás: A nedvesítőszerek több-sége gyengén lúgos kémhatású, kis része savas. Előnyös esetben a semleges érték körül van.

7. Bekeverési százalék: Az ideális beke-verési százalék általános tapasztalatok szerint 0,2—2% közötti.

Gazdaságossági szempontból az alacso-nyabb bekeverési százalék a jó. Az sem mellékes körülmény, hogy mennyi ned-vesítőszert kell tárolni. Ezért olyan, ma-gasabb hatóanyag-tartalmú nedvesítőszer előállítására kell törekedni, amellyel ala-csony bekeverési százalékban érhetjük el a kívánt felületi feszültséget.

A nedvesvízzel oltás hazai megvalósí-tására folytatott kísérletek tapasztalatai alapján több honi termék közül válasz-tottuk ki azt a nedvesítőszert, amelyiknek tűzoltási szempontból legjobbak a tulaj-donságai. Fontos szempont volt a gazda-ságosság és az is, hogy a termék hazailag beszerezhető legyen.

Az említett szempontok figyelembevé-telével esett a választás a **HUNGEKÁL BXA** elnevezésű nedvesítőszerre.

20% butil, illetve dibutilnaftalinszulfo-savas ammóniumot tartalmaz, ezenkívül 10% $(NH_4)_2SO_4$ (ammóniumszulfát) talál-ható benne. Barna színű, zöldesen fluo-reszkáló, híg, olajszerű folyadék. Nedve-sítőképessége kemény vízben is jó, savak-kal szemben nem érzékeny. A Hungekál BXA nedvesítőképességét összehasonlít-ottuk a francia gyártmányú Carbojet anyaggal. Vízben jól oldódik. Hazai ter-mék.

Fajsúlya: 1,1020 g/cm³ (20 C°-on); visz-kozitása: 15 cP/20 C°; pH: 7,45/20 C°; fe-lületi feszültsége: 37,9 dyn/cm (20 C°-on); dermedési pont: — 6 C°; ára: 3,60 Ft/kg.

Laboratóriumi mérések alapján megál-lapítottuk, hogy a tűzoltáshoz használt nedvesvíz ideális koncentrációja 0,2%. [A 0,2%-os oldat felületi feszültsége (20 C°-on): 34,10 dyn/cm.]

A felületi feszültség mérését a Lecom-te + du Noüy francia műszerrel mértük (L. a fényképet).

A Hungekál BXA-val olyan kísérlete-ket is végeztünk, hogy különféle kon-centrációjú oldata hogyan tűri az esetleg belekerülő 5%-os léghabképző anyag ol-datát.

Megállapítottuk, hogy a habképzést számottevően nem befolyásolja, vízkivá-lási értéke csökken.

Az anyag korróziós hatása a gyakorlati felhasználás szempontjából elhanyagol-ható.

Rózsás Istvánné

A TŰZ KÁROS HŐHATÁSA

A szerves — szenet tartalmazó — anyagok, elsősorban a szénből és hidrogénből felépült szénhidrogének pl. a földgáz, benzin, magasabb hőmérsékleten, már 100 C° felett, könnyen fizikai és kémiai változást szenvednek. A szervetlen anyagok általában néhány 100 C°-ot is lényeges változás nélkül könnyen elviselnek.

Az élő szervezetek szövetei is szerves anyagok. Mind a növények, mind az állati és emberi szervezet igen érzékeny a hőmérséklettel szemben. A hőérzékenység kémiai magyarázata, hogy a szerves anyagok építőelemeit, atomjait alkotó szénatomok (C—C kötések) összetartó erőinek szétválasztásához 71,0 kcal/mól hőmennyiség, vagyis energia szükséges, míg pl. a víz H_2O = HO+H megbontásához 117,6 kcal/mól.

Az emberi szervezet érzékenysége, melegérzete természetesen bonyolult fiziológiai folyamat. Ha leegyszerűsítjük, s a test szövetsejtjeit vizes oldatnak tekintjük, akkor 100 C° feletti hőmérsékleten a víz felforrása következtében térfogatnövekedés, halmazállapot-változás jön létre.

Az ember testsúlyának mintegy csak 1/8-a a szilárd anyag, 7/8-a pedig víz és egyéb folyadék. A hőártalom tehát ebből is érzékelhető.

Hő okozta bántalmak, égési sérülések

Az emberi bőr másodperc töredéke alatt lejátszódó tűzjelenséget sem képes sérülés nélkül elviselni. Oldószergőzök belobbanása, gázrobbanások következtében tapasztaltuk, hogy a sérült ruhája teljesen ép maradt, míg a ruhával nem fedett testrészek megégtek. A modern, műanyag ruházati cikkek azonban fokozzák az égési sérüléseket.

A közelmúltban oldószergőzök — nitrohígító — belobbanása következtében több női dolgozó megsérült. Az egyik munkásnő nylonharisnyát viselt. A nylonharisnya megolvadt, és meggyulladt. Az illető sérülése sokkal súlyosabbnak bizonyult, mint azoké, akik nem viseltek harisnyát.

A bőr égési foka

Első fokú égésnek nevezzük azt a hőártalmat, amelynek következtében a bőr megduzzad és kivörösödik. A sérült égő fájdalmat érez. Első fokú égést a test érzékenyebb pontjain már 35 C°-os víz is okozhat. 50 C°-nál magasabb hőmérsékleten a bőr szövete már általában elpusztul.

A *másodfokú égés* azonnali hólyagképződést idéz elő. A bőr leválik, a sérült könnyen fertőzést kaphat. A sérült ellátása feltétlenül orvosi kezelést igényel. Ilyenkor steril, alkoholos, gyógyszeres kötéseket alkalmaznak. Ha másodfokú égés következtében a teljes bőrfelület 1/3-a elpusztul, rendszerint számolni kell a sérülés halálos kimenetelével.

Harmadfokú égésről akkor beszélünk, ha a hő, tűz mélyreható szövetpusztulást okozott. A sérült azonnali kórházba szállítása szükséges. A tűzoltás vezetője nyomban gondoskodjon orvos, illetve a mentők értesítéséről, ha ilyen sérültet talál a kárhelyen. Már a másodfokú égési sérült kórházba szállítása is ajánlatos.

A harmadfokú égési sérülés később kihat az egész szervezetre. Az égés, hő által kémiailag elváltozott testfehérje-mérgezési jelenségeket hoz létre. Legtöbbször láz, hányás és vizeletrekedés következik be.

Negyedfokú égés esetén a test szövetei szétesni kezdenek. Az ilyen súlyos égési sérülés alkalmával már egyéb, szív- és vérkeringési zavarok is felléphetnek. Természetesen a sérült azonnali orvosi, kórházi kezelése szükséges.

A hő és a hősugárzás hatása a szemre

A hősugárzás nagy intenzitása — 900 C° feletti izzó felület és lángok hatására — a szemlencsében elváltozást, pusztulá idéz elő, a látás elhomályosodik. A tűznél kemilumineszcenc alakjában kisugárzott ibolyántúli sugarak zöldhályogot is oko hatnak.

A haj és a szőrzet elváltozásai hő hatására

A hajban a felmelegedés hatására először vízveszteség köve kezik be, a sima hajszálak göndörödni kezdenek. 140 C°-on feli hőmérséklettől a fehér, ősz haj sárgára színeződik. 180 C° kör vörös szín, 190 C° felett pedig gázképződés figyelhető meg. 240 250 C° körüli hőmérsékleten azonnal göndörödik, és 300—4 C°-on elszenesedik.

Az említett elváltozásokból — mikroszkópiai vizsgálattal az égési hőmérséklet nagyságára is következtetni lehet.

A tűz, hő hatása a test belső szerveire

Az emberi szervezet bonyolult felépítése, vezérlőrendsze képes arra, hogy a lassú égést normál állapotban, tehát kb. 3' C°-on tartsa a test belsejének hőmérsékletét. Betegség esetén test hőmérséklete néhány C°-kal emelkedhet. 45 C°-on már me alvadnak a vér fehérjeanyagai. Ha az ember olyan hőmérsékl körülmények közé kerül — pl. tűz következtében vagy tűzolt során —, ahol a hőmérséklet lényegesen magasabb ennél, am életben van, nem veszi fel a környezet hőmérsékletét. Izzadásk ugyanis jelentékeny mennyiségű folyadékot veszít. (Normá körülmények között is napi 2—3 litert.) Az izzadási folyad párolgáshője hűti a szervezetet.

Ha tűzoltás során a forró levegő vízgőzzel telített, vagy t telített, akkor a párolgáshő hűtőhatása nem érvényesül. Az ily körülmények elviselhetetlenek az ember számára, ezért a hel ség elhagyására kényszerül. A száraz meleget viszont hossza ideig el lehet viselni.

Egy kísérleti személy 111 C°-os sütőkemencébe ment be. N hány pillanatig erős égést érzett az arcán, azután erősen izzad kezdett. Szívverése meggyorsult, majd légzése nehézzé v fejfájást, fülzúgást érzett. Egész testében reszketett, és kénysz képzetei támadtak. Néhány perc múlva be kellett fejezni kísérletet, mert helyzete életveszélyessé vált.

A forró levegőn az ajak, a légzőszervek, nyálkahártyák l száradnak. A szövetek feketésbarnára színeződnek, és megrep deznek. A beszéd rekedtté válik. A vér összetételének megvál zása miatt ún. „vöröslátás" következik be. A hőhatás — nag ságától és idejétől függően — halálos is lehet.

Az eddigiekben nem szóltam a tűz természetes velejáró ról, az égéstermékek — füst, gázok — hatásáról. Az ún. tökél len égés terméke a színtelen és szagtalan szénmonoxid- (CO) g 1% feletti koncentrációban igen gyorsan eszméletlenséget és l lált okoz.

A tűznél képződő széndioxid (CO_2) nagy mennyiségben f ladásos halált idéz elő. Különféle vegyi anyagok, műanyag égésekor olyan mérgező gázok szabadulnak fel, amelyeket emberi szervezet szintén nem képes elviselni.

E rövid áttekintésből is láthatjuk, hogy kellő védelem, ill ve óvintézkedés hiányában az emberi élet nagyon könnyen ál zatul eshet a hő, illetve tűz élő szervezetre gyakorolt hatásán

Mit tegyünk, ha a tűzoltás, tűzvizsgálat során holttestet találunk?

Az említettek alapján következetlenségnek látszik, amik hangsúlyozzuk: először arra kell gondolnunk, hátha nem szere csétlenség, hanem bűncselekmény történt! Jó néhány eset az ban mindenképpen erre figyelmeztet. Ezért a tűzoltás vezet egy pillanatra se feledkezzen el e feltételezésről! Úgy irányí tehát a tűzoltást meg az utómunkálatokat, hogy a tetem helyz lehetőleg ne, és a kárhely csak minimális mértékben változz meg, és azonnal értesítse az illetékes tűzvizsgálati és rend szerveket.

A tűzvizsgálat során fényképfelvételeken, méretarányos ra ban és nagyon alapos kárhely-leírásban rögzíteni kell a helysz A hulla fekvése, helyzete döntő jelentőségű lehet a tűz okán megállapításakor.

A hulla boncolása, toxikológiai vizsgálata, a gyomorsavt talom, a vér CO- és alkoholtartalmának vizsgálata elengedh tetlen.

A kárhelyen talált égési maradványok vagy el nem ég gyógyszeres fiolák, üvegedények stb. is sok mindent elárul az áldozat utolsó élő perceiről.

Az egyik lakástűz oltása során félig ülő helyzetben egy zépkorú női holttestet, mellette pedig nyugodt, fekvő helyzetb egy hat év körüli halott kisfiút találtak az ágyban. A tűzolt

Vigyázat! Olajkályhák!

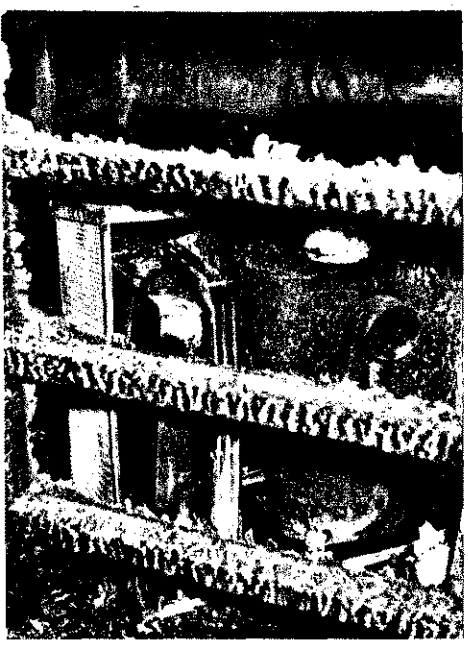

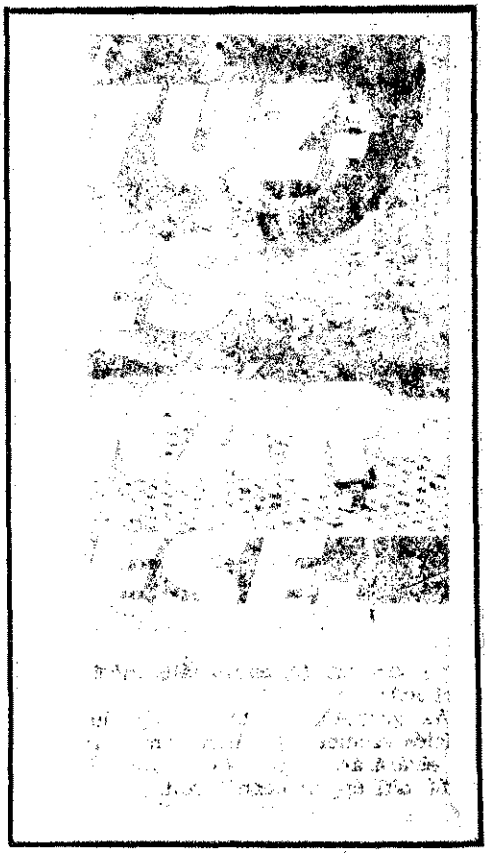

Miközben a szilárd üzemanyagok évi ıgalma az 1960-ashoz képest 1968-ra 25 er vagonnal csökkent, 1970-ben — szemn az 1958. évi 500-zal — már mintegy) ezer (!) olajkályha működik majd. Jó hány tűzeset tanúsítja, hogy az olaj jeıléte mennyire megnövelte a veszélyet a lakásokban és a létesítményekben.

1969. december 26. és 1970. január 26. kött például 15 olajkályha-tűz volt Budasten. Az okok gyakorisági sorrendje: em közben történő feltöltés, túltöltés, ügyelet nélküli üzemeltetés, műszaki ba, a kellő tűztávolság hiánya. A tizenöt et közül csupán egyet írok le részletesebben, mivel talán ez volt a legjellegzetesebb.

Január 24-én hajnali 3-kor kigyulladt a Fővárosi Vegyesipari Javító Vállalat Bihari úti műhelye. A kiérkezett egységek sikeresen megfékezték a fából és falemezből készült épület égését és az ott tárolt anyagokat is figyelembe véve, több százezres értéket mentettek meg.

A vizsgálat során a gyanú a MEKALOR gyártmányú olajkályhára terelődött, ugyanis többszörösen is szabálytalanul működtették.

Habár január 23-án 16 órakor véget ért a munkaidő, a fűtést nem szüntették meg a nyílt tüzelésű olaj- és egyéb kályhákban. Még a hajnali tűzoltás idején is melegek voltak a kályhák, sőt mélyükön parázs izzott.

Az asztalosműhely mellett volt a festőműhely. Az olajkályhák alig 40—50 centire voltak a két helyiséget elválasztó falfaltól.

A szóban forgó olajkályha tűzterében (ún. égőfazekában) elhelyezett lángterelő kosarat fordítva szerelték be, s annak kúpos sapkáját egyszerűen a kályha mellé tették.

Üzembe helyezéskor nem győződtek meg róla, hogy a berendezést a használati utasítás szerint rakták-e össze. Amikor azt tapasztalták, hogy 3-asnál erősebb fokozaton a kályha igen-igen füstöl, a kéményre gyanakodtak, ahelyett hogy kihívták vol-

ıető jelentésére, az illetékes nyomozószervekkel közösen, azonıl megkezdtük a tűzvizsgálatot. A lakástüzet minimális vízfelısználással, puttonyfecskendővel sikerült eloltani. A holttestek ılyzete változatlan maradt. Az éjjeliszekrényen levő gyógyszes fiolák sem semmisültek meg. Az ágy mellett egy másfél lires, nyitott csatos ásványvizes üveg volt. Az ablakon pokróc, ıszonredőny, az ajtó bútordarabokkal annyira elbarikádozva, ıgy csak igen körülményesen lehetett behatolni.

A helyszín állapota kizárta az idegenkezűséget, pedig rossz ızaséletük miatt az asszony élettársa is gyanúsítható lehetett ılna.

A gyógyszeresfioláknak is szerepük volt a tragédiában, mint a boncolásnál és a toxikológiai vizsgálatnál beigazolódott. ıilkosság és öngyilkosság történt, bosszúból pedig gyújtogatás.

Az anya nagy mennyiségű altatóval elkábította a fiát, ő ıga is nagy adag altatót vett be, majd benzinnel leöntözte a ıtorokat, amelyekkel előzőleg eltorlaszolta az ajtót és ablakot. ılószínűleg már kábulatban gyújtotta meg a szétlocsolt benzint. szerencsétlen azt gondolhatta, hogy így szénné ég minden. majdnem hermetikusan elzárt szobában azonban a tűz oxigén ányában nem fejlődhetett ki. A tetemek majdnem sértetlenek ıradtak a tűztől, csak az anya lábát érte I. és II. fokú égés. gyermek testén egyáltalán nem volt égési sérülés. A hő és ıt, valamint a három doboz Sevenal hatására vesztették élet.

... Télen történt, 18.00 óra körül; kinn mínusz 10—12 C° hideg volt. Az egyik elegáns, 5—6 szobás villa fűtetlen konyhájában holtan találtak egy 80 év körüli nőt. Az értékes antik bútorokkal berendezett szobákban mindenütt kellemes meleg. A vizsgálat során kiderült, hogy minden az idős nénié. Ha így volt, miért a hideg konyhában állt az ágya, tele kacatokkal? Hogyan keletkezett a tűz, hiszen az ágyon kívül a konyhában nem volt éghető anyag? Terhére volt talán valakinek az idős néni? Megannyi gondolat merült fel a vizsgálat során. A tűz okának megállapítása sem ment egykönnyen. A tűzoltást ugyanis a szomszédok kezdték el néhány vödör vízzel, így a kárhely sem maradt változatlan.

Végül is bebizonyosodott, hogy szerencsétlenség történt. Az ágy alatt csonkig égett gyertyákkal megtaláltuk azt a gyertyatartót, ami a tűzoltás során került oda. Eredetileg a kis szekrény tetején, az ágy mellett, egy feszület közelében volt. A néni szürkületkor gyertyát akart gyújtani, illetve meg is gyújtotta, de közben a nehéz bronz gyertyatartó az ágyra esett, és lángra lobbantotta azt. Menekülni próbált. Egyik lába ugyanis a földön volt, a másik az ágyon, de olyan helyzetben, mint aki le akar szállni. A füst és a hő hatása azonban gyorsabbnak bizonyult. Az ágyon maradt lába teljes egészében IV. fokú égést szenvedett.

Az ilyen káresetek vizsgálatához jó idegállapot, nagy körültekintés szükséges. Remélem, hogy az érintett gondolatokat mások is hasznosíthatják a tűzvizsgálati munkában.

Rácz József
tű. szds.

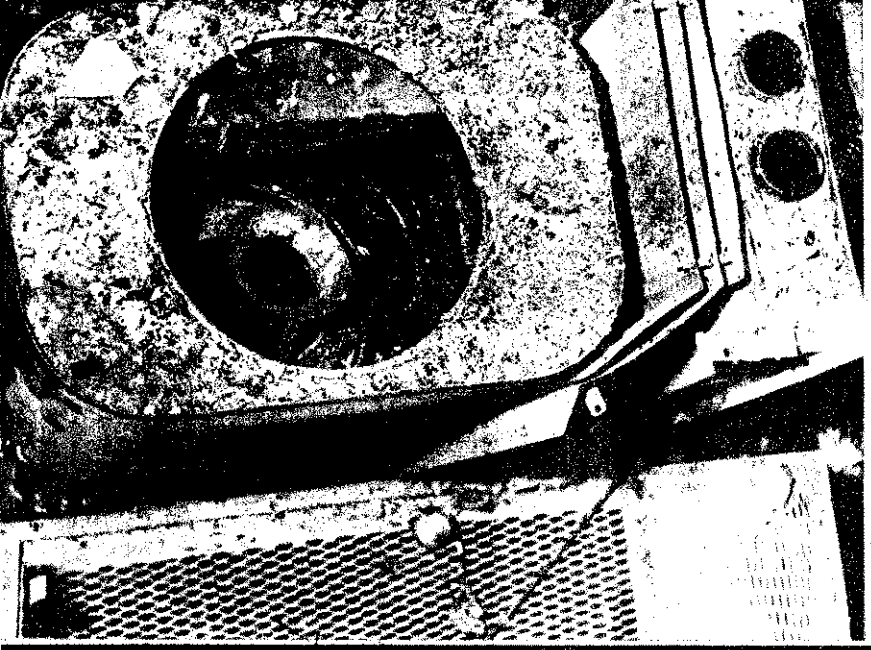

Fordítva helyezték be a lángterelő kosarat...

...kúpos sapkáját pedig a kályha mellé tették

na a szervizt. (A garanciális idő még nem járt le.)

Az igazgatói utasításban nem jelöltek ki felelős személyt a kályhák munkaidő utáni elzárására, s napközben az töltötte fel őket, aki éppen kéznél volt.

Ilyen körülmények között nem csoda, hogy a különben szabályos szerkezetű olajkályha is tüzet okozhatott.

A súlyos égési sérüléseket és károkat előidézett egyéb olajtüzelésű berendezések között azonban szép számmal akad házilag vagy kontárral barkácsolt egyedi „gyá mány". Ezekről legtöbbször hiányzik a s bályzó, illetve az adagoló, és így a szó s ros értelmében életveszélyesek lehetnek

Sóvári Józse
tű. szds.

A keletkezési ok: gyújtogatás

Január 26-án 0.25-kor *Gábor Géza* Fürst S. u. 20. számú lakos, majd egy perc múlva — atlétatrikóban, rövidnadrágban — *Baranyai László Iván* személyesen jelentették a székesfehérvári parancsnokságon, hogy lakástűz keletkezett a Fürst S. u. 22. sz. házban.

A kivonult egységek 2 „E"-sugárral eloltották a tüzet. Mivel *Molnár* hdgy. elvtárs gyanúsnak találta a helyszínt, kérte a rendőrség kirendelését.

A tűzvizsgálat alátámasztotta az őrségparancsnok gyanúját, bár a gyújtogatás tényét csak később sikerült megállapítani.

A háromszobás, földszintes házban heten laktak. Az egyik szobában *Baranyai József* és felesége, a másikban Piroska nevű lányuk, a harmadikban *Baranyai László Iván* feleségével, továbbá hároméves kislányával és tizennyolc hónapos kisfiával.

A tűz keletkezésekor mindannyian otthon tartózkodtak. *Baranyai Piroska* rokkantnyugdíjas tompa puffanásra, majd sistergésre emlékeztető hangra riadt fel álmából, s alig ocsúdott fel, amikor a lángok fellobbantak. A tűz nemcsak a bútorzatra terjedt át, hanem a hálóingére is, és Baranyai Piroska I., valamint II. fokú égési sérüléseket szenvedett. A mentők kórházba szállították. Az anyagi kár kb. 6 ezer forint. A tűz a szomszédos szobákban tartózkodó személyeket is veszélyeztette.

A vizsgálat során kiderült, hogy a tűz robbanásszerűen következett be, és a r banás hatására a kigyulladt szoba ab kai részben betörtek.

Az ajtótól 1,2 m-re, Baranyai Piro heverőjétől pedig kb. 60—70 centire, erősen megégett műanyagkannát talál A kannában már nem volt benzin. Zá sapkája elgurult, de sikerült megtaláln

A szoba padlóját borító PVC-szőn részben el volt szenesedve, s részin padlóburkolat is átégett, ami csak i erős hőhatásra következhetett be.

Konvex-típusú kályhával fűtöttek, ben még a tűz keletkezésekor is éget parázs. A kályhaajtókat a kiérkezett e ségek zárva találták, a kályha alatt rázsfelfogó lemez volt. A tűzvizsgálat m állapítása szerint a PVC-szőnyeg en hiányában sem gyulladhatott volna kipattanó szikra vagy parázs hatására.

Baranyai Piroska határozottan taga hogy gyufát vagy gyertyát használt, vallomása szerint a lángok az ajtó szemben csaptak fel.

Ilyen előzmények után a rendőrható folytatta az eljárást. Az egyedülálló gépírást tanított, és igen jómódú volt. ezer forintot tartott a bankban, és másik háznak is részben tulajdonosa. T írógép van a birtokában. Műszerész ö ezeket szokta benzinnel tisztogatni.

A nyomozás során kiderült, hogy Ba nyai László Iván volt a tettes. Ő vitte a kannát, öntötte ki és gyújtotta gyufával a benzint, hogy baleset látsz keltve nővérének pénzét megszerezhe

Jól látható az is, hogy a kályha nem okozhatott tüze

Kigyulladt a benzinkút

Törőcsik Károly 60 éves gépkocsivezető anuár 27-én 16 óra körül üzemanyagot kart vételezni a Fővárosi Autótaxi Válalat Teleki téri benzinkútjának 5. számú öltőállásánál. JA 46—47 frsz.—ú Warzawája motorjának működését előzőleg zabályszerűen leállította.

Széles József, az egyik kútkezelő megezdte a töltést. Lecsavarta a gépkocsi metirány szerinti bal oldalának hátsó rézén levő üzemanyagtartály zárókupakját, s az ún. töltőfejet belehelyezte.

Törőcsik alkalmasint sietett, mert azt mondta Szélesnek, menjen előre, és végezze el a motorolaj-feltöltést. A benzintartály töltését majd ő folytatja, és ha befezte, elzárja a töltőt.

Széles át is adta neki a töltőcsövet, de Törőcsik alighogy megfogta a töltőpiszolyt, az üzemanyag gőzei, majd maga a benzin is lángra lobbantak.

Az idős gépkocsivezető ijedten ledobta töltőcsövet, így tovább ömlött a benzin a tűzre. A lángok a töltő gumicsövén keresztül pillanatok alatt átterjedtek a mérőszerkezetekre, majd az egész töltőállomásra.

Törőcsik és a többi gépkocsivezető még dejében biztonságos helyre hajtottak a veszélybe került járművekkel.

A kút egyik dolgozója a kezelőfülkéből megkísérelte a tűz jelzését, de csak annyit kiálthatott, hogy ég a benzinkút, mert a rohamosan terjedő lángok miatt ki kellett menekülnie.

A káresetet utcai távbeszélőn egy arra járó rendőrtiszt jelentette a Kun utcai parancsnokságnak. A félelmetesen magas lángok látványa szinte percek alatt jókora nézőközönséget vonzott a színhelyre.

A VIII. kerületi parancsnokság egységei három perc alatt kiérkeztek, és *Totzl Károly* tű. alez. irányításával 2—2 por- és „E" sugárral 16.10-re eloltották a tüzet.

A tűzvizsgálat során ki kellett zárnunk a dohányzás lehetőségét. A tanúk egybehangzóan cáfolták, hogy bárki is dohányzott a kút közelében. Törőcsik pedig már hosszú évek óta nem cigarettázik.

A másik valószínű keletkezési ok a statikus elektromosság volt. Ezért tisztáznunk kellett, mi is történhetett a töltőfej átadását követő pillanatokban, milyen ruházatot viselt Törőcsik, s végül az üzemanyagtartály meg a töltőfej kapcsolatát.

Ami az első kérdést illeti, erre már bevezetőben választ adtunk. A gépkocsivezető nyloninget és -zoknit viselt, alsóneműje műszállal kevert gyapotból készült. Gyapjúpulóvert és vállalati posztóruhát hordott, szövetkabátja alatt pedig egy gyapjú és egy műszálas sált.

Ez az öltözet alkalmas volt dörzselektromosság képződésére, s mivel posztó felsőrészű, vulkanizált gumitalpas cipője tökéletes szigetelést biztosított, Törőcsik valóságos kondenzátorként akkumulálódott statikus elektromossággal.

Amikor át akarta venni a töltőcsövet, az 55 literes tartálynak több mint a fele megtelt üzemanyaggal. Ennek következtében — a térfogatkiszorítás elve alapján — a gépkocsi tartályának töltőnyílásán át tömény benzingőzök távoztak a szabadba, és a dörzselektromosság szikrájától vagy ívétől lángra lobbantak.

A gépkocsi tartályában a nagyfokú benzingőz-koncentráció miatt nem volt elegendő oxigén az égéshez, ezért nem is robbant be.

Törőcsik az arcán I. fokú égési sérülést szenvedett, a kár kb. 30 ezer forint.

A vizsgálat során az is kiderült, hogy a személyzet nem ismerte kellően a kút kezelési szabályait és működését, így például a feszültség-mentesítést, valamint a kapcsolók kezelését sem.

Mivel a csatornanyílások 10 m-nél kisebb távra vannak a kúttól, és nincsenek ellátva benzinfelfogó szerkezettel, külön derítőt létesítettek. Tekintve, hogy a kút személyzete erről sem tudott, oltás közben külön feladatot adott a csatornanyílások homokkal való eltorlaszolása.

Az észlelt hiányosságok ügyében szignalizációban figyelmeztettük a taxivállalatot. Úgy gondolom azonban, az ÁFOR és más érdekelt vállalatok is sokat okulhatnak a történtekből. Annál is inkább, mert az utóbbi időkben többször is keletkezett tűz statikus elektromosságból. Nem mindenki gondol rá ugyanis, hogy a mostanában oly divatos műszálas anyagok viselésekor több ezer Volt feszültség képződhet, és a kisüléskor keletkező 1—2 cm hosszú átütések alkalmasak alacsony lobbanáspontú anyagok lángra lobbantására.

Tengerdy Ferenc
tű. alez.

Habár egységeink igen gyorsan avatkoztak be, a töltőállás és a kút többi berendezése súlyosan megrongálódott

Nyugdíjas-találkozók

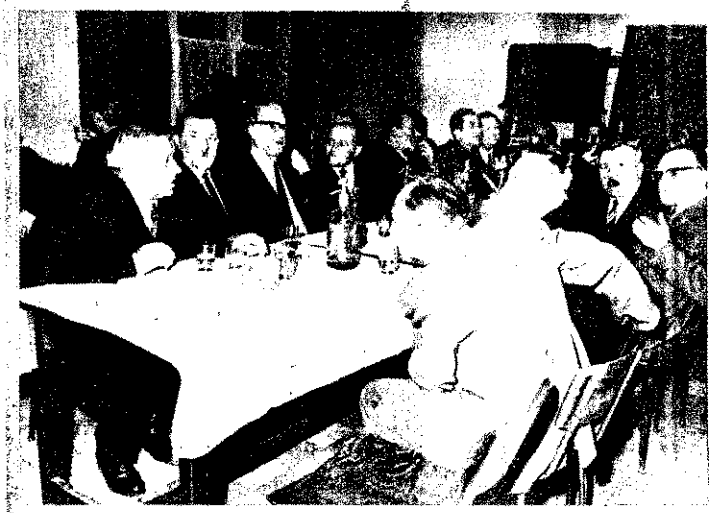

A BM-szervek VIII. kerületi pártbizottsága februárban találkozóra hívta meg a kerület rendőr- és tűzoltónyugdíjasait

Ugyancsak februárban bensőséges nyugdíjas-találkozót rendezett a Vas megyei BM-szervek pártbizottsága is

10 vagonnyi rongybála égett

Február 20-án hajnalban veszedelmes tűz keletkezett a Textilhulladék-feldolgozó és Fonalosztályozó V. háztartási rongyüzemében. A Teve utcai 3 emeletes létesítményben kb. 10 vagonnyi rongybála égett a földszinten meg az I. emeleten.

Kilenc budapesti egység 12 „E" és 2 létrasugárral, valamint kézieszközökkel hosszú órákon át birkozott a lángokkal. S habár munkájukat az üzem szinte hihetetlen zsúfoltsága, valamint a fagyos időjárás erősen nehezítette, sikerült megakadályozniuk a tűz további terjedését. A kár kb. 190 ezer forint. A keletkezési ok vizsgálata soraink írásakor még nem zárult le.

Beszteri Lajos:

Bulgária [illegible]

4

Kazanlakból a Tvardica–Szliven–Ajtosz–Burgasz útvonalon, mintegy 200 kilométeres út után értük el a tengert, jobban mondva az ország legnagyobb déli kikötőjét, Burgaszt. Ajtosz felől jövet modern lakóépületek hosszú sora övezi az utat, jelezvén a város gyarapodását, megújhodását, terjeszkedését.

Ez az ősi város a legnagyobb megye székhelye, és 150 ezer lakosával nagyságrendben ötödik a városok sorában.

A nyaralási szezonnak vége, az élet mégis eleven, lüktető; a forgalom igazi nagyvárosi. Különösen a kikötőben és környékén. A csendes öbölben teherhajók, uszályok fölé óriásként magasodnak a Ganz-daruk, s hatalmas terheket emelnek vagy tüntetnek el a hajók gyomrába, vagonsorokba. A tárolból halászhajók sötétlenek; itt az őszi halászat ideje.

•

A harmincas években létesített, még ma is viszonylag korszerű laktanya emeletén székel a megyei parancsnokság. Zseko Szimeonov ezredes, parancsnok fogad bennünket nagy szivélyességgel, és egy nem várt igen kellemes meglepetés. Idősebb házaspárt mutatnak be. Ők is látogatók, s ugyancsak messziről jöttek ide. Azazhogy ezúttal nem, mert ahol üdülnek egy turistacsoporttal, nincsen nagyon távol innen.

Nyikityin Dmitrij Vasziljevics tűzoltó őrnagy, permi parancsnok és felesége magánemberként tartózkodik Bulgáriában, a szépséges Naposparton. De ha egyszer már itt van, csak nem mulaszthatta el, hogy meg ne látogassa a burgaszi tűzoltó elvtársakat. Lelkemre kötötte, miközben egy centenárlumi Lenin-jelvényt tűzött a zakóm hajtókájára, hogy ha valaha is náluk járok, el ne kerüljem a permi tűzoltóparancsnokságot.

Én eddig azt hittem (mekkora naivság!), hogy csak nálunk van úgy, hogy aki ezt a mesterséget választotta hivatásul, az nem tudja megtagadni tűzoltó mivoltát. Nos, ezúttal csalódnom kellett, méghozzá igen-igen kellemesen. Egyszóval bonyolult dolog ez... Vagyis nagyon is egyszerű?...

•

Nem sokat időztünk a városban. A milicia helyettes vezetőjénél és a kikötőben tett rövid látogatás után a Kőolajfeldolgozó és Vegyi Kombinát tűzoltóegységéhez indultunk.

A megyeszékhelytől mintegy tíz kilométerre levő létesítmény-óriás az ország kőolaj- és vegyiparának fellegvára. Építését 1963-ban kezdték, de a kőolajfeldolgozó már most 6 millió tonna/év kapacitással termel, s mellette egy sor vegyi üzemet, köztük polietilén-, műgumi- és műszálüzemet létesítettek. A további fejlesztés ütemére és méreteire jellemző, hogy a kőolajfeldolgozó termelését évi 12 millió tonnára növelik, újabb üzemeket építenek, illetve a meglevőket tovább

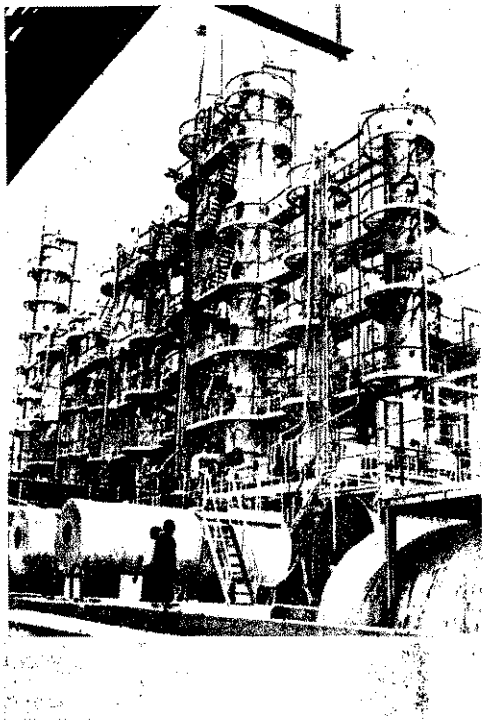

bővítik, és néhány éven belül a kombinát, lakótelepeivel együtt akkora területet foglal el, hogy Burgasszal egybeér.

•

A tűzrendészet is e rendkívüli méretekhez alkalmazkodik. Több mint száz fős létszámú egység biztosítja a hatalmas értékek védelmét. A korszerű laktanya tágas szertárában speciál- és több feladatos szerek tucatja áll bevetésre készen. Többnyire ZIL típusúak, de megtalálható itt a Skoda gépjárműfecskendő, a Biró-féle 5000-es porraloltó és a házilag megépített szénsavoltó is.

A kombináthoz tartozó üzemek megelőző tűzrendészete 20 fő tiszt-instruktor gondjaira van bízva. És ebben nemcsak a körülmények tükröződnek, hanem, mint másutt, a tűzmegelőzésre fordított megkülönböztetett figyelem is kifejeződik.

Ugyanez mutatkozik meg abban is, hogy a laktanyában gazdagon felszerelt kabinet áll a dolgozók tűzrendészeti oktatásának szolgálatában. Hozzáértő szakemberek, ügyes kezű ezermester-tűzoltók munkáját, odaadását dicséri a kabinet egész felépítettsége, anyagainak rendezettsége, sokfélesége és az a jó néhány méretarányos létesítménymodell, amelynek elkészítése szakmabelieknek is dicséretére válna.

Az a dolgozó, aki a Dimiter Sztojanov alezredes egységén részesül tűzvédelmi oktatásban, nem hivatkozhat arra, hogy nem ismeri eléggé üzeme, munkaterülete sajátosságait, veszélyeit, és a megelőzés minimális tudnivalóit.

•

Bulgáriában se szeri, se száma az olyan helyeknek, amelyek megtekintése örök élményt jelent az ember számára. Neszebar, a Napospart e ritka nevezetessége is ezek közé tartozik. A tengerbe nyúló félszigeten több mint kétezer éve alapított városka a szomszédos, híres üdülőváros vendégeinek kedvenc kirándulóhelye.

Évezredek során trákok, görögök, rómaiak és törökök uralma váltotta itt egymást, de a festői szépségű városka ma is dacol az idővel. Gazdag régészeti anyagán kívül megmaradt épületei, köztük nem egy ezeréves templom idézi a régmúltat, és szinte valamennyi épülete műemlék. Sajátos varázsa szinte mágnesként vonzza a látogatók hadát, és festőművészek seregét ihleti alkotásra. A szárazfölddel csupán egyetlen erecske, egy kanyargós út köti össze. Aki csak egyetlen egyszer is járt itt, visszavágyik, és alkalom adtán vissza is tér ide, hogy újfent láthassa Neszebart, a régi idők ma is élő nagy tanúját.

(Folytatjuk)

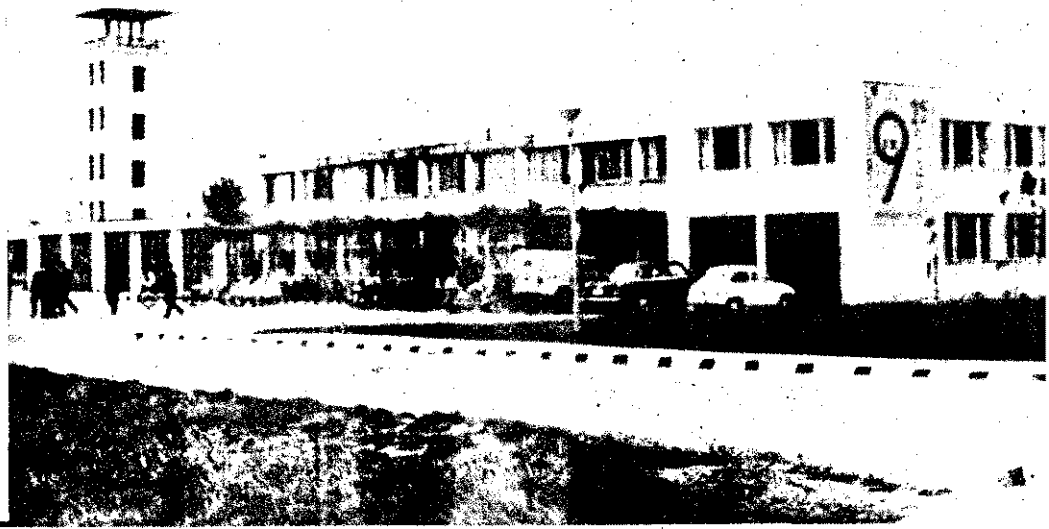

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII., Szigetvári u. 10(x)

ZSZINTES SOROK: 1. A rész- tűzvizsgálat részei (folyt. vízsz. 13. Betegség jele. 14. Nagyon abál. 15. Régi súlymérték. 16. et összevont elöljáró. 17. A 1. folyt. 18. Idősebb ember szólítása vidéken. 19. Színmű- nőnk. 21. Fizetnie kell! 23. Meg- 26. Menne. 28. Furcsa menésű . 29. Jegyes. 31. Kocsimarasz- vissza. 32. A numizmatikusok tik! 33. A vízsz. 1. folyt. (Folyt. 1.) 34. Tűző azonos hangzói. Konyhai szerszám. 36. Volt tö- rang. 38. Állatlakást. 39. Erős m. 41. Sakk-műszó. 42. Régi yújtó szerszám. 44. Európai ki- 46. Fohász. 48. Csendesíte. 49. en levegő! 51. Van belőle sárga ekete is! 52. Egyszerű étel.

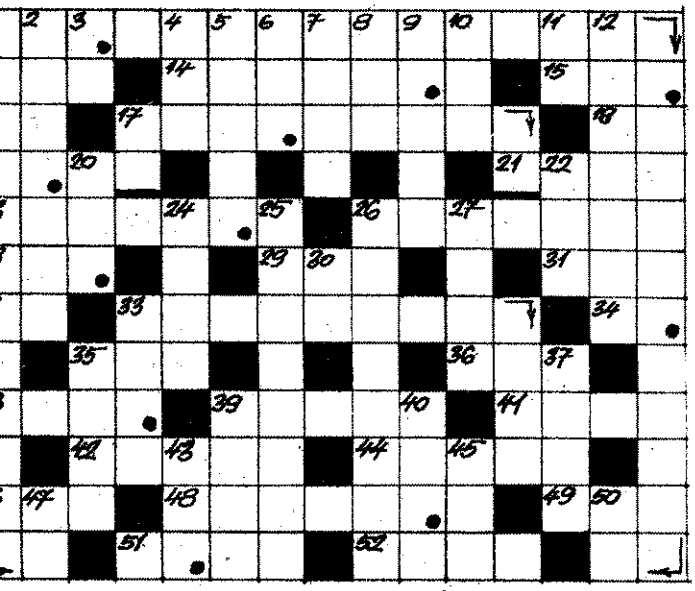

ÜGGŐLEGES SOROK: 1. vízsz. folyt. (Folyt. vízsz. 17.). 2. Harci dat. 3. Névelő. 4. Hal, latinul. 5. csönhöz szükséges. 6. Tisztít. 7. át, használatos klasszikus nyel- 8. GDA. 9. Női név. 10. Régeb- használatos tisztítószer. 11. Azo- ak! 12. Búzát. 17. Képző. 20. z. 22. A Német Demokratikus társaság német rövidítése. 24. 5. ilyen legyen. 25. Vonat hang- ehet ilyen. 26. Bronzérmes. 27. Tévé-kutyasztár, vissza. 30. Rövid nevű magyar község. 32. Régen használatos játék. 35. Lánynév. 37. Magyar színész, de európai város is. 39. Híres volt a lóversenypályája. 40. Vissza: nagyon rossz kívánság. 43. PHI. 45. Mi, németül. 47. Azonos mássalhangzók. 50. Erős azonos hangzói.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és folytatásai: vízsz. 33.; függ. 1. és vízsz. 17.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: a megelőző tűzrendészeti munka egyik alapja ez.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. március 20.

K. I.

A 2. **számban megjelent** keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: AHOL A BEÉGÉS ÉS ELSZENESEDÉS A LEGMÉLYEBB, A TŰZ IDEJÉNEK TARTAMÁT.

A pontokkal megjelölt kockákból összeállítható szó: GYŰJTOGATÁSRA.

Könyvjutalmat nyertek: Kovács József, Mezőkeresztes; Fogarasi Imréné, Baja; Magony Antal, Vecsés.

A nyereményeket postán küldjük el.

SPORT

Sakkban: 3. Tűzrendészet

Ütni, vagy nem ütni? — ez itt a kérdés! Horgos fhdgy. a határőrök elleni mérkőzésen

Február 7-én a Pénzügyőrség Mátyás u. 16. sz. alatti klubhelyiségében már az utolsó, 7. forduló mérkőzéseinek lejátszására jelentek meg a budapesti rendőrfőkapitányság által szervezett jubileumi sportversenysorozatra benevezett fegyveres szervek sakkcsapatai.

A budapesti tűzrendészeti parancsnokság amatőr játékosokból összeállított csapata (a kifrás értelmében minősített játékosok nem szerepelhettek) kiváló teljesítményt nyújtott. A december közepétől eddig lejátszott hat fordulóból négyet megnyertek, egy alkalommal döntetlenre végeztek, és mindössze csak a szovjet katonai parancsnokság együttesétől szenvedtek vereséget.

Érthető volt tehát játékosaink idegessége. Győzelem esetén ezüstérmesek lehettek volna. Sajnos, ellenkezőleg sikerült. A határőrséggel szemben alul maradtak, a nagy rivális, a BRFK viszont a pénzügyőrség ellenében is értékes pontokat szerzett. Így csapatunk az erős mezőnyben az egyáltalán nem lebecsülendő 3. helyen végzett.

Az egyes fordulókban a következőképpen alakult az eredmények: IM BV = 2,5 : 2,5; Szovjet kat. par.-ság = 1,5 : 3,5; Pénzügyőrség = 4 : 1; Határőrség = 1 : 4; BRFK = 3 : 2; Karhatalom = 4 : 1; Munkásőrség = 4 : 1.

A mérkőzéseken *Kárai Sándor* tőrm., *Virágh István* ftőrm., *Horgos Ferenc* fhdgy., *Hontvári János* szds., *Kuti György* ftőrm., *Vad Jenő* őrgy. és *Varga Mihály* ftőrm. keretjátékosok képviselték színeinket. Sportszerű magatartásukért és lelkes játékukért dicséret illeti őket.

Az ünnepélyes eredményhirdetéskor helyezésükért oklevelet kaptak, Kárai tőrm. pedig kiváló egyéni teljesítményéért külön elismerésben is részesült.

Végeredmény: 1. Szovjet katonai parancsnokság, 2. BRFK, 3. Tűzrendészet, 4. Határőrség, 5. Pénzügyőrség, 6. IM BV, 7. Munkásőrség, 8. Karhatalom.

A Pénzügyőrség, mint rendező szerv, a találkozók zavartalan lebonyolításához a feltételeket maximálisan biztosította.

— k —

A csapattagok örömmel szemlélik az oklevelet. Balról: Kuti ftőrm., Nagy őrgy. csapatvezető, Kárai ftőrm., Horgos fhdgy. és Hontvári szds.

Baloldalt a szovjet katonai parancsnokság első helyezett csapata az utolsó fordulóban legyőzött ellenfelekkel

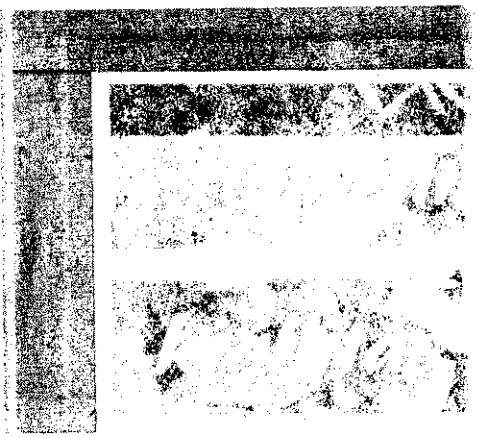

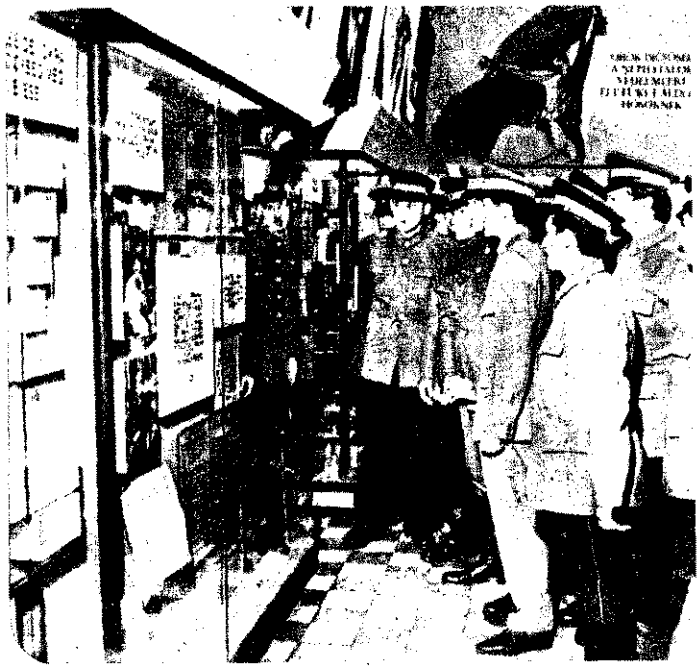

„A rendőrség története" címmel érdekes kiállítás nyílt meg a közelmúltban a BM Mosonyi u. 9. sz. épületében. Az anyag elsősorban a demokratikus rendőrség 25 évvel ezelőtti megalakulásának és fejlődése előzményeinek állít emléket, s különösen értékes részei a kiállított egykori rendőrigazolványok, parancsok s a felszerelési tárgyakhoz fűzött írásos szemelvények.

Igen hatásosan dokumentálja a kiállítás a tudomány és a technika mind nagyobb szerepét a közbiztonság meg a bűnüldözés szolgálatában. Emellett értékes történelmi anyagot is bemutat az 1848–49-es szabadságharc és az 1919-es Tanácsköztársaság rendőri vonatkozású emlékeiből.

KIKEPZES. NEVELES

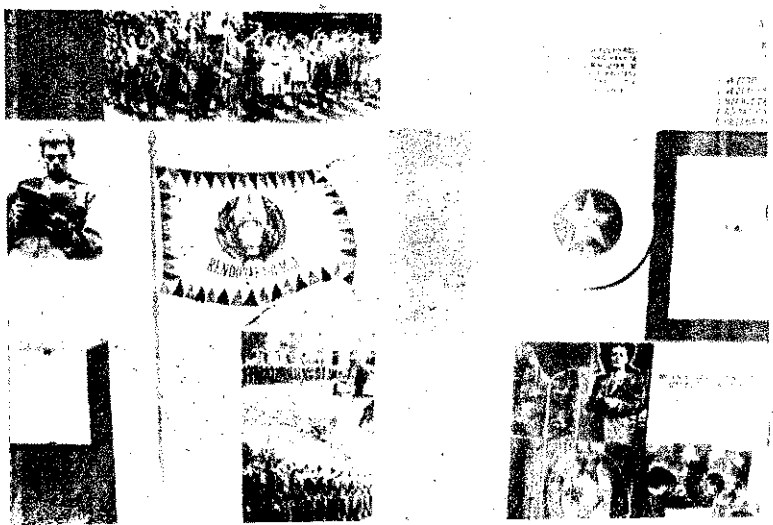

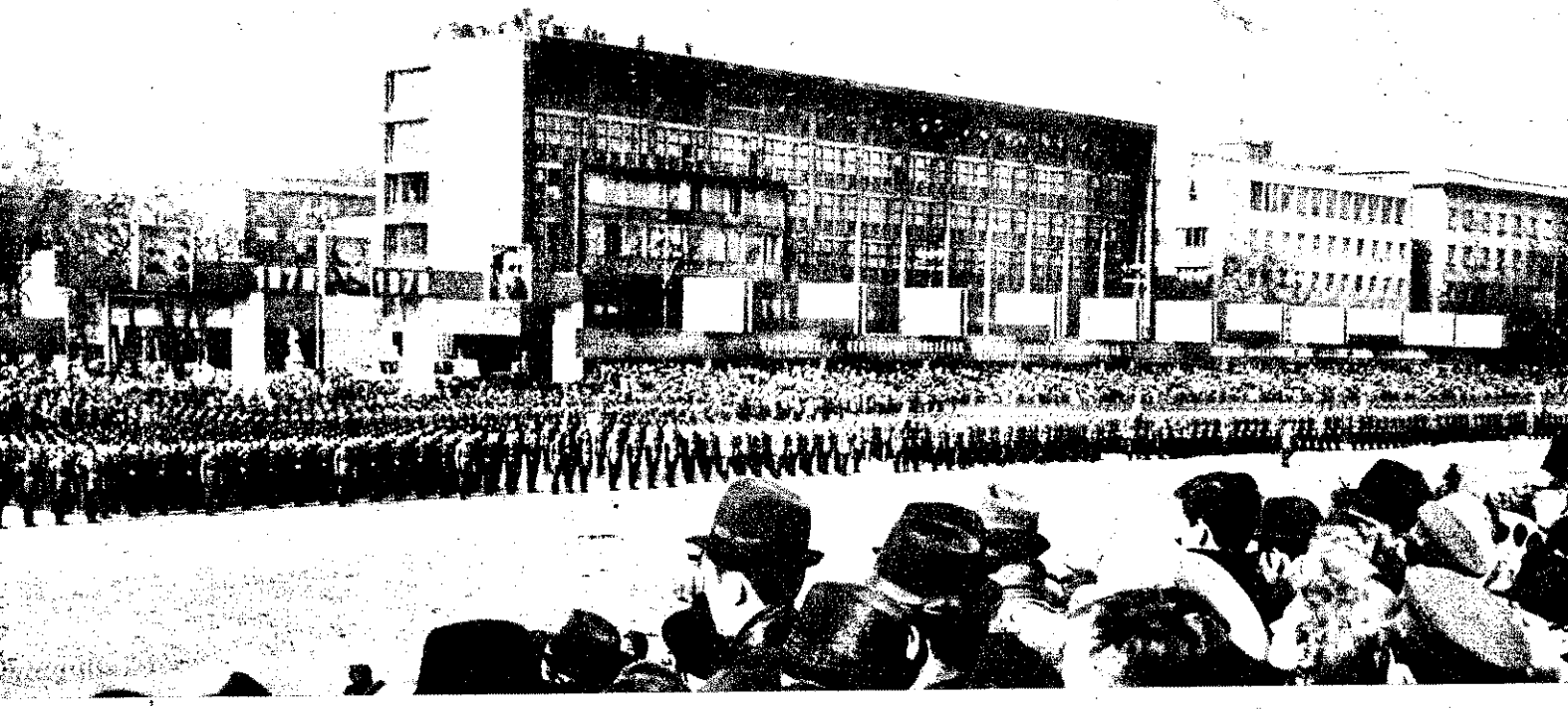

ÖRÖK HÁLA
felszabadítóinknak

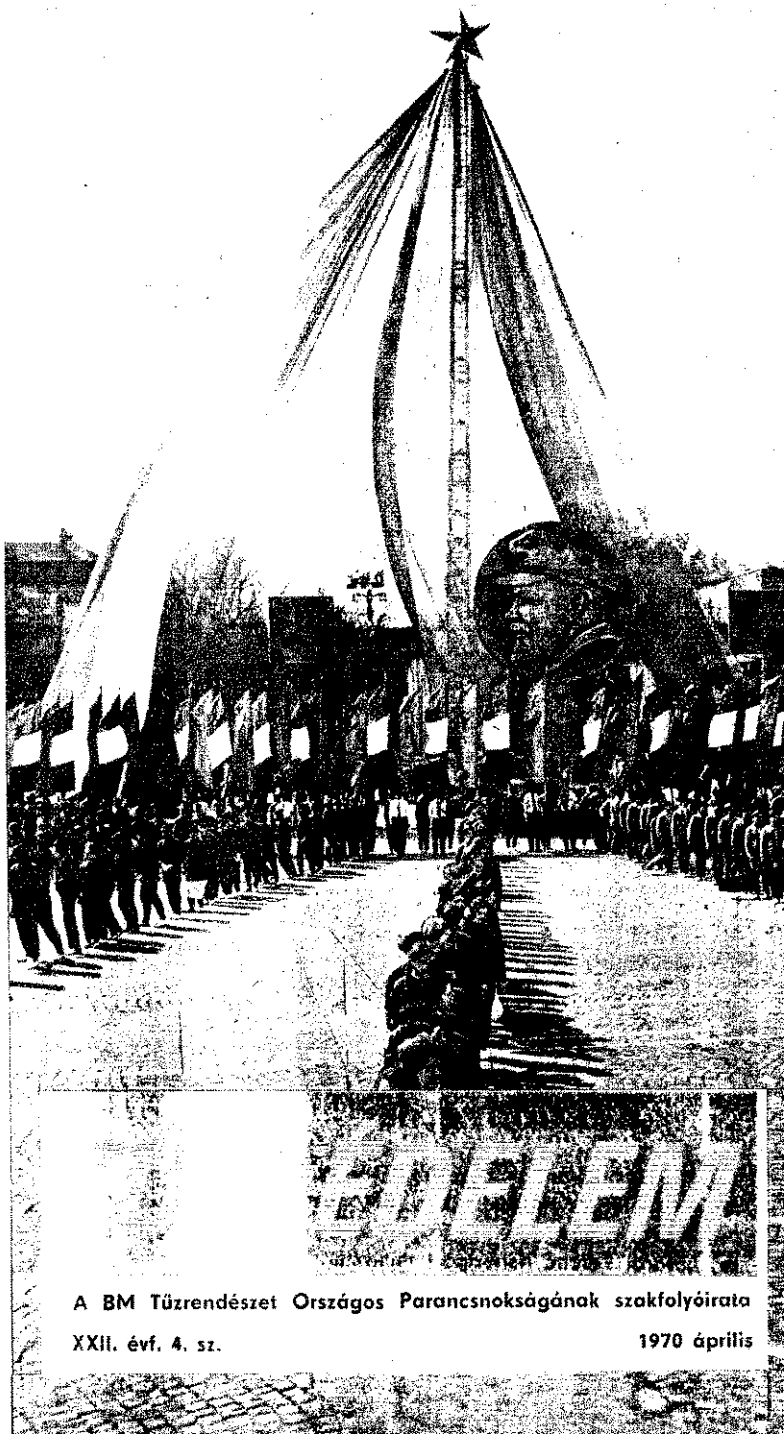

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

XXII. évf. 4. sz. 1970 április

Az ünnepi

A hősök emlékére

Március 24-én bensőséges ünnepség keretében avatta fel Benkei András elvtárs a Belügyminisztérium épületének aulájában a haza fegyveres szolgálatában negyedszázad alatt hősi halált halt belügyi dolgozók emlékművét, Kiss István Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

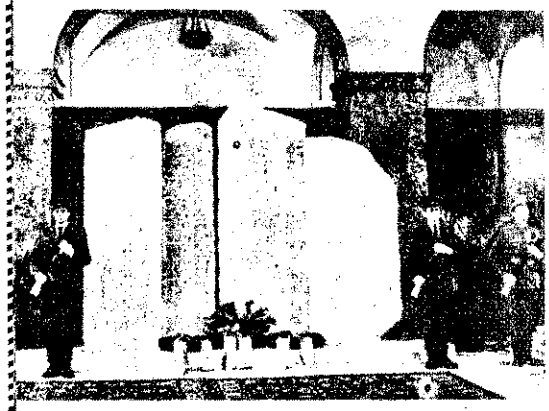

Kitüntetések

A felszabadulás 25. évfordulója alkalmából, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 149/1970. sz. határozatával – a Belügyminisztériumban végzett eredményes munkájuk elismeréseként –

vezérőrnaggyá

kinevezte:

DR. FARKAS GYÖRGY tűzoltó ezredest, DR. NEMES ALAJOS rendőr ezredest és BORGOS GYULA rendőr ezredest.

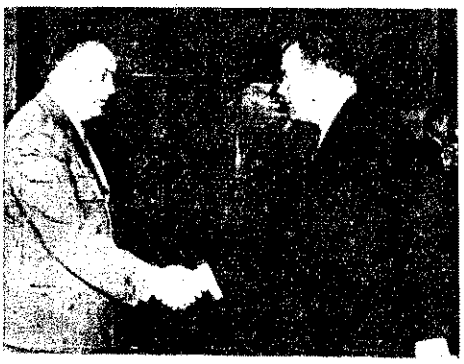

A belügyminiszter átadja a vezérőrnagyi kinevezést dr. Farkas Györgynek és a Vörös Csillag Érdemrendet Vereczkei János tű. alez.-nek

A belügyminiszter, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megbízása alapján ezredessé előléptetett tizenhat alezredest; tábornokoknak, főtiszteknek nyújtotta át az Elnöki Tanács által adományozott Vörös Csillag Érdemrend, illetve a Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetést; továbbá számos elvtársat részesített még különböző fokozatú kitüntetésben, soronkívüli előléptetésben és jutalomban a március 27-i délelőtti ünnepségen.

Fekszi László határőr ezredes, iskolaparancsnok a csapatzászlóval

Hrenk Istvánné zászlóanya, a gyár dolgozója felköti a zászlószalagot

Zászlóavatás

Március 23-án az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár dolgozói csapatzászlót adományoztak a BM Tartalékostiszt-képző Iskolának. Az ünnepi eseményen megjelent Benkei András belügyminiszter és dr. Lévárdi Ferenc nehézipari miniszter.

évforduló jegyében

A jubileumi ünnepség

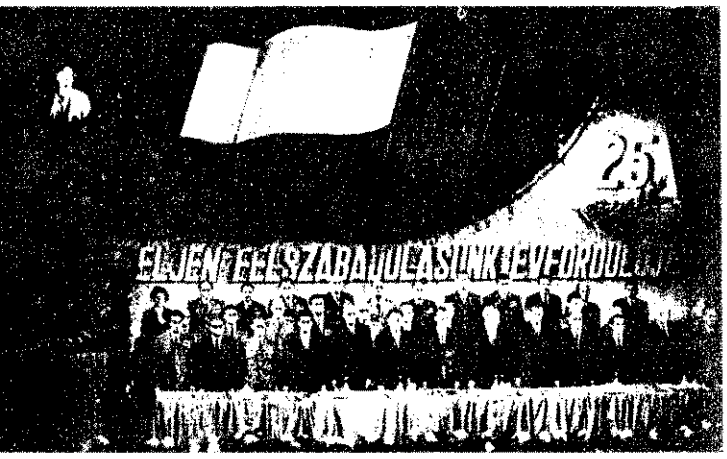

Az ünnepség elnöksége

Délután, a Vígszínházban rendezett központi díszünnepségen megjelent Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Borbándi János, az MSZMP KB osztályvezetője, Venéczi János, a budapesti pártbizottság titkára, dr. Erdei Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, V. M. Csebrikov vezérőrnagy, a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő Állambiztonsági Bizottság elnökhelyettese és az általa vezetett delegáció tagjai.

Anda János, az MSZMP belügyminisztériumi bizottsága titkárának megnyitója után Benkei András elvtárs mondott ünnepi beszédet, majd Csebrikov vezérőrnagy köszöntötte az ünnepség résztvevőit, s átadta a szovjet állambiztonsági és belügyi dolgozók ajándékait.

Benkei András belügyminiszter mondott ünnepi beszédet

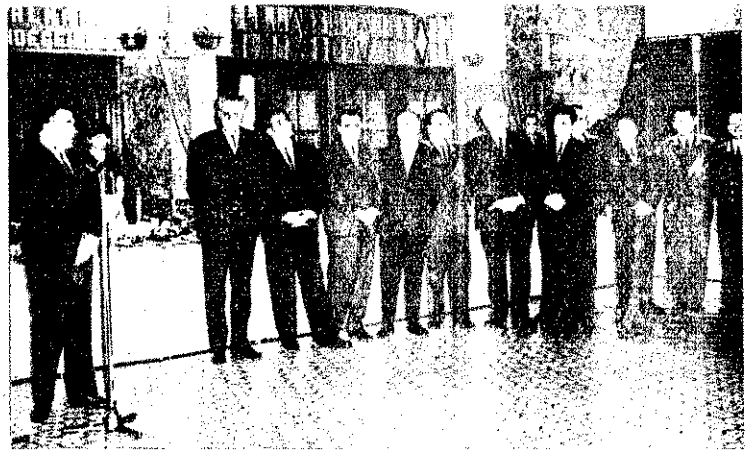

A belügyminiszter pohárköszöntője az esti fogadáson

A díszünnepség második részében neves művészek, a BM „Duna" Művészegyüttese és az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet hadsereg művészegyüttesének színvonalas műsora következett.

Az ünnepi rendezvénysorozat a belügyminiszter esti fogadásával zárult.

Kiállítás

A Belügyminisztérium Népköztársaság úti kiállítótermében Benkei András belügyminiszter ünnepélyes keretek között megnyitotta a „25 év a dolgozó nép szolgálatában" című kiállítást, amely a belügyi szervek negyedszázados tevékenységét összegezi.

A résztvevők megszemlélik a kiállítást. Háttérben a tűzoltóság munkáját bemutató tablók

Részlet a szovjet katonaművész-együttes műsorából

Hazá felszabadu sán 25 évfordu ra

Írta: Anda János, az MSZMP belügyminisztériumi bizottságának titkára

Április 4-e hazánk legnagyobb nemzeti ünnepe, felszabadulásunk napja. 1945-ben e napon a Szovjet Hadsereg kiverte Magyarország területéről a hitlerista megszállók és a magyar fasiszta csapatok utolsó csoportjait. A német megszállókkal együtt megsemmisült a magyar fasiszta állam, és megnyílt az út népünk számára a szabad, független, demokratikus Magyarország megteremtéséhez. A lerombolt, kifosztott országban messzehangzóan szállt a kommunisták biztató szava: „Lesz magyar újjászületés!". Az ország előtt álló feladatok megoldására, a nemzeti erők összefogására az MKP világos, tettekre serkentő programot terjesztett elő. Népi demokratikus hatalom valósult meg hazánkban, amelyben a munkásosztály kezdettől fogva vezető szerepre tett szert. Biztosította az ország újjáépítését és a népi demokratikus forradalom kibontakozását.

Az a felbecsülhetetlen politikai és gazdasági segítség, amelyet felszabadítónk, a Szovjetunió nyújtott, kedvező helyzetet teremtett a további előrehaladáshoz. A Magyar Kommunista Párt vezetésével előbb a grófi nagybirtokrendszert megszüntetve és a tőkés kizsákmányolást korlátozva, majd a burzsoázia döntő gazdasági pozícióit államosítások során fokozatosan felszámolva és a politikai hatalomból lépésről lépésre kiszorítva, a demokratikus forradalom szocialista forradalommá fejlődött, a demokratikus diktatúra proletárdiktatúrává vált.

A munkásosztály hatalmának kivívását követő évek, a lendületes szocialista építés esztendői voltak. A győztes proletárdiktatúra államának kiépítése, a tanácsrendszer megteremtése, a munkás-paraszt szövetség új alapokra helyezése, a kulturális forradalom kibontakozása, mind e korszak eredményeit jelzik. Az ország ipari-agrár országgá vált, új üzemek létrehozásával is bizonyítva népünk alkotókészségét. Megkezdődött falun a termelőszövetkezetek szervezése. A sikerekben gazdag években azonban mindjobban érvényre jutott a személyi kultusz, annak minden káros következményével együtt. A párt- és az államvezetés tevékenységében az elbizakodottság, a látszólagos csalhatatlanság, a szubjektivizmus, a bürokratizmus és a dogmatizmus időlegesen háttérbe szorította a forradalmi munka- és vezetési elveket és módszereket. Megsértették a lenini normákat, a forradalmi törvényességet, eluralkodott az elvtelenség.

A szektás politikával való szembenállásként (annak talaján létrejöve) kezdte támadását a revizionizmus, és fokozva a párton belüli zavart, kihasználva a tömegek elégedetlenségét, kapcsolatot teremtett a különböző platformokon álló nacionalista, ellenforradalmi csoportokkal is. Mindez bátorította a belső reakciós erőket, melyek élvezték a nyugati imperialisták messzemenő támogatását. Az események alakulása az 1956 októberi ellenforradalmi lázadás kirobbanásához vezetett.

A nehéz helyzetben az ellenforradalom elleni harc tüzében újjászerveződött pártunk mutatott utat. A Szovjetunió internacionalista segítségével az ellenforradalmat levertük, a forradalmi erők megvédték a nép hatalmát. Az MSZMP gyökeresen szakított az előző vezetés hibáival, és nagyon sok intézkedést tett ezek újjáéledésének megakadályozására. Kétfrontos politikai harcban vívta ki a pártegység helyreállítását, biztosította a párt vezető szerepének érvényesülését, erősítette meg a párt és a tömegek kapcsolatát. E helyes politika alapján új lendületet vett a szocialista építés, megvalósult a mezőgazdaság szocialista átszervezése, leraktuk a szocializmus alapjait hazánkban.

A felszabadulás óta 25 esztendő telt el. A negyedszázados évforduló, a felszabadulás ünnepe nemcsak visszaemlékezésre, hanem számvetésre is ösztönöz. Jóleső érzés visszatekinteni a gyorsan eltelt évek egy-egy állomására, de az is szükséges, hogy az elmúlt időszak tanulságait számba vegyük, hasznosítsuk.

Az elmúlt 25 év nagyszerű eredményei, az értük folytatott harc tanulságai kötelezik az előttünk álló feladatok megoldására. Azok a tennivalók, amelyek végrehajtásra várnak, semmivel sem könnyebbek az eddigieknél. A szocializmus felépítése ugyanolyan nehéz, bonyolult, forradalmi harcot jelent, mint amilyen a hatalom kivívásáért és megvédéséért, a szocialista termelési viszonyok megteremtéséért, a szocializmus alapjainak lerakásáért folyt. Alapvető feltétel a marxizmus–leninizmus talaján álló, egységes párt vezető szerepének érvényesülése, tömegkapcsolatának szüntelen erősítése. Történelmi tapasztalatai igazolják, hogy a Szovjetunió barátsága és segítőkészsége minden sz cialista ország függetlenségének és szuverenitásának legfőbb bizt sítéka. Meggyőződéssel valljuk, hogy a Szovjetunióhoz való hűség n is az internacionalizmus próbaköve. A magyar nép sorsa az elmúlt év alatt szorosan és elválaszthatatlanul összeforrt a Szovjetunió és szocialista tábor létével, erejével, fejlődésével. Büszkék vagyunk a Szo jetunió népeinek barátságára és arra, hogy a szocializmust építő (országok közösségéhez tartozunk. A jövőben is azon kell munkálkodnu hogy tovább erősítsük a magyar–szovjet barátságot és a szocialis országok összefogásának eszméjét.

Pártunk vezetésével jelenleg azon munkálkodunk, hogy a sz cializmus erői állandóan növekedjenek, s a szocialista tá sadalom teljes felépítése megvalósuljon hazánkban. Pártu politikai irányvonala töretlen, megfelel dolgozó népünk é dekeinek és internacionalista kötelezettségeinknek. Ezt bizonyítják ellenforradalom óta eltelt évek, ezt erősítette meg az azóta lezajl pártkongresszus.

Jelenlegi legfontosabb feladataink: erősíteni a párt és a munká osztály vezető szerepét, a munkás-paraszt szövetséget; fejleszteni h zánk szocialista gazdaságát; egyszerűsíteni, tökéletesíteni az álla szervek tevékenységét; széles körben terjeszteni a marxista–leninis világnézetet, a szocialista erkölcsöt; fejleszteni a szocialista demokr ciát, erősíteni a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizm tudatát.

Az elmúlt évek eredményei arról tanúskodnak, hogy a gazdasá irányítási rendszer beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Az új mech nizmus nem kísérlet többé, hanem népgazdaságunk fontos, szerves r szévé vált. A figyelmet most elsősorban népgazdaságunk egészén fejlesztésére, a párt gazdaságpolitikai célkitűzéseinek megvalósításá kell összpontosítani. Folytatni kell a gazdaságpolitikai ismeretek m lyebb és szélesebb körű elméleti megalapozását, összekötve az id szerű gazdasági feladatok ismertetésével, és az egyes belügyi szerv ezzel összefüggő tennivalóinak elemzésével. A Belügyminisztérium d gozói körében folyó pártpropaganda fontos feladata, hogy segítse me értetni az összefüggéseket a gazdaságpolitikai célok és a termel a termelékenység alakulása között. Erősítenünk kell azt a szemlélet hogy az életszínvonal gyorsabb emelkedésének anyagi alapját csak (eddiginél hatékonyabb és minőségileg is eredményesebb termelőmunl teremtheti meg. A termelőmunka jobb feltételeihez közvetett módon a belügyi munka hatékonyságának emelésével – mi is hozzájárulh tunk. A társadalmi tulajdon fokozott védelmével, a tapasztalt visszáss gok okainak feltárásával, további jelzésekkel és javaslatokkal mi hasznos segítséget adhatunk népgazdaságunk további fejlődéséhez.

Állandó fontos feladatunk az imperializmus fellazítási politikáj nak a leleplezése, az eszközök s módszerek változásának nyomon k vetése, az ideológiai-politikai éberség szilárdítása. Az ideológiai mu ka során fordítsunk nagyobb figyelmet a marxizmus–leninizmus mi denfajta torzításának és az antikommunizmus új köntösben jelentke elméleteinek a leleplezésére. Adjunk az eddiginél nagyobb segítség a fellazítás elleni harc társadalmi bázisának kiszélesítéséhez.

Az elkövetkezendő évek nagy jelentőségű feladata az állami (társadalmi demokratizmus fejlesztésével összefüggő kérdéseknek mé megértetése és alkalmazása. Annak sokoldalú magyarázata, hogy munkáshatalom erősítése és a szocialista demokrácia szélesítése ne zárják ki, hanem kölcsönösen feltételezik egymást. Az ideológiai-pol tikai nevelőmunka során nagyobb figyelmet kell fordítani a szocialis demokratizmus alapelveinek megértetésére. Széles körben kell magy rázni, hogy a szocialista államunk törvényeinek megtartása és me tartatása most és a jövőben is elengedhetetlen része a szocialist demokráciának.

Hazánkban a közrend, a törvényesség szilárd, az országban ren nyugalom van, és békés alkotómunka folyik. Április 4-én, legnagyob nemzeti ünnepünkön az ünneplés azoknak is szól, akik 25 évvel ezelő kezdték rendőri, tűzoltói, határőrizeti munkájukat, akik akkor éhezv fázva, de helytálltak a demokrácia védelmében, és később is a szo cializmus építésében. A Belügyminisztérium dolgozói az eltelt negyed század alatt a dolgozó nép hatalmát védték, érdekeit szolgáltál Munkájukat az önkéntes rendőrök, önkéntes tűzoltók, határvédők szá ezres tábora segíti. Köszönet és elismerés illeti a belügyi munka e tá sadalmi segítőit. Azokat az embereket, akik nem mennek el szó nélkül hibák mellett, lelkiismeretesen kezelik és védik a társadalmi tulajdon akik mindig ott vannak, ahol önzetlenül segíteni kell embertársaikna

A Központi Bizottság a múlt év végén megtárgyalta a Belügymi nisztérium munkáját, elismerte eredményeinket, ugyanakkor nem hall gatta el a hiányosságokat sem. Mi, a Belügyminisztérium kommunistá és egész személyi állománya azzal ünnepeljük meg méltóképpen a fel szabadulás ünnepét, ha a Központi Bizottság határozatát becsülettel é maradéktalanul végrehajtjuk, ha megfontolt és jól átgondolt intézke désekkel, a BM minden szakterületén növeljük a belügyi munka haté konyságát, emeljük színvonalát.

A felszabadulás ünnepén is emlékezzünk azokra a hősökre, akil életüket adták népünk szabadságáért: a hős szovjet katonákra, (magyar kommunistákra, hazafiakra. Emlékezzünk a hála virágaiból fon koszorúval és azzal, hogy újra megfogadjuk: áldozatuk nem volt hiá bavaló. A hősök emlékét örökké megőrizzük, szabad, szocialista ha zánk előrehaladásán tovább munkálkodunk.

LENIN ÉLT, LENIN ÉL, LENIN ÉLNI FOG!

Élete a kommunista forradalmár nagyszerű élete volt. Tevékenysége elválaszthatatlan a nemzetközi munkásosztály és a bolsevik párt harcától. Személyét, egyéni törekvéseit mindig, minden helyzetben alárendelte a munkásosztály forradalmi ügyének.

Zseniális gondolkodó, a marxizmus nagy teoretikusa, lánglelkű bolsevik, a világ első szocialista forradalmának előkészítője és vezéralakja, államférfiú. Harmonikusan egyesítette magában a kérlelhetetlen elvszerűséget a mély humanizmussal; a végtelen szerénységet a határozottsággal; a gyakorlat iránti érzéket, a kiváló szervező tevékenységet az elmélet legmagasabb szintű, állandó művelésével. Könyörtelen volt a hibák, a torzulások, a maradiság elleni harban.

Nem tévesztette szem elől, hogy a forradalom és a szocializmus győzelmének döntő kérdése a tömegek, a nép óriási többsége iránti bizalom, a többség megnyerése. Állandóan erősítette kapcsolatát a tömeggel, tapasztalataikból tanult, és tanította őket. Érvényesítette az osztályállásponton a legbonyolultabb és a legnehezebb helyzetben is. Elméleti és politikai tevékenységében mindvégig az internacionalizmus eleven megtestesítője volt.

Műveit áthatja a marxizmusnak mint élő, fejlődő tanításnak a szelleme, amely megköveteli az elvekhez való hűséget, de nem ismeri a sablonokat és a dogmákat. Mindig a reális történelmi helyzet konkrét számbavételéből indult ki; munkássága nagyszerű példája a marxizmus alkotó fejlődésének, szüntelen belső megújhodásának.

Az általa vezetett Nagy Októberi Szocialista Forradalom a béke jelszavát írta zászlajára. Először jött létre olyan állam, amely külpolitikájának alapelvévé a béke megvédését tette. A győzelem órájában fogant békedekrétumot, a békés egymás mellett élés elvének nagy jelentőségű gondolatát ő fogalmazta meg.

A magyar munkásmozgalom legjobbjai az ő eszméit szívták magukba; közvetlen környezetében tanulták meg a forradalmi tömegmozgalmak szervezését, irányításuk művészetét, s forradalmi munkásságuk, a tapasztalatok, tanulságok alkotó alkalmazásának eredményeként jött létre a magyar munkásosztály forradalmi pártja, amely megteremtette a proletariátus diktatúráját, a Magyar Tanácsköztársaságot. Dicső története bizonyította a szocialista forradalom alapvető igazságának, a marxizmus–leninizmusnak egyetemes érvényét, és világos összefoglalása volt a lenini állam- és forradalom-elméletnek, a proletárdiktatúráról vallott lenini nézeteknek.

1870–1970

Életműve, alkotása a ma valósága. Megváltoztatta a világ öröknek hitt társadalmi arculatát; világrendszerré és korunk fejlődésének meghatározójává vált. Művein forradalmárok és egyszerű emberek milliói, generációk nevelődtek s nevelődnek, a szocialista társadalom mai építői, örökségének folytatói. Életművének elsajátítása, örökségének következetes folytatása nemcsak a nagy elődök és a tanító iránti tisztelet, a tradíció követelménye, hanem a nemzetközi munkásmozgalom belső szükséglete és a mai feladatok lenini módon történő megoldásának feltétele is. Akkor ünnepeljük méltóan születésének századik évfordulóját, ha a leninizmus történelmi tapasztalataira támaszkodva, annak szellemében, igazságát továbbvive, alkotó módon vizsgáljuk és válaszoljuk meg fejlődő életünk kérdéseit.

Ember és forradalmár

* Részletek Gyurkó László: Lenin, Október c. könyvéből.

„... Lenin minél magasabbra emelkedett, annál konokabbul ragaszkodott hozzá, hogy semmiféle különleges jogok ne illessék meg. S a forradalom győzelme után ez az életelve szinte rögeszmévé vált. Ezért, hogy sokáig nem tűrt meg maga mellett testőröket, még egyetlen kísérőjének, gépkocsivezetőjének is megtiltotta, hogy fegyvert viseljen. Ezért, hogy a legkisebb ajándékot sem volt hajlandó elfogadni, s ha már semmiképp sem szabadulhatott tőle, azonnal elküldte valamelyik kórháznak vagy gyermekmenhelynek... Ezért, hogy amikor kilencszázhúsz decemberében valahol az országúton elromlott az autója, a húszfokos hidegben begyalogolt a legközelebbi állomásra, s megtiltotta a leesett állú állomásfőnöknek, hogy különvonatot rendeljen: egy arra haladó tehervonaton tért vissza Moszkvába. Ezért, hogy amikor a IX. pártkongresszuson ötvenedik születésnapját ünnepelték, türelmesen végighallgatott két üdvözlőbeszédet, majd fölállt, s kérte, hagyják abba, és térjenek át a kongresszus anyagára. És amikor a jelenlevők folytatták az ünneplést, elhagyta a termet. Később telefonhoz kérette az elnöklő Petrovszkijt, s követelte, azonnal vessen véget ennek a komédiának: nem megy vissza a kongresszusra, amíg az ünneplést abba nem hagyják.

... Szemérmes ember volt, aki undorodott a hatalom minden külsődleges előnyétől, alkatilag gyűlölt minden kivételezést. De ez sem elegendő magyarázat; Lenin csontja velejéig népvezér volt, akinek magánéletét legalább annyira befolyásolták a politikai eszmék és megfontolások, mint a jellembeli adottságok. Rögeszméje nemcsak a szemérmes ember tiltakozása volt, hanem az államvezető megfontolt programja is. Az eszme, amelyet győzelemre akart vinni, a bálványoktól igyekszik megszabadítani az embereket, az elnyomás és a tőke, a butaság és a hazugság bálványaitól éppúgy, mint az istenektől és cárátyuskáktól.

... Lenin, aki sorsdöntő pillanatokban, roppant eredmények elérése közben is meg tudta őrizni érzékenységét a legapróbb hibákra is, minden hiba közül a hatalommal való visszaélést gyűlölte a legjobban, az önkénytől féltette leginkább a forradalmat... Az önkény ellen fűbelövéssel védekezni — ez Lenin útja. Mert nagy tévedés azt hinni, hogy ez az emberszerető ember a Buddhák és Jézusok szelíd családjába tartozott. Ha kellett, éppolyan könyörtelen volt, mint amilyen emberséges, ha lehetett.

... Politikus volt hetediziglen, aki egész életét, minden érzelmét a politikai harc törvényszerűségeinek rendelte alá. Csakhogy a politika számára másit jelentett, mint amit a közfelfo-

LENIN ÉLT, LENIN ÉL, LENIN ÉLNI FOG!

A DEKRÉTUM

Lenin, a szovjet állam lángeszű vezére az állami élet minden területén maradandót alkotott. A szovjet tűzoltóság létrehozása, megerősítése és tevékenységének korszerű alapokra helyezése is Vlagyimir Iljics nevéhez fűződik, mint azt jó néhány örökbecsű dokumentum tanúsítja.

Alig negyedévvel a szocialista forradalom győzelme után: 1918. március 17-én Lenin aláírásával bocsátotta ki a Népbiztosok Tanácsa a tűz elleni küzdelem szervezéséről szóló dekrétumot, és ez a nagy jelentőségű okmány szolgált alapjául a szovjet tűzrendészet egész további fejlődésének.

A tűzvédelem irányítására széles jogkörrel felruházott Tűzrendészeti Tanács megalakítását rendelte el a dekrétum, és a Tanács feladatává tette a tűzrendészeti vonatkozású jogszabályok kidolgozását, az állami, társadalmi és magán-tűzoltószervezetek tevékenységének egységesítését, az egész országra kiterjedő tűzrendészeti statisztikai nyilvántartás megszervezését, a tűzoltóság állományához tartozók szociális körülményeinek javítására irányuló javaslatok előzetes mérlegelését. Ugyancsak az említett szerv hatáskörébe tartozott a tűzrendészeti vonatkozású rendelkezések végrehajtásának ellenőrzése, a tűzvédelmi célokra fordított pénzösszegek nyilvántartása és felülvizsgálata is. Felügyeletet gyakorolt továbbá a tűzoltófelszereléseket előállító üzemek termelése felett, s a dekrétum kötelességévé tette, hogy gondot fordítson az ilyen felszerelések tökéletesítésére, olcsóbbá tételére és széles körű elterjesztésére.

A dekrétum az új tűzvédelmi találmányok elbírálását is a Tanács hatáskörébe utalta, s egyben kötelességévé tette pályázatok kiírását az ország tűzrendészetének célszerű átszervezésére, illetve kialakítására.

A káderképzés (szakiskolák, tanfolyamok, főiskolák) megszervezése is a Tanács hatáskörébe tartozott, akárcsak a tűzkísérleti állomások létrehozása és a szakirodalom kiadása, illetve felülbírálása.

A Tűzrendészeti Tanács szervezetében messzemenően érvényesült a demokra kus centralizmus. Választott és kinevez tagjai voltak, és az üléseken egyszerű sz többséggel döntöttek. Az ülésekre mind érdekelt szerv képviselőjét meghívták. valamelyik népbiztosság megbízottja va legalább hat tűzrendészeti tanácstag elle vetéssel élt, akkor az ügyet a Népbiztos Tanácsa elé terjesztették határozathoza céljából.

A Tanács különleges szakbizottságain döntései is kötelező erejűek voltak. A T nács helyi szerveket is alakíthatott, és h rom operatív szakosztálya közül az egy általános tűzvédelmi kérdésekkel fogl kozott, a másik a műszaki problémákkal, harmadik pedig oktatási és kiképzési fe adatokkal.

A dekrétum 21. pontja kimondta, ho minden kormányszerv, intézmény és sze vezet, valamint az állampolgárok kötel sek engedelmeskedni a Tűzrendészeti T nács jogerős rendeleteinek.

(Folytatás az 5. oldalról)

gás e fogalomként számon tart: nemcsak taktikát és stratégiát, hanem elmélet és gyakorlat olyan egybeolvadását, amire aligha volt példa a történelemben. Mint az orosz értelmiségi forradalmárok általában, ő is az elmélettel ismerkedett meg először, s ehhez az első szerelméhez haláláig hű maradt, szabad ideje jelentős részében filozófiával foglalkozott, s még a forradalom alatt is azt panaszolta, hogy sosem volt elég ideje alaposan tanulmányozni Hegelt... Neki a filozófia nemcsak igazságra tanító tudomány volt, hanem módszer is az orosz valóság megismerésére és megváltoztatására, világnézet, mely úgy átitatta gondolatvilágát, hogy minden ítéletét és cselekedetét befolyásolta. A történelem egyik legritkább — ma még szinte utópisztikus — jelensége, amikor a két legellentétesebb alaptípus, a gondolkodó és a cselekvő ember, a legmagasabb szinten egyetlen személyben egyesül. A cselekvő és a gondolkodó Lenint nem lehet szétválasztani; életművét, a forradalmat, aligha valósíthatta volna meg roppant elméleti tudása és biztonsága nélkül. S ugyanakkor „politikussága" óvta meg, hogy belemereved jék az elméletbe; a marxizmusnak ő a „lelkét" értette meg, hogy nem befejezett tanítás, hanem olyan gondolati rendszer, mely állandóan tovább építhető: amikor a létről gondolkodott, nemcsak A természet dialektikájá-ból indult ki, hanem a modern fizikából is, amikor a kapitalizmus törvényeit vizsgálta, nemcsak A tőké-ből tanult, hanem a legújabb társadalmi adatokból és statisztikákból is. Marx próféciája saját tanításáról benne testet öltött: a lenini út a valósággá változott filozófia. A filozófusok a felfedezett tételeket könyvekben rögzítik; Lenin olyan gondolkodó volt, aki felismeréseit az igazságról elsősorban gyakorlatban fejezte ki. A legnagyobb filozófiai mű, amit az utókorra hagyott, a forradalom.

Milyen jellemző politikájára, szemléletére kapcsolata legközvetlenebb munkatársaival! Nagyra becsülte őket, de soha nem hunyt szemet tévedéseik fölött. És ha politikai, elvi nézeteltérésre került sor, öszvérmakacssággal ragaszkodott igazához, melytől legjobb barátja sem térithette el.

... És mégis: ezek az emberek, akik újra meg újra szembekerültek Leninnel, voltak haláláig legközvetlenebb munkatársai. Akik leköszöntek tisztségükről, újra elvállalták, s Lenin sosem állta útjukat, ha vissza akartak térni. Amilyen könyörtelenül, ócsárló, dühös jelzőkkel sem fukarkodva, támadta és szidalmazta őket, amikor összecsaptak, annyira becsülte tehetségüket, szolgálataikat. Politikus volt, sosem az embereket támadta, csak politikájukat. Mint ahogy mindig csak az igazság érdekelte, sosem az, hogy neki legyen igaza. Csöppet sem szégyellte bevallani, ha tévedett — mint a Tervbizottság ügyében Trockijjal szemben —, s ugyanúgy nem tartotta megbocsáthatatlannak társai sokkal nagyobb tévedéseit sem.

Hogy valakiből ennyire hiányozzék a bosszú és a káröröm érzése, a vágy, hogy eltiporja és megsemmisítse ellenfeleit, ahhoz nemcsak politikai bölcsesség kell, hanem emberség is. S az emberszeretetet nem lehet megtanulni, és nem lehet magunkra kényszeríteni.

... Lenint talán az különböztette meg legjobban társai nagy részétől, hogy amíg azoknak a nép cél volt vagy eszköz, fölszabadítandó tömeg vagy elméletcsinálta bálvány, neki irányt szabó realitás, jelzőrendszer, melyre állandóan figyelni kell. Hogy a döntő kérdésekben nem tévedett, példátlan valóságismeretének köszönhette; döntéssé tudta fogalmazni a tízezrek ösztöneiben megszületett igazságot. Ezért igazodott mindig ehhez az erőhöz. Lenin tudatossága s néhány tízezer kommunista forradalmi tapasztalata és forradalmárösztöne, erre épült a győzelem.

Ezek a tízezrek hidalták át a mélységet is, mely a legtöbb vezetőt elválasztja a néptől. H e névtelen forradalmárok ere nem utolsósorban az volt, ho nagyon jól tudták, mit akarn mire kaphatók, merre vezeth tők a tízmilliók... Nem feti zálta ő a nép tudatos forrad márságát, de joggal számít arra, hogy a rendkívüli esem nyek rendkívüli cselekedetek ösztönöznek. S hogy számítá jó volt, azt a forradalom ig zolta.

... Ahogy ő nem tört sol egyeduralomra, úgy igyekeze megakadályozni, hogy bárki párt fölé emelkedhessék: ezé javasolta, hogy növeljék a kö ponti bizottsági tagok szám százra, s létesítsenek a Központ Bizottság segítségére négy—ö száz fényi Munkás-Paras Felügyeletet. Jöjjenek a hat lomba azok, akik tudják, n történik az országban, akik i merik a nép helyzetét, igényei baját, vágyait. Ez a hatalm vezetőgárda megakadályozhat a végzetes pártszakadást, egy vagy másik vezető egyedura mát, ami egy erősen központo sított államban mindig fenyege fölfrissítheti az apparátust, v get vethet az éhinségnek, iparo sítathatja az országot, művelt em berré nevelheti az írástudatl nokat. Hogy van ilyen vezető gárda az országban, abban Le nin egy pillanatig sem kételke dett: a forradalomban nem öt-

LENIN ÉLT, LENIN ÉL, LENIN ÉLNI FOG!

hatszáz ember bizonyította be, hogy alkalmas és méltó a hatalomra.

...Amig dolgozni tudott, aligha gondolt a halállal. A cselekvő ember ösztönösen nem vesz tudomást a pusztulásról, még akkor sem, ha szemtől szemben áll vele. Egyetlen fél mondatából derül csak ki, hogy tudta, mi vár rá: „Összel túlzott reményeket fűztem a felépülésemhez" — írta 1922 decemberében. De ennél a fél mondatnál is többet mond, ahogy minden erejét összeszedte, hogy a jövő problémáira választ keressen. Ahogy az élet befejezhetetlen, befejezhetetlen volt a munkája is, de mégis sikerült pontot tennie: az utolsó írások tömbje negyven esztendő távlatából is befejező záróköve az életnek s az életműnek. S ami ennél is fontosabb: olyan útjelző, melyhez évtizedek múlva is vissza lehetett találni.

...Hogy nem lett sem zsarnok, sem különc, de a tőle idegen szerepet sem kellett vállalnia, nemcsak rajta múlott: elsősorban a koron, mely nem kényszeritette szerepjátszásra. Mely éppúgy megtagadta a látszatot, mint Lenin. Nem volt ez paradicsomi kor; maga volt a pokol, hisz százezrek estek el a csatatéren, milliók vesztek éhen, tízmilliók éltek hihetetlen nyomorban. De az őszinteség kora volt, mely nem akart másnak látszani, mint a lényege. S ezért volt ez a pokoli kor az emberiség legszebb korszaka..."

TÁVIRAT BAKUBA

1922-ben történt. Öt lövés, majd sziréna törte meg az áprilisi este csendjét. A felriadt lakók megpillantották a tűz fényét.

Sűrű füstoszlop gomolygott a házak felett. A harmadik üzem fúrótornyai égtek.

Hatalmas lángok tomboltak. Minden pillanatban félő volt, hogy átterjednek a nyitott olajtárolóra.

A gyár kommunistái és komszomoljai bátran szembeszálltak a pusztító elemekkel. Hallatlanul nehéz feladatra vállalkoztak. A gyújtogató ellenség megrongálta a vízhálózatot. Amíg rendbe hozhatták, földsáncot létesítettek.

Az éppen égni kezdett, legértékesebb olajat adó fúrótorony tüzét a komszomolisták életük kockáztatásával fékezték meg.

Sz. M. Kirov, aki akkor az azerbajdzsáni párttitkár volt, a helyszínre sietett, és minden segítséget megadott a helyi vezetőknek.

A hősies oltásban kitűnt G. Mamikonjanc, az üzemi önkéntes tűzoltócsapat parancsnoka is.

Néhány nappal a tűz sikeres megfékezése után Lenin a következő szövegű táviratot küldte Bakuba:

„BAKU AZNYEFTY

Az április 9-éről 10-re virradó éjszakán a munkásosztály ellenségei gyújtogatások sorozatával megkísérelték megsemmisíteni Bakuban a szurahanszki olajüzemet. Értesülve a tüzet lokalizáló üzemi munkások és mérnökök által tanúsított rendkívüli hősiesség és önfeláldozás tényeiről és az őket ért nagy életveszély körülményeiről, Szovjetoroszország nevében kötelességemnek tartom köszönetemet kifejezni a szurahanszki olajüzem munkásainak és mérnökeinek. A hősiesség ilyen tényei mindennél jobban megmutatják, hogy tekintet nélkül az összes nehézségekre, tekintet nélkül a köztársaság munkásainak ellenségei, az esszer-fehérgárdisták szüntelen cselszövéseire, a szovjet köztársaság győztesen kerül ki minden nehézségből.

V. I. ULJANOV (LENIN)
a Népbiztosok Tanácsának elnöke"

Különleges fontosságú ügy

1921 a NEP, vagyis az új gazdasági politika bevezetésének első esztendeje. A fiatal szovjetállam még nem heverte ki a polgárháború pusztításait. Szerte az országban tűzvészek támadtak, és óriási károkat okoztak.

Döntő kérdéssé vált tehát a szovjet tűzoltóság megerősítése. Ennek egyik igen fontos lépése már 1920 júliusában megtörtént. A Népbiztosok Tanácsának Lenin aláírásával kibocsátott határozata a tűzvédelmi ügyeket a belügyi népbiztosság hatáskörébe összpontosította.

A tűzoltóság megerősítését nemcsak az anyagi nehézségek gátolták. Több helyen ugyanis más gazdasági vagy egyéb munkára vették igénybe a tűzoltókat, figyelmen kívül hagyva hivatásukkal járó kötelezettségeiket.

A Munka és Védelem Tanácsa, amelynek Lenin volt az elnöke, 1921 májusában fontos határozatot hozott a tűzvédelmi felszerelések megőrzéséről, működőképességének biztosításáról, valamint a tüzek elleni tervszerű küzdelemről. Ennek értelmében büntetéssel sújtották a tűzoltófelszerelések jogtalan igénybevételét, megtiltották, hogy oltás közben bárki is beavatkozzon a hivatásos, illetve önkéntes tűzoltóparancsnokok munkájába, s a tűzrendészeti jogszabályok megsértőit bíróság elé állították. Emellett igen jelentős összeget szavaztak meg a különlegesen fontos tűzvédelmi feladatokra.

A Munka és Védelem Tanácsa, Lenin elnökletével, még ugyanabban a hónapban jelentést hallgatott meg e határozatok végrehajtásáról, s további kiegészítő rendelkezéseket hozott a tűzvédelem megerősítésére.

1921-ben további tűzrendészeti rendelkezések jelentek meg Lenin aláírásával: így például június 7-én a köztársaság tűzoltófelszereléseinek nyilvántartásáról szóló, június 10-én pedig a belügyi népbiztosság helyzetéről szóló, s ebben a tűzvédelmi osztály tevékenységét is meghatározták.

V. CSUGYINOV:

HARCBAN MAGYARORS

— Szovje zol isszaemlékezései —

Huszonöt évvel ezelőtt az utolsó lövegek is elnémultak a Nagy Honvédő Háborúban. Az emberek milliói visszatértek a békés munkához. De sohasem felejtik el a szörnyű éveket. Az égő városok és falvak rőt fénye mindörökre megőrződik azoknak a szovjet tűzoltóknak az emlékezetében, akik a front harcosaiként és a hátországban részesei voltak a nagy ütközeteknek.

Jelenleg az ország tűzoltóságának kötelékében szolgálatot teljesítenek egykori tüzérek és repülők, felderítők, utászok, számos érdemrend tulajdonosai, a Szovjetunió Hősei. Sokat közülük kitüntettek a „Budapest bevételéért" érdeméremmel. A 2. és 3. Ukrán Front csapattesteinek egykori katonáiként és tisztjeiként negyedszázaddal ezelőtt áttörtek a Dunához, átkeltek a Tiszán, részt vettek Budapest ostromában. Mindegyikük megtett mindent a győzelem napjának közelebb hozásáért.

Dmitrij Ivanovics Mihajlov, a Szovjetunió Tűzrendészeti Főparancsnokságának munkatársa is egyik résztvevője volt a magyarországi harcoknak.

Dmitrij Ivanovics 1941-ben önkénteseként ment a frontra. Így emlékezik vissza: „A moszkvai repülőintézet hallgatója voltam, s ugyanakkor tagja a főváros zsdánovi kerülete repülőklubjának. Azokból, akik már elsajátították a repülőgépek vezetésének technikáját, alakítottak egy légi könnyűbombázó századot. Mi repültünk az ismert U—2-eseken. Bombákat és gránátokat zúdítottunk az ellenséges állásokra, a frontvonal mögé repültünk a partizánokhoz, felderítést hajtottunk végre. Egy ízben találatot kapott a repülőgépem.

A légiszázadban több szabad gép nem volt, ezért kérelmeztem, hogy irányítsanak a frontvonalra, a gyalogsághoz. A továbbiakban harcoltam Sztálingrád alatt és a kurszki körívben. Itt nyújtották át nekem az első háborús kitüntetést, a „Bátorságért" érmet. Azután a 2. Ukrán Front állományában részt vettem a fasisztáknak a román határig történő üldözésében.

1944 őszén a szovjet csapatok, miután felszabadították Romániát és Bulgáriát, délnyugati irányban széles fronton érkeztek Magyarország, Jugoszlávia és Csehszlovákia határaihoz. Magyarországon az ellenség védelmi rendszere néhány védővonalból állott. Különösen elkeseredetten védte Budapestet. Három patkó alakú védősáv övezte, szélei a Dunához értek.

Éjjel-nappal elkeseredett harcok dúltak. A Duna árterületén sem a töltések felrobbantása, sem a fasiszta állásokhoz vezető útvonalak elárasztása nem segített az ellenségnek. A szovjet hadsereg harcosai és tisztjei ellenséges tűzben, a hideg vízben mellig gázolva magukkal vitték géppuskáikat, aknavetőiket és hadfelszereléseiket, s rohamra indultak az erődítések ellen. Az elárasztott részeken közelítették meg az ellenséges állásokat, és váratlan támadással birtokba vették támaszpontjaikat.

Este mint az utászok szakaszparancsnoka, kimentem a partra, hogy megszer léljem azt a folyószakaszt, ahová még kellett törnünk. A túlsó parton megp lantottam a földsáncokat s a drótsövén akadályokat. Éjszaka a vízhez lopóztun és felrakodtunk a pontonokra. Tizen katona és hat utász volt velem. A part géppuskásokat hagytunk, hogy fedezz nek minket. Sötét éjszaka volt. Az e lenséges partról tizenöt méterre vett észre bennünket. Eldördültek a géppu kák, süvítettek a lövedékek. A harcos leugrottak a pontonról, és övig vízb „hurrá" kiáltással nyomultak az ellens ges futóárkok irányába. A harcosok k sekkel, szuronyokkal és puskaaggy pusztították a fasisztákat. Gránátok ro bantak, puskalövések s géppisztolysoroz hallatszott. De a tüzérség mindkét old lon hallgatott. Attól félt, hogy a saj katonáit találja el. Amikor a fasiszt szétmorzsolódtak, és mi elfoglaltuk állásaikat, körös-körül robbanások res kettették meg a földet. Olyan világos le mint nappal. A fasiszták tűzrohamot z dítottak ránk. A mi tüzérségünk fel rá, és a rettenetes ágyúzás az ütköz összes többi zajait túlharsogta.

Két nap és két éjszaka védelmeztük hídfőállást. Az ellenség nehéztankok vetett harcba, ám mindannyiszor súly veszteségeket szenvedve vissza kelle vonulnia. De mögöttünk folytatódott átkelés. Az éjszaka folyamán létesíte pontonhidat az ellenséges légierő néhány szor felgyújtotta, az utászkatonák azonba újra meg újra helyreállították.

A harmadik nap végefelé a csata e csöndesedett, lélegzetnyi szünethez j tottunk. A sebesülteket a front mö szállítottuk, az elesetteket eltemettü Ekkor történt, hogy a zászlóaljparanc nok összehívott bennünket, és köszöntö az ünnep alkalmából. A Nagy Októbe Forradalom évfordulóján vívtuk a legk gyetlenebb ütközetek egyikét. Ez 1944-be történt.

A bátai és apatini hídfőállások dön szerepet játszottak Magyarország felsza badításában. November 26-ig, benyomu va az ellenséges védővonalakba, ötve kilométernyi hosszúságában és húsz kil méternyi mélységében kiszélesítettü őket.

Az áttörés területén gépesített egysége voltak mozgásban: tankok, páncélosol tüzérség. Az ellenség minden fronto visszavonult. December 9-én csapattes teink elérték a Balatont, és a Budapest védő ellenséges csoportosítást fenyegettél

Hamarosan a megmaradt frontszaka szokat (Margit-vonal és Székesfehérvár is áttörték, és december 24-re bekerítet ték Budapestet.

Ebben az időben a szovjet csapatok e

Ez a felvétel a felszabadító harcok első napjaiban készült

ÁGÉRT

vonalában harcoltam a városba vezető kért. Akkor még nem tudtam, hogy a főért vívott harcokért kitüntetésre esztettek fel, a Honvédő Háború Érnrendjének első fokozatára. A kitünés később »talált meg« engem.

Megkezdődött Budapest ostroma. Alségünk éjszaka érkezett a város szé-e. A fasiszták keményen ellenálltak. zaka elfoglaltunk néhány utcát, napmi védtük őket. A következő éjjel ól támadások. Nehéz dolgunk volt künk, utászoknak. Sötétségben nyoltunk a barikádokhoz, s felrobbantuk őket; a géppisztolyosokkal együtt amoztuk meg az épületeket; segítenk a felderítőknek. Budapest másfél napos elkeseredett harcban szabadult "

Ivan Szuruskin,

egyik Moszkva környéki körzet tűzolgységének megelőző tűzrendészeti felvelője egy tüzérezred topográfiai felrítésének szakaszvezetője volt a fronton. Debrecen alatti harcok után az ő ezrede ezte az áttörést a Tiszán.

944 decemberének elején a magyar fővostól keletre Hatvan és Vác városa zött megkezdődött az ellenséges pozík szétzúzása. A tüzérezred támogatta gyalogság meg a tankok támadását. ikor két védelmi vonalat már leküztek, az a felderítőegység, amelynek uruskin volt a parancsnoka, felelősteljes megbízatást kapott: messze előkellett nyomulnia és megállapítania az ensége harmadik vonalában levő löveit helyzetét.

Szuruskin felderítői vizes hóval borít aknamezőkön kúsztak. Az ellenséges edékek elől gránáttölcsérekbe rejtőztek. vasútvonal mellett tankokat és páncélokat fedeztek fel. Hitleristák voltak! Kötték a koordinátákat az osztályparancskkal. Hirtelen azonban észrevették őket. páncélos a vakmerő csapat felé haladt, üntelenül tüzelve nagy kaliberű gépskájából. Ketten megsebesültek, két derítőt megöltek. De a páncélos hirte- elnémult. Egy katyjusalövedék telibe lálta. A felderítők megértették, hogy fedezték az ellenség állását. Megkezdött a támadás a harmadik vonal ellen. Ivan Szuruskin épségben visszatérve a szélyes felderítésből, részt vett Budast felszabadításában, és még sokáig rcolt ezredével a Vértes-hegység köréki városokban.

Ról emlékezik a Budai Önkéntes Ezred agyar katonáira, akik közösen harcolk a mi egységeinkkel. S arra az öreg agyarra is, aki a hegyekben megmuta a fasiszták mögöttes vonalához vező utat a mi tüzéreinknek.

De mindennél jobban emlékezetes Szukinnak, ahogy a felszabadított magyar vak lakói fogadták a szovjet katonát. Ahogy a lányok virágot dobtak nek, s ahogyan a kisfiúk futottak a metoszlopaik után.

Ivan Szuruskin katona-útja Jelnyától ehszlovákiába vezetett. Részt vett Romania, Ausztria és Magyarország felszabadításában. A „Budapest bevételéért"-kitüntetést Prágában nyújtották át neki.

Aknatűz az ellenségre — valahol Budapest környékén

Szergej Ignatjevics Posztyevoj

már sok éve dolgozik a moszkvai tűzoltóságon. Életútja: egyszerű tűzoltóból tanosztály parancsnoka lett. Számos bonyolult tűz megfékezését könyvelheti el. A pusztító lángok elleni harcban nemegyszer tanúsított férfias helytállást, találékonyságot, hősiességet. A Nagy Honvédő Háború éveiben Szergej Ignatjevics a hadrakelt sereg soraiban küzdött. Posztyevoj is részt vett Magyarország felszabadításában. Az egyik ütközetben hőstettet hajtott végre, amiért Leninrenddel és a Szovjetunió Hősének aranycsillagjával tüntették ki. Felderítés alkalmával történt...

Éjszaka Posztyevoj átment a frontvonalon, és behatolt egy hitleristák által megszállt faluba. Elvégezvén megfigyeléseit, már visszatérni készült, amikor hirtelen motorzajt hallott.

... Amikor néhány méterre volt a tanktól, a felderítő hirtelen elhatározással gránátot dobott arra. Az erős fellángolás bevilágította a térséget. Az elesetteket az úton hagyva, a tank gyorsan eltakarodott. A fasiszták nem vállalták a harcot.

Hamarosan ismét motor zúgott a kolhozépületeknél. Egy másik tank haladt az úton. Élesen fékezett, éppen annál a kereszteződésnél, ahol a felderítő feküdt. Felemelkedett a vezetőnyílás, és három fasiszta mászott ki a hóra. Félénken körülnéztek. A felderítő előkészítette az újabb gránátot, és óvatosan a tankhoz kúszott. A géphez érve a gránátot a lánctalp alá hajította. A gép sebzett vadállatként megpördült, lánctalpa letekeredett. A három fasiszta a faluba szaladt.

A felderítő feje felett golyók süvítettek el. A közeli házakból lőttek. Az ellenség találomra tüzelt, nem szánta rá magát, hogy kimerészkedjen a sötét mezőre. De később még egy tank tűnt fel az úton. A gép befordult, megkerülte az árkot, és megállt. Fegyvertorkolata megrándult, felemelkedett, és célba vette a felderítőt. Ő a földre vetette magát, behunyta a szemét, összeszorította a fogait. Akaratereje azonban nyomban legyőzte a félelmét. Megértette, hogy a tankból nem vehetik észre. A felderítő a tankhoz kúszott, és gránátot dobott a nyitott vezetőnyílásba. A gépben elkezdtek robbanni a lőszerek.

Most már visszavonulhatott. Ám a faluból hangok hallatszottak. A katonák oszlopa a kereszteződés felé tartott, és íme megállt. A fasiszták szemmel láthatóan elhatározták, hogy az utat elaknásítják. A menetoszlop befordult, és elkezdte körbejárni a veszélyes helyet. Az egyik katona a felderítő fedezéke felé tartott.

A harcos elvesztette szem elől az ellenséget, de nehéz lélegzését hallotta. Posztyevoj elhajította a gránátot. Amikor a robbanás okozta füst eloszlott, észrevette, hogy a hitlerista teste lassan legurul a lejtőn.

A felderítő hirtelen megragadta a géppisztolyát, és hosszan megsorozta a menetoszlopot. A meglepett fasiszták összevissza futkostak az úton.

Reggel felé a felderítő átcsúszott a frontvonalon, és visszatért egységéhez. A következő napon kiverték a faluból a fasisztákat.

Keleti szélén a harcosok megtalálták a két kilőtt tankot és vagy negyven hitlerista holttestét.

Szergej Ignatjevics a 2. Ukrán Front egységeinek állományában tört át a Tiszán és a Dunán. A Székesfehérvárért vívott harcokban Sz. I. Posztyevoj aknavető szakasza ismét kitűnt.

... Szergej Ignatjevics távcsővel szemlélte az előtte elterülő, tiszta hófehérbe öltözött várost. Az utcákon ellenséges katonák sétáltak, nem sejtve, hogy a szovjet egységek már a város széléhez érkeztek. Az éjszaka ugyanis Posztyevoj több tízkilométert tett meg az alegységével, és a városhoz ért. Szergej Ignatjevics elhatározta, hogy jelet ad a támadásra.

Megszólaltak a fegyverek meg az aknavetők. Füst lepte el az utcákat. Pánik tört ki a városban. Heves harc bontakozott ki. A fasiszták magukhoz tértek, és görcsösen védtek minden házat. A tüzérek meg az aknavetők közvetlen célzásra állították be a lövegeket. A szovjet haderő előretörése olyan erős és váratlan volt, hogy a fasiszták kénytelenek voltak visszavonulni.

Ezért az ütközetért még egy magas kitüntetést nyújtottak át Szergej Ignatjevicsnak, a Honvédő Háború Érdemrendje első fokozatát.

„A Magyarországért vívott harcok ilyen elkeseredettek voltak — emlékezik vissza. Néhány város párszor gazdát

Átkelés a Tiszán

cserélt. Egy ízben az én alegységemet is bekerítették. Az ellenség tankjai és géppisztolyosai minden oldalról szorongattak bennünket. Kifogyott a lőszerünk, nem volt élelmünk. De ami a legfőbb, velünk volt az ezredzászló, és csak akkor kerülhetett volna az ellenség kezére, ha mindannyian meghalunk. Végül is azonban sikerült széttörnünk az ellenséges csapatok gyűrűjét."

Ukrajna fővárosa Kijev tűzoltási törzsének helyettes vezetője, a Szovjetunió hőse:

Viktor Razin

már jó néhány esztendeje tűzoltó. Ő is egyik részvevője volt a Magyarország felszabadításáért vívott harcoknak. Már a háború után végezte el a leningrádi tűzoltó-technikai tanintézetet, azután a tűzvédelmi-technikai és biztonsági mérnöki fakultást. Viktor Razin kiváló parancsnok. Sok éven át Szevasztopol hős városban teljesített szolgálatot. Egysége egyike volt a legjobbaknak. És amikor Razint áthelyezték Kijevbe, és újból egységet bíztak rá, ismét kiváló kollektívát alakított ki. Most új szolgálati helyén is jól látja el a kötelességét.

15 éves legényke volt a háború kitörésekor. Édesapja és Szergej nevű bátyja a frontra mentek 1941 júniusában.

Viktor pedig beállt egy hadiüzembe. Hamarosan szomorú hír érkezett: Szergej elesett a szülőfaluja közelében lezajlott ütközetben. Viktor keményen eldöntötte: az ő helye a fronton van, ott, ahol az apja is harcol. Meg kell bosszulnia a bátyját.

Tizenhét éves fejjel lépett be a hadsereg kötelékébe, s tizenkilenc esztendős korában a Szovjetunió Hőse lett. 1943 zordon őszén a brjanszki erdőben kezdett harcolni. Megsebesült, de hamarosan visszatért az alakulatához. Nem sokkal sebesülése előtt nyújtották át Viktornak a komszomol-szervezet tagsági igazolványát, fedelén Lenin arcképével.

Felidéződnek Lvov felszabadításának napjai. Razin géppisztolyos egységei az első sorokban meneteltek. A harc hevében Viktor megsebesült. Vér itatta át a gimnasztyorkáját, de Razin nem adta ki kezéből a géppisztolyát. A második sebesülés már Lvov utcáin érte, de folytatta az egység irányítását. Férfias helytállásáért a Vörös Csillag Érdemrenddel tüntették ki. Ez volt Razin első kitüntetése.

1944 telén hadseregünk előnyomuló tankjainak lánctalpai szétmorzsolták a hitleristák erődítéseit a magyar határon.

Az a dandár, amelynek deszant-csapatainál Viktor Razin is szolgálatot teljesített, elnéptelenedett városokon, felégetett falvakon vonult keresztül. A deszant-csapatok a legveszélyesebb frontszakaszokon működtek, mélyen behatoltak a németek hátába. A fasiszták Budapestnél elszánt ellenállást tanúsítottak. Másfél hónapon át tartott a város ostroma. Razin géppisztolyosai utcai harcokat vívtak, visszaverték az ellenség elkeseredett ellentámadásait: Budapest felszabadult.

Razin később az Oderánál harcolt. A folyón való áttöréskor bátor csoportjával hídfőállást szerzett a túlsó parton. Ők tették lehetővé, hogy a szovjet hadsereg átkelhessen a folyón. Ezért az ütközetért magas kitüntetésben részesítették: a Szovjetunió Hőse címmel.

Georgij Ivanovics Szurnyin

a Szovjetunió Hőse aranycsillagjának és a Lenin-rendnek másik tulajdonosa, szintén részt vett a Magyarországért vívott harcokban. Georgij Ivanovics 1947 óta tűzoltó. A szkovorogyinszki vasúti főnökség tűzoltóegységén vették fel a pártba, itt kötelességtudó és elvtársaihoz szívélyes emberként ismerték meg.

Szurnyin gárdahadnagy s beosztottai egy tankhadosztály állományában vettek részt Magyarország felszabadításában. Szurnyin mindig emlékezni fog e kegyetlen harc napjaira. Emlékezetesek számára a barikádokkal eltorlaszolt romos városok. A fasiszták visszavonuláskor felrobbantották az épületeket, torlaszokat emeltek az utcákon, a házakban géppuskaállásokat létesítettek. Budapest is így volt elbarikádozva.

Minden utcáért, minden házért harcolni kellett. Éjjel-nappal fekete füstoszlop gomolygott a város felett. Habár a fasiszták gránátot dobtak a háztetőkről a tankokra, minden saroknál várni lehetett a páncélöklöt, a szovjet tankcsapatok utcáról utcára, házról házra küzdve bátran kiverték az ellenséget.

Budapest felszabadítása után Szurnyin hadnagy dandárjával a Brandenburgi kapuig hatolt. A parancsnok mellét öt érdemrend és kitüntetés ékesíti.

Usztyin Csernopjatov

volt szakaszvezető Tokmak távoli kirgiz városka tűzoltóegységén teljesít szolgálatot. Amikor munkatársai megkérik, hoj meséljen a háborús évekről, az egykc frontkatona gyakorta visszaemlékezik Magyarországért vívott harcok nehéz h napjaira.

Csernopjatov szakaszvezető és elvtár lélegzetvételhez sem engedve üldözt az ellenséget. A felszabadított városo ban lerombolt házak, tűzvészek üszk hamuja, szomorúan égre meredő feke kémények fogadták a szovjet katonák És mély bombatölcsérek mindenütt: vasútállomásokon, a parkokban és a m zőkön... Felfordított gépek, leszakít távbeszélőoszlopok, téglatörmelékkel torlaszolt utcák, gyökerükig kitépett fa

„És a háború idején tüzet is oltottál — kérdezi valaki a barátai közül. Csernopjatov bizonyára emlékszik hogy ott Magyarországon, az egyik roskában harcosaival együtt ki kell hozniuk a sebesülteket a lángok bo totta kórházból. Két bajtársa, Genna Plehanov és Pjotr Usakov segített ne A fényképüket mind mostanáig me őrizte. Kettőjükét a beosztottjai közül.

Az egykori frontkatona sokat mes hetne a fiatal harcosoknak. A népnek viharos években tanúsított hősiességé szóló történetek segítik a mai fiatal kötelességérzetre, magasfokú fegyeln zettségre nevelését. Nem véletlenül Cs nopjatové az egyik legjobb őrség. A litikai és szakmai felkészültségben tűnve nemegyszer nyerte el a vánd zászlót, tüntette ki magát tűzesetek s ebben Usztyin Csernopjatov is érden ket szerzett.

Szokol városka a vologdai terület tartozik.

Alekszandr Nyikolajevics Udal

tartalékos gárdahadnagy, a párt ta már sok éve irányítja az itteni tűzo egységet.

Udalov hadiútja is Magyarországra zetett. Tél volt. Az egyik városká szovjet géppuskaállást helyeztek el. került visszaverniük a hitleristák támadását. A. Udalov, a géppuskás-s zad parancsnoka rátermetten irányít alegységének mozdulatait. A legdönt harci szakaszokon személyesen lelk tette a katonákat, nemegyszer maga küdt a géppuskához.

Udalov eljutott Berlinig, ott ünnep a győzelmet. A leszerelés után vissza szülővárosába, Szokolba.

Igor Sztyepanovics Fedosze

a „Pozsarnoje gyelo" főszerkesztője részt vett Magyarországnak a hitler betolakodóktól való felszabadításában.

Igor Sztyepanovics réges-régi tűzo A füstgázvédelmi szolgálat mesterek kezdte, azután egységparancsnok-helj tesként teljesített szolgálatot. A háb idején légideszant-kötelékeknél szolgál hiradóosztály parancsnokaként. Egys Magyarország sok városában és telep sén harcolt, azután Fedoszejev Bécs küzdött, részt vett Ausztria felszabad sában. Ezekben a harcokban tüntettek a Vörös Csillag Érdemrenddel és a „ torságért" éremmel.

A hitlerista hordák szétverése óta gyedszázad telt el. Európa népei so sem felejtik el felszabadítóikat. Az ir tuk érzett mélységes hálájukat örökse hagyják nemzedékről nemzedékre.

(Fordította: G. R

TŰZOLTÓK AZ ÉVFORDULÓK TISZTELETÉRE

FEJÉR: Kiállítás, versenymozgalom értékelése, ünnepi gyűlés, sportversenyek

A megyei parancsnokság a rendőr-főkapitánysággal közösen kiállít rendez, s ennek keretében méltatja a megye tűzrendészeti helyzetét, elmúlt negyedszázad alatti fejlődését.

A parancsnokság beosztottai megfogadták, hogy a pártpolitikai okásokon rendszeres hozzászólásaikkal emelik azok színvonalát.

Szolgálati idejük alatt és a magánéletükben olyan magatartást tanúsítanak, hogy ellenük felelősségrevonást ne kelljen alkalmazni. A községi tűzoltóságok továbbképzését rendszeresen ellenőrzik, és ennek során megelő politikai és szakmai felvilágosító munkát végeznek.

A dunaújvárosi parancsnokság személyi állományának felajánlásairól unk múlt év decemberi számában már beszámoltunk. A pártszervezet zetősége a szakmai vezetéssel közös programtervezetet készített a jubiami ünnepségekre. Az ünnepségsorozat jelentőségét emeli az a körülény, hogy a város alapításának 20. évfordulóját is ezúttal ünneplik.

A megyeiekhez hasonlóan kiállítást szerveznek; a parancsnokság 20 es tevékenységéről és fejlődéséről készítenek tablókat. Propagandisik az eseményekkel kapcsolatos témájú cikkeket jelentetnek meg a lúújságon.

A személyi állomány körében már korábban meghirdetett versenyozgalom végleges értékelését március 15—20. között elvégzik, és az élenrók munkájának elismerésére javaslatot készítenek.

Április 3-án ünnepi gyűlést tartanak, s erre felsőbb szerveik képviselt és nyugdíjas tűzoltókat is meghívnak. A jubileumi évfordulók és a jlődés méltatása mellett kitüntetések, jutalmak átadását is tervezik.

A városban tartandó nagygyűlésre és a koszorúzási ünnepségen való szvételre mozgósítják az állományt — természetesen a szolgálat-ellátás ztosításával.

A Lenin-centenárium tiszteletére április 21-én röpgyűlésen emlékeznek eg Lenin életéről és munkásságáról.

Ezenkívül egy csapattal beneveztek a városi asztalitenisz-bajnokságra , és a két szolgálati csoport között röplabda-mérkőzést bonyolítanak le.

BÉKÉS: Önkéntesek patronálása, műszaki segítségnyújtás, tv-ajándékozás

A megyeiek még a decemberi pártcsoport-értekezleten elhatározták, ogy felajánlásokat tesznek hazánk felszabadulásának 25. évfordulója szteletére.

Az állomány tagjai a szakmai feladatok még eredményesebb végrehajisa mellett elsősorban a községi önkéntesek munkavégzését elősegítő patonálást vállaltak.

Az 1. sz. pártcsoportbeliek átlagban négy alkalommal, az utasításban iztosított munkaidő-kedvezmény igénybevétele nélkül, ellenőrzéseket véeznek, és hathatós segítséget nyújtanak a tananyagok elsajátításához.

A 2. sz. pártcsoport tagjai pedig — többségükben műszaki beosztásan dolgozók — a testületek használatában levő felszereléseken kijavítják z ellenőrzések alkalmával észlelt olyan hibákat, amelyek elhárításához elentős anyagi ráfordítás nem szükséges.

A megyei törzs tagjai — a megyei rendőr-főkapitányság dolgozóival gyetemben — csatlakoztak a „Televíziót minden iskolának!" országos nozgalomhoz, és a felajánlott összegeket eljuttatták az illetékesekhez.

PEST: Tűzrendészeti kiállítás, továbbképző tanfolyam, „Ki mit tud", társadalmi munka

A dolgozók tűzrendészeti felvilágosítása érdekében a megyeiek vándorciállítást hoztak létre. A megye egyik legnagyobb létszámú üzemében, a Csepel Autógyárban nyitják meg, majd tablóikat több exponált üzemben is bemutatják.

A pártlapszervezet és a szakmai vezetés kezdeményezésére a termelőszövetkezetek tűzrendészeti előadói, megbízottai részére 4 napos továbbképző tanfolyamot szerveztek. A feladatot az I. fokú hatóságaiknál hatósági munkakörben dolgozó tisztek és tiszthelyettesek aktív közreműködésével oldották meg.

A kárelhárításra való felkészülés fokozása érdekében a ceglédi és a százhalombattai parancsnokságon 3—3 napos módszertani foglalkozást folytattak le az őrségparancsnokok és helyetteseik, valamint a rajparancsnokok részvételével.

A ceglédi parancsnokságon vetélkedőt rendeztek Lenin életének és munkásságának, valamint hazánk felszabadulás utáni fejlődésének ismeretanyagából. A politikai, társadalmi és gazdasági fejlődés tárgykörén kívül a tűzoltóság negyedszázados fejlődése is témája a vetélkedőnek.

A dabasi parancsnokság személyi állományának felajánlása is jelentős. A községi pártszervezet és a tanács „kultúrpark" létrehozásához kérte a társadalmi szervek segítségét. A dabasi tűzoltók vállalták, hogy aktív részesei lesznek a munkálatoknak.

TOLNA: Gépjárművezetők versenye, társadalmi munka, találkozó-szervezés, villámtorna

A kettős jubileum tiszteletére a pártszervezet és a szakmai vezetés versenyfelhívással fordult a gépjárművezetőkhöz. A felhívásban az üzemanyaggal való takarékoskodás, a karbantartás szakszerű elvégzése és a balesetmentes vezetés a főbb szempontok. A megyében szolgálatot teljesítő gépkocsivezetők egyöntetűen vállalták a felhívásban foglaltak teljesítését.

A szekszárdi parancsnokság állománya befejezi a félig elkészült műhelyek felépítését, kocsimosót létesít, s a raktárakat is kitatarozza. Az irodahelyiségek átrendezésével három hálóhelyiséggel többet biztosítanak a szolgálatosok részére.

A dombóváriak a pártszervezet által meghirdetett verseny keretében politikai és szakmai ismereteket felölelő, a szolgálat jobb ellátását elősegítő versengésben vesznek részt, és saját erőből elvégzik az ebédlőjük bővítését.

A megyeiek április 4 tiszteletére találkozóra hívják meg a 25 éve szolgálatot teljesítőket, a nyugdíjasokat, valamint azokat a hivatásos és önkéntes tűzoltókat, akiket a legnagyobb nemzeti ünnep alkalmából kitüntetésben, jutalmazásban fognak részesíteni.

Röplabda-csapatukkal szerepelnek a fegyveres erők között rendezendő villámtornán.

Versenybizottságuk a felajánlások teljesítését havonta ellenőrzi, és a legjobb eredményt elérőket jutalomban részesítésre javasolja.

KÖZPONTI JAVÍTÓMŰHELY: A mentő tűzrendészet állandó ütőképességének, a gépjárművek és a felszerelések biztonságos használhatóságának növelése

Az országos parancsnok elvtárs felhívását a központi javítóműhely pártalapszervezete áttanulmányozta, és úgy határozott, hogy felhívással fordul az állomány tagjaihoz. A felhívás ismertetése után a dolgozók bejelentették, hogy csatlakozni kívánnak az évfordulók tiszteletére indított munkaverseny-mozgalomhoz. Felajánlásaikat az alapszerv 15 pontban foglalta össze. Többek között:

— felújítják és a kismotorfecskendő-műhelynél üzembe helyezik a kis teljesítményű szivattyúk mérésére szolgáló bukógátas mérőberendezést;

— munkaerőhiány miatt raktárukban az elmúlt évben számos felújítást igénylő fődarab gyűlt össze. Többek között elvégzik 15 db 1500 l/p-es szivattyú, 2 db habbal oltó gépjárműből kiszerelt fődarab (sebességváltó, első-hátsó futómű), 4 db 10 tonnás hátsóhíd (CSD 710-es), 30 db nyomásszabályozó szelep, 10 db indítómotor felújítását is;

— használt, selejtezésre szánt szerszámaikat (esztergakések) házilag megjavítják, így az új beszerzés helyett is jelentős összeget takarítanak meg;

— átalakítanak 1 db mérőperemes szivattyúteljesítmény-mérő berendezést;

— a műhely műszaki fejlesztése szükségessé teszi az elhasználódott és elavult sűrítettlevegő-rendszer cseréjét. Ezt a szükséges gépek és anyagok birtokában, a külső tervezés és kivitelezés hosszú ideje helyett, idő- és költségmegtakarítással házilag oldják meg;

— 1 db Metz-gyártmányú gépezetes tolólétra elavult elektromos vezetékeit és szerelvényeit leszerelik, helyette újakat építenek be, és a szerelvényeket módosítják;

— 1 db fémforgácsgyűjtő kézikocsit készítenek, a fémforgácsoló gépeket pedig magasított védőlemezzel látják el, a balesetveszély csökkentése céljából;

— a marógépbe beépített hűtőfolyadék-tartály kezelése és tisztántartása hosszadalmas, körülményes. Helyette könnyebb külső tárolót készítenek, ez gyorsabb és higiénikusabb munkakörülményeket biztosít;

— a légzőkészülékek egységes használhatósága végett az országos cserekészlethez importból érkezett 160 db oxigénpalack szeleptörzs-menetelt átvágják és 200 db zárt anyát készítenek.

A műhely KISZ-esei sem akartak kimaradni a vállalásokból. Jubileumi képkiállításon szemléltetik a műhely 25 éves történetét, fejlődését. A műhelyüknél működő SZOB-bal karöltve vetélkedőt szerveznek. Felújítják a szakma ifjú mestere mozgalmat is. Kirándulást szerveznek a felszabadító Vörös Hadsereg útjának egy állomására. Ezenkívül kollektívan megtekintenek egy olyan filmet vagy kiállítást, amely hazánk felszabadításáért folytatott harcokat elevenít fel.

— K —

TŰZOLTÓK AZ ÉVFORDULÓK TISZTELETÉRE

Új orszá

„Hass, alkoss, gyarapíts,/A haza fényre derül!" – a Him
költőjének messzi jövőbe mutató szavai idéződnek fel, amikor az
múlt esztendők hazai történetét összegezzük.

A békés alkotómunka évei voltak ezek, a szocialista közös
megbecsült tagjaként, nagy barátunk, a Szovjetunió sokoldalú tá
gatását élvezve, következetes marxista–leninista politikát folytató
tunk vezetésével dolgozó népünk véghez vitte a történelmi te
lerakta a szocializmus alapjait, és hozzálátott a teljes felépítéshe

Új iparágak fejlődtek ki, a régiek jórészt megújultak, a kez
nehézségeket gyorsan leküzdve a gazdagodás útjára léptek term
szövetkezeteink, száz- meg százezrek költöztek új otthonba, s gy
podtak műveltségben.

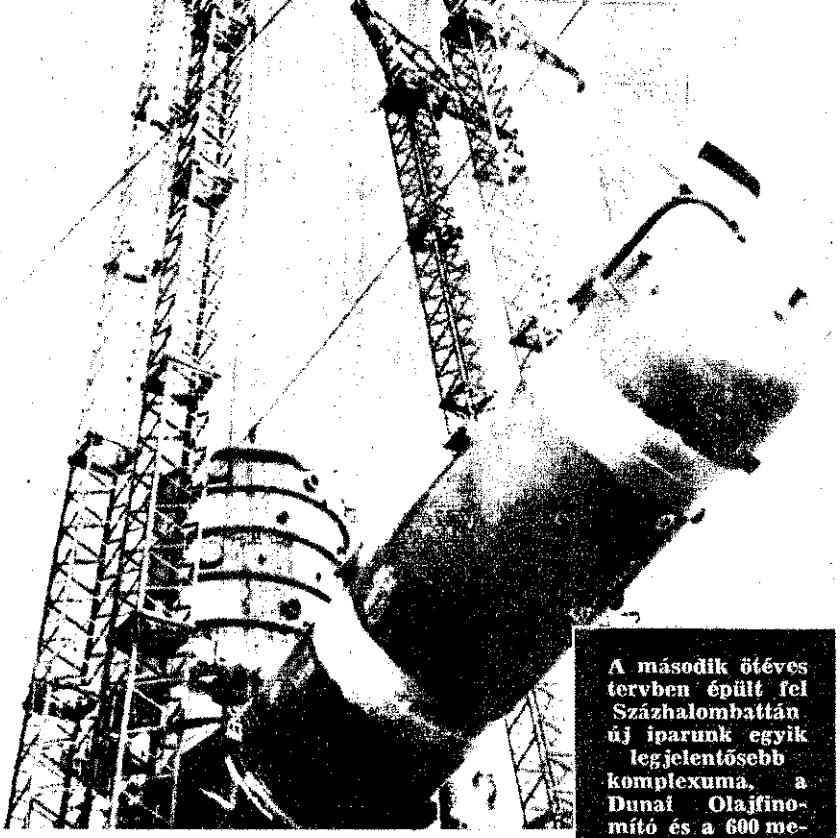

A második ötéves tervben épült fel Százhalombattán új iparunk egyik legjelentősebb komplexuma, a Dunai Olajfinomító és a 600 megawattos hőerőmű

A Tiszai Vegyi Kombinát is az elmúlt évtized egyik nagy alkotása. Sokfajta üzemei máris nemzetközi hírűek

Az egy főre jutó orvosok számában már jó néhány fejlett tőkés országot megelőztünk. A doktorok között évről évre nő a fiatalok számaránya

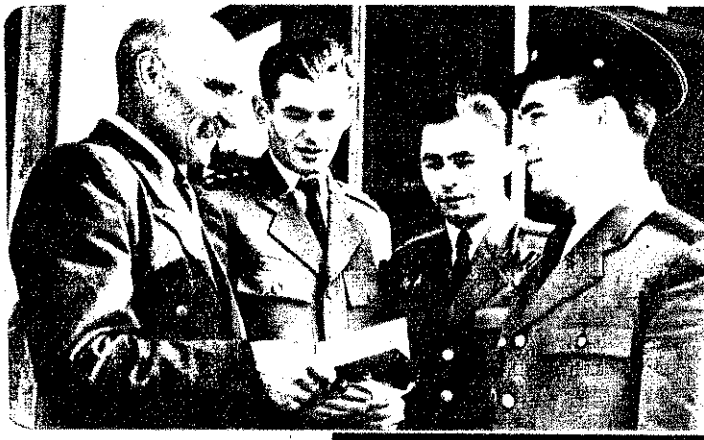

Diplomakiosztó ünnepség a Zrínyi Akadémián. Ennek az ifjú főhadnagynak az édesapja vöröskatona volt

Huszonhat olimpiai és még ennél több VB-aranyérmet szerzett sportolóink az elmúlt tíz évben. A legszebb győzelmet Parti J nos aratta

A szövetkezeti gazdálkodás lehetővé teszi a legfejlettebb technika alkalmazását a mezőgazdaságban

született

A gazdaságirányítás új mechanizmusa mindjobban kezdi betani a hozzá fűzött reményeket: joggal bízhatunk benne, hogy a hetőségeket messzemenően kihasználva, az elkövetkező évtizedben fejlett ipari országok sorába lépünk, s az ezzel járó előnyök egész pünk javára gazdagon gyümölcsöznek majd.

De azt is tudjuk: ennek csakis a jelenleginél több, s főként tékonyabb munka lehet az útja, a még megoldatlan gondoknak ez az egyetlen reális megoldási lehetősége.

S hogy ez a fejlődés az elkövetkező negyedszázadban még töretnebb legyen, éberen védjük vivmányainkat, hiszen van mit védeleznünk.

Salgótarjánnak 1820-ban nyolcszáz lakosa volt, ma negyvenezer, s túlnyomó többségük az elmúlt 25 évben költözött új otthonába

Ez is elképzelhetetlen volt a Horthy-rendszerben: a SZOT hajdúszoboszlói 400 ágyas üdülője. Építési költsége 90 millió forint volt

Jelképes pillanat az egyik vidéki munkásörségnél: a leszerelő veterán saját kezűleg adja át a fegyvert ifjú utódjának

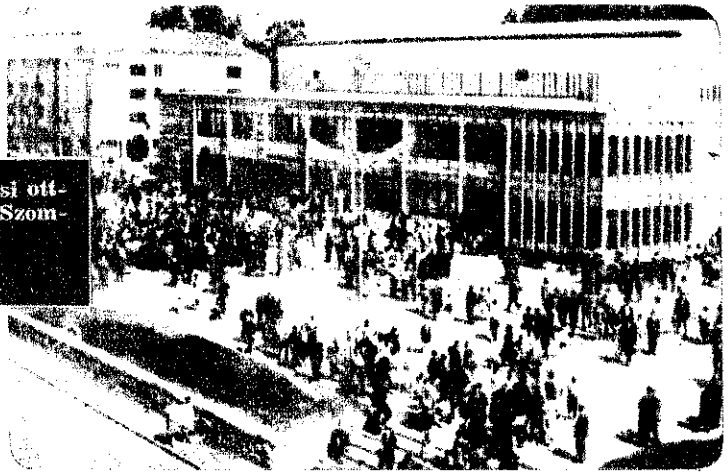

A négyezernyi művelődési otthon egyik legszebbike Szombathelyen épült fel

Szép születésnapi ajándék a budapesticknek: megnyílt a metró. Fock Jenő a Minisztertanács elnöke is részt vett a megnyitó ünnepségen

A pécsi új nyugati városrész panorámája

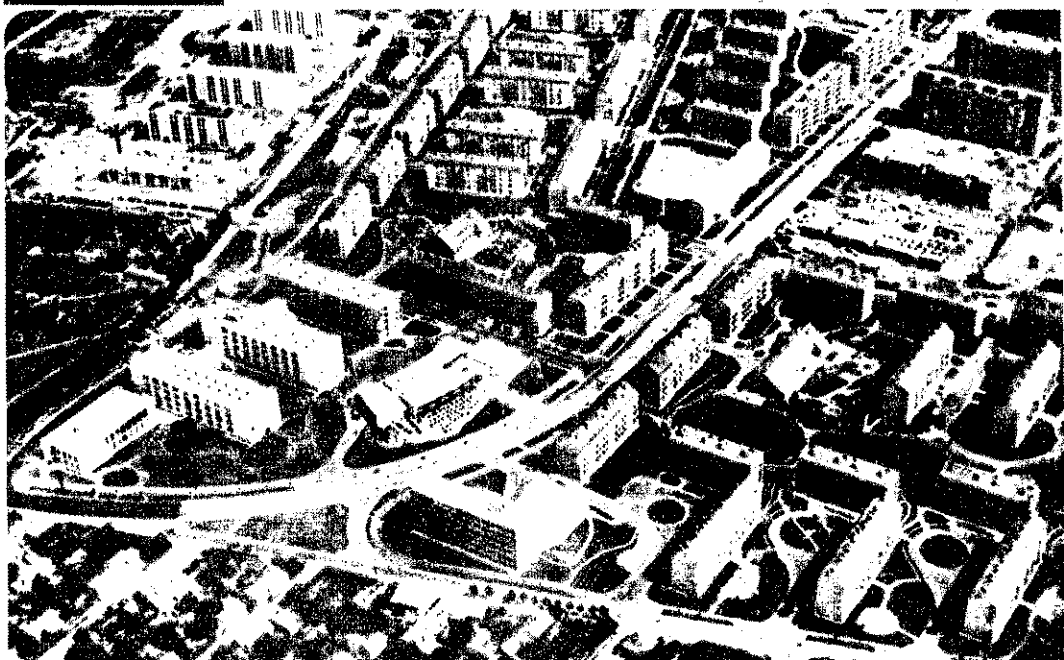

Battonyától — Nemesmedvesig

25 Dicső harcok nyomában

A nyugati határszélen

Március 23-án a Legfelsőbb Főparancsnokság meghatározta a 3. Ukrán Front csapatainak további feladatait. A főparancsnokság parancsa értelmében a 9. és a 6. gárdaharckocsizó hadseregnek Kőszeg, a 26. hadseregnek pedig Szombathely irányában kellett támadnia.

A szovjet csapatok gyors előrenyomulására jellemző, hogy — négy nappal Balatonfüred felszabadulása után — március 29-én már Szombathelyről és Kőszegről is kiűzték a fasisztákat.

Áprilisban a Vörös Hadsereg folytatta felszabadító küldetésének teljesítését.

A 2. Ukrán Front balszárnyának csapatai a Duna és a Fertő-tó között elérték a magyar—osztrák határt.

A hitleristák „Dél"-hadseregcsoportjának szétvert csapatai Bécs felé özönlöttek. Visszavonulásuk néha pánikszerűvé vált.

A szovjet csapatok április 4-én a fasiszták megszállta utolsó magyar helységből, Nemesmedvesről is kikergették a náci betolakodókat, és ezzel hazánk egész területe felszabadult. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány képviselői őszinte hálájukat fejezték ki a szovjet népnek a dicső tettért. Szerte Magyarországon ünnepi gyűléseken emlékeztek meg a történelmi eseményről. Szabadságunk születésnapja: április 4-e a magyar nép legnagyobb nemzeti ünnepévé vált.

1

— Március 25-én reggel 7 órakor pillantottam meg az első szovjet katonákat községünkben — emlékezik vissza Sándor József ny. tű. ftőrm., a munkásmozgalom régi harcosa. Negyedszázada vártam erre a napra, hiszen a Tanácsköztársaság alatt kifejtett és későbbi tevékenységem miatt főleg 1944. március 19. után állandó életveszélyben voltam.

A felszabadulás előtti napokban azonban üzemünkért, a balatonfüredi hajógyárért is reszketnünk kellett. Tudtuk, a menekülő fasiszták minden elmozdíthatót magukkal hurcolnak, és amit nem vihetnek el, igyekeznek felgyújtani vagy felrobbantani.

Öntudatos munkástársaimmal együtt elhatároztuk, hogy minden erőnkkel megvédjük a gyárat. Leszereltük az értékes villanymotorokat, és ládákban a Balaton iszapjába süllyesztettük őket. Mint üzem tűzoltóparancsnok a felszerelések elrejtését is megkíséreltem. Az egyik kismoto fecskendőnket tölgyfa-forgáccsal kibélé gödörbe tettük, tartozékait pedig eldu tuk. Amikor a németek el akarták hurcol a villanymotorokat, azt mondtuk nek már elszállították őket. A másik fecske dőnket azonban elvitték.

A német megszállás utolsó hónapjaib erősen csökkent a munkakedv gyárunkba 240 rohamcsónakból csak 26 készült Most viszont annál lelkesebben láttu munkához, habár sokat nélkülöztünk.

Már jó régen elhallgatott a fegyver zaja, amikor az egyik éjszaka tűz ütött a famegmunkálónkban. A lángok nemcs a faszerkezetű épületet meg a benne tár anyagokat fenyegették, hanem a vele eg beépült hangárt is, amely telis-tele v faáruval és még a fasiszták által odahu colt bútorokkal. Az égő épület közelé 800 köbméter tölgyfát, valamint tűzrobbanásveszélyes anyagokat tároltak.

Az volt a szerencsénk, hogy a gyárb egy szovjet autójavító működött, és itt e osztrák gyártmányú kismotorfecsken használtak kocsimosásra, mert mivel a 400-asunk üzemképtelen volt, ezzel av kozhattunk be.

Imre fiam (jelenleg mérnök-ezred volt a gépkezelő, s részt vett az oltásb Cégai Sándor, Bambeck József és más

A fecskendőről 6 sugarat szerelhettü volna, de áttéti darabok hiánya miatt cs 1 sugarat működtethettünk. Így azut akármennyire ügyesen manővereztü saját erőnkkel képtelenek lettünk volna tűzterjedés megállítására. Szerencs azonban a szovjet parancsnok 30 harc küldött a segítségünkre. Hajógyár lév bőven akadt csáklyánk, s a szovjet katon ezekkel húzták le a tetőt. Mi tehát nemcs felszabadulásunkat, hanem gyárunk me mentését is nekik köszönhetjük, mert mogatásuk nélkül a kis tűztávolság miatt — a lángok az egész gyárterület elharapózhattak volna.

2

— Szombathelyen mi is rettenetes nap kat éltünk át a felszabadulás előtti hó pokban — meséli Marosfalvi Antal ny. ftőrm. Egymást követték az angolsz bombatámadások, nemritkán egész ház rok égtek.

Számomra nem annyira az oltás voltak emlékezetesek, mint inkább tűzs részi tevékenységem. A felszabadulás el és után összesen 3994 db különféle lős hatástalanításában vettem részt. Emlé szem: megyénkben először a celldömö állomásra dobtak le az amerikaiak hosszúkésleltetett bombákat.

Csendőrök őrizték a fel nem robbant vedékeket, amikor kiérkeztünk. A közs elöljáróság csak másnapra adhatott vol munkásokat a kiásásukhoz. A helyi tűz

Ez volt az az épület — mutatja Sándor József

ólaktanyába mentünk segítségért. Alig rtünk oda, megingott alattunk a föld. A ombák felrobbantak.

A felszabadulást követő hónapokban is ok nehéz percet éltem át, mivel városunk s környéke teli volt a legkülönfélébb robanószerkezetekkel. A menekülő németek szép számmal hagytak ilyeneket „emékbe". Egy ízben műhelytűz alkalmával, ltás közben bukkantunk egy bombára. Gyújtószerkezete befúródott a padozatba. Nagy szerencsénk volt, hogy ezt is kizedhettük.

3

— Igazán nem kívánhattam volna szebb zületésnapi ajándékot — mondja Németh Mihály ny. tű. szds. —, mint amiben kétzer is részesültem. 45-ben a felszabadulás hónapjában töltöttem be az 50. életévemet, s lám, a nagy esemény 25. évfordulóját s megélhettem.

Akkoriban gépkocsivezető voltam a kőzegi városi tűzoltóságnál. Akárcsak a többieket, engem is kényszeríteni akartak, hogy Nyugatra meneküljek, de bárhogyan enyegettek, elhatároztam: egy tapodtat em megyek.

Mintha csak tegnap történt volna, úgy emlékszem a felszabadulás első óráira. Verőfényes reggel volt. A sziréna-toronyban rejtőztem el, mert reméltem, a menekülő városi urak itt nem keresnek. Felzereléseink java részét azonban elhurcolák.

A bencéskertnél menekülő németek fuottak, s közelükben feltűnt az első szovjet ank. A masina azonban erősen „köhögött". Mint öreg gépkocsivezető azonnal udtam, elfogyott az üzemanyagja.

Gyorsan leszaladtam, és kinyitottam a aktanya hátsó kapuját, hogy szabad legyen az útja.

Alacsony, mongol arcú katona ugrott ki tankból. „Vannak itt németek?" — kérdezte kiabálva. Az I. világháborúban orosz ogságban voltam, és elég jól megtanultam nyelvüket, úgyhogy oroszul nyugtattam neg. „Benzin van?" — kérdezősködött tovább. „Van!" — válaszoltam. A nyilas HM-nek ugyanis itt maradt 16 hordója. O mologyec!" (Ó, derék fiú!) — kiáltott fel örömmel a fiatal harcos. Egy teherautóra akták a hordókat, de az autó elromlott. Só két órát dolgoztam, mire megjavítottam.

Egy Cvetko nevű őrnagy elvtárs lett a városparancsnok. Bennünket, tűzoltókat nagyon szeretett. Gyakran javítgattuk a gépkocsijaikat. Nemegyszer én voltam a olmácsa. Ő adott nekünk kismotorfecskendőt is, és az ő segítségével eszkábálhattuk össze az első vonulószert a környéken maradt roncsok, alkatrészek felhasználásával.

Németh Mihály

Marosfalvi Antal

A hivatásos tűzoltók túlnyomó többsége Nyugatra ment. Ezért jó darabig önkéntesek látták el a szolgálatot. Két tűz különösen emlékezetes a számomra. Az egyik a Városháza égése volt. Bombazáporban oltottunk, méghozzá azzal a 800-assal, amelyiket a német megszállás utolsó napjaiban szándékosan elrontottam, (egy tűhegynyi lyukat fúrtam a porlasztójába), s amelyet ezért nem is vittek Nyugatra.

Mivel a bombázás miatt nem végezhettük el a takarítást, a tűzgócok másnap újra fellobbantak. A pótolhatatlan értékű épület java részét azonban így is megmentettük. A másik tűz a Kálvária templomban keletkezett. Heves szélvihar tombolt. Fecskendőnk nem juthatott fel a meredek hegyoldalon, igaz vízforrás sem volt.

Leszereltük egy présház ajtaját, és azt tettük a hiányzó templomajtó helyére, hogy a belső tér kevesebb levegőt kapjon. Szerencsére a közelben találtunk egy lefolyót, s vagy 200—300 liter víz volt benne. Így azután vizes rongyokkal csapkodtuk a tüzet, s az értékes műkincsek jó részét sikerült megmentenünk, bár a templom egy része sajnos kiégett.

4

Az időpont 1945 március utolsó napjainak egyike. Egy fiatal cipőgyári munkás a mostani Köztársaság tér környékén sétál a barátjával. Az egyik üzlethelyiség kirakatában érdekes feliratra lesznek figyelmesek. „Itt lesz a MADISZ-szervezet" olvassák, és gyanítják, hogy az ismeretlen szó „I" betűje ifjúságot jelent. Úgy gondolják, mint fiataloknak, nekik is érdemes lenne közelebbi kapcsolatba kerülni vele.

Remélték, az MKP-szervezetben többet megtudnak majd a MADISZ-ról. Az egyik munkatárs igen szívélyesen fogadta őket. Elmondta, hogy az demokratikus ifjúsági szervezet lesz, és ha kedvük van, akkor segítsenek, takarítsák ki, és hozzák rendbe a helyiséget, s rendezzenek be egy Leninsarkot.

Így is történt. Az egyik fiatal munkás Tanay József volt, a mostani tű. alez. s városi és járási tűzoltóparancsnok, aki így lett alapító tagja a szombathelyi MADISZnak, s nem sokkal később művezetőjének tanácsára az MKP-szervezetbe is belépett.

Elvtársaival együtt ő is szinte fejest ugrott a politikai élet mélyvizébe. A tudást, a tapasztalatot lelkesedéssel igyekeztek pótolni, és amikor különféle pártok „demokratikus" szónokai a burzsoá rendet próbálták dicsőíteni egyes gyűléseken, bátran vitába szálltak velük, hirdetve a csak nemrégen felismert igazságot. Talán még akad egy példány a Vas megyei demokratikus ifjúság első újságjának abból a számából, amelyben egy Tanay József nevű fiatal munkás az ifjúság egysége mellett szállt síkra.

5

És megérkeztünk Nemesmedvesre. Az egykori falu ma pár házból áll mindössze, s csupán 41 lakosa van. A többiek a környékre vagy más vidékre költöztek. Hiába, jó néhány kilométerre van a legközelebbi lakott település, és senki sem szeret isten háta mögötti helyen élni. Habár a villanyt ide is bevezették, a tv meg a rádió az egyetlen kapocs a külvilággal.

Tűzoltókat itt hiába is keresnénk, Vasszentmihályon azonban, ahová Nemesmedves is tartozik, annál inkább találhatunk lelkes önkénteseket.

Horváth Ferenc bácsi most a testület elnöke. 1915 óta tűzoltó. Molnár Ignác bácsi hivatalosan már nem ténykedik — ő is túl van a 70-en —, de nemigen képzelhető el komolyabb összejövetel nélküle. S mint veterán önkéntes, az 1965-ös árvíz idején ő is derekasan helytállt.

Az akkori áradat persze semmiség volt az 1945 március végi, április eleji napokhoz képest — mesélik.

Négyszer is gazdát cserélt a község, és amit megkímélt a háború, azt egy szadista német törzsőrmester igyekezett elpusztítani. Számos házat saját kezűleg ő gyújtott fel foszforos lövedékkel.

A falu számos lakosa, köztük Horváth bácsi is Nemesmedvesen rejtőzött el, és várta a felszabadítást.

A felgyújtott és lerombolt házak, de a düledező régiek helyett is azóta újak és igen takarosak épültek. Tetejükön tv-antennák magasodnak, egy kicsit az új életet is jelképezve.

A fejlődéssel a testület is igyekezett lépést tartani. Több sikeres beavatkozás mellett szép versenyeredmények is tanúsítják ezt. Most a versenycsapat gerincét jórészt azok a fiatalok alkotják, akik a háborút már csak apáik elbeszéléséből ismerik. **(g—oz)**

Tanay József

25 év

A DOLGOZÓ NÉP SZOLGÁLATÁBAN

1

A felszabadulás utáni években még az ilyen „laktanya" volt a jellemző

2

Az elmúlt két évtized alatt azonban új laktanyák egész sora épült

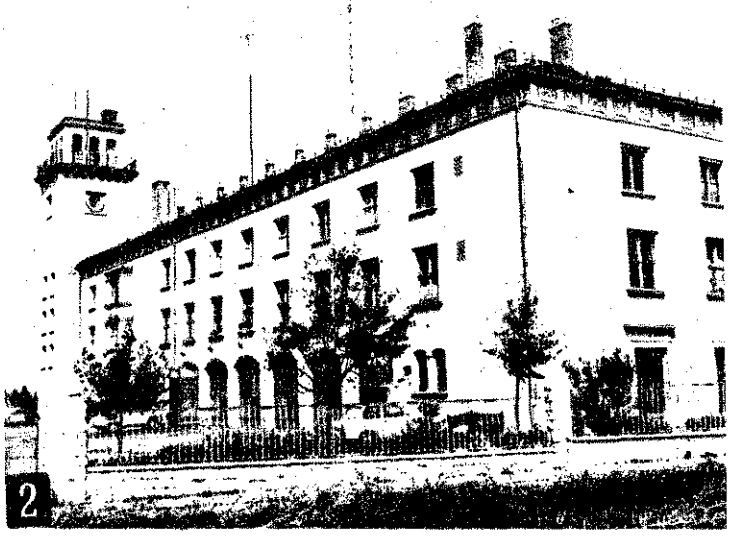

Április 4-e szocialista államiságunknak is születésnapja. Felszabadulásunk tette lehetővé, hogy a szétzúzott régi helyébe egy olyan állami szervezetet hozzunk létre, amely a dolgozó nép és vívmányai védelmét tekinti az egyik legfőbb feladatának.

Az elmúlt 25 esztendőben a tűzrendészet is e szocialista államgépezet szerény, de fontos részeként működött, feladatait, fejlődésének irányvonalát ez a körülmény határozta meg elsősorban.

Most, amikor a nagy ünnep jegyében visszapillantunk negyedszázados tevékenységünkre, ezt nem a magunk ünneplésének célzatával tesszük, hanem azért, hogy emlékezzünk, s felidézzük utunk legfőbb állomásait. Hazánk tűzvédelmének és testületünknek 25 esztendős története is egyértelműen bizonyítja, hogy pártunk és kormányunk az állampolgárok élet- és vagyonvédelmét mindenkor elsőrendű fontosságú feladatnak tekintette, s a lehetőségekhez mérten mindig sokoldalú támogatást nyújtott egy szocialista országhoz valóban méltó felkészültségű és felszereltségű tűzoltóság, tűzrendészeti szervezet kialakításához.

Ha fejlődésünk nem is volt töretlen, ha még ma is szép számmal akadnak rendezetlen problémáink, kisebb-nagyobb nehézségeink, azért nekünk, tűzoltóknak különösképpen van lehetőségünk mit mivel összehasonlítani.

A gyászos emlékű Horthy-rendszertől ugyanis szomorú örökség maradt ránk. A helyi hatóságok mostoha gyermekeként kezelt, szegényesen ellátott és szétforgácsolt szervezetű tűzoltóságok szinte a semmiből kezdték a felszabadulást követően. Felszereléseinek túlnyomó részét a fasiszták Nyugatra hurcolták, a régi rendhez húzó tisztikar nem volt alkalmas a demokratikus újjászervezés irányítására.

A felszabadulást követő első néhány esztendő hősi korszaka volt újjáéledő tűzoltóságunknak. Az infláció nyomorúságai közöt egyszerre kettős feladatot kellett ellátnia: a működőképesség jórészt saját erőből történő helyreállítását és a testület soraina rendezését.

E korszak két kiemelkedő eseménye: az Ideiglenes Nemzeti Kormány 10.280/1945. számú rendelete, a fiatal népi demokrácia első tűzrendészeti okmánya, ez teremtette meg az egységes, demokratikus tűzoltóság szerve-

3

A rosszban is együtt! – egy kicsit ezt is jelképezi ez a sokéves felvétel

4

A siklósi önkéntesek új tűzoltóotthona, amely társadalmi segítőink megbecsülésének is szép kifejezője

5

Itt még nem ilyen takaros a szertár, de a felszerelés már korszerűsödött

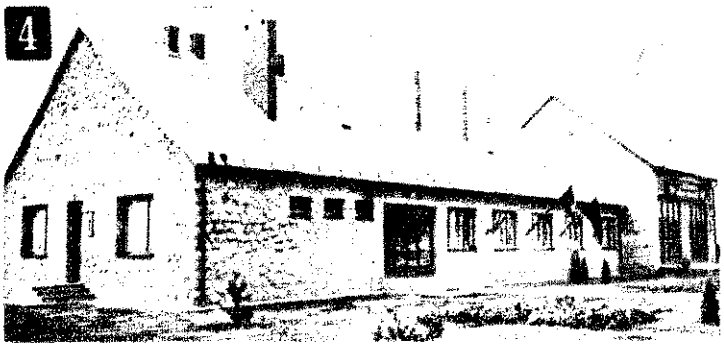

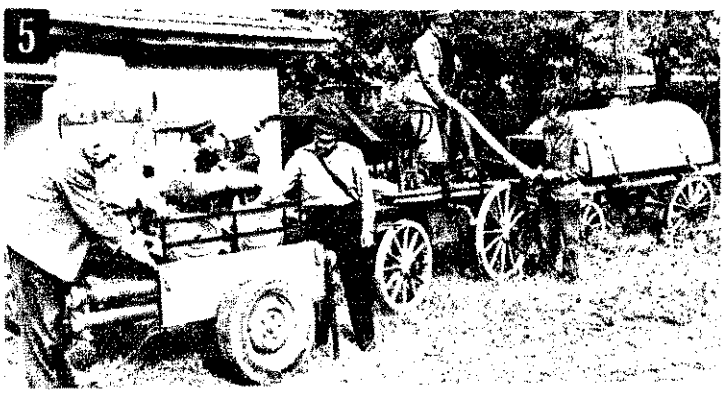

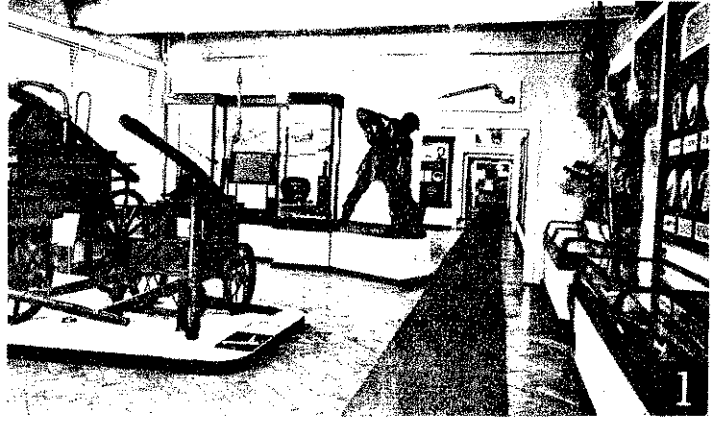

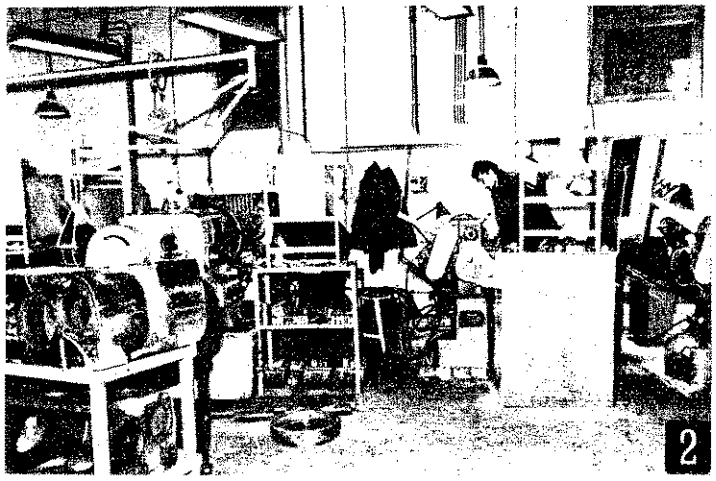

1

A Tűzoltó Múzeum testületünk gazdag hagyományainak és fejlődő jelene dokumentumainak reprezentatív őrzője

2

A Központi Javítóműhely, ahol ma már magas igényeket kielégítő speciálszerek is készülnek

3

Az 1960-as szajoli kísérletsorozat is hozzájárult ásványolajtelepeink tűzvédelmének korszerűsítéséhez

tét, s rögzítette a tűzrendészeigazgatás legfőbb alapelveit.

A másik; az 1948-as 5090-es ómű kormányrendelet az állai tűzoltóság létrehozásáról s ról, hogy ettől kezdve a Belyminisztérium egyik testülete int, a többi belügyi szerv l kölcsönös együttműködésben unkálkodhatunk.

Fiatal állami tűzoltóságunk en nehéz körülmények között zdte tevékenykedését, az új szerzeti forma előnyei csak pár múlva bontakozhattak ki. A akció sorozatos gyűjtogatásokl igyekezett szabotálni a hámeves terv teljesítését, s egyben a szocialista átalakítás előkészítését.

Ugyanakkor kevés volt a felszerelés, a korszerű laktanya, a fizetés és a tapasztalat is, hiszen a ma testületünk gerincének számító egykori munkás- és parasztfiatalok újoncként még éppen csak elkezdték a hivatás szolgálatával járó tudnivalók elsajátítását.

Az új szervezeti keretek között azonban e nehézségek ellenére is erőteljesen fejlődött tűzoltóságunk, és társadalmi segítőinek tevékenykedése is mind határozottabban kezdett kibontakozni.

Ezt a fejlődést serkentette tovább a kormány 62/1952-es számú rendelete, amikor hatósági jogkörrel ruházta fel szerveinket.

Míg 1946–1949 a veszedelmes tűzesetek évei voltak, az 1952-t követő esztendők – habár ekkor is szép számmal akadtak súlyosabb káresetek – a megelőző tűzrendészet erőteljes kifejlesztésének az évei lettek.

Ettől kezdve, hogy egy kézben összpontosult a tűz elleni harc irányítása, s ugyanakkor az érdekelt hatóságokat és létesítményeket is kötelezték a szükséges intézkedések megtételére, megkezdődött a küzdelem a tűzkeletkezési lehetőségek minimumra csökkentéséért.

Néhány esztendő múltán újabb két esemény témjelezte a választott út helyességét. 1955-ben az Elnöki Tanács törvényerejű rendeletet alkotott a tűzoltóságról és a tűzrendészetről, s ennek alapelveit kormányrendelet konkretizálta. Ettől az időponttól minden érdekelt szerv kötelességévé vált, hogy a tervezéstől a használatba vételig figyelembe vegyék az élet- és vagyonvédelmet szolgáló tűzrendészeti követelményeket.

Egy másik kormányrendelet – 1956 elején – a demokratikus

4

Készülődés az oltási gyakorlat végrehajtására, valahol Csongrád megyében

5

Mintegy 200 ezer kéreset tette próbára egységeink felkészültségét. A keletkezési ok az óbudai hajógyári tűz alkalmával is súlyos gondatlanság volt: cigarettát dobtak a benzinesvödörbe

6

A tűzoltóhajó is nem egy érdekes beavatkozásnak volt részese

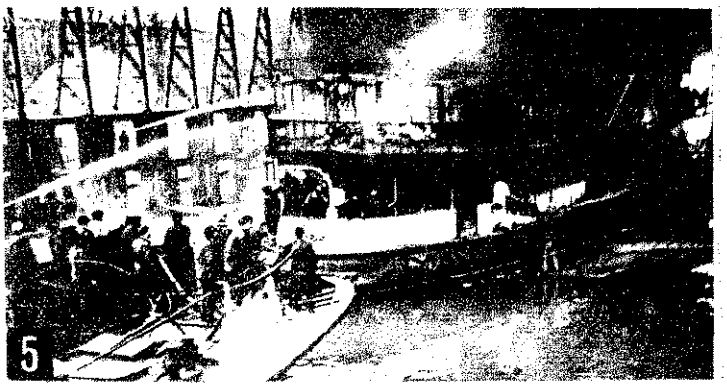

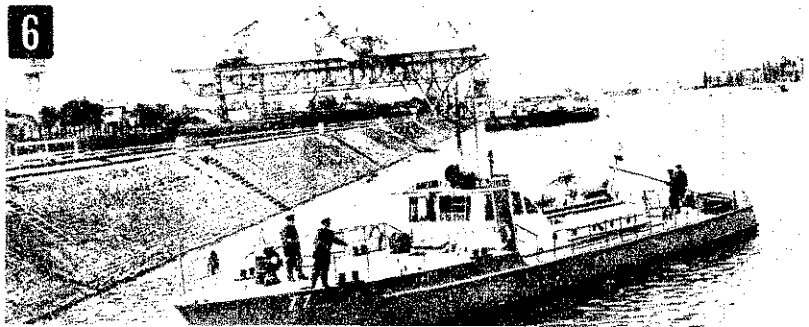

1

„Jelentkezzen! Vétel!" – URH-hálózatunk kiépítése jelentős állomása volt testületünk fejlődésének

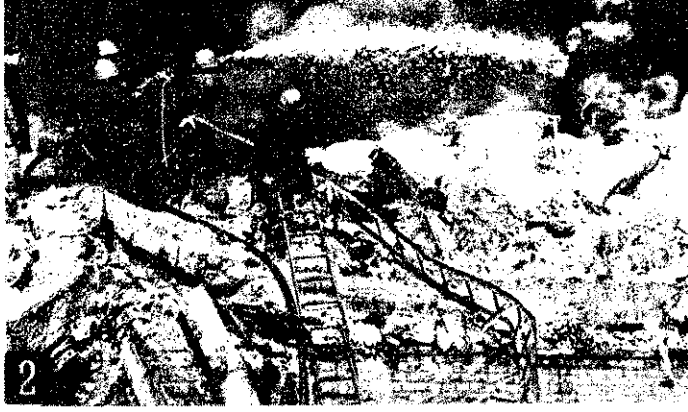

2

Az elmúlt 25 év egyik legveszedelmesebb tűzesete a Ruggyantaárugyárban keletkezett a technológiai előírások súlyos megmegsértéséből

3

Ennek a szovjet turbóreaktív oltógépnek a segítségével fékezték meg az algyői vadkitörést

alapokon újjászületett önkéntes tűzoltóságok működésének adott mindmáig jól bevált testületi kereteket.

Az ellenforradalom sötét napjaiban a munkáshatalmat fenyegető veszély testületünket is létalapjaiban támadta. S habár sorainkban is akadtak, akik meginogtak, s akiket félrevezethettek, testületünk egésze derekasan helytállt. Főleg Budapesten pótolhatatlan értékeket mentett meg egyetlen órára sem szünetelő tevékenységével.

A gyors konszolidációt követő esztendők fejlődési iránya két belügyminiszteri rendeletben jutott kifejezésre. Ezek közül az első már 1957-ben napvilágot látott, és széles körű kereteket teremtett ahhoz, hogy hatóságaink a kor adott színvonalán és az érintett szervek aktív közreműködésével következetesen érvényre juttassák a megelőzés érdekeit.

Ezzel egyidejűleg és az előbbivel szoros kölcsönhatásban az 50-es évek végén és a 60-as évek elején kezdődött meg mentő tűzrendészetünk korszerűbb alapokra helyezése. Államunk jelentős ráfordításokkal igyekezett biztosítani, hogy szerekkel, felszerelésekkel való ellátottságunk lépést tartson dinamikusan fejlődő népgazdaságunkkal.

Az időszak másik fontos vonása: a műszaki fejlesztés, kutatási munkánk széles körű kibontakozása, annak a törekvésnek a jegyében, hogy a gyakorlati tapasztalatok messzemenő általánosításával a kor követelményeihez igazítsuk egész tevékenységünket. Az 1963-ban megjelent újabb belügyminiszteri rendelet szövege és szelleme nyomatékkal kifejezésre juttatta ezt a törekvést. Ugyanakkor számottevően megnövelte az érintett szervek és létesítmények vezetőinek felelősségét a tűzrendészeti tennivalók végrehajtásában. Az 1-es rendelet kiadását követő csaknem hét eszte már egészen a közelmúlt, te letünk ifjabb korosztályai is lekvő részesei voltak az a kifejtett tevékenységnek.

Feladataink a népgazda ban végbemenő rohamos á kulással egyre bonyolultab lettek, és még akkor sem k nyű eleget tenni sokirányú telezettségeinknek, ha figye be vesszük, hogy a tenniv összehasonlíthatatlanul felké tebb állományra hárulnak, huszonkét évvel ezelőtt, an az első állami egységek l jöttek.

Sokatmondó tény, hogy

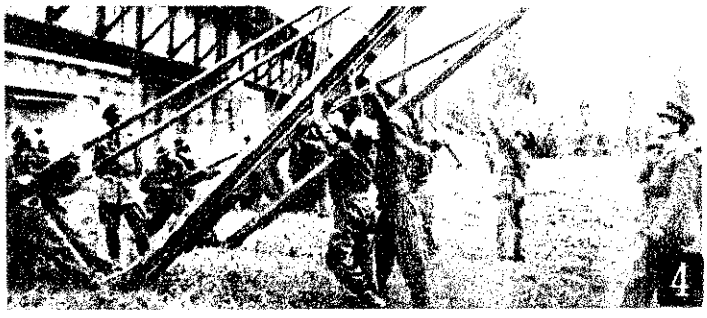

4

Sok-sok éves felvétel egy létraszerelési gyakorlatról

5

Ez a kép már sokkal frissebb, s egy szerelési versenyre készülődés közben örökítette meg a kétszeres bajnok XI. kerületieket

6

Az elmúlt tíz esztendő egyik legeredményesebb versenyzője volt a kiskunfélegyházi Gut ftőrm.

1

Tanulmányi látogatás Százhalombattán

2

Mind nagyobb felkészültséget és felelősséget követel a megelőző tűzrendészeti tevékenység is

3

Ez a régi kép egy Baranya megyei tűzrendészeti kiállításon készült. Százezrek ismerkedtek meg ilyen alkalmakkor a megelőzés alapvető tudnivalóival és testületünk tevékenységével

2

3

r kétéves akadémián képezik leendő tiszteket, s a fontos lati tervek között szerepel a ttképzés még magasabb szint- helyezése; de az is, hogy ma r a legénységi állományúak ztött is szép számmal akadnak ttségizettek vagy technikumot gzettek – az elődeinél lényesen műveltebb tűzoltónemzek képviselői.

S hogy az újabb negyedszád küszöbén joggal bizakodhak hazánk tűzrendészetének ábbi erősödésében, azt azért bátran kijelenthetjük, mert rtunk és kormányunk gondosdásával egyidejűleg az újabb 25 esztendőben is éppen úgy támaszkodhatunk a világhírű szovjet tűzoltóság élenjáró tapasztalataira, mint ahogyan tevékenységünk most lezárult egész szakaszában is élvezhettük sokoldalú segítségét. Ugyanakkor közös kincsünk a többi szocialista ország tűzoltóságának soksok értékes vívmánya is, hiszen kapcsolataink állandóan bővülnek, együtt keressük a megoldást a mindannyiunkat sajátosan foglalkoztató problémákra.

Az elmúlt 25 esztendőben hozzávetőleg 200 ezer tűzeset pusztított hazánkban, s tette nemegyszer próbára egységeink erejét és felkészültségét. Ezek a káresetek kétségkívül érzékeny veszteséget okoztak népgazdaságunknak. Ugyanakkor gondatlanságból emberéletek százai is áldozatul estek a lángoknak, s őket már semmi sem pótolhatja.

De az is vitathatatlan, hogy szerény, ám mind nagyobb felkészültséget és fokozottabb helytállást követelő munkálkodásunk számottevően hozzájárult a károk enyhítéséhez.

S hogy ezt elmondhatjuk, abban ma már kétszázezerre becsülhető társadalmi segítőink is jelentős érdemeket szereztek. Az ő áldozatos tevékenységüket pártunk és kormányunk is magasra értékeli, mint azt több ízben kifejezésre juttatta.

Most, amikor az elmúlt huszonöt esztendő vívmányaira alapozva kívánjuk korszerűbbé tenni hazánk tűzrendészetét, biztos útmutatóra, pártunk Központi Bizottságának 1969 novemberi határozatára támaszkodhatunk. E fontos dokumentum, a Belügyminisztérium szerveinek sorában a mi munkánkat is értékelve és elismerve, hosszabb időszakra szólóan meghatározta további tennivalóinkat.

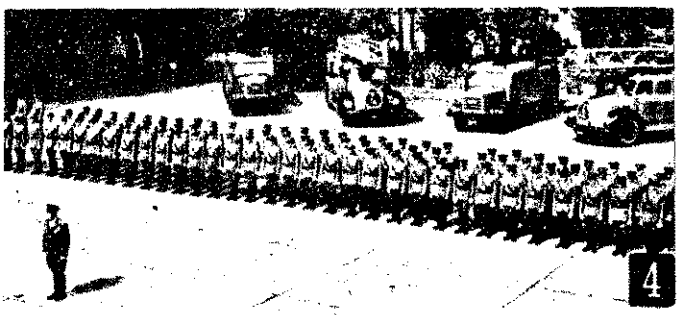

4

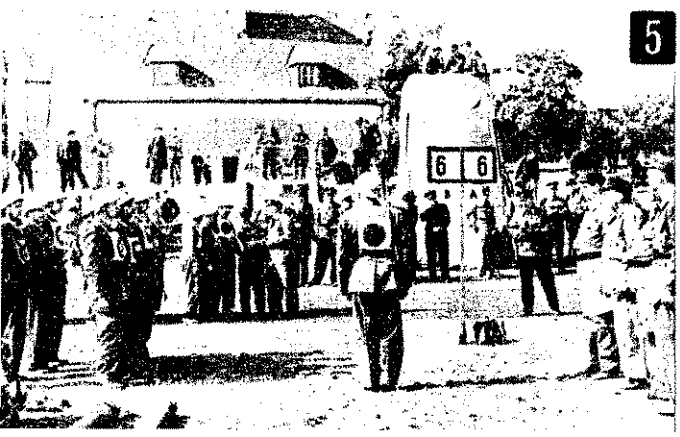

5

4

Tisztavatás. Már kétéves akadémián képzik tisztjeinket

5

Önkéntes és létesítményi tűzoltócsapataink külföldi versenyeken is nem kevés elismerést szereztek

6

Ezt látta az objektív egy verőfényes délelőttön a Kun utcai laktanyában

6

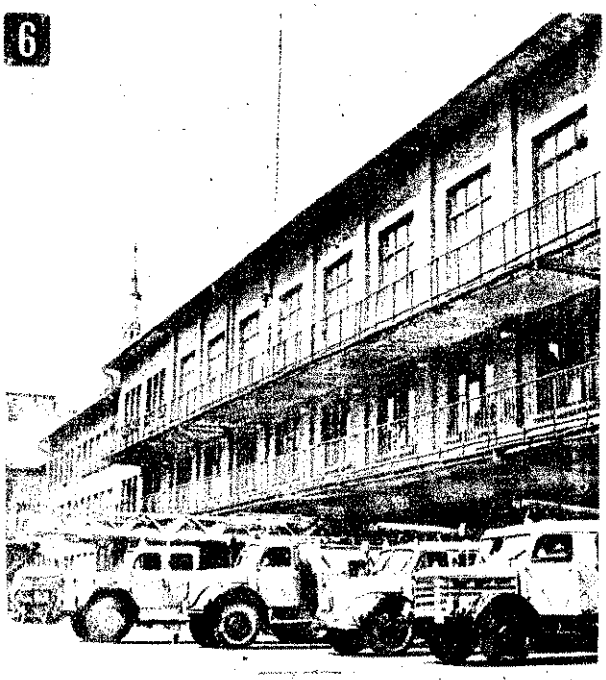

Dr. Pillók János tű. alez., országos parancsnokhelyettes m
nyitójában üdvözölte a tanácskozás résztvevőit

Mint arról múlt havi számunkban már hírt adtunk, a február 19-i tanácskozás — az országos parancsnok bevezető előadását követően — a tűzrendészeti szervek 1969. évi tevékenységével és az 1970. évi főbb feladatokkal foglalkozott. A tanácskozás alapját a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának beszámolója képezte.

A kritikus hangvételű és az egész tevékenységet átfogóan értékelő beszámoló első része az irányító, ellenőrző tevékenységről adott áttekintést, s egyúttal röviden ismertette azokat a központi intézkedéseket, amelyek ezt a munkát voltak hivatottak még eredményesebben elősegíteni. Pozitívnak ítélte meg az ellenőrzés módszerbeli változásait, az adminisztráció csökkentése érdekében tett kezdeti lépéseket, s a kapcsolatos előrehaladást jórészt annak tulajdonította, hogy tovább javult a területi s BM-pártszervek és a parancsnokok együttműködése.

Kedvezőnek tulajdonította a tűzrendészeti helyzet alakulását, fejlődését, s mint megállapította, ebben nagy része volt számos új létesítmény termelésbe történt belépésének, a villamosenergia-ipar, a vaskohászat, a vegyipar, továbbá a nyomdaipar rekonstrukciójának. Ugyanakkor akadályozó körülményként jelölte meg a továbbra is szűk raktárkapacitást, a nagyszámú elavult, régi üzemépületet s különösen az új, fokozottan tűz- és robbanásveszélyes technológiák elterjedését.

A kapcsolatos fejlődéssel összefüggésben többek között megállapította, hogy a legjelentősebb előrehaladás továbbra is a minisztériumi iparra jellemző, s ezt a magasabb fokú szervezettségnek tulajdonította. A tanácsi és szövetkezeti iparra viszont továbbra is inkább ennek a megállapításnak az ellenkezője vonatkozik.

Számottevő a fejlődés a mezőgazdaságban, a kereskedelemben, az előbbi kategóriában azonban az oltóvízhiány és az üzemegységek megközelítése változatlanul sok gondot, nehézséget okoz. Hasonló a helyzet a lakóházaknál, ahol a háztartások gépesítése, a gáz- és olajtüzelés elterjedése tovább fokozta a veszélyhelyzetet.

Változatlanul eredményesnek ítélte meg a beszámoló a szakhatósági tevékenységet s a hatósági munkában azt a körülményt, hogy tovább sikerült csökkenteni a nyilvántartásban levő létesítmények számát, bár azt is megjegyezte, hogy ezen a téren további hathatós intézkedésekre van szükség és lehetőség. Számszerűségében érzékeltette a hatósági tevékenység kapcsán végrehajtott feladatokat, s azt a véleményt juttatta kifejezésre, hogy az eljárásoknál tapasztalható következetességet minden vonatkozásban érvényesíteni kell, s a hatósági munkának a fejlődéséhez igazítása is múlhatatlanul szükséges tennivaló.

elegendő a saját kezdeményezésű és a
zelmekre ható propagandaanyag. Eg
arra is felhívott, és a kapcsolatos tevé
ség jövőbeni irányaként határozta
hogy az eddiginél sokkal jobban érv
kell juttatni azt az elvet, hogy elsős
— megfelelő elvi irányítással — az
mek és középirányító szervek foglalk

ÁGOS ÉRTEKEZL

A tűzvizsgálati munkát illetően arra mutatott rá, hogy a pozitív vonások fejlesztése mellett még kritikusabban kell értékelni a tűz következtében beállott veszélyhelyzetet, és megkülönböztetett figyelmet fordítani a károsult magatartása és a tűz keletkezése közötti okozati összefüggések felismerésére.

Tűzrendészeti szerveink propagandamunkáját a területi hírközlő szervekkel kialakított kapcsolat szemszögéből vizsgálta, azt javulónak minősítette, de ugyanakkor azt is észrevételezte, hogy még mindig nem

nak a dolgozók felvilágosításával, ol
sával.

Igen jelentős eredményként ért
hogy a szakfelügyeleti munka színvo
nak növekedése következtében javul
lődött a központi és középirányító sz
tevékenysége. Megszűnt a korábbi bi
talanság, nőtt az önállóság, öntevé
ség, és igen pozitív a szemléleti vált
gazdasági vezetőknél. Ugyanígy t
gyarapodott a tűzrendészet társa
munkásainak száma, szakképzettsége,
hez nagymértékben hozzájárult az

Felnek a jegyzetfüzetek

ény, hogy tavaly további közel ezer
jezte be tanulmányait a kétéves leve-
tanfolyamon, és kilenc minisztérium
vezésében jelenleg is 19 helyen folyik
zrendészeti előadók képzése. Nagy je-
ségünek tulajdonította a 6300 helyen
egy 25 ezer fővel működő üzemi tűz-
észeti bizottságok tevékenységét, majd
Központi Bizottság novemberi hatá-
ához kapcsolódóan — nyomatékosan
súlyozta a tűzvédelem társadalmi ak-
munkássága fokozottabb elismerése-
szükségességét.

tűzkárstatisztika értékelése kapcsán
elte, hogy az elmúlt évben mind
szerűségében, mind pedig a kárérté-
ekintve tovább csökkent a kárral járó
k száma, s ez a tendencia főként a
gazdaságban szembetűnő. Egyidejű-
rra is felhívta a figyelmet, hogy a ke-
zési okok között továbbra is a gyer-
játék, az elektromos áram, a sugárzó
dohányzás és az építési hiba vezet.

kárelhárítási tevékenységet értékelve
llapította, hogy az elmúlt évben egy-
inkhez 6975 tűz- illetve káresetjelzés
nt, s ebből 5144 tűz-, 1831 pedig egyéb
setre vonatkozott. Ugyanígy azt is,
a tüzek 84 százalékánál mindössze
két raj beavatkozására volt szükség.
vezőnek ítélte meg a beavatkozások
szerűségét, az irányító tevékenység
lását s alapvetőnek a helyismeretet
működési tervek használatát. Néhány
kusabb eset elemzésére részletesebb-
is kitért, s többek között a Pest megyei

Kosteleczky Sándor tű. alez., Baranya megyei parancsnok és...

állapította, hogy az önkéntes tűzoltótestületek és a létesítményi tűzoltóságok a követelményeknek megfelelően képesek ellátni megelőző tűzrendészeti és kárelhárítási feladataikat. Elismeréssel szólt a tűzvédelem társadalmi munkásainak nagyfokú aktivitásáról, munkájuk hatékonyságának növekedéséről, s ezt, egyebek mellett, a testületi vezetőségek irányító munkája javulásának, a rendszeres továbbképzésnek, a működési feltételek biztosításának s nem utolsósorban az önkéntes tűzoltók áldozatkészségének tulajdonította.

Napirenden a múlt évi tevékenység és az idei főbb feladatok

nölcs- és Zöldségfeldolgozó Vállalat
di telepének raktártüzét, a szolnoki
rum áruház, a Budai Tégla- és Cse-
bari Vállalat III. sz. gyáregysége, va-
nt a Fejér—Veszprém megyei Élel-
ser- és Vegyiáru Nagykereskedelmi
alat veszprémi tüzét minősítette olyan-
amely a beavatkozó egységeket és a
ltás irányítóit egyaránt nehéz feladat
llította.

gy jelentőséget tulajdonított ilyen
tkozásban az URH-rádiók általános
lmazásának, a kárszinhelyi rádiók
l szélesebb körben történő elterjeszté-
k. Ugyanígy annak is, hogy a vezeté-
hírhálózat fejlesztésével, távbeszélő
zpontok felújításával és az országos
lykérő-telefonszolgálat állomásainak
orításával növekedett a tűzjelzés le-
sége és a beavatkozások gyorsasága.

szletesen foglalkozott a testület felsze-
-ellátottságának alakulásával, az egy-
k kapcsolatos helyzetével és az ezt
tő központi intézkedésekkel, terveknehézségekkel, majd a műszaki fejlesz-
néhány időszerű kérdésére tért ki,
súlyozva annak szükségességét, hogy
gényeknél mindig a realitásokból in-
unk ki, s ezeknek minden esetben a
rét feladatokhoz kell igazodniuk.

továbbiakban részletes áttekintést
t az önkéntes tűzoltóságok helyzeté-
tevékenységéről. A többi között meg-

A beszámoló feladati része nagyrészt megegyezett a január 21-i országos értekezleten meghatározottakkal de az ez évi feladatokra konkretizálva, mintegy aláhúzva és megerősítve azt az elvet, hogy a politikai és a szakmai munka egymástól elválaszthatatlan, s — a testületi sajátosságnak megfelelően — a Központi Bizottság 1969. novemberi határozata kizárólag a szakmai feladatok következetes és eredményes végrehajtásával a mindennapok gyakorlatában realizálódhat.

A bevezető előadást követő hozzászólások során számos megyei parancsnok adott áttekintést az irányítása alatt álló terület tűzrendészeti helyzetéről, a múlt évi fontosabb intézkedésekről, az anyagi-technikai ellátottság körülményeiről, a személyi állományt és az önkénteseket érintő jelentősebb kérdésekről. Egyúttal jó néhány, a tevékenység eredményességét elősegítő intézkedésre tettek konkrét javaslatot.

A tanácskozás egész légkörén érződött, hogy a beszámoló őszinte, kritikus hangvétele, és az országos parancsnok néhány gondolatot még részletesebben kiexponáló bevezető előadása igen ösztönzően hatott a részvevőkre. A hozzászólók mondanivalójában, véleményében a tárgyilagosság dominált, s kifejeződött: megértették a vezetés szándékát, amikor az eredmények túlzott kihangsúlyozása, méltatása helyett inkább azokra a problémákra irányította a figyelmet, amelyek megszüntetése a munka megjavításának egyik elengedhetetlen feltétele.

Felszólalt az értekezleten **Németi József** rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes elvtárs. Mint elöljáróban elmondotta, egyetért a beszámolóban foglaltakkal, azt megalapozottnak, reálisnak tartja. Ezt követően arra figyelmeztetett, hogy az élet diktálta magas követelmények miatt a kitűzött célok csak úgy érhetők el, ha minden szinten többet, magasabb színvonalat adunk, s éppen ezért rendkívül nagy a jelentősége annak, hogy a területi szervek elképzeléseikkel, javaslataikkal messzemenően és aktívan támogassák a központi irányítást.

Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a Központi Bizottság határozata a megérett problémákra irányította a figyelmet, és a feladatokat hosszabb időre megszabta. Utalt az értékelő, elemző munka fontosságára, s arra, hogy e nélkül nem lehet elképzeléseket, javaslatokat, elveket kimunkálni, márpedig az előrelátásnak rendkívül nagy a jelentősége az irányító munkában.

Igen nagy jelentőséget tulajdonított a megelőző tűzrendészeti tevékenységnek, az egyes technológiák megismerésének, a hatékonyabb tűzrendészeti propagandának, az elméleti felkészültség színvonala emelésének, valamint a taktikai és a technikai eszközök tökéletesítésének. Hasonlóan nyilatkozott a tűzvizsgálati és szabálysértési tevékenység fontosságáról. Ennek kapcsán arra hívta fel a figyelmet, hogy a gondatlanság, felelőtlenség ellen az eddiginél bátrabban, egyértelműbben és szélesebb társadalmi összefogással kell fellépni, mert az rendkívül sok kárt okoz a népgazdaságnak.

Befejezésként elismerően nyilatkozott a tűzoltók által végzett értékes társadalmi munkáról, s egyetértett azzal a javaslattal, hogy ez a tevékenység, az erkölcsiek mellett, anyagi elismerésben is jusson kifejezésre.

A felszólalásokra és a részvevők javaslataira az országos parancsnok válaszolt.

Csete György tű. alez., Csongrád megyei parancsnok is felszólalt a tanácskozáson

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton köszönöm meg mindazoknak az elvtársaknak a figyelmességét, akik kinevezésem alkalmából személyesen, levélben vagy táviratilag fejezték ki jókívánságaikat.

Dr. FARKAS GYÖRGY
tűzoltó vezérőrnagy,
a BM Tűzrendészet
országos parancsnoka

TISZTIISKOLÁSAINK SIKERE

Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója és a Lenin-centenárium tiszteletére a BM KISZ-és Szakszervezeti Bizottsága vetélkedő-sorozatot rendezett.

A vetélkedő döntőjére, hat alapszervezet 3—3 fős csapatának részvételével, március 15-én, a BM Központi Klub színházterében került sor. A magas színvonalú, nagy felkészültséget igénylő döntőben Balla Géza, Nagy Tibor, Molnár József hallgatók képviselték a BM Akadémia Tűzoltó-tagozatát, és szinte végig vezetve, biztosan nyerték a vetélkedőt. Egyéni küzdelemben Balla Géza hallgató külön versenyt vívott Selye Józseffel, s végül is minimális különbséggel a megtisztelő 2. helyezést érte el.

A győztes csapat tagjai 1000—1000 forint pénzjutalomban részesültek; az egyéni verseny első helyezettje kétheles külföldi utazásra, a második helyezett pedig kethetes belföldi üdülésre kapott beutalót.

DUNAI KÁROLY
tű. őrgy.

„25 év a dolgozó nép szolgálatában"

címmel 1970. március 25-én jubileumi emlékkiállítás nyílt a Belügyminisztérium kiállítótermében: Bp. VI., Népköztársaság útja 55. sz. a.

A kiállítás a belügyi szervek negyedszázados fejlődését mutatja be korabeli fotók, okmányok és egyéb dokumentumanyagok felhasználásával.

Nyitva: 1970. március 26-tól május 15-ig.
Hétköznap: 11—19 óráig.
Vasárnap: 10—14 óráig.
Hétfőn: szünnap.
Filmvetítés.

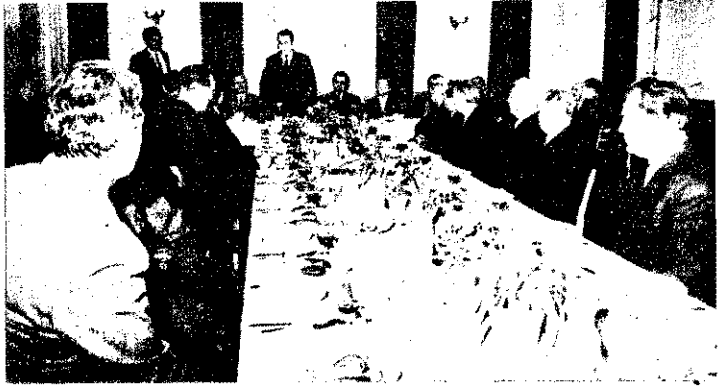

Nyugdíjas-találkozók

Az egységek gazdag jubileumi programjának mindenütt kiemelkedő eseménye volt a nyugdíjas tűzoltók elvtársi-baráti találkozója. A párszervezetek és a szakmai vezetés megkülönböztetett gondot fordított a szervezésre. Arra, hogy az összejövetelek résztvevői bensőséges lé körben töltsenek el együtt néhány órát, felelevenítve az aktív szolgalat évtizedeinek, de különösen az elmúlt 25 esztendő legemlékezetesebb epizódjait. Egykori parancsnokok, munkatársak, beosztottak, találkoztak egymással s az utódokkal, akik a helyükre álltak és folytatják min azt, amit ők végeztek mély hivatástudattal — hosszú éveken át.

Képeink a BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága által rendeze két ünnepi találkozón készültek. A március 10-i rendezvényen az orszá gos parancsnok, a 17-i összejövetelen Horváth Sándor ezds., országo parancsnokhelyettes köszöntötte a meghívottakat, méltatta munkásságkat, és kívánt igen jó egészséget a megérdemelt pihenés évtizedeihe

Fogadalomtétel

A BM KISZ-bizottsága a közelmúltban több fegyveres testüle KISZ-bizottságával közösen rendezte meg az új KISZ-tagok fogadalomtételét. A fotoriporter az esemény fő mozzanatát örö kitette meg.

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V Néphadsereg utca 9—11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,— Ft. Számlaszám: 235—90151—1108.
70 2431/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.
Index: 25.80

FEJTŐRŐ FEJTŐRŐ

ZSZINTES SOROK: 1. A tűzkár llapításakor gyakori hibák yt. függ. 9.). 13. Ás a kutya! 14. ruhagyárunk röv. 15. Tűz maradt része (vissza). 16. a: rag. 17. Vadászkutyáké. 20. jet repülőgéptípus. 21. A tűzálati jegyzőkönyv kiegészítését zi. 26. Vallásos „csend"! 27. Endok az állatoknak. 28. Zeneműelőtt olvasható. 29. Helyhatáro. 31. Vércsatorna. 32. Tibeti tréler). 9. A vízszintes 1. folyt. 10. Béka azonos hangzói. 11. Mutatószó. 12. Kis madara. 18. György Tibor. 19. Ken betűi. 22. Kéri, hogy jöjjön. 23. Győrben szurkolnak érte. 24. Idegen levegő! 25. Játékvezető-testület. 29. Mutatószócska. 30. Pisztolyfajta. 33. A bányatermék. 34. Barátomé. 36. Heves megyei községbe való. 38. Nem ezek. 39. Fényképezőgép része. 40. Európai folyó. 42. Énekhang. 46. Rendkívüli, röv. 47. Vese egynemű

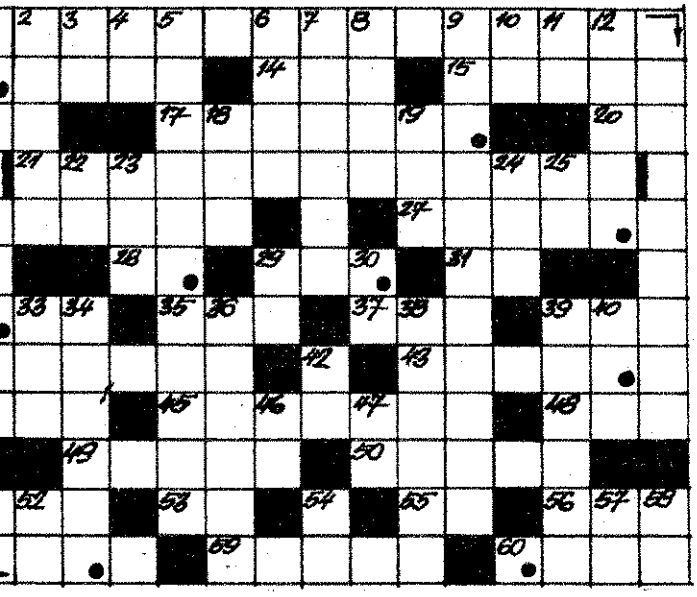

35. Gyümölcsíz. 37. Órahang. Kopogásra kérdezhetik vidéken. Azok következménye. 43. Elgondodik a múlton. 44. A nagyobbik 45. Van, aki így szereti a dvicset. 48. Arany mássalhang49. Magyarázó képek. 50. Egyik külső megjelenése. 51. Nem nálható semmire! 53. Mint 16. A 41-et idézi elő! 56. Több a kelbél. 59. Hivatali beosztás. 60. det készítő.

GGŐLEGES SOROK: 1. Gátol. Tudós (Mór). 3. Keresztül. 4. l. 5. Ezekre 1—12-ig írnak szát. 6. Szalonna lehet ilyen, de a kolciak különösen ismerik. 7. a valóságot mutatja. 8. Földkagép első négy betűje (fon. hangzói. 51. Nem ez, hanem a méter legyen az alapja a vízsz. 21. készítésének. 52. Mint 28. 54. Ragadozó hal. 57. Mesefilm címe. 58. Bányatermék.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízszintes 1. és függőleges 9., vízsz. 21., függ. 51.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, amennyiben szükséges, a vízsz. 21-hez ezt is csatoljuk.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. április 25.

K. I.

---

3. számban megjelent keresztvény helyes megfejtése a követ5: A TANÚK MEGHALLGATÁSZAKÉRTŐ MEGKÉRDEZÉSE, LABORATÓRIUM VIZSGÁLATA. pontokkal megjelölt kockákból eállítható szó: STATISZTIKA. **önyvjutalmat nyertek:** Juhász Zsámbék; Ignácz Sándorné, yhalász; Lebár János, Nagyatád. nyereményeket postán küldjük

*

ejtvényfejtőink 1969. évi pontversében az értékeléskor az alábbi end alakult ki:

pontot értek el: BÜS GYÖRGY, nok; MONOSTORI JÁNOS, Nyíregyháza; PETŐ JÁNOS, Budapest;

55 pontosak: DUKITS KÁROLY, Pécs; GYURIS ISTVÁN, Nyíregyháza;

50 pontosak: BALÁZS JÓZSEF, Szeged; FOGARASI IMRÉNÉ, Baja; HLACZKI JÁNOS, Szarvas; TÓTH IMRE, Hódmezővásárhely;

45 pontos: SASVÁRI TIBORNÉ Nagyatád;

40 pontos: FENYVESI JÁNOS, Budapest.

A felsorolt rejtvényfejtőket szorgalmuk elismeréséül könyvcsomagjutalmazásban részesítettük. A csomagokat postán küldtük el címükre.

SPORT

A Pénzügyőrség nyerte a felszabadulási asztalitenisz-versenyt, 4. a Tűzrendészet

Január 22-től kezdődően csütörtök esténként benépesedett a budapesti tűzrendészeti parancsnokság torna-terme. Ugyanis a BRFK által szervezett felszabadulási sportversenysorozat asztalitenisz-bajnokságának a budapesti tűzoltók voltak a házigazdái.

A benevezett nyolc fegyveres szerv együttesei közül a munkásőrség csapata még a kezdet kezdetén visszalépett, a többiek pedig körmérkőzéses formában mérték össze felkészültségüket. Az egyes találkozókon két nyert játszmáig tartó, négy-négy egyéni és egy-egy páros mérkőzés eredményei döntöttek. A pénzügyőrség együttese kiváló teljesítményt nyújtott: ellenfelcit sorra legyőzve, veretlenül, játszmavesztés nélkül (!) szerezte meg a bajnoki címet.

Havas András tű. alez. méltatta a verseny jelentőségét

A Tűzrendészet *Tóth Vilmos* hdgy., *Szikora Sándor* ftőrm., *Hetényi Ferenc* ftőrm. és *Lehoczky Géza* ftőrm. összetételű csapata három győzelemmel és három vereséggel a 4. helyen végzett.

EREDMÉNYEIK A KÖVETKEZŐKÉPPEN ALAKULTAK:

Határőrség — Tűzrendészet = 4:1; Tűzrendészet — Karhatalom = 4:1; Rendőrség — Tűzrendészet = 5:0; Tűzrendészet = Szovjet Katonai Parancsnokság 5:0, Tűzrendészet — IM BV = 4:1; Pénzügyőrség — Tűzrendészet = 5:0.

Március 26-án, az utolsó forduló mérkőzéseinek befejeztével az eredményhirdetéshez felsorakozott csapatok előtt *Havas András* tű. alez. méltatta a verseny jelentőségét, majd *Szigeti József* r. alez., a rendezvény operatív bizottságának titkára értékes tiszteletdíjakat, érmeket és okleveleket adott át a győzteseknek és a helyezetteknek.

VÉGEREDMÉNY:

1. Pénzügyőrség; 2. Határőrség; 3. Rendőrség; 4. Tűzrendészet; 5. Karhatalom; 6. IM BV; 7. Szovjet Katonai Parancsnokság.

A sakk- és az asztalitenisz-vetélkedők után az összetett pontverseny állása:

1—2. Rendőrség, Pénzügyőrség 13—13 pont; 3. Határőrség 12 pont; 4—5. Szovjet Katonai Par.-ság — Tűzrendészet 11—11 pont; 6. IM BV 6 pont; 7. Karhatalom 5 1/2 pont; 8. Munkásőrség 1 1/2 pont.

A versenysorozat a május 13-i tájékozódási futással folytatódik.

K. G.

Az eredményhirdetéshez felsorakozott csapatok

A BM Honvédészet Országos Parancsnokság nagy eseményről, Horváth Sándor a

A felszabadulásunk negyedszázada jének ü ünnepség

Az eseményen adták át testületünk jó hány tagjának az Elnöki Tanács adom nyomta. Felszabadulási Jubileumi Emlék mét. A képünkön: Csekó Ferenc tű. ol (balról) átveszi a megérdemelt kitünte

A budapesti parancsnokság jubil ülésen. B alen., b ünn. t vételen: Nyikos L ünnepségen szám szerint elvtársnak nyújtott át kitüntetést, illetve jutalmat. A f LIII. — Nehányan a budapesti ünnepség résztvevői közül

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

XXII. évf. 5. sz. 1970 május

A járási versenyekről

Írta: Horváth Károly tű. alez.

Május és június hónapok vasárnapjai szerte az országban ismét a járási önkéntes tűzoltóversenyek eseményeitől lesznek gazdagabbak a megszokottnál.

Már kora tavasszal megkezdődött a városok, községek és létesítmények önkéntes tűzoltóinak a felkészülése, mivel bár egy napon dől el a nemes versengés eredménye, egyetlen raj sem számíthat sikeres szereplésre céltudatos, alapos felkészülés nélkül. Ez egyben jó tanács is minden versenyző rajnak, és reméljük, idén jóval kevesebben lesznek olyanok, akik a szerencsére és nem a saját felkészültségükre bízzák egységük, testületük eredményes szereplését.

A felkészülés fontosságát azért is külön alá kell húznunk, mert bár a versenyszámok és az értékelés rendje idén is lényegében azonos lesz a korábbi évekével, viszont első ízben most kerül sor az új gyakorlati szabályzat alkalmazására. A szabályzat kiadása és a versenyek megrendezése között alig pár hónap állt rendelkezésre ahhoz, hogy a szerelőszámok elsajátítsák az új előírásokat, és azok gyakorlati alkalmazását versenyszerűen is végrehajtsák. Az évtizedek alatt megszokott szerelési formák, fogások természetesen nem változtak meg teljesen, de bizonyos ésszerűbb módszereket, amelyek meggyorsítják a feladat végrehajtását, kétségkívül újolag szabályoztunk. Ezekre a változásokra főként az első évben jobban oda kell figyelni a felkészüléskor, és ez a tény az előző évinél nagyobb gondosságot igényel mind a felkészítőktől, mind pedig a versenyzőktől. Ugyancsak új szabály, hogy a gyakorlati élet követelményeihez való közelítés céljából minden kategória számára kötelezővé tesszük az alapvezeték szerelését.

A járási tűzoltóversenyek ez évben is akkor érik el céljukat, ha a felkészülés – a nemes versengés, a hagyományok ápolásán túl – kiterjed az egységek és testületek mind szélesebb körű tagságára, a gépjármű- és kismotorfecskendők, valamint a kézi működtetésű szerek alkalmazásának, szerelésének elsajátítására. Az a testület, tűzoltóegység, amelynek tagjai az új gyakorlati szabályzat szerint kivétel nélkül felújítják, illetve begyakorolják a saját felszerelésük használatának ismeretét, nemcsak jó helyezésre számítható versenyraj kiválasztására képesek, hanem akkor sem érheti őket meglepetés, ha káresetnél kell beavatkozniuk. Ez a fő cél, s eléréséhez igen jó eszköz a hagyományos járási versenyek évenkénti megszervezése, és az őket megelőző, széles körű elméleti és gyakorlati felkészülés.

Növeli a járási versenyek jelentőségét, hogy a jubileumi esztendő jegyében rendezik meg őket. Tűzrendészeti szerveink is ez évben ünnepelték újjászervezésük 25 éves jubileumát, és ezek sorában az önkéntes tűzoltótestületek is méltán lehetnek büszkék a negyedszázad alatt elért fejlődésre. Elég, ha csak a felszereléssel és az egyenruhával való ellátásban bekövetkezett jelentős változásra utalok, nem is beszélve önkéntes tűzoltóink erkölcsi, anyagi megbecsüléséről, aminek nap mint nap szemtanúi lehetünk.

A jubileumi év járási tűzoltóversenyeinek minden szempontból tükröznie kell önkéntes tűzoltóink negyedszázados fejlődését, mai felkészültségét.

Éppen ezért a versenyt szervező tanácsi és tűzrendészeti szervek s a részvevő önkéntes tűzoltók törekedjenek arra, hogy a járási versenyek rendezése és a szerelési eredmények méltók legyenek a jubileumi év eseményeihez.

Lelkesítse versenyzőinket az a tudat, hogy munkájukat nemcsak a párt- és kormányszerveink, de munkatársaik és a lakosság mind szélesebb rétegei is messzemenően elismerik. Szocialista hazánk tűz elleni védelmében az elkövetkező évtizedekben is rendkívül fontos szerepe lesz önkéntes tűzoltóságunk minden egységének. Ennek azonban csak akkor tudnak eleget tenni, ha továbbra is fejlesztik szakismereteiket, aminek viszont a versenyekre való felkészülés és részvétel az egyik legjobb eszköze. Ezért szögezhetjük le, hogy a versenyben nemcsak a helyezést elérők nyernek, hanem mindazok is, akik a felkészülés során minél több önkéntes tűzoltóval képesek megismertetni a felszerelések hatékony kezelését, gyors használatát és a megelőző tűzrendészet alapvető szabályait.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében kívánunk sok sikert valamennyi versenyrajnak, és reméljük: becsületes felkészülésük nem csupán az eredményekben, hanem a tűzkárok további csökkenésében is kamatozik majd.

A marcali járás versenyének első rajtja

Megkezdődött!

Az év egyik első versenyét április 19-én a Somogy n gyei marcali járásban rendezték. Az ünnepélyes megnyit dr. Szolya András, a járási tanács vb-titkára üdvözölte felsorakozott 35 rajt. Legeredményesebben a házigazda n laiak és a tapsonyiak szerepeltek. Ugyanis az előbbiek 3, utóbbiak pedig 2 első helyezést értek el.

A verseny befejezése után a niklaiak és a kéthelyiek fol déktűz-oltási bemutatót is tartottak

EMLÉKÜKET MEGŐRIZZÜK

Juhász Ferenc

tű. szds. (1925—1970)

Horváth Tibor

tű. szds. (1924—1970)

Pados József

tű. ftőrm. (1913—1970)

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest Néphadsereg utca 9–11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. F kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre: 18,– Ft. Számlaszám: 235–90 151–1108.
70.2626.2 – Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.
Index:

MÁJUS 1 FÉNYEI

Ebben az esztendőben különösen fényes ünnep volt május elseje. A felvonulók százezrei a kettős jubileum: felszabadulásunk 25. évfordulója és a lenini centenárium jegyében tettek hitet a béke, a szabadság, a szocializmus, a proletárnemzetköziség magasztos eszméi mellett.

Testvéri üdvözletüket küldték és örök hálájukat fejezték ki hős felszabadítónknak, a baráti szocialista országoknak, és harcos szolidaritásukról biztosították a békéért és függetlenségért, valamint az imperializmus ellen küzdő százmilliókat.

Az ünnepi felvonuláson az újjáépítés hősei együtt meneteltek munkásmozgalmunk veteránjaival s a felszabadulás évében született, ma már felnőtt nemzedék képviselőivel, akik már csak apáik elbeszéléséből ismerik a háborút és a kapitalizmus okozta többi szenvedéseket. De akikkel együtt valamennyien tanúi lehettünk annak, hogy a Szovjetunió és a szocialista közösség országainak barátságát és sokoldalú támogatását élvezve, milyen nagyszerű fejezetté vált az elmúlt negyedszázad hazánk történelmében.

Május 1 fényei újabb sikerekre lelkesítettek bennünket, s arra, hogy az újabb negyedszázad küszöbén továbbra is a megkezdett úton haladva gyorsítsuk meg lépteinket, és pártunk vezetésével minél hamarabb fejezzük be a szocializmus teljes felépítését.

Tudjuk, hogy ezt a nagy művet csakis a szocialista közösséggel, mindenekelőtt a Szovjetunióval való testvéri barátságunk szüntelen erősítésével valósíthatjuk meg, szilárdan munkálkodva a békén, és erőnkhöz képest támogatva az imperializmus ellen küzdőket!

Március 22-én begördült a csepeli Tanácsház térre Lenin páncélautójának tökéletes mása. Több közéleti személyiség, magas rangú szovjet és magyar katonatisztek, valamint a fiatalok között csepeli tűzoltók is részt vettek a Csepel Autógyár és a Budapesti Jármű KTSZ készítette páncélos fogadásán, majd tanúi lehettek a Budapest és Uljanovszk közötti közvetlen rádióösszeköttetésnek.

Képünkön: barátkozás a páncélautónál.

Március 28-án Csákánydoroszló felszabadulásának 25. évfordulóján a községi temetőben megkoszorúzták a szovjet hősi halottak síremlékét.

A kegyeletes aktuson karhatalmiak, határőrök, rendőrök és a helyi önkéntes tűzoltók álltak díszőrséget.

Ezt követően koszorút helyeztek el az 1965-ben hősi halált halt Császár László önk. tű. hdgy. sírján, és felavatták a Vas megyei tűzoltók által készített emléktáblát.

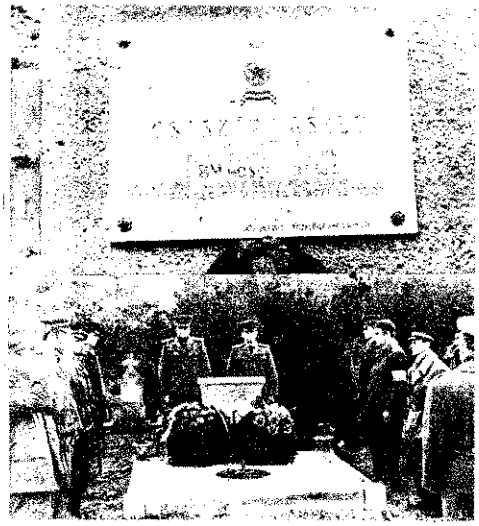

Életmentő tűzoltó

Csigi János tűzoltó főtörzsmesternek Szabópál Antal, a Vna megyei Tanács vb-elnök bensőséges ünnepség keretben adta át a Forradalmi munkás-Paraszt Kormány „Életmentő Emlékérem" kitüntetését.

Csigi János két ember életét mentette meg. Hogy is történt? — 1969. október 21-én Szekszárdon, Varga József pincéjén segítettem bort fejteni. Ezután átjött Kiss István, a szomszédban lakó Durgonics Mátyást kereste. Durgonicsékkel Kissel együtt mentem át. A pincéből hörgésszerű hangokat hallottunk. Lélegzetvisszafojtva rohantam le a lépcsőkön. Durgonics Mátyást a hordókat tartó gerendákon találtam fennakadva. Közben Kiss is lejött utánam.

Durgonics akkor már eszméletét vesztette a tömény szén-dioxidgáztól. Bizony, amíg a magatehetetlen embert felhoztam, engem is elfogott a roszszullét. Szóltam Kissnek, hogy segítsen az elsősegélynyújtásban, de nem volt sehol. Ismét a pincébe rohantam, Kiss is ájultan feküdt a földön.

Csigi János Kiss Istvánt is a felszínre hozta, majd mentőkért telefonált. A két embert sikerült időben kórházba szállítani.

Amikor Csigi Jánostól azt kérdeztem, hogy nem érzett félelmet, miközben saját életét veszélyeztetve, hősiesen harcolt másik két életért, szerényen csak ennyit mondott:

— Kötelességem volt...

—h—

Egy évvel a határidő előtt

április 1-én átadták a Debreceni Konzervgyárat, Európa egyik legnagyobb ilyen létesítményét. A hatezer vagonos konzervgyár, valamint az ezer vagon kapacitású hűtőház avatási ünnepségén részt vett és beszédet mondott dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter is.

Az új létesítmény tűzoltószemmel nézve is igen kellemes látvány, nemcsak épületei és elhelyezésük, hanem tűzvédelmi berendezései is korszerűek.

A litográfiai üzemben például gázkoncentrációt mérő készüléket szerelnek fel. Ez már 20 százalékkal az alsó robbanási határ előtt jelez, 40 százalékon pedig automatikusan kikapcsol.

Nagy László, a gyár Munka Érdemrend arany fokozatával kitüntetett igazgatója a munkálatok első napjaitól személyesen is figyelemmel kísérte a tűzrendészeti szabályok megtartását, köztük az építkezés folyamán adódott nem kevés tűzveszélyek elhárítását is.

A gyár tűzrendészeti szervezete — beleértve a függetlenített tűzrendészeti előadót is — már felkészülten várták a megnyitást.

Sok sikert kívánunk az új nagyüzemnek, s reméljük: tűzvédelme a jövőben is arányban áll majd gyártástechnológiájának korszerűségével.

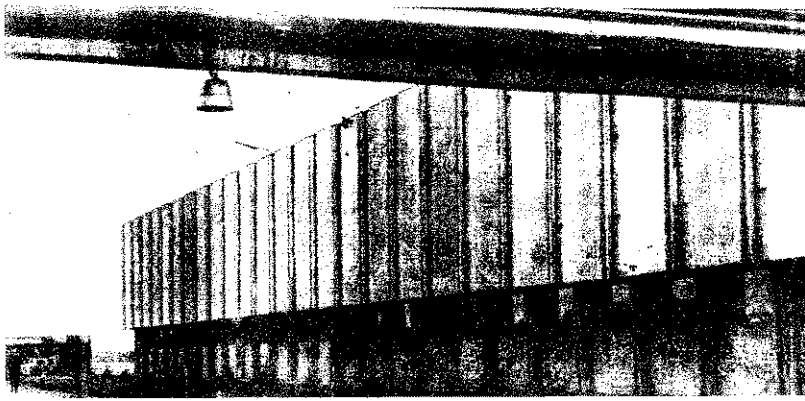

Az igazgatósági épület; háttérben a savüzem kéménye és az ammónia-üzem egy rrésze

céljából, azonban ez is túlnőtt a elképzelés keretein: a műanyag zsák és az agrofólia széles válasz tékkal bővült, tej- és zsugorfóliá juk máris ismert a partnerek és fogyasztók körében, s a tavaly 4600 tonnával szemben az ide polietiléngranulátum-felhasználás már eléri a 7000 tonnát.

Ötödik üzemük, s egyben a leg fiatalabb, a Polietiléngyár. Itt mos folynak a végső szerelési munkál Néhány egységben már a próba üzemelés is megtörtént. A 2,5 mil liárdos beruházással épült gyá 24 000 tonna, nagy nyomású po

Vegyipar az évtizedben

A múltról és a jelenről

Ennek a fiatal óriásnak az első egysége alig 12 esztendeje nőtt ki a földből. Ma négy termelő gyáregysége van, az ötödik indulás előtt, és mintegy 350 katasztrális holdnyi területet foglalnak el. Bejárni sem egyszerű ekkora távolságot, hát még be is tekinteni mindenüvé, vagy elidőzni egy-egy érdekesebb technológiai folyamatnál!... Ilyen esetben az a legcélravezetőbb, ha néhány adattal próbáljuk meg érzékeltetni azt, ami volt, ami van, és ami lesz.

Annak idején a Lakkfesték- és Műgyantagyárral kezdődött a sor. Az eredetileg 6000 tonna kapacitásúra tervezett üzem a múlt évben már 20 000 tonnánál tartott, s ha a bővítést és intenzifikálást befejezik, jövőre 45 000 tonna festékféleséget állítanak elő.

A következő nagy termelőegység a Nitrogénműtrágya-gyár volt. Szovjet tervek alapján és segítséggel épült, gépi berendezéseit szintén a Szovjetunióból szállították. Kezdő szakembergárdája is ott szerezte az alapismereteket. Rövid próbaüzem után, 1965-ben már 98 százalékos kapacitással termelt, s mezőgazdaságunk a megmondhatója, hogy milyen sikerrel. 1968-ra fejezték be 90 százalékos bővítését, a mostani szakembergárda tervei alapján, és a tervezett 190 000 tonna helyett 220 000 volt a múlt évi termelés.

A Gépgyár és Öntöde a fiatalabbak közé tartozik. Vegyipari készülékei és berendezései elsősorban a saját igények kielégítését célozzák s a gépalkatrészutánpótlást, de gyártmányaik a műanyagfeldolgozó- és a festékiparban is keresett cikkek.

Termelőegységeik sorában a Műanyagfeldolgozó Gyár a negyedik. Ezt is mindenekelőtt saját szükségletre tervezték, a műtrágyacsomagolás korszerűsítése

Huszár Andor, a kombinát igazgatója

lietilént termel majd évente. Rend kívül fontos alapanyag gyártás oldódik meg ezzel, olyané, ame lyet eddig teljes egészében im portból szereztünk be.

Azt is itt kell megjegyezni, hog a polietilént alacsony oktánszá mú benzinből állítják elő, s szá mítások szerint évi 100 000 tonn lesz a felhasznált mennyiség.

Ennyit a múltról, a jelenről.

Az olefintermelés bázisa lesz

A további fejlődés tényszám még sokatmondóbbak.

A Gazdasági Bizottság határ zata értelmében a TVK-t kell olefintermelés bázisává tenni. E nek megfelelően pl. az etilé gyár termelését 250 000 tonna/ kapacitásúra (a jelenleginek t szeresére) növelik.

Nem kimondottan TVK-profil, szorosan hozzákapcsolódik ann a 2000 MW-os erőműnek a me építése, amelynek munkálatait j vőre már nagy ütemben megke dik.

A „Barátság II." kőolajvezeté re települő, évi 6–7 millió ton kapacitású kőolajfinomító felé tése a kombinát további fejlőd sével olyan vonatkozásban fü össze, hogy az itt termelt, a csony oktánszámú benzin lesz nagy olefinüzem nyersanyaga.

Eszerint sokmilliárdos beruhá sokkal bővül majd a TVK, a mindenekelőtt a termelési ér rohamos megnövekedését, s h sonlóan az állóeszközérték gya podását vonja maga után, úg hogy néhány év múlva a komb nát a többszörös milliárdos v lalkozások sorába emelkedik.

Az ammóniaszintézis-üzem

Dr. Alaitner István

Sajátos jelleg...

Ez a vázlatos áttekintés is képet ad arról, hogy milyen rendkívül széles és szerteágazó a Tiszai Vegyi Kombinát profilja. Egyben azt is érzékelteti, mekkora körültekintést igényel az itteni termelés zavartalansága, biztonsága – ez esetben a tűzvédelem.

Az üzemek jellege önmagában is sokat mond veszélyességéről. A létesítmény teljes egészében „B" veszélyességi osztályba sorolt, ami annyit jelent, hogy ezen belül az „A"-tól a „D"-ig valamennyi fokozat megtalálható. Csupán két-két adat a végletek érzékelésére:

Az ammóniaüzemben –195 – 850 C fokig terjed a technológiával járó hőmérséklet, a nyomás pedig a 600 mm-es vákuumtól a 320 atmoszféráig.

Az etilén-üzemcsoportban a pirogázok hőmérséklet-tartománya ugyancsak széles: –100 – 800, 1000 C fokig terjedő; a polimerizációs üzemben pedig az etiléngázt 2000 atmoszféra nyomásúra sűrítik.

...és apparátus

Érthető tehát, hogy a kombinát vezetése megkülönböztetett figyelmet fordít a megelőzésre. A különleges körülmények specifikus előírásokat, szigorú fegyelmet követelnek mindenkitől – a vezetőktől a legkisebb beosztású dolgozóig. És ugyanilyen jellegű centralizáltságot az irányításban. Ezért van pl., hogy itt, az általános szervezési gyakorlattól eltérően épül fel a tűzrendészeti apparátus is.

Itt hoztak létre először ún. tűzrendészeti-műszaki tanácsot a nehézipari tárcán belül – a létesítmény egészére kiterjedő hatás- és intézkedési jogkörrel. A tanács a műszaki igazgatóhelyettes irányítása alatt működik; tagjai: gyár- és főosztályvezetők, akik beosztásuknál fogva egyébként is irányító tevékenységet folytatnak. A szervezet félévenként, illetve szükség szerint ülésezik. Napirendjén a vállalat egészét érintő és nagyobb volumenű eszközfelhasználást igénylő tűzrendészeti kérdések szerepelnek, amelyekhez vállalatvezetői döntés szükséges. Ennek alapján és az első fokú tűzrendészeti hatóság vezetőjének egyidejű meghallgatásával dönt a tanács vezetője, s határozatainak végrehajtása mindenki számára kötelező erejű.

A három legnagyobb gyárban (Nitrogénműtrágya-, Lakkfesték- és Műgyanta-, Polietilénglyár) üzemi tűzrendészeti bizottság tevékenykedik és dönt a gyárvezetés hatáskörébe tartozó kérdésekben.

A nagyobb gazdasági egységeknél öt fő társadalmi tűzrendészeti előadó, a kisebb létesítményekben 14 fő társadalmi tűzrendészeti megbízott végzi a tűzrendészeti munkát. Emellett, 146 fővel, nyolc létesítményi önkéntes tűzoltószakasz látja el a mentő tűzrendészeti feladatokat – 5 tagú parancsnoki törzs irányításával.

És ami ugyancsak az itteni vezetés körültekintésére jellemző: a biztonságtechnikai osztály keretében három fős, függetlenített tűzrendészeti csoport működik – éves munkaterv alapján.

Ez a csoport irányítja, többek közt, a társadalmi előadók, megbízottak munkáját; szervezi a műszaki vezetők és dolgozók félévenként kétórás továbbképzését; részesíti oktatásban és vizsgáztatja az új felvételeseket; szervezi, irányítja a propagandamunkát; készíti az oktatási ütemterveket, és határozza meg az oktatás tárgyát. (Most jelent meg a csoport összeállításában a kombinát tűzrendészeti kézikönyvének átdolgozott kiadása, amely a létesítményt érintő valamennyi alapvető tűzrendészeti tudnivalót felöleli, s egyben a dolgozók oktatásának is alapirodalma.)

Pintér Mihály

Feltételnek tekintik

Huszár Andor igazgató, *dr. Alaitner István* kandidátus, gyáregységvezető, *Pintér Mihály* biztonságtechnikai osztály- és *Taskó István*, tűzrendészeticsoport-vezető messzemenő készséggel tájékoztatott bennünket a vállalat egészét vagy a fontosabb részleteket érintő kérdésekről.

Arról is meggyőződhettünk, hogy egészséges, a realitásokra alapozott szemléletük az adott helyzet felismeréséből eredő. Huszár vagy Alaitner elvtárs nem személyes szimpátiából nyilatkozott kedvezően a tűzrendészet helyi szerepéről, jelentőségéről, és főként nem udvariasságból, hanem azért, mert mindketten a termelés egyik alapvető feltételének tekintik, nem pedig valamiféle szükséges rossznak, netán elhanyagolható, mellékes tényezőnek.

A biztonságtechnikai osztály vezetőjét sem elsősorban azért érdekli behatóan ez a terület, mert beosztásánál fogva hozzá tartozik. (Ilyen alapon ugyanígy tekintheti a munka-, a polgári vagy a gázvédelmet, mivel ezekért is ő felelős az igazgató előtt.) Álláspontja nagyon is kézzelfogható

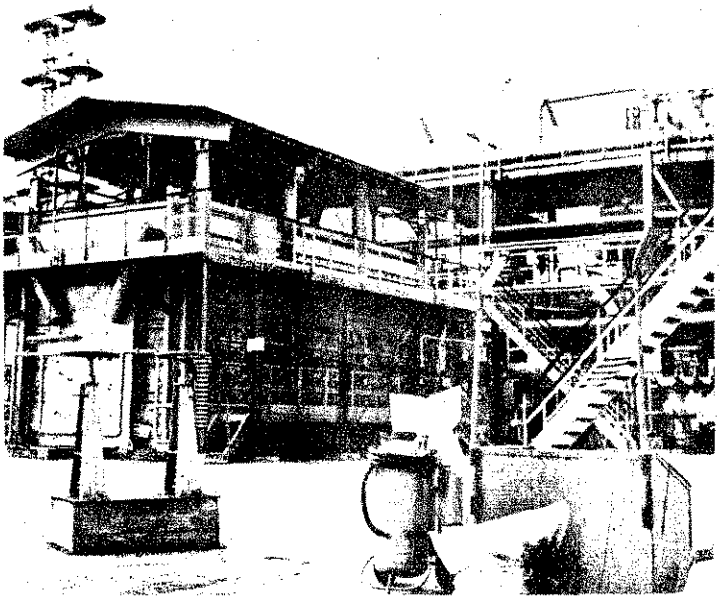

A pirolízis-kemencék egyike

Közben a termelésnek is mennie kell... – Az új tejfólia-üzem

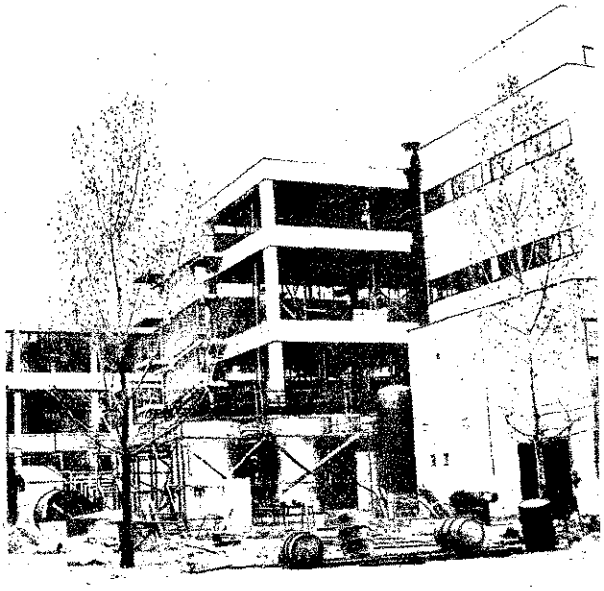

Az új bedörzsölő-üzem a Lakkfestékben

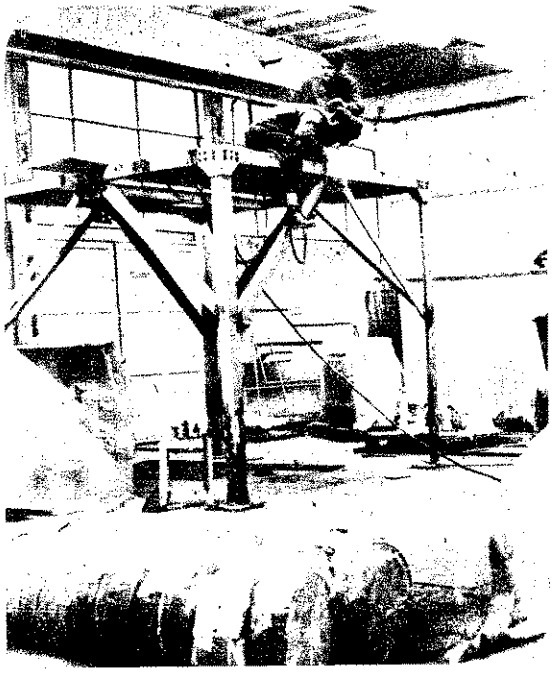

Nem a mi kedvünkért történt... — Kijelölt dohányzóhely a tejfóliában

tényekkel, tapasztalatokkal magyarázható. Olyanokkal, amelyek az elmúlt évek során nemegyszer teremtettek súlyos helyzetet, s ha egyik-másik esetben nem sikerül a beavatkozás, beláthatatlan következményekkel jártak volna.

Közvetlenül persze nem ő, hanem a csoport vezetője és két munkatársa foglalkozik a területtel. Taskó István a kezdet óta dolgozik ebben a munkakörben; nagy hozzáértése, sokéves gyakorlata, képzettsége és az ügy iránti odaadása rendkívül értékes hozzájárulás az itteni körülményekhez.

Kellő összhangban

A kombinátban a tűzrendészeti munka emberi és műszaki oldalának összhangja kellően érvényesül a termelésben. Más szóval: olyan a légkör, amelyben a dolgozók következményeiben is tudják, mit miért tesznek, s ehhez a kedvező technikai-technológiai feltételek is adottak. Minden dolgozó tisztában van azzal, hogy milyen helyen dolgozik. Az sem kétséges senki előtt, hogy a fegyelem legcsekélyebb megsértése is beláthatatlan bajt okozhat. Mindenekelőtt talán ezzel magyarázható az elővigyázatosság, adott esetben pedig az a természetes viselkedés, amellyel beavatkoznak, ha rendellenesség történik. Ennek köszönhető, hogy amikor a műgyantaüzemben hegesztéstől begyulladt az elszívó, és pillanatok alatt a legfelső szintig égett, Spitzmüller József (másküllönben létesítményi tűzoltó) fogta az 50 kg-os poroltót, felment az első szintre, és a nyíláson át nagy nyugalommal belőtte a töltetet. Ha nem ezt s nem így teszi, kritikussá vált volna a helyzet...

Éppen ezért itt egészen természetes, hogy a kombinát és a tűzrendészeti parancsnokság évente több esetben rendez közös tűzoltási kísérleteket, bemutatókat. Ilyenkor nagy méretekben tanulmányozzák az egyes anyagok viselkedését, s azt, hogy mit mivel legcélszerűbb, leghatásosabb oltani.

A létesítményiekkel közösen rendezett gyakorlatoknak is nagy szerepe van az együttműködés, egymás megismerése szempontjából. Ilyen esetekben a Csepel 344-essel a társadalmiak dolgoznak. Az összhang legalább olyan jó velük is, mint a vállalat vezetésével. Az első fokú hatóság vezetője, Pintér Ferenc őrgy., munkatársai és az egység tűzoltói nagy tekintélynek örvendenek; tevékenységük elismert, szavuk, véleményük mérvadó.

A két fő szempont

Pintér őrgy. 11 esztendeje irányítja a parancsnokságot; a kombinát fejlődésében az ő szerény munkássága is benne van. Számára sem volt könnyű eljutni a máig, amely úgyszintén nem mentes a gondoktól.

kor bizonyos kockázatot is kel vállalni ezért mindkét oldalró még a legkörültekintőbb felkészü lés ellenére is. A véletlen soh nem kizárt.

Elkerülni minden hasonlót...

Az évek során adódott néhán kritikus helyzet. 1962-ben az am mónia-hűtőrendszer zsaluzása éget ki; 1965-ben ugyancsak az am móniában, a nitrogénes mosó kabinban történt robbanás; 1966 ban az ammóniaömlés kelte riadalmat; 1967-ben az erőmű hű tő- és kenőolaj-vezetéke szakad szét „csúcs"-ban, és okozott v szedelmes tüzet; azután a m említett műgyantaüzemi esetet j gyezték fel, majd azt a kettő

A peremtűz-oltás igen nehéz feladat a hidrogén tulajdonsága miatt. Egyedül a nitrogén a hatásos oltóanyaga

Hogy melyik időszak volt a legnehezebb? A beruházási... Új, ismeretlen munkaterület; külföldi gépeket hazai viszonyokra alkalmazni; s mindennel foglalkozni — egyedül. És a rengeteg tanulnivaló! Meg kellett ismerni a teljes technológiát... A vállalat rendkívül sokat segített: két esetben is lehetővé tette számára, hogy tanulmányútra mehessen a Szovjetunióba — a műtrágyagyártás, majd a polietilén-üzem beindulása előtt.

Ne legyen baj, de ha mégis előfordul, tudják, mit kell tenni — ez a két fő szempont, vallja. Ha az első beavatkozás sikerül, akkor már nem jöhet nagyobb meglepetés. És a legfőbb lényeg: termeljen az üzem, biztonságos körülmények közepett. Persze, olyhalálesettel végződőt, amel gondatlanságból a polietil üzemben keletkezett.

Sok? Kevés? — Igen is, nem De mindenképpen kár. Vesztes az egyéneknek, üzemnek, a n gazdaságnak. Éppen ezért ak nak elkerülni minden hasonlót ennek érdekében tesznek m mindent. Ezt célozzák a bizt sági berendezések, a különb fajtájú és teljesítményű oltókés lékek; minden anyagi befekte és adminisztratív intézked amely a megelőzéssel, a védele mel összefügg. Ezért olyan bü kék nitrogénes oltórendszerükre az 1000 köbméteres nitrogén tályra, amelyet kizárólag ezzel rendeltetéssel építettek.

Az érdeklődés mindig nagy a tűzoltási kísérletek alkalmá val. Legalább akkora, mint a jelentősége a kombinát tűz védelmében

TŰZOLTÓK AZ ÉVFORDULÓK TISZTELETÉRE

BUDAPEST: Építkezések ellenőrzése, a vizsgáztatás új módszerének kidolgozása, tansegédletek kiadása, sportversenyek, nyugdíjasok felkeresése

A budapesti tűzrendészeti parancsnokság pártalapszervezetének tag- és pártonkívüli dolgozói az MSZMP KB és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa 1969. szeptember 23-i közös, valamint az országos parancsnok felhívására, felajánlások teljesítésével kívánják a neves évfordulók iránti tiszteletüket kifejezni.

Vállalták, hogy a Budapest területén folyamatban levő építkezéseket illetékes kerületi parancsnokságokkal közösen egy-egy alkalommal munkaszüneti és munkanapokon ellenőrzik;

— a tűzoltókészülékek karbantartásából, javításából vizsgázók beszáltatásának új módszerét — tesztkérdések formájában — dolgozzák ki;

— a BM-Akadémia tűzoltó tagozatán végzett, őrségparancsnoki beosztásba helyezett elvtársak tűzvizsgálati munkáját 3—3 esetben segítő jellegű, konzultatív ellenőrzésekkel patronálják;

— a VIII. kerületi parancsnokság készültségi szolgálatát ellátó elvtársak által meghirdetett jubileumi szerelési versenyt előkészítik, megszervezik és értékelik;

— a személyi állomány műszaki és taktikai képzettségének növelésére elkészítik és az alegységeknek kiadják a „Különleges szerek műszaki leírása és alkalmazásának taktikai követelményei" című, fényképekkel illusztrált tansegédletet;

— a budapesti fegyveres és rendészeti szervek által kezdeményezett felszabadulási sportverseny-sorozatra a versenyzők rendszeres és szakszerű felkészülését biztosítják, a feladatok végrehajtásához segítséget nyújtanak;

— a parancsnokság, valamint az alegységek készenléti szereinek ellenőrzésekor felmerült hiányosságokat soronkívül, de legkésőbb június 1-ig megszüntetik;

— az emelőberendezéssel ellátott különleges kárelhárító-szerek kezelése és működtetésére vonatkozó biztonsági szabályzatot kidolgozzák és kiadják;

— a CSD 420-as és CSD 352-es típusú gépjárműfecskendők feszültségellátási problémáját megoldják, elkészítik a gépjárműpark ellátásához szükséges dokumentációt és kísérleti darabokat;

— szükségesnek tartják, hogy a nyugállományú tűzoltók ne szakadjanak el végleg sem a testülettől, sem pedig egymástól, ezért gondoskodnak felkutatásukról, nyilvántartásba vételükről, és összejövetelt rendeznek részükre;

— az erkölcsi és fegyelmi helyzet javítására a személyi állománynak segítséget nyújtanak oly módon, hogy az alegységeket tájékoztató alapon értesítik a még megtalálható hiányosságokról és az ellenőrzéseken tapasztaltakról;

— az „Ügyviteli Szabályzat" és a kapcsolatos utasítások egységes végrehajtása és értelmezése céljából az ütemtervtől eltérően, egy-egy esetben gyakorlati segítséget adnak a kerületi és üzemi parancsnokságokon adminisztratív munkakörben dolgozóknak.

A budapesti kerületi és üzemi parancsnokságok személyi állománya lelkesedéssel fogadta az országos parancsnok felhívását. Vállalták, hogy az eddiginél még körültekintőbb megelőző és még szakszerűbb, alaposabb mentő tűzrendészeti tevékenységgel ügyelnek szép Fővárosunk védelmére, és emellett értékes munkavállalásokat is teljesítenek.

VESZPRÉM: Szellemi- és KRESZ-vetélkedő, baráti találkozó, társadalmi munka, ünnepségek

Az évfordulók tiszteletére az alegységek a megyei parancsnokság pártalapszervezetének és szakmai vezetésének kezdeményezésére munkafelajánlásokat és munkaversenyeket szerveztek.

Valamennyi egységen szellemi vetélkedőkön foglalkoztak hazánk felszabadulásának és negyedszázados fejlődésének eredményeivel, valamint Lenin életével és munkásságával. Ezenkívül a demokratikus rendőrség megalakulásával és fejlődésével kapcsolatos kérdések is szerepeltek. A döntőbe jutottak a megyei parancsnokságon mérik össze tudásukat.

A „legszebb laktanya" címért az egységek között versenyt indítottak. Ezáltal azok még otthonosabbá tételét s kertjeik, udvaraik ízléses kivitelű parkosítását szeretnék elérni.

A megyei és a veszprémi parancsnokság közös elhelyezésére szolgáló épülethez tartozó terület fásításából a megyei törzs dolgozói is részt vállaltak.

Március 25-re baráti találkozóra hívták meg a megye területén lakó nyugdíjas tűzoltókat.

A találkozó bevezetőjeként a meghívottak megtekintették a veszprémi parancsnokság elhelyezési körletét, szerállományát, majd fehérasztal mellett elevenítették fel múltbeli emlékeiket.

A karbantartó műhely dolgozói vállalták, hogy a parancsnokság épületében a központi fűtőberendezéshez szükséges korszerűbb légtelenítőrendszert szerelnek fel.

A gépkocsivezetők és a szolgálati motorkerékpárok használói májusban KRESZ-vetélkedőn vesznek részt járási, városi és üzemi parancsnoksági szinten. A legjobbak a megyei parancsnokságon egy későbbi időpontban döntik el a helyezéseket.

A megyei parancsnokság tűzrendészeti előadói a hatósági munka színvonalának javítása céljából a tűzesetek adatainak feldolgozására lyukkártya-rendszerű nyilvántartást dolgoztak ki, s az első fél év végéig az 1969. év tűzeseti adatait visszamenőleg is feldolgozzák.

Felszabadulásunk jubileumi évfordulójának tiszteletére a megyei és veszprémi parancsnokság közös szervezésében ünnepséget rendeztek, s azon állami, községi és létesítményi tűzoltóknak adtak át kitüntetéseket, jutalmakat.

A lenini centenáriumról pedig a BM megyei pártbizottságával közös ünnepségen emlékeztek meg.

SOMOGY: Önkéntesek patronálása, társadalmi munka, vetélkedő

A megyelek felajánlásairól lapunk márciusi számában már beszámoltunk. A marcaliak azonban kimaradtak az összesítésből. Ezért a vállalásaikat az alábbiakban közöljük:

A marcali járási parancsnokság állományának tagjai vállalták, hogy a járás 27 önkéntes tűzoltótestületében a járási verseny időpontjáig ismertetik az új szerelési szabályzat alkalmazását. Az elméleti vizsgakérdések elsajátításához és az eredményes felkészülésükhöz is kellő segítséget nyújtanak. Valamennyi testületnél legalább két alkalommal a helyszínen adnak gyakorlati útmutatást a foglalkozások időpontjában.

Körletük ez évben sorra kerülő, csaknem félmilliós felújítási munkálataiból is ki akarják venni részüket. A helyiségek festését, takarítását, a karbantartási munkák végzését is vállalták.

Szertáruk kis területe miatt a targoncák elhelyezésére saját kivitelezésű másik szertárt építenek.

A marcali pénzügyőri szakasz pártszervezetével és szakmai vezetésével közösen, hazánk, valamint a marcali járás és Marcali község 25 éves fejlődésének anyagát feldolgozva vetélkedőt rendeznek. Parancsnokságukat 5 fős csapat képviseli.

K. G.

Ezért van, hogy a tárca is állandóan figyelemmel kíséri a VK kapcsolatos ténykedését, elismerésre méltó erőfeszítéseit, és az új kezdeményezések meghonosításához számottevő elvi-gyakorlati segítséget nyújt iparszervezési osztálya.

Mert támogatásra azért szükségük van az itteniek nek. Elsősorban nem anyaglakra; ahhoz már még erősek, hogy ezt saját erőből megoldják. Inkább elvi segítségre, s tapasztalatokra, amelyek hosszabb távra szólnak, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a gyors ütemű fejlődés közepette is megfelelő körülményeket biztosíthassanak a termelésre.

Többek között arra, hogy kapjon is lehessen olyan világítási szerelvényeket, amelyeket a szabvány előír. Vagy: olyan szikrát nem adó szerszámok gyártását vagy beszerezhetőségét megoldani, amelyek használhatók is. Vagy : a tervezők — a kiviteli tervnek megfelelően — minden létesítményt külön soroljanak osztályba, ne pedig általánosságban, s hogy a tűzvédelmi berendezések tervezésénél is a szükségletet vegyék figyelembe. Vagy: az illetékes vállalat ne gyártsa keskenyebbre a vészlétrákat, hágcsókat az előírtnál, s emiatt ne kelljen közelharcot vívni a kivitelezővel, aki a tervezőre hivatkozik. Vagy: jó lenne, ha a FLIM a nagyobb kapacitású, hatásfokú készülékek gyártását, főként a 250 kg-osakét szorgalmazná . . .

Márpedig kevés olyan hely van, ahol erre nagyobb szükség volna, mint jelenleg és a következő évek során a Tiszai Vegyi Kombinátban, vegyiparunk fellegvárában.

—b—

Őszintén, segítőkészséggel

Erdekes eseményre kaptunk meghívást a közelmúltban. A IV—XV. kerületi parancsnokság pártalapszervezetének vezetősége közvetlen hangnemű tanácskozásra hívta meg az egység rajparancsnokait és helyetteseiket, és megvitatta velük, hogyan tehetnék eredményesebbé oktató és nevelőmunkájukat.

A tanácskozáson felmerült problémák jórészt helyi, illetve személyes jellegűek. De általánosak is annyiban, hogy itt is felvetődik a példamutatás kérdése és az, hogy e fontos beosztásokban levők miként találják meg a kulcsot alárendeltjeik szívéhez.

A vita során mindenki őszintén kifejtette véleményét, és személyre szólóan is hallhatták az érintettek, hogy mit vár tőlük az egység párt- és szakmai vezetése, miben kell továbbfejlődniük, és min szükséges változtatniuk.

Tanulás, türelem, emberség s, az eddiginél nagyobb következetesség, lényegében ebben összegezhetnénk a feladatokat, s ha a pártszervezet vezetősége továbbra is kellő figyelemmel kíséri az elhangzottakat, akkor az eredmény biztosan tükröződik is majd a szolgálatellátásban és a kollektíva jobb összeforrottságában, amihez ez a tanácskozás igazán jó légkört teremtett.

„Tervszerű [illegible]

Mint ismeretes, a népgazdaság ez évi terve a villamosenergia-ipar termelésének 8,5 százalékos növelését írja elő. Tekintve, hogy a kapcsolatos terület fejlődése szerveinkre is feladatokat hárít, néhány körülmény alaposabb ismerete hasznos segítséget jelent olvasóink számára. Ilyen meggondolásból kértük fel Kerényi A. Ödön elvtársat, a Magyar Villamos Művek Tröszt vezérigazgató-helyettesét, hogy válaszoljon a témával összefüggő néhány kérdésünkre. Az interjú szövegét az alábbiakban közöljük.

KÉRDÉS: — A termelés tervezett növelését a jelenlegi energiatermelő rendszer bővítésével, korszerűsítésével kívánja-e megoldani az iparág vezetése, amennyiben igen, az miként realizálódik a gyakorlatban?

VÁLASZ: — A Magyar Villamos Művek Tröszt vállalatainak fő feladata a villamosenergia termelése, átvitele és elosztása a fogyasztók villamosenergia-igényének maradéktalan kielégítése érdekében. A kooperáció villamosenergia-igénye 1969-ben 16,2 milliárd kWh volt, csúcsterhelése pedig december hóban 2720 MW. Az 1970. év csúcsterhelése ehhez képest 7,7%-kal, azaz 210 MW-tal növekszik. A növekményt részben a villamosenergia-import, döntő többségét azonban a gyöngyösi Gagarin Hőerőmű új blokkjai kell, hogy biztosítsák. A kooperáció fogyasztóinak villamosenergia-igénye 1970-ben az erőműví önfogyasztással együtt, előreláthatólag eléri a 17,5 milliárd kWh-t, ami ugyancsak 7,7% növekedésnek felel meg.

KÉRDÉS: — Az intézkedések konkrétan és elsősorban melyik termelőegységeket érintik és milyen mértékben?

VÁLASZ: — Az energiarendszerből ellátott villamosenergia-fogyasztók forrásait az alábbi táblázat szemlélteti:

		1969	1970
MVM hőerőművei	GWh	12 763	13 267
MVM vízierőművei	„	95	80
Ipari hőerőművek	„	983	970
Import	„	2 399	3 183
Összes szükséglet	„	16 240	17 500

A táblázatból látható, hogy mind a villamosenergia-import mennyisége, mind az MVMT hőerőműveinek termelése jelentősen növekszik. A termelés növelését a világviszonylatban is egyik leggyengébb tüzelőanyagfajtára, az 1450 kcal/kg fűtőértékű, igen nagy víz- és hamutartalmú lignitre tervezett Gagarin Hőerőmű első két blokkjának termelése teszi lehetővé.

KÉRDÉS: — Az alkalmazott fűtőanyagok felhasználásában várható-e változás, ha igen, az mennyiben módosítja az eddigi arányokat?

VÁLASZ: — A viszonylag nagy kapacitást képviselő lignittüzelésű egységek fokozatos üzembevétele nem jelenti az MVMT hőerőműveiben felhasznált tüzelőanyagfajták összetétel-változását, mivel 1969-ben az összes felhasznált tüzelőanyag 35,6%-a volt szénhidrogén (fűtőolaj 16,5%, gáz 19,1%) ez a szám 1970-ben előreláthatólag 36% lesz, tehát azonos arányban marad, mivel a szénhidrogén-felhasználás növekszik. Az erőműépítési program szerint 1973 végéig befejeződik a Gagarin Hőerőmű 800 MW-ra való kiépítése. Ezt követően 1974 kezdetétől üzembe kerül a Dunamenti II. erőmű fűtőolaj-tüzelésű négy db, egyenként 215 MW-os blokkja, majd ennek további két azonos kivitelű egységgel való bővítése.

Az 5. ötéves terv időszakában a szénhidrogén-bázisú hőerőművek volumene tovább nő, ugyanis Tiszapalkonya térségében négy db 215 MW-os egységből álló fűtőolaj-tüzelésű erőmű épül, ami előreláthatóan további 1000 MW-tal bővül. 1970-ben az MVMT hőerőművei mintegy 13 millió tonna szenet, kb. 1,8 millió tonna fűtőolajnak megfelelő szénhidrogént (kb. fele arányban olajat és földgázt) használnak fel. A visontai lignit felhasználása az idei kb. 1 millió tonnáról 1974-ben eléri a közel 8 millió tonnát. Ezt követően ismét a szénhidrogén-fogyasztás növekszik, és kerül fokozatosan túlsúlyba.

KÉRDÉS: — Véleménye szerint a jelenlegi termelőrendszer biztonsági feltételei megfelelő garanciát nyújtanak-e az objektumok hatásos védelmére?

VÁLASZ: — A biztonság megteremtése érdekében mind a megelőzés területén, mind pedig az oltástechnikai felkészültség oldaláról nagy erőfeszítéseket teszünk, és igen jelentős anyagi ráfordításokat eszközlünk. Az utóbbi években lefolytatott külföldi tapasztalatcserék alapján megállapítható, hogy a villamosenergia-ipar tűzrendészete a KGST-tagállamok között kiemelkedő, és felzárkózik a legfejlettebb iparú országok tűzvédelmi színvonalához is. A tűz elleni védelem elvi alapja az, hogy a technológiák változását, fejlődését a tűz elleni védelemnek is szorosan követnie kell. A tűz elleni védelem és a technológia el nem választható egységet képez, és kihatásai a tervezés és az üze meltetés egész vonalán érvényesülnek.

A legfontosabb problémák és megoldá saik üzemrészenkénti felsorolásban a kö vetkezőkben foglalhatók össze:

1. Kazánüzem

Szén- és szénportüzelésű kazánjainkn tűzrendészeti problémáink nem voltak. szénpor-, olaj- és gáztüzelésnél fontos sze repet tölt be a fotocellás „lángőr", ame a lángkialvás bekövetkeztekor a tüzel anyag további betáplálása miatti robb nást a tüzelőanyag tápvezetékének gyo lezárásával teszi elkerülhetővé. Olajtüz lésnél vagy olajjal történő begyújtásn elégtelen porlasztás és tökéletlen ég miatt olaj kerülhet a szálas hőszigetel sekbe, és hosszantartó, kellemetlen, de ne veszélyes fojtott égést okozhat. Egyes k zánüzemi szabályozó olajhidraulikáv működik. Bár ilyen jellegű tűzesetü még nem volt, vizsgálatokat fogunk v gezni a szabályozó olajának éghetetl folyadékra való kicserélésére.

A gáztüzelésnél alapvető védelem a g jellegzetes szagosítása, amely azonnal fe ismerhetővé teszi a gázszivárgást. Ezenk vül folyamatos és szippantó-rendszerű l vegőelemző készülékek ellenőrzik a kazá ház légterét, hogy elejét lehessen ven robbanóképes gázelegy kialakulásának.

2. Turbinaüzem

Fenyegető veszély a turbina kenő és sz bályozó olajrendszerében bekövetke olajfolyás és az olaj meggyulladása a gő vezetékeken vagy a gőzvezetéki szerelv nyeken. A védekezés már a tervezésr kezdődik, és az olajrendszer, illetve a gő vezetékek tűzrendészetileg is átgondolt t lepítése jelentősen csökkentheti a tűz k letkezésének lehetőségét. Természetes elengedhetetlen a gondos hőszigetelés, olajtartály védett elhelyezése, az úgyn vezett olajnyomás-csökkenési relé, me

őtörés esetén elzárja a szabályozó olajort, és az olajáramlást csak a csapágyak lé tartja fenn.

Új gépegységeinknél ezenkívül megtemtettük a turbinaolaj-tartály tűz eseténi ors leürítési lehetőségét, sőt folyamatın van félstabil porraloltó rendszer felıítése is.

3. Villamos üzem

Az 50-es években sok gondot okoztak transzformátor-sérülések, amelyek esenként tűzzel végződtek. Ezen a téren transzformátorgyártásban bekövetkezett ınőségi javulás és a gyors működésű künbözeti védelem felszerelése nagyon edvező változást eredményezett. A kedező statisztika következtében ma már em kötelező az igen beruházás-igényes elyhez kötött oltóberendezések létesítése, ıak az oltóvíz biztosítása.

Kábelek vonatkozásában az iparági vizsálatok alapján, a külföldi tapasztalatokal megegyezően, a kábeltűz kiterjedéséek korlátok között tartásával teremtjük ıeg a szükséges biztonságot. A korlátoás módszere a tűzgátló szerkezetek és ızszakaszok következetes felépítése és a ıtfontosságú kábelek védett nyomvonalon ezetése. A tűzgátló szerkezetek kialakíısát a kábelszerelési technológiához tarozónak tekintjük, és elrendeltük a szereés alatti ideiglenes alkalmazását is.

Villamos üzemi probléma az újabb geerátorok hidrogénnel való hűtése, általán a hidrogénes üzem és a hidrogénfejesztő-állomás tűz elleni védelme. Ezen a éren igen gondosan kidolgozott üzemiteli és karbantartási technológiai előrások és biztonságos berendezések teszik ehetővé a zavarmentes üzemet.

Villamos berendezések feszültség alatti ltásával, illetve vízzel való locsolásával apcsolatban a villamosenergia-ipar évtiedes tapasztalattal rendelkezik, amelyet szennyezett nagyfeszültségű szigetelők ízzel való kötöttsugaras lemosásával szerett. Ezek a tapasztalatok kedvezőek, és jól elhasználhatók tűzoltásnál is.

Szükséges azonban kihangsúlyozni, hogy ár a sugárvezető a kellő biztonsági inézkedések betartása és a védőkapcsolák alkalmazása esetén a vízsugáron keesztül nincs veszélyeztetve, de a feszültég alatt álló berendezések környezetében sak szakfelügyelet mellett szabad tevékenykedni.

4. Építés-szerelés

Statisztikai adatok és iparági tapasztaat szerint is legtöbb tűz az építés-szerelés dőszakában keletkezik. Mindez a nagyszámú idegen munkavállaló gyakran megondolatlan magatartásának következmıye, de szerepe van természetesen a beruházás kezdeti szakában még időnként ıiányos tűzrendészeti technikai felkészültségnek is. A helyzet javítására meghatároztuk az ellenőrzési kötelezettségek és elelősségek körét a beruházók, kivitelezők és az üzemeltetők között, és elrendeltük a beruházás előrehaladottságával arányos tűzrendészeti technikai készültségi fok megvalósítását.

Véleményem szerint a jelenlegi biztonsági feltételek megfelelő garanciát nyújtanak az objektumok hatásos védelmére, illetve az arány jó a védekezésre fordított költségek és a kockázatvállalás között.

KÉRDÉS: — A bővítés, korszerűsítés során számolnunk kell-e olyan új anyagféleségek felhasználásával vagy eljárások alkalmazásával, melyek növelik a veszélyeztetettséget, és szükségessé teszik bizonyos megelőző előírások módosítását?

VÁLASZ: — Ha az előírások módosításának szükségességéről beszélünk, akkor a tűzrendészetről szóló 1/1963. BM-sz. rendelet szorul elsősorban módosításra, mert több helyen ellentmond a szabványoknak, és véleményem szerint a létesítmények telepítésénél, nevezetesen a létesítmények villamos távvezetékekkel való megközelítésénél indokolatlan költségtöbbletet okoz.

A korábban említett szénhidrogéntüzelőanyag-felhasználás növekedése szükségszerűvé teszi a jelenleginél nagyobb tárolóegységek alkalmazását. A 10 000 köbméteres tárolók már a Kelenföldi Hőerőmű bővítésénél sem gazdaságosak, a Dunamenti II. erőműnél pedig 8 db 20 000 köbméteres tartály egyéb körülmények miatt is szükségessé vált. E tartálytípus mielőbbi kialakítása és már a beruházás első fázisában való üzembe helyezése, az olajellátás rendkívüli ingadozása miatt az iparág egyik súlyos problémáját jelenti, melynek megoldásához az érdekelt hatóságok támogatását kérem.

KÉRDÉS: — Általában, de különösen a termelés növelése kapcsán miben látja a biztonsággal összefüggő legfontosabb tennivalókat?

VÁLASZ: — A legfontosabb tennivalókat illetően inkább a jövő terveiről beszélnék, mert az iparág tűzbiztonsági helyzete az elmúlt évek célratörő munkája nyomán megerősödött, és ma már elsősorban tervszerű továbbfejlesztésre van szükség.

Így különösen a tervezés tűzrendészeti összehangoltsága vonalán vannak még fejlesztési lehetőségek. A zárt téri tüzek és következményeik elhárítása összetett tervezői feladat, mely építészeti, épületgépészeti, gépészeti és villamos feladatokat egyaránt magában foglal. Ennek múltbeli összhangja időnként hagyott kívánnivalókat maga után.

A DHV 1967. évi kábeltüze után alakult szakértői bizottságok a polietilén kábelszigetelést éghetősége miatt nemkívánatosnak tartották, és alkalmazását megtiltották. Ez az álláspont került be a kábelezési irányelvekbe is. Az elmúlt három év tapasztalatai alapján ezt a saját magam által javasolt tilalmat már túlzottnak és felülvizsgálandónak tartom. A polietilén szigetelésű kábeleket világszerte rohamosan növekvő mennyiségben gyártják, alkalmazása elől, különösen nagyfeszültségű kábelek vonatkozásában kitérni nem lehet. Égése a PVC önkioltó alaptulajdonságával szemben önfenntartó jellegű, de nem kedvezőtlenebb, mint az eddigi hagyományos olajos papírszigetelés. Égésénél vízgőz, szénmonoxid és széndioxid fejlődik, de nem keletkezik a PVC bomlásánál fellépő és igen súlyos korróziós károkat okozó sósav. A PVC-vel szembeni jobb éghetőségét ellensúlyozni lehet védett nyomvonalvezetéssel és tűzgátló szerkezetekkel. Egyébként a sokat hivatkozott PVC önkioltó tulajdonságát a helyszíni körülmények erősen befolyásolják, és gyakran kérdésessé teszik.

A mentő tűzrendészet vonatkozásában pedig a tűzveszélyes anyagok helyenként koncentrált jelenléte és a gyorsan növekvő károsodás arra kényszeríti az iparágat, hogy mentő tűzrendészetében, a rendeleti előírásokon messze túlmenően, a kezdeti tüzek maximális oltási biztonságát valósítsa meg. A korszerű oltókészülékek és oltóberendezések beszerzése mellett rendszeres tűzoltási kísérleteket végzünk, amelyek felölelik a villamosenergia-iparban előfordulható tüzeket. Ezek közül kiemelném a PVC-szigetelésű kábelek égési tulajdonságainak és olthatósági viszonyainak tisztázására végzett természetes méretű kísérleteket, melyek eredményei meghatározták a kábeltüzek kiterjedésének megakadályozására teendő intézkedéseket. Ezek a kísérletek nemzetközi viszonylatban is jelentősek és eredetiek voltak, és megelőzték a nagy külföldi kutatóintézetek hasonló vizsgálatait. Kísérleteket végeztünk továbbá a nagy kiterjedésű könnyűhab különböző zárt téri és szabad téri alkalmazására és alkalmazásának akadályaira, valamint az erőművi tüzek porraloltási taktikájának kialakítására.

A legmodernebb oltástechnika alkalmazásában a Magyar Villamos Művek Tröszt elsőnek vezette be a nagy kiterjedésű könnyűhabbal való oltást, mely a helyiségek teljes térfogati feltöltésével olt, és jelenleg — ugyancsak elsőként — foglalkozik a középhab bevezetésével.

A jövő terveivel kapcsolatban említem meg, hogy tovább építjük nemzetközi kapcsolatainkat, a tűz elleni védelem területén is. Így a KGST-országok után kapcsolatba léptünk az osztrák és a francia villamos művekkel is.

A kölcsönös tájékoztatás megerősíti a tűz elleni védelem terén kifejtett eddigi tevékenységünk helyes irányát, és reméljük, hogy lehetőséget fog adni az építés alatt álló legújabb erőműveink tűz elleni védelmének optimális szintű kialakítására is.

(B)

„...hogy nap mint nap tegyen valamit a tűzvédelemért”

Beszélgetés Regős Ferenccel, a Vas megyei Iparcikk-kiskereskedelmi Vállalat igazgatójával

— Igazgató elvtárs említette, kb. húsz esztendeje áll a vállalat élén. E hosszú idő alatt személy szerint milyen feladatokat rótt Önre a tűzrendészeti ügyek irányítása?

— Ha csupán a statisztikából indulnék ki, akkor azt mondhatnám, igen kellemeseket, elvégre mindössze egyetlen tűzünk volt az elmúlt húsz évben, és az sem okozott tetemesebb kárt.

De mivel tűzkeletkezési lehetőség sokkalta több akadt ebben a két évtizedben, úgy érzem, hamis eredményre jutnánk, ha azzal a bizonyos egyetlen káresettel érzékeltetném a vállalatnál folyó tűzrendészeti tevékenység jelentőségét.

Ami engem illet, inkább azt igyekszem hangsúlyozni, hogy a helyi egységekben levő saját tulajdonú, illetve gondjainkra bízott áruk, anyagok és berendezések értéke jóval milliárdon felüli, és így számos boltunkban kis vigyázatlanságból is akár milliós károk keletkezhetnek.

A magam részéről úgy igyekszem eleget tenni kötelezettségeimnek, hogy egyrészt rendszeresen tájékozódom, másrészt időről időre személyesen is részt veszek az ellenőrzésekben, s végül, de nem utolsósorban igyekszem megvalósítani, hogy dolgozóink erkölcsileg és anyagilag is mindjobban érzékeljék: tűzrendészeti munkájuk ugyanolyan fontos, mint bármely gazdasági tevékenység.

Ezt a kettőt különben sem lehetne szétválasztani. A közelmúltban például rövidzárlat keletkezett az egyik szombathelyi üzletünkben. Ha a boltvezető és munkatársai nem jártak volna el szakszerűen, akkor ebből súlyos kár származhatott volna. Ezért nem is maradt el a pénzjutalom.

S ha már itt tartunk, megemlíteném, hogy Berkes Jenő kollégánk, a tűzrendészeti tanácsadónk igen jó módszert talált az egyes dolgozók kapcsolatos magatartásának figyelemmel kísérésére.

Beosztására való tekintet nélkül a vállalat alkalmazásában álló összes dolgozónkról kartont fektetett fel, s arra az illetővel előfordult minden tűzrendészeti vonatkozású eseményt feljegyzik. Így azután bármilyen ügy adódik, nyomban kideríthetjük az előzményeket, s pozitív és negatív értelemben egyaránt igazságosabban dönthetünk. Így például olyankor is, amikor valakit ugyanazért már több ízben figyelmeztettek, mert ez esetben súlyosabb felelősségre vonás indokolt.

Egy másik nyilvántartást is felfektettünk. Ebből az derül ki pillanatok alatt, hogy melyik egységünkben milyen a tűzvédelmi helyzet, sőt az is, hol milyen beruházások szükségesek.

Amióta az új mechanizmusban szabadabban gazdálkodunk az anyagi eszközeinkkel, véleményem szerint nem tekinthető indokoltnak, ha fedezet hiányában maradnának el a tűzrendészeti hatóságok által előírt beruházások.

Minthogy azonban ezek nem mindig tervezhetők előre, karbantartási és fejlesztési keretünk terhére kellő tartalékot képeztünk, hogy szükség esetén ne okozzon gondot néhány oltókészülék beszerzése vagy kisebb-nagyobb átépítések elvégeztetése.

— Hogyan értékeli a vállalat dolgozóinak hozzáállását, és milyen további tűzvédelmi feladatik lesznek a közeljövőben?

— Dolgozóink túlnyomó többsége kellő felelősségérzetet tanúsít, s hogy az utánpótlással is hasonló legyen a helyzet, nálunk csak az kaphat szakmunkás-bizonyítványt, aki az alapvető tűzrendészeti ismeretekből is vizsgát tett.

Ha még nem is általánosítható, de csoppet sem elszigetelt példának tartom, hogy két dolgozónk veszélyes tűz megfékezésében is jeleskedett. Az egyik Szentgotthárdon egy lakóházi káreset alkalmával, a másik pedig Sárváron egy gépkocsi égésekor.

De ennél is biztatóbb: mind több üzletünkben nemcsak a bolt tűzvédelmére fordítanak gondot, hanem arra is, hogy a vásárlót se érje tűz okozta károsodás. A villamos berendezések vásárlóinak például mindig tanácsolják, hogy a szerelést szakemberrel végeztessék el, s tűzveszélyes folyadékok árusításakor sem marad el a figyelmeztetés. Meglátásom szerint jó lenne azonban, ha ilyen vonatkozásban üzleti partnereink is következetesebbek lennének. A nekünk szállított ÉTI 10-es és 15-ös gázkazánok gépkönyveiből például hiányzott a tűzvédelmi előírások ismertetése. És az sem valami megnyugtató, hog újabban műanyagból készült vakanyákka látják el a gázpalackokat, mert könnye törnek, s ráadásul némely tulajdonos kulc hiányában kalapáccsal ütögeti őket. D más példákat is említhetnék.

Mármost ami a közeljövő feladatait il leti, többek között folytatni kívánjuk a tűz veszélyes folyadékokat árusító üzletel kályháinak központi fűtésre való kicseré lését, és más beruházásokat is tervezünl a biztonságosabb tárolás érdekében.

Ami pedig a tűzvédelem személyi fel tételeire vonatkozik, továbbra is arra tö rekszünk, hogy minden dolgozónk okuljo az egy-egy boltunkban elkövetett kisebb nagyobb szabálytalanságból. Ezért ezekrő vállalati értesítőnkben is részletesen meg emlékezünk.

Arról is szólni kívánok, hogy a magunl részéről igen jónak tartjuk kapcsolatain kat a tűzrendészeti hatóságokkal. Gyakort ellenőrzik oktatásainkat, rendszeresen rész vesznek értékeléseinken és ellenőrzéseinken, s mindent megtesznek azért, hog javíthassuk ez irányú munkánkat.

Végezetül ismételten hangsúlyozni kívá nom: jelenlegi helyzetünket távolról sen tekintjük valamiféle kiemelkedő tevékeny ség eredményének. Jól tudjuk, hogy aká egyetlen ember vigyázatlansága is sok éves fáradozást tehet semmissé.

Ezért a jövőben is igyekszünk okulni i mi és mások fogyatékosságaiból, s szeret nénk, ha minél több dolgozónk kötelessé gének érezné, hogy nap mint nap tegyen valamit a tűzvédelemért.

(g)

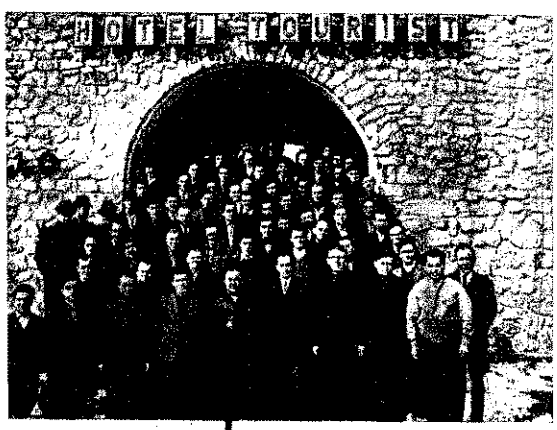

A Veszprém megyei Tanács VB MÉM-osztálya a megyei parancsnokság közreműködésével nemrégiben 6 hetes tanfolyamot szervezett tsz- tűzrendészeti előadók számára Sümegen. 82 fő tett sikeres vizsgát. A képen: a hallgatók az első vizsganapon, szálláshelyük, a Hotel Tourist előtt

A Pest megyei tűzrendészeti parancsnokság volt a házigazdája annak a gépjárművezetői tanfolyamnak, amelyen Szolnok, Heves és Komárom megyei önkéntes tűzoltógépkocsivezetők is részt vettek.

Jakab Zoltán tű. ftőrm. (Cegléd) felvétele

Szabó István:

TŰZRENDÉSZET a villamosenergia-iparban

2

A tervezés egyes részterületein is jelentős a fejlődés. Így pl. : MVM közreműködésével elkészült a nagyerőművek és alállo- ások kábelezési irányelve, és az ERŐTERV megoldásokat dolgo- ott ki a turbinák olajrendszerének üzemzavaraiból keletkezhető zesetek megelőzésére. A tervezés során azonban növelni kell a z elleni védelem átfogó, összehangolt irányítását. Hiába építünk például tűzszakaszokat, ha több szintnek sorba kapcsolt gra- tációs szellőzése van. A mentő tűzrendészet technikai felsze- lésének tervezésekor a tűzveszélyességi besoroláson és az alap- rülettől függő oltókészülék-számon túl a tényleges veszélyeztet- tség, illetve az adott hely figyelembe veendő körülményei az ányadók.

Kölcsönös tájékoztatás formájában kapcsolatban állunk a ocialista országok és néhány kapitalista ország villamosenergia- ndszerének tűzrendészeti szakértőjével, és tapasztalatcserét lytattunk cseh, lengyel, bolgár, román, NDK, osztrák és francia akértőkkel, továbbá nemzetközi tűzoltástechnikai kongresszuso- on vettünk részt. A KGST állandó villamosenergia-bizottsága szére az egyes tagországok anyagainak felhasználásával össze- lítás készült az erőművi tüzek okairól és a megakadályozá- ikra irányuló intézkedésekről.

Egyes kiemelt problémák

ízzel oltás feszültség alatt álló berendezéseken vagy azok közelében

A kérdés nem új keletű, már régen túlvagyunk az általános lalmon, sőt a témának már eléggé nagy s igenlő szakirodalma is an. Hazánkban a BM TOP műszaki fejlesztési osztályán Kovács

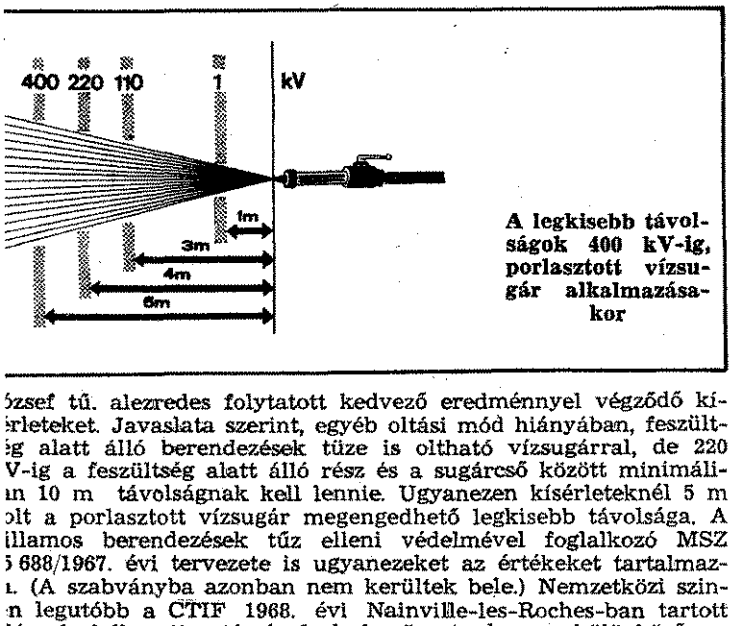

A legkisebb távolságok 400 kV-ig, porlasztott vízsugár alkalmazásakor

ózsef tű. alezredes folytatott kedvező eredménnyel végződő ki- erleteket. Javaslata szerint, egyéb oltási mód hiányában, feszült- ig alatt álló berendezések tüze is oltható vízsugárral, de 220 V-ig a feszültség alatt álló rész és a sugárcső között minimáli- n 10 m távolságnak kell lennie. Ugyanezen kísérleteknél 5 m olt a porlasztott vízsugár megengedhető legkisebb távolsága. A illamos berendezések tűz elleni védelmével foglalkozó MSZ 5 688/1967. évi tervezete is ugyanezeket az értékeket tartalmaz- ı. (A szabványba azonban nem kerültek bele.) Nemzetközi szin- n legutóbb a CTIF 1968. évi Nainville-les-Roches-ban tartott lése foglalkozott a témával, de leszögezte, hogy a különböző or- zágokban végzett kísérletek az eltérő körülmények miatt nem asonlíthatók össze, és általános megállapítás sem vonható le előlük. Mindenesetre a tűzoltás vezetőjének felelőssége ilyen áresetek alkalmával is igen nagy és sokoldalú. Tájékoztatásul legújabb irodalmi adatok közül bemutatunk két ábrát, olya- okat, melyeket az Osztrák Villamos Művek adott ki az 969-ben megjelent biztonságtechnikai irányelveiben. Kötött víz- ugár esetében 220 kV-ig 7 m-t, porlasztott vízsugárban pe- ig 4 m-t írtak elő, mint a feszültség alatt álló részek és a sugár- ső közötti legkisebb megközelítési távolságot. Véleményünk sze- int e távolságok megtartásával a sugárvezető, földelt sugárcső setében, a vízsugáron keresztül nincs veszélyeztetve. A Tiszai

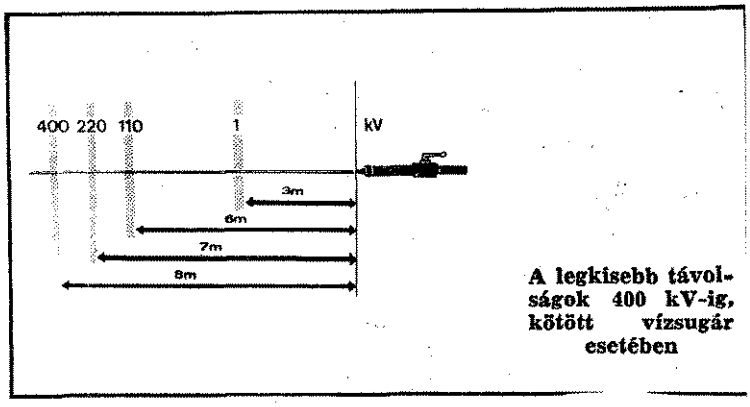

A legkisebb távolságok 400 kV-ig, kötött vízsugár esetében

Erőműben évek óta rendszeresen kötött vízsugárral mossák a 120 kV-os feszültség alatt álló szabad téri szigetelőket, természetesen megfelelő védőkapcsolásban. Az igazi veszély a környezetben és a helyismeret hiányában rejlik. A tűz közelében levő, feszültség alatt maradt berendezések megközelítése a leszakadt gyűjtősínek, földön heverő vezetékek életveszélyesek lehetnek.

Könnyűhab alkalmazása zárt téri tüzek oltására

Nehezen megközelíthető, nagy beépítettségű helyiségek tüzei sokszor szinte megoldhatatlan feladatokat adnak. A magas környezeti hőmérséklet és az áthatolhatatlan füstgázok mellett az úgynevezett oltási árnyékok is akadályozzák az eredményes oltást, minthogy meggátolják az oltóanyagnak az égés teljes térfogatába jutását.

A könnyűhab jó gördülési tulajdonságánál fogva bonyolult berendezésű helyiségek teljes feltöltésére is alkalmas. Oltóképessége elsősorban a parázsképződéssel égő anyagok és a tűzveszélyes folyadékok égésekor érvényesül. A hab feltöltés közben fokozatosan kiszorítja a helyiségben levő levegőt és égéstermékeket. Sikeres alkalmazásának egyik legfontosabb előfeltétele a megfelelő habbevezető nyílások vagy csúszdák kiképzése, mivel ezeken a helyiség alsó légterébe vezetik a habot, és így a bevezetéssel ellentétes irányban a helyiség felső légterében kialakított szellőzőnyílás szolgál a benyomuló hab által kiszorított levegő és égéstermékek kivezetésére. Kísérletileg igazoltuk, hogy a habfejlesztő készülékek igen nagy teljesítménye (200 m^3/perc), csak akkor használható ki, ha helyhez kötött vagy alkalmilag felszerelt segédeszközökkel kényszerítjük a habot a kívánt irányba. A zárt csatlakozású, beépített habcsúszdákon kívül ilyen eszköz a tetszés szerinti habbevezető nyílásba, ajtóba, ablakba betehető, önzárást biztosító, csonkakúpszerűen kiszélesedő habvezető tömlő, minthogy a visszaáramló hab hatására kitölti a habbevezető nyílást. Ilyen „kaputömlő" hiányában a hab előrehaladás helyett visszafelé áramlik.

(Folytatjuk)

Feltöltés helyett visszaáramló hab

KECEL SZÁZ

„Jól áll az öreg sisak?" Akik kipróbálják: Herceg József és Gébert Imre. Ketten együtt 28 évesek

Két réges-régi meg egy új. Ezt láttuk az őrszoba sarkában

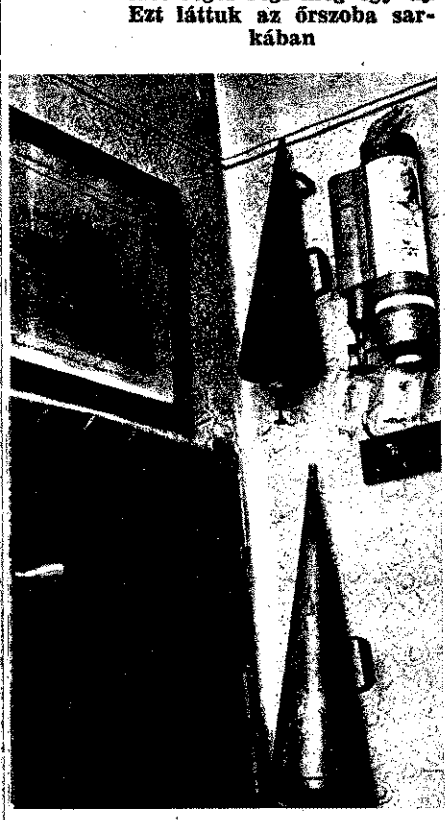

„Jelenleg 342 tagot tartunk nyilván"

„Rajtam kívül még hárman ötven éve önkéntesek"

„Kecel község eredetéről annyit tudunk, hogy hajdanában a község közepén víz folyt, és a víz partján építettek két sor házat, s ezért kapta a Kétszélpuszta elnevezést, majd sokkal később a Kecelpuszta nevet. Írásban 1412-ben említik először: Zsigmond király a Kecel előnevet adományozta hősiességéért az egyik hívének."

Így kezdődik a keceli tűzoltótestület százesztendős történetének krónikája, majd azzal folytatódik, hogy 1870 márciusáig két hajdú látta el a tűzoltói szolgálatot a községben.

A község vezetői különféle rendelkezésekkel kötelezték a lakosság egy részét tűz esetén való segítségnyújtásra, de a lakosok inkább csak a sajátjukat mentették, vagy tétlenül nézték a lángok pusztítását.

1870 márciusában az akkori Jankováczi utca végénél kigyulladt egy boltos fazsindelyes tetőzetű lakóháza és üzlete, s rövidesen lángba borult a mellette levő két nádfedeles épület is. A hajdúk kivonultak ugyan kezdetleges felszereléseikkel, de mivel inkább a hangjukkal tűntek ki, mint az oltásban, a három ház leégett.

Elképzelhetjük, milyen veszély fenyegette a községet, hiszen 745 lakóházból minteav 520-nak nádfedésű volt a teteje.

Nem csoda tehát, hogy elhatározták, más települések példájára önkéntes tűzoltóságot alakítanak. Április 14-én meg is alakult a helybeli „tűzoltó-egyesület".

A helyi tűzvédelem első apostolai tizenketten voltak, s majdnem mindannyian iparosemberek. S míg az alakulás évében tizenegy tűz pusztított Kecelen, a következő esztendőben már csak három.

– Most hány tűzoltó készül a centenáriumra? – *kérdezzük Helvédy Jánost, a veterán parancsnokot, akinek már az apja, sőt a nagyapja is önkéntes tűzoltó volt, s még egy nevezetes eseményt ünnepel: kereken ötven évvel ezelőtt lépett be a testületbe.*

– Jelenleg 342 tagot tartunk nyilván. Ezek közül 174 férfi, 52 női, 116 ifjúsági, illetve úttörőtűzoltó. Nálunk szinte családi hagyomány, hogy a fiúk s vagy húsz éve a lányok is követik szüleik példáját, és egészen fiatalon felvételüket kérik a testületbe. Nem ritka az olyan család, amelyben apa, fiú és unoka is önkéntes tűzoltó.

Testületünk számos tagja különben hamarabb tanulta meg a fecskendőszerelést, mint a betűvetést meg az egyszeregyet. 1950 óta időnként szervezünk egy-egy óvodáscsapatot, s ez az apróságok különleges méretére készített kisfecskendőkön bemutatót tart a versenyeken, méghozzá sisakban és egyenruhában.

– S kik a legidősebbek?

– Rajtam kívül még hárman ötven éve önkéntesek: Cserni János, Serényi István, Szrenkó Ferenc.

– Száz év alatt sok tűz keletkezett a községben?

– Pontosan 648. Ebből persze jóval több a felszabadulás előtt. De érdekes módon csupán egy évben, 1901-ben nem akadt káresetünk. A leggyakoribb keletkezési ok, szám szerint 237., a gyermekjáték volt.

– Mikor oltott elöször tüz

– Ötéves koromban. Egy vá dorcigány szalmát vitt a hátá és azt pajkos gyerekek me gyújtották. Az ablakból látta nyomban kiszaladtam egy víz kancsóval, és sikerült is a „b avatkozásom".

– És legutóbb?

– Pár héttel ezelőtt egy sebb lakóházi tűzesetnél.

– Melyek a leginkább em kezetesek?

– 1928-ban a malom égé Csak harmadnapon sikerült teljes oltás, s úgy érzem, a egyáltalán lehetett, megment tünk.

A legborzalmasabb eset: e földbe ásott viskóban négy k gyerek vesztette életét a tűz k vetkeztében. Itt már nem seg hettünk.

1954-ben Géderlakon azonb annál inkább. Itt hét lakóép let égett amiatt, mert egy k

Minden korosztály kedvel

ESEK KECEL

„Igyekszünk minél több embert foglalkoztatni"

„Szívesen, ha valóban újrakezdhetném"..

yerek mérgében felgyújtotta a ázat.

– Máskor is nyújtottak segitséget a közeli községeknek?

– *Ha kérték, mindig kivonultunk. Eddig összesen 37 ilyen lkalom adódott, a legtöbb az lmúlt két évtizedben.*

– Hogyan működik jelenleg a estület?

– *Igyekszünk minél több ember foglalkoztatni. 128 területelelősünk van, versenyrajaink is ok sikert értek el, s úgy érzem, nyagilag is jól megalapozott a ködésünk.*

A helyi tanács az adófizetőinket – persze bizonyos kivételekkel – rendeletben kötelezte a községi tűzoltói szolgálat llátására. Az érintettek ezt évi 0–30 forinttal váltják meg. Ebből az összegből fizetjük a 24 rás szolgálatot ellátó két gépocsivezetőnket meg egy adminisztrátort, és aratástól cséplésig megerősitett készültséget is tartunk.

Ez a megoldás nálunk igen jól bevált, és a lakosságnak is előnyös, mert késedelmes vonulásból akár egyetlen tűz alkalmával is sokkalta nagyobb kár keletkezhet.

– Körülbelül hány keceli lakos részesült tűzoltói kiképzésben?

– *A legutóbbi évtizedekben becslésünk szerint legalább hatezren, és ennek előnyei mindenhol érezhetők. S mert a fiatal korban tanultak rögződnek meg legjobban, az úttörők kiképzését különös gonddal végezzük. Mi kezdeményeztük például az országos mozgalommá fejlődött úttörőtűzoltó-vetélkedőket.*

– Csaknem ötven éve irányító szerepet tölt be a testületben, harminchárom esztendeje parancsnok. Ha szerény számitás alapján is napi egy órát munkálkodott mint önkéntes, ez akkor is 18 250 órát tesz ki, vagyis mintegy két esztendőt. Ha még egyszer kezdhetné, vállalná ugyanezt?

– *Szívesen, ha valóban újrakezdhetném... Mert igen jó érzés, hogy ez alatt az ötven év alatt legalább annyi ember tanulta meg, hogyan kell segitenie a bajba jutottakon, mint amennyi jelenleg községünk egész lakossága. De az is, hogy ez a két szó: Kecel és tűzoltóság e száz esztendő folyamán összekapcsolódott, s messzi vidéken éppen a mi testületünk szerény munkája folytán ismerték meg községünket.*

Túl a hetvenen már nemigen készít nagyobb terveket az ember, de úgy gondolom, az elkövetkező években is az a fő feladatunk, hogy a százesztendős hagyományokhoz méltóan munkálkodjunk.

Mostanában gyakran eszébe jut a veterán parancsnoknak, hogy ötven évvel ezelőtt menynyire meglepődött, amikor vele együtt negyven-negyvenöt esztendős „öregek" is beléptek a testületbe. Ma már tudja, hogy csak ezekkel a javakorabeli férfiakkal lett azzá a keceli tűzoltóság, mint ami, mert a fiatalok lendülete csak az idősebbek higgadtságával együtt bizonyulhatott gyümölcsözőnek. De mert a fiatalabb nemzedék is feladatot kér, az utóbbi években nemritkán Szrenkó Jánossal, a helyettesével együtt jelennek meg a foglalkozásokon. A parancsnokhelyettes 38 esztendős, de már 22 éve tűzoltó, és mindenféle önkéntesi beosztásban munkálkodott.

Kecelen és környékén tudják, hogy Helvédy János a fogadott fiának tekinti, egy házban is laknak.

Az utódlásról persze még korai beszélni, sőt reméljük: ez még a 125 éves jubileumon sem lesz időszerű. Mert hát közeledik a járási verseny ideje, s abban több rajjal is érdekeltek, azután azt a bizonyos jubileumot is meg kell ünnepelni, a tűzoltóotthon átépítését és még sok mást is tervezgetnek, s a keceli tűzoltócsalád mindebben és sok másban is még erősen számit Helvédy Jánosra, akinek az évek múlásával csak a haja lett egy kicsit ritkább, és hires bajusza fehéredett meg némileg, de aki lélekben ugyanolyan fiatal maradt, mint amikor ötven évvel ezelőtt apja és nagyapja örökébe lépett.

(g–k)

Kárpáti Istvánné, a testület adminisztrátora, a hajdani nagy hírű női csapat egyik erőssége volt

Helvédy János bácsi és helyettese: Szrenkó János

. Egy parti három forint, leté

Forgách Géza tű. őrgy.:

TŰZOLTÓ TÜZEK és ANYAGOK 7

3.8.1. „Hagyományos" léghab

A mechanikai léghab alapanyaga víz és léghabképző anyag. A léghabképző anyag általában — nálunk kizárólag — fehérje-alapú habosító szer. Ezt valamilyen módon — leggyakrabban a vízsugárszivattyú-elv alapján — a felhasználáskor 3—9% arányban keverik a vízhez. (E cikk keretén belül sajnos nincs lehetőség bővebben foglalkozni a léghabképző anyagok témakörével.) Az így nyert oldat a szállítótömlőben jól összekeveredik, és a tulajdonképpeni habképző szerelvénybe, a léghabsugárcsőbe jut. Ennek légbeszívó nyílásain az áramló folyadék sebességenergiája — a Bunsen-égő elve alapján — beszívja a habképzéshez szükséges levegőt. A léghabsugárcső fúvókáin áthaladva a belső térben „felverődik", és a sugárcsőből már mint oltásra képes hab lép ki. Az így előállított léghabbal az égési felületek „betakarhatók." Természetesen megfelelő felszerelésekkel gondoskodni kell a felhordás módjáról, vagyis — a folyatásról, térítésről, lövellésről stb.

A szerelvények közül már széles körben elterjedtek a kézi léghabsugárcsövek, habfolyatók, habárbocok és ezek beépített — ún. stabil — változatai. A közelmúltban kezdtek elterjedni a habágyúk, illetve a kombinált hab—vízágyúk különféle változatai. Ezek a rendelkezésre álló szivattyúk teljesítményétől függően 30—50 m távolságra képesek szétteríteni, kilőni a habtakarót. Magyarországon jelentős kísérletek folynak hazai gyártmányú habágyúk bevetésére. Alkalmazásuknak elsősorban nagy kiterjedésű, nyílt felszínű tüzek — folyadéktüzek! — oltásában lehet jelentősége. A téma megoldása számottevő beruházás-csökkenést eredményezhet majd a tűzveszélyes folyadékok tárolótelepeinek létesítésekor, ugyanakkor növeli a biztonságot.

A tűzfelületre juttatott hab fojtással és hűtéssel fejti ki az oltóhatását. Az égő anyag tulajdonságaitól függ, hogy mikor, melyik oltóhatás lép előtérbe.

A szilárd anyagok tüzei oltásának első fázisában a hűtőhatás jelentős. A víz viszonylag lassan kiválik az izzó felületekkel érintkező habból, és a már ismert módon lehűti.

A 100 °C feletti felületi hőmérséklettel égő tűzveszélyes folyadékok oltásának első fázisában szintén a hűtőhatás a lényegesebb. Az égési hőmérséklet hatására a víz kiválik a habból, kis része azonnal elpárolog, és hűt, nagyobb része viszont fajsúlyának következtében bemerül a folyadékba. Mivel az égő folyadék felszínének és az ahhoz közel levő rétegeknek a hőmérséklete magasabb a víz forráspontjánál, a bemerült víz már a folyadékon belül elpárolog, és magától a folyadéktól vonja el a hőt. A gőzzé vált víznek, a hűtőhatás mellékhatásaként természetesen párolgási és kiszorító hatása is van, bár ez utóbbi vehető a legkevésbé figyelembe. Érdekes megjegyezni, hogy a hűtőhatás minél jobb kihasználása céljából az a jó, ha a tűz sok habot „éget el". Le kell vonni tehát azt a következtetést, hogy az oltás első fázisában minden esetben éppen az tűz által előidézett habpusztulás olt!

Az oltás második fázisában és főleg a 100 °C alatti felületi hőmérséklettel égő folyadékok esetében lép előtérbe a hab fojtó— főként pedig elválasztó és fedő — hatása. Ezen folyadékok tüzeinek oltásakor is megvan az első fázisra jellemző hűtőhatá de csak nagyon rövid ideig. Ugyanis csupán a lánggal érintke habból kiváló s azonnal elpárolgó víz hőelvonása játszik szerep a folyadékba merülő már nem okoz hőelvonást. A 100 °C h mérséklet alatti felületen a felhordott hab már roncsolásment sen megmarad, és beburkolja azt. A fojtóhatások közül előtér kerül az elválasztó hatás: a habtakaró, amely az égő anyag gő fázisát elválasztja a szilárd vagy folyékony fázistól. A fedő hat ugyanakkor megakadályozza a még képződő folyadékgőzök kit rését, és ezzel kiküszöböli a visszagyulladás veszélyét.

A leírt oltóhatások természetesen csak megfelelő minősé és mennyiségű oltóhab előállítása esetén érvényesülnek mar déktalanul. Az alkalmazott oltóhabnak ki kell elégítenie a ha kiadóssági követelményeket (a hagyományos mechanikai légha nak ez a habkiadóssági értéke általában 7—9, ami a felhaszn oldat és a belőle fejlesztett léghab térfogatának dimenzió nélki viszonyszáma), valamint a habstabilitással, terülékenységgel tűzállósággal szemben támasztott igényeket. Ezek közül termész tesen a tűzállóság az egyik legfontosabb paraméter, amit kali rált edényben égő folyadék felületére ömlesztett és oltás ut visszamaradt mennyiségek százalékában kell megadni.

A habképző anyag és léghab számos egyéb paraméterével cikk keretében nem foglalkozhatunk.

A beavatkozás eredménye szempontjából nem lehet közömb az oltás során alkalmazott habintenzitás — tehát a felületegysé re juttatott időegységenkénti habmennyiség — megválasztása. F intenzitás-értékkel nem lehet tüzet oltani, mert a tűz „elégeti" habot, a túl nagy intenzitás pedig rendkívül gazdaságtalan. Ha előírásaink tűzveszélyesfolyadék-tüzek oltásakor védőgödö 0,75, tartályra 2,25 l/m² minimális értékeket követelnek m Ezek a számértékek több mint 10 évvel ezelőtti kísérleteken al pulnak. Azóta a tűzoltástechnika területén lényegesen előrelé tünk. Éppen ezért kísérletsorozatot tervezünk az ideálisnak mon ható habintenzitás megállapítására. Az elméleti meggondolás szerint az utóbbi évek technikai fejlődése és a hazai habképz anyag-gyártás javulása eredményeként a 2,25 l/m² minimá értéknél 30—40%-kal kisebb is hatásos oltást eredményezhet, a több szempontból is egyáltalán nem elhanyagolható megtaka tás.

Feltétlenül meg kell még említeni a habbal oltással kapc latban a habtörési jelenséget, mivelhogy a fehérje-alapú lé hab hátránya, hogy egyes éghető folyadékok, (alkoholok, éter észterek stb.) nagy sebességgel roncsolják a habbuborékokat, ezzel megakadályozzák a habtakaró kialakulását. Gyengén ha törő folyadékok (pl. benzol) oltásakor a habintenzitás sokszo zásával lehet eredményt elérni. Ebben az esetben arra kell tö kedni, hogy az időegység alatt felvitt habmennyiség legalább k szerese legyen az ugyanakkor megsemmisülő habmennyiségn Az erősen habtörő folyadékok tüzeinek oltásakor különféle a lékanyagokkal kell növelni a léghab habtöréssel szembeni ál konyságát.

(Folytatjuk)

Jól záródott „kemény" habtakaró benzinfelületen, oltás után

Habtörő folyadék által roncsolt habtakaró

Baranya megyei tűzrendészeti napok – 1970 –

Mint a cím is jelzi, egész
es programról van szó, amely-
c célja – a megyei tűzren-
szeti bizottság tájékoztatója
rint – „a társadalmi, politi-
, gazdasági szervek, valamint
lakosság figyelmét a tűzren-
szet, a megelőző tűzrendé-
ti munka fontosságára irá-
tani".

Az eseménysorozat nyitányára
rcius 2-án Pécsváradon ke-
t sor. 9 órai kezdettel itt tar-
ta kibővített ülését a megyei
. Vértes Tibor elnök megnyi-
a után a községi és a pécsi
ási TB munkájáról hangzott
beszámoló, majd a tűzrendé-
ti napok eseménynaptárát s
kiemelkedőbb rendezvényeket
nerhették meg a részvevők.
helyi tűzoltószertár és a köz-
kulturális létesítményeinek

Vértes Tibor, a Baranya megyei tanács titkára nyitotta meg a kibővített ülést

megtekintésével zárult a napi program.

A másik jelentős esemény április 1-én történt: Mohácson tűzrendészeti kiállítás nyílt a tűzrendészeti parancsnokság épületében. A mohácsi tűzoltóság 25 éves történetét és tűzrendészeti propagandanyagot bemutató kiállítást április 10-ig tekinthették meg az érdeklődők.

Az áprilisi program másik kiemelkedő rendezvénye a tűzrendészeti oktatófilm pécsi sajtószemléje; májusban a hagyományos versenyek ígérkeznek érdekesnek. Júniusban Siklós kerül az érdeklődés középpontjába: a várfesztiválon tűzoltási bemutató, a mohácsi kiállítás anyaga és a siklósi önkéntes tűzoltózenekar szereplése eseményszámba menő; a hónap második felében a tsz-tűzrendészek vetélkedőjének megyei döntője lesz figyelemreméltó. Szeptemberben a vizes támadási gyakorlatokat, octóberben az önkéntes tűzoltótestületek csapatzászlójának elnyerésére indított versenymozgalom értékelését és a csapatzászló ünnepélyes őrségváltás keretében történő átadását jelzi az eseménynaptár; decemberben községi testületi jubileumokkal fejeződik be a változatos, gazdag program.

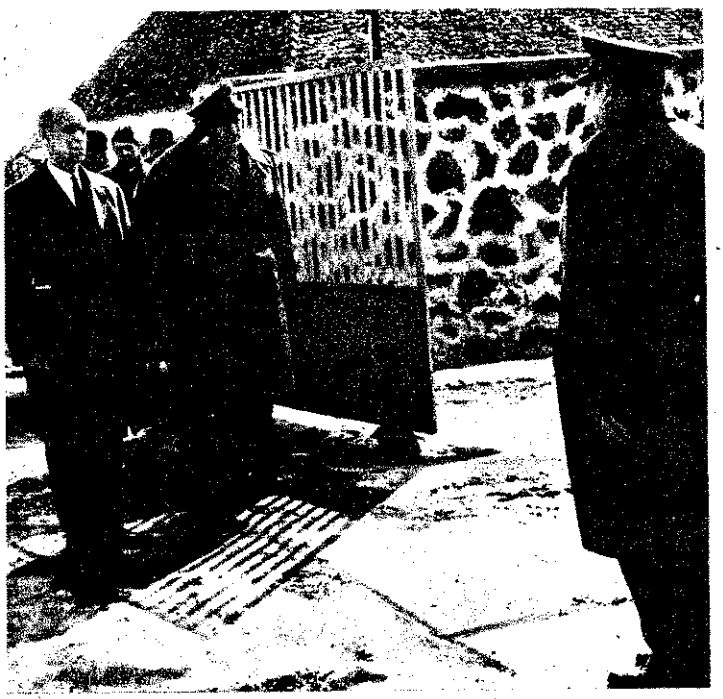

A pécsváradi testület nevében Vadász László önkéntes parancsnok köszöntötte a kedves vendégeket...

... akik ezután a helyi tűzoltószertárat is megtekintették

ÚJÍTÁS

Új kivitelű sugárcsőkötél-orsó

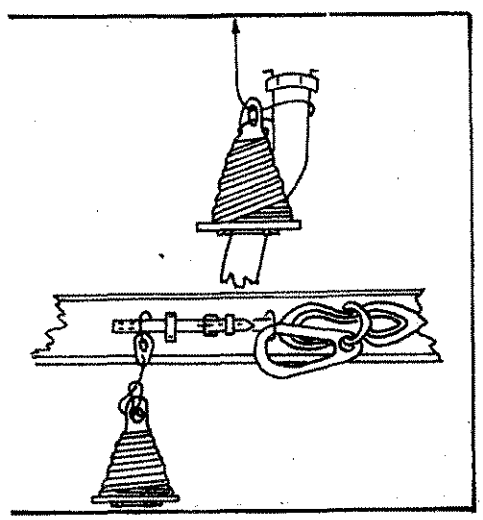

A rajzon látható sugárcsőkötél-orsót
zatmári András tű. őrm. és Mudra Já-
os tű. őrm. elvtársak, a debreceni já-
ási és városi tűzrendészeti parancsnok-
ig beosztottai készítették. Háromhóna-

pos próba után, a kedvező tapasztalatok alapján újítási javaslatként küldték el hozzánk.

Az újítók javaslatának lényege az, hogy az orsóról a kötél könnyen lepereg, ezáltal a szerelés meggyorsul. (A jelenleg használatos, tömlőből készült orsó esztétikailag is kifogásolható, nagyobbik hibája azonban az, hogy nem pereg le róla a kötél, hanem rángatni kell, ami időveszteséggel jár.)

A rajz alapján házilag is elkészíthető az új formájú orsó, amit elsősorban a községi önkéntes tűzoltótestületeknek, egységeknek javasolunk. Az állami egységek részére a gyártást központilag szervezzük meg.

Anyagának vásznas gumit vagy puha műanyagot javasolunk. Előnye, hogy ablakhoz ütődés közben azt nem töri be.

Az orsó használatára és készenlétben tartásának módjára a mellékelt vázlatok adnak tájékoztatást.

Az újítók javaslatát a BM TOP Újítá-

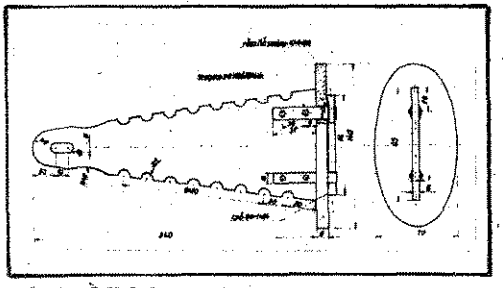

sokat Elbíráló Bizottsága elfogadta, és eszmei alapon 300—300, Ft-tal díjazta.

STRÁDI GÉZA
tű. alez.

Beszteri Lajos:

Bulgáriai jegyzetek

5

Az utóbbi néhány év alatt gomba módra elszaporodtak a szállodák a Napospart dűnéin. A nyolc-, tizemeletes, impozáns épületek több övezetben magasodnak, s a szállodák, az éttermek, vendéglátóipari létesítmények, üzletek nagyszerű építészeti együttest alkotnak, pompás ötvözetei a modern építőművészetnek és a régi nemzeti stílusnak.

Nyaranta tízezrek élvezik itt a pihenést, szórakozást, de októberben, szezon végén sem néptelenedik el: a külföldi turisták csoportjai népesítik be a még nyitva tartó szállodákat. Most ugyan kevesebb a fény, azonban így is kilométerekre ellátszik az éjszakában Bulgária egyik legszebb és legkedveltebb üdülővárosa.

És hogyan vélekedik az itteni fejlődésről a megye parancsnoka? Örül neki s büszke rá, mint minden bolgár ember, de gondterheltté is válik az arca, amikor ez a téma szóba kerül. Ugyanis nem kevés energiát követel az itteni tempó a tűzrendészettől sem; a tervezéstől a kivitelezésig, s azon túl, a használatbavétel után is nagyon oda kell figyelni, hogy rendben menjenek a dolgok.

•

Várnában épült Bulgária legnagyobb és legkorszerűbb tűzoltólaktanyája. A felszabadulás 25. évfordulója előtt adták át rendeltetésének egy jeles testületi esemény, a helyi tűzoltóság fennállásának 90 éves jubileuma alkalmából.

Ahol egykor önkéntes alapon hozták létre a szervezetet, s Isztambulból hozott két kézi szivattyú volt az összes felszerelés, ebben a 2500 éves városban ma egy olyan háromemeletes, frontálisan kb. 75 méter hosszú, 12 szerállásos épület emelkedik, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti. Nagysága, belső beosztása, felszereltsége arra is alkalmassá tette, hogy itt kapjon helyet a tűzoltótiszthelyettes-képző iskola.

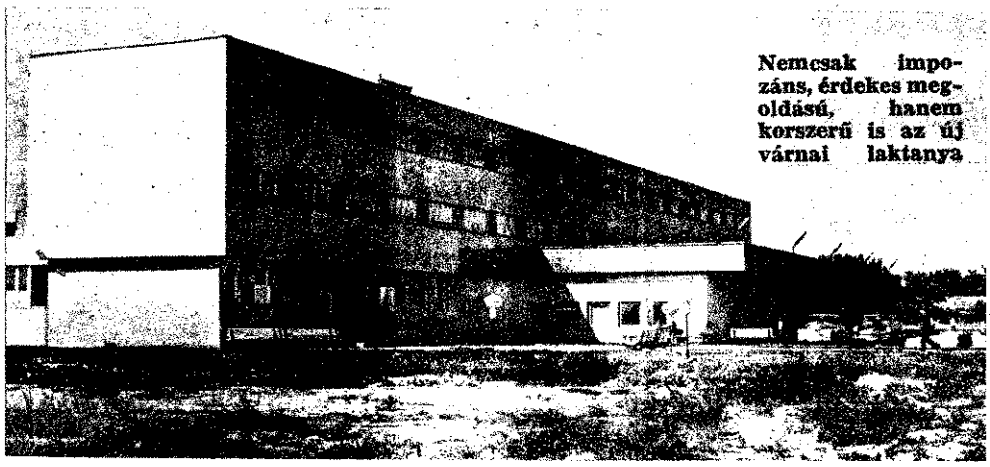

Nemcsak impozáns, érdekes megoldású, hanem korszerű is az új várnai laktanya

Georgi Micsev ezredes, megyei parancsnok és Paunov főszerkesztő

Egyébként ugyanitt székel a megyei parancsnokság is, Georgi Micsev ezredes vezetése alatt. Vele együtt jártuk végig a laktanyát, a rövid várnai tartózkodásunk hátralevő óráiban is ő volt a rendkívül kedves útikalauzunk, Encso Enev alezredessel, a városi és járási parancsnokkal egyetemben. Társaságukban csodáltuk meg a Sport Kultúra Palotáját és a gyönyörű Naposp egy szakaszát.

•

A várnaiak igen büszkék a Sport és K túra Palotájára, s ha vendéget fogadn ritkán mulasztják el az alkalmat, hogy m ne mutassák városuk e nagyszerű épitm nyét. Ha másként nem, legalább kívülről. abban a szerencsés helyzetben voltam, h belülről is láthattam ezt a hipermodern tesítményt, amely óriási hajótestre emlék tet. Másfél év alatt építették fel, s két e tendeje adták át. A 18 méter magas é mény 80×40-es játékterét 5200 ülőh övezi, s mintegy 40 ezer m² faan got használtak fel a belső falfelületek b kolásához. A legkülönfélébb modern és gyományos építőanyagok különös harmón ban oldódnak egységessé, bizonyítva a tal építésznemzedék tehetségét, hozzáértés

•

Dimiter Todorov törzsőrmester a pal építésének kezdete óta itt teljesít szolgá tot, s ma is egyike azoknak az instruktor nak, akiknek a gondjaira van bízva ez rendkívül értékes létesítmény. Szívesen v lalja a kötelmeket, mert szinte hozzán minden eleme, s úgy ismeri minden zug mint a tulajdon tenyerét.

Sok tűzoltóval találkoztam kinn, s besz getésre is nyílott alkalom, de ilyen talál zásra csak ez az egyetlen. Hogy miért? M kiderült, hogy Dimiter Todorov személyé olyan valakivel hozott össze a véletlen, már járt nálunk. Nem rokoni látogatás v turisztika céljából, hanem történelmi kül tésben tartózkodott Magyarországon: 1 novemberétől a felszabadító harcokban v részt az 5. bolgár tüzérezred katonájak Néhány Dráva menti helység neve hal nyan ma is él emlékezetében, de legszí sebben Pécsre gondol vissza: 45 májusá itt fejeződött be számára a második vil háború. Egy-két magyar szóra is emlék még ez a szerény, halk szavú ember, egykor magyar földön is harcolt a közös lenség megsemmisítéséért, békés, szabad é tünkért, s aki két évtizede a tűzoltói hi tást szolgálja.

(Folytatjuk)

Dimiter Todorov törzsőrmester

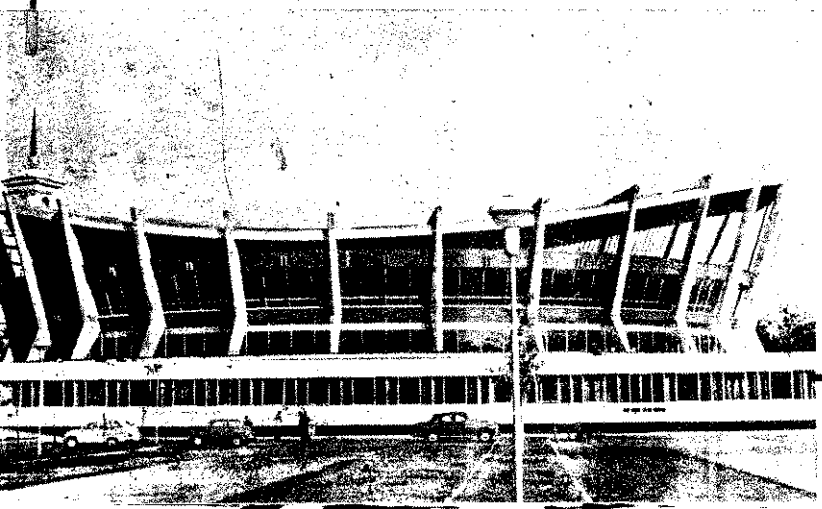

A Sport és Kultúra Palotája Várnában. A helybeliek méltán büszkék rá

Gázkitörés Szankon

December 21-én a kora reggeli órákban sértetlenül csaknem azonos időben az y évvel korábbi algyői olaj- és gázkitössel, a szanki olaj- és gázfeltárási terüten gázkitörés formájában másodízben abadult el a „föld szelleme".

Már 1 km távolságról is hallható volt a lelmetes robajú gázkitörés. A kitörés az KGT Nagyalföldi Kőolaj- és Földgázterelő Vállalat szanki üzemegységének 24-es . termelő kútjánál következett be. Még délelőtti órákban helyszínre érkeztek a entési szakemberek *Hingli József* mérők vezetésével. Bennünk is felidéződtek : algyői küzdelmes napok tapasztalatai,

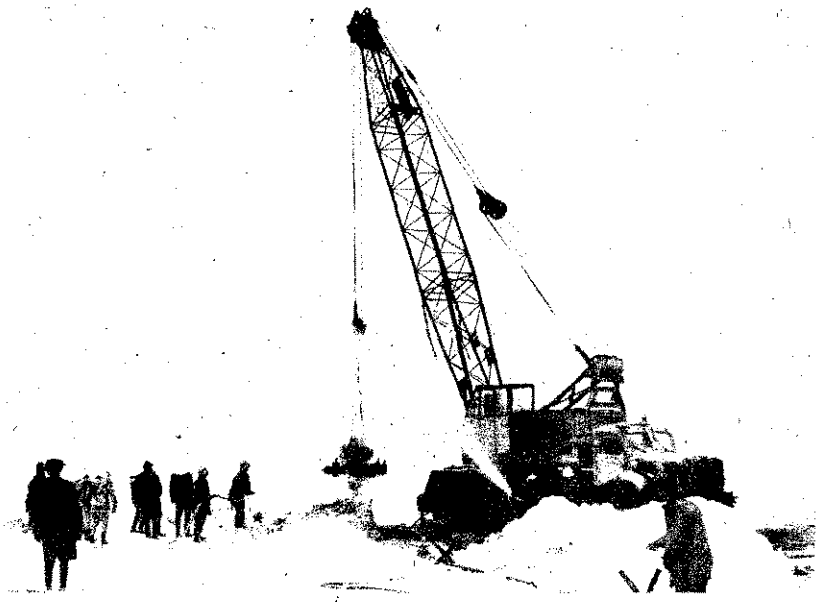

le élénken emlékeztünk az 1965. január 23-i esetre, amikor 16 napig tombolt a 4-es :z. kút, és a kitörést csak szinte emberleletti munkával sikerült elfojtani.

1969. december 21-én reggel a központi igyelet műszerei rendellenességet jeleztek a 24-es sz. kútnál. Mire a műszakiak kiértek, a kútfej lerobbant, de az ún. „karácsonyfa" elzárórész egy darabja használható állapotban maradt.

A kiskunfélegyházi tűzoltóságot 7.30-kor riasztották, a rendőrséggel együtt vonult ki *Szirovicza János* tű. őrgy. elvtárs parancsnok. Ezután a helyszínre kiérkezett szakemberek felmérték a veszélyt, a környezet védelmének szükségességét, a gáz begyulladásának lehetőségét. Megállapították, hogy a 150—200 atm nyomással kitörő gáz nem veszélyezteti a környezetet, mivel 500—600 m-en belül nincs lakott terület. Elrendelték a kitörés őrzését, s intézkedtek az elfojtás előkészületeiről. December 22-én 8 h-kor két fecskendő kirendelését kérték a kitört gázkút elfojtási munkái közben előfordulható begyulladás megelőzésére. A BM TOP ügyelete egyidejűleg elrendelte a „Turbó"-szernek a kiskunfélegyházi egységen való készenlétbe helyezését. 1969. december 22-én *dr. Bán Ákos*, az OKGT vezérigazgató-helyettese vette át a mentési munkák irányítását.

A gázelfojtási munkák elősegítésében a megyei tűzrendészeti parancsnokság állományából 14 fő 2 gépjárműfecskendővel és 5 sugár szerelésével vett részt a feltörő gáz lángra gyulladásának meggátlásában. December 22-én 12 óra körül fejeződtek be az előkészületek, a mentést végző csoport ekkor megkísérelte egy kútfej felerősítését a sérült „elzárófejre". Az első roham kétszeri kísérletre sem járt eredménnyel. Amikor a kútelzárófej a kb. 150 atm nyomású gáz fölé került — szaknyelven szólva „elverődött", a felhelyezést végző dolgozók, a vízsugarakat tartó tűzoltók hatalmas gázfelhőbe kerültek, s ez az állapot kétszer 20 percig tartott. A vízsugarak hatására a gáz begyulladása nem következett be, méghozzá különös szerencsénkre, mert ellenkező esetben a gázfelhőben levő mentőbrigád tagjai és a tűzoltó elvtársak nem éppen kielégítő védőöltözetük miatt arcukon és kezükön égési sérüléseket szenvedhettek volna.

Az elzárást irányító szakemberek ezek után visszavonulást rendeltek el, és másnapra újabb, alaposabb felkészülésre tettek előkészületeket. December 23-án 8 órakor váltott szolgálati csoporttal, felkészülve a téli tűzoltás következményeinek elhárítására (mivel a hőmérséklet 5—6 C°-kal a fagypont alatt volt), ismét elfoglalták harci álláspontjukat.

A mentést irányító *dr. Bán Ákos* vezérigazgató-helyettes, *Hingli József* mérnök, *Falk Miklós* mérnök, helyi üzemvezető, *Ivanovics Sándor* a kutató- és feltáró üzem vezető mérnöke, *Lónyi Tibor* kútfúrási osztályvezetőmérnök és a mentést végző brigád tagjai, a tűzoltó elvtársakkal együtt felkészültek az újabb rohamra.

A kútfejet és a felhelyezésre kerülő első zárófejet drótkötéllel összekötöttek, s két ellentétes oldalú vontatással ténylegesen ráhúzták. Ennek következtében a kitörő gáz nyomása most már nem „verhette el" a kútelzárófejet. A december 23-án 12 órakor megkezdett felhelyezési kísérlet nem sikerült azonnal, lélegzetvisszafojtva figyeltük a további fejleményeit. 12.40-kor végre sikerült a kútelzárófej felhelyezése, s megkezdhették a rögzítést. Az első sikertől megkönnyebbültünk. A nehezebbje azonban még csak ezután következett, ugyanis ha sikerült is felhelyezni a kútelzárófejet, az elzárás még hátravolt. A gázkitörés félelmetes robaja továbbra is próbára tette a közelben tartózkodók hallószerveit. A kút körül csak mutogatással

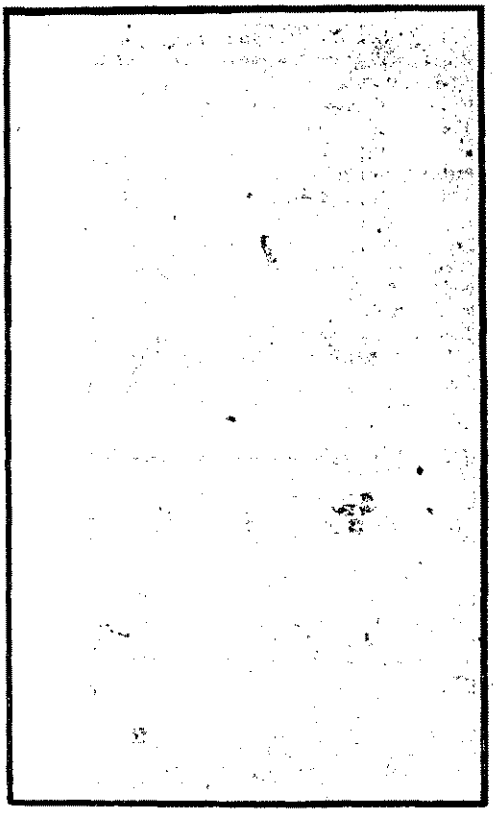

lehetett intézkedéseket kiadni. A nagy nyomású gáz most már a felhelyezett kútelzárófejen keresztül tört fel kb. 80—100 méter magasságban.

A mentést végzők és irányítók arcán feszült várakozás tükröződött, mert csak ezután derült ki, hogy a tett intézkedések elegendőnek bizonyultak-e, vagy a kút elzárásakor (ezt iszapolással végezték) bekövetkezhet-e a kútfej ismételt szétrobbanása, és talán még nehezebb körülmények között kell előről kezdenünk a kísérletet. Ránk, tűzoltókra nézve a veszély egy része elhárult. A kútelzárófej felhelyezése után, a gáz begyulladását 5 sugár összpontosított támadásával akadályoztuk meg.

A kitört gázkút elzárásának befejező percei következtek, a speciális iszapolást végző gépjármű foglalta el a kútfejet emelő hatalmas daru helyét. A kútelzárófej felrögzítését elvégezték, a sugarakat visszaszerelték, a mentést végzők az iszapolást előkészítették és védekező álláspontot foglaltak el a kúttól kb. 50—60 méterre. 1969. december 23-án 14.15-kor megkezdődött

az iszapolás. A mozgás megszűnt, csak a gázkút üvöltött félelmetesen. Körülbelül 10 perces iszapolás után a morajló hang csökkenését véltük hallani, és azt követően a gázkút 2—3 perc alatt elcsendesült.

Öröm sugárzott a maszatos arcokon, a mentést végzők és a mentést irányítók egymást ölelgetve gratuláltak a sikerhez. Mi is elismerésünket fejeztük ki a mentőbrigád tagjainak, minthogy az életük kockáztatásával fékezték meg az elszabadult elemeket. 15 órakor adtunk utasítást a visszavonulásra.

Pár hónap távlatából a gázkitörés elfojtásához nyújtott segítségadásunkat értékelve a kirendelt egységeink tevékenységéről szerényen elmondhatjuk: — erőnkhöz és felkészültségünkhöz mérten — teljesítették kötelességüket. Mégis foglalkoztat a gondolat, hogy ha a kritikus pillanatban a kitörő gáz berobban, a gázfelhőbe került sugarak végén álló elvtársaink nem úszták volna meg égési sérülés nélkül. Az égési sérülések súlyosságát nem célszerű találgatni. Felvetődik azonban, hogy miért nem rendelkezünk olyan kéz- és arcvédő felszereléssel, nehezen gyulladó felső védőruházattal, hogy ilyen káresetek alkalmával biztonságosabb körülmények között avatkozhassunk be.

Dudás István
tű. alez.

Önkéntesek sikeres beavatkozásai

KÉT TŰZ — SOK TANULSÁG

Január 18-án 6 óra 30 perckor lakásom ablakán egy gépkocsivezető zörgetett, s közölte, hogy Balatonszéplakon, a vízparthoz közel, lángokban áll egy villa teteje. Riasztottam, közben még egy autós is jelentette a tüzet.

A gépjárműfecskendővel 8 fővel 6 óra 37 perckor indultunk, és 6 óra 50 perckor érkeztünk a kárhelyre.

A helyzet a következő volt: egy 4 földszinti és 2 manzard szobából álló villaszerű épület tetőzete s egyik földszinti szobaablaka égett, továbbá az egyik szoba berendezése.

Felderítés után egy E sugarat szereltettem a padlásteret összekötő falépcső védelmére, és hogy a felhatolást biztosítsuk.

Közben megérkezett a helyettesem. Utasítottam az oltás vezetésére, én pedig vízszerzési lehetőség felderítésére indultam, mert az utak szélét hó borította, s a tűzcsapok jelölése hiányzik. Vízszerzési lehetőség a közelben nem volt, így 280 méterről, tűzcsapról egy tápvezetéket szereltettem, majd osztóról még egy sugarat. Így 2 sugárral 10 órára sikerült teljesen eloltani a tüzet, valamint lebontani a tetőt s a födém egy részét.

A tűzesetkor többen tartózkodtak a villában. Nagyobb mennyiségű ital elfogyasztása után az egyik földszinti szobában feküdtek le. A szomszédok 6 órakor vették észre, hogy az egész tetőzet lángol. Az alvókat fel kellett riasztaniuk, mert ők nem vették észre, hogy ég a ház a fejük felett. Hiányos öltözetben kényszerültek menekülni. A lakásban levők közül egy férfi elszaladt, hog telefonál a tűzoltóknak, de nem tet ezt, és nem is jött vissza. A tűzoltóságo a vasútállomás értesítette. Mi már akk útban voltunk. A nem égő szobákból szomszédok a szabadba mentették a b torokat.

A vizsgálat szerint a tűz sem a k ménytől, sem a villanytól nem keletke hetett. Feltehető, hogy az egyik szobáb — amelyik teljesen kiégett, s ahol el zőleg szórakoztak, dohányoztak — kele kezhetett a tűz.

Április hó 5-én 11 h-kor a műhelye ajtajától körülbelül 300 m-re nagy f kete füstöt láttam, majd tompa dörgé szerű hangot hallottam. Mindjárt go doltam, hogy valahol nagyobb tűz leh kifejlődőben, s megtettem az intézkedé a riasztáshoz. Riasztottam az éppen a k zelben tartózkodó gépkocsivezetőm majd a műhelyem alkalmazottaival azo nal a szertárhoz szaladtunk.

Közben egy kerékpáros odakiáltot hozzánk, hogy a Műszaki Bolt hát raktára ég. Ismerve a raktár túlzsúfo ságát, s benne több milliós értékű á elhelyezését, megdöbbentem, tekint hogy a raktár mellett volt a gázpalac tároló, körülbelül 300—350 tartállyal.

A raktár közelsége (200 m) folyt gyorsan odaérkeztünk. Ott már a helye tesem és négy tűzoltó megkezdte a me tést. Teljesen lángokban álltak a 6×7 raktárban összezsúfolt csillárok, lámp ernyők, villanymotorok, villanyszerel műanyagtáblák meg a tetőzet. A me lette levő raktár a közlekedőajtón szintén tüzet fogott a becsapódó lángo tól.

Két darab E sugarat szereltettem. első számú sugárvezetőt a lángok le résére, majd eloltására utasítottam, második számú sugárvezetőt pedig a m sik raktár szórt sugárral való elol sára. Közben a 60 m-re levő tűzcsap tápláló vezetéket szereltünk, s így a zet 13 órára teljesen eloltottuk, és a karítási munkát is elvégeztük.

Nagy volt a veszély, mivel egybeép ve, repedezett tűzfalakkal még hár zsúfolt raktár volt, bennük rádiók, te víziók, motorkerékpárok és háztartási pek. A kár körülbelül 200 000 Ft. A t vizsgálat a tűz keletkezésének okát a bás és túlterhelt villanyvezeték röv zárlatának tulajdonította. A megmen érték a boltvezető elmondása szerint 3 000 000 Ft.

Jelinek Pál
önk. tű. szds.
tűzoltóparancsno
Siófok

Csak a gyors beavatkozásnak köszönhető, hogy csupán ennyi égett el

Futballmeccs a Chemia IX üzemben — a hegesztőt „kiállították”

Március 13-án 13.58-kor szirénázó tűzoltófecskendők robogtak a Chinoin gyárba. De csupán a véletlen szerencsének tulajdonítható, hogy egységeinknek nem kellett beavatkozniuk.

A riasztást egy futballmeccs okozta kareset előzte meg. A Vegyiműveket Szerelő Vállalat néhány dolgozója hegesztett a Chemia IX üzemben, és ebédszünetben elhatározták, hogy futballmérkőzést vívnak.

Mivel labdát nem hoztak magukkal, dissous-gáz és oxigén keverékével töltöttek meg egy nylonzsákot, és azzal próbálgatták, hogyan is kellett volna játszaniuk Benéknek Marseille-ben.

A találkozó eredménye nem ismeretes, csupán annyit tudunk, hogy embereink ki akarván használni a munkaidő minden percét, nem vesztegették az idejüket az alkalmi labdában levő gáz kiengedésével, hanem egyikük: Braun József a hegesztőpisztoly lángjával pukkasztotta ki a nylonzsákot.

A két csapat tagjai feszülten figyelték minden mozdulatát.

A labda jóval nagyobbat pukkant, mint gondolták. A robbanás ereje kitörte az ablaküvegeket, s a derék labdarúgók ijedtükben úgy elfutottak, hogy jóval később is csak nagynehezen sikerült rájuk találni.

Az életveszélyes mérkőzés főszereplőjét azonnal és végleg „kiállították”, vagyis kitiltották az üzemből, sőt vállalatától is elbocsájtották.

Elgondolkoztató azonban, hogy az illető több izben is részesült tűzrendészeti oktatásban, s jó n hány éve a gyár t rületén dolgozott.

S mivel a többie legalább olyan tétl nül nézték őt, mi fiaink a negyedi csehszlovák gólt, ö ként adódik a tanu ság, mert a marsei le-i kudarc semmis ahhoz képest, am lyen fiaskóval vé ződhetnek az ilyen ehhez hasonló „mé kőzések”.

(g)

CSAK AZ ANYAGGAL TAKARÉKOSKODTAK...

lig egy évvel az Üllői úti tragédia után zomszédos Ráday utcában igen súlyos i sérülést szenvedett a Fővárosi Kézpari Vállalat 8-as egysége 1-es matüzemének 4 dolgozója.

z a szomorú tény a sajtóból meg a rádól közismert, ezért röviden csak any-, hogy a tűz április 6-án reggel 8 óra erkor keletkezett. Az üzemrészben dol-5 hat nő közül ketten még idejében kiekültek, a másik négyet azonban csak rmán az utolsó pillanatban tudták kiteni.

ni nem változott...

Az igazgatói utasítás a „C" veszélyességi tályba sorolta az üzemet, és egészen a elmúltig teljes joggal, hiszen egyik hegében poliuretán-lapokból és -granuummal matracokat, párnákat töltöttek g, a másikban pedig öszevarták őket. varroda az utcára nyílt, innen üvegezett ón át juthattak be a másik helyiségbe. nek a kb. 6×6 m-es másik helyiségnek udvarra nyíló vészkijárata is volt.

A vállalat vezetői néhány hónappal ezett ésszerűbb anyaggazdálkodásra tértek s ezért elrendelték, hogy a töltéskor ágott műanyaglap-darabokat ragasszák ze, és szárítás után használják fel. Ragasztóanyagként bőrcementet használtak, ami köztudottan fokozottan tűz- és robbanásveszélyes anyag.

Hogy az új eljárás fokozott biztonsági előírásokat tenne szükségessé, az senkit sem nyugtalanított különösebben. Továbbra is nyílt tüzelésű kályhával fűtöttek, és az sem okozott álmatlan éjszakákat a vállalat vezetőinek, hogy két kenőasztal is alig két méterre volt a kályhától, az összeragasztott habszivacslapok pedig másfél méternyire száradtak tőle.

A bőrcementet 2 kilós nyitott dobozokban tartották, a tűzeset idején kb. 10—12 kilónyi lehetett a helyiségben.

Bezárták a vészkijáratot...

A káreset reggelén már körülbelül egy órája fűtöttek, amikor robbanásszerű hang reszkettette meg a helyiséget, s nyomban magasba csaptak a lángok.

Ebben a pillanatban négy asztalnál ragasztottak, a részlegvezető-helyettes söpört, egy másik asszony pedig a kályhától 1 m-re álló varrógép-asztalnál reggelizett.

Az átjáróhoz közel állt két asszony gyorsan kiszaladt a varrodába a másik négynek az útját azonban elvágták a lángok. (Az égő habszivacsmatracok a helyiség közepén voltak.) Ezért a vészkijáraton át akartak menekülni, de az be volt zárva. A részlegvezető-helyettes tudta hogy a kulcs a közeli szekrényben van. Még volt annyi ereje, hogy kivegye, de annyi már nem, hogy ki is nyissa az ajtót.

A tüzet a Kálvin téri áruház dekorációs műhelyében is észlelték, mert azt csak rabicfal választotta el a matracüzemtől. De felfigyelt a lángokra és a nők segélykiáltásaira *Varga Nándor*, a szomszédos KÖZÉRT-üzlet vezetője is.

A dekorációs részleg két dolgozója és Varga sem bírták kinyitni az ajtót. *Pencner Antal* asztalost hívták segítségül, és ő gyaluval nyílást vágott a vészkijáraton, s azon keresztül mentették ki a már súlyosan sérült nőket: *Kovács Sándornét, Pietkovitcz Istvánnét, Szelényi Ferencnét* és *Szabó Gizellát.*

A tüzet 8.07-kor egy *Rédei Ferenc* nevű férfi jelezte városi telefonon. A IX., VIII. és V—VI—VII. egységek Duray Ferenc fhdgy. tűzoltási csoportvezető irányításával 3 E sugárral gyorsan eloltották a veszedelmesen terjedő lángokat.

A IX. kerületi tűzrendészeti parancsnokság megállapítása szerint az okozta a káresetet, hogy a bőrcement fokozottan tűz- és robbanásveszélyes oldószergőzei, amelyek nehezebbek a levegőnél, fokozatosan megtöltötték a helyiség padozatát, és a nyitott ajtajú kályha felé áramlottak, majd elérve a tűzteret, belobbantak.

Az üzem nem nyilvántartott létesítmény. Egy tavaly nyári hatósági ellenőrzés még nem kifogásolhatta a nyílt tüzelésű kályhát. Mármost hogy korábban nem történt baj belőle, az a szakértők szerint bizonyára annak tulajdonítható, hogy csupán a káreset napján ragasztottak egyszerre négy asztalnál, máskor egyidejűleg jóval kisebb menyiségű bőrcementet használtak.

Hozzátették azonban, hogy a bőrcement kis mennyiségben történő szabálytalan használata is roppant veszélyes lehet, s ezt sem ártana jobban tudatosítani, mivel több ezer bedolgozó is rendszeresen használja.

(g)

Ismét a mész...

A mostani tájékoztatásomnak bízvást hattam ezt a címet. Korábban ugyanis ár beszámoltam a mezőkövesdi Búzalász Tsz borjúnevelő-istállójában égett mésztől keletkezett tűzesetről, amikor jelentős kár keletkezett. A mostani tűzet a következőképpen zajlott le:

A mezőkövesdi Matyóföld Tsz baromfinevelő-telepén, a csirkenevelő épületénél ruár 9-én reggel a munkába érkező lgozók füstöt észleltek. Kiindulási helét tapintással és egyéb módon keresték yan, de csak majdnem 2 óra múlva talták meg. A füst a szalmapallóval kéített vakolt mennyezet alól áramlott. kor már értesítették az állami tűzoltógot. Egységeink a nagy méretű hullámla-lemezes tetőszerkezet megbontásában ár részt vettek. A megbontás után kiült, hogy a hullámpala-lemez alatt ett a felső szalmapalló, valamint az só részen kb. 1 m^2-nyi rész. Az alsó llón egy 1 kg-nál valamivel súlyosabb, porladt égetett mésztömböt találtak. vakolat anyagából hullott ki. A mészmb az égés szabályos jeleivel teljesen zforró állapotban volt, és tőle keletkett a tűz mindkét irányban a szalmallóban. A szűk hely és a kevés levegő iatt szerencsére korlátozott volt az égés tenzitása.

A tűzvizsgálat során megállapítottuk, gy a 10 000 férőhelyes baromfinevelő ület 1963-ban létesült, építéséhez a Hecsabai Cement- és Mészmű mészanyagát használták fel, ami között nem teljesen kiégett mészdarab is jelentős mennyiségben található. Az történt, hogy a vakoláskor egy ilyen mészdarab a vastag malteranyagban maradt, és ott huzamos „szunnyadás" után a csapadékos időjárás hatására a villámhárító merevítő csőtartóján keresztül nedvesség érte. Habár a vizsgálat részvevői és a bontást végzők egyértelműen értékelhették ezt a körülményt, mégis mindannyiunk számára meglepetést keltett.

Rendkívül fontosnak tartom, hogy felhívjam a figyelmet a hasonló esetek lehetőségére. A szóban forgó baromfinevelő istállóban állatállomány-cserélés miatt éppen az almozást készítették elő, kb. 1/2 m szalmaalommal, és ha az egész istálló leég, ez a keletkezési ok nyilvánvalóan számításba se jöhetett volna. Az észlelés hétfő reggel történt, tehát a véletlen szerencse is segített. A tűz környezetében minden más keletkezési körülmény kizárható és cáfolható volt, az adott helyen elektromos berendezések sem működtek.

Éppen ezért szükségesnek tartom, hogy a mezőgazdasági szakemberek oktatásakor feltétlenül térjenek ki az említett tűzkeletkezési lehetőségre, mert a mész csupán a mi kis járásunkban kétszer is egymás után tüzet okozott.

Urbanovics Ferenc
tű. fhdgy.

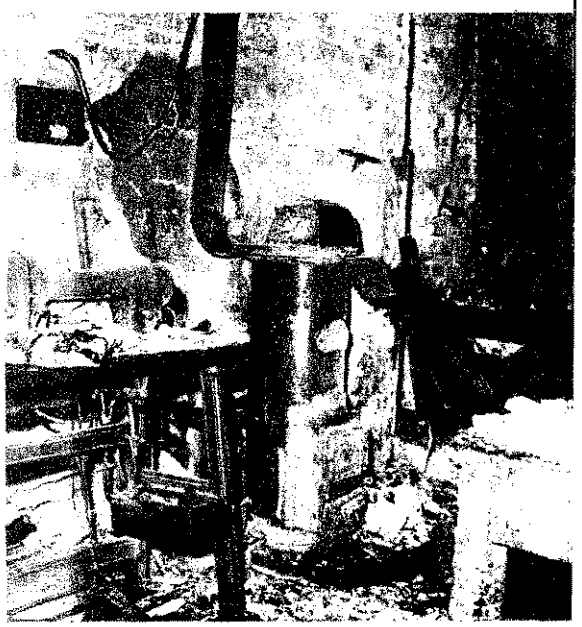

Így festettek a „tűztávolságok", és így fűtöttek. Nem csoda, hogy ez lett a következménye

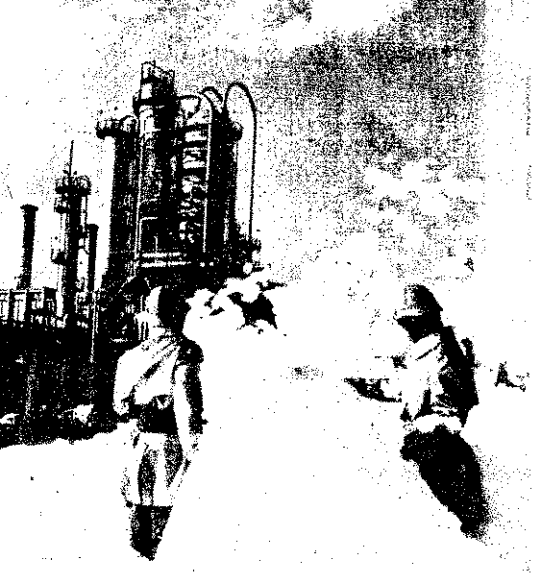

EZEK A FELVÉTELEK GYAKORLAT ALKALMÁVAL KÉSZÜ
TEK SZÁZHALOMBATTÁN, AHOL AZ EGYKORI SÜLYO
HARCOK HELYÉN MOST SZOVJET OLAJ ÁRAMLIK, E
A BARÁTSÁG KŐOLAJVEZETÉK ÉLTETI FIATAL ÜZEM
ÓRIÁSUNKAT, A DUNAI KŐOLAJIPARI VÁLLALATOT. É
HÁROMMILLIÓ TONNA TŰZ- ÉS ROBBANÁSVESZÉLYE
ANYAG ÉS A HATALMAS TERMELŐAPPARÁTUS VÉDELM
HÁRUL AZ ITTENI TŰZOLTÓKRA, AKIK FRISSEN, BEGYA
KOROLTAN MOZOGTAK. MINDENKI TUDTA A HELYE
ÉS A FELADATÁT.

Székely Tamás képriport

léghabsugárcsőt sem mertem eddig. Sőt mi gadás, azt sem tudtam, hogy ilyen létezik

És végül: legördült a habfüggöny! Jóllehet igazi tüzet nem láttam, némi ízelítőt így is kaptam az egyik legszebb hivatás szépségeiből

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

FEJTÖRŐ — FEJTÖRŐ

ZSZINTES SOROK: 1. Ezek al-
nazhatók vízhiány esetén tűz-
ra (folyt. vízsz. 44.). 13. Föld
rakó. 14. Vadászállás. 15. Csil-
ak lehet. 16. Dunántúli patak.
Európai nép. 20. Az eleje nem
világos! 21. Ezen madár. 23.
ıcia sziget. 24. Vilmos Lajos. 25.
y piszok, nem éppen irodalmi
ven. 26. Rag. 27. A vízsz. 56.
t. 31. Azonosak! 32. Gyümölcs
an benne (ék.-hiány)! 33. Egyik
gyar községbe való. 35. Ilyen hal
an. 36. A töpörtyű vidékies ne-
39. Vízinövény. 40. 26. párja. 42.
! 43. Nevelő. 44. A vízsz. 1. folyt.
lyt. vízsz. 56.). 47. Más! 48. Férfi-
v. 50. Rangjelző. 51. Régi római
szöntés. 54. Átrakodni kezd! 55.
lunk nem bányásszák. 56. Vízsz.
folyt. (folyt. vízsz. 27.).

'UGGŐLEGES SOROK: 1. Kinos.
Széke. 3. Burkolóanyag. 4. Ük-
a! 5. Idegen tagadás. 6. Okos. 7.
e betűi. 8. Napszak régi nyelve-
:ben. 9. Hirtelen tol. 10. Klasszi-
s kötőszó. 11. Szelő. 12. Férfi- és
rálynév. 18. Recés. 19. Labdarúgó
szi. 22. Mos és som betűi. 25. Azo-
s betűk. 28. Nem egészen olcsó!
Dunántúli községbe való. 30. Me-
gazdasági szerszám. 32. Tudom.
34. Eszem párja! 37. Fiatalabb test-
vér megszólítása. 38. Itt viszik a kis-
gyereket. 41. Férfinév. 43. Akarta,
réglesen. 44. A belsejébe. 45. Raká.
46. Régi cégforma, oda-vissza. 47.
Indulatszó. 49. Fűszer. 52. Lángol
(ék.-hiány). 53. Létezik. 54. Azonos
betűk.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell
beküldeni: vízsz. 1. és folytatásai,
vízsz. 44., 56. és 27.

Be kell küldeni továbbá a pon-
tokkal megjelölt kockákban levő
betűkből összeállítható szót: Pl. itt
lehet vízhiány (hiányzó betűk: H,
Y).

A helyesen megfejtők között
könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. május 20.

K. I.

A 4. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: A KÁROKAT TÚLBECSÜLIK VAGY LEÉRTÉKELIK, A HELYSZÍNRAJZ, LÉPÉS.

A pontokkal megjelölt kockákból összeállítható szó: FÉNYKÉPET.

Könyvjutalmat nyertek: Ráczkevi István, Győrszentiván; Csepregi Ildikó, Budapest; Pávkovics Lukács, Mohács.

A nyereményeket postán küldjük el.

SPORT

(TUDÓSÍTÓNKTÓL)

SAKKBAN:

1. Baranyai tűzoltóság

Március 14-én ünnepélyes keretek között rendezték meg Pécsett a Baranya megyei BM-szervek felszabadulási sakk-emlékversenyét. A megyei tűzrendészeti parancsnokság 5 fős csapattal nevezett be. A mindvégig sportszerű, baráti légkörben lezajlott találkozókon a Tűzrendészet együttese kiválóan szerepelt. A Határőrség, Karhatalom és a megyei Rendőr-főkapitányság csapatait megelőzve biztosan szerezte meg az első helyet.

Győzelmével nemcsak az elsőnek járó érmeket és tiszteletdíjakat, hanem az erre a célra alapított vándorserleget meg oklevelet is elnyerte.

A csapat tagjai voltak: *Dukits Károly* alez., *Barát Lajos* ftőrm., *Kotka Ferenc* alhdgy., *Amerza Ferenc* alhdgy. és *Sípos József* ftőrm.

Az egyéni küzdelemben is siker koronázta a baranyai tűzoltók szereplését. *Dukits* alez. az I., míg *Barát* ftőrm. a III. helyen végzett. A döntő mérkőzésen Dukits elvtársnak a határőr-együttes legeredményesebb versenyzőjével kellett megmérkőznie.

ASZTALITENISZBEN:

1. Mohács

Március 20-án a megyei parancsnokság alegységei között asztalitenisz csapat- és egyéni bajnokság zajlott le.

A találkozók lejátszása után a következő sorrend alakult ki:

Csapatban:

1. Mohács; 2. Pécs; 3. Szigetvár; 4. Komló.

Egyéniben:

1. *Dukits Károly* alez., 2. *Török Béla* fhdgy., 3. *Pápai László* ftőrm.

Mezey László
tű. fhdgy.

A Dukits—Barát játszmában dőlt el, hogy ki kerül a döntőbe

ÉRTÉKELÉS AZ IKARUSBAN

Az IKARUS Karosszéria- és Járműgyár-
ıan a közelmúltban tartották az éves tűz-
édelmi értekezletet.

Az eseményen megjelentek a tömegszer-
ezetek képviselői, gazdasági és műszaki
vezetők, a tűzrendészeti bizottság tagjai, a létesítményi tűzoltóparancsnok és a tűzrendészeti hálózat vezetői is.

A tűzrendészeti hatóság részéről jelen volt és felszólalt *Ficsór Sándor* tű. alez. budapesti, valamint *Bodnár Gyula* tű. őrgy., XIV—XVI. kerületi parancsnok.

Ficsór elvtárs a megelőző és mentő tűzrendészetben kiemelkedő munkát végzett önkénteseknek és dolgozóknak dicsérő oklevelet adott át, a gyár vezetősége nevében pedig *dr. Puglits János* műszaki főmérnök többet közülük pénzjutalomban részesített.

Mihályfi Kovács György központi tűzrendészeti vezető tartotta meg a beszámolót

A létesítményi tűzoltóság ifjúsági rajának tagjai — a Zalka Máté iparitanuló-szakiskola II. évesei — 170 munkaórát fordítottak a 800-as kismotorfecskendő generáljavítására

Eligazításon a felsorakozott versenyrajok

Ekkor még nem lehetett tudni, ki lesz a győztes, csak azt, hogy az igazi nyertes: testvéri barátságunk

Az értékelő bizottság e két tagja is elégedett lehetett az eredményekkel

Április 8-án Szolnok környékén érdekes eseményre került sor: szovjet katonatűzoltók és a szolnoki parancsnokság két-két rajának versenyére.

A kiírás szerint azonos számú tömlővel, saját fecskendővel, víztartályról szerelt porlasztott sugarakkal kellett eloltani az olajtüzet.

A jól sikerült találkozón Sinkó hdgy. és Filimonov ftőrm. egysége szerepelt legjobban.

Így szereltek a szovjet ZIL-fecskendőről

Az egyik szovjet raj gyakorlatának befejező...

...és az egyik szolnoki raj szerelésének első mozzanata

Samszugyinov őrgy. elvtárs oklevelet ad át a győztes raj parancsnokának

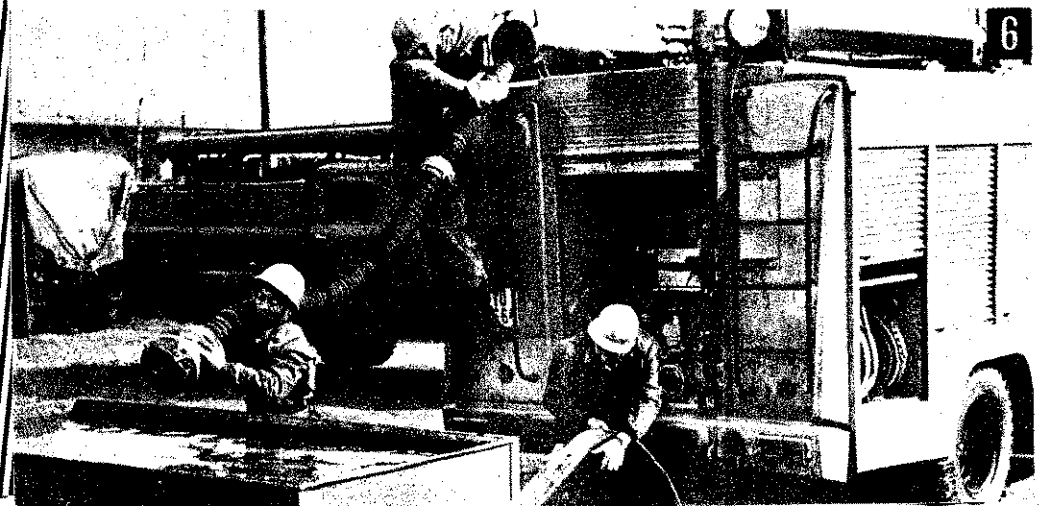

BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XII. évf. 6. sz. 1970 június

Kedves vendégeket

üdvözölhettünk május 22-én parancsnokságunkon. Az országgyűlés honvédelmi bizottságának tagjai — Róka Mihály vezérőrnagy, a bizottság titkára vezetésével, Németi József rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes kíséretében — látogattak el hozzánk, hogy közelebbről is megismerkedhessenek a Tűzrendészet szerveinek tevékenységével, életével.

A bizottság tagjait dr. Farkas György tű. vezérőrnagy, országos parancsnok fogadta. Tájékoztató keretében ismertette előttük a Tűzrendészet, illetve szakszolgálati ágainak 25 éves fejlődését, helyzetét. Főbb vonatkozásaiban áttekintés adott a testület két és fél évtizedének főbb állomásairól s a fejlődést meghatározó politikai-gazdasági körülmények ekkel összefüggésben a megelőzés, kárelhárítás, műszaki ellátottság és a személyi állomány helyzetéről. Ennek kapcsán beszámolt a ország tűzrendészeti helyzetéről a főbb gazdasági ágak ban, az ezeken a területeken tapasztalható, zömében kedvező változásokról; a kapcsolatos előrehaladást még mi

Árvíz Szabolcsban

Más májusokban ritkán ér térden felül a Vájás csatorna vize. Most viszont a Szamos egyik ágával együtt folyammá duzzadt. Rocsónk vezetőjének igencsak keményen kell tartania a kormányt, hogy a kívánt irányba haladhassunk. Alattunk itt-ott kilátszik egy-egy fa koronája, körülöttünk a hullámok üres gyümölcsösládákat táncoltatnak. S mintha a természet kevesellné ezt a vízözönt: megnyíltak az ég összes csatornái, tenyérnyi fény sem szüremlik át a komor esőfüggönyön.

✦

Kiss János hdgy. elvtárs, a mátészalkai parancsnokság tűzrendészeti előadója május 20-án már hetedik napja vett részt a védekezésben:

— Éppen a csengeri Lenin Tsz-ben voltam ellenőrzésen, amikor ide is eljutott a vészhír: a megáradt Szamos bármely pillanatban ránk zúdulhat. A tanács elnöke igen gyorsan mozgósított minden épkézláb embert. A gátak homokzsákokkal való megerősítésében tőlem telhetően én is igyekeztem segíteni, és eközben szemtanúja lehettem annak, milyen férfiasan állt helyt *Gaál Mihály*, a csengeri önkéntes tűzoltók parancsnoka meg a testület több más tagja.

Kiss elvtárs most a Győrteleken állomásozó rendőr- és tűzoltó-rohamcsónakosokat irányítja. A rendőrök Budapestről és Keszthelyről jöttek, a tűzoltók miskolciak és debreceniek.

— Mit sikerült segíteniük? — kérdezte *Horváth Barna* ftőrm.-t, a miskolciak parancsnokát.

— Ez a mi néhány csónakunk pers kicsiny erő az ide küldött hatalmas apparátushoz képest, de úgy érzem: valamilyest mi is hozzájárultunk a bajok enyhítéséhez — válaszolja.

Megtudjuk: az első napokban az élmentésben is részt vettek, Tunyogmatolcsról és Győrtelek veszélyeztetett részéről sok embert ők szállítottak Győrtelek tű végébe. Később a tárgymentésben vett részt: Tunyogmatolcsról, Géberjénből Fülpösdarócról segítettek biztonságos h

idvözölhettünk

gátló káros szemléleti és gatartásbeli jelenségekről. imadatokkal illusztrálta a kárstatisztika alakulását, a hnikai előrehaladás, a tárlalmasítás és az állomány észét érintő fejlődés eredmyeit, majd a további fejztés irányelveit vázolta.

Vendégeink ezt követően a dapesti parancsnokságon lönböző típusú és rendeltű tűzoltó felszereléseket intettek meg. Több speilszert működés közben is gszemléltek, majd végigztek néhány önmentési akorlatot. A látogatás tobbi részében a központi javitóműhely és a kísérleti laboratórium munkájával ismerkedtek, s a hírközpontban kapott tájékoztató után végignéztek egy riasztást.

A bizottság tagjai mindvégig nagy érdeklődést tanúsítottak munkánk, felszereléseink iránt, amit az is bizonyít, hogy számos, részleteket érintő kérdés hangzott el részükről. Tapasztalataikról elismerően nyilatkoztak.

Igen megtisztelő számunkra ez a látogatás, mert azt egész testületünk és eddig végzett munkánk magas elismerése újabb jelének tekintjük.

menekíteni állatokat, bútorokat, háztási gépeket és aligha felsorolható szá-s fajta holmit, ami most valóságos ics az árvízkárosultaknak.

Nem volt könnyű munka: a megrogyant házak minden pillanatban összedőltek, nemegyszer csak mellig érő vízben zelíthettek meg egy-egy házat. Előfordt, hogy a konyhabútort az ablakon át tatták ki.

✦

Tunyogmatolcson kevésbé riasztó a , mint az első napokban gondoltuk. falu határában mintegy hétkilométeres szakaszt söpört el az áradat. Ehhez pest nagy szerencse, hogy a község zöme ségben maradt. A vasútállomás környén azonban jó néhány épület összedőlt, tve megrongálódott.

A szomszédos Géberjénben szomorúbb helyzet, a vályogépületek közül számos ptelen volt ellenállni a vízáradatnak.

Pár méterre rocsóink állomáshelyétől y középkorú asszony integet felénk. Erőn invitál, hogy nézzünk be az udvakba.

— Én, amíg élek, nem felejtem el ezeket derék tűzoltókat — mondja —, és elönti szemét a könny, pedig nem az ő háza gott veszélyben, hanem hat rokonáé, ő holmijuk várja biztos helyen a visszaltöztetést.

Erősen alkonyodik már, mire Csengerre érkezünk. Itt már csak az idézi a vészterhes napokat, hogy a szokottnál jóval többen járnak az utcákon. A szomszédos Komlódtótfalun azonban összeszorul a torkunk. Egész utcasort söpört el az áradat, a kisebb házak kártyavárként dőltek össze. Egyik-másik helyen a szekrények tartják úgy-ahogy a megroggyant tetőszerkezetet.

Innen már régen elvonult az árhullám, de a lakosság visszatelepítésével még várni kell néhány napot. A kutak fertőzöttek, az elhullt állatokat sem sikerült még összeszedni, úgyhogy jócskán akad dolguk a mentesítő polgári védelmi alakulatoknak.

✦

A mátészalkai parancsnokságon, habár késő́re jár, senkinek sem akaródzik lefeküdni. A tv-t sem kapcsolták be, hiszen a napi bevetésből visszaérkezett debreceni és miskolci tűzoltók akár egész éjjel mesélhetnének élményeikről. No meg izgatottan várják, mikor érkezik meg az a teherautó, amelyik *Kanyó Miklós* őrgy., fehérgyarmati kirendeltségvezető holmiját fuvarozza.

Még jó órába is beletellik, mire begördül a teherkocsi.

Kanyó elvtárs Penyige községben lakik. A kirendeltség épületében tartózkodott, amikor a kiürítési parancsot kihirdették:

— Estig igyekeztem segíteni a kiürítésben, aztán hazamentem, mert értesültem

Kikötés Győrteleken. Előtérben Horváth Barna ftőrm. és Kiss János hdgy.

Határai védelmére

Nevezetes esemény negyedszázados évfordulójáról emlékezett meg testvértestületünk, a BM Határőrség. 1945. május 14-én alakult meg ugyanis demokratikus határőrizeti szervezetünk, és azóta biztos védelmezője a dolgozó nép Magyarországa államhatárainak.

A Határőrség állománya az elmúlt 25 esztendő során szoros együttműködésben a Szovjetunió és a többi testvéri szocialista ország határőrségeivel és hadseregeivel, hazánk többi fegyveres és rendészeti testületeivel, a lakosság széles körű bizalmát és sokoldalú támogatását élvezve, esküjéhez híven, becsülettel teljesítette megtisztelő, de nem kevés áldozattal is járó kötelezettségeit.

A jubileumi évforduló alkalmából a Tűzrendészet egész személyi állománya és az önkéntes tűzoltók népes tábora sok-sok szeretettel köszöntötte határaink hős védelmezőit s önkéntes segítőiket, és szívből kívánják, hogy a megkezdett újabb 25 esztendőben is az eddigi éberséggel, áldozatkészséggel s továbbra is abban a tudatban őrködjenek alkotómunkánkon, hogy ezzel a szocialista közösség békéjét és biztonságát is szolgálják.

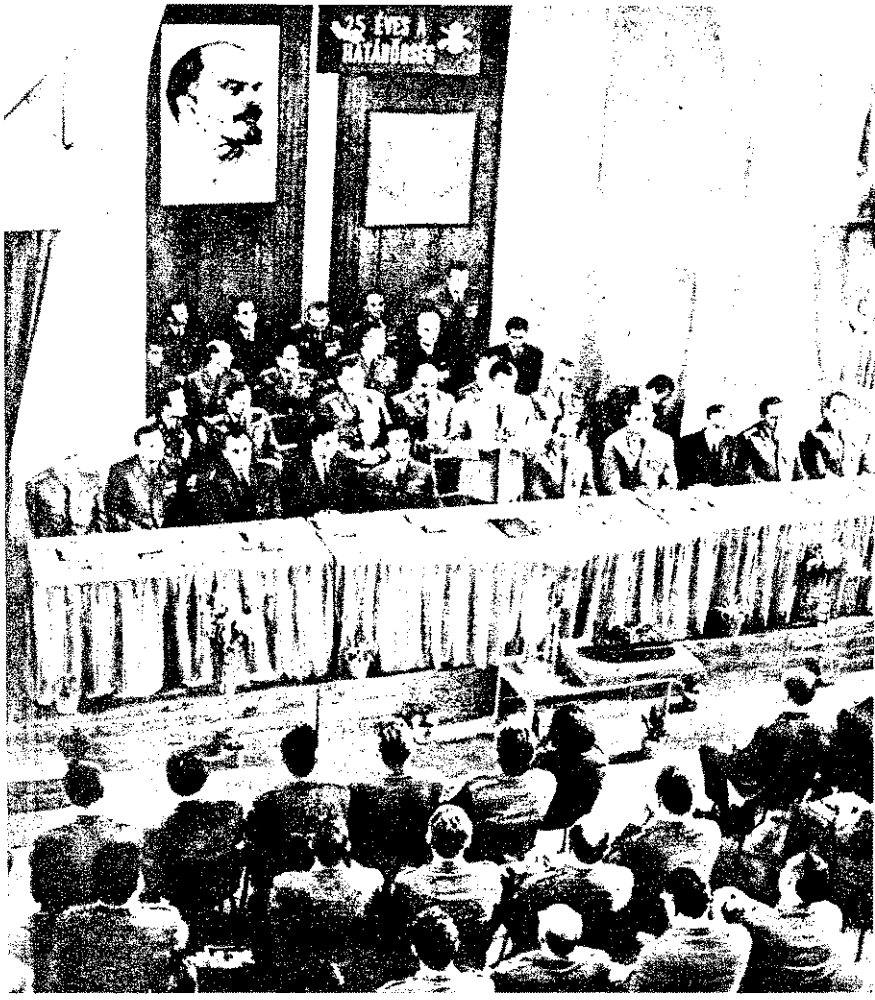

Május 14-én, a demokratikus határőrség megalakulásának 25. évfordulója bensőséges ünnepséget rendeztek a BM Határőrség Országos Parancsnoksága

róla, hogy Penyige is veszélybe került. *Jármi* őrm. elvtárs, a beosztottam is itt lakik. Mi hoztuk a hírt, és akit csak tudtunk, megpróbáltunk mozgósítani a gátak védelmére. Sajnos hiába, mert egészen hirtelen zúdult ránk az áradat. Ott, ahol pár perccel előbb még kerékpár haladt el, derékig érő víz hömpölygött. A magasabban fekvő részekre menekültünk. Idős édesapámat és édesanyámat kétéltű mentette ki, több lakost pedig helikopterek. A mi házunk még állja a vizet, a melléképületek azonban tönkrementek.

Jó újsággal távozunk. Jármi őrm. elvtárs napokon át nem hallott hírt a gyerekeiről, de most már tudja, hogy egészségesek, és biztos helyen vannak.

A megyei parancsnokságon másnap reggel friss értesüléseket kaphatunk. A rendkívüli feladatokba bevont tiszt elvtársak arról számolnak be, hogy a víz lassan apad a veszélyeztetett területeken, s hamarosan nem lesz szükség rocsóink közreműködésére, s talán rövidesen sor kerülhet arra is, hogy a védelmi munkákra rendelt nyíregyházi és mátészalkai tűzoltókat helyettesítő szabadnaposok egy kicsit kifújhassák magukat.

Az eddigi felmérések szerint tizenhárom Szabolcs megyei tűzoltócsalád otthona került veszélybe. Közülük egyelőre *Farkas Menyhért* ftőrm. és *Bihari Antal* tőrm. és hozzátartozóik vannak a legnehezebb helyzetben. Farkas elvtárs fehérgyarmati és Bihari elvtárs tunyogmatolcsi házát össz dőlés fenyegeti, s ráadásul Farkas elvtá bútorait már nem sikerült kimenteni.

*

A vásárosnaményi tűzoltószertár klul termében faltól falig érnek a vaságya Budapesti V—VI—VII. kerületi, szolno és váci tűzoltók állomásoznak itt, s nap kon át ők is az első vonalban küzdötte Az egyik legnehezebb napjuk május 16 volt. Olcsvaapátiról kellett emberek menteni. Itt emberemlékezet óta nem vo árvíz, s a lakosok nem akarták elhini hogy milyen komoly a veszély. Késő azután kis híján pánik tört ki, mert min annyian egyszerre akartak csónakra szá ni. Délután kettőtől este nyolcig köri belül négyszázötven személyt szállított Olcsvára egységeink. Másnap pedig mir

Pótoréknál Győrteleken

Tunyogmatolcson a vasútnál erősítik a gátat.

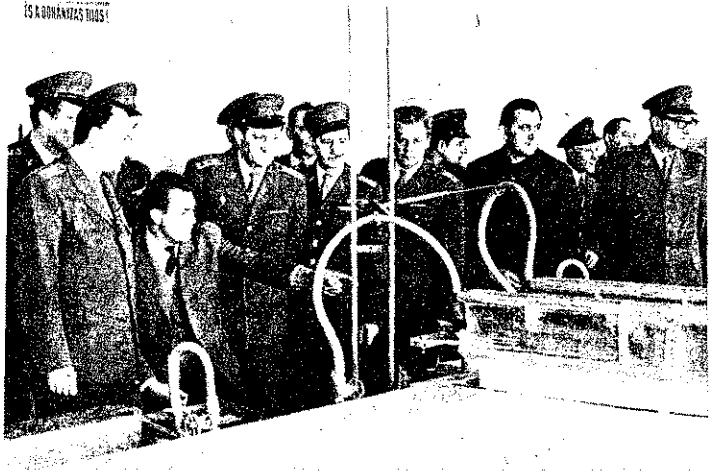

HÍREK ESEMÉNYEK

TOVÁBBKÉPZÉS

Megyei parancsnokok és az Országos Parancsnokság vezető beosztású dolgozói tapasztalateserével egybekötött kétnapos továbbképzésen vettek részt a múlt hónap elején Békés és Csongrád megyében. Békéscsabán a megyei parancsnoknak a vezetéssel, irányítással kapcsolatos beszámolója, majd annak értékelése volt napirenden. Csongrádban az Újszegedi Kendergyár technológiáját tanulmányozták, majd ugyanitt összevont ellenőrző gyakorlatot tekintettek meg a részvevők. A megyei parancsnok taktikai értékelőjét követően a gázturbinás tolósugár-hajtóműves oltógép algyői bemutatójával zárult a program. A kezdeményezés lényege: módszerében is közelebb hozni a gyakorlati élethez a továbbképzést.

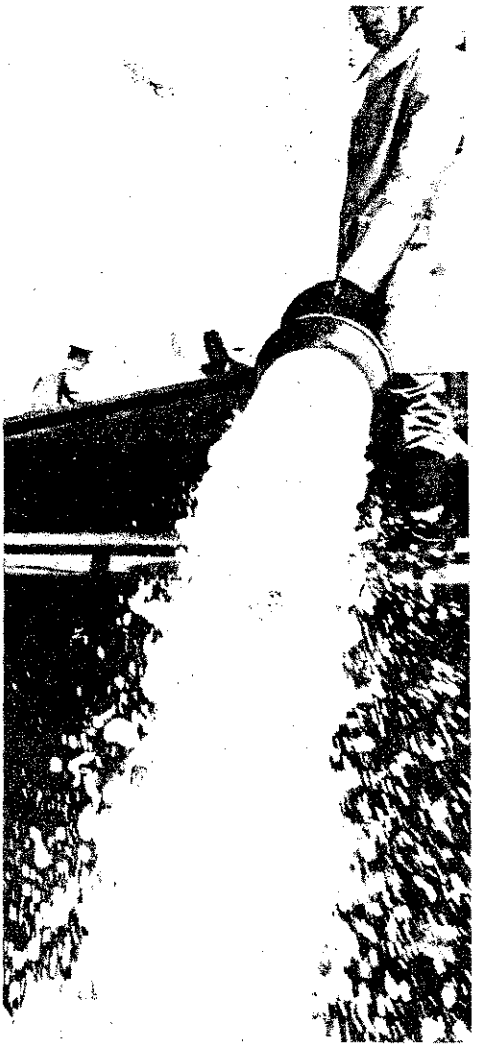

OLTÁSI BEMUTATÓ

Május 4-én meghívottak jelenlétében az új habfejlesztő berelvényeket működés, majd szálytűzoltás közben mutatta be a Parancsnokság műszaki fejlesztési osztálya. A H—200-as nagy kiadósságú habot fejlesztő generátor, valamint a középhabfejlesztő habsugárcsövek jól vizsgáztak. A bemutató részvevői ötéves kísérleti munka produktumát láthatták.

Egy száz embert helyeztek biztonságba Nagyaron és Kisaron, továbbá kb. ötven tonna élelmiszert és ruhaneműt, 15 tonna szemestakarmányt, több mint száz sertést, több száz baromfit, negyven juhot és számos család értékes háztartási gépeit, radiókat, tv-ket, gáztűzhelyeket stb.

Egységeink — akárcsak Győrteleken — itt is kezelőszemélyzettel és üzemanyaggal segítették ki a rendőrök rocsósait. Parancsnokuk *Hazám* szds. igen elismerően nyilatkozott a megyei és az idevezényelt többi tűzoltók nyújtotta támogatásról.

✦

Amikor ezeket a sorokat írjuk, a veszély még nem hárult el Szabolcsban. A védekezés súlypontja a Tisza vonalára helyeződött át, s minden valószínűség szerint az ide mozgósított erőkre is igen kemény napok várnak. S közben az elnéptelenedett falvak vérkeringését is mielőbb helyre kell állítani. Így azután még nincs itt az ideje annak, hogy mérlegre tegyük az élet- és vagyonmentésben részt vevő tűzoltók tevékenységét. Bizonyos azonban, hogy jóval többet segítettek szerény eszközeikkel, mint amiről eddig tudunk. Nem vitás tehát, hogy például még számos más önkéntes tűzoltóságról mondhatjuk majd el, amit a nyírmeggyesiekről, nagyecsediekről s a tarpaiakról feljegyeztünk. Az előbbi két testület — habár községük nem volt veszélyben — *Biró* és *Kapási* elvtársak, a két parancsnok irányításával igen odaadóan segítették a mentést Géberjén térségében. A tarpai tűzoltók pedig a helyi tanácsnak nyújtottak értékes támogatást az idetelepítettek elszállásolásában, nyilvántartásba vételében és hozzátartozóik felkutatásában.

És miközben még serény munka folyik a gátakon, a lassacskán újra benépesülő helységekben is sok-sok feladat vár a tűzoltókra. Kutak ezrei fertőzöttek, számos portáról el kell majd szívatni a vizet, s mindebben a tűzoltók közreműködésére is erősen számítanak a megye lakosai és vezetői, akik különben lépten-nyomon igen elismerően szólottak eddig fegyelmezett és áldozatkész segítségükről

(g — km.)

Nehogy a község épen maradt része erre a sorsra jusson

Ilyen pusztítást vitt végbe az ár Komlódtótfalun

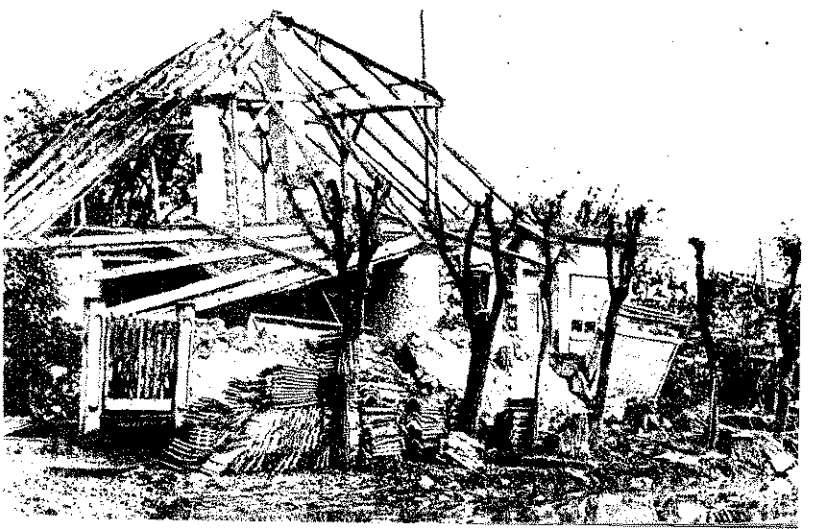

Itt még békés a hangulat. — Az akció vezetője a kísérleti kút jellemzőit ismerteti a szakemberekkel

Teljes erővel tombol a ki
törés, miközben szerelik a
alapvezetékeket, a sugara
kat

11 500-AS FORDULATTAL

Gép és emberek erőpróbája az algyői kísérletnél —

Félelmetesen szép látvány volt, amikor fülsiketítő robajjal, sistergéssel összecsapott egymással a toronymagas gáz-olajfáklya, a hűtősugarak és a torlósugár. Az imént még szabadon tomboló elem vadul gomolygó sűrű fekete füstje, rőt lángja gőzfelhő szorító gyűrűjébe került, sárgásra színeződött, s csak alul, az oldalágon vöröslött egy kis góc. A következő pillanatban, egymást követően mennydörgésszerű csattanások reszkettették meg a földet, levegőt, amikor a mintegy 50 atmoszférával feltörő elegy ismételten visszalobbant.

Fokozódott a támadás ereje: a négy vízágyú és négy kézi sugár maximális teljesítménnyel ontotta a vizet; az oltógép vezetője 11 500-as fordulatra kapcsolt, és mintegy 12—14 méterről óriási erővel zúdult a torlósugár a tűz tetszkére.

A szinte kibírhatatlan, szélirány ellenében 100 méterre is alig elviselhető hőségben percekig tartott a lenyűgöző küzdelem, mígnem az oltógép eloltotta az 1-es kút tüzét, s a bányamentő osztag vehette birtokba a helyszínt, hogy elzárja a „kitörést"...

A meghívott vendégek, szakemberek elégedetten nyilatkoztak: a bemutató jellegű oltási kísérlet sikeres volt; gép és emberek jól vizsgáztak.

Szegedi, hódmezővásárhelyi, békéscsabai, szolnoki és kecskeméti egységek hajtották végre nagy szakmai felkészültséget és példás fegyelmezettséget tanúsítva az összpontosított támadást. Mind az első hazai összeállítású gázturbinás tolósugár-hajtóműves oltógép, mind pedig az új típusú vízágyúk megfelelő hatásfokkal működtek, és az alufóliás kísérleti hővédő ruha is sikeresen állta a rendkívüli igénybevételt.

— b —

A vízágyú kezelőjének se
könnyű a helyzete, bár
vízpermet valamennyi
elviselhetővé teszi a hős
get

Óriási a hőség; védőfelszerelés nélkül kibírhatatlan lenne 20 méterre a kúttól

Összpontosított támadá
Az oltógép 11 500-as fo
dulattal dolgozik, s néhán
percen belül „elfújja" a tü
zet

„...még csak a kezdeti lépéseknél tartunk"

Beszélgetés Ficsór Sándor tű. alez. budapesti parancsnokkal és Havas András tű. alez.-sel, a budapesti parancsnokság párttitkárával

— Immár fél esztendő telt el az MSZMP KB-nak a belügyi szervek tevékenységéről szóló határozata meghozatala óta. Hogyan kezdtek hozzá a budapesti parancsnokság párt- és szakmai vezetői és személyi állománya e nagy jelentőségű dokumentumban foglaltak végrehajtásához?

Ficsór alez.: — Valóban még csak a kezdeti lépéseknél tartunk, hiszen a határozatban foglaltak igen hosszú időre megszabták tevékenységünk főbb irányelveit, s minthogy nem valamiféle kampányfeladatról van szó, huzamosabb idő szükséges ahhoz, hogy erőnkhöz képest minden szinten érvényesítsük a benne megszabottakat.

Úgy érzem, személyi állományunk túlnyomó többsége nem csupán nagyra értékeli és pártunk szerető gondoskodása tanújelének tekinti ezt a KB-határozatot, hanem olyan munkaprogramnak is, amelyet minden ténykedésünkben szem előtt kell tartanunk.

A határozat megjelenését követően számos tanácskozáson tettük mérlegre az ellenforradalom leverése óta kifejtett tevékenységünket, és elemeztük a határozatból adódó legfontosabb feladatainkat.

A magam részéről állományunk felelősségérzetének tanújelét látom abban, hogy ezek a tanácskozások kevés kivételtől eltekintve igen aktívak voltak. A javaslatok túlnyomórészt az eredményesebb szolgálatellátás érdekében hangzottak el, vagy reálisan megoldható problémák rendezését sürgették.

A budapesti parancsnokság vezetése igyekezett a lehető leggyorsabban reagálni a felmerült észrevételekre. Egyrészt olyan formában, hogy az alegységeken tartott minden tanácskozáson felelős vezető képviselte parancsnokságunkat, másrészt úgy, hogy osztályainknak igen szoros határidőn belül meg kellett vizsgálniuk az illetékességükbe tartozó bírálatot, észrevételt és javaslatot, s amennyiben egy-egy probléma rendezése meghaladta hatáskörünket, jelentést tettünk róla a BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának.

Ugyanilyen gyorsan és tőlünk telhető részletes indoklással igyekeztünk választ adni az olyan ma még nem megoldható kérdésekre, mint például a 24 órás szolgálatellátás stb.

— Konkrétan milyen főbb feladatokat szabtak meg a személyi állomány számára, és a tanácskozások részvevői hogyan látták saját tennivalóikat?

— A teljesség igénye nélkül kiragadnék néhány főbb kérdést. Mindenekelőtt azt vizsgáltuk, hogyan érvényesüljön a szocialista törvényesség még következetesebben mindennapi tevékenységünkben.

Ezzel kapcsolatban igyekeztünk rámutatni: ezt a nagyon fontos alapelvet nem szűkíthetjük le csupán a szabálysértési eljárásokra. Közelebbről arra a különben megnyugtató tényre, hogy több mint tíz esztendő óta mindössze négy esetben óvta meg az ügyész határozatunkat, s a felleb-

bezések száma is minimális, mert lényegesen többről van szó ennél.

Nevezetesen arról is, hogy személyekre való tekintet nélkül mindenkitől megköveteljük a jogerős tűzrendészeti rendelkezések végrehajtását, s időben felfedjük a társadalmi tulajdont meg a dolgozók életét és javait fenyegető szabálysértéseket, s ha kell, akkor a jog kényszerével bírjuk jobb belátásra az elkövetőket.

Ilyen vonatkozásban még jócskán akad javítanivaló munkánkban. Nem egy elvtársunkból hiányzik a kellő körültekintés, s még korántsem használtuk ki a létesítmények párt- és társadalmi szerveitől kapható segítséget bizonyos problémák megoldásához.

Ugyanakkor igen pozitívnak tartom, hogy a budapesti pártbizottság, de a kerületi pártbizottságok is mind több támogatást nyújtanak szerény tevékenységünkhöz. Csupán két példa. A VII. kerületi pártbizottság a közelmúltban értékelte a kerület tűzrendészeti helyzetét, és ennek során azt is megvizsgálták, nem túlzottak-e azok az intézkedések, amelyeket Pécz alez. elvtársék a tűzrendészet követelményeinek érvényesítéséért tesznek, mert erről az érintettek részéről itt-ott bíráló észrevételek is elhangoztak.

Nos, az első titkár elvtárs felszólalásában egyértelműen helyeselte a kerületi parancsnokság következetességét.

Tavaly pl. Borbély elvtárs, a XXI. kerületi pártbizottság titkára is megjelent a létesítmények vezetői részére tartott értekezleten, és ezt követően a pártbizottság figyelmeztette a távolmaradókat magatartásuk helytelenségéről.

A határozatból adódó nem kevésbé fontos feladatunk, hogy az alapos elemzés minden szinten sokkal jobban jellemezze munkánkat. Ilyen vonatkozásban is akadnak még negatívumok. Egyes elvtársaink formális jelentéseket készítenek, mások viszont igen terjedelmeseket, csak éppen vajmi keveset mondanak vele. Tapasztaljuk még, hogy érvényben levő parancsok, utasítások is olykor feledésbe merülnek egy-egy feladat megoldásakor.

Ezzel összefüggésben azonban megemlítem: örömmel üdvözöljük, hogy felettes parancsnokságunk a munka egyszerűbbé tétele céljából felülvizsgálja a jelenleg érvényben levő rendelkezéseket, mert közülük jó néhány valóban elavult kiadása óta, és nagy számuk miatt sem könnyű figyelemmel kísérni őket, mint arra az említett tanácskozásokon is rámutattak.

A belügyi szervek egységének további erősítése sem olyan feladat, amelynek határidőhöz kötött a végrehajtása. Azt hiszem, jogosan szögezhetem le, hogy ebben a tekintetben megnyugtató a helyzet, nincs hiány a kölcsönös segítőkészségben. Ami a személyi feltételeket illeti, úgy gondolom, az olyan rendezvények, mint például a közös jubileumi sportverseny ugyancsak jól szolgálják egymás jobb megbecsülését.

Végül néhány szót szeretnék szólni a beosztottakkal való fokozottabb törődésről, mert hiszen a határozat szellemében is ennek mindig jellemeznie kell a parancsnokokat. Ezzel összefüggésben mutatnék rá arra, hogy milyen kedvező hatással volt állományunkra a közelmúltban kapott illetménykorrekció.

Ami a tennivalókat illeti, ezek eléggé összetettek. Egy nem könnyű szakaszon már túl vagyunk. Az állomány tagjainak döntő többsége az elmúlt évtizedben megszerezte a beosztásához szükséges végzettséget. Most úgy látjuk, hogy a további beiskolázások során inkább a minőségre kell törekednünk, s ez igen nagy körültekintést igényel. A felelősségérzettől áthatva vetette fel számos parancsnok elvtársunk az újoncokkal és az újonnan tisztségbe kerültekkel való fokozottabb törődés fontosságát.

Úgy vélem, a fegyelemsértések számának csökkenése is a növekvő politikai képzettség és általános műveltség bizonyítéka.

Ahhoz, hogy tovább fejlődjünk, elengedhetetlenül fontosnak tartjuk, hogy felléphjünk a szubjektivizmus ellen az emberek megítélésében, vagy az olyan jelenségek ellen, hogy itt-ott még erősen nyilvántartanak sok évvel ezelőtt elkövetett, s azóta már jóvátett hibákat.

És azt hiszem, olyan látszólag apró kérdések rendezése is pozitív irányban hathat, mint például az, hogy a lehetőségek arányában igyekszünk kulturálttá tenni a laktanyakörleteket, ma már pl. minden egységünkön van hűtőgép. Több elvtárs kérésére javaslatot tettünk a kötött foglalkozási idő egy órával való lerövidítésére, és erre engedélyt is kaptunk, s reméljük: a vonulósok jelenlegi munkaruháira tett jogosan bíráló észrevételek is meghallgatásra találnak.

— Röviden már hírt adtunk a budapesti parancsnokság törzsének jubileumi vállalásairól. Kaphatnánk-e részletesebb tájékoztatást erről, s bár ez nem a törzs pártszervezetének feladata, ismeretesek-e a kerületi és üzemi parancsnokságok hasonló vállalásai?

Havas alez.: — A tizenkét pontban összefoglalható felajánlásaink — és ugyanez az alegységekéről is elmondható — sze-

rény lehetőségeinkhez képest ugyancsak a KB-határozat eredményesebb végrehajtását célozzák elősegíteni. Közülük néhánynak június 30 a határideje, mások egész évre szólóak.

A budapesti építkezéseknek a kerületi parancsnokságokkal közös éjszakai és munkaszüneti ellenőrzése már eddig is tanulságos tapasztalatok egész sorát eredményezte. Ugyancsak sikerrel kecsegtet a tűzoltókészülékek ismeretéből tett vizsgák új módszere is. Meglátásunk szerint az egyszerű válaszokat igénylő, de az egész téma ismeretét számonkérő tesztkérdések jól szolgálják a tényleges tudás felmérését.

Bár csak december a határidő, de részben már végrehajtották, hogy tűzvizsgáló tisztjeink helyszíni segítséget nyújtanak a BM Akadémiáról kikerült fiataloknak a gyakorlati készségek jobb elsajátítása érdekében.

Megemlíteném még, hogy meglátásunk szerint az új szerelési szabályzat jobb elsajátítására a tűzoltási csoport által vállalt bemutató foglalkozások is eredményesek voltak. Ezeken a parancsnoki beosztású elvtársak is kellő útmutatást kaptak. De ugyanígy sorolhatnám a különleges szerek ismeretének elmélyítésére tett vállalások fontosságát is.

Egy másik nem kevésbé fontos törekvésünk: felkutatjuk és nyilvántartásba vesszük valamennyi nyugdíjasunkat, és igyekszünk segíteni őket gondjaik megoldásában. A későbbiek során egy nyugdíjas-bizottság megalakítását is tervezzük.

Ami a kerületi parancsnokságok pártszervezeteit illeti, tudomásunk szerint mindenütt egyetértettek a jubileumi szerelési verseny megrendezésével. Emellett a teljesség igénye nélkül megemlítenék néhány érdekesebb vállalást.

A VIII. kerületi parancsnokság két szolgálati csoportja az év végéig versenyben áll egymással; a III. kerületiek egy tsz, két

vállalat, egy-egy iskolai tűzoltószakkör óvoda tűzrendészeti patronálását, tovább 24 létesítményi raj versenyre való fell szítését ajánlották fel, és emellett igen tékes építkezési munkát végeztek.

A IX. kerület két szolgálati csoportja versenyre hívta ki egymást, és értél munkát vállalt a létesítmények segítésé A Ferihegyi repülőtér tűzoltói részt ve nek a laktanyaépítésben, a belső taka tásban meg a tereprendezésben, és m sorolhatnám tovább.

Azt hiszem, nem rossz, hogy ezek a v lalások nálunk is, meg az alegységeken jobbára a szakmai feladatok színvona sabb ellátását célozzák. Mert hát minde képpen támogatásra érdemes elvtársai nak az a törekvése, hogy saját maguk k deményezzék tevékenységük színvona sabbá tételét, és közben a közösségi szel met is tőlük telhetően javítsák.

„... munkatársaim nevében is..."

Interjú Szabó Bélával, a szombathelyi vasútigazgatóság vezetőjéve

— Tudomásunk szerint öt megyére terjed ki az igazgatóság, és a vasút sajátos helyzetéből adódóan eléggé nagy távolságra vannak egymástól létesítményeik. Hogyan működik tűzrendészeti szervezetük, sikerült-e kellő felelősségérzetet ébreszteni a tűzvédelem fontossága iránt dolgozóikban?

— Bár igazgatóságunk igen széles körű intézkedési joggal ruházta fel tűzrendészeti főelőadóját, aki a vonali vasútőrparancsnokokon keresztül irányítja a nem függetlenített tűzrendészek tevékenységét, arra törekszünk, hogy igazgatóságunk minden dolgozója is felelősnek érezze magát a tűzvédelem helyzetéért. Nem kis gonddal járó feladat ez, hiszen vasúti szempontból 50 nagy-, 206 közép- és kisüzem tartozik hozzánk, s a tűzrendés ti apparátus is ennek megfelelő: 55 t rendész, 36 TB és 24 létesítményi tűzol ság.

Ami az anyagi oldalt illeti, többek köz van egy tűzoltóvonatunk, huszonöt kisn torfecskendőnk és 2759 db különféle k oltókészülékünk.

Az említett apparátus tevékenysége tűzrendészeti hatóságok szerint általá egyenletesen fejlődik. Valamennyi létes ményt évente legalább 2—3 esetben ell őriznek, a fontosabbakat pedig jóval tö ször.

Az Elnöki Tanács az 1970. évi 4. számú törvényerejű rendelettel, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány, a 4/1970. (III. 3.) Korm. számú rendelettel, a belügyminiszter elvtárs a 2/1970. (III. 3.) BM-számú rendelettel szabályozta az útlevelek kiadásának rendjét.

Az útlevelek kiad

Ki kap és ki nem kap útlevelet?

A jogszabályok elvileg minden magyar állampolgár számára biztosítják a jogot, hogy útlevelet kapjanak, és külföldre utazzanak. Az általános jogosultság azonban nem mentes bizonyos feltételektől, amelyeket a jogszabályok tartalmaznak. Mindenekelőtt azt, hogy a szülője nélkül utazó kiskorú esetében a kiutazáshoz a szülő hozzájárulását is be kell szerezni, továbbá a gyógykezelésre kiutazóknál szükséges az illetékes egészségügyi szerv javaslata.

Az útlevélhez való jogot a jogszabályok minden magyar állampolgár részére biztosítják, ennélfogva az útlevél kiadása csak a jogszabályokban meghatározott esetekben tagadható meg.

A jogszabályok — éppúgy, mint a többi szocialista ország, de a nyugati országok jogszabályai is — útlevélrendszerünk megalkotásában az egyik legdöntőbb korlátozásként kezelik társadalmi berendezkedésünk, illetve államrendünk védelmét. Ezért a jogszabály előírja az útlevél megtagadását azoktól a személyektől, akiknek külföldön tartózkodása a Magyar Népköztársaság belső vagy külső biztonságát sérti, vagy veszélyezteti, illetve aki hazánk vagy a szocialista tábor más országával szemben ellenséges tevékenységet folytató szervhez vagy személyhez akar kiutazni.

A jogszabály szerint enyhébb megítélés alá esnek azok a kizáró okok, amikor a kérelmező az útlevélkérelmében valótlan adatokat közöl, útlevelével visszaél: a korábbi külföldi tartózkodását önkényesen meghosszabbította, külföldön engedély nélkül munkát vállalt, vagy más állam területére távozott, mint ahova kiutazásának engedélyezését kérte, vagy a korábbi külföldi tartózkodása alatt a Magyar Népköztársaság érdekeit sértő vagy a Magyar Népköztársaság állampolgárához nem méltó magatartást tanúsított.

Jogok és kötelezettségek

Rendeltetését illetően az útlevél szerepe kettős: egyrészt a magyar állampolgárokat a Magyar Népköztársaság államhatárának átlépésére, illetőleg külföldön tartózkodásra jogosítja, másrészt a személyazonosságuknak és a magyar állampolgárságuknak külföldön való igazolására szolgál. Az államhatár átlépésére és a külföldön tartózkodásra az útlevél akkor jogosít, ha érvényes és kiutazási engedéllyel van ellátva.

Az útlevél — egységesen — a kiállításától számított 3 évig érvényes, érvényességi ideje meghosszabbítható. Területi érvényessége kiterjed egy vagy több államra, földrészekre.

Jogszabályaink előírják azt is, hogy a magyar állampolgár külfö is köteles a Magyar Népköztársaság jogszabályait megtartani, továbbá ol magatartást tanúsítani, amely méltó a Magyar Népköztársaság állam gárához.

Igen fontos jogosultság az is, mely szerint a külföldön tartózk magyar állampolgárok részére az érdek- és jogvédelmet a Magyar N köztársaság külképviseleti szervei látják el.

Rendelkezések a szolgálati és magánutazásokról

Szolgálati utazások:

A gazdasági mechanizmus bevezetésével növekedett a vállalati érd utazások, és ezzel együtt nőtt a szolgálati utazásra kiadott szolgá útlevelek száma is. Ezért szükségessé vált, hogy szolgálati útra csak államhatalom, az államigazgatás, az egyéb országos hatáskörű szerv a társadalmi és tömegszervezetek országos szerveinek alkalmazottai é nemzetközi forgalomban, a nemzetközi kapcsolatok terén tevékenysé folytatók részére biztosítsunk szolgálati útlevelet.

Vagyis a szolgálati útlevelek kiadását összhangba kellett hozni a n zetközi gyakorlattal. Ennek folytán tehát a jogszabály pontosan kö határolja azoknak a körét, akik szolgálati útlevélre jogosultak.

A jövőben tehát a vállalatok, egyesületek, szövetkezetek, intézmén alkalmazottai — amennyiben szolgálati útlevélre nem jogosultak — s gálati célból magánútlevéllel utaznak.

Magánutazások:

A jogszabályok értelmében magánutazásra, látogatás, turisztika, tar mányút, munkavállalás vagy gyógykezelés céljából történő utazások es ben állampolgáraink magánútlevéllel, útlevéllappal vagy csoportos ú véllel utazhatnak.

A létesítményi tűzoltók kiképzése is folyamatos, habár némi gondot okoz, hogy néhány csapat tagjai korukra és elfoglaltságukra tekintettel nem vesznek részt a járási versenyeken. Ezt persze annál is inkább nem tartjuk célszerűnek erőltetni, mert káresetek alkalmával szakszerű a beavatkozásuk.

Létesítményi tűzoltóink a megelőzést is segítik, bár e ténykedésükben még akad javítanivaló.

Tűzvédelmi munkánk jó és rossz oldalaira talán ez a két adat is némileg rámutat: 1969-ben 184 dolgozónk részesült jutalomban eredményes tűzvédelmi tevékenységéért, s közülük 30-an nem tűzoltók vagy tűzrendészek, hatan pedig vezetők. Ugyanakkor tűzrendészeti mulasztásért 40 főt vontunk felelősségre, s közülük 18-an tűzrendészek vagy bizottsági tagok voltak, négyen pedig vezetők.

— A közelmúltban sokat hallhattunk róla, hogy a közlekedéspolitika távlati tervei a vasútnál is számos változást eredményeznek. Ezzel összefüggésben milyen tűzrendészeti problémáik vannak?

— Részben kedvezőek, de részben eléggé nehezek is. Például több áruraktárt, felvételi épületet létesítünk, illetve újítunk fel, s így csökkenthetjük a fából készült nem is kevés építményeink számát. Ez leginkább a körzetesített állomásokra vonatkozik, a változatlan forgalmúakon nem remélhető e probléma közeli megoldása. És bizonyos ideig gondot okoznak majd a megszüntetendő állomások, tekintve, hogy ezek már nem kaphatnak beruházást.

Mivel ezekben a jórészt tűzveszélyes építményekben tekintélyes mennyiségű árut tárolnak, csak a fokozott elővigyázatosság enyhítheti némileg a veszélyt.

S ha már gondjainkat említem, szólnom kell egyéb nehézségeinkről is. Az elmúlt 10—15 évben 250 db elavult kézi működtetésű fecskendőt adtunk át az állami gazdaságoknak. Ugyanakkor kiselejtezésre várnak a 200-as kismotorfecskendőink is. Ezeket a 400-asokkal és 800-asokkal fogjuk pótolni.

Tömlőkészletünk egy része is elavult. Nem csoda, jelentős hányada már 21 éves.

Az a körülmény sem éppen előnyös számunkra, hogy a területünkön levő bérlemények tűzrendészeti állapota, így többek között az ÁFOR-telepeké, igen sok kívánnivalót hagy maga után.

Tűzkárstatisztikánk sem a kívánt arányban alakul, jóllehet az 1968. évi 164 tűzzel szemben 1969-ben „csak" 41 káresetet okoztak szerelvényeink. A jellemző ok ugyanis a mozdonyszikra, és ezen a helyzeten csak a vontatás korszerűsítésével lehet változtatni.

Persze más módon is enyhíteni lehetne a veszélyen, ha az érdekelt ingatlantulajdonosok jobban figyelembe vennék jelenlegi helyzetünket, és időben megtennék a szükséges óvintézkedéseket. A védősávok és a tűztávolságok hiányából megsemmisült értéket véleményem szerint semmilyen kártérítés nem pótolhatja.

Más vonatkozásban viszont nem valami szerencsés, hogy a kártérítések rontják a nyereségrészesedésünket, holott a gőzmozdonyok használatáról nem tehetünk, és a meglevő biztonsági berendezések köztudottan nem 100%-osak.

— Az elmúlt évek tapasztalatait összegezve, milyen segítséget kér a tsz-ektől, gazdaságoktól?

Jóllehet az időjárás alakulásának igen nagy a szerepe a mozdonyszikra okozta tüzek alakulásában, s így 1968-ban húszszor annyi volt az ilyen tűzkár, mint az elmúlt évben, jó lenne, ha nem a szerencsére bíznák terményeik védelmét. Meglátásunk szerint számos gazdaság aránylag egyszerűen megoldhatná az aratásnak a vasút felöli oldalon való megkezdését, de mégsem teszi ezt; másutt nincs őr, vagy még a vágányok közvetlen szomszédságában is búzát vetnek.

Évről évre temérdek időt és energiát fordítunk arra, hogy jobb belátásra bírjuk az érintett gazdaságokat. Úgy fest a helyzet, hogy 1969-ben sokan okultak a korábbi tüzes tavasz és nyár tapasztalataiból. Közös érdekünk lenne, ha idén további javulást érhetnénk el, annak figyelembevételével, hogy a mozdonyszikráktól keletkezett nagyobb tüzek a vágánytengelyektől 30—40 méterre lobbannak fel, méghozzá főként 10 és 16 óra között. Nagy melegben pedig nem hamvadnak el a szabványos szikrafogón kijutó szikrák, és így a száraz fűre, gabonára hullva tüzet okozhatnak.

Végezetül hangsúlyozni kívánom: a magunk részéről igen jónak értékeljük együttműködésünket a velünk kapcsolatban levő öt megyei és számos I. fokú tűzrendészeti hatósággal. Segítségüket ezúton is és munkatársaim nevében is szívből köszönöm. **(— r — t)**

ának új rendje

Állampolgáraink azokba az államokba, amelyekkel a Magyar Népköztársaság a vízummentességre és útlevéllappal, csoportos útlevéllel történő utazásra államközi egyezményt kötött, évente többször is utazhatnak.

Egyébként látogatás céljából — kivételes esetektől eltekintve — a rendelkezések értelmében 2 évenként, turisztika céljából 3 évenként utazhatnak a Magyar Nemzeti Bank előzetes valutakiutalási engedélyével.

A magánútlevél — mint említettük — 5 évig érvényes. Az érvényességi időn belül újabb utazásra azonban csak kiutazási engedéllyel együtt érvényes. Az útlevelet kiállító szervek — kérelemre — meghatározzák a külföldön tartózkodás időtartamát. A külföldi tartózkodás az európai államokba általában 30, a tengerentúli államokba 90 napra engedélyezhető.

A kiutazási engedélyben meghatározott időtartam a Magyar Népköztársaság államhatára átlépésével kezdődik.

Minden személyi igazolvánnyal rendelkező állampolgár — a csoportos utazást kivéve — önálló útlevelet, illetve személyi igazolvánnyal együtt érvényes útlevéllapot kap.

A személyi igazolvánnyal nem rendelkező kiskorú adatait, amennyiben szülőjével vagy törvényes képviselőjével együtt utazik, ezek útlevelébe kell bejegyezni; egyedül történő utazás esetén a kiskorú is önálló útlevelet kap.

Útlevél iránti kérelem benyújtása és elintézése

A külföldi utazáshoz útlevelet, útlevélkérő lapon, az érdekeltnek személyesen kell kérnie. Együtt élő családtagok együttes utazása esetén a kérelmeket a szülő, a házastárs vagy a felnőtt korú gyermek is benyújthatja.

A jogszabály pontosan meghatározza, hogy az utazás iránti kérelemhez — az utazás jellegétől függően — milyen okiratok csatolása szükséges.

Így pl. a sorkötelés kort be nem töltött, katonai szolgálatot még nem teljesített hadköteles utazása esetén be kell szerezni az illetékes katonai kiegészítő parancsnokság véleményét; tanulóknál és felsőoktatási intézmények hallgatóinál a tanintézet vezetőjének véleményét kell kérni az utazáshoz.

Az útlevél iránti kérelmeket az útlevél kiállítására jogosult szervek a következő határidőn belül bírálják el: a szolgálati célú utazásokat 14, a látogatásra és turisztikára szolgáló magánútleveleket és csoportos útleveleket 30, az útlevéllap kiadását 14 nap alatt. Indokolt esetben az útlevél és az útlevéllap iránti kérelmek soron kívül, illetőleg 48 órán belül is elbírálhatók. Az útlevél, az útlevéllap és a csoportos útlevél kiállítása — a pénzügyminiszter rendelete szerint — illeték alá esik, s ennek összegét az egyes utazásokra a rendelet pontosan meghatározza.

Hatáskör és illetékességi rendelkezések

Az útlevél és kiutazási engedély iránti kérelmeket magánutazás esetén Budapesten az IBUSZ Útlevél- és Vízumosztályához, vidéken a megye IBUSZ-irodákhoz kell benyújtani. A szolgálati útlevél, a szolgálati hajós útlevél, a határátlépési igazolvány, a kivándorló-útlevél, a konzuli útlevél és a hazatérési igazolvány, Budapesten a magánútlevél, az útlevéllap és a csoportos útlevél, valamint az utazási irodák által országosan szervezett társasutazáson részt vevők számára a magánútlevél és csoportos útlevél iránti kérelem elbírálását a BM Útlevélosztály végzi. A megyei rendőrfőkapitányság útlevélszervei a megye területén állítanak ki magánútlevelet, útlevéllapot és csoportos útlevelet.

Ezek alól kivételt képeznek azok az esetek, amikor útlevéllapot és csoportos útlevelet a Bolgár Népköztársaságba, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, a Lengyel Népköztársaságba, a Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba a járási, városi, főváros kerületi rendőrkapitányságok állítanak ki, a hozzájuk benyújtott kérelem alapján.

A jogszabályoknak igen fontos rendelkezése, hogy az útlevél iránti kérelemmel kapcsolatos eljárásra — az útlevelekről szóló jogszabályokban meghatározott kivételekkel — az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezései az irányadók. Ez az jelenti, hogy ha az útlevél iránti kérelmet az útlevélszerv határozattal elutasítja, a kérelmező a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet, és kérheti az elutasítás felülvizsgálását a másodfokú útlevélszervtől. Amennyiben a másodfokú útlevélszerv is elutasítja a kérelem teljesítését, a rendelkezések értelmében gondoskodni kell lerótt illeték visszautalásáról.

Az útlevelekről szóló jogszabályok még sok egyéb fontos — az útlevélkérelmeket elbíráló szervekre és az állampolgárokra egyaránt vonatkozó — rendelkezéseket is tartalmaznak.

Dr. Lágler Imre
r. őrnagy

Erőteljesen fejlődő

iparágak felelős képviselői vettek részt a Nehézipari Minisztérium ez évi tűzrendészeti tanácskozásán.

Dr. Balogh Imre csoportvezető beszámolójában tömör áttekintést adott a tárca tűzrendészeti helyzetéről, s rámutatott, hogy az ma még nem tekinthető teljesen megnyugtatónak, amire a közelmúltban bekövetkezett s nem egy esetben emberéleteket követelő tüzek és robbanások is figyelmeztetnek.

Ezért nem minősítette egyértelműen pozitív tényként, hogy több iparágban: így például a villamos, vegyi és gyógyszeriparban — a tűzrendészeti hatóságok véleménye szerint is — kétségkívül szilárdabbá vált a tűzrendészeti helyzet.

Ezt követően arról szólott, hogy a tűzrendészeti munkát ma már mindinkább műszaki tevékenységként kell értékelni, s ennek a körülménynek nemcsak az apparátus anyagi és erkölcsi elismerésében, hanem mindenekelőtt kellő képzettségében kell megnyilvánulnia.

Bejelentette, hogy a nem is nagyon távoli jövőben például a vegyiparban felsőfokú műszaki végzettséghez kötik majd bizonyos tűzrendészeti beosztások ellátását, és ezzel összefüggésben a létesítményvezetők nagyobb jártasságának szükségességét is sürgette. Erre irányuló kezdeményezésként említette meg, hogy a polgári védelmi oktatások keretében a létesítmények vezetői 4 órás tájékoztatást kaptak, és most a minisztérium 2—3 napos tűzrendészeti továbbképzések szervezését tervezi részükre, hogy az új rendelkezésekkel és felszerelésekkel, de a régi problémákkal is jobban megismerkedjenek.

Balogh elvtárs ezután tájékoztatott a minisztériumhoz tartozó iparágakban folyó tűzvédelmi kutatómunkáról és néhány új kezdeményezésről. Ezek sorában említette a Magyar Villamosművek kísérleteit a középkiadósságú hab alkalmazására, valamint azt a kezdeményezést, hogy a közelmúlt tragikus eseményein okulva az OKGT-nél és másutt a különösen veszélyes helyeken ún. mentőbrigádok alakultak, s ezek felelős műszaki vezetők irányításával, magas szintű elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülve tevékenykednek majd.

Ezt követően a minisztérium kiadásában megjelenő tűzrendészeti tájékoztató eddigi számainak általában kedvező visszhangját említette, majd arról szólott, hogy a minisztérium jó néhány korszerű felszerelés vásárlásával — így többek között turbóreaktív oltógépekkel, nagy teljesítményű porraloltókkal igyekezett javítani a létesítmények tűzvédelmi helyzetét.

Ezután ismertette a tárca évi beruházásainak főbb adatait, s hogy a 15 milliárdot meghaladó keretben számos új beruházás: így például a leninvárosi, százhalombattai és péti nem kevés tűzrendészeti probléma megoldását sürgeti, egyebek között a 20 ezer köbméteresnél nagyobb tartályok létesíthetőségének kérdését.

A létesítményekben folyó tűzrendészeti tevékenység értékelésekor az elemző munka és a formális megoldások elleni küzdelem fontosságát hangsúlyozta, és jó példaként emelte ki a villamosipart a felvetődött problémák öntevékeny megoldására való törekvéséért, valamint a TVK tűzrendészeti szervezetét, mert annak élén kellő intézkedési joggal felruházott vezetők állnak.

Élénk visszhangot keltett az a bejelentése, hogy a tárca a jövőben szorgalmazni fogja: minél több magasabb műszaki beosztású dolgozó lépjen be a létesítményi tűzoltóság kötelékébe. Mint megjegyezte: ez ma még egy kissé nehezen kivihetőnek látszik, és szokatlanul hangzik, de a rohamos technikai fejlődés következtében már most meg kell tenni az első lépéseket.

Balogh elvtárs beszámolóját követően számos hozzászólás hangzott el. Ezek jó része a tűzvédelmi felszerelések és berendezések beszerzése körüli itt-ott tapasztalható visszásságokkal voltak kapcsolatban. Így például felvetődött, hogy nem lehet jelfogót kapni a mindössze egyéves tűzjelző berendezésekhez, s a gyártó vállalat nem is tervez belőlük ellátást, hanem azt tanácsolja, vegyenek új tűzjelzőt.

Mások azt sürgették, hogy a létesítményi tűzoltók több lehetőséget kapjanak az eddiginél az új felszerelésekkel való gyakorlatozásra, mert a hagyományos kismotorfecskendő-szerelés ma már nem mindenütt jellemző módja a beavatkozásnak.

Részt vett és felszólalt a tanácskozáson *Horváth Sándor* tű. ezds., a BM Tűzrendészet országos parancsnokhelyettese. A beszámolóban és a hozzászólásokban elhangzottakra reflektálva rámutatott, hogy a tűzrendészet szervei együtt keresik a megoldást a felmerült kérdésekre, és hogy a rohamos technikai fejlődés velejárójaként az egyes iparágaknak az eddiginél jóval nagyobb felelősséget kell vállalniuk a technológiákkal összefüggő tűzvédelmi rendszabályok kidolgozásában, s a létesítmények ütőképes tűzoltó felszereléseinek beszerzésében. Mint mondotta, az előkészítés alatt álló új BM-rendelet tervezetének összeállításakor messzemenően igyekeznek figyelembe venni a fejlődés szabta új követelményeket, s olyan garanciákat teremteni, hogy a tűzrendészet alapvető követelményei mindenütt továbbra is a lehető legjobban érvényesüljenek.

Horváth ezredes elvtárs végezetül sok sikert kívánt a jelenvoltaknak, majd dr. Balogh Imre zárszavával ért véget a tanácskozás.

„A kétszer országosan, tízszer kiválóan kitüntetett győri Lakatos és Fémtömegcikk KTSz pártszervezete, vezetősége és szövetkezeti bizottsága szeretettel meghívja Önt az ország kiváló kisipari szövetkezete cím és egyben a felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére szervezett szocialista munkaverseny eredményeiért az OKISZ vezetősége által adományozott díszoklevél elnyerése alkalmából rendezendő ünnepségre."

A meghívásnak sajnos nem tudtunk eleget tenni, de ezúton is szívből gratulálunk a kitűnő kollektívának, mivelhogy idestova évtizedes kiváló tűzvédelmi tevékenységük is tükröződik őket ért sok-sok eddigi és a mostani magas elismerésben.

Targoncáink gyártóiként egyforma szeretettel foglalkoztak a 400-as vízgyűjtőkádasokkal és a 800-as zárt kivitelűekkel, mint a legújabbakkal: a generátor-, tömlőszállító és portargoncákkal.

Habár a számunkra végzett munka, természetszerűleg fizetségért való tevékenység minduntalan érezhettük: nem pusztán üzletvállalkozásnak tekintik az állami és önkéntes tűzoltóságok minőségileg megfelelő szerekkel való ellátását, hanem a tűzvédelem segítésének szándéka meg a tűzoltók iránt tisztelet és szeretet is áthatja őket.

Reméljük, kapcsolataink továbbra is az eddigiekhez méltóan fejlődnek, mindannyiunk közös hasznára.

Gratulálunk!

Kiváló vállalat lett ismét egy másik érdemes partnerünk, az Elzett Fémlemezipari Művek. A termékeiről számos országban méltán híres Elzett FLIM Tűzoltókészülék Gyáregységében nemzetközi színvonalú termékeket produkál: kézioltó készülékei minden tekintetben állják az összehasonlítást a nálunk fejlettebb országok hasonló gyártmányaival.

Ezzel a kollektívával is igen régóta működik együtt a Tűzrendészet; gyártmányaik a vegyi vízzel oltó készülékektől kezdve a mostani nagy teljesítményű porral oltókig és ilyenekkel felszerelt járművekig híven követték a tűzoltástechnika fejlődését. Most az Egyesült Vegyiművekkel közösen ők is sokat fáradoznak a közép- és nagy kiadósságú vegyi habbal folytatott és szép eredményeket igérő kísérletek gyakorlati realizálásáért, vagyis az ehhez szükséges szerelvények kialakításáért. Az itt készülő oltópor több országban is elismerést szerzett.

A gyáregység jelenleg bizonyos nehézségekkel küszködik. Jelenlegi kereteit lassacskán kinövi, és tevékenységének főbb iránya is rugalmasabban kívánja kialakítani a mostaninál.

E problémák rendezésében szerény lehetőségeihez képest a tűzrendészeti szervek igyekeznek segítséget nyújtani. Ebből a célból koordinációs bizottság alakult, és bízunk benne, hogy a megoldás egyaránt kielégíti majd a kiváló vállalatot és hazánk tűzvédelmének növekvő igényeit.

Szabó István:

TŰZRENDÉSZET a villamosenergia-iparban ❸

A Duna menti, a Gagarin és a tatabányai hőerőművek részére szerzett TOTAL LG 200-típusú, 200 m^3/perc habteljesítményű 0—1000-szeres könnyűhabot fejlesztő készülékek mellett ventilátor nélküli habfejlesztő kéziszert is kívánunk rendszeresíteni. A középhab osztályozásunkban a 20—200-szoros habkiadósságú oportba tartozik. A 200 l/perc vízfelvételt figyelembe véve a kb. 0-szeres habkiadósság percenként 30 m^3 habfejlesztést eredméz. Habképzőanyag-szükséglete az összes felhasznált vízmenyiségre vonatkozóan 2—3%, összetételében azonos a könnyűhab-

Középhabfejlesztő kéziszer

képző anyaggal. Rendelésünkre az ELZETT Tűzoltókészülékek Gyáregységének kísérleti műhelye gyártott egy készüléket, és azzal a Kelenföldi Hőerőműben kísérleteket végeztünk. A készülék szabványosítása, illetve a BM TOP jóváhagyása után javasolni fogjuk a villamosenergia-iparágban való széles körű bevezetését.

Műanyagtüzek és megelőzésük

Az utóbbi hónapok néhány nagyobb külföldi tűzesetének tanulsága ismét a műanyag (PVC)-tüzek elleni védekezést sürgeti. Ilyenkor a nem várt, gyors tűzterjedés és a rendkívüli füstfejlődés miatti megközelítési nehézségek okozták a legtöbb problémát. A tűzesetek után végzett vizsgálatok egyöntetűen a tűzszakaszok és tűzgátak rendszere kiépítésének és a hatásos füstelvezetésnek tulajdonítanak legnagyobb jelentőséget. A vizsgálatok rámutatnak a másodlagosan jelentkező, de a kár nagyságát illetően a tűzkárral vetekedő azokra a korróziós károkra is, melyeket a PVC bomlásakor felszabaduló és a levegő nedvességtartalmával sósavat alkotó klórhidrogén okoz. A sósav nemcsak a szabad fémfelületeket, gépeket, alkatrészeket, műszereket, reléket veszélyezteti, hanem még a vasbetonba is behatol, és megtámadja a vasalásokat is. A PVC-tűz gyengeáramú vagy elektronikus berendezésekben különösen veszélyes. Egy 1 m hosszú, 1 mm^2 keresztmetszetű huzal PVC-szigetelésének elégésekor keletkező klórhidrogén, illetve sósav elegendő 2 m^2 vörösrézbe nyomtatott áramkör teljes elpusztításához. Gyengeáramú relék érintkezőinél pedig olyan nagy átmeneti ellenállásokat okozhat, hogy a relé működése teljesen megbízhatatlan lesz, de zavarokat idézhet elő a nemkívánatos átvezetésekkel is. A károk egy része csak hónapokkal a tűz után észlelhető.

A PVC-alkatrészek raktározását is különös gonddal kell végezni. Csak tűzállóan elválasztva tárolhatók, hogy egy esetleges környezeti tűz lánghatása, forró égéstermékei vagy hősugárzása ne okozhassa a PVC felbomlását. Közös tárolását más éghető anyagokkal minden esetben el kell kerülni. Értékes, korrózióra érzékeny anyagokat tartalmazó raktárakban sem szabad PVC-gyártmányokat tárolni. Tűz esetén még kis mennyiségű PVC is jelentős korróziós károkat okozhat.

A műanyag (PVC) gyártmányok, kábelek tűzállóságának növelésére két út kínálkozik. Az egyik: ellenálló külső bevonat készítése, a másik: olyan adalékanyagok bekeverése, amely javítja a tűzállósági tulajdonságokat. A bevonórétegek lehetnek egyszerű hőszigetelők vagy hővisszaverők, pl. szervetlen építőanyagok és fémek, vagy pedig hő hatására felbomló, elszenesedő és védőréteget képező bevonatok (például ammóniumfoszfátból is készülhetnek.) Az adalékanyagokkal való tűzállóság-növelés egyik módja a klór- vagy más halogén-tartalom növelése (utánklórozás), de ennek nem szabad lerontania az eredeti fizikai tulajdonságokat. Mint ismeretes, szervetlen foszforadalékkal — több közbenső termék útján — szenesedő védőréteg képezhető, a különféle szerves foszforszármazékok pedig nemcsak a tűzállóságot javítják, hanem lágyító anyagként is használhatók. További ismert tűzállóságnövelő adalékanyag az antimontrioxid.

Transzformátortüzek és oltóberendezések

Az 1/1963-as BM-sz. rendelet kötelezően írja elő a 40 MVA feletti teljesítményű transzformátorok helyhez kötött oltóberendezését. Ez a transzformátornagyság a rendelet készítésének idején a legnagyobbak közé tartozott, ma viszont már alárendelt jelentőségűvé vált, ezért mindenképpen célszerű lett volna emelni ezt az alsó határértéket. Ugyanakkor azonban az utóbbi évek transzformátor-tüzeinek statisztikája is kedvező képet mutat. A gyors működésű különbözeti védelmek felszerelése — egyidejűleg az üzembiztonság növelésével — hathatós megelőzést is eredményezett. Ennek ismeretében a BM TOP felfüggesztette a helyhez kötött oltóberendezések építésének kötelezettségét, és csak az oltáshoz szükséges vízmennyiség biztosítását írta elő. Ez az intézkedés elősegíti azt a törekvésünket, hogy abban az esetben, ha a környezet védelme és a tűzkiterjedés megakadályozása biztosított, mobil oltófelszerelést alkalmazzunk a nagy beruházási költségekkel járó, állandó karbantartást igénylő, de mégsem üzembiztos stabil oltóberendezések helyett. Az egyik képen bemutatjuk az Osztrák Villamos Művek könnyen irányítható, porlasztott sugárcső-állványát, mely üzemkészre szerelve a nagytranszformátorok közelében van felállítva. Hasonló sugárcső-állványok készítése nálunk is folyamatban van.

Turbinaolaj-tűz és oltása

A nagy erőművek legfenyegetőbb tüze — a kábelégés mellett — a turbinaüzemi olajtűz. Keletkezésének lehetősége a nagy mennyiségű és nagynyomású szabályozó és kenőolaj, valamint a nagy hőmérsékletű gőzvezetékek közelsége miatt alig zárható ki az olajfolyással járó üzemzavarok esetén, jól lehet a megelőzésnek számtalan változatát alkalmazzák. Oltástechnikai nehézsége a gépegység 18—20 percig tartó ún. kifutási idejéig fennálló és meg nem szüntethető olajfolyásban rejlik, mert az sorozatos visszagyulladásokat eredményez. Ehhez járul még a zárt téri tűzoltás minden problémája. A tűz általában a gépegységhez csatlakozó csőrendszerben vagy szabályozó automatikában keletkezik, de megfékezése hiányában a gép közelében levő akár 30 köbméteres üzemi olajtartályt veszélyeztetheti. A tűz oltására gépegységenként 2 db 25 kg-os és több 12—50 kg-os porraloltó áll készenlétben, és folyamatban van a nehezen megközelíthető helyekre irányítható félstabil porraloltó rendszerek kiépítése. Méretezésüket teljes természetes méretű kísérleti tüzek oltásának tapasztalatai alapján állapították meg.

(Folytatjuk)

Állványra szerelt porlasztó sugárcső

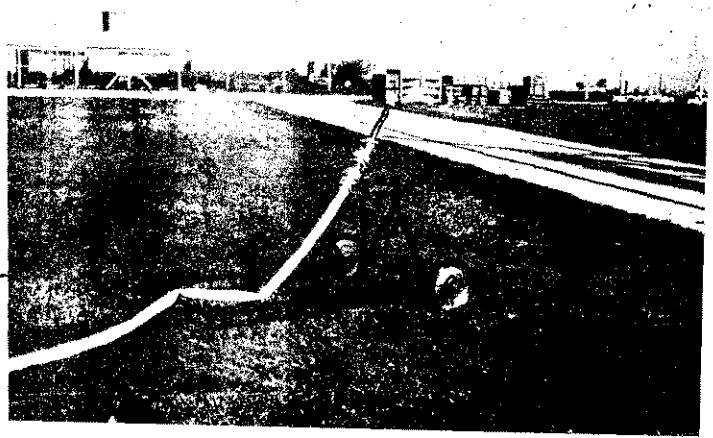

Szabolcs megyei

ÖNKÉNTESEINK életéből

A gyors vonulás érdekében

va is sok időt tölt el, együtt él a fiúkkal: iskolájuk hivatalsegédje. Nincs is gondja az utánpótlással, mert létszámuk jócskán meghaladja a szervezetszerűt.

— *Községünkben három év óta nem volt tűzeset* — válaszolja kérdésünkre. — *Akkor egy családi ház tetőzete égett, azonban a berendezést sikerült megmenteni. Tavaly a szomszédos Balsa községben kétszer nyujtottunk segítséget. Úgy gondolom, jórészt területfelelőseink érdeme, hogy ritkán kell tüzet oltanunk.*

A vencsellői fiatalok feszült figyelemmel kísérik a férfiraj szerelésének minden mozzanatát

Jól tudják azt a vencsellői testület vezetői is, hogy káresethez vonuláskor minden másodperc drága. Éppen ezért ügyeltek arra a szervezéskor, hogy egy-egy raj tagjai lehetőleg azonos munkahelyen dolgozzanak, s könnyen elérhetők legyenek. Ez a magyarázata, hogy a férfiraj tagjait a tsz műhelyéből, a lányokat a cipész ktsz-ből választották ki, a fiúk pedig az általános iskola tanulói.

Szabolcsi Sándor alhdgy., parancsnok munkakörénél fog-

— *Persze így is mindig akad tennivalónk. Tűzoltóink két vasárnap is segítettek a Barátság kert parkosításánál, jelenleg pedig a járási versenyre készülünk. Leányaink szeretnék megvédeni négyszázas szerelésben szerzett tavalyi elsőségüket, férficsapatunk pedig a harmadik helyezésnél jobbat szeretne elérni. Ha minden sikerül, a tervezett egri jutalomkirándulást is megrendezzük, amihez esetenként a téesz szokott járművet biztosítani.*

Néhány sorban

A megyében 227 önkéntes tűzoltótestület, 37 települési és 9 termelőszövetkezeti tűzoltóság működik 7131 fővel. Ez a létszám több mint ezerrel haladja meg a szervezetszerűt. Ezenkívül 1079 pártoló tag is segíti a testületek munkáját, az iskolai és a testületi szakkörökben pedig 1825 úttörőtűzoltót tartanak nyilván. Az utánpótlást illetően biztató jelenség, hogy az utóbbi időben 700-zal növekedett az ifjúsági tűzoltók száma. Nem ilyen kedvező a helyzet a nők bevonásával. Néhány helyen — Kisvárdán, Vásárosnaményben, Nagykállón — még mindig van mit tenni ennek érdekében.

Létesítményi tűzoltóság 143 üzemben működik, s azokban 1759 személyt képeztek ki az adott esetben történő beavatkozásra.

*

A testületek az elmúlt év során szervezetileg is erősödtek, megelőző és mentő tűzrendészeti tevékenységük is javult. A gyenge testületek listáján jelenleg Rápold, Nábrád és Tivadar szerepel.

*

A területfelelősök a múlt évben mintegy 8000 szabálytalanságot állapítottak meg, és számos közvetlen tűzveszélyt jelentő esetben intézkedtek. Jórészt ellenőrző munkájuknak köszönhető, hogy a betakarítás időszakában a kalászos terményekben tűzkár nem keletkezett.

*

Működési területükön 1969-ben 291 káreset volt, ebből 223-nál, a jelzettek valamenynyiénél közreműködtek. Általában gyakori az önálló beavatkozásuk, s az esetek többségében az államiak megérkezéséig megakadályozták a tűz tovaterjedését. A nagygéci, csengersimai és komlódtótfalui önkéntesek a csengeri Lenin TSz takarmányszérűjén keletkezett tűzesetnél gyors beavatkozásukkal 300 q lóherét mentettek meg, a tiszakarádiak pedig a helyi tsz dohánypajta-tüzénél dolgoztak igen jól.

*

A tavalyi 6 napos tanfolyamon 20 községi önkéntes parancsnok és 40 kismotorfecskendő-kezelő részesült kiképzésben. A létesítményi tűzoltók közül 149 parancsnok, parancsnokhelyettes, tiszt és motorkezelő tett sikeres vizsgát. A továbbképzéseken a parancsnokok 85—90, és a jelentések szerint a beosztottak 75—80%-a jelent meg rendszeresen.

*

A múlt évi járási tűzoltóversenyeken 217 testületből 60 iskolai szakkörből és 64 létesítményi tűzoltóságtól 448 raj vett részt. 10 községet egyetlen raj sem képviselt. A távol maradó községek többsége a fehérgyarmati és a nyíregyházi járáshoz tartozik.

*

Tovább javult a testületek elhelyezése, felszerelésekkel való ellátása. 1969-ben 15 szertárt újjáépítettek, 11-et pedig felújítottak. A tanácsi szervek 34 testületet láttak el bútorzattal, s 358 öltöny egyenruhát vásároltak. Ez intézkedések azonban csak enyhítettek a jelenlegi gondokon, de még korántsem oldódott meg minden.

*

A testületeknél jelentős értékű tömlőkészlet van használatban. Számos helyen azonban nem megfelelő a tömlők tárolása és használat utáni szárítása. Idő előtti elhasználódásuk házi kivitelezésű tömlőállványok és — szárítók készítésével, kevés anyagi ráfordítással megakadályozható lenne.

Tiszta szertár, vonzó klub

Az ibrányi szer- · már nem új, de karbantartott, első benyomás- · még mindig tet- ·tős épület. Mint ·áh Ferenc vb- ·tár és Kató An- · tanár, parancs- rendre, tisztaságra gondosan ügyelnek.

Klubszobájuk a legkényesebb igényeket is kielégíti. A járási tanács tizezer forinttal járult hozzá a modern berendezési tárgyak vásárlásához. S hogy az összejöveteleken a fiatalok is jól érezzék magukat, a községi tanács lemezjátszóval kombinált rádióról is gondoskodott; a különféle társasjátékokat a művelődési ház vezetőitől kapták. Tavaly a járási „tiszta szertár" mozgalomban az előkelő második helyen végeztek.

A klubszoba falát versenyoklevelek sokasága díszíti. A legbecsesebb a férficsapatuké: az 1968. évi országrészin 800-as szerelésben elért második helyezést tanúsítja. Idén is 5 rajjal indulnak, s Oláh Géza parancsnok bizik abban, hogy „aranyérmes" is lesz köztük.

ibrányiak május 7-én kisebb tetőtüzet oltottak el Paszabon. Látogatásunkkor éppen a beavatkozást vitatták meg

·kkhelyettes el- ·ondta, ez az épül- ·t a már 72. éve ·űködő testület 68 ·gjának második ·thona. A szertár ·sztasága, a fel- ·erelések ápoltsá- ·a nemcsak Beren- ·i István szertáros ·deme, hanem ·indnyájuké, akik a

Bakti István parancsnok (jobboldalt) a próbariasztás végrehajtását értékeli beosztottaival

10 éve járási elsők

Néhány nappal a május 10-i járási verseny előtt különösen két kérdés foglalkoztatta a baktalórántháziakat: hogyan sikerül majd az új szabályzat szerinti szerelésük, és meg tudják-e továbbra is tartani a 800-as kategóriában egy évtizede fennálló elsőségüket.

Parancsnokuk, *Bakti István* szds. azon fáradozik, hogy reményeik valóra váljanak; a többi a rajokon múlik.

A 42 éve működő és ma is példásan szervezett testület három férfi- és egy ifjúsági raján kívül a Vegyesipari KTSz és a gömbfatelep létesítményi rajaira is bármikor lehet számítani baj esetén.

Az évek során már nemegyszer szükség is volt segítségükre. Községükben ugyan csak egy melléképület tüzénél működtek közre, de a környező falvakban — Levelek, Vaja, Petneháza — annál többször oltottak. Az apagyi tsz csibenevelőjében keletkezett tűznél pedig az állami egységeknek nyújtottak hathatós támogatást az oltóvíz biztosításában.

A riasztás utáni gyors kivonulásokban *ifj. Kovalcsik János* és *Nagy József* gépkocsivezetőké az érdem; mindig készségesen állnak a testület rendelkezésére.

A község 14 körzetében területfelelősök ügyelnek a rendre *id. Dali Gyula* irányításával. Szabálytalanság esetén nemcsak intézkednek, hanem ha meghibásodott kéményről van szó, a tulajdonost sorón kívüli téglakiutaláshoz is juttatják.

Az ellenőrzésben főleg *Farkas István, Szijjártó József* és *Rebák Sándor*, az anyagi-pénzügyi ügyek vitelében pedig *Rózsa Sándor* testületi pénztáros jeleskednek.

Szertáruk környékét a közelmúltban parkosították társadalmi munkával, s klubhelyiségüket is ízlésesen berendezték. Kevés testület dicsekedhet vele: két zenekaruk is van. 1962 óta működik *Mátyus Sándor* zenetanár vezetésével.

A testület működését *Kósa Sándor*, a községi tanács elnökhelyettese és a helyi tsz vezetősége is messzemenően támogatja.

(K—K. M.)

Nyírkércsen is készülnek

·lyírkércs kis ·ség Baktaló- ·tháza közelé- ·t. Lakosainak ·ma nem éri el ·kétezret. A tűz- ·elemre 25 fős ·éntes egység ·el. Kezdeti tü- ·oltására kocsi- ·skendőjük is ·gendőnek bizo- ·l; komolyabb ·tben a baktaló- ·tháziak meg az ·mmiak is segíte- ·. Ez utóbbira ·stanában sze- ·csére nem ke- ·sor, mert az el- ·t két esztendő- ·mindössze két kisebb tűz adódott. 1968-ban építési hiba, 1969-ben pedig gyermekjáték volt a keletkezési ok.

Látogatásunk alkalmával náluk is a közelgő verseny volt a téma. Azért nem a szerelés gyakorlása, mert az esős időjárás közbeszólt.

Rinyu János ftőrm., a parancsnok méltatlankodott is emiatt, s hogy azért mégse vesszenek kárba az erre szánt percek, az elméleti tudnivalókat vették sorra. A parancsnok kérdezett, s *Váraczki Gabriella, Csoma Valéria, Csoma Sára* meg a többiek tömör, szakszerű válaszokat adtak.

„Arra törekszünk — jegyezte meg Rinyu János —, *hogy a megfiatalított női csapatunkkal is idővel olyan eredményt érjünk el, mint azokkal, akik nem is olyan régen az országrészi versenyre is eljutottak."*

Az elméleti vizsgára készülők egy csoportja

Forgách Géza tű. őrgy.:

TŰZOLTÓ TÜZEK és ANYAGOK 8

3.8.2. Nagy kiadósságú (könnyű) léghab

A nagy kiadósságú léghabeljárás kifejlesztése kétségtelenül az utóbbi évek legjelentősebb tűzoltástechnikai eredménye volt. A hagyományos léghab 7—9-szeres habkiadósságával szemben, a könnyű léghab kiadóssága az 1000-szerest is eléri. A habosítandó oldatot vízből és 1,5—2% nedvesítőszer típusú kapilláraktív anyagból állítják össze. (Ilyen nedvesítő, tisztító és mosószerek alapanyagai Ipatex, Ditalon, Evatriol, Hungekal BCA, Jabusol stb. néven vannak kereskedelmi forgalomban. Ezeket különféle adalékanyagokkal kell alkalmassá tenni tűzoltóhabképzés céljára, pl.:

A könnyűléghab jól használható helyiségekben keletkezett tüzek oltására, mert teljes magasságban kitölti őket

dermedéspont-csökkentővel, stabilizátorral stb.) A hab fejlesztésére hordozható generátor szolgál. A bekeverés általában vízsugárszivattyú-rendszerrel történik. Az így nyert habzóképes oldatot porlasztófejen keresztül — természetesen zárt rendszerben — szitafelületre permetezik. Az egyenletesen szórt oldat vékony, filmszerű réteget képez a szitafelületen, és igyekszik lefolyni róla. A habfejlesztéshez szükséges levegőt ventillátor szolgáltatja, és a lefolyni igyekvő oldatfilm-réteget átfújja a szita lyukacsain. Az így „feldarabolt" oldatfilm-réteg a szita másik, habképző oldalán a levegő hatására buborékokat képez, hasonlóan a szalmaszállal fújt szappanbuborékhoz. Az eredményt, kolloidkémiai szempontból, már nem is habnak, hanem buborék-halmaznak kell tekinteni. A képződött buborékokat az utána következők választják le a szita felületéről. A habtovábbítás roncsolásmentes, mert a buborékok még összenyomás esetén sem roncsolják, nem pukkasztják szét egymást. Az így képződött léghabot nagy átmérőjű — D—0,5—0,8 m — polietilénből vagy „orkán" anyagból készült tömlőkön szállítják a generátortól a tűzfelületre. A jelentős habmennyiség előállításához szükséges nagy szitafelületet kúpos vagy redőnyös kiképzéssel érik el. A szita szerkezete 3x3 mm-es négyzet alakú lyukakból és köztük 2 mm-es szitaszövetből áll. A habfejlesztéshez 4 m/sec légsebesség szükséges. Az ezerszeres kiadósságú hab falysúlya 0,001 g/cm³, levegőtartalma 99,9%. Ennek következtében rendkívül rossz hővezető! Az ideálisnak mondott ∅ 10 mm-es buborék köbtartalma 0,52 cm³. Egy köbméter hab majc 2 000 000 buborékot tartalmaz.

A könnyűléghab-fejlesztési eljárás technikailag egyenes fo tása a hagyományos mechanikai léghabénak. Az előállításbar nyeges elvi különbség nincs, az eddigiekből azonban már lá hogy a kész hab paramétereiben különbségek vannak. Érzéke sük ezt a különbséget az intenzitások összehasonlításával! hagyományos habképzőrendszerrel 200 liter folyadékból per ként csaknem 2000 liter oltóhabot állíthatunk elő, míg nagy adósságú generátorral ugyanilyen mennyiségű oldatból, ug azon idő alatt 200 000 litert! A nagy kiadósságú léghab előál sára ma már nemcsak generátorokat, hanem kézi léghabsugár veket is készítenek. Ezek habhiadóssága általában 30—150-sz A könnyűléghaboltási eljárás fejlesztésével kapcsolatban ren vül jelentős kísérleteket végeztek a Szovjetunió leningrád szverdlovszki Tűzvédelmi Kutató Intézetében. Ezek eredmé ként a Szovjetunióban a habfejlesztő generátorokon túlmer ma már elterjedten használják a PGV—600 típusú nagy kia ságú kézi sugárcsövet is.

A már használt szerelvények és gyakorlati habkiadóss feltétlen megkövetelik a léghabok rendszerezését. Célszerűnek szik a következő felosztás:

— nehézléghab	20-szoros kiadósságig,
— közepes léghab	21—200-szoros kiadósággal
— könnyűléghab	200-szoros kiadósság felett.

Alkalmazását tekintve a könnyűléghab zárt terek, cék, hajótestek, magasházak, raktárak tüzeinek oltásakor szoros kiadósság felett rendkívül előnyös. Az 1000-szeres kia ságot elsősorban bányatüzek oltására használják jó eredmény de ez kitűnően alkalmas tűzveszélyes folyadékok oltására Szabadban előforduló tűzeseteknél a 400—600-szoros kiadóss könnyűhab a legmegfelelőbb, de a kézi léghabsugárcsővel előá ható, közepes léghabnak is igen jók a tulajdonságai.

A könnyűhab oltóhatása általában megegyezik a nehéz habnál tárgyaltakkal, de alkalmazása esetén, egyes funkciók kozottabban lépnek előtérbe. Lényeges a habpusztulás segítsvel történő hűtőhatás kihasználása. A habpusztulás a tűz adot gától függően 50—90%-os is lehet. Ez túlzottnak látszik, azon figyelembe véve az intenzitásból fakadó nagy utánpótlási leh ségeket, nyugodtan elfogadható. A buborékban levő víz elpa logtatásával csaknem megvalósítható a ködsugár elmélet maximális hőelvonása. Mivel azonban a jelenlevő víz viszon kevés, nem a hűtőhatás a könnyűhab legjelentősebb oltóhat Különösen jelentős viszont a fojtóhatás, elsősorban a nagy int zitás következtében. A vastag, összefüggő habtakaró ugy aránylag rövid idő alatt alakítható ki. Az elválasztó és fedő táson túl előtérbe kerül a gátló hatás kihasználásának jele sége. A rövid idő alatt fejlődő nagy mennyiségű habbal a nem égő környezet percek alatt letakarható. A kialakított habtakaró rendkívül rossz hővezető képessége miatt a már takart részek meggyulladása — megfelelő utánpótlás esetén teljesen kizárt.

Az oltási kísérletek igen kedvező eredményeket mutatta habtörő folyadékok tüzeinek oltásakor. A folyadékgőzök képe a felszíntől 8—10 mm magasságra emelni a felvitt könnyűh takarót, és így az nem érintkezik magával a folyadékkal. A gő

Égő gumihalom „betakarása" könnyűléghabbal

Középkiadósságú kézi léghabsugárcső működése

okozott habtörés már kisebb jelentőségű és megfelelő intenzal leküzdhető.

A könnyűhab bevetése a radioaktív porszennyezések és azokombinált tüzek esetében is szükségessé válhat. A gyorsan és területeken kialakított habtakaró megköti a porszennyezős megakadályozza a további porfelszabadulást. A habtakarót szórt vízsugárral semmisítik meg. A képződött radioaktisal szennyeződött sár szétszóródási veszély nélkül eltakarít-

A beavatkozó személyzet védelméről természetesen gondosi kell, mert a habtakaró nem nyújt sugárvédelmet.

Hazánkban a nagy kiadósságú léghaboltási eljárás bevezetése van folyamatban. Eddigi kísérleti eredményeink zárt téri tüés nyílt tűzfelületek oltása esetén is egyaránt bíztatók. Elsőan a tűzveszélyesfolyadék-tároló telepek tűzvédelmi berusainak megvalósításában különösen jelentős eredményre száatunk. A kísérletek várható pozitív eredményeit a gyakorát átültetve ugyanis jelentős beruházási összeg és karbantarköltség látszik megtakaríthatónak úgy, hogy ugyanakkor nőzik a tárolótelepek védettségi színvonala.

3.9. Tűzoltó porok

A tűzoltó porok alkalmazásának első kísérleteit kb. 50 évezelőtt kezdték meg. Az 1928-as párizsi világkiállításon atták be az első porral oltó gépjárművet, s az magyar tmányú volt. (A világ első porral oltó gépjárművét Szil-Kornél budapesti tűzoltótiszt tervezte.) A porral oltás fejse és tényleges alkalmazása e viszonylag hosszú kísérleti t ellenére is csak a II. világháború alatt, de túlnyomót az 1950-es években kezdődött meg. A tűzoltói gyakorlata mai napig zömmel a nátriumhidrogénkarbonát alapú olrt használják, bár e tárgyban nagyon sok szabadalom ert.

A jó oltóképességen kívül az oltóporral szemben támaszlegfontosabb követelmények:

— az állékonyság,
— a csővezetékben való szállíthatóság és
— a víztaszító képesség.

A szállíthatóságot megfelelő szemcsenagyság tartásával, ikátok, karbonátok vagy foszfátok hozzáadásával lehet megni. A kívánt szemcsenagyságot vagy fajtázással, vagy őrel érhetik el. Az utóbbi kétségtelenül hátrányos, mert az si eljárás alkalmával a nascens tűkristályok aprózódnak, nek, ami a tárolás folyamán rendezetlen kristályösszenövéet okozhat, és előidézheti a szállíthatósági paraméter romit. Ezek az összenövések a fajlagos felület csökkenésével is nak, ami az oltóhatás szempontjából is hátrányos.

A megfelelő víztaszító képességet egyrészt viaszok vagy zsiékok bekeverésével érik el, melyeket oldószerfürdő segítével vékony filmréteg formájában visznek fel a kristályok iletére. Ezután enyhe melegítési vagy szellőztetési eljárással olítják el az oldószert. Másik módja a hidrofobizálásnak, y vékony fémsztearát réteggel vonják be a kristályszemket. A felhordás célszerűen golyósmalomban történik, méglig rövid idő alatt, hogy a kristályszemcsék ne aprózódjak.

(Folytatjuk)

KÁRELHÁRÍTÁS

Leomlott a XIII. ker, Katona J. u. 25. sz. épület állványzata. Egy dolgozó könnyű sérülést szenvedett. A kárelhárításban tűzoltóegységeink is részt vettek

VIGYÁZZUNK, BALESETVESZÉLYES!

A Tűzrendészet szerveinél

1968-ban 135, 1969-ben pedig 130 személyi sérüléssel járt szolgálati baleset történt. Baleseti statisztikánk sajnálatosan jelenleg sem mutat az elvárható mértékben javuló irányzatot: ez év első hónapjaiban is mintegy 20 tűzoltó szenvedett jegyzőkönyvezendő sérülést szolgálati ténykedése során.

A tűzoltóság tagjait ért szolgálati balesetek és a betegállományban töltött napok viszonylag nagy száma, valamint a sérülések jellege szükségessé teszi a megtörtént esetek elemzését, az előidéző okok és körülmények vizsgálatát és a megelőzés lehető leghatékonyabb módszereinek kialakítását, azok következetesebb alkalmazását.

A Belügyminisztérium hivatásos állományának, így testületünk tagjainak munkaegészségügyi és balesetelhárítási kérdéseit is, a miniszter elvtárs 1969. július 12-i keltű 11. számú parancsa átfogóan szabályozta, és ezt a komplex feladatkört egységes rendszerbe foglalta. (A korábbi időszakban a Belügyminisztérium szerveinél felmerülő biztonságtechnikai kérdéseket az illetékes csoportfőnökség utasításai és a szakutasítások szabályozták.)

A belügyminiszter elvtárs parancsa és annak végrehajtási utasítása a munkásvédelemre vonatkozó általános rendelkezések elvei alapján egyértelműen és kötelezően elrendelte a testületi tagok egészségének védelmét és a biztonságos szolgálati körülmények megteremtését célzó intézkedéseket.

Biztonságtechnikai szervezet létrehozására kötelezte továbbá a testületi parancsnokságokat és területi szerveiket, ezeknek biztonságtechnikai megbízottakat kell kijelölniük, s egyben elrendelte a biztonsági szemlék lefolytatását, a biztonsági szabályzatok helyi elkészítését és kiadását.

A biztonsági szabályzat testületi szerveink, egységeink intézményes balesetelhárító tevékenységének alapvető és nélkülözhetetlen okmánya. Fő fejezete felsorolja az olyan szolgálati helyeket és tevékenységeket, ahol a baleseti veszélyeztetettség fokozott, valamint azokat az óvórendszabályokat és előírásokat, amelyekkel a sérülések megelőzhetők.

Mind a budapesti, mind a megyei tűzrendészeti parancsnokságok elkészítették a saját területükre vonatkozó biztonsági szabályzatot. A biztonsági szabályzatok egyedi, helyi összeállítása lehetővé tette, hogy a megyei parancsnokságok kellő mértékben figyelembe vegyék működési területük adottságait, s az objektumok, üzemek termelési technológiájával összefüggő speciális baleseti veszélyforrásokat is. Területi szerveink biztonsági szabályzatai előírják, hogy a meghatározott megelőző tűzrendészeti tevékenységet végző beosztottaknak, így például az instruktoroknak részt kell venniük üzemük balesetvédelmi oktatásain, valamint ismerniük kell ezen üzemek biztonsági szabályzatát.

Területi szerveink biztonsági szabályzatait értékelve megállapítható, hogy azok megfelelő kiegészítéssel, pontosítással alkalmasak a helyi munkaegészségügyi és balesetelhárítási feladatok összefoglalására, szakszerű előírásokkal és konkrét tilalmakkal jól szolgálták baleset-megelőzési célkitűzéseinket. A szabályzatok kiegészítése főleg a különleges tűzoltó-felszerelések és szerelvényeik biztonságosabb használata céljából indokolt.

Ilyen előzmények után,

a körülmények ismeretében joggal vetődik fel a kérdés, hogy az elmúlt időszakban tett átfogó, szervezett intézkedések, rendszeres és szakszerű balesetvédelmi oktatások, továbbképzések, a műszaki és személyi feltételek lehetőség szerinti megteremtése ellenére a balesetek száma miért nem csökkent testületünknél, jóllehet az utóbbi években nem ismétlődtek meg olyan tragikus balesetek, melyek tűzoltók életét követelték (pl. amikor mentőkötél elszakadása, vagy a fecskendőről való leugrás és veseleszakadás egy-egy tűzoltó halálát okozta, halálos végű motorkerékpár-baleset ittas vezetés következtében stb.).

Az okokat és az elhárítás lehetséges módjait kutatva meg kell vizsgálnunk, hogy milyen volt az elmúlt évek baleseteinek jellege, megoszlása, és milyen tanulságok levonása szükséges ezzel kapcsolatban.

Baleseti statisztikánkban a közlekedési sérülések állnak az élen 25%-os részaránnyal. A vizsgált időszakban, tehát két év

latt, közlekedési baleset következtében 66 tűzoltó sérült meg. (Ide sorolandók a szolgálati helyre, illetve onnan a lakóhelyre történő utazás közben bekövetkezett sérülések is.)

A közlekedési sérülések túlnyomó többsége gépjárműbalesetek folyománya volt — legtöbben motorkerékpárvezetők érültek meg —, ezenkívül gyakran fordult elő közönséges elcsúszásból származó ficam, rándulás és zúzódásos sérülés is. Az elcsúszások egy jelentős hányada szertárkapuban, lakanyaudvaron történt. Ezeket a baleseteket minden jelentősebb költségráfordítás nélkül meg lehetett volna előzni a síkos felületek rendszeres felszórásával, a körletrend szigorú megtartásával, figyelmes és óvatos mozgással.

A statisztikai adatokból látható, hogy az összes baleset negyede a közlekedéssel volt összefüggésben, és az esetek egy része súlyos kimenetelű volt. Azt is meg kell jegyezni, hogy a tűzoltógépjárművek baleseteinek túlnyomó többsége nem káresethez való vonulás közben, hanem egyéb utak alkalmával következett be. A gépjárműbalesetek megelőzése, számuk és súlyosságuk csökkentése sokoldalú és bonyolult feladat, ezért e kérdéssel kellő részletességgel külön kell foglalkozni.

Gyakoriság szerinti sorrendben a sportfoglalkozásokon keletkezett sérülések következnek. Az elmúlt két évben 59 tűzoltó esett ki rövidebb, hosszabb időre a szolgálatból sportfoglalkozáson bekövetkezett sérülése miatt. Ez 22%-át teszi ki az összes baleseteknek.

A sportfoglalkozások balesetmentessé tétele érdekében szükségesnek látszik a jelenleg szinte egyeduralkodó röplabda és labdarúgás mellett más alkalmas sportágak — például atétika — rendszeresítése, illetve megkedveltetése. Természetesen, ha arra alkalmas területen folynak a házi mérkőzések, megfelelő bemelegítés és fegyelmezett játékstílus esetén a röplabda és a labdarúgás jól szolgálhatja az eredeti célt. Így a jövőben remélhetőleg ritkábban fordul elő tűzoltói sportfoglalkozásokon összefejelés, összerúgás és más balesetveszélyes összecsapás. A jelenlegi nem éppen ideális helyzeten helyileg meggyőző, határozott eligazítással és türelmes felvilágosító tevékenységgel lehet és kell is javítani.

A két leggyakoribb balesetfajta ismertetése után néhány jellegzetes sérülés felsorolása következik, ezek, mint látható, szerencsére kis számban fordultak elő testületünknél:

— csúszóakna-baleset	2
— aknába esés	2
— ujjsérülés karikagyűrűtől	3
— a szertárkapu okozta ujjsérülés	1
— tűzoltáskor ledőlt fal okozta sérülés	2
— tűzoltás során agyrázkódás (oltás közben beszakadt a födém)	2
— a vízsugár megsértette a tűzoltó szemét	1
— gépjármű tankolása közben benzin fröccsent a tűzoltó ruhájára, rágyújtott, ruhája meggyulladt, karján égési sérülést szenvedett	1

Elgondolkoztató, hogy ez utóbbi balesetet tűzoltó okozta önmagának, méghozzá nem próbaidős újonc, hanem törzsőrmester!

A baleseti nyilvántartás

adataiból egyértelműen kiderül, hogy kifejezetten alacsony részarányban, mindössze 7%-kal szerepelnek azok a balesetek, melyek kárelhárító tevékenység közben, vonulás alatt, illetve a működés színhelyén érték az állomány tagjait.

Ezek után arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a jól szervezett, fegyelmezett, körültekintő kárelhárító munka — ha azt megfelelően átvizsgált, kipróbált és karbantartott felszerelésekkel végzik — még nagyobb veszélyforrás közelében sem fenyeget feltétlenül balesettel, viszont ugyanazon tűzoltó „lazább" körülmények között éppen a figyelemkoncentrálás hiánya miatt sérül meg.

A fáradtság, mint fizikai és idegállapot eleve bizonyos balesetveszélyt hordoz magában, főleg a figyelem lanyhulása, a reflexek lassulása miatt. Tartós és megerőltető kárelhárító tevékenység közben ezt a körülményt feltétlen számításba kell venni.

A követelménynek, hogy veszélyes környezetben, bonyolult kárszínhelyen, rossz látási viszonyok között is valamennyi beosztott biztonságosan tevékenykedjék, társaira és önmagára minden pillanatban ténylegesen vigyázni tudjon, a tűzoltó csak akkor felelhet meg, ha pihenten áll szolgálatba, és fizikai erőnléte is megfelelő. (Nem közömbös ebből a szempontból a tűzoltók szabadnapi elfoglaltságának mértéke sem, ezt a tényt a szabadnapon bekövetkezett balesetek is alátámasztják.)

Az utóbbi évben készült baleseti jegyzőkönyvek nem rögzítenek szeszes ital hatása alatt bekövetkezett balesetet, azonban a szeszes ital fogyasztása közvetve — az alkohol utóhatása folytán — feltehetőleg kedvezőtlenül befolyásolta némelyik baleset kimenetelét.

A baleseteket előidéző objektív okok mellett szólni kell a kevésbé bizonyítható, de meglevő és érvényesülő olyan szubjektív tényezőkről is, melyek mindenképpen helytelen szemléletről árulkodnak.

Az egyik ilyen hibás szemlélet képviselői lebecsülik a tényleges veszélyeket, kényszeredetten veszik tudomásul az óvó rendszabályokat s biztonsági intézkedéseket, s a tilalmakat részben túlzottnak, részben kényelmetlennek, de mindenképpen valamiféle szükséges rossznak tekintik, azok szerint csak a munkafolyamat, az oltási művelet lassítására, bonyolítására jók. Az ilyen szerencsére ritkán fellelhető szemlélet ellen mindenképpen fel kell lépnünk. Továbbra is tudatosítanunk kell az állománnyal, hogy a biztonságos munkavégzés körülményeinek megteremtése elsőrendű kötelesség, annak ellenére, hogy ez bizonyos energiát, időt és megfelelő eszközöket igényel. Az is természetes, hogy a biztonsági szempontok érvényesítése, a védőfelszerelések használata — például ozongénes légzőkészülékek, hővédőruha stb. — bizonyos esetekben növeli a tűzoltó megterhelését.

A másik helytelen szemlélet kiváltó oka lélektani tényező. Gátlásos tünetként fogható fel, amikor az irányító vagy a beosztott nem szívesen követeli meg maradéktalanul a biztonsági, balesetelhárítási teendők végrehajtását, vagy nem tordul meg az ezzel kapcsolatos fegyelemsértéseket, mégpedig elsősorban abból a meggondolásból, hogy például káresetnél a beosztottak és a jelenlevő polgári személyek félreértik az ilyen irányú következetességet, és a környezet ezt a magatartást elsősorban a kezdőkre jellemző bizonytalanságnak, félénkségnek, akadoskodásnak fogja fel.

Komoly bajok okozója lehet, ha az irányító vagy a beosztott ilyen meggondolásból „nem mer" óvatosnak, alaposnak, körültekintőnek lenni. Ez a gyakorlat legalább olyan káros, mint a felelőtlen kockázatvállalás.

A tűzoltói gyakorlatban

előforduló balesetveszélyes folyamatokat és tevékenységeket feltehetőleg csak több oldal terjedelemben lehetne felsorolni, mégis célszerű csoportosítva röviden megemlítenünk a legjellegzetesebb, leggyakoribb baleseti veszélyforrásokat.

1.

Kárszínhelyen, mentési területen, illetve a vonulási útvonalon adódó speciális, főleg a tűzoltói tevékenységgel összefüggő veszélyforrások.

Ezekre jellemző, hogy számuk rendkívül nagy, a legvál- zatosabb formában, sokszor váratlanul jelentkeznek, és eltérő- rításuk sokoldalú tűzoltói elméleti, műszaki ismereteket, rutint, gyakorlati tapasztalatot, figyelmet és fegyelmezettséget kö- tel. Például: oromfalak, tűzfalak ledőlési veszélye viharos- ben, födémek beszakadása, főfalak kidőlése az erősen vízszi- anyagok duzzadásának hatására, gázkeverékek robbanásve- lye, áramütés veszélye, életmentés mérgező környezetből, - ből, jégről, magasból, aknából stb.

A kárelhárításkor a tűzoltói hivatásból következik a rá- veszélyvállalás. A miniszteri parancs végrehajtási utasítás idézve:

„Nem állapítható meg olyan követelmény, előírás, mun- tartási szabály a testületi tagok egészséges és biztonságos szol- gálati körülményeinek megteremtése és fenntartása érde- ben, mely az esküben vállalt kötelezettség, vagy a szolgá- feladatok feszes végrehajtásának csorbítását jelentené."

Káresetnél, mentésnél a parancsnoknak és a beosztot- nak szigorúan az érvényes szabályzatok — Tűzoltás Szab- zata, Szerelési Szabályzat — előírásai szerint kell eljár- az adott helyzettől függően, a helyi üzemi szakemberek - koztatásai alapján kell a mindenkor szükséges biztonsági - tézkedéseket megtenniük.

2.

Elhelyezési körletben, laktanyában levő speciális lé- mények, felszerelések üzemeltetésének, használatának v- lyei.

Ilyen pl. a tömlőszárító torony — mászóház, csúszó- szertárkapu, tömlőmosógép, tömlőkötőgép. Ezeket csak ÁBEO és a szakmai szabványok ide vonatkozó előírás- megtartásával szabad használni.

Ebbe a kategóriába sorolandók a tűzoltási gyakorlatok mutatók, az általános célú közlekedés és minden olyan - kenység, melyet a testület tagjai nem a közvetlen kárel- tással kapcsolatban végeznek.

3.

Laktanyakörlet egyéb épületgépészeti, és általános ha- lati tárgyai, berendezései.

Ezen berendezések és felszerelések nagy részével az - mány tagjai naponta érintkezésbe kerülnek, ezért ezek m- egészségügyi, balesetvédelmi jelentősége fokozott:

(Folytatjuk)

Oltás közben derült ki...

ISV, vagyis Iparszerű Sertéstartó Tsz-ek özös Vállalkozása. Egészen április -áig vajmi keveset mondott ez a név gyáli vagy Gyálon járt tűzoltóknak. gy hírlett, paneleket gyártanak itt az SV-be tömörült szövetkezeteknek.

A vállalkozás készítette vaskos kárjegy-k lapozgatása közben azonban érdekes telekre bukkantunk. Például ilyenekre: stékek, kábelek és más villamossági kkek, csiszolópapír, gumikalapácsok stb. gy ládányi villamossági cikk a kazán-

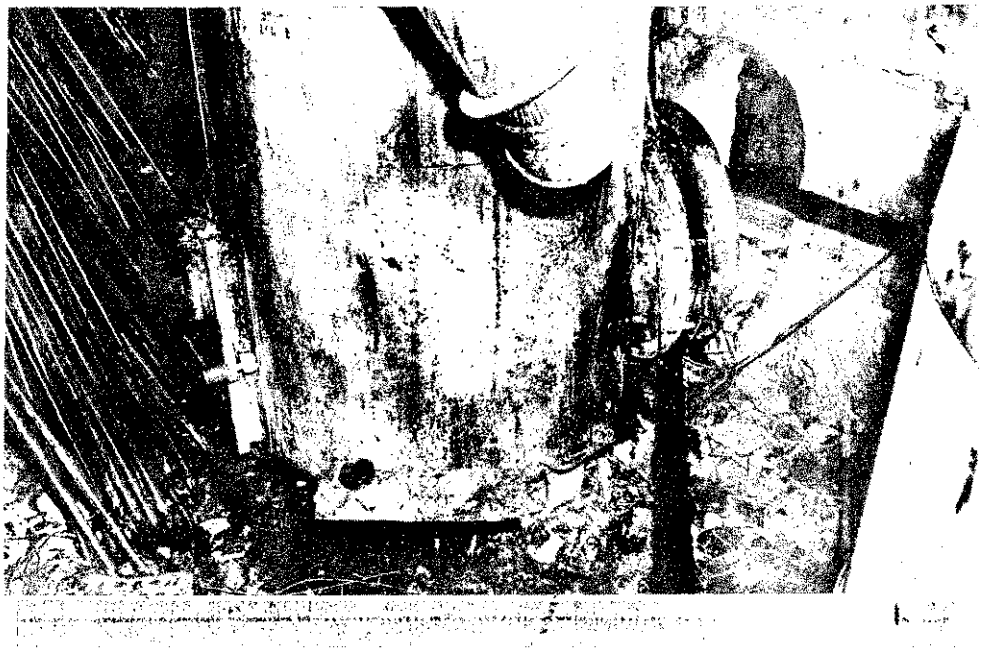

házban rongálódott meg, méghozzá öt-vennél több jókora vas- és műanyag cső szomszédságában. A kárt szenvedett épülettől alig tíz méterre pedig vagy harminc gázolajos hordót tároltak. Szerény becslés szerint is több mint 3 milliós érték forgott veszélyben.

Hordó volt a napitartály...

A 48×12 m-es épület egyik felében egy másik vállalat három gépműhelye és raktára található. A másik hat helyiség meg a kazánház a közös vállalkozásé. (Három raktár, a villanyszerelő- és az asztalosműhely s a panelüzem.)

De vessünk egy pillantást a kazánházra! A 210×420 cm-es helyiség feletti vas tetőszerkezetet alulról vakolt nádpallós álmennyezet borította. A padozatot kátránypapírral szigetelték. Itt helyezték el a két OTR 71-es típusú olajtüzelésű kazánt. A helyiség külső falánál volt a „napitartály", vagyis egy üres hordóra tett gázolajos hordó. Innen gravitációs úton jutott az üzemanyag a kazánokba, méghozzá jórészt műanyagvezetékeken. (Ezeknek csak a kazánokhoz csatlakozó végét kötötték össze fémből készült szabályos flexibilisekkel.) A „napitartály" kilépőcsonkjánál levő csapokat nem lehetett elzárni, és természetesen hőhatásra záródó szelepeket is hiába kerestek volna hatóságunk képviselői, ha a vállalkozás engedélyt kért volna a kazánok működtetésére.

Délután 2 órakor az ezzel megbízott dolgozó kikapcsolta a kazánokat...

Véletlenül visszanézett...

Este hat óra tájban 7 személy tartózkodott a helyszínen, illetve a közelben: a portás meg az éjjeliőr, továbbá a vállalkozás két asztaliteniszezgető alkalmazottja és szabadságon levő két másik dolgozója (valami holmijukért jöttek be), egy gépkocsivezető ismerősük társaságában.

Ők hárman már távozóban voltak, amikor a gépkocsivezető — elmondása szerint kb. 40—50 méterről — véletlenül visszanézett, és észrevette a kazánházból gomolygó füstöt. Ezt különben néhány perccel előbb messziről az éjjeliőr is látta, de azt hitte, gazt égetnek a közelben.

A gépkocsivezető az őrhöz szaladt, és az illetőt egy éppen arra haladó motorkerékpáros szállította tüzet jelezni ifj. Csizmadia Benedek községi tűzoltóparancsnokhoz. Csizmadia előbb telefonon jelentette a káresetet a dabasi parancsnokságnak, majd riasztotta a helyi tűzoltóságot. A riasztás időpontja: 18.20 óra volt, és öt perccel később húsz önkéntessel együtt kiérkezett a kb. fél kilométerre levő kárhelyre.

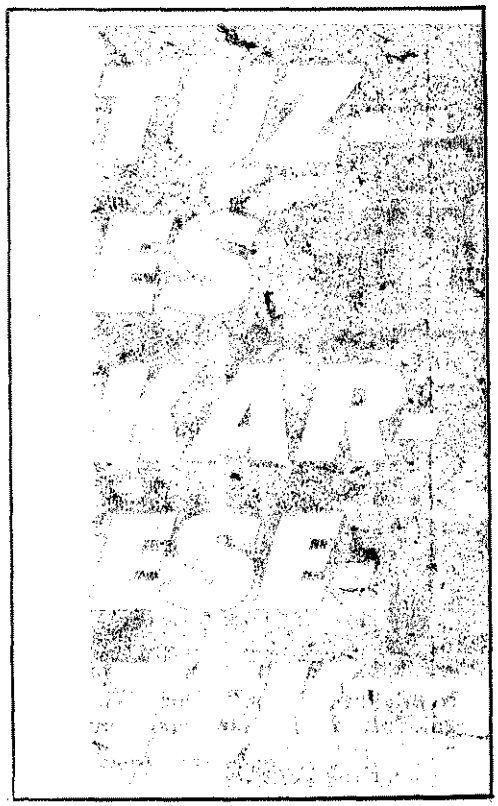

Az önkéntesek kézioltókkal próbáltak beavatkozni. A tűz azonban igen hevesen terjedt. Elvégezték az áramtalanítást, s a további olajfolyás megakadályozására csomóra kötötték a még megmaradt műanyagvezetékek végeit, majd megkezdték az árumentést, és az állami egységek kiérkezése után is hasznos segítséget nyújtottak.

19 órakor érkezett a dabasiak meg a XIX. kerületiek fecskendője. Két perccel később pedig a XX. kerületiek CSD 420-asa.

A tűzoltást Balogh Ferenc ftőrm., dabasi őrségparancsnok irányította. A vízszerzésre szerencsére nem volt gondjuk. A kárhelytől 70 méterre levő 60 köbméteres tároló elegendő oltóvizet szolgáltatott. Összesen 9 E sugár működött, és a füst sem akadályozta az oltást, mert a beégett mennyezeti részeken a szabadba távozott. Annál nagyobb veszéllyel fenyegettek az 1—2 négyzetméter nagy-

Némi ízelítő tönkrement, megrongálódott, illetve kimentett anyagokból

ságban lehulló mennyezeti részek. A vasvázas tetőszerkezet több helyen meglágyult a hő hatására.

Mi okozhatta a tüzet?

A Pest megyei parancsnokság megállapítása szerint 187 ezer forint körüli kár keletkezett, és a beavatkozott egységek kb. 3 milliós értéket mentettek meg.

A tűz keletkezési okára vonatkozólag a gyanú természetszerűleg mindenekelőtt a sokszorosan is szabálytalanul működtetett kazánokra terelődött, miután az elektromos berendezések szabványosak voltak.

A tűzvizsgálat során nem találták meg az egyik kazán mágnesszelepét. Az egyik tanú, Diamant István azt vallotta, hogy munkába állásakor kifolyt olajat talált a kazánházban, s ezt annak tulajdonítotja, hogy nagyon kinyitották a tartálycsapot, és így túlfolyás következett be.

A túlfolyás azonban csak a kétúszós olajadagoló hibája vagy kiiktatása esetén következhet be. Az egyik mágnesszelep hiányát és az adagoló esetleges hibáját figyelembe véve, ezt nem tartotta teljesen kizártnak a szakértő, de hozzátette: a keletkezésnek ilyen oka nem valószínű, mert ha a kályhákat 14 órakor kikapcsolták, akkor a túlfolyásból támadt tűznek sokkal hamarabb be kellett volna következnie, kivéve persze az olajadagoló eldugulásának esetét. Ennek a körülménynek ellentmond viszont, hogy a napitartályt röviddel a tűzeset előtt töltötték fel, az olaj tehát nem lehetett szennyezett.

Az olajosrongy öngyulladása sem látszott bizonyítottnak, habár kisebb rongydarabokat találtak a fűtőhelyiségben.

Összegezve az eddigieket, a szakértő arra a megállapításra jutott, hogy több körülmény összejátszása, nevezetesen az olajadagoló kiiktatása vagy esetleges hibája és a mágnesszelep hiánya előidézhette volna az olaj kifutását, de ebben az esetben — a kátránypapír szigetelést és a helyszínen talált olajosrongy- és papírdarabokat is figyelembe véve a tűz nem lappanghatott volna órákig.

Éppen ezért sokkal valószínűbbne tartja, hogy eldobott égő cigarettavé vagy gyufaszál került a helyiségbe, mer a kátránypapír valóban csak bizonyc izzási idő után lobban lángra. Ha hoz závesszük, hogy szellőzés céljából két jó kora nyílást vágtak a helyiség falab és nemcsak a napitartály csapjai, hane a kazánház ajtaja sem volt zárható, v szont a helyiség előtt többen is elhalac hattak, ez a körülmény erősen valószí nűsíthető.

A kazánok szabálytalan használata é a helyiség építési módja azonban min denképpen döntő tényezője volt a tű hevességének és szomszédos üzemrészek re történő gyors átterjedésének, mer amikor a lángok részben elégették a mű anyagvezetéket, szabadon ömölhetett a olaj a tűzre. Az alsó szellőzőnyíláson é bejutó levegő erősen táplálta az égést, mivel a helyiség felülről zárt volt, rend kívül magas hő fejlődött, és így már csa pillanatok kérdése volt a nádpallós fe dém meggyulladása. Az égés felfelé ter jedését a helyiségben tárolt műanya csövek is elősegítették.

A Pest megyei parancsnokság megál lapítása szerint olyan személy oktatta k a két fűtőt, aki nem sokkal többet ér tett hozzá, mint a kioktatást különbe aláírásukkal igazoló fűtők.

A vizsgálat során azt vallották, hog egy-egy nap általában csak egyikük fű tött, s ilyenkor egyedül kezeltek hét ka zánt, ugyanis a másik három épületbe is elhelyeztek ilyen OTR-kályhákat. Még pedig hasonlóan szabálytalan módon. . három kazánházban a kareset alapján jó kora olajtócsákat találtak.

Mint értesültünk róla, a rendőrség el járást indított a felelős személyek eller

(G)

Kigyulladt a villanymozdony

Járásunk mezőgazdasági jellegű ugyan, de gyakran előfordul, hogy tűz keletkezik a működési területünket érintő 3 sz. főútvonalon és vasútvonalon közlekedő járműveken.

Pár hónapja például a MÁV Miskolci Igazgatósága által üzemeltetett V. 43 1042 számú villanymozdony fokozatkapcsolójánál elektromos ívképződés okozott tüzet.

A káresetet a Mezőkeresztes — Mezőkövesd közötti szakaszon, nyílt pályán vették észre a mozdonyon szolgálatot teljesítő személyek. Az észlelés idején a transzformátor hűtőolaja — a hő és a belső túlnyomás miatt eltörött szintállásmutató üvegcsövén keresztül — porlasztott állapotban került a gépházba, és meggyulladva veszélyes helyzetet teremtett. A mozdonyon szolgálatot teljesítő 2 személy a rendelkezésükre álló CO_2 kézi tűzoltókészülékek felhasználásával a lángolást megszüntette, ezzel párhuzamosan riasztották a mezőkövesdi parancsnokságot.

A tűz idején rendkívül kedvezőtlen volt az időjárás, a vonulóegység hófúvásokkal borított szántóföldön keresztül 15 perc alatt érkezett az 5 km távolságra levő kárhelyre.

Erre az időpontra kritikus helyzet alakult ki a kárhelyen, mivel a villanymozdonyon készenlétbe helyezett valamennyi tűzoltókészüléket felhasználták, de a kábelek még izzottak, valamint a felhevült fémrészek miatt tartani kellett az olaj visszagyulladásától. Az egység kézi tűzoltókészülékekkel és kézi szerszámokkal véglegesen eloltotta a tüzet, megakadályozta a nagy mennyiségű trafóolaj berobbanását.

A dolgozók és az állami tűzoltóegység gyors és eredményes beavatkozása ellenére is 50 000,— Ft kár keletk zett, azonban a eredményes oltá sal több millió f rint értéket mer tettek meg.

A vasúti fo galom mindk vágányon, biztor sági okok miatt, óra 10 percen szünetelt, mert vontatott szere vényen tűz- é robbanásveszélye anyagú rakomár is volt.

A tűzoltás s rán jól vizsgázta az egység beos tottai, de a tere járó gépjármű fecskendő is, mer a kedvezőtlen ú viszonyok ellen re aránylag rövi idő alatt kiérke tek a kárhelyre.

Jóleső érzéss fogadtuk a MÁ Miskolci Igazga tósága által írá ban tolmácsolt e ismerést az ere ményes beavatk zásért.

Gecse István
tű. hdgy.

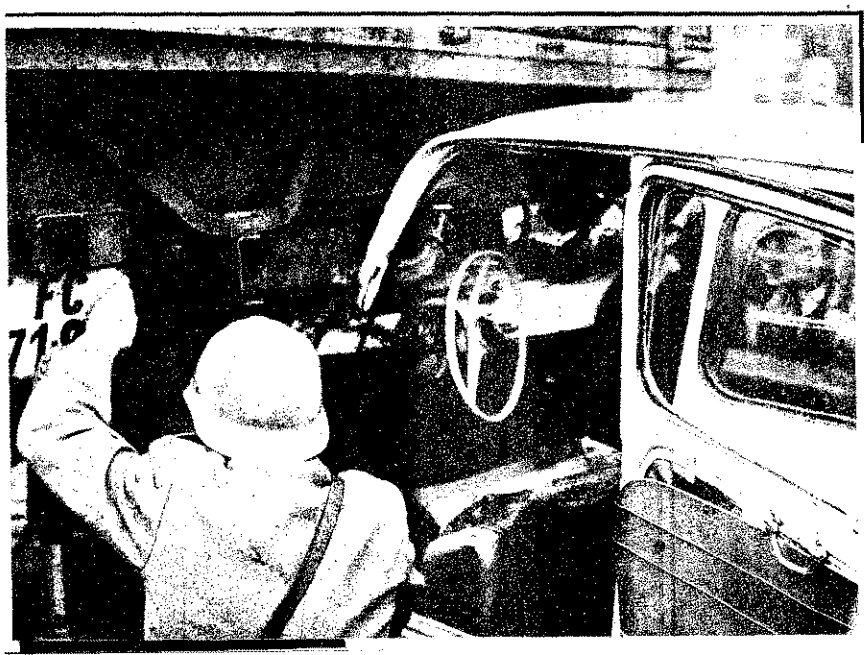

KARAMBOL

Figyelmetlenség következtében teherkocsi alá csúszott egy Zastava a VIII. Rákóczi út 21. sz. épület előtt. Vezetője súlyosan megsérült. A gépkocsit a teherautó felemelésével távolították el a kivonult egységek

Lyukasak voltak a karbidoshordók

Március 27-én 15.40-kor a XXII. kerületi parancsnokságra tűzjelző telefonon jelezték, hogy karbid füstöl a Vegyipari Készletező Vállalat XXII. ker., Vegyszer u. 3. sz. udvarán. A jelzésre kivonult a XXII/1-es és 2-es, valamint a BM Akadémia tűzoltó tagozatának fecskendője, továbbá a XI. porraloltó, a tűzoltási csoport meg a roham.

A jelzett helyen az udvaron kb. 500 db 50 kg-os hordóban karbidot tároltak. A hordók ponyvával le voltak takarva. Az egységek kiérkezésekor a hordók alatt már több rakodólap égett. A tüzet a porral oltó készülékekkel eloltották, azonban parazsas részek maradtak, így szükségessé vált a tárolt hordók egy részének átrakása. A munkát a rendelkezésre álló villástargonca segítségével megkezdtük, a porral oltó gépjármű porsugarának készenlétben tartásával, mivel a további visszagyulladás veszélye fennállt. Átrakás közben, minden hordót külön ellenőriztünk, s azokat, amelyeknél melegedést tapasztaltunk, külön helyeztük el. 2 db lyukas hordót találtunk, s a belőlük kiszóródott por alakú karbid okozta a tüzet. Tekintve, hogy egész nap zuhogott az eső, a rakodás következtében megmozdított hordókból további karbid szóródott ki, s a visszagyulladás bekövetkezett. A tüzet 1 db porsugárral eloltottuk.

A helyszín biztonságos átvizsgálása céljából 200 hordót kellett átrakni. A munkálatok ideje alatt a porsugárral szakaszosan porfelhőt képeztünk, és sikerült is megakadályoznunk az újabb égést. A kiömlött karbidot száraz homokkal letakartuk, s olyan helyre szállítottuk, ahol további veszélyt nem okozhatott.

Duray Ferenc
tű. fhdgy.

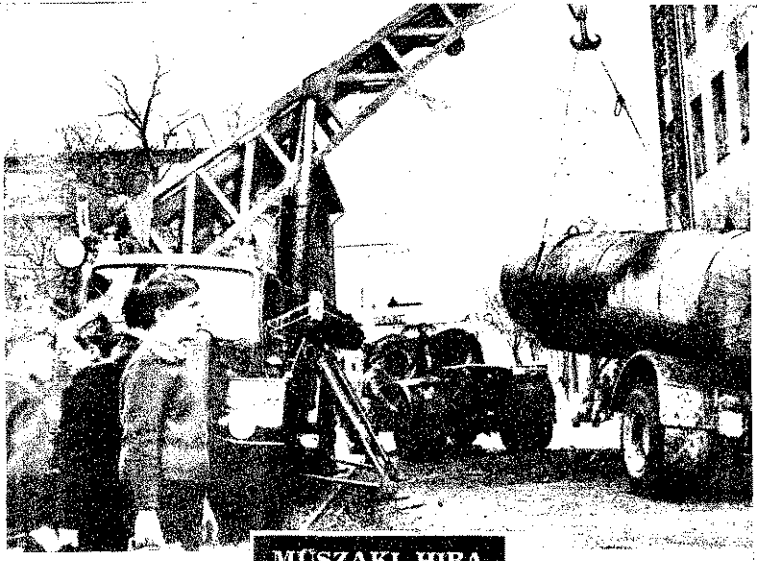

MŰSZAKI HIBA

Kikapcsolódott, majd leesett egy pakuraszállító gépkocsi tartálya, és egy kevés pakura az úttestre folyt a Százados út—Hős utca kereszteződésében. A balesetet a daruszer segítségével hárították el

Fejfájás, fülzúgás esetén abbahagyják...

Május 12-én délelőtt az ÉVM Mélyépítő Tervező Vállalat Múzeum körúti irodaépületébe riasztották a tűzoltóságot. A kis tüzet a dolgozók kézioltókkal megfékezték.

A kárhely a tervezővállalat telefonközpontjának gépterme volt. A Szakipari KTSz néhány dolgozója linóleumot ragasztott a padlóra. Ragasztóanyagként Palmatexet használtak, aminek oldószerei köztudottan tűz- és robbanásveszélyesek.

Duray fhdgy., a tűzoltási csoport vezetője érdekes beszélgetést folytatott ezzel kapcsolatban a helyszínen dolgozó munkások főnökével. Az illető elmondotta, tudják, milyen veszélyes anyag a Palmatex. Ezért ahol dolgoznak vele, kinyitják az ajtókat, ablakokat. Most is ezt tették, csakhogy a két ablak közül az egyiket nem lehetett kinyitni.

A robbanásveszélyes koncentrációt ők úgy érzékelik, hogy amikor erősen fájni kezd a fejük, és a fülük zúg, félbeszakítják a munkát, s egy időre eltávoznak a helyiségből.

Ez volt a szerencséjük. Mert a szúrólángszerű lobbanás és az ezt követő robbanás súlyos sérülést és kárt okozhatott volna.

Azt ugyanis nem tudták, hogy a robbanásképes koncentrációt a telefonközpont reléiből kipattanó szikrák is belobbanthatják.

(—or)

Rosszabbul is végződhetett volna

Már vagy húsz perce beszélgetünk, de néhány szót válthattunk csak. Pillanatonként jönnek az éhes utasok. „Egy párat adjon! Kettőt kérek, négy kenyérrel, sok mustárral! Siessen kérem, indul a vonatom! Csak százasom van!" — mondják egymás szavába vágva. S a fiatalember gyors mozdulatokkal helyezi tálcára a forró debrecenit, pötyögteti mellé a mustárt, váltja fel a százasokat, s közben le-lehajol, hogy erősebb lángot adjon, mert már alig gőzölög a főzővíz.

— *Hogyan történt?* — kérdezzük.

— *Nem tudom. Az biztos, hogy a szelepet elzártam. A kétnapos ünnep előtt a mostaninál is nagyobb volt a forgalom. Így nem vettem észre, hogy nemcsak a víz, hanem a kocsim is melegszik. Egyszercsak felcsaptak a lángok. Nagyon megijedtem. Lehajoltam, kivettem a Kemping-palackot, és eldobtam.*

— *Kérem, én kiabáltam, hogy vigyázzanak, de ügyet sem vetettek rá, olyan gyorsan történt minden. Egy durranást hallottam, a palack nekiütődött a kocsim szélének, talán húsz centire sem álltam tőle, majd a robbanás ereje szétvetette.*

— *Kioktatták a kezelésére?*

— *Igen, főbb vonalakban elmagyarázták az Utasellátónál, hogyan használjam.*

— *Tessék nézni, most már kaptam egy poroltót is* — mutatja, majd hozzáteszi: — *higgye el, én elzártam a palackot.*

A többit már tudjuk. Egy férfi nyolc napon túl gyógyuló égési sérülést szenvedett a lábán, két utas könnyebben megsebesült, három másiknak megpörkölődött a ruhája. Mindezért az I. kerületi kapitányság közveszély okozása bűntettének alapos gyanúja miatt eljárást indított Vida Sándor árus ellen.

A vizsgálat során kiderült, hogy a Kemping-palackkal működő kocsikat hatósági engedély nélkül használták.

A kis palack maradványait most az OKGT laboratóriumában vizsgálják. A szakvélemény még nem ismeretes, de az biztos, hogy az április 30-i Déli pályaudvari robbanás sokkal rosszabbul is végződhetett volna, mert az árus rémületében elfeledkezett róla — persze könnyen lehet, nem is tudta —, hogy ilyen tűz egy vizes rongygyal is eloltható, vagy ha ez nincs kéznél, akkor hagyni kell, amíg a gáztöltet kiég, mert égés közben csak akkor robban a palack, ha eldobják.

S habár nem kívánunk elébe vágni a szakértők megállapításainak, talán mégsem egészen alaptalanul merül fel a kérdés: a zárt fémrekeszben elhelyezett kis palackot milyen hőterhelés érheti, amikor forr a víz, és árnyékban 30 fok körüli a meleg?

Mert hát bizonyára nem ok nélkül hoztak olyan rendelkezést, hogy az ilyen töltetű palackokat sem lehet +40 foknál magasabb hőhatásnak kitenni. Ami különben az égőrózsa és a palack közé iktatott elválasztással könnyen mérsékelhető lenne.

Még csak annyit, hogy május 11-én délután ötkor öt perc leforgása alatt legalább kétszázan haladtak el az árus standja mellett.

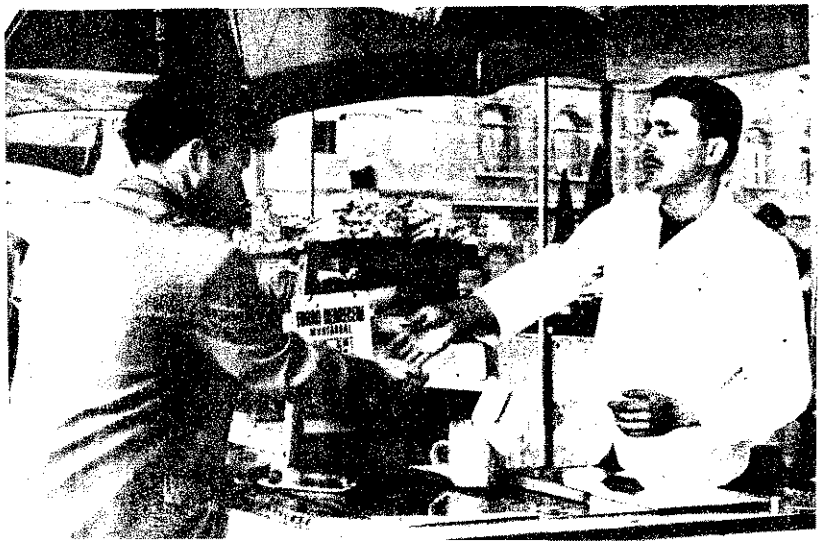

Itt történt a káreset. A kocsit azóta kicserélték és porraloltóval ellátták

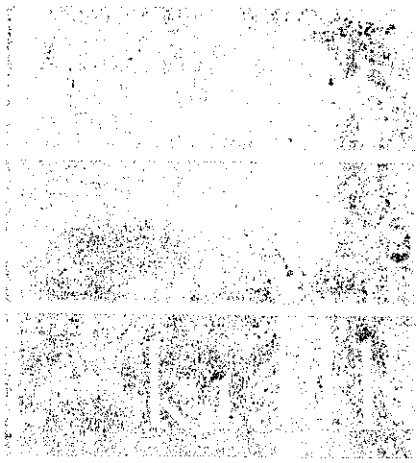

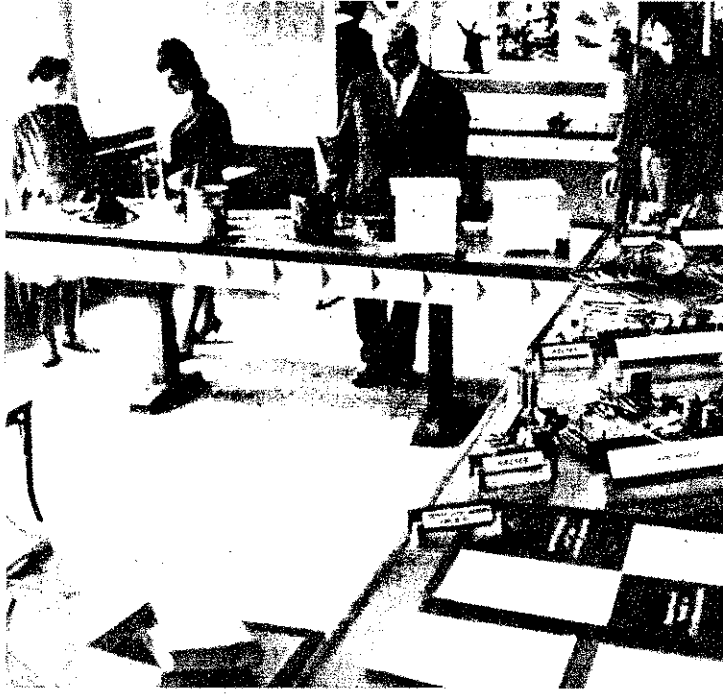

A mozdonygyári kiállítás egyik érdekes részlete

Május 8-án a Ganz-MÁVAG volt a házigazdája a VIII. kerületi nagyüzemek versenyrajai között immár hagyományos háziversenynek.

Az esemény célja évek óta változatlan: a körzeti találkozóra történő felkészülés főpróbájának tekintik, és ennek megfelelő komolysággal készülnek rá a csapatok.

Növelte a verseny érdekességét, hogy a részt vevő 800-as férfirajok egyben az új szerelési szabályzatból is vizsgáztak.

Harci kedvben nem is volt hiány, a jó eredmények azonban még várattak magukra, mert a csapatok még nem érték el csúcsformájukat.

A verseny azonban így is igen izgalmasnak bizonyult. A Taxivállalat ugyan biztosan győzött 70 mp-es idejével, és a Sütőipari Vállalat hatodik helye sem forgott veszélyben. A második-harmadik, valamint a negyedik-ötödik helyezés azonban sorshúzással dőlt el, tekintve, hogy az OGV és a Pénzverde egyaránt 86–86, a Gábor Áron Vasöntöde és a házigazda csapat pedig 89–89 pontot szerzett. A szerencse ezúttal az OGV-nek és a Gábor Áron Vasöntödének kedvezett. Ők részesültek magasabb versenydíjban. A díjakat az igazgatók adományozták, s a győztes 1500 forintot kapott, a tö-

Ekkor még nem sejthettük a kettős holtversenyt

biek pedig arányosan kevesebb.

A Pénzverde versenyzőit ha madik helyezésükért külön 300–300 forinttal jutalmaz igazgatójuk.

Este vacsorán látták vendég a rajokat, amelyek különbe 1971-től vándorserleg elnyerés ért is versenyeznek majd.

A találkozó napján még eg érdekes esemény színhelye vo a Ganz-MÁVAG. Megnyitották mozdonygyár tűzrendészeti kiá lítását, sorrendben immár a ha todik gyáregységét.

Az ötletesen összeválogato fényképekkel, makettekkel és er deti dokumentumokkal nemcsa a szabálytalanságok okozta v széllyeket szemléltették, hanem helyes megoldást is bemutatták

Beszteri Lajos:

Bulgáriai jegyzetek

6

Csodálatos tekvésű város a hajdani királyi ékhely: Tirnovo. A szeszélyesen kanyargó ıntara valami különös varázst ad ennek a egyoldalra, dombokra épült teraszos település-snek. Régi házai fecskefészekként maga-ɔdnak egymás fölé, szinte összenőve; kes-ɜny utcáit az épület-matuzsálemek zárt er-ɜlyei még inkább leszűkítik. Ahogyan Bul-ária más, hasonlóan patinás városaiban, az ɔítészeti stílusban itt is sajátosan keveredik múlt a mával, és bizonyos mértékig a tűz-ndészetre is sajátos feladatokat hárít.

Amikor este megérkeztünk, egyebek közt rről beszélgettünk a szertárban Vaszil Min-:ev alezredes, megyei és Ivan Todorov őrgy., irási parancsnokhelyettesekkel s néhány szthelyettessel. A jó öreg GAZ (nyitott, átsó szivattyús, tartályos fecskendő a 30-as ekből) és a modern SKODA láttán meg-tették, mire gondolok. Elmondották, hogy a gi településekre csak a GAZ-zal tudnak ɔnulni; a szűk, meredek utcákon el sem fér ; fel sem képes hatolni más jármű. Ezért ın olyan nagy becsben tartva a muzeális tékű, de még mindig megbízható és elnyű-ɜtetlen öreg masina.

•

És ha már egyszer a mesterség kerül szóba, ége-hossza nincs a kölcsönös érdeklődés-ek: hol, mit, hogyan csinálnak, mi a legfőbb ond itt és nálunk és a többi, és a többi . . . mikor azután már alaposan belemelegedett z ember az eszmecserébe, a kérdések kap-sán rájön, hogy ez a beszélgetés idehaza em történhetett volna másként. A testületi ınnivalók, gondok annyira megegyezők a iénkkel, mintha nem is ezer egynéhányszáz lométer választana el bennünket egymástól. e ugyanez érződik a végtelenül szívélyes ıgadtatásban, messzemenő figyelmességben, melyet vendéglátóink részéről tapasztalunk ívid tirnovói tartózkodásunk alatt. S abban, ɔgy Mincsev alez., Panajotov őrgy. és To-ɔr Encsev alez., járási és városi parancsnok kísértek bennünket a járás határáig.

•

Kedves epizódja volt bulgáriai tartózkodá-ımnak a fővárosi parancsnokságon, Dimov ɜzérőrnagynál tett látogatás. Szófia parancs-noka igen kedvesen fogadott, s velem együtt testvérlapunk egész szerkesztői gárdáját. Szi-vélyes, baráti beszélgetés keretében tájékoz-tatott a főváros tűzrendészetének, tűzoltóságának helyzetéről, a fejlesztés néhány fontosabb tervéről. Elmondotta többek között, hogy a főváros hét kerületéből eddig hatnak a tűzoltósága kapott új laktanyát, s örömmel újságolta (a közben befutott telefonértesítés után): a legfelső vezetés jóváhagyta az első 200 főnyi katonai tűzoltó szolgálatba állítá-sát Szófiában, s így hamarosan fogadhatják is őket az átalakított központi laktanyában, amelynek munkálatait a tűzoltók társadalmi munkából végzik.

A tirnovói laktanya. A megyei parancsnokság ugyanitt található

Végigkalauzolt bennünket az épületben, megmutatva, hol, milyen rendeltetésű helyi-ségek lesznek, s egyúttal arra is utalt, hogy az udvarral szomszédos részen egy egész háztömböt (mintegy 10 házat) lebontanak a körlet bővítése érdekében.

Ugyancsak részletesen bemutatta az épü-letben létesített állandó tűzrendészeti kiállí-tást is.

•

A szófiai állandó tűzrendészeti kiállítást szeptember 9-e, a felszabadulás 25. évfor-dulójának tiszteletére létesítették, s az egy-ben a leendő tűzoltó múzeum alapját is ké-pezi.

A külső nagy és belső kisebb termet el-foglaló kiállítás a megelőző tűzrendészet fej-lődését, jelenét, valamint a bolgár tűzoltóság történetét, technikai felszereltségét és a tűz-oltóélet néhány érdekesebb mozzanatát mu-tatja be. Szervezettsége, felépítése és kivite-lezése nagy szakmai hozzáértésről és mű-vészi tehetségről tanúskodik.

Gazdag, változatos anyag illusztrálja a megelőzés különböző területeit, a legveszé-lyesebb munkafázisokat. Az értelemhez szóló és az érzelemre egyaránt nagy hatást gya-korló dokumentumok súlyos tűz- és káresete-ket is megörökítenek. Az 1968. évi filmgyári tüzet, ahol kétkilométeres körzetben minden elégett, s az oltásban az egész szófiai tűz-oltósággal vállvetve 1000 katona is részt vett. Az 1966-os dohánygyári tüzet, amely 18 ha-lálos áldozatot követelt, s egy tűzoltó is éle-tét vesztette a mentési munkálatok során.

A látogatók, a sokféle és változatos pro-pagandaanyag mellett — többek között — er-ről is tájékoztatást kapnak, hogy a tűzveszé-lyes eszközök, berendezések, munkafolyamo-tok és cselekmények milyen előírások meg-tartásával ártalmatlanok. De — fényképeken és a tárlókban elhelyezett égési maradvá-nyokból — arról is, hogy a fegyelemsértés milyen súlyos egyéni tragédiákhoz, népgaz-dasági károkhoz vezethet. Ugyanígy bepil-lantást kapnak az önkéntes tűzoltók életébe, munkájába, s érzékelhetik, hogy a tűzvédel-em társadalmi aktiváinak mekkora a sze-repe, jelentősége.

A belső terem metszetein, fényképein s egyéb kiállítási tárgyain a tűzoltóság fejlő-dése mérhető le a tolumbadzsiktól napjaink korszerűen felszerelt és kiképzett tűzoltósá-gáig, a vízipuskától a lóvontatású fecskendő-kön át a nagy teljesítményű vízágyúig, mo-dern gépjárműfecskendőkig.

(Befejezés következik)

Dimov tábornok elvtárs kalauzolt végig bennünket a kiállításon

Néhány a bolgár tűzoltóság technikai fejlődését dokumentáló felszerelésekből

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés — vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás — igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és hosszabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

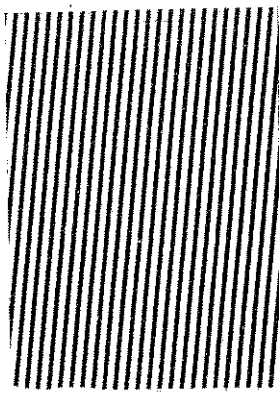

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

FEJTŐRŐ FEJTŐRŐ

IZSZINTES SOROK: 1. Erős y esetén a tűzoltás vezetője 51 intézkedjen (folyt. vízsz. . 13. Ék. 14.. Sok azonos! 15. eteltérés. 16. Égő. 17. A szülő. Azonos mutatószók. 19. Döfő. **Ha a szivattyúban vagy tömezetékben jégképződés keletke- ezzel olvasszuk meg a jeget** yt. függ. 2.). 21. Ritka férfi-

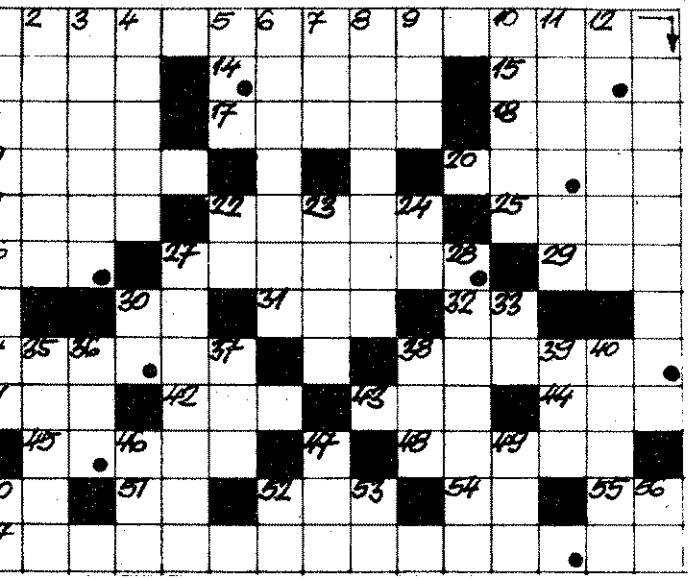

v. (ék.- hiány). 22. Elcsenő. 25. t szó: idegen tagadás és rangő. 26. Elkezdődik! 27. Egyfaj- fizetése. 29. Nem egy sorba il- fogalmak: diplomáciai testü- és jód. 30. Cégforma. 31. DOP. Éneklő szócska. 34. **Téli idő-akban az osztót lehetőleg itt lyezzük el** (folyt. vízsz. 38.). **Vízsz. 34. folyt.** 41. Jegyes! Kávéfajta. 43. Vasúti rövidítés! Régebbi tisztítószer. 45. Ezen ó alkalmatosság, de helynév is. Becézett női név. 50. Juttat. Ruházati cikk. 52. Napszak. Indulatszó. 55. Igekötő. 57. **A zsz. 1. folyt.**

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A ép növény. 2. **A vízsz. 20. folyt.** Nyelünk. 4. Vissza: lopj. 5. Női cenév. 6. Nem időben ér oda. 7. ét azonos magánhangzó között y harmadik! 8. Csúnya. 9. La- istennő. 10. Par . . . 11. Magyar mondák óriása. 12. Hivatalos le- l. 22. Vissza: vés. 23. Hangszer. Mint 22. 27. Az ottani! 28. Élőé. Helyrag. 33. Rangjelző. 35. Fa- dó. 36. Német nevelő. 37. Óra- ng. 38. Alszik. 39. Egzotikus ziállat. 40. Régi Attila! 46. Zöl- tini kezd! 47. Értelem. 49. Rag. Keresztül. 52. Mint 14., de há- mmal kevesebb! 53. Személyes vmás. 56. Helyrag.

Megfejtésül az alábbi sorokat ell beküldeni: vízszintes 1. és ., vízsz. 20. és függ. 2., vízsz. és 38.

Be kell küldeni továbbá a pon- kkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: a keményre fagyott tömlőket nem szabad így hagyni, mert megtörnek (hiányzó betű: C).

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1970. június 20.

K. I.

Az 5. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: KÜLÖNLEGES LEVÁLASZTÁSI, BONTÁSI, BUNKOLÁSI ÉS LÉGELZÁRÁSI MÓDSZEREK.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: HEGYVIDÉKEN .

Könyvjutalmat nyertek: Bacsok Gyula, Budapest; Lendvai László, Budapest; Nyirő Dezső, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

SPORT

Nehéz küzdelemben értékes helyezés

A budapesti fegyveres szervek felszabadulási sportversenysorozata május 13-án, a tájékozódási-futó-járőrversennyel folytatódott. E versenyszámot a sorozat eszmei kezdeményezője, a BRFK rendezte. A pilisi hegyvonulat hosszúhegyi szakaszán, a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség szakembereinek közreműködésével, gondosan előkészített terep várta a benevezett nyolc szerv versenyzőit.

Egy-egy szerv két részre osztott csapatainak („A" 3 fő, „B" 2 fő) 220 perc alatt, a csobánkai rajttól a pilisszentkereszti célba érkezésig, térkép és iránytű segítségével, 8—8 ellenőrzőponton kellett áthaladniuk. Ezenkívül a járőröknek az 1. számú ponton egy kötélhídon is át kellett hatolniuk, a 8-ason pedig kézigránátokat célba dobniuk. A légvonalban 8675 és 9200 m hosszúságú, 380 és 440 m szintkülönbségű útvonalak megtétele igen komoly felkészültséget és állóképességet követelt a csapatok tagjaitól.

Az 1-es és 8-as ellenőrzőpontok kihagyása a versenyből való kizárást vonta maga után, a többiek kikerülése pedig plusz büntetőpontokat jelentett.

Az „A" és „B" csapatok teljesítményeinek összesítése alapján a szervek közötti verseny végeredménye:

1. Szovjet katonai parancsnokság 153 p 14 mp;
2. Karhatalom 224 p 39 mp;
3. BRFK 267 p 36 mp;
4. **Tűzrendészet** 251 p 22 mp **(Hegyesi Árpád, Szabó Imre, Lencsés János, Göndör Márton** szkv.-k és **Vízvári János** tiz.);
5. Pénzügyőrség 293 p;
6. Munkásőrség 297 p 01 mp;
7. IM BV 252 p 52 mp.

A Tűzrendészet 1, a Pénzügyőrség 3, a Munkásőrség 4, az IM BV pedig 6 ellenőrzőpontot hagyott ki. A Határőrség csapatát időtúllépés miatt kizárták.

„Hogyan jutunk hamarabb az árokhoz?" Szabó Imre, Hegyesi Árpád és Lencsés János szkv.-k, a Tűzrendészet „A" csapatának tagjai a rajt előtti pillanatban betájolják az 1. sz. ellenőrzőpont irányát

A jól szervezett verseny befejezése után **Gál Lajos** r. ezredes adta át a győztes csapat tagjainak a tiszteletdíjakat és a helyezetteknek az érmeket, okleveleket.

Az összesített pontversenyben három versenyszám lebonyolítása után a szovjet csapat áll az élen 20 ponttal, a Tűzrendészet pedig 16 ponttal a negyedik.

(k)

A győztes szovjet csapat és a negyedik helyezett Tűzrendészet

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. **Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS** tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V. Népfelkelő utca 9–11. TELEFON: 313–700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: **DR. FARKAS GYÖRGY.** Előfizetési díj egy évre. 18,– Ft. Számlaszám: 235–90151–1108.
70.2865/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I. Index:

VERSENY. 83 raj részvételével zajlott le az idei első budapesti körzeti verseny május 9-én az AUTOBUSZ kispesti sporttelepén. A IX XVIII–XIX., XX. és XXI. kerületek létesítményi tűzoltói stafétában, 400-as és 800-as, valamint osztottsugár-szerelésben mérték össze fe készültségüket. Képeinken: a Pamutfonóipari Vállalat Központi Gyáregysége lányainak győztes 800-as szerelése és a KOHUSZ 400-asbo első raja a verseny alkalmából rendezett szabadtéri kiállítás egyik tablója előtt

Hírek, esi

TECHNIKA. Az utolsó munkálatokat végzik a CSD 710-es alvázra épített, Magirus gyártmányú, 30 m-es hidraulikus létrán a központi javítóműhely szerelői

ÉRTÉKELÉS. A fővárosi tanács egészségügyi osztályához tarto létesítmények tűzrendészeti helyzetének értékelését követő Ficsór Sándor tű. alez., budapesti parancsnok több egészsé ügyi dolgozónak nyújtott át elismerő oklevelet

IFJÚGÁRDISTÁK. Május 12-én kiképzés céljából újpesti ifjúgárdisták látogattak el a IV–XV. ker. parancsnokságra. Ennek keretében a kézioltók kezelését is elsajátították

KETTŐS VETÉLKEDŐ. Röviddel azután, hogy befejeződött Budapesti Csokoládégyár és nyolc másik IX. ker. üzem 800- rajainak találkozója, megkezdték a Ferencvárosi Likőrgyár + másik üzem osztott sugarat szerelő rajai találkozójának szer zését. A képen a technikai bizottság. Balról a második Sólyom Zoltán likőrgyári igazgató

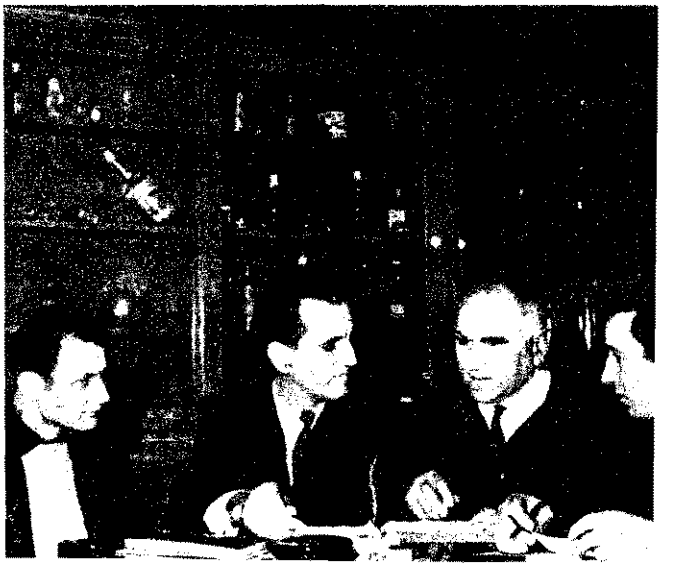

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXII. évf. 7. sz. 1970 július

Hetek óta tart a küzdelem

az árral. Amikor e sorok íródnak, a védelem erősítésén még mindig tízezrek fáradoznak. Ahonnan meg már elvonult a víz, a pusztulás nyomainak mielőbbi eltüntetéséért, a gyors újjáépítés érdekében munkálkodnak tízezrek. Erőnkhöz mérten a mieink is ott vannak az első vonalban, a védekezők, a mentést végzők soraiban, s azokon a területeken, ahol szivatni kell, hogy építhessenek, s hogy a kutakból megint jó vizet ihassanak a sokat szenvedettek.

Ők ott, a többiek a szolgálati helyeiken, állandó készenlétben, mint mindig, a nap bármelyik szakában. Gondolatban azonban sokszor azokkal, akik nem lanyhuló erővel szorítják a rocsók kormányát, fáradhatatlanul mentik az értékeket, szakadatlanul dolgoznak a kismotorfecskendőkkel.

A tragédia első pillanata óta aggodalommal figyelik a veszélyeztetett térségek helyzetéről szóló tájékoztatókat, és mély együttérzéssel a bajbajutottak sorsát, köztük azokét a hivatásos és önkéntes harcostársakét, akik szintén hajlék nélkül maradtak.

És amikor az egész társadalom megmozdult, hogy segítsen, testületünk tagjai is egy emberként, az elsők között ajánlották fel támogatásukat. Egymás után érkeztek a jelzések a megyékből, hogy az állomány tagjai hol, milyen felajánlással kívánnak részt venni az egész országra kiterjedő mozgalomban.

Országosan nem hangolta össze senki, hogy ki, mennyit vállaljon, az együttérzés, a segítés őszinte szándéka ösztönzött mindenkit; gyárak, termelőszövetkezetek, intézmények dolgozóinak példája volt a mérce. Egységesség is jobbára csak parancsnokságokon belül, a pártalapszervezetek, kommunisták kezdeményezésére alakult ki az összegszerűséget illetően. Mégis, egy napi illetménynél kevesebbet sehol nem adtak, sőt, megannyi helyen illetményük öt-tíz százalékát ajánlották fel az elvtársak.

Számosan nyilvánították szándékukat, hogy károsult, kitelepített tűzoltócsaládokat, gyerekeket fogadnak. Mások részt kívánnak venni hajlék nélkül maradt elvtársaik új otthonának felépítésében. A tapolcai önkéntesek közül is többen ajánlottak fel ilyen segítséget szabadságukból; az ecsédiek 3000 forintot kitevő versenydíjukat juttatták el a károsultaknak, hogy csak ezeket emeljük ki a vállalások sorából.

Tűzoltóink felajánlása csak része, töredéke annak a hatalmas társadalmi segítségnek, amely a súlyos kárt szenvedett területekre megannyi formában szakadatlanul áramlik. Erkölcsi értéke azonban semmivel sem kevesebb a legnagyobbakénál, mert ugyanazt a tiszta szándékot tükrözi, amely kinek-kinek az elhatározását vezérelte.

PENYIGÉTŐL

Árviz

Szatmár mente, június 4. A legfrissebb jelentés szerint már csak 4300 hold az elöntött terület. Az út mellett derékbatört fák, letaposott zsenge vetések őrzik az áradat nyomait. Mondják: pár nappal ezelőtt nem volt ritka látvány egy-egy szántóföldön heverő bútordarab.

A Vájás csatorna még hajózható, de ott, ahol két hete méteres víz borította az utakat, teherautók robognak, lovaskocsik haladnak, egyszóval teljes lendülettel folyik a hazatelepülés.

A falvakban megkezdődött az újjáépítés. Tunyogmatolcs megrongálódott házait is reparálják. Az összedőlteket pedig már jórészt lebontották. Az egyik utcán balra bekanyarodva ismerős arcokat látunk. Tűzoltók szorgoskodnak egy faépületen. *Kostyó András* tőrm., *ifj.* és *id. Dobos Sándor*, valamint *Koi Pál* őrmesterek, a kisvárdai parancsnokság beosztottai.

Ők segítettek *Bihari Antal* ftőrm. elvtársnak háza szétbontásában és most az ideiglenes otthont ácsolgatják.

adatot kért és kapott. Először csónakk mentett életet, berendezést, majd egy ho védségi kétéltűt irányított. 52 személyt számos jószágot jóformán az utolsó pill natban mentettek ki az árból. Két felb rult teherautó utasait is ők húzták ki sebesen emelkedő vízből.

Egész éjjel mentett. Fogalma sem v róla, mi lehet a családjával. Másnap re gel nem sokkal azután, hogy hazatért, ö szedőlt a háza. Felesége, két gyereke id jében biztonságba került, de mindabb ami a tulajdona volt, csak a tehene m radt meg s a házra annak idején felv OTP-kölcsönből 15 ezer forint tartozá

De akárcsak Bihari elvtárs Tunyogm tolcson és a harmadik tűzoltó árvíkárosu *Jármi Béla* őrm. Penyigén, ő és család sem maradt fedél nélkül.

Itt egy takaros családi ház állott

Bihari elvtárs takaros háza helyén téglarakások magasodnak. Bútora a víztől erősen megrongálódott.

*

Fehérgyarmat is súlyos károkat szenvedett. Az épületek nagy része megmaradt, de az árvizet átvészelt házak némelyikében csak a csupasz falak maradtak. Az ár innen aránylag gyorsan elvonult, a víz azonban számos létesítményben milliós értékeket veszélyeztetett. A FŰSZÉRT raktárából és a gyógyszertárból tűzoltók szivatták el a vizet és ugyancsak egységeink szivattyúi dolgoztak azon, hogy a téglagyárban is minél hamarabb megkezdhessék a termelést.

*

Amikor elrendelték a község kiürítését, *Farkas Menyhért* tű. ftőrm. nyomban fel-

Portáján is ácsolják már a kéthelyi ges, konyhás, mosdófülkés faházat. A b gád tagjai közül Debrecenből jött *Forg Pál* tű. ftőrm., *Tóth Pál* és *Gombácsi* bor tű. tiz. (ő az, akiről tavaly olyan el merően nyilatkozott a Hajdú megyei re őrfőkapitány, minthogy segítséget nyújt egy garázda személyek által veszélybe rült rendőrnek), *Szennyes Gábor* tiz. p pökladányi és *Simon Miklós* ftőrm. ny egyházi tűzoltó.

A már említett két brigád, valamin Jármi elvtárséknál szorgoskodó harmad *Szedlák István, Uri Mihály, Falcsik Já* tőrm.-ek, továbbá *Kukucska Mihály* ő (valamennyien nyíregyházi tűzoltók) a pok óta tartó munka után nem tér haza. A Belügyminisztérium a két káros rendőrnek is vásárolt egy-egy ilyen h végi házat meg a kmb-iroda céljára egyet, és azokat is ők fogják összeszere

Többen közülük az újjáépítésben is s retnének részt venni. Erősen remé

-MAKÓIG

egyzetek

sak a szaktudásukat nézik majd, nem pe-
ig, hogy nincs szakmunkás-bizonyítvá-
yuk.

*

Most még nincs végleges képünk arról, ogy hány helyen és mennyi ezer órán át sztítottak kutat és szivattak vizet egysé-eink, és ez a nélkülözhetetlen tevékeny-ég mennyi szabadnapját vette igénybe az rre beosztottaknak. De ízelítőül egyetlen ap adatait is bizvást megemlíthetjük. Jú-ius 2-án 23 tűzoltó 15 honvéd segítsé-ével 150 kutat fertőtlenített és tisztított i, további 40 pincét és két középületet zabadított meg a víztől Panyolán, Nagy-zekeresen, Fehérgyarmaton, Tunyogma-olcson és Zsarolyánban. Ennek során 160 m³-nyi víztömeget kellett eltávolíta-iuk.

*

Az önkéntes tűzoltókat is súlyos kár rte. Egy nem végleges és érthetően nem gészen pontos felmérés szerint a komlód-ottfalui és a jánkmajtisi önkéntes pa-ancsnok vesztesége a legsúlyosabb: csak rajtuk levő ruha maradt meg. De Kö-iörön is összedőlt a parancsnok meg a arancsnokhelyettes háza, a mándié pe-ig lakhatatlan. Az említett falvakban atvannyolc testületi tag háza dőlt romba. És úgy fest, hogy az önkéntesek közül legsúlyosabb baj a jánkmajtisi meg a segöldi testület tagjait érte. Az előbbi özségben 13-an, az utóbbiban 11-en ve-ztették el otthonukat.

A szertárak közül egyelőre a penyigei, segöldi és szamosbecsi összedőléséről ıdnak, de alighanem a szamosújlakit sem het megmenteni.

*

A megyei egységek beosztottai alig-alig ihenhettek az elmúlt három hétben. Az pítésben és szivatásban segédkezőket sza-adnaposok helyettesítik és ez a helyzet ıég hetekig eltarthat. Mégis mindenki gyanolyan pontosan teljesíti a kötelessé-ét, mint máskor, és némi fokmérője a emélyi állomány hangulatának, hogy ámosan havi illetményük 7—10%-át jánlották fel a károsultak megsegítésére.

*

Pálháza, Borsod megye, sátoraljaújhelyi ırás. Az új utcasorról gyönyörű vidék te-il elénk. Az itteniek csak a televízióból merik, milyen pusztítást vitt végbe az radat Szabolcsban, és mekkora veszéllyel ınyegette a Tisza meg a Bodrog a Bod-ogköz takaros községeit.

Petercsák Antal tűzoltóparancsnok nagy arab ember, jókora tenyerekkel. Civilben épkocsivezető:

— 1956-ban gépkocsivezetőként láttam ıár egy dunai árvíz pusztításait. Most, mikor veszélybe került a megyénk, mi egyköziek is elhatároztuk, hogy tőlünk elhetően igyekszünk segíteni.

Május 24-én verseny lett volna a járásunkban, de a rendkívüli események miatt elhalasztották. Úgy döntöttünk, azért nem üldögélünk tétlenül, hanem munkával töltjük ezt a vasárnapot.

Soha még ilyen könnyű szervezést! Amikor Pálházán meg a velünk közös tanácsú Kovácsvágáson, Kishután, Füzérkajatán és Filkeházán meghallották, hogy az önkéntes tűzoltók mire készülnek, sorra jelentkeztek az emberek.

— Az egyik legfegyelmezettebb erőként lehetett rájuk számítani. Nem végleges adatok szerint a veszélyeztetett falvakban a testületi tagság 80—90 százaléka igen példamutatóan vette ki részét a munkálatokból. A Karcsáról és Karosról érkezett kb. 200 főnyi közerő jó része is önkéntes tűzoltó volt.

A kenézlői tanácshoz tartozó Zalkodon pedig igen nehéz percekben siettek a segítségünkre. A község zöme a nagygáton belülre települt, tehát a víz könnyen elönthette volna. Az érintett lakosok nem vették komolyan a veszélyt. Amikor már vészesen emelkedett a Tisza, háztáji kertjükben afféle maszek nyúlgátacskákat építettek, ami persze egyenlő volt a semmivel. Igen határozott intézkedés kellett, mert az érintettek szemmel láthatólag kis

Jármi Béla örmesternek ennyije maradt Penyigén, a Kossuth utcában

Bodnár Bertalan kovácsvágási egységparancsnok például 10 tűzoltóján kívül 60 lakost hozott magával. A borsodi fűrészüzemből 18-an jöttek. S amikor a nagybózsvai önkéntesek is értesültek az akcióról, rögtön szóltak, hogy ők is velünk jönnek. Jöttek is 18-an, mert 8 „civil" is csatlakozott hozzájuk.

— Ha jól számoltunk, 60 tűzoltónkkal együtt legalább száz lakos szállt fel hajnali fél 5 órakor az öt teherautóra — veszi át a szót *Pásztor Miklós* vb-titkár.

A sárospataki vízügyiek igencsak elcsodálkoztak, amikor jelentkeztek: „Itt vagyunk, munkát kérünk és szerszámokat is hoztunk!"

Körülbelül fele-fele arányban a vis—törökéri gátszakasznál és a tokaji Tiszaparton 12 órán át munkálkodtak. Homokot szállítottak, homokzsákokat cipeltek, sérült gátszakaszok kijavításában segédkeztek.

*

Dr. Szabó István, a sátoraljaújhelyi járási tanács titkára így értékeli az önkéntes tűzoltók segítségét:

kertjeiket féltették a gátépítéstől. A rendőrökkel és munkásőrökkel együtt a helyi tűzoltók is segítettek az akcióban, mégpedig tapintatosan, de a szükséges erélyel, mert nem volt idő az agitációra.

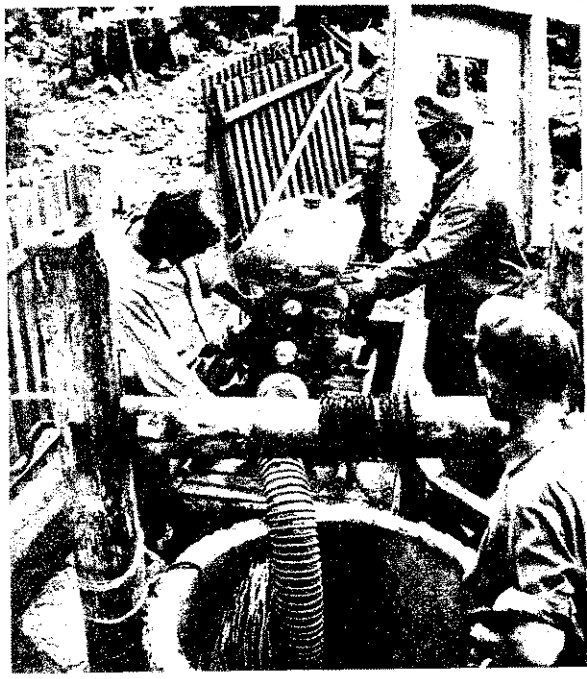

Ez már az élet megindulásának egyik jele Géberjénben

Akárcsak másutt, a sátoraljaújhelyi pa rancsnokságon is kettőzött figyelemme hallgatták a vízállásjelentéseket. Amin értesültek a Tisza meg a Bodrog áradá sáról, az ezzel megbízott beosztottal nyomban motorra, kerékpárra ültek, é gondosan átvizsgálták az érintett közsé gek felszereléseit.

Találtak hibásakat is, de idejében ki javították őket, A cigándiak korábban ru gótöréses Roburja például mindvégig meg bízhatóan szállította az élelmet a szá val ide irányított közerőknek. A testüle — mint *Váradi Endre* vb-titkártól hallot tuk — naponta 22 fős készenléti szolgá latot adott. A gátépítéstől a partszaka szok figyeléséig minden feladatból kivet ték a részüket.

* *

Szokatlan, de megnyugtató látvány nyújtanak a szegedi partsétányon maga sodó homokzsákok. Szakad az eső, s e kétségkívül nehezíti a védelmet, de erő sen bíznak benne, hogy a legnehezebbjé már túlvannak. A Maros és a Tisz ugyanis lassan bár, de apad. Egész ki tűzoltóflotilla működik itt: összesen tí rocsónk segíti a védelmet mintegy 6 kilométeres partszakaszon. Bajaiak, buda pesti V—VI—VII. kerületiek, debreceniek dunaújvárosiak, keszthelyiek, mohácsiak szegediek, szőnyiek, és szekszárdiak. Aka közöttük, aki már második hete van it Két szekszárdi tűzoltót nemrégiben haz irányítottak, de egy nap múlva vissza jöttek. Pedig nem könnyű a szolgálat. So helyen annyira átázott a töltés, hogy csa a vízen szállíthatják a homokzsákokat, ilyenkor naponta több százszor félmázsá súlyokat kell emelgetni. Tűzoltó rocsóso szállítják az élelmet a közúton még ne elérhető védelmi szakaszokra; uszályoka vontatnak, vízügyi szakembereket, rob banóanyagot szállítanak, egyszóval bősé gesen akad tennivalójuk, és többen közü lük a gátak közelében éjszakáznak, me gyakran éjjel is szükséges segítségük.

Mindegyik rocsót ellátták kárhelyi kis rádiókkal. *Vecsernyés Imre* hdgy., az irá nyítójuk így bármely pillanatban a szük séges helyre rendelheti őket.

*

A makói óriásbuzgár és a többi kiseb már nem sokáig ijesztgetheti az arraj rókat. A veszély annyira csökkent, hog

a kitelepített asszonyok, lányok és a gyerekek hazaköltözhettek.

A makói parancsnokságon is véget ért a kinek 336, kinek pedig 360 órás hosszú szolgálat. A beosztottak részben javában a kiürítés elrendelésekor összepakolt ratokat, berendezési tárgyakat, felszereléseket csomagolják, részben pedig vizet szívatnak a gépgyárban, a bútorgyárban, meg a TÜZÉP-telepen. E létesítmények némelyik üzemrészében 10—20 centi magasan állt a víz, sőt a bútorgyárban több helyen fél méteres „vízállást" is mértek. Eddig kb. 50 lakóépületben is szívatni kellett, egy házat 7 helyen támasztottak alá, két másikból pedig térdig érő vízben hordták ki a berendezést; még az ajtókat, ablakokat is leszedték.

Mit végeztek még? — kérdezzük *Balogh Péter* őrnagyot, a városi és járási parancsnokot.

— Teljes fecskendő-létszámot adtunk a rocsókhoz. Az egységek — mikor mi volt szükséges — hol gátépítésben, hol a szivárgó vizek figyelésében, hol pedig a szállításban segédkeztek.

Akik a laktanyában töltötték az éjszakát, azok sem alhattak valami sokat. A laktanya ablakainál szüntelenül gépkocsik dübörögtek.

Most egy kicsit fáradtak vagyunk, de valahogy nem éreztük a napok múlását. Megszerveztük, hogy mindenki napjában egy félórára hazamehetett fehérneműt váltani, a jószágot megetetni, és egy kicsit körülnézni a gazdátlanul maradt házban.

Az elvtársak tájékoztatását is rendszeressé tettük a pártszervezet segítségével. Így a készültségiek is mindig értesültek az eseményekről és hozzátartozóik hogylétéről. A megyei parancsnok elvtárs azt is lehetővé tette, hogy minden beosztottunk Hódmezővásárhelyre vagy Szentesre telepített családját gépkocsin egy-egy órára felkereshesse.

Ezúton is szeretném megköszönni a megyeiek gondoskodását és a hódmezővásárhelyi meg a szentesi tűzoltók emberségét. Amint értesültek a kitelepítésről, nyomban felkeresték a tűzoltócsaládokat, és felajánlották, költözzenek hozzájuk a szükséges időre. Amelyik család nem élt ezzel a lehetőséggel, azt is naponta meglátogatták, hogy nincs-e szükségük valamire, és üzennek-e valamit Makóra.

És igen jó érzés volt, hogy a nagylaki, magyarcsanádi, apátfalvai, kiszombori, klárafalvai, ferencszállási és maroslelei önkéntesekkel olyan gyakran találkozhattunk a gátakon.

*

Budapesttől Penyigéig, Penyigétől Makóig és Makótól Budapestig több mint ezerötszáz kilométert tettünk meg. Bárhol jártunk is, de itthon is legalább ezerötszázszor kérdezték tőlünk, mi a helyzet az árvíz sújtotta vidékeken, s mit lehetne még tenni a bajba jutottakért, beleértve a szamosközi számos tűzoltócsaládot.

Nos, mi leírtuk és fényképen is megörökítettük, amit láttunk. A pusztítást éppenúgy, mint az újjáépítést és a védekezést. Azokon kívül, akikről írtunk, még sok-sok tűzoltó nevét őrzi jegyzetfüzetünk. És mennyivel többen akadnak olyanok, akikkel még egy ilyen hosszú úton sem találkozhattunk, s akik a sok tízezres árvédelmi erők soraiban ugyancsak tűzoltóként álltak helyt a nehéz napokban.

(Gádor—Kútvölgyi)

Vállalásunkat teljesítettük

Korábban már hírt adtunk arról, hogy a BM Tűzrendészet Szolnok megyei Parancsnokságának párt- és szakmai vezetése, valamint a személyi állomány igen gazdag programot állított össze Lenin elvtárs születése 100. évfordulójának méltó megünneplésére. Ezúttal arról tudósíthatom a szerkesztőséget, hogy vállalásunkat hiánytalanul teljesítettük.

Személyi állományunk részére — az MSZBT bevonásával — megyeszerte előadásokat tartottunk az alábbi témákból:

1. **Lenin élete, Lenin eszméinek szerepe a munkásosztály felszabadításában.**
2. **Lenin és a béke kérdése.**
3. **Lenin harca a szocialista forradalomért. Lenin öröksége.**

Az előadásokat filmvetítéssel kötöttük egybe. Úgy gondolom, nem szükséges különösebb kommentárt fűznöm ahhoz, hogy mit jelentett az elvtársak részére a nagy forradalmár életének és munkásságának még közelebbről való megismerése.

Újra felelevenedtek bennünk a személyével, munkásságával kapcsolatos régebbi ismeretek, amelyek jelentőségük ellenére is itt-ott bizony már kezdtek elhomályosodni az elvtársak emlékezetében.

Vállaltuk, hogy a Népbiztosok Tanácsa által 1918. április 17-i keltezéssel kiadott, Lenin elvtárs aláírásával ellátott tűzrendészetről szóló dekrétum teljes szövegének fordítását megszerezzük, s azt a személyi állománnyal ismertetjük. Sajnos, vállalkozásunk nem járt eredménnyel; abban a helyi archívum és a Párttörténeti Intézet sem tudott segítséget adni.

Azért mégis tettünk valamit. A korábbi években a „Magyar Tűzoltó" által a dekrétumról közöltekből, valamint az akkori orosz tűzoltóság tevékenységével kapcsolatos kérdésekből állítottunk össze egy tájékoztató előadást az elvtársak számára. Csak egy mondat erejéig jegyzem meg: jó néhányan elgondolkoztatónak találták, hogy a forradalmat követő közvetlen időszakban a sok megoldásra váró probléma között a tűzrendészet kérdésének rendezése is már helyet kapott.

Több tablóból álló képkiállítást is rendeztünk, amely a szovjet tűzoltók életét, tevékenységét, kiképzését, propagandamunkáját mutatja be a forradalomtól napjainkig. A képek révén is lemérhettük, hogy a szovjet tűzoltóság milyen korszerű felszerelésekkel rendelkezik. A kiállítás anyagát — 8—10 napos időtartamra — valamennyi parancsnokságunkra eljuttattuk.

Bensőséges kapcsolat alakult ki a szolnoki parancsnokság és az egyik szovjet alakulat tűzoltó egysége között. Kölcsönös látogatásokat szerveztünk. Bemutattuk egymásnak felszereléseinket, azok használhatóságát, majd baráti beszélgetés keretében hasznos eszmecserét folytattunk elvi és gyakorlati kérdésekről.

Aztán ennél is tovább léptünk. A közelmúltban — erről a Tűzvédelem képes összeállításban is beszámolt — tűzoltással egybekötött szerelési versenyt rendeztünk két magyar és két szovjet tűzoltóraj bevonásával.

Az eredmény ismeretes: az 1. és 3. helyen a magyar, a 2. és 4. helyen a szovjet rajok végeztek.

A verseny befejezésével a szovjet elvtársak meghitt hangulatú ünnepséget rendeztek tiszteletünkre. A rajok részére okleveleket, az örök barátság jelképeként pedig egy díszes albumot ajándékoztak, amely Lenin elvtárs külföldi tartózkodásának helyeit és időpontjai örökíti meg.

Kapcsolatainkat a szovjet tűzoltókkal tovább szélesíteni, a barátságot pedig ápolni, erősíteni kívánjuk. Összevont taktikai gyakorlat rendezését tervezzük magyar állami, községi, létesítményi és szovjet tűzoltók bevonásával.

Úgy érezzük, hogy a nagy forradalmár, Lenin elvtárs születésének 100. évfordulóját — erőnkhöz mérten — méltóképpen ünnepeltük meg.

Németh Antal tű. szds.,
a megyei parancsnoksági törzs
pártszervezetének titkára

A JELEN: 200, A JÖVŐ: 2000 MEGAWATT

Látogatáson a Tiszai Erőmű Vállalatnál

Három kiemelt feladat foglalkoztatja mostanában *Zagyvai Béla* igazgatót és az irányítása alatt álló Tiszai Erőmű Vállalat szakembergárdáját: biztosítani a három telephelyes vállalat egyenletes villamosenergia-termelését a számukra meghatározott 12–13 százalékos részvételi aránnyal; a programnak megfelelően folytatni a beruházási munkálatokat Kiskörén, s az első gépegységgel június–júliusban megkezdeni a termelést; az Erőműberuházási Vállalattal közösen még ez év harmadik negyedében elkészíteni az új erőmű beruházási programját.

Nem kérdeztük, melyik okozza

a legnagyobb gondot,

de minden valószínűség szerint a harmadik. Érthetően. A Gazdasági Bizottság tavaly decemberi, majd a Minisztertanács ez év februári határozata szerint – a térség iparfejlesztésének keretében 2000 MW-os teljesítményű szénhidrogén-tüzelésű erőművet kell felépíteni.

Az első ütemben egy 860 MW-os erőműrész épül 215–230 MW-os gépegységekkel, a másodikban pedig 500 MW-os gépegységek üzembe állítását tervezik. Mindezt olyan ütemben, hogy a 2000 MW-os teljesítmény 1979–1980-ra már rendelkezésre álljon. Az első gépegységnek 1976 augusztusában kell megindulnia.

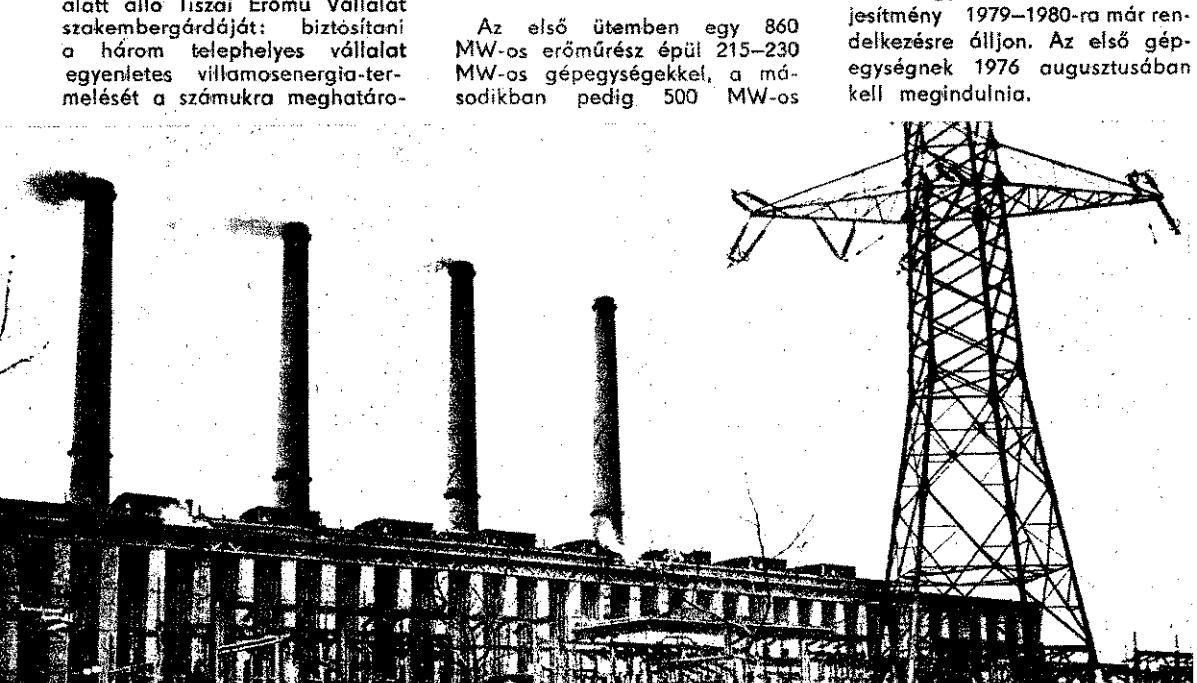

Zagyvai Béla igazgató

Az arányokra jellemző, ho
a leninvárosi erőmű jelenle
négy gépegysége „csak" 2
MW összteljesítményű, s évi 1
millió KW áramot szolgált
kooperációban az ország
rendszerrel, s ezenkívül a Tisz
Vegyi Kombinát víz-, gőz-
villamosenergia-ellátását is bi
tosítania kell.

A jövő: ennek tízszerese!

Az új erőmű létesítése a té
ségben telepítendő olajfinom
tóval, ez viszont a Barátság
olajvezeték s esetleg a trans
európai olaj- és gázvezet
megépítésével van összefüggé
ben. És tekintve, hogy az egé
rendszer szénhidrogén-tüzelé
lesz, az egyik legfőbb gond
a hatalmas fűtőanyag-menny
ség tárolása okozza. Csak
erőmű céljaira 12 db 30 ez
köbméteres tartály kellene: 8
kőolajfinomító területén, 4 p
dig az erőműben, hogy a gu
ronnal és a fűtőolajjal megf
lelően manipulálhassanak a n
xelésnél és a hőntartásnál.

Hogy miért okoz gond
Mert tízezreseket engedélyez
szabvány, de a Százhalomb
tán felmentéssel épített hús
ezresek sem gazdaságosak m
ekkora kapacitáshoz. Anélk
hogy Zagyvai elvtársék javasl
tának tűzrendészeti kihatás
figyelembe vennénk, vagy
kapcsolatos végső állásfog
lást ismernénk, egy bizonyos:

az érvelés gazdasági mutat

vitathatatlanok. Ugyanis a t
tálynagyság növelésével a kö
ségek nem lineárisan nőnek,
tízezreseknél viszont igen.
Egyelőre persze még nem
mondottan gyakorlati a pro
léma, mert a tervezésnél tart
nak. Ha azonban azt vessz
hogy ez a fázis mégiscsak
alapozási, akkor nagyon is s
gető kérdésről van szó, olyo
ról, amelyben már most és n
később kell állást foglalni.

Az operatív tennivalót a
lenleg termelő egységek szo
ják meg, s a tűzvédelmi te
kenység is ehhez igazodik.
feladat, mint mindenütt, e
értelműen világos: olyan bizto
sági feltételeket teremteni, an

ek a zavartalan energiaterelést szolgálják, segítik. Az sszerűségen van a hangsúly. mi tűzrendészetilag megoldható, annak elismerésre méltan és öntevékenyen eleget teszek. A megelőzés (ebbe beleértendő a maximális technológiai fegyelem is) azonban csak gyik része a feladatnak. A mák lényeges körülmény, amire egalább ekkora gondot fordítanak: az oltástechnika szinten artása, fejlesztése, és olyan készet biztosítása, amely alkalmas hatásos beavatkozásra.

Az a körülmény, hogy az országban

itt tértek át először

öldgáztüzelésre, és jelenleg is n. pufferfogyasztók, minden sérült vezetékszakasz üzembiztos lezárását.

Ezért ellenőrzik naponta kétszer a gázszagosítást, naplózzák szigorúan, s keresik a megoldást egy megfelelő gázkoncentráció-jelző berendezés mielőbbi beszerzésére. A nyugati készülékek rendkívül magas beszerzési költséget jelentenének; a hazai ajánlat iránt viszont nincs elég bizalmuk, mert az ajánlott készülék üzembiztosságát nem ismerik. Mindenesetre tovább folytatják a piackutatást.

Ezért száll vitába az igazgató a most megjelent szabvánnyal, amely előírja, hogy bizonyos földgázmennyiség felhasználása esetén hány oltókészüléket kell elhelyezni. Az indok: elvileg

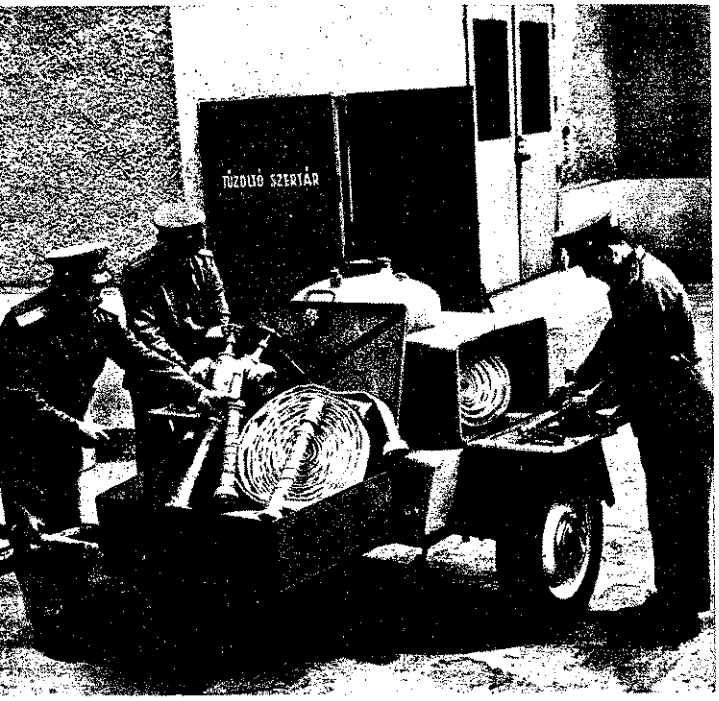

Ötletes megoldás; önmagában is sokat mond a létesítményiek munkájáról

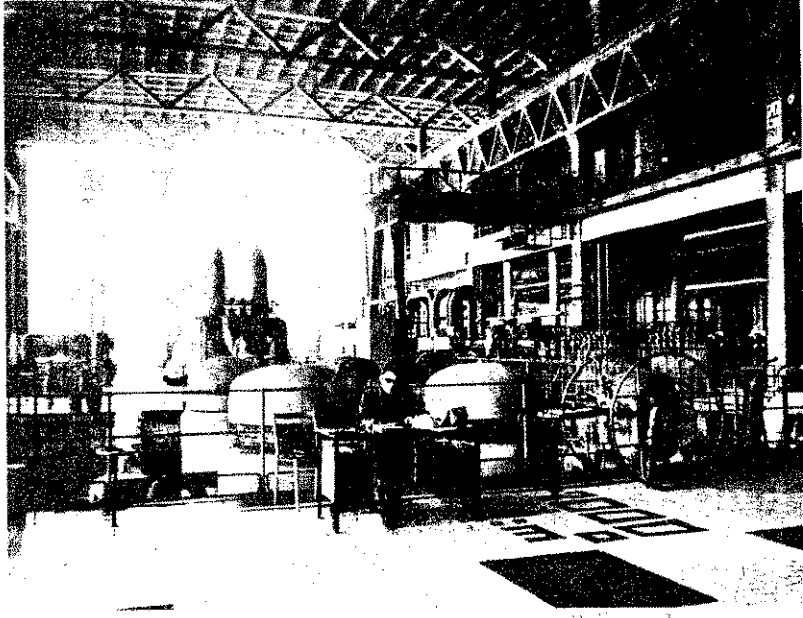

Az íróasztalnál Bojtor István tűzrendészeti előadó. Jobboldalt két oltókészülék látható a 715-ből

Ezért határozták meg

tervezési irányelvként

az új beruházásnál az olaj- és gőzvezetékek teljes elkülönítését, hogy legalább ott már kizárhassák a vezetékfelhasadással járó kölcsönösen veszélyes egymásra hatást. A most üzemelő gőzturbináknál ez még nem megoldott, pedig 12–15 tonna olajról és 100 atmoszféra nyomású, 520 C°-os gőz „szomszédságáról" van szó.

Ezért idegesítő számukra, hogy a transzformátorok védelme nem megnyugtató. A vízködoltó berendezések igen magas fenntartási költségük ellenére sem váltak be technikailag, s egyelőre itt is a biztonsági szerelvények megbízhatóságára kell alapozniuk. Vagy ha netán mégis robbanás keletkezik, akkor az állami egység nagy hatású porraloltójában bíznak.

Másköllönben, s ezt tapasztalatból állítják, igen megkedvelték a hazai gyártmányú porral oltó készülékeket, és készletük felújítása, kiegészítése kapcsán ilyenekre cserélik ki az egyéb típusokat. Ugyanúgy a középhabtól is sokat várnak. Különösen kábelcsatornatűz oltásánál. Véleményük szerint a tűzszakaszokra osztással és a középhabbal elkerülhető a szárhalombattai eset megismétlődése. Sőt be sem következik ilyen, ha a fenntartási munkálatoknál kellően odafigyelnek.

Hogy mi erre a biztosíték? Többek között és talán mindenekelőtt az, hogy az igazgatónak olyan munkatársa tartja kézben a dolgokat 1954 óta, mint *Bojtor István* tűzrendészeti előadó, aki viszont *Varga Mihály* önk. tű., hdgy. vezetésével egy 68 fős kipróbált, lelkes és jól felszerelt önkéntesi gárdára számíthat.

–b–

kommentálásnál többet mond a technológia veszélyességéről. De nem kevésbé az a tény, hogy hatalmas mennyiségű szenet is felhasználnak, ami viszont a szénporrobbanás veszélyeit rejti magában. Vagy ott a ferdeszállítószalag. Ha leég, az egész erőmű megbénul, s működésképtelensége beláthatatlan következménnyel jár.

Az általános prevenció mellett tehát ezekre a területekre különös gondot kell fordítani. Ezt is teszik. Ezért ügyelnek megkülönböztetett figyelemmel pl. a vezetékrendszerek tömítettségére, s olyan lépcsőzetes védelmi rendszer létrehozására, amely adott esetben lehetővé teszi a érthető a törekvés, de ha a 25–30 méter magasan levő gázégőknél baj történik, oda gyakorlatilag lehetetlen feljutni egy 250 kg-os készülékkel. A megoldás útja csak egy olyan csatlakozórendszer megépítése lenne, mint a hagyományos tűzivíz-hálózatnál alkalmazott. Egyelőre tehát nem marad más hátra, mint a maximális üzembiztonság és a fokozott ellenőrzés.

Ezért szereltek vízködoltó berendezést a ferdeszállítószalaghídra, végére pedig vízelárasztó rendszert, hogy az oltási biztonságot ezzel is növeljék.

A próba sikeres, az apparát jóminőségű középhabot fejleszt

— Mindenekelőtt arra kérjük válaszát, mi a véleménye a TB tanácskozásáról?

— Azt hiszem, hogy az apróbb szervezési hibáktól eltekintve, amelyek különösen az ülés elején voltak érezhetők, elégedettek lehetünk a tanácskozás eredményével, figyelembe véve azt is, hogy tulajdonképpen ezt az anyagot a megyei TB előzően megvitatta. Az előkészítésnek tehát már olyan stádiumában kerültünk ide, hogy a meghívott vendégektől s a járási tűzrendészeti bizottsági elnököktől vártuk azt a néhány gondolatot s a tervnek azt a bővítését, amit végeredményben meg is kaptunk. Ahol pedig egyetértéssel találkoztunk, az meggyőzött bennünket arról, hogy az alapelképzelések jók voltak. A többi szerintem már a járási, városi tűzrendészeti bizottságokon múlik, azon, hogy minél több ötlettel járuljanak hozzá a tűzrendészeti napok sikeréhez, annak jegyében, amelynek az érdekében indult is ez a kezdeményezés, hogy a különböző szervek összefogása hathatósabb legyen a megelőző tűzvédelem terén.

— A tűzrendészeti napok szervezésének elhatározásában mennyiben játszottak közre a kapcsolatos korábbi rendezvények?

— Természetesen serkentettek bennünket ebben az évben is valami új forma keresésére azok a — úgy gondolom, nem egészen eredménytelen — próbálkozások, amelyek három évvel ezelőtt a megyei versenyszempontok kidolgozásának eredményeként fellendítették a tűzoltótestületek életét.

Azonkívül még valami inspirált bennünket. Megyénkben számos olyan rendezvény van, amely — a szűkebb ismeretterjesztés mellett — inkább a szórakoztatást szolgálja, éppen ezért nagy tömegeket vonz. Egyrészt ezeket szeretnénk összekapcsolni a tűzvédelmi propaganda érdekében, a mi rendezvényeinkkel. Másrészt meg ezek mintájára gondoltuk, hogy a nem annyira színes, látványos rendezvények mellett, a versenyzászló elnyerése érdekében most folyó versennyel a testületek figyelme is jobban a feladatok irányába fordítható.

Persze, az elsődleges cél az volt, hogy a lakosság körében népszerűsítsük a tűzoltótestületeket, vagyis azt a bizonyos társadalmi bázist szélesítsük.

Remélem, a továbbiakban még sikerül úgy formálni a járási terveket, hogy jobban kapcsolják össze a járás területén zajló egyéb rendezvényekkel. Ez az elgondolás konkrétan talán csak Siklósnál fejeződött ki, de a részletek kimunkálása során ezen a téren is tovább fogunk lépni.

— A program gazdag, meglehetősen sokrétű, és bizonyára anyagi kihatásoktól sem mentes. Amennyiben mód van rá, arra kérjük szíves válaszát, milyen erőforrásokból kívánják biztosítani ennek fedezetét?

— Természetesen számoltunk azzal, hogy pénz nélkül az sem megy. És egyúttal azt is mindjárt hozzáteszem, hogy a várt anyagi kihatás alatta marad annak, amit mi ilyen célra meg tudnánk szerezni a megyei tanács végrehajtó bizottságától és a járási, városi tanácsoktól. Ezért mondottam az elején, hogy ez egy olyan keretterv, keretelképzelés, amelyhez a megyei tűzrendészeti bizottságnak van ereje, hogy kézben tartsa, megrendezze. Az anyagi támogatást tehát tudjuk biztosítani, hiszen ennél már sokkal többet adtak tanácsaink különböző szintű végrehajtó bizottságai a tűzoltótestületeknek. Már csak azért is indokolt mindez, mert ennek keretében gazdagabbá tudjuk tenni a jubileumukat ülő testületek rendezvényeit is, beleértve, hogy a jól dolgozó tűzoltótestületek és tűzoltók az idén talán magasabb jutalmat kapnak. Összegszerűség? Nem mértük fel pontosan, ami szerintem egyik hiányossága is volt a tanácskozásnak. Mindenesetre az eddigi hozzávetőleges felmérés a következő egy hónap folyamán pontosabban kiformálódik majd.

— Vértes elvtárs elégedett-e a tűzrendészeti bizottságok és a testületek működésével, és véleménye szerint munkájuk mennyiben érződik a megye tűzrendészeti helyzetének alakulásában?

— Remélem, senki nem tekinti beképzeltségnek, ha azt mondom, hogy mind a megyei, mind a városi, járási tűzrendészeti bizottságok aktívan, jól, lelkesen működnek. Erre a legjobb dokumentumként azok a jegyzőkönyvek szolgálnak, amelyek az egyes ülések anyagát tükrözik, s amelyek azt bizonyítják, hogy az elmúlt három-négy év alatt a bizottság tagjai is ötletgazdagon ülnek le egy-egy megbeszéléshez, és lelkesen végzik munkájukat. De talán még ennél is nagyobb jelentőségű az a körülmény, hogy a különböző gazdasági szervek részéről, itt elsősorban a termelőszövetkezetekre gondolok, néhány évvel ezelőtt a tűzre dészeti tevékenység iránt tanúsított k zömbösség elég gyorsan oldódik.

Úgy gondolom, a tűzrendészeti bizo ságaink munkájában az a legjelentősel hogy sikerült felkelteni az érdeklődést tűzvédelmi munka iránt és elnyerni különböző szervek támogatását. Ezek k zül is legnagyobb jelentőségűnek azt t tom, hogy a téeszek vezetőinek sze léletében mintegy két-három év óta gy keres fordulat következett be. Ahogy a megnyitóban is említettem már, néhá nagyon okos kezdeményezés éppen a t szektől, a baksaiaktól és másoktól ind ki. Vagy itt van például a téesz-tűzre dészeti felelősök beállításának kérdé Eleinte a legteljesebb közöny, sőt ell állás fogadta. Hát még amikor azt kimondtuk, hogy nemcsak beállítani, l nem azok működési feltételeiről és m ködésük ellenőrzéséről is gondosko kell!...

Nos, ez az akkori ellenállás ma m az ellenkezőjére változott, és a terme szövetkezetek többsége messzemenő mogatást ad. Helyenként függetleníti i tűzrendészeti felelőst, és az évenként métlődő kiképzésükhöz is, amelyekre l rábban el sem akarták engedni ők messzemenő segítséget biztosítanak.

Szerintem a tűzoltótestületek tevéke ségében úgy jelentkezik a tűzrendész bizottságok munkája, hogy az egyes, leg községi tanácsok, egyes gazdas szervek, ma már nemcsak hogy kötel ségszerűen komolyan veszik kapcsola tennivalóikat, hanem egyre több lelke déssel is találkozhatunk ezen a tér Talán nem egészen helyes a fogalmaz de valójában egy-egy tűzeseten keresz mérhető le igazán, hogy a testüle nem valamiféle formálisan létező sz vek, hanem igen komoly mértékben gítik a vagyonvédelmet. Felkészültségi ről is éppen ilyen alkalmakkor tesz tanúbizonyságot, ami különösképpen h zájárul a munkájuk megbecsüléséh Szerencsére erre nem túl sokszor ke sor, és az a jó. De a néhány előford eset is rendkívüli módon erősíti az deklődést, és ugyanakkor ösztönző hat sal van az önkéntes testületek te kenységére is.

Egyszer tréfásan úgy fejeztem ki hogy a tűzoltóság talán kevesebb m becsülést kap, mint a katonaság, pe mind a kettő azért van, hogy az ne gyen, amiért van. Egyik esetben hábo de erre igen ritkán kerül sor. Visz tűz- és vízkár, meg az a számos e amikor a tűzoltóságnak kell beavatk nia, sajnos elég gyakran adódik.

Baranya megyében a legutóbbi hár év alatt lendült fel ez a tevékenys de már hat-nyolc éve van fejlődőb A hatvanas évek elejéig bizony még végrehajtó bizottság sem szívesen tű napirendjére a tűzrendészetet, mondv hogy „ugyan miért tárgyaljuk mi ezt" Ma már egészen más a helyzet, és bizottságok tevékenységére mindhár szinten ennek az ellenkezője a jellem És én úgy gondolom, ez a lényege egésznek, s biztosítéka a további fej désnek is.

Szabó István:

TŰZRENDÉSZET a villamosenergia-iparban 4

Szellőztetés, füstelvezetés

A Dunamenti Hőerőmű 1967. évi kábeltüzének és más kaasztrofális kimenetelű zárt téri tűzeseteknek a hathatós füst- és hőelvezetés szükségessége volt az egyik legfontosabb tanulsága. Az erőmű helyreállítási munkái során új szellőzési rendszert kellett kialakítani. Ezt a következők indokolják:

Az emberi élet biztonsága szempontjából a menekülési utaknak igen nagy a jelentőségük, hogy a dolgozók időben távozhassanak a tűz által veszélyeztetett területről. A zárt téri tűznek, főként a PVC- és az olajtűznek, egyik jellemzője a rendkívüli füstfejlődés, ami lehetetlenné teszi a tájékozódást. Ezt igazolja a München—Sendling fűtőerőmű 1962. januári tűzesete is. (Az erről szóló leírás megjelent a Brandwacht 62/6 és a Brandschutz 68/10 számában.) A tűz itt is az erőmű építési időszakában keletkezett, és egy 30 köbméteres olajtartály gyuladt ki. A sűrű fekete füst percek alatt megtöltötte a géphází, a kazánházat, majd az egész épületet. Az épületben tartózkodó szerelő- és építőmunkások nagy része idejében kimenekülhetett, de néhányan — tájékozódó-képességük elvesztése miatt — nem jutottak ki a szabadba. Egy részüket helikopterrel kellett kimenteni a 49 m magas kazánház tetejéről, mert menekülési útjuk már el volt vágva, más részüket pedig légzőkészülékes mentőosztag hozta ki.

Gyakran hallani azt a véleményt, hogy zárt téri tűz esetén csak el kell torlaszolni a helyiséget és a tűz oxigénhiány következtében magától elalszik. Ez a felfogás nem helytálló, mert kivált a nagyobb helyiségekben mindig elegendő a levegő az égés gyors terjedésére. Ezzel szemben a hőelvezetés hiánya vagy elégtelen volta a pozitív hővisszacsatolás következtében fokozóan hat az égésre. Jól érzékelhető ez a folyadéktüzeknél, amikor az eltávozni nem képes hő elősegíti az éghető folyadék elgőzölgését. Hasonló hatás lép fel műanyagtüzeknél is, mivel a hő hatására meglágyul a műanyag, és megkezdődik az éghető lágyító anyagok kiválása. Zárt téri tüzeknél a felfelé szálló és eltávozni nem képes hő veszélyezteti az épületszerkezeti anyagok és tartószerkezetek szilárdságát is. Az üzemszervezési, gazdasági és technológiai okokból kedvező nagycsarnokos építési mód esetén különös jelentősége van a szellőztetésnek és hőelvezetésnek, mert alkalmas szellőztetéssel csökkenteni lehet a hő és füst, valamint a korrozív gázok szétterjedését is.

A tűzoltás szempontjából sem kisebb a szellőztetés és füstelvezetés fontossága. A gyors és eredményes beavatkozás előfeltétele az alsó friss levegő bevezetése, mert így a nehezebb hideg levegő és a könnyebb fajsúlyú füstgázok egymás fölé rétegeződnek, és a friss levegő nyomán be lehet hatolni a helyiségbe.

A statisztikai adatszolgáltatás egyes fogalmainak rögzítése

A statisztikai adatszolgáltatásban több ízben zavart okozott egyes alapfogalmak eltérő értelmezése. Ennek megszüntetésére meghatároztuk a kárérték és a helyreállítási költség fogalmát.

Kárérték

A tűzesetek az állóeszközök, készletek, vagyontárgyak stb. részleges vagy teljes pusztulását okozzák. Következményeiket a kárt szenvedett állóeszközök, készletek, vagyontárgyak stb. javításával vagy újbóli beszerzésével számolják fel. A javítás vagy újbóli beszerzés tűzzel való okozati összefüggés azonos, csak költsége eltérő. Teljes pusztulás esetén a kár voltaképpen azonos a tűz idején megvolt könyvvitelileg kimutatható értékkel, azonban az elhasználódás miatt általában már kisebb az eredeti értéknél (nettó érék). A kár nagyságát csökkentik az értékesíthető maradványok. Javítás esetén a kár megegyezik az indokolt javítási költséggel. A javítással létrejövő esetleges értéknövekedést ugyancsak le kell vonni a károsszegből. A kártérték mindig a károsodás mértékét jelenti, és nem az új darab beszerzési árát. A tűzkár fogalma felöleli a dolgozók munkahelyen levő ingóságaiban keletkezett értékcsökkenést vagy pusztulást is. A villamos készülékekben, gépekben, szerelvényekben, vezetékekben villamos áram hatásától keletkezett kár pl. a szakaszoló, megszakító, túlfeszültség-levezető „robbanása", sínzárlat, kábelfejzárlat stb. csak akkor tekinthető tűzkárnak, ha tűz keletkezik belőlük. Pl. olajos mérőváltó vagy transzformátor kigyulladása, kábelek égése stb. esetén.

Helyreállítási költség

A helyreállítási költség is a tűzesettel kapcsolatos, de nem a tűz okozta értékcsökkenés műszaki kiegészítésére vagy a megsemmisült állóeszköz pótlására stb. fordítják, hanem olyan, új értéket nem képző járulékos egyéb indokolt munkákra, mint pl. az állványozás, dúcolás és bontás, ideiglenes tetőzet építése, szakértői, tervezői, mentési, oltási, romeltakarítási költségek stb.

Építés alatt álló létesítmények tűzrendészete

A tűzrendészetért az 1/1963. BM sz. rendelet alapján a létesítmény vezetője felelős. A BM TOP 1293/1963. sz. elvi állásfoglalása szerint: „Mindaddig, amíg a létesítmény vagy annak egy részének (akár építészeti, akár szerelői jellegű) végleges átadása a beruházó részére meg nem történt, addig a létesítmény vezetője kifejezés alatt a kivitelezőt kell érteni, akinek feladatát képezi minden tűzrendészeti teendő. Ha a kivitelező az elkészült létesítményt, vagy annak egy részét műszakilag a beruházónak átadta, ettől kezdve arra létesítményre vagy annak egy részére vonatkozóan a beruházót kell a létesítmény vezetőjének tekinteni, aki köteles a tűzrendészeti rendelkezéseket érvényre juttatni mindaddig, amíg azt műszakilag az üzemeltetőnek tovább nem adja. Átadás után az üzemeltető felelős a tűzrendészeti feladatok teljesítéséért. A beruházó műszaki ellenőre a kivitelezés ellenőrzése során köteles figyelemmel kísérni a kivitelezőt terhelő tűzrendészeti vonatkozású feladatok végrehajtását is. Az ezzel kapcsolatban felmerült hiányosságokat, illetve egyéb észrevételeket a kivitelező felé jelezni tartozik."

Tekintve hogy kivitelező vállalatok dolgozói több esetben tüzet okoztak építés alatt álló létesítményeinkben, s bár nem a villamosenergia-ipar volt e tűzesetek közvetlen kárviselője, valamennyi vállalatunknál és erőműveinknél az eddigieken felül a megelőzést szolgáló további intézkedéseket tettünk, és elrendeltük a szabálysértők szigorúbb felelősségre vonását.

Ennek során előírtuk, hogy a kivitelező vállalatok által az építkezések területén tűzveszélyes tevékenység végzésére kiadott engedélyeket a BM TOP elvi állásfoglalásának szellemében a beruházási, illetve az üzemi szervek tartoznak ellenőrizni, sőt indokolt esetben a végrehajtást is, mégpedig a következő esetekben:

1. Ha a tűzveszélyes munka környezetében a beruházó, illetve az üzemeltető által már átvett, nagy értékű berendezések vagy anyagkészletek vannak.

2. Ha a berendezéseket a beruházó vagy az üzem ugyan még nem vette át, de a tűzveszélyes munka közelében több vállalat birtokában levő nagy értékű, később a beruházó, illetve az üzem tulajdonába kerülő berendezési tárgyak vannak, és nagyobb népgazdasági kárral járó tűzesetek keletkezésének lehetősége látszik fennforogni.

Ezenkívül nagyobb kiterjedésű vagy folyamatos munkáknál a beruházó, illetve az üzemeltető hetenként, szükség esetén soron kívül is tájékoztatni tartozik a kivitelező vállalatokat a munkaterület tűzrendészetileg értékelendő alakulásáról. A beruházó és az üzemeltető egymás között tartozik pontosan megállapodni az ellenőrzési terület felosztásáról és egyértelműen tisztázni a felelősség viselését. A tűzveszélyes tevékenység megkezdése, a tűzveszélyes anyagok tárolása vagy beépítése előtt biztosítani kell a tűz keletkezésének és kiterjedésének megakadályozásához szükséges feltételeket és eszközöket. A tűzszakaszokat ki kell építeni. Az egyes ödémátvezetéseket ideiglenes megoldással a szerelés teljes befejezése előtt is el kell zárni. A tűzi-vízhálózatot az építkezési felvonulással egyidőben vagy azt megelőzően ki kell építeni, és gondoskodni kell az előforduló tüzekkel arányos oltási felkészültségről.

11 millióval kevesebb

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériumban az idén is értékelték a tárcához tartozó gazdaságok, vállalatok és szervek 1969. évi tűzrendészeti helyzetét. A június 3-i tájékoztató jellegű tanácskozásra a megyei és területi irányító szervek, trösztök, országos és jelentősebb vállalatok tűzrendészeti előadóit hívták meg.

Dr. Vágó Ödön, a minisztérium igazgatási és jogügyi főosztályának vezetője üdvözölte a megjelenteket, majd *Szakács Gyula* rendészeti osztályvezető-helyettes tartott beszámolót.

Elöljárójában a tűzkárstatisztika alakulását elemezte. Eszerint a tárca területén 1969-ben – az előző évihez viszonyítva – a tűzesetek számának és a kárérték összegének alakulásában lényeges javulás mutatkozott. A tűzesetek száma 50, a tényleges tűzkárok forintértéke pedig 32%-kal csökkent, ami több mint 11 millió forintnyi értéket jelent.

A nagyarányú javulás nemcsak a tűzkeletkezés szempontjából kedvezőtlenebb időjárási viszonyokkal magyarázható, hanem jórészt azzal, hogy az állami gazdaságok, tsz-ek, az erdő- és fafeldolgozó gazdaságok megelőző intézkedései a korábbinál jóval hatékonyabbak voltak. Tűzvédőpásztákat és zöldsávokat létesítettek, tűzfigyelőőri szolgálatot szerveztek stb. Ugyanakkor a MÁV részéről is fokozottabb volt az elővigyázatosság az előző évinél. Ennek egyik bizonyítéka, hogy mozdonyszikrától az össztüzeknek csak 4, és szabadban tüzeléstől is csupán 5%-a keletkezett,

Ezzel szemben számottevően növekedett a robbanás és elektromos áram okozta tüzek száma. Az elektromos berendezések meghibásodásából adódott 103 tűzeset az elavult hálózatok mielőbbi felújításának sürgősségére figyelmeztet.

Hasonlóan, az öngyulladásból eredő tüzek is különös figyelmet érdemelnek – hangsúlyozta az előadó. Általában igen nagy károkat okoznak, holott a feldolgozás és a tárolás technológiai folyamatainak helyes meghatározásával és szigorú betartásával elkerülhetők vagy legalábbis csökkenthetők lennének.

A beszámolóból az is kitűnt, hogy a tárca tűzkárának 74%-a a mezőgazdasági nagyüzemeket, 16%-a az élelmiszeripart, 10%-a pedig az erdészetet és a faipart sújtotta.

Az egyes termelési ágazatok tűzrendészeti tevékenységének elemzése során Szakács elvtárs elmondotta, hogy az Állami Gazdaságok Országos Központja felügyelete alá tartozó gazdaságokban számottevő a javulás: a tűzesetek száma és a tűzkárérték egyaránt csökkent. Ugyanakkor számos szabálytalanságra is rámutatott. Többek között arra az általános jelenségre, hogy a gazdaságok nagy részénél nem megfelelően megoldott a villanyszerelők és hegesztők oktatása, továbbképzése; igen sok gépjármű nincs felszerelve feszültségmentesítővel; a kazlak hőmérsékletének mérése nem az előírás szerinti, vagy pl. jó néhány helyen házilag készített olajtüzelésű berendezéseket használnak a tűzrendészeti hatóság engedélye nélkül.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek tűzrendészeti munkáját illetően is fejlődés tapasztalható. A megyei és a járási tanácsok illetékes osztályai mindinkább segítik, irányítják és ellenőrzik a tsz-ek kapcsolatos tevékenységét. Korábban rendeletekkel szabályozták a tsz-vezetők kapcsolatos teendőit, ezt követően pedig felhívások, irányelvek kiadásával járultak hozzá az eredményesebb tűzrendészeti munkához.

A tárca másik nagy és fontos területe, az élelmiszeripari ágazat tűzrendészeti tevékenységében is jelentős az előrehaladás. A gazdasági vezetők – a korábbiaktól eltérően – ma már elsődlegesnek tartják a tűz elleni szervezett védekezést. Az iparágak pártszervezetei is beszámoltatják a tűzrendészeti előadókat végzett munkájukról és rendszeresen figyelemmel kísérik azt. A Debreceni Dohánygyár pártbizottsága pl. a tűzrendészettel aktívan foglalkozó dolgozók tevékenységét egyben pártmunkának is tekinti. A gabona-, dohány, édes- és konzervipar, de még több iparág vezérigazgatói a jelentősebb vállalati értekezleteken, műszaki konferenciákon külön is foglalkoznak a megelőző tűzvédelem kérdésével.

1969-ben az országos vállalatok és trösztök jelentős anyagi ráfordítással fokozták az ipar tűzbiztonságát. A Dohányipar 13, a Gabona Tröszt 6, a Magyar Édesipar 4 millió forintot fordított tűzvédelmi felszerelések beszerzésére, fafödémek kicserélésére és az elektromos hálózat korszerűsítésére,

Elismerésre méltó a Szeszipari Országos Vállalat által meghonosított gyakorlat, mely szerint a középvezetőknél prémium-feltétel a tűzrendészeti utasítások betartása.

Az erdészet- és faipar valamennyi szerve feladattervet készített a tűzrendészeti munka tervszerűbbé tétele érdekében. A terv végrehajtását a vezetők, tűzrendészeti előadók és bizottságok egyaránt elősegítették. Tevékenységük nyomán a tűzesetek száma 42, a tűzkárok összege pedig 36%-kal csökkent. Munkájukban sok-sok segítséget nyújtott a Magyar Természetbarát Szövetség által szervezett Társadalmi Erdei Szolgálat, amelynek tagjai vasár- és ünnepnapokon rendszeresen járőröznek.

A tárca egészének tűzrendészeti munkáját összegezve az előadó megállapította, hogy a gazdaságok s vállalatok vezetői, valamint a tsz-ek elnökei általában végrehajtják a tűzrendészeti jogszabályi rendelkezéseket. Rendszeresen értékelik gazdaságuk, üzemük tűzrendészeti helyzetét és a lehetőségekhez mérten gondoskodnak a megelőzést szolgáló biztonsági intézkedésekről. Következetesek a jó munka elismerésében, és szükség esetén a felelősségrevonásban.

A beszámolót követően számos hozzászólás hangzott el, s a válaszadás után *Polonkai Albert* rendészeti és szervezési osztályvezető zárszavával ért véget a tanácskozás.

–k–

Annak ellen az algyői 168-as olaj- és kút tüze napokon keresztül foglalkoztatta közvéleményt, az eloltást követően pedig rom héten át vártunk a hírre, amíg siker elzárni a veszedelmes kitörést. Olvasóink n emlékezhetnek rá, lapunkban is megírt hogy az igen heves tüzet 1968. decemb 26-án a szovjet elvtársak segítségével, Szovjetunióból hozott speciálisan olajk tüzek oltására készített tűzoltógépjámű sikerült eloltani. A kút elzárásának rend vül bonyolult műveletében is a szovjet sz értők működtek közre, s a roppant erőfes tést igénylő művelet végül is 1969. janu 16-án az olajbányászok győzelmével ért get.

Kőolaj- és földgázkincsünk feltárása kitermelése során továbbra is

fennáll a veszély

újabb kitöréseknek, s azok kapcsán a 16 ashoz hasonló kúttüzeknek. Ezért, a szo jet tapasztalatok felhasználásával, az O ságos Kőolaj- és Gázipari Tröszt — BM TOP-pal egyetértésben — megkezd a felkészülést a hasonló balesetek elhá tására. Az OKGT vezérigazgatója felajá lotta, hogy gázturbinás tolósugár-hajtóm ves tűzoltógépeket gyártat, ha a Tűzre dészet begyakoroltatja az új tűzoltástec nika alkalmazását a területileg érint tűzoltóegységekkel. A Magyar Néphads

Az algyő

reg egyik alakulata vállalta, a VK—1- típusú tolósugár-hajtómű felszerelését t repjáró gépjárműalvázra.

Az első hazai tolósugár-hajtóműv tűzoltógépjármű tavaly decemberben k szült el. Közben az OKGT az algyői ola mezőn olyan gyakorlóterületet alakít ki, ahol gáz- és olajkitörést lehet imitá ni, s az így előidézett tüzet oltani.

Az 1-es gázkút teljes hozama (kb. N m³/sec földgáz) egy 100 méterre b mélyített, lecementezett gyakorlókútba v zethető, ahová aggregátorok segítségév olaj beszivattyúzására is mód van a kú nyomásnak megfelelő értéken. A gy korlókút kútfejkiképzése azonos a me többi termelőkútjáéval, s a kútfejakna hasonló kialakítású. A területen kedve vízvételi hely kiépítésére is lehetős volt a közeli csatorna partján. Ilyenfo mán módunkban áll, hogy kellő bizto sággal és szabályozhatóan adagolhass az olajat és földgázt, vagy egyidőb mindkettőt a gyakorlókútba. A kútr hiányzik az ún. „karácsonyfa", így a b táplált gáz és olaj függőleges sugárb hagyja el a kútfejet. A béléscsövön fe szerelt oldaltolózárak lehetőséget biztos tanak arra, hogy az 168-as kútéhoz h sonló

kettős kitörés

imitáljunk, tehát a függőleges sugár kívül az aknában egy oldalirányú kit rés is létrehozható.

A 168-as kút kitörése során a szaken berek becslése szerint kb. 1 millió Nm gáz és 1000 m³ olaj égett el naponta. gyakorlókúton kb. 800 000 Nm³/nap gá és 5000 m³/nap olajhozamnak megfele

enzitás biztosítható a tűzoltási gyakorok idejére.

dén május 11-én kezdtük a gyakorlatot győn. Másnaponként végeztük a tűzoli kísérleteket, ezáltal mindig azonos igálati csoport működött közre, és sirült jól elsajátítania a tolósugár-hajtóivel való olajkúttűzoltás technikáját.

A kísérleteken a szegedi, hódmezővásárlyi, orosházi egységek vettek részt, de késcsabáról és Kecskemétről is kirenltünk gépjárműfecskendőket.

A tűzoltáshoz szükséges vizet 3 db 3500) és 2 db 1500 l/p-es szivattyúval szálottuk a gyakorlótér melletti csatornából. 13 500 l/p körüli vízmennyiség elegenbnek bizonyult az oltáshoz, s az a követezőképpen oszlott meg:

tolósugár-hajtóműhöz (3 db ∅ 32 mm-es lövőke, 6 atm nyomás)	4950 l/p
4 db vízágyúhoz (lövőke ∅ 28 mm, működési nyomás 10 atm)	6480 l/p
4 db védősugárhoz (lövőke ∅ 18 mm, működési nyomás 4 atm)	1680 l/p
	13 110 l/p

így biztosítva a tolósugár-hajtóműves gépjármű behatolását.

A hűtés megindulása után kb. 25 méterre közelítette meg az égő kútfejet a gép, majd a 3 db „M" tömlő felkapcsolása után további 10 méterrel hatolt előbbre. A már alapjáraton működő turbina fordulatszámát kezelője fokozatosan növelte, s az mintegy 2 perc alatt elérte a kb. 11 000-es fordulatszámot. Ekkorra a víztáplálás is üzembe lépett. A hatalmas vízködsugár

óriási erővel

kezdte ostromolni a fülsiketítő zúgással kiáramló égő gáz- és olajsugarat. Közben a gáz- és olajbetáplálást is maximálisra fokoztuk a gyakorlókútba.

Az oltógép kezelője manőverezni kezdett a hajtóművel, és a sugarat a kútfejre irányította. Rövid sugármozgás után elaludt a függőleges láng, de az oldalkifúvás tovább égett. Lejjebb irányította az oltósugarat. Erre csökkent ugyan az oldalkifúvás tüze, de visszagyulladt a függőleges sugár. Néhányszor megismétlődött a jelenet, amíg a láng teljesen eltűnt, s csak a szétporlasztott olajsugár lövellt a magasba. Rövid hűtési periódus után csökkentették a turbina fordulatszámát, majd

kísérletsorozat

A kísérleteknél szerzett tapasztalatok birtokában május 15-én a BM TOP vezetőinek, 19-én pedig az olajipari szakemberek s meghívott hazai és külföldi vendégek előtt tartottunk bemutató tűzoltási gyakorlatot.

A gyakorlat során feltételeztük, hogy a kitört és égő olaj- és gázkút környezetéből a roncsokat és egyéb akadályozó anyagokat már eltávolították; a terep tiszta, csupán a tűz eloltása szükséges az elzárási munkák megkezdése előtt. (Tudjuk, hogy a 168-as kút tüzének oltásakor a roncseltávolítás jelentette a legfáradságosabb munkát, s több napot vett igénybe.)

A tűzoltógépjárművek is a vízszerzési helyen állottak. Feltételeztük, hogy az ilyen tüzek oltásához szükséges vízkészlet is rendelkezésünkre áll. (A 168-as kút oltásakor ugyancsak hatalmas, több napig tartó erőfeszítéssel járt a kellő vízmennyiség biztosítása.)

A kútfejen kiáramló gázt hevesen égő gyújtótöltettel lobbantottuk lángra, majd a gáz intenzitását fokoztuk, és az olaj betáplálását is megkezdtük. Fokozatosan kb. 500 000 Nm^3/nap gáz és 1000 m^3/nap olajnak megfelelő mennyiségig növelték a gyakorlókút hozamát, és néhány perces „melegítés" után kezdődött az oltás.

Az alapvezetékeket tömlőszállító gépjárműről szerelték. Elsőként a 4 db védősugár lépett működésbe, ezek támogatásával szerelték meg a 4 db vízágyút. (A vízágyúk ugyancsak a 168-as kút oltásánál szerzett tapasztalatok alapján készültek. Két gumikeréken egy személy által is könnyen mozgatható szerkezetek, 28 és 32 mm ∅-jű cserélhető lövőkével és habsugárcsővel felszerelve.) A 4 db vízágyú a támadási irányból hűtötte a lángfrontot, megszüntették a víztáplálást. Az oltás befejeződött.

A tolósugár-hajtóműves gép kivonult, leálltak a védősugarak és 2 db vízágyú is. Kettő tovább működött, biztosítva a kitörés elfojtását, amit a kitörésvédelmi brigád végzett el. Közben olaj helyett vízszállításra kapcsoltak át az aggregátok, ezzel imitálták a kitörést. A feltörő vízsugárra daruval emelték rá a kitörésgátlót, majd annak rögzítése után elzárták a kutat.

A kísérletek során 12-szer ismételtük meg az oltást. Kezdetben kisebb gáz- és olajintenzitással 20—30 mp alatt

könnyedén sikerült

eloltani a tüzet. Akkor sem okozott nehézséget az oltás, ha csak a függőleges sugár égett, oldalkitörés nélkül. 1000 l/p körüli olajbetáplálásnál a sugárhajtómű irányítója még játszva oltotta el a lángot, de ahogyan növeltük a betáplált olaj mennyiségét, egyre nehezebben lehetett megbirkózni a tűzzel. Eszerint kb. a 3000 l/p olajmennyiség és az oldalkitörés hatása a határ, amelynél még hatásos az egy tolósugár. Ennél nagyobb vagy bonyolultabb tűznél már két, esetleg három ilyen gép bevetése szükséges.

A kísérletek alatt kárhelyi URH-rádióval tartottuk a kapcsolatot. A Veszprém típusú rádió 1-es csatornáján a tűzoltásvezető és a háttérparancsnok, valamint a vízágyúkezelők tartották a kapcsolatot. A 2-es csatornán a tolósugár-hajtómű irányítója volt összeköttetésben a kísérletvezetővel, míg a 3-as csatornán a gáz- és olajbetáplálást vezéreltük. Így a kísérletvezető utasításának megfelelően történhetett a tűz intenzitásának fokozása, s az oltás során a hajtómű manőverezésének irányítása.

A kísérletek közben a tűzoltó elvtársak megszokták a kitörő gáz és olajsugár süvítését, amelynél csak a tolósugár-hajtómű turbinájának hangja volt erősebb.

Gyakorolták a mozgást a felázott talajon, erős hősugárzásban. A hazai gyártású alumínium fóliás védőruhák első példányait is ez alkalommal próbáltuk ki, teljes sikerrel. Nagy segítséget jelentett a sisakra szerelhető arcvédő, amelynek hiánya miatt a 168-as kút oltásakor még annyit szenvedtünk. Az arcvédők első szériáját már használják, s rövidesen az egész állomány egyéni felszereléseként rendszeresítik.

A kísérletek tanulsága egyetlen mondatban sűríthető: a szovjet elvtársak által kikísérletezett tűzoltási mód a legegyszerűbb és legbiztosabb a nagynyomású gáz- és olajkút tüzének oltására.

Kiváló munkát végeztek néphadseregünk szakemberei is, amikor a szovjet felszerelés alapján, azzal azonos kivitelű, tűzoltástechnikailag egyenértékű gépet készítettek. Az új szer a szegedi parancsnokságon áll készenlétben, s szükség esetén bármikor bevethető.

Az új vízágyu próbája is jól sikerült. Könnyen mozgatható, jól kezelhető. Még az idén beszerzésre előirányzott 20 db hab—vízágyú értékes felszerelése lesz tűzoltóságunknak.

A hősugárzás ellen védő hazai gyártású ruha szintén beváltotta a hozzá fűzött reményeket. 500 C° körüli hőmérsékletet mutatott a hőmérő, ahol ebben a ruhában még dolgozni lehetett. Reméljük, nagyüzemi gyártása mielőbb megkezdődik a Szegedi Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál, s valamennyi egységet elláthatunk hővédő ruhával.

Az arcvédő alkalmazására sem csupán olajkút-tüzeknél kerülhet sor a jövőben, várhatóan a tapasztalatok más tüzeknél is hasonlóan kedvezők lesznek, mint Algyőn.

A májusi kísérletekkel

nem fejeződött be

az olajkúttüzek oltásának gyakorlása. A későbbiekben, az olajiparral összehangoltan, évenkénti megismétlésüket javasoljuk. A gyakorlatokban a határos megyék tűzoltóinak bevonását feltétlenül szükségesnek tartjuk, s hasonlóan azoknak a megyéknek egy-egy rajáét is, ahol olaj- vagy gázkutak vannak. Ez annál is inkább szükséges, mert — a terveknek megfelelően — további két ilyen oltógép készül, s azokat az ország más kőolaj- vagy földgáz-lelőhelyeinek térségében szándékozunk szolgálatba állítani.

Meggyőződésünk, hogy a kísérletek a részvevő tűzoltók és a gyakorlatokat megtekintő tűzoltó és olajipari szakemberek számára egyaránt igen sok tanulsággal szolgáltak. Köszönettel tartozunk a szovjet elvtársak nagyon értékes szakmai segítségéért, a néphadsereg katonáinak munkájáért, s az olajipar vezetőinek igen jelentős anyagi segítségéért. Felkészültünk ugyan, s most már a legmodernebb tűzoltástechnika birtokában állunk készenlétben a 168-as kút kitöréséhez hasonló tüzek oltására, mégis azt kívánjuk: soha ne legyen szükség kísérleti tapasztalataink hasznosítására.

Strádi Géza
tű. alez.

JUBILEUM

Fennállásának tizéves évfordulóját ünnepelte június 5-én a Központi Fizikai Kutató Intézet létesítményi tűzoltósága. Dr. Boros Zoltán, az intézet igazgatási és gazdasági igazgató-helyettesének megnyitója után dr. Deák Antal, a rendészeti osztály vezetője méltatta ünnepi beszédében a szervezet tizesztendős tevékenységét, s adott rövid áttekintést az intézet tűzrendészeti helyzetéről. Mint — egyebek közt — elmondotta, az annak idején Vida Ferenc parancsnokságával megalakult 23 fős egység tagjainak zőme ma is aktív társadalmi munkása az ügynek. Az évek során — a tűzrendészeti bizottsággal és a tűzfelelősi hálózat tagjaival együttesen — számos, az intézet sajátos helyzetéből adódó feladat sikeres megoldásának voltak részesei. Az intézetben levő állami egységgel együttműködve jelentős szerepet vállaltak a megfelelő biztonsági körülmények kialakításában.

A beszédet követően számos aktíva részesült elismerésben, jutalomban.

Az ünnepségen megjelent dr. Farkas György vezérőrnagy, országos parancsnok, s a tűzvédelemben különösen kiemelkedő munkát végzettek részére dicsérő elismerést, az egység részére pedig ajándékot adott át.

A rendezvény az igazgatóhelyettes zárszavával ért véget.

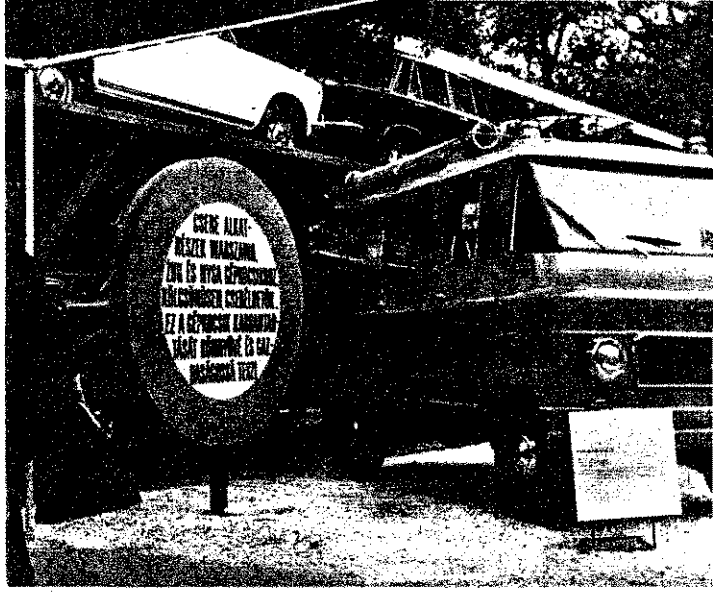

BNV

Különösebben gazdag választékkal ezúttal sem szolgáltak a kiáll szerelésekből a Budapesti Nemzetközi Vásáron. A hazaiak közül a magára a figyelmet Multicar 22 alvázra szerelt 2 db 250 kg-os porr közelmúltban bemutatott BH—200-as, nagykiadósságú habot fejeszt A külföldieknél a lengyelek „ZSUK" tűzoltófurgonja volt figyelem belső kialakításával és felszereléseinek elhelyezésével.

HÍREK • E

BEMUTATÓ

Újszerű rendezvény részesei lehettek a meghívott szakemberek május 15-én délelőtt az ÁFOR csepeli bázistelepén. Az ELZETT FLIMTűzoltókészülék Gyáregysége azokat a saját gyártmányú oltókészülékeket mutatta be, amelyeket az ÁFOR kezelésében levő telepeken és kutaknál alkalmaznak készenléti célokra. Egyúttal a felszerelések alkalmazási módját is láthatták a részvevők, s hatásfokukról is képet kaptak.

A bemutatót a Nemzeti Szabadkikötő állami egységének érdekes oltási kísérlete egészítette ki.

VERSENY

Hivatalosan június 14-ével fejeződött be az idei járási versenyek szezonja. Néhány találkozó, az árvíz sújtotta járásokban végleg elmaradt; egyes helyeken a tervezettnél későbbi időpontban kerül sor a rendezvény lebonyolítására — a védekezési munkálatokban való részvétel miatt.

Budapesten május 23-án a BKV Előre sportpályán folytatódott, majd a 31-i Láng Vasas sporttelepi találkozóval ért véget a körzeti versenyek sorozata.

A kiskunfélegyházi verseny Kőmpöcön zajlott le május 24-én, s a járási székhely rajainak sikerét hozta. Három üzem és a Dózsa Tsz csapata szerzett elsőséget a 43 rajból álló mezőnyben.

Pest megyében a monori járás rendezvényének ezúttal Ecser volt a házigazdája. És nem is akármilyen, mert az önkéntesek május 31-i versengését szinvonalas kultúrműsor egészítette ki — híven a helyi hagyományokhoz.

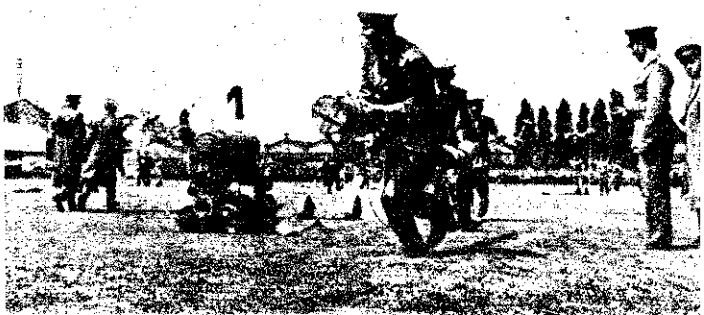

ÜNNEPI KÖZGYŰLÉS

Az idei első budapesti körzeti versenyen a Konzerv- és Húsipari Szállítási és Készletező Vállalat férfi raja győzött a 400-as kategóriában. Sorrendben ez volt a harmadik győzelmük az utóbbi három évben, ami igen komoly teljesítménynek számít egy népes, erős mezőnyben, s nemcsak a központi apparátus 60 fős testületének hírnevét öregbítette, hanem a IX. kerület tekintélyének növeléséhez is komoly hozzájárulás volt.

Temesi Ignác igazgató ünnepi közgyűlés keretében méltatta az eseményt. 4000 forint jutalommal honorálta az elismerésre méltó fegyvertényt, a kerületi parancsnokság pedig azzal, hogy a raj tagjai egy rendfokozattal előbbre léptek.

A hét vidéki kirendeltséggel rendelkező vállalatnál évek óta megkülönböztetett figyelmet fordítanak a tűzvédelemre. Érthetően. Kétszáznál több tehergépjárművet fenntartani önmagában is veszélyes „üzem". És ha ehhez hozzávesszük a szolgáltató és készletező tevékenységet is, még több érv szól a biztonsági tényezők megteremtése, s amellett, hogy jól képzett önkéntesi gárda segítsen a megelőzésben, és álljon készenlétben.

Ezek a körülmények késztetik az igazgatót és a vállalat vezetését arra, hogy kiemelt feladatnak tekintsék a tűz elleni védekezésből legtöbb részt vállalókkal a fokozott törődést. Az eredmények a szemlélet egészséges voltát igazolják. Meg azt, hogy egy olyan gárdára lehet és kell is építeni, amelynek soraiba az érdem az egyetlen ajánlólevél.

MÉNYEK

NAGYÜZEMEK VETÉLKEDÉSE

Kilenc nagyüzem raja mérte össze felkészültségét június 6-án délután a Budapesti Csokoládégyárban. A IX. kerületiek vetélkedőjére ezúttal másodízben került sor. A tét, a tavalyihoz hasonlóan, ezúttal is a vándorserleg elnyerése volt, amelyet a részvevő gyárak vezetése alapított, s amely az alapító okmány szerint, véglegesen háromszori megszerzője birtokában marad.

A Budapesti Vegyiművek Illatos úti, illetve Kén utcai telepe, a Hazai Fésűsfonó- és Szövőgyár, a Magyar Gyapjúfonó- és Szövőgyár, a Fegyver és Gázkészülékek Gyára, a Budapesti Húsipari Vállalat, a KERIPAR, a MEDICOR Művek és a BUCSOK rajainak versenyéből jó szerelési idővel, de nagy hibaszázalékkal, a Vegyiművek Illatos úti telepének gárdája került ki győztesen.

A kupavédő házigazda együttesnek ezúttal a második helyezéssel t megelégednie. Különösebb bánkódásra azonban így sincs okuk, Borsodi Mihály igazgató (a képen a serleget adja át) által kiláhelyezett 5 napos jugoszláviai jutalomkirándulás feltételeinek eleltek: az első három között végeztek.

Miután a benevezett üzemek vezetése 2—2 ezer forinttal járult hozzá adezvényhez, a versenynek nem volt „vesztese".

TÁJÉKOZTATÓ

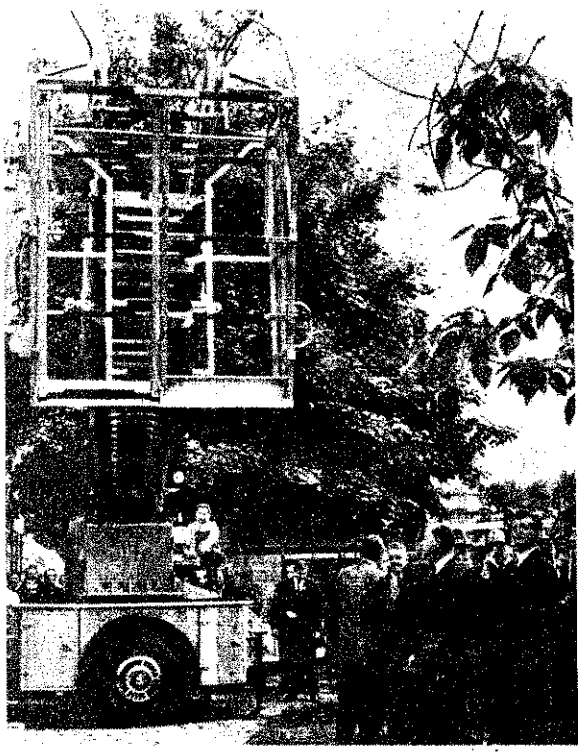

Május 29-én szerbemutatóra hívta meg az országos és budapesti parancsnokság vezetőit, vezető beosztású dolgozóit a MAGIRUS—DEUTZ-cég képviselője a BNV-re. A meghívottaknak bemutatták a vásáron kiállított, kooperációban készült, Csepel—710-es alvázra épített 30 méteres gépezetes MAGIRUS tolólétrát. Ezt követően tájékoztatták a résztvevőket a nagyhírű konszern kiterjedt gyártmánycsaládjának legújabb speciálszer-típusairól, a kapcsolatos fejlesztési tervekről, majd Frankfurt am Main tűzrendészeti főfelügyelője ismertette a tartományi főváros tűzoltóságának tevékenységét, igen korszerű technikai felszereléseit.

Forgách Géza tű. őrgy.:

TŰZOLTÓ TŰZEK és ANYAGOK 9

Az állékonyság egyrészt a már tárgyalt két jellemző összetevője, másrészt szilikonok adagolásával, illetve infrakezeléssel javítható.

A Magyarországon gyártott oltópor 98,5% nátriumhidrogénkarbonátot ($NaHCO_3$ és 1,5% magnéziumtearátot [$(C_{17}H_{35}COO)_2Mg$] tartalmaz. A szemcse nagysága: 20—80 μ között változik, 60%-a elméletileg 40 μ-os. Mai ismereteink szerint, oltóképesség és továbbíthatóság szempontjából egyaránt a 40 μ szemcseátmérőjű oltópor a legmegfelelőbb. Oltóképessége például négyszerese a 400 μ szemcseátmérőjű oltópornak. Érdekes viszont, hogy a szemcseátmérő további csökkentésével az oltóképesség nem növelhető.

A por oltóhatásával kapcsolatban több elmélet látott napvilágot. Elsősorban a hőbomlási folyamatot nézve

$$2Na\,HCO_3 \xrightarrow{\text{hő}} Na_2\,CO_3 + H_2O + CO_2$$

a keletkező víz és CO_2 fojtó- és hűtőhatásának tulajdonítják az oltást. Ezt a feltevést el kell vetnünk [9]. Gyakorlati kísérletekkel bebizonyították, hogy az oltópornak csak viszonylag kis része megy át ezen az átalakuláson, és az így képződött CO_2 — ami a felhasznált pornak csak mintegy 4 súlyszázaléka — és H_2O mennyisége jelentéktelen. Ugyanezért hanyagolandó el a folyamat endoterm jellege is. Bizonyított továbbá, hogy olyan porok, mint pl. a talkum, melyből víz vagy CO_2 nem keletkezhet, szintén képesek benzintűz oltására.

Egyes szerzők a porfelhő fojtóhatását helyezik előtérbe, és a levegő — oxigén — távoltartásával magyarázzák az oltóhatást. Bár a fojtóhatás bizonyos — elhanyagolandó — százalékban fennállhat, semmi esetre sem ez adja a tényleges oltást. Kísérleteink során ugyanis világosan megfigyelhető volt, hogy az oltás rendkívül gyorsan megy végbe. A csak fojtóhatással végzett egyéb oltásoknál a lángkialvás jóval később következett be, a láng mintegy küszködve sokáig égett. Ilyen jelenség a porral oltáskor nincsen, megfelelő pormennyiség esetén a láng azonnal kialszik.

A por oltóhatása [10] tulajdonképpen az égési láncreakció kinetikájával magyarázható. Az oltás során a lángzónába juttatott szilárd részecskék heterogén antikatalízisa játszódik le nagatív falhatás formájában. A szilárd porrészecskék „edényfalként" viselkednek a lángban. A láncvivő szabad atomok és aktív gyökök ütköznek a porrészecskékkel, és azoknak energiát adnak át. A megmaradó energiatartalom olyan kicsi lesz, hogy a következő részecskét nem éri a szükséges aktiválási energia. Ezzel a láncreakció mechanizmusa megszakad, a láncletörés bekövetkezik. Az így megsemmisült szabad gyökökkel tulajdonképpen csökken az aktív gyökkoncentráció meg az égési sebesség, és az égés abbamarad.

Ez akkor következik be, amikor

$$\delta = \beta,$$

ahol δ a lánctovábbítás, míg β a láncletörés valószínűsége.

De Soete szerint a láng eloltásához szükséges pormennyiség

$$W = \frac{3\,\pi^3\,\varrho^r\,M_r\,V_{no}^2}{32\,R\,T_o\,\lambda\,f_s}$$

egyenlettel számítható ki.

Az egyenletben

ϱ = a por fajsúlya
r = a porszemcsék átmérője
M_r = a reagáló anyag átlagos molekulasúlya
T_o — a láng átlagos hőmérséklete
λ = a szabad gyökök úthossza és
f_s = a porszemcsék felületére jellemző állandó.

A laboratóriumi mérési eredmények igazolták a W és V_{no} közti de Soete lineáris összefüggést. A külföldi szakirodalom és a hazai kísérletek egyaránt azt bizonyítják, hogy lángköbméterenként átlagosan 300 g/sec porintenzitás biztos oltást eredményez. Bizonyos szélsőséges esetek alkalmával, pl. H_2-tűz oltásakor, azonban legalább 600 g/m³, sec intenzitás szükséges.

Az eddigiekből következik, hogy a porral oltás tulajdonképpen lángoltás. A porsugárral tehát nem a tűz fészkét, hanem a lángzónát kell támadni. Mindig csak akkora lángtérfogat oltható el a porral, amit egyszerre be lehet vele „takarni". Porral oltáskor a hosszú ideig tartó oltogatás nem vezet eredményre. Éppen ezért a tűznagyságoktól függően széles skálájú porintenzitást lehetővé tevő készüléksorozatot kell gyártani a következmények kielégítésére. Ennek megfelelően a tűzoltókészülékek viszonylag nagy teljesítményválasztéka ismert a 0,2 kg/sec teljesítménytől egészen a 90 kg/sec-os porteljesítményig.

A por kihordására a tartályból inert gázt, általában nitrogéntt használnak. Újabban Franciaországban és Magyarországon a szén-dioxidot alkalmazzák hajtógázként. Ez elsősorban a kisebb tároló-palack-térfogat és -súly következtében 500-szoros expanziója miatt egyrészt gazdaságosabb a csak 100-szoros expanziójú hagyományos nitrogénnél, másrészt a palack töltése is egyszerűbb. Előny továbbá a csővezetékben keletkezett szénsavhó szekunder expanziója, mivel akadályozza a vezetékrendszer eltömődését.

Az oltóporokkal kapcsolatban meg kell még említeni, hogy az $NaHCO_3$ alapú oltópor gáz-, tűzveszélyesfolyadék- és elektromos tüzek oltására alkalmas. Különféle összetételű porokat használnak a parázsoltásra és a fémtüzek oltására. Újabban a $KHCO_3$ alapú oltóport is használják, ez a visszagyulladás ellen nyújt nagyobb biztonságot.

Látjuk, hogy a porral oltás — mind készülékek, mind oltóanyagok tekintetében — napjainkban is fejlődésben van. Készülékek vonatkozásában nagyobb teljesítmények elérésére törekednek. Az oltópornál talán a hő hatására lejátszódó oltóanyag-bomlás kihasználása lehet a fejlődés útja. Célszerűnek látszik olyan oltóanyag kifejlesztése, amely a kémiai átalakulás segítségével az égési reakcióhoz szükséges O_2 megkötésével növeli az oltópor hatékonyságát.

Másik érdekes kutatási tématerület lehet a gázelnyelő porok alkalmazása. Elérhetőnek látszik kis százalék kovasavőrlemény keverése az oltóporhoz, amivel például lehetséges a Freon 12 oltógáz elnyeletése. Ez a porpisztolyban és a lángzónában expandálva megtöbbszörözheti az oltás eredményességét.

A tűzveszélyes folyadékok oltásakor a kombinált oltási módok alkalmazásának szükségessége lép előtérbe. Mivel a porral oltásnak hűtő és fedő hatása lényegében nincsen, a visszagyulladás veszélye a párolgás megszűnéséig fennáll. Ezért célszerű nedves vízzel vagy habbal kombinálni a porral oltást. Ekkor viszont a anyagok összeférhetetlensége idéz elő akadályt. A víz megsemmisíti a por oltóhatását, a habot viszont a por roncsolja. E hátrányok azonban kiküszöbölhetők ugyanazon alapanyagú oltóanyagok alkalmazásával, vagy helyes időrendi sorrend biztosításával. Célszerűnek látszik továbbá az utóbbi időben feltűnt „könnyűvíz" is. A könnyűvíz a porral egyidejűleg alkalmazható. Ilyenkor a lángoltást a por „elvégzi", a folyadék felszínén szétterülő enyhén felhabosodott könnyűvíz pedig zárt fedőréteget képezve, a visszagyulladást akadályozza meg. Ilyen kombinált oltás lehetséges az Ansul cég LW-Purple K oltóberendezésével. Ebben külön tartályban tárolják az FX—183 felületaktív adalékanyagot és a Purple K nevű oltóport.

3.10 Olajfelszívó anyagok

Napjainkban az energiahordozók körében — a szilárd tüzelőanyagok rovására — egyre inkább a folyékony halmazállapotú szénhidrogének kerülnek előtérbe. Ez utóbbiak égésekor nem elég csak az oltásról gondoskodni, hanem intézkedni kell a szétfolyt mennyiségek összegyűjtéséről is. Vasúti vagy közúti tartálykocsik karamboljainál, olajszállító vezetékek törésekor elsősorban a szétfolyt olajmennyiségek összegyűjtésével előzhető meg a tűzkatasztrófa. Az összeszedés az ún. olajfelszívó anyagok segítségével lehetséges. Ilyen például a vulkanikus kőzet őrlésével és habosításával készített Ekoperl nevű olajfelszívó por. Saját súlyának 500-szorosát képes magába szívni, és ezt nem is adja le. Összegyűjtésre nyitott rakfelületű tehergépkocsikkal lehetséges. Ilyen készítmények még: Ascivit—Torf, Fayencit B, Sangolith KMW stb. A kár felszámoláshoz természetesen speciális felszerelések is szükségesek, pl. a csatornaszemek lezárására alkalmasak stb. Ezeket az olajszívó anyagokkal együtt „katasztrófa"-gépkocsikon tartják készenlétben.

Csakis az oltóanyagok és oltóhatások ismeretében lehetséges a különféle tüzek oltásához a megfelelő oltóanyag, eszköz vagy -készülék, illetve tűzoltási mód megválasztása. Természetesen itt egyéb szempontokat — mint pl. elektromos vezetőképesség, a vízkár jelentősége, tűznagyság stb. — is figyelembe kell venni. A kiválasztáshoz a mellékelt táblázat is segítséget nyújthat. Ebben a megfelelőség sorrendjében az egyes éghető anyagcsoportokhoz javasolt oltóanyagot tüntettem fel.

Különös tekintettel a vegyipar fejlődésére, a földgáznak mint alapanyagnak, a szénhidrogénnek mint energiahordozónak az egyre kiterjedtebb felhasználására, ma már nem nélkülözhetjük a kapcsolatos rendszerezett ismereteket.

E cikk keretében igyekeztem a már régi, jól alkalmazott módszereket úgy összehangolni a legújabb kutatások eredményeivel, hogy az így szerzett ismeretek a gyakorlatban is alkalmazhatók legyenek. Örülnék, ha ez a törekvésem úgy valósult volna meg, hogy olvasóink a cikkből egyes gondolatokat tényleges tűzoltások során is felhasználhatnának.

IRODALOMJEGYZÉK

1. LAVROV—SURIGIN: Az égés- és gázosításelmélet alapjai. Budapest, Műszaki Könyvkiadó 1965.
2. Dr. NÉMETH ANDRÁS: Égésen alapuló vegyipari eljárások. Budapest, Műszaki Könyvkiadó 1963.
3. SCHEICHL, LUDWIG: Brandlehre und chemischer Brandschutz. Heidelberg. Dr. Alfred Hüthig Verlag GMBH 1958.
4. KONDRATYEV, V. N.: Gázok kémiai reakcióinak kinetikája. Budapest, Akadémiai Kiadó 1966.
5. de SOETE, G.: Revue de l'Association Francaise dex Techniciens du Pétrole. 184, 19—37 (1967).
6. JAMISON, W. B.: Brandwacht. 3. 57—59. (1966).
7. KURBATSZKIJ— IVANOV: Pozsarnaja Technika. 6. 3—14. (1965).
8. WEBNER, V.: Brandschutz. 10. 222. (1966).
9. FRIEDRICH, M.: VFDB Zeitschrift, Forschung und Technik im Brandschutz, Wirkungsweise von Trockenlöschmitteln 8. évf. 2. különszám (1960).
10. Dr. SCHREIBER, H.: Unser Brandschutz. 11. 74—84. (1966).

TŰZOSZTÁLYOK		JELLEMZŐ ÉGHETŐ ANYAGOK	JAVASOLT TŰZOLTÓ ANYAG
A	A_1	Lánggal és parázzsal égő szilárd anyagok (fa, szén)	Víz Tűzoltó habok (Parázsoltó por)
	A_2	Növényi és ásványi őrlemények, állati termékek (dara, korpa, bőr)	
	A_3	Szálas növényi és állati termékek (rongy, gyapot, gyapjú)	
B	B_1	Tűzveszélyes folyadékok (benzin, hígítók)	Tűzoltó habok Oltópor Halogén gázok
	B_2	Hő hatására folyékonnyá váló anyagok (zsír, viasz, gyanta)	
	B_3	Habtörést okozó vagy vízzel keveredő éghető folyadékok (alkohol, éter, aceton)	Nagy kiadósságú hab Oltópor
C		Éghető gázok	Oltópor Inertgáz-vízköd Gőz
D		Éghető könnyűfémek	Különleges oltópor
E	E_1	Nagyfeszültségű elektromos berendezések feszültség alatt	Oltópor CO_2
	E_2	Kisfeszültségű erős- és gyengeáramú berendezések feszültség alatt	
		Éghető porok (liszt, szénpor, korom)	Nedvesvíz
BÚT		Bányák, szellőzetlen zárt helyiségek tüzei A—F-ig	(A—F-ig) Bányaüzemi oltókészülékek (védett, zárt kivitel, különböző töltettel)

VIGYÁZZUNK, BALESETVESZÉLYES!

Ilyenek a lépcsők, közlekedési utak, nyomástartó edények, különféle elektromos berendezések, a villámvédő rendszer, az általános világítás, szellőzés, higiénia stb.

Ide tartoznak a tűzoltóság tagjai által, illetve a tűzoltóobjektumok területén folytatott szakipari tevékenységek, raktározások balesetveszélyei is.

Itt ugyanosak százszázalékosan kötelezők az érvényes biztonságtechnikai és tűzvédelmi rendelkezések, jogszabályok, szakmai-iparági óvórendszabályok, az ÁBEO, a Magyar Szabványok, a Magyar Országos Tervezési Irányelvek, a KRESZ, a vonatkozó BM-utasítások, és szakutasítások, szabályzatok, beleértve a BM TOP által kiadottakat is.

Tűzoltószerek, -felszerelések és -eszközök biztonsági kérdései.

Ezek már a megrendelés, tervezés és gyártás időszakában felmerülnek, azonban ténylegesen a bevetéskor, szállítás, javítás és tárolás alkalmával merülnek fel. A tűzoltószerek és -felszerelések biztonságtechnikájára vonatkozóan az előző pontokban leírt általános irányelvek és a mindenkori érvényes kezelési-karbantartási utasítások előírásai irányadók.

Már az előző felsorolásból is láthattuk, hogy a Tűzrendészet hivatásos és önkéntes szerveinek tevékenysége során — a baleseti veszélyforrások időbeni felismerése, és a szükséges határozott intézkedések érdekében — milyen nagy számú szerteágazó biztonsági előírás ismeretére és gyakorlati alkalmazására van szükség.

Az áttekintés és tájékozódás elősegítése érdekében az alábbiakban néhányat közreadunk az érvényes jogszabályok és szakmai kiadványok jegyzékéből. Valamennyi olyan, amelyek előírásait — a szervek biztonsági szabályzatával együtt — folyamatosan és értelemszerűen a testületnél is alkalmazni kell.

— A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének 11. sz. parancsa (1969. VII. 12.).
— A 11/1969. belügyminiszteri parancs főcsoportfőnöki végrehajtási utasítása.
— SZOT 6/1967. (XII. 7.) ÁBEO.

Szakmai és iparági óvórendszabályok

— Anyagmozgatási (szállítás, rakodás) balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály.
— Anyagtárolási balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály.
— Gépjárműjavító-ipari balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály.
— Gázpalack biztonsági szabályzat.
— Nyomástartó edények biztonsági szabályzata.

Az ABEO-val együttesen alkalmazandó fontosabb magyar szabványok

— 172/62., 67. Érintésvédelmi szabályzat 1000 V-nál nagyobb, illetve 1000 V-nál kisebb feszültségű berendezések számára.
— 1587—52. Helyiség és épülethez tartozó szabad terület mesterséges világítása.
— 1600—67; 1600—58 K (1962.). Biztonsági szabályzat erősáramú villamosberendezések létesítésére, 1000 V-ig.
— 4001—61. Szemvédelem hegesztésnél sugárzott energia ellen. Fogalmak, irányelvek, követelmények.
— 4021—54. Ipari egészségvédelem. Gumikesztyű sav és lúg elleni védelemre.
— 4025—52. Gumikesztyű a villamosipar részére, 1000 V feszültségig.
— 4538 T (61. VI.). Köszörűszerszámok felfogása.
— 4539 T (61. VI.). Köszörűkorongok védőburkolata.
— 4851—54. Földelési ellenállás mérése.
— 6270—52. Belső helyiségek természetes világítása.
— 6291—52. Hegesztőberendezés és acetiléngáz-fejlesztő kezelése.
— 6292—52; 6292—52 K (1955.). Gázpalack kezelése, tárolása és szállítása.

Miniszteri rendeletek, utasítások

— 2/1962. (IX. 29.) BM—KPM számú együttes rendelete (KRESZ).
— 1/1963. (VII. 5.) BM sz. rendelet.
— 6023/1961. sz. miniszterhelyettesi utasítás a sérülésekkel kapcsolatos eljárásokról, valamint a 79/1962. BM Elj. Oszt. vez. utasítás a sérülési jegyzőkönyvekkel kapcsolatos eljárásokról.
— 4/1967. miniszterhelyettesi utasítás FÜV. bizottságokról.

BM utasítások, szakutasítások, szabályzatok

1. Gépjármű szakutasítás (G—4) meghatározott fejezetei.
2. Elelmezési szakutasítás (G—6).
3. Vonat és Állategészségügyi Anyaggazdálkodási Szakutasítás (G—8).
4. Vegyvédelmi Anyagi Szakszolgálati Utasítás (G—10) vonatkozó fejezetei.

BM TOP szakmai szabályzatok

— Tűzoltás Szabályzata.
— Szerelési Szabályzat.
— Könnyűbúvárszolgálat Ideiglenes Működési Szabályzata.

BM TOP utasítások

— 640/1964. számú BM TOP utasítás.
— 298/1/1964. számú BM TOP utasítás (BM létesítmények tűzvédelme).
— 2541—1/319/1954. Tűzoltólétrák időszakos felülvizsgálata.
— 2541—1/189/1955. Mászóövek időszakos felülvizsgálata.
— 535/1958. Mentőkötelek használatából eredő balesetek megelőzése.
— 1460/1963. és 35/133/1964. Védőöltözet viselésének rendje.

Társszervek szabályzatai

— 3/1956. (VII. 18.) KPM „Hajózási Szabályzat".
— Munkavédelmi utasítás (hajóra).

A baleset-megelőzési, biztonságtechnikai ismeretek megszerzésének intézményes keretét képezi az állomány magas szintű, rendszeres és kellően differenciált munkavédelmi, balesetelhárítási oktatása, továbbképzése és vizsgáztatása.

Területi szerveink ilyen irányú feladatainak eredményes megoldásához — támpontul a biztonsági szabályzatok kiegészítéséhez — idézünk a BM TOP Biztonsági Szabályzatának idevágó pontjaiból.

Oktatás, vizsgáztatás

1. Újonnan felvett és áthelyezett testületi tagok oktatása.
2. Huzamosabb távollét után visszatért testületi tagok oktatása.
3. Ismétlődő balesetelhárítási oktatás.
4. Biztonságtechnikai vizsgák.
5. Szakmai tanfolyamok hallgatóinak munkavédelmi oktatása.
6. Egyéb munkavédelmi oktatás.

ad 1. *Újonnan felvett és áthelyezett testületi tagok oktatása:*

a) Minden újonnan felvett és a testületen belül új munkakörbe áthelyezett testületi tagot munkába állásakor, illetőleg azt követő 7 nap folyamán a munkakörére vonatkozó biztonságtechnikai, munka-egészségvédelmi, technológiai és tűzrendészeti ismeretekre oktatni kell.

b) Az elméleti oktatás időtartama vonulós és műszaki állománycsoportúak részére 4 óránál, adminisztratív és ügyeleti, valamint kisegítő állománycsoportúak részére 2 óránál kevesebb nem lehet.

c) A gyakorlati oktatás időtartama valamennyi esetben 4 óránál kevesebb nem lehet.

d) A munkába álláskor a testületi tag közvetlen vezetője, parancsnoka által kijelölt kísérővel bejárja a munkaterületet, ennek során megismerkedik körletével, és azokkal a helyekkel, ahol ezentúl gyakrabban kell megfordulnia.

e) A vezető (parancsnok) köteles gondoskodni, hogy az oktatás befejeztével, de legkésőbb a felvételtől számított 10 napon belül a testületi tag bizottság előtt beszámoljon az ismeretek elsajátításáról...

g) Az oktatást végző testületi tag aláírásával köteles igazolni az oktatás megtörténtét, s azt, hogy a vizsgára bocsátott testületi tagot a megjelölt munkakör betöltésére alkalmasnak tartja.

h) Sikertelen beszámoló esetén a vizsgát legfeljebb 7 napon belül meg kell ismételni.

ad 2. *Huzamosabb távollét után visszatért testületi tagok oktatása:*

a) Oktatásban kell részesíteni a testületi tagot újabb munkába lépésekor, ha a munkakörétől, munkájától 3 hónapnál hosszabb ideig távol volt.

b) Az oktatás folyamán meg kell ismertetni a testületi taggal a távolléte alatt munkakörében, munkájában esetleg bekövetkezett változásokat, ezzel kapcsolatos munkavédelmi, biztonságtechnikai szabályokat.

c) Az oktatás befejeztével az oktatást végzőnek visszakérdezéssel kell meggyőződni arról, hogy az oktatott testületi tag elsajátította-e az oktatás anyagát.

d) Az oktatás eredményes megtörténtét be kell vezetni a munkavédelmi oktatási naplóba és azt az oktatónak és az oktatást kapott testületi tagnak alá kell írnia.

ad 3. *Ismétlődő balesetelhárítási oktatás:*

A BM Tűzrendészet minden szervénél a szükséghez képest — esetleg összevontan — valamennyi testületi tag részére rendszeres, ismétlődő balesetelhárítási oktatásokat kell tartani.

ad 4. *Biztonságtechnikai vizsgák:*

a) Meghatározott munkakörökben foglalkoztatott testületi tagoknak három évenként biztonságtechnikai és egészségvédelmi ismeretekből vizsgabizottság előtt kell beszámolniuk.

b) A biztonságtechnikai vizsga anyagát az ÁBEO, a vonatkozó szakmai óvórendszabályok, utasítások, Magyar Szabványok, Magyar Országos Tervezési Irányelvek, vonatkozó miniszteri utasítások, SZOT határozatok, Munkavédelmi Szabályzat, technológiai és kezelési utasítások alapján kell összeállítani a vizsgabizottság vezetőjének.

c) A biztonságtechnikai vizsgák eredményessé tétele érdekében az előbbi előírások felhasználásával, előadásokon kell az érintetteket vizsgára előkészíteni. Az előkészítő előadásokat munkaidő alatt kell megtartani, ezeken az érintettek megjelenése kötelező.

d) A biztonságtechnikai vizsgára történő előkészítésről és a vizsga lebonyolításának megszervezéséről a BM TOP biztonsági megbízottjának kell gondoskodnia.

e) A sikeres biztonsági vizsgáról vizsgabizonyítványt kell kiadni és a három évenként megismételt eredményes vizsgát abba kell bevezetni.

f) Sikertelen vizsgát (távollét sikertelen vizsgának minősül) 30 napon belül meg kell ismételni.

g) A biztonságtechnikai vizsgákról jegyzőkönyvet kell felvenni, azokat a BM TOP biztonsági megbízottjának 10 évig meg kell őriznie.

ad 5. *Szakmai tanfolyamok hallgatóinak munkavédelmi oktatása:*

a) Mindazon munkakörökben, ahol utasítás előírja, csak olyan testületi tag foglalkoztatható, aki az ott előírt képesítést tanfolyamon megszerezte és annak anyagából sikeres vizsgát tett, illetve ilyen vizsgabizonyítvánnyal rendelkezik.

b) Az előző pontban említett tanfolyamok tematikájának összeállításánál a biztonságtechnikai ismeretek oktatására a tanfolyam összóraszámának legalább 10%-át, de legkevesebb 5 órát kell beállítani.

c) A tanfolyamokon a biztonságtechnikai ismereteket csak biztonságtechnikai vizsgával rendelkező személy oktathatja. A tanfolyamok vizsgabizottságába a biztonsági megbízottat be kell vonni.

A következő szakmai tanfolyamokon kell a biztonságtechnikai isme
— retek oktatását megvalósítani:
— alap- és középfokú tűzoltóképzés,
— alap-, középfokú tiszti továbbképzés érdekében szervezett, t
vábbá a
— nehézgépkezelői,
— könnyűgépkezelői,
— gépkocsivezetői,
— gázpalack kezelői,
— láng- és ívhegesztői,
— nyomástartó edények kezelői,
— kishajó (rocsó) vezetői,
— áramfejlesztő gépjármű, illetve targonca kezelői tanfolyamokon

ad 6. *Egyéb munkavédelmi oktatás:*

a) Az átmeneti jellegű munkakörülmény vagy technológiák megvá
toztatása, módosítása esetén is oktatásban kell részesíteni a testüle
tagokat.

b) A vezetők—parancsnokok a testületi tagokat az esetenként adó
és a feladatok ellátásához kapcsolódó átmeneti jellegű baleset-veszélyek
azok elkerülésére, a munka irányítása során is folyamatosan oktat
tartoznak.

A tűzoltógépjármű-balesetek gyakoriságára előző közleményünkb
már utaltunk. A kapcsolatos megelő
intézkedések lényeges eleme a tűzol
gépjárművezetői oktatás, a gyakorlato
tatás időszerű problémáinak felveté
és lehetőség szerinti megnyugtató me
oldása

A gépjárműbalesetek, illetve közlekedési sérülések fok
zottan sújtják a testület tagjait, de ugyanígy a sérültek és
károkozók családját is.

A karambolok, közúti balesetek — az olykor súlyos szemé
sérüléseken túl — legtöbbször nagy anyagi kárral is járnak.

Mindez a megelőzés szempontjainak kiemelt kezelésére
gyelmeztet és kötelez bennünket. Egyes vállalatok kezdemény
zéséhez hasonlóan, kívánatos lenne a tűzoltósági, illetve a Bl
tulajdonú gépjárművek olyan szavatossági biztosítása, amely b
esetet követően csökkentené a felelős tűzoltó-gépjárművez
anyagi megterhelését. Különösen az ügyintézői gépkocsivezet
rendszer bevezetése indokolja a szavatossági biztosítási rends
alkalmazását.

Irreális lenne arra számítani, hogy a káresethez vonuló tű
oltógépjármű vezetőjének fokozott kockázatvállalását kisebb
netán meg is szünteti a megkülönböztető jelzések használa
Ismeretes, hogy a KRESZ által biztosított — amúgy is elé
minimális — elsőbbségi jog, illetve közlekedési előny érvénye
tésének lehetősége a gyakorlatban mennyire korlátozott.

Forgalmi elsőbbségével ugyanis csak abban az esetben él
a megkülönböztetett gépjármű vezetője, ha meggyőződött arr
hogy azt részére a közlekedés többi részvevője meg is tudja ad
Ez a megfogalmazás a balesetet követően, sajnos, vitákra
alkalmat.

Nálunk ma még nem gyakorlat, de talán nem is a távoli jö
ben megvalósítható lesz, hogy a tűzoltó-gépjárművezetők megfe
lően csúszós, esetleg mesterségesen síkosított, de veszélymer
gyakorlópályán tanulhassák — lehetőleg nyáron is — a sí
úton való biztonságos vezetés fogásait. Reális kockázattal és bi
nyos költséggel természetesen számolni kell, de ez a ráford
feltétlenül megtérül.

Az első lépéseket ilyen értelemben a Magyar Autóklub r
megtette: a tv műsorában láthattuk, amint autóversenyzők
mutatták egy fellocsolt keramitburkolatú, s a forgalom elől el
utcában, hogyan lehet a megcsúszó és kitörni készülő gépko
egyenesbe hozni, illetve hogyan kell kormányozni, fékezni, s
útviszonyok között.

Amennyiben például a Békés megyei habbaloltó gépjár
vezetője ilyen vezetési készségekkel rendelkezik, bizonyosan el
rülhető lett volna az általa okozott 100 ezer forintos kárér
gépjárműsérülés. Ez a baleset (a gépjármű felborult) önerő
idegen ütközéstől mentesen következett be előzés közben, ne
úton, illetve felázott útpadkán.

A síkos vagy egyéb rendkívüli útviszonyok esetén követe
magatartást és vezetési módszert egyelőre főleg csak elmélet
oktatják intézményesen, holott ezt a képességet sem előadá
sem tankönyvből nem lehet elsajátítani. Itt olyan reflexekről
szó, amelyek átlagos vezetési körülmények között nem ala
hatnak ki, s ezek a reflexek pusztán óvatoskodással nem p
hatók. (A problémát az okozza, hogy a jármű megcsúszásakor
még erősebben kell fékezni — amit a kellő gyakorlat hiány
az ösztönösség és az ijedtség diktál —, hanem éppen ellenk
leg, a fékhatás csökkentése szükséges, majd újra növelése, va
a hétköznap megszokottól eltérően kell cselekedni.)

Csak hosszú, tudatos gyakorlással szerezhető meg ez a l
nyos reflex, hogy síkos úton — miközben a távolság roham
fogy köztünk és az akadály közt — inkább fékezgessünk, n
sem egyfolytában erősen fékezzünk. És ha a jármű mégis
farol, akkor a gépkocsivezető gondolkodás nélkül tudja, ho
kormányt a csúszás irányába forgassa és ne fordítva.

(Folytatj

Gyanúsított:
a KISZORG Thermo 5000-ese

...szóbelileg oktatott ki..."

Részlet *Kollár Györgyné* gépírónő és ásodállásban takarítónő tanúvallomásá-ól:

„Amikor az irodából kiértünk a folyo-ra, az előtérben furcsa szagot éreztünk. rra gondoltam, és mondtam is Farkas-ak, hogy már megint valamelyik kályha em ég rendesen. Elindultunk megkeresni szag helyét. Benyitottunk a statisztikai oport részlegébe... láttam, hogy a fal ellett levő kályha lángokban áll, a lán-ok a kályha fölé kb. fél méterre nyúl-ak."

„Az olajkályha tüzét háromnegyed 6 án néhány perccel vettük észre. Az zlelés után azonnal telefonáltam a tűz-tóknak, majd közben lekiabáltam a por-ra is."

Farkas István fűtő többek között ezt ondta jegyzőkönyvbe:

„Én mint nyugdíjas, feleségem helyett égzem el azt a munkát, amit a másodál-s alapján el kell végezni. Összesen 18 ályhát fűtök. A kályhák feltöltése 5 órá-l 5,15-ig tartott. Fél 6-kor ismételten égigjártam az első emeleten üzemelő ályhákat, és megállapítottam, hogy mind-gyik szabályosan üzemel.

... A szemét kiöntése közben Kollárné szólt, hogy jöjjek fel, megkínál egy ávéval. Amikor feljöttem, Kollárné arra gyelmeztetett, hogy a statisztikai csoport odájából elég sűrű fekete füst jön ki. legpróbáltam az irodába bemenni, de ak az ajtótól másfél, két méter távol-igra, a szűk folyosórészre tudtam be-enni, tovább nem, mert nagyon erős volt füst. A velem szemben levő utcára yíló ablakot a füsttől már nem láttam. helyiségben csak igen rövid ideig tud-m tartózkodni, visszajövet oltókészülé-et kerestem, hogy megpróbáljam a tü-et eloltani... Mivel kézioltó készüléket em találtam, a tűz oltását a nagy füst iatt más eszközzel meg sem kíséreltem. z előtérben levő két kapcsoló lekap-solását megkíséreltem, azonban a nagy ist miatt azokat nem találtam meg.

...Az olajkályha üzemelésével kapcso-atban el kívánom mondani, hogy ápri-s 20—25-e közötti időben, a napra pon-osan nem emlékszem, szóltak, hogy a tatisztikai csoport irodájában az olaj-ályhánál olajfolyás van. Én a kályhát egnéztem, s megállapítottam, hogy olaj-olyás nincs, csak a kályha alatt levő álca olajpárás, és annak a szagát érez-ék az irodában.

A kályha alatt levő tálcát tisztára törül-em, visszatettem a tálcát a helyére, s övid ideig figyeltem, hogy nincs-e csepe-és a kályhában.

...Meg kívánom jegyezni, hogy a kály-a olajnívómutatója nem üzembiztos, zért feltöltésnél azt a tartályból ki szok-am emelni és a nyíláson keresztül szok-am figyelni feltöltés közben az olaj ma-asságát. A tartályba annyi olajat szok-am tölteni, hogy az olaj szintje a nyílás latt kétujjnyira legyen.

... A feltett kérdésre, hogy az olaj-kályhák kezelésére kioktattak-e, azt a választ adom, hogy csak a másik fűtőkollegám, *Novák József* szóbelileg oktatott ki, aláírásommal nem igazoltam. Jelenlegi vállalatnál, ahol feleségem helyett végzem a munkát, oktatásban nem részesültem."

Válaszfalak — fából

Néhány megállapítás a tűzvizsgálati jegyzőkönyvből:

„Az I. emeletet, ahol a Reklám főosztály és a statisztikai adatfeldolgozó részleg van, a lépcsőházon keresztül függőfolyosóról lehet megközelíteni... Az előtérből nyílik a főosztályvezetői iroda, ...bútorzata a tűz következtében erősen megrongálódott. Innen nyílik a statisztikai adatfeldolgozó részleg irodája, melynek ablaka a Wesselényi utcára néz. Az irodahelyiség berendezése: 8 db íróasztal, 1 db írógépasztal, 9 db szék, továbbá 2 db írógép, 2 db szorzógép, 2 db összeadógép, 1—1 Hunor típusú stabilizátorral ellátott számológép, valamint Ascota 160/15 és 1970/66 típusú könyvelőgépek... 4 db lámpatest a földön van összetört állapotban. A helyiség középrészén, a jobb oldalon, a fal mellett... Thermo 5000-es típusú olajtüzelésű cserépkályha áll.

Az irodahelyiség gépei teljesen tönkrementek, egyes részeik az olvadásig megrongálódtak, ... az asztalon tárolt s részben már feldolgozott nyomtatványok erősen megégett állapotban vannak. A cserépkályha körzetében a tapéta és a vakolat 15—20 m^2 területen lehullott. A helyiség fából készült válaszfala teljesen elégett, csak az 50×50 cm-es méretű merevítőbordák láthatók a helyükön. Az ablak melletti 3 m^2-es válaszfalrész a földön fekszik. A helyiség ragasztott szőnyegpadló-burkolata teljesen elégett, helyenként tenyérnyi zöld szőnyegdarabok találhatók. A helyiség elektromos vezetékeinek egy része a falból, illetve a vakolattal együtt leszakadva a földön látható. Az utcára nyíló ablak üvegezése ki van törve. A statisztikai adatfeldolgozó részleg mellett van a reklámszolgálati ügyintézők irodahelyisége, mely az elégett válaszfal miatt közös légteret képez a statisztikai helyiséggel... Itt a bútorzat csak részben rongálódott meg.

A felsorolt helyiségek válaszfalai fából készültek, furnér- és dekorlemez borítással, köztük hungarocell hangszigetelő béléssel. A válaszfalak mintegy 70 százaléka teljesen elégett."

Veszélyes megoldások

Többek között ezt olvashattuk a Mechanikai Művek két technikusának szakvéleményében:

„... a cseppfelfogó tálcáról a festés leégett, a hőhatástól a lemez revés és vetemedett. Az adagoló teljesen elolvadt, az olvadék között a fő úszó nem volt található, a biztonsági úszón több lyuk keletkezett, ezért azt a kilyukadás okának megállapítása céljából anyagvizsgálatnak

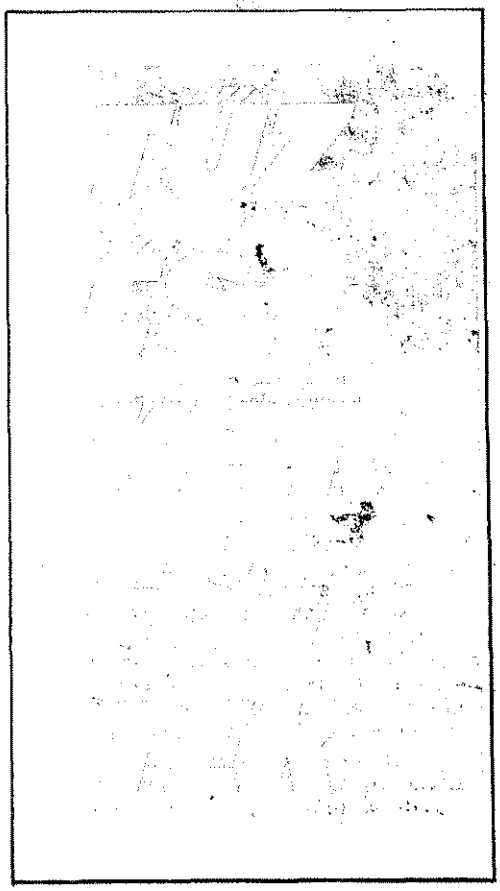

vetik alá. Az üzemanyagcsapról a műanyag vízzsák, valamint az elzárókar is leolvadt.

Az olajadagolóban levő olajszint 30 milliméterrel van magasabban, mint az égőfazék öntöttvas fenekének alsó pereme.

Az olajadagoló az égetőfazék külső burkolatának sugárzó hőjétől nincs védve.

Az üzemanyagtartályban levő olaj útjának zárására, illetve nyitására a kereskedelmi forgalomban levő motorkerékpárbenzincsap szolgál, s hőre lágyuló műanyag vízzsákkal van ellátva. A csaptest spialter öntvény. A csaphoz a kályha oldalán levő ajtón át lehet hozzáférni. Ilyen körülmények között a kialakult olajkályhatűz megszüntetése s a tűz továbbtáplálásának megakadályozása gyakorlatilag lehetetlen, mert a cseppfelfogó tálcában kialakult láng hatására az említett vízzsák és a csaptest elzárókarja olvad le elsődlegesen.

A tűztér beömlőcsonkjánál és a többi csőkötésnél alkalmazott szilikongumi-tömítés van. Ez a tűztérnél nem felel meg, mert még normál üzemi körülmények köztött is fokozott hőhatásnak van kitéve.

Megítélésünk szerint az égetőfazék méretezése és kialakítása a tökéletes égés szempontjainak nem felel meg.

Az égetőfazék öntött felső gyűrűje és az égetőfazék-burkolat felső tartógyűrűje közül az előírt azbeszttömítés hiányzott. Így az említett 30 mm-es méreten felül a szintkülönbség 37 mm-re növekedett az adagoló javára.

Az égetőfazék öntöttvas feneke és a külső burkolat fenékzáró lemeze közül az azbesztszigetelés hiányzott. Ezért a cseppfelfogó-tálca hőmérséklete káros mértékben emelkedett.

Az olajadagoló üzemi olajszintjének az égetőfazék felső peremének szélétől szá-

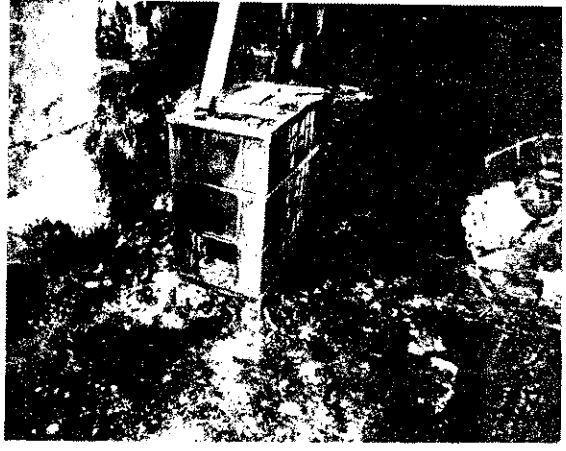

A tűzesetet előidéző Thermo—5000-es olajkályha

mítva 37 mm-rel magasabb volta önmagában is tűzveszélyt jelent.

Bizonyításképpen a kigyulladt kályha úszótartó konzoljára egy névleges adagolási értékre beszabályozott olajadagolót szereltünk, és azt az eredeti olajvezető csővel csatlakoztattuk az égetőfazék beömlőcsonkjához... Az olaj intenzív csepegése a cseppfelfogó tálcába a 35. percben következett be. A csepegés észlelésekor az adagolón keresztül 600 cm^3 mennyiségű olajat tápláltunk be.

Tekintettel arra, hogy a kigyulladt olajkályha biztonsági úszója több helyen kilyukadt, a főúszót pedig nem tudták bemutatni, olyan esetet reprodukáltunk, amikor az olajadagoló fő és biztonsági úszója egyidőben válik működésképtelenné. Az olajadagolót... azonos módon üzembe helyezve... 1,5 perc múltán a biztonsági úszó kapcsolókarjának hornyán át az olaj az adagolóból kifolyik. Az égetőfazékból az olaj 11 perc múltán kezdett csöpögni a külső köpeny fenéklemezére."

A szakértők következtetése

A leírtakból ezt a következtetést vonták le a szakértők:

„Megfelelően funkcionáló (a biztonsági elemek kifogástalanul működnek) adagoló esetén, ha az üzembe helyezéskor az úszóházat 6"-os fokozaton hagyják, és a huzatszabályozó pillangószelepet zárt állapotba helyezik, az égés tökéletlen, és igen kevés az égés folyamán elhasználódó olaj mennyisége. Természetszerűleg az égőfazékban kialakult olajszint fokozatosan emelkedik, és mintegy 35—45 perc múltán az égő olaj a burkolóköpeny fenéklemezére jutva fokozott intenzitással égni kezd. Az itt képződő lángok a tűztér beömlőcsonkjánál levő szilikongumi tömítést megolvaszthatják.

Ezáltal a csepegésfelfogó tálcába már két irányból is juthat olaj, egyrészt az adagolóból, másrészt az égetőfazékból, az ott összegyűlt olaj visszaáramlása útján. A csepegésfelfogó tálcában kialakuló lángok pedig elolvaszthatják a műanyag vízzsákot, az adagolót és a csap elzárókarját, és így a tűz továbbtáplálása gyakorlatilag elzárhatatlan, mindaddig, amíg az üzemanyagtartályból az olaj ki nem fogy.

A biztonsági szerelvények együttes meghibásodása esetén lényegében a leírt események zajlanak le, de jóval rövidebb, kb. egyharmadnyi idő alatt.

. . . . Farkas István nem tartotta meg a vonatkozó tűzrendészeti szabályok azon fontos kitételét, hogy a készüléket csak felügyelet mellett szabad üzemeltetni. Általános tapasztalat, hogy a tűz kialakulása az olajkályhák üzembe helyezésétől számított 30 percen belül történik.

A magunk részéről hibaként rójuk fel azt is, hogy nem tulajdonított komoly jelentőséget a statisztikai csoport dolgozói bejelentésének, nevezetesen annak, hogy az olajkályhánál — a kigyulladást megelőző napokban — olajfolyást tapasztaltak.

Ennek kapcsán megjegyezni kívánjuk, hogy a tüzeléstechnikai vizsgálat alá vett olajkályha főelzárócsapjánál is tapasztaltunk szivárgást, itt, illetve olajcsepegést az adagolóra, valamint a csepegésfelfogó tálcára.

. . . A tapétázott fal mintegy 10 cm távolságra lehetett a füstelvezető csőtől. Az olajkályha csepegésfelfogó tálcája és a ragasztott-textilia szőnyegpadló között semminemű nem éghető szigetelést nem alkalmaztak, így a kályha környezete az olajjal való feltöltés során közvetlenül is szennyeződhetett."

Epilógus

Epilógusként a budapesti parancsnokság jelentéséből idézzük a következőket:

„A tűzjelzésre 5.27-kor riasztották a V—VI—VII/1-es és VIII/1-es gépjármű fecskendőket.

6.07-kor az V—VI—VII. ker.-i őrségpa rancsnok rádión jelentette, hogy a tüz 2 E sugárral körülhatárolták, segítség nem kérnek.

6.30-kor történt visszajelzés alapján a irodahelyiségben keletkezett tüzet 2 sı gárral eloltották, és puttonyfecskendőv utómunkálatokat végeztek.

A Kisipari Szövetkezetek Ipargazdasá és Szervező Irodája nincs nyilvántartás véve. A KISZORG-nál 1969-ben átsze vezés volt. Ekkor alakították ki a helyis gek jelenlegi leválasztását. A létesítmé irodaház jellegű, benne az OKISZ a tartozó szervek vannak elhelyezve.

. . . sem a felügyeleti szerv, sem ped a létesítmény tűzrendészeti bizottsága ne tartott ellenőrzést az irodaépületben.

. . . Az irodaépületre vonatkozó tűzre dészeti utasítást ez év februárjában k szítették el. Az utasítás egy példányát sokszorosítás céljából — a KISZOI nyomdai osztályának adták át, de az cs május 8-ára igazolta vissza a sokszorosí elvégzését.

. . . A sokszorosításra adott tűzren szeti utasítás nem felel meg a követelm nyeknek... pl. nem foglalkozik olajkályhák tűzrendészeti viszonyaiv többek között a fűtőolaj tárolásával, olajkályhák feltöltésével, begyújtásával kezelésével. Nem határozta meg a tı védelmi felszerelések milyenségét, szá szerűségét, azok elhelyezését stb.

A dolgozók tűzrendészeti oktatásá nem gondoskodtak."

A KISZORG kimutatása szerint az i dát 608 461 forint és 24 fillér kár é az április 28-i tüzeset alkalmával.

Az elégett vagy erősen megrongálód tárgyak és berendezések értékcsökkené amortizációjuk figyelembevételével álla tották meg.

Emellett tetemes anyagi veszteség gépi úton már feldolgozott, s elégett s tisztikai anyag is.

A kályhát a Komárom megyei Kály csempegyártó és Építő Vállalat készíte Típusjelzése: Thermo — 5000. Gyár éve feltehetően 1968. Azért csak felte tően, mert a kályha adattáblája is elég és az üzemeltetők sem tudtak az i pontra utaló okmányokat felmutatni...

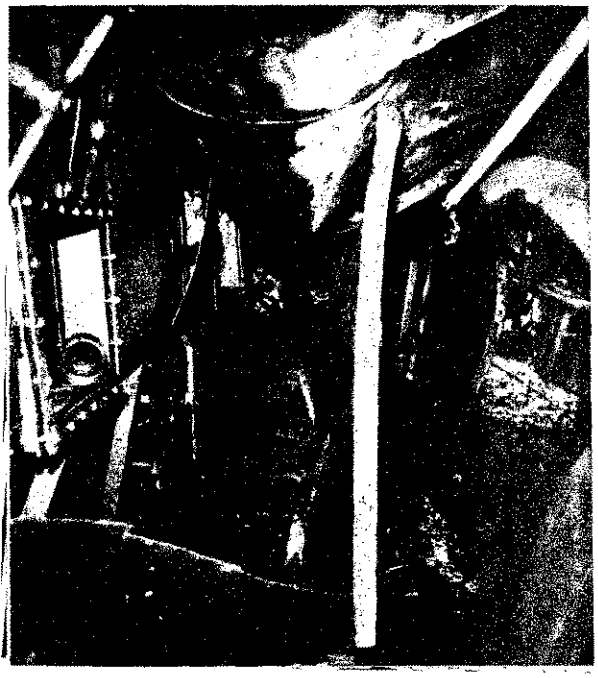

A kezelőfolyosó a nívófülkével

300 att-nyi nyomás, 60 százalék hidrogén, 10—15 méteres lángok

ROBBANÁS 6.29-kor

A kazincbarcikai parancsnokságon is jól hallották, amikor május 20-án 6.29-kor robbanás történt a Borsodi Vegyi Kombinát I-es gyáregységének szintézisüzemében.

Elsőként 6.30-kor *Sóvárgó Imre* üzemi dolgozó jelezte a robbanást követő tüzet, de miközben az egység kivonult, újabb meg újabb jelzések érkeztek.

Töreki elvtárssal, a termelési főosztály vezetőjével az élen, a kombinát számos irányító beosztású dolgozója is a kárhelyre sietett. A BVK létesítményi tűzolt gát 6.32-kor riasztották.

Félelmetes látvány fogadta az *Imre tal* tű. alhdgy. veztésével kiérkezett ségeket. Fülsiketítő robajjal hektárnyi rületen, egyszerre 25—30 helyen s 10 méteres lángnyelvekkel égtek az 1-e 2-es szintéziskör csőpereemei, lángok állt a műszerfolyosó, és meggyullad szabadtéri nagynyomású készülékek getelése is.

Félő volt, hogy a sok-sok milliós kű berendezések jóvátehetetlen káros szenvednek, s robbbanásveszély feny

e a közeli cseppfolyósammónia-tartályo-
:at meg a rézlúgrendszert is.
Imre alhdgy. a felderítést követően 1—1
lapvezetéket szereltetett a fecskendők-
ől, az állami egység meg a létesítmé-
ıyiek 250 kilós portargoncáiról pedig 2—2
ugarat, s visszajeleztetett: a tűz 4-es!
A por leverte a lángokat, de a vissza-
yulladás nyomban bekövetkezett. 6.42-
:or az időközben kiérkezett *Kozma László*
rgy., parancsnok átvette a tűzoltás ve-
etését.

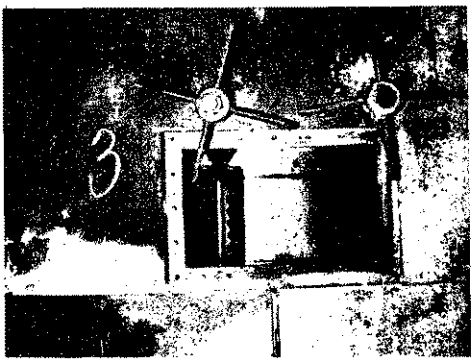

Itt repedt meg az üveg

Ekkor már 2 M és 4 E sugár működött, hogy a rendszerben levő s 60%-ban idrogéntartalmú gáz kiengedéséig megkadályozza a tűzterjedést, és hűtse az tforrósodott berendezéseket.

7.20-kor szűnt meg a gázáramlás. Az oltást 7.29-re fejezték be. A segítségül hívott egységek beavatkozására már nem volt szükség.

A tűzvizsgálat megállapítása szerint egy nívóállásmutató üvegének törése okozta a káresetet. A gázkifúvást *Andrássi Erzsébet* is hallotta, de már tehetetlen volt, mert az expandáló gáz detonáció kíséretében pillanatok alatt meggyulladt.

A fejlődő hő hatására az I-es és II-es szintéziskör két másik nívóüvege is megrongálódott.

A detonáció következtében a szintézisüzem ablakai részben betörtek, a nívókezelő folyosó megrongálódott, továbbá csőszigetelések, erőátviteli és világítási kábelek műszervezetékek sérültek meg, s a hő hatásától károsodást szenvedtek a tűzfészek közelében levő csővezetékek.

Andrássi Erzsébet kezét a káreset során II. fokú égési sérülés érte, *Gazsó Árpád* létesítményi tűzoltó arcát pedig oltás közben üvegszilánkok sebesítették meg. Az elsősegély-nyújtást követően mindketten visszatértek munkahelyükre.

A közvetlen kár mintegy 600 ezer forint, a közvetett veszteség persze lényegesen nagyobb ennél. Egységeink és a létesítményiek azonban így is hatalmas értékeket mentettek meg. Bátor beavatkozásuk eredménye, hogy még aznap este 8-kor 50 százalékos kapacitással újra termelni kezdhetett a szintézisüzem, s a rongálódások — értesülésünk szerint — az

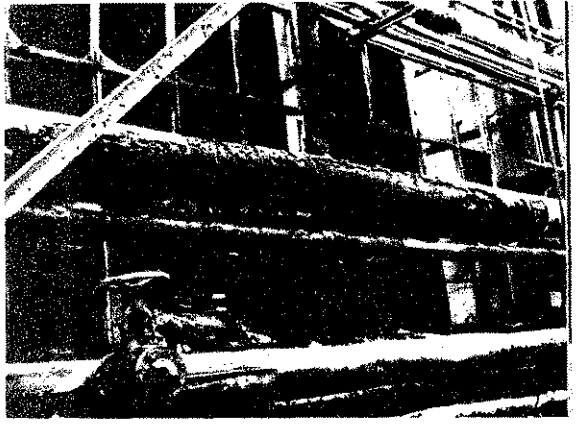

A robbanás hatása

esedékes, de a tervezettnél előbbre hozott évi karbantartás keretében szerelvénycsere nélkül is kijavíthatók.

A barcikai parancsnokság beavatkozott szolgálati csoportjának már volt hasonló káresete, csak éppen jóval kisebb terjedelmű.

A május 20-i tűz alkalmával jól kamatoztatták az akkori tapasztalatokat, bátran és nyugodtan működtek a félelmetes robajban és a hatalmas lángok közvetlen közelében. De önkéntes segítőtársaik: *Orosz István, Galambosi Pál, Móré Dániel*, a már említett *Gazsó Árpád, Nagy Rudolf, Hadházi Ferenc, Szendrei József* és *Lengyel József* is megtették a magukét. Jelentős érdemeket szereztek a milliós értékek megvédésében.

Szénkéneg volt a demizsonban

eszélyes útitárs

Május 21-én délután igain nem sejthették a Székeshérvár–Bicske közötti járat asai, hogy a szó szoros érlmében életveszélyes útitárıt kaptak, amikor Csákváron ıy ötven év körüli férfi szállt l a buszra, s a menetirány erinti jobb oldalon komósan helyet foglalt a hátull számított harmadik ülén és nylonhálóba csomalt ötliteres demizsonját óvasan a lába elé tette.

A busz békésen haladt ırtesboglárig. Itt a megálló ött jobbra kellett kanyadnia. A rázkódástól a még ıattal sem védett parafagós demizson felborult, ıttörött és tartalma kifoıtt a gumipadlóra.

A kalauz meg a többi öt ıs alighanem együttérző lantásokat vetett az üvegrabokat összeszedegetni ıdő kárvallottra, Azt hitték, bor volt a demizsonban, és ınnek tényleg kár minden ıppjéért.

A további események szinte sodpercek alatt zajlottak Robbanás reszkettette meg lkarust, s nyomban maıra csaptak a lángok.

Menekülés az ablakon

Az utasok menekülni próbáltak, de a hátsó ajtó nem nyílott ki. Az elsőnél pedig olyan erős volt a füst és a hőség, hogy meg sem merték közelíteni.

Így azután a veszedelmes utassal, Jenei Imre budapesti lakossal együtt a bal oldali hátsó ablakokon másztak ki, méghozzá jóformán az utolsó pillanatban.

A hat utas közül ugyanis Balogh Lászlóné tatabányai lakos a jobb alkarján, Páble József gánti ipari tanuló az orrán és szemén, Jenei pedig a bal kezefején — szerencsére könnyebb — égési sérüléseket szenvedett.

Először Hoppár László, a gépkocsivezető próbálta porraloltóval megfékezni a lángokat, majd arra haladó tehergépkocsik vezetői siettek segítségére, de ők sem bírtak a tűzzel.

Az égő buszt Ferenci Péter önk. tü. alhdgy. is észrevette. Riasztotta a helyi önkénteseket és ők tíz perc múlva 1+6 fővel 400-asról szerelt „E" sugárral avatkoztak be. Vízszerzési helyük egy közeli kút volt.

Mire az állami egységek kiérkeztek, már nem kellett beavatkozniuk, mert az önkéntesek eloltották a tüzet, habár az utastér meg a vezetőfülke kiégését nem akadályozhatták meg.

A 98 ezer forintos kárból 4 ezer a utasokat érte, holmijukat már nem sikerült kimenteniük.

A szénkéneg

A szénkéneg vagy más néven: a széndiszulfid az egyik leggyúlékonyabb anyag, mínusz húsz fok körüli a lobbanáspontja. Szállításának és tárolásának módját a vonatkozó szabványok pontosan meghatározzák, sőt az MSZ 9904–64. sz. szerint tömeges személyforgalmat lebonyolító járműveken még kis mennyiségben sem lehet szállítani.

Habár az ügy további része már a büntető eljárást lefolytató szervek hatáskörébe tartozik, igen tanulságos lehetett a szénkéneg útja attól kezdve, hogy az Jenei Csákváron lakó édesanyjának a birtokába jutott, s egy demizsonra valót adott belőle a fiának, egészen addig, amíg az összetört üveg tartalma kifolyott és a sebességváltó aknanyílásán lecsurogva, a kipufogódob hőjétől lángra lobbant.

A szabványok ugyanis távolról sem közkézen forgó olvasmányok — s habár ez nem menti Jenei felelőtlenségét —, jogosan merül fel a kérdés: vajon milyen módon árusítják a szénkéneget, mert hiszen, ha a vásárlók csak azt tudják róla, hogy kiváló permetező-, rágcsáló- és rovarirtó-szer, akkor hasonló esetek más alkalmakkor is bekövetkezhetnek.

A győri tűzoltás történetéből

Nevezetes centenáriumról emlékeznek meg július 24-én a várossá alakulás jövőre esedékes 700. évfordulójára készülődő győriek. 1870-ben ezen a napon alakult meg a városi önkéntes tűzoltótestület, és hosszú évtizedeken át hervadhatatlan érdemeket szerzett Győr tűzvédelmében.

Gyermekkorom óta kitörülhetetlenül él bennem a csodálat és a tisztelet a tűzoltói szervezet és a tűzoltók iránt. Arra tanítottak, hogy a tűzoltói tevékenység férfias bátorságot, megfontolt elszántságot, a másokon való önzetlen segítést jelent. Azóta is vallom, hogy a tűzoltói tevékenység elsősorban nem foglalkozás vagy mesterség, hanem az egyik legszebb hivatás.

Egyáltalán nem véletlen, hogy már egészen ifjú koromban belém plántálták a tűzoltók iránti tiszteletet. Győr ugyanis évezredes történelme folyamán gyakran szenvedett háborúktól, természeti csapásoktól és tűzvészektől.

Városunk első nevét a keltáktól kapta. A Rába, vagyis Rabona folyóról Arrabonának nevezték el, s ezt a nevét a 400 éves római uralom alatt is megtartotta.

De Győr másik elnevezése éppen egy tűzvészhez fűződik. 1529-ben a győri várparancsnok nem mert szembeszállni az előrenyomuló törökkel, s ezért, mielőtt hadi népével és hadi szereivel Bécsbe menekült, az egész várost felgyújtotta. Ekkor adták városunknak a törökök a Janik Kala nevet, ami égett várat jelent magyarul.

A további évszázadok során is gyakori vendég volt a tűz városunkban. A legnagyobb tűzvész 1566. szeptember 29-én pusztított. A Káptalandomb alatti egy-két házacska kivételével a tűz a rendkívüli sűrű beépítettségű várost teljesen elhamvasztotta. Ám a város, mint történelme során mindenkor, ezúttal is talpra állt.

A közösségi élet csakhamar megtanította az embereket arra, hogy szigorú rendszabályok megtartásától reméljék a tűzvészek elhárítását. Mivel Győrött nagyszámú zsoldoskatonaság tanyázott, s igen sokszor ők voltak a tüzek okozói, rendszerint a várparancsnokok alkották a tűzvédelmi szabályokat. Az első ilyenek 1697-ben báró Hauchini Antal városparancsnok regulái voltak.

A török háborúk elmúltával rohamos fejlődésnek indult a város élete, s ez igényesebbé tette a polgárságot: biztonságosabb életkörülményeket akart teremteni. Ezért 1749-ben a város önkormányzati hatósága már a céhekbe tömörült, jól szervezett iparosokra bízta a tűzvédelmi és tűzoltási feladatok ellátását, pontosan megszabta az egyes iparágak teendőit is.

A céhrendszer megszüntével mindinkább szükségessé vált a szervezett tűzvédelem biztosítása. A város iparos társadalma járt élen az önkéntes tűzoltóság létrehozásában. Az említett időpontban 33 mászó, 37 mentő és 57 szivattyús tűzoltóval alakult meg a tűzoltótestület. Első elnöke Peregi Mihály posztókereskedő, első parancsnoka pedig Müller János bádogosmester lett. 1876-ban Hauzer György rézműves, a korábbi alparancsnok vette át ezt a tisztet.

Hauzer György neve és a győri önkéntes tűzoltótestület elválaszthatatlanok egymástól, Áldozatos munkával olyan alapot adott a testület tevékenységének, hogy azt az ország legjobbjai között tartották számon. Mintaszerű fegyelmet teremtett, ő dolgozta ki az első működési szabályzatot, s jómódú iparosként jelentős anyagi áldozatokat hozott a testületért. 1911-ben, mint örökös tiszteletbeli főparancsnokot, a város polgárai osztatlan részvéttel kísérték utolsó útjára.

A gyors fejlődés mindinkább napirendre tűzte a városi hivatásos tűzoltóság létrehozását is. Az egymást követő nagy tüzek, főként az 1907-es Back-malmi tűzeset és nyolc halálos áldozata késztette a város törvényhatóságát arra, hogy a tűzrendészetet a kor követelményei szerint megreformálja.

Érdekes, hogy 1863-tól 1905-ig, a rendelkezésre álló adatok szerint, nem volt nagyobb terjedelmű tűzeset, 1905–1911 között azonban több igen súlyos tűz is pusztított városunkban.

1905. február 9-én este negyed tízkor a nemrég épült „Roy Szálloda (ma Rába szálló) III. emeletén levő mosókonyha és manz között támadt pusztító tűz. Két és fél napon át égett az épü Oltás közben Marosy Tivadar vagongyári tűzoltó lezuhant a létrá és halálos sérülést szenvedett.

A Back-malom 1907. szeptember 9-én gyulladt ki. A tűz elő felső emeletekre menekültek rémületükben elfeledkeztek arról, h a hátsó falba erősített vaslétrán még lejöhetnének. Ehelyett a pa vákba ugrottak, a ponyvák kiszakadtak, és a szerencsétlenek hal zúzták magukat. Az áldozatok között hat munkás és két tűzoltó

A győri tűzrendészet megreformálására Breuer Szilárd fővá tűzoltótisztet kérték fel szakértőnek. A neves szakember 1907. vember 16-án részletes véleményt terjesztett elő, s ebben javasl is tett a szervezés, az őrtanya, a felszerelés, a vízszerzés és a tűzje korszerűsítésére.

1909. november 1-én alakult meg a város hivatásos tűzoltósá (Egy tiszt és tizenkét tűzoltó.) Parancsnoknak dr. Erdély Ernőt ne téket ki, s ő 1940-ig látta el ezt a tisztséget.

A győri tűzoltóság történetének fényes fejezete volt az 191 torinói tűzoltóverseny. E világversenyen 41 nemzet tűzoltósága rajthoz, köztük a győriek 5 főre csökkentett raja: Formandl Ágos Benedetti Szerafine, Wagner Sándor, Nussbaumer Antal és Nussb mer Vendel.

Igen nagy hátránnyal indultak, mert a Győrben feladott lé nem érkeztek meg a verseny idejére. Így az olasz tűzoltóságtól csönkért felszereléssel versenyeztek, méghozzá kiválóan, hiszen madik helyezést értek el, s ezzel arany-ezüst ötvözetű érmet, ö ezüstserleget és akkor jelentős összegnek számító 500 lirát.

De további nevezetes eseményeket is említhetünk. 1912-ben, országban először, a győri tűzoltóparancsnok szervezte meg az kerületi tűzoltótanfolyamot, s ugyancsak 1912-ben Széchenyi Ö pasa – Széchenyi István fia – meglátogatta a győri tűzoltóságot alkalommal háromszáz győri és Győr megyei tűzoltó sorakozott az állomás előtt, és díszgyakorlatot, majd díszfelvonulást rende a neves férfiú tiszteletére.

1917-ben, Papp Ferenc szegedi főparancsnokkal együtt, dr. dély Ernőt hívta meg a török kormány a konstantinápolyi nagy tűz okának tanulmányozására s a török tűzoltóság szervezetére vonatl tanácsadásra.

A gyors léptekkel iparosodó Győr tűzvédelmében egyre fo sabb szerepet kaptak a gyári (ún. magán) tűzoltóságok. Az ilyen a Vesuvio gyufagyárban alakult meg 1891-ben, 20 tűzolt A Magyar Vagon- és Gépgyár tűzoltóságát 1904-ben hozták létre

A két világháború közötti évekről nem túl sok eseményt kít meg a krónika a győri önkéntes tűzoltóság tevékenységéről. juk azonban, hogy 1937-ben szervezték újjá.

1940-ben kigyulladt és le is égett a Duna parti nagy áruraktá egyes szélsőséges elemek a városban élő lengyel menekült tiszt gyanúsították a tűz okozásával. A józan győri polgárság azor visszautasította ezt a rágalmat.

A második világháború Győrt sem kímélte. 1944. április 1 amerikai Liberator bombázók támadásától 12 perc leforgása romba dőlt a város keleti iparnegyede. Az első légitámadáskor lönben 570 ember vesztette életét.

A további 23 légitámadás még súlyosabb károkat okozott. pedig a bombák (becslés szerint kb. 2500 rombolóbomba és 3 gyújtóhasáb) megkíméltek, az a harcokban vált rommá. A 5596 lakóépülete közül 5308 elpusztult vagy megsérült. 16 hidu 15-öt felrobbantottak. Üzemeink átlag 75%-os kárt szenvedtek.

Ebben a helyzetben kezdte meg nemes tevékenységét a tűzoltóság, amelynek tagjai mindvégig hűségesek maradtak s tett városukhoz, és szereik, felszereléseik túlnyomó részét is mentették.

És erről a mélypontról látták hozzá a város soha nem felvirágoztatásához az üzemek dolgozói, köztük a létesítményi oltók, a dicső elődök ugyancsak méltó örökösei.

A győri tűzoltóság történetének ez a legfényesebb 25 eszten – úgy érzem – külön méltatást érdemelne. A hivatásos és lé ményi tűzoltók az elmúlt negyedszázadban is számtalanszor ta tottak férfias helytállást, s elődeiknél összehasonlíthatatlanul ko rűbb felszereléseikkel igen nagy értékeket mentettek meg. A tűzre szeti szabályok megtartásán pedig a tűzoltóság ezernyi társad segítőtársa is őrködik.

Tisztelettel és kegyelettel adózva az elődöknek, a mostani tűzoltókat köszöntse ez a kis megemlékezés, s kívánjuk, továbbra is sikeresen védjék meg szeretett városunkat a tűzi v delmektől.

Czigány Jen

ulgáriában ismeretlen az egyenruhák tar-
ága, s a testületi címerek sokfélesége. A
yveres, illetve rendészeti testületek egyen-
ájának egyöntetű színe a sötétzöld (a
ciáé világosabb árnyalatú), s a sap-
elvény is valamennyinél azonos. Eltérés
oán a hajtóka, a paszpolozás, illetve a
-lap alapszínénél, az ún. testületi (fegy-
nemi) színnél van és természetesen az ál-
ányjelzőknél. A bolgár tűzoltóság testü-
 színe a középkék; állományjelzése a
O" rövidítés, a „Pozsarna Ohrana" kez-
etűiből.

De olyasmi sem tapasztalható, hogy ami-
a fegyveres testületek tagjai találkoznak,
énetesen a néphadsereg vagy a milicia
esztottja civilnek nézi a szembejövő tűz-
t, vagy éppen akkor akad sürgős néznivo-
ja a kirakatban. Itt az egységesség, az
máshoz tartozás és egymás megbecsülése
kölcsönös tiszteletadásban is teljes mér-
ben kifejezésre jut.

*

gy látszik, nem csak nálunk, hanem Bul-
iában is „tűzoltósport" a röplabda; az
ségeken itt is nagy előszeretettel püfö-
a kerek bőrt a napi foglalkozás befejez-
el. A kazanlaki laktanya udvarán csak
ány percig élvezhettük a küzdelmet, de
is lemérhettük: egész komoly színvonalon
ezt a hasznos sportot. Igaz, nem vonu-
csizmában játszottak, mert itt ilyen láb-
i nincs rendszeresítve. A készenléti rajok
jai bokavédős bakancsot viselnek. Okáról
n érdeklődtem, de valószínűnek tartom,
más érvek szólnak amellett, hogy ezt rend-
resitették szolgálati használatra.

*

z idegenforgalmi helyeken, jobban mond-
azok környékén se szeri, se száma a ro-
ntikus hagulatot árasztó erdei éttermek-
. Amolyan „vegyes" elhelyezésű vendég-
ipari létesítmények ezek. Akinek a szá-
d ég, azazhogy a fák alatt rönkasztalok
lett s ugyanilyen ülőkéken szimpatiku-
b, az ott telepszik le. Aki meg ácsolt
talnál, gyertyafény mellett, szűkebb helyen
megfér másod- vagy többedmagával, az
ádtetős építmények félhomályába vonul...
lo de nem is ez a lényeg, hanem a fa-

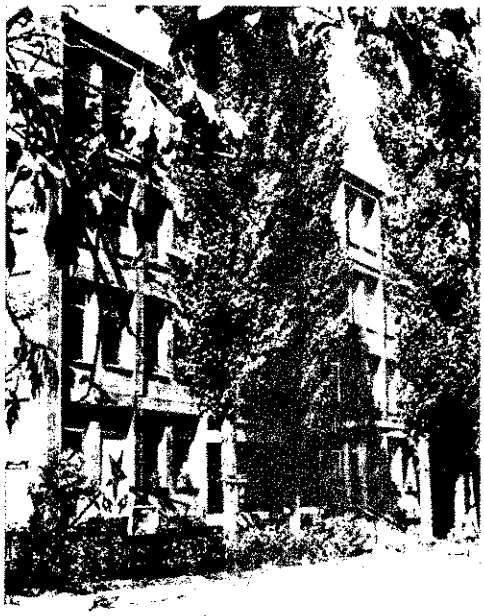

Szófia, „Indzse vojvoda" 2.: A tűzrendészet országos parancsnokságának székháza

vázas, nádtetős építmények, a fonott vesszőkerités, a nyitott tűzhely, ahol a rostonsültek pirulnak. S a kb. két és fél méter átmérőjű kör alakú tánchely, ahol nappal fahamu szürkéllik, este pedig izzó parázs boritja, s táncosok ropják rajta — amúgy mezitlábasan. Hogy kinek jobb a közérzete, a vendégeké vagy a parazsat tipróké, azt hiszem nem kétséges.

Nálunk bizonyára valamelyik előkelő tűzoltóságba sorolnák ezeket a múltat idéző bojár-tanyákat, vagy ha nem, a lángmentesítést aligha úszná meg a tenntartójuk. Az ittenieket egyáltalán nem idegesíti, természetesnek tartják, hogy — ez van. Talán nekik van igazuk...

*

Szolgálati éveim alatt sok gépkocsivezetővel utaztam már együtt, de olyan bámulatra méltó tehetségűvel még nem találkoztam, mint Sztojan Szlavov. Ez a húszegynéhány éves, rendkívül energikus fiatalember olyan szédületes rutinnal, biztonsággal vezetett egész utunkon, s a legveszélyesebb útszakaszokon és a legnagyobb forgalomban is akkora higgadtságot tanúsított, mintha nem is lettek volna idegei.

Eleinte néhányszor kivert a veriték egy-egy bravúrja meg főként a szokatlan sebesség miatt. Nem egyszer éreztem úgy, hogy nincs tovább, most „koppanunk", vagy azt, hogy kiegyenesítjük a kanyart. Aztán egy villámgyors fékezés és ugyanilyen kormánymozdulat, s máris zavartalanul folytattuk az utat. Hogy mindezt hogyan tudta egyetlen arcizomrándulás nélkül végigcsinálni, az ma is rejtély előttem. Egy viszont tény: a Tirnovo—Szófia közötti 250 km-es útszakaszt három óra alatt megtettük — a Balkánon át...

*

Bolgár földre érkeztem ugyan, de azt szeretnék, s mindent meg is tesznek ennek érdekében, hogy odahaza érezzem magam — ezzel fogadtak az elvtársak. Ezt az óhaját fejezte ki többször az országos parancsnok, helyettese, testvérlapunk főszerkesztőjével az élen a szerkesztőség egész kollektívája, s mindazok, akikkel kinntartózkodásom idején összehozott a sors.

Szófia, Rila, Plovdiv, Pervomaj, Hiszarja, Kliment, Kalofer, Sipka, Kazanlak, Burgasz, Neszebar, Napospart, Várna, Aranypart és Tirnovo nem csak egy-egy feledhetetlen állomása, nagyszerű lehetősége volt ennek, hanem megannyi élményforrása is az ismeretek szerzésének.

Elvtársak, igaz barátok vettek körül nagy tisztelettel, szeretettel. Őszinte érzéseiknek, törekvéseiknek megannyi jelét adva, hogy küldetésem sikeres lehessen. Mindent elkövettek azért, hogy a testvéri Bulgáriában otthon érezzem magam, a lehető legtöbbet láthassam ebből a gyönyörű országból és tűzoltóságának életéből.

Talán azért is volt olyan nehéz az elválás, mert soha egy pillanatig sem éreztem, hogy idegenben vagyok.

Körülbelül így fest az a bizonyos bojártanya

A búcsúzás előtti percekben a repülőtéren. Balról jobbra: Ivan Paunov főszerkesztő, Vera Bojceseva szerkesztő és Encso Minkov művészeti-technikai szerkesztő

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

Az önkéntesek képviseletében

Alsó-Ausztriába készülődnek...

bemelegítő gimnasztikáért nem rajonganak önösebben, de gyúrják. A szerelés — az más. de csak úgy egyből azzal kezdeni a másnakénti adagot, az nem megy. Módszeresen kell álni, úgy, ahogyan a felkészítést irányítók idják. Ők ismerik a legjobban, jó néhány s gyakorlat és tapasztalat birtokában. Közenül *Szabó Imre* szds., megyei szolgálati és pzési előadó foglalkozik velük az alapozás letétől; a Parancsnokság részéről *dr. Lacz András* alez. és *Török László* őrgy. az ruktor.

12 fős keret tagjai május közepe óta kétonként edzenek a kis futballpályán; délu 5-től este 8-ig gyakorolnak. A legidősebb 51, a legfiatalabb 23 esztendős. Átlagéletkoruk 37 év. Van köztük főagronómus, traktoros, szerelő, anyagbeszerző, boltvezető, mezőőr; ki helyben, ki másik községben, ki meg Pesten dolgozik.

Régi, összeszokott gárda; számos járási, megyei és országrészi verseny nyertesei. Rutinban tehát nincs hiány náluk. Ezért is esett rájuk a Parancsnokság választása. A tanács és a testület vezetése, s maguk a kiválasztottak is, megtiszteltetésnek vették a jelölést. Mint *László Gábor* vb-elnök megjegyezte, váratlanul érte őket, és mindenre számítottak, csak erre nem.

Marton Sándor vb-titkárral együtt — aki egyben a testületben is hasonló tisztséget visel és 16 éve önkéntes — ő is minden alkalommal ott van a pálya szélén. Figyelik a felkészülést, s ha valami probléma van, intézkednek.

A Fejér megyei Vál község raja a július 3—5. között megrendezésre kerülő alsó-ausztriai 20. tartományi versenyen képviseli a magyar önkéntes tűzoltóságot. Ezért a nagy igyekezet, a készülődés. A bronz- és ezüstjelvény megszerzéséért küzdenek majd az osztrák szerelési szabályzat szerint.

A bronzzal nincs különösebb problémájuk. Sima szerelés a feltétele, mint nálunk, csak 9 fővel. Az ezüst okozza a fő gondot, s emészti az energiát. Ebben a kategóriában ugyanis sorshúzással döntik majd el, hogy ki milyen szerelőszám munkáját végzi, ami annyit jelent, hogy a raj tagjainak valamennyi szerelőszám feladatát egyaránt jól kell ismerniük. Vagyis a felkészülés időszakában kilencszer annyi a munkája mindenkinek mint egyébként.

Akarásban nincs hiány. A súlykoláson már túl vannak; most a hátralevő rövid időben a folyamat gyorsításán lesz a hangsúly. Kintjártunkkor, június 10-én, ezt kezdték. A folytatás azonban félbeszakadt a kiadós eső miatt, ami már eddig is nagyban hátráltatta a raj munkáját.

Mindenesetre bizakodók. A foglalkozások sűrítésével behozzák a lesést, s erősen remélik: Wiener-Neustadtban is sikerül majd a bizonyítás.

— b —

Ezzel kezdődik a napi edzésadag

Néhány jótanács szerelés előtt. Elkél, mert még van csiszolnivaló

Akarásban nincs hiány, Szabó István főagronómus lendülete is erről árulkodik

FEJTŐRŐ FEJTŐRŐ

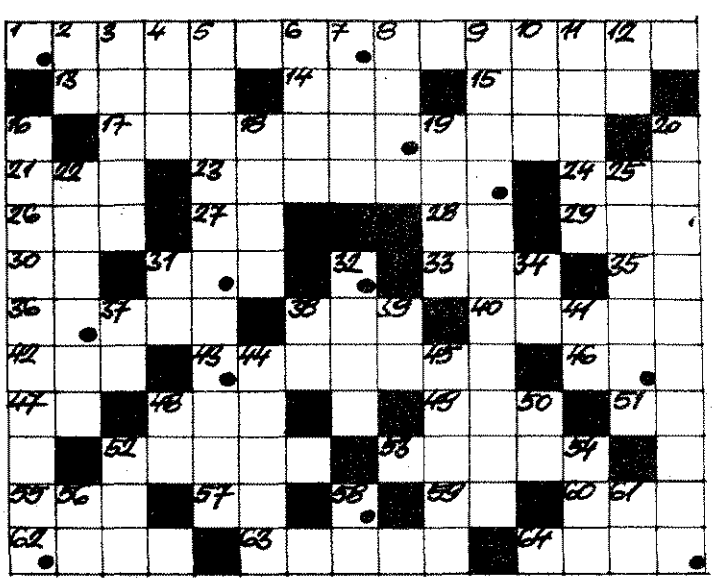

VÍZSZINTES SOROK: 1. A FÜGG. ESETÉBEN A VÍZSUGARAKAT NEM SZÜKSÉGES BEVEZETNI. Olcsó húsnak híg a . . . 14. Fekely. 15. Francia név. 17. Hajó jár itt. 21. Német betű. 23. Két : mértani idom és nyaraló. 24. amerikai polgárháború egyik tánoka. 26. Labdarúgó csapat 27. rfajta. 28. Zenei hang. 29. Érzékrv. 30. Helyrag. 31. Régi cégtáb- volt olvasható. 33. Ásvány. 35. iös kezd lenni! 36. A pokolban lk. 38. Esdekel. 40. Ív. 42. Tagazó. 43. Ha a folyó ilyen, az rossz, beszéd se jó, ha mindig ilyen. Nagyapja. 47. Soma azonos gzói. 48. Komárom megyei köz- 49. Kis Ádám. 51. 21 mássalgzói. 52. Folyó. 53. A szorító. Csigafajta. 57. Oláh Éva. 59. Azobetűk. 60. Légy lesz belőle. 62. nt. 63. Enyhe lejtő. 64. Kerek n.

FÜGGŐLEGES SOROK: 2. Azonos lk. 3. Ugyanaz. 4. Latin üdvöz- 5. A FÜGG. 16. ESETÉBEN A PEZETES LÉTRÁHOZ SZÜKSÉS EZEKNEK A KÖTELEKNEK ALKALMAZÁSA. 6. Két igekö- 7. Ideszáll a madár. 8. Fagylalk. 9. Nem őszinte! 10. Fél ket- 11. Felbukó. 12. Fém. 16. EZ GY MÉRTÉKBEN GÁTOLJA A ZOLTÁST. 18. Van ilyen ütés is. A Svejk-könyv híres rajzolója. A FÜGG. 16. MIATT EZ KÖNYEN LÉTREJÖHET. 22. Ezen nagy szoba. 25. Egészséges foglalkozás. 31. Mondatfajta. 32. Enyhén szólva, könnyű nőcske, régiesen. 34. Viszsza: én, olaszul. 37. Német pénz röv. 38. Képző. 39. Fedd. 41. Mögött, elől! 44. Meséli a régmúltat 45. Köter. 46. Vera, azonos hangzói. 50. Német rag. 52. Skót ital. 54. Egzotikus állat. 56. Személyes névmás. 58. Pénz, páratlan betűi. 61. Viszsza: sipszilon.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 5., 16. és 20.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt, kockákban levő betűkből összeállítható szót: Viharban a létrán működő személynek ezt minden körülmények között el kell végezni.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. július 20.

K. I.

A 6. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: A VÍZ ÁLLANDÓAN ÁRAMOLJON A TÖMLŐVEZETÉKBEN; FORRÓ VÍZZEL; FEDETT HELYEN.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: TEKERCSBEN.

Könyvjutalmat nyertek: Fridrich Józsefné, Budapest; Gecse István, Mezőkövesd; Tóth Imre, Hódmezővásárhely.

A nyereményeket postán küldjük el.

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. **Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS** tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9—11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. **Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY.** Előfizetési díj egy évre, 18,— Ft. Számlaszám: 235-90151-1108.
70.3070/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index: 25 804

SPORT

Budapest I. az országos járőrcsapatbajnok

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnoksága május 26-án Budapesten rendezte meg az országos járőrcsapat-bajnokságot a csillebérci úttörőtábor közelében. Eszményien szép környezetben, de igen változatos, nehéz terepen 10 km-es útvonalat jelöltek ki a három fős csapatoknak.

A járőröknek útjuk során 8 ellenőrzőpontot kellett érinteniük. Már egyetlen pont kihagyása is a csapat kizárását jelenthette.

A versenyzőknek a pályán különféle gyakorlati feladatokat is végre kellett hajtaniuk. A kötélhídon áthaladás, magaskúszás 50 m-es szakaszon, kézigránátdobás célba, tűzoltói feladat megoldása és sebesültszállítás 100 m-en, igen sokoldalú felkészültséget és komoly erőpróbát követelt a csapatoktól.

Öltözetük és felszerelésük az időjárásnak megfelelően lenge és könnyített volt: tányérsapka, ing vagy zubbony, derékszíj, csizmanadrág vagy pantalló, gyakorlócsizma, valamint gázálarc a rendszeresített hordtáskával.

A budapesti és a Hajdú-Bihar megyei parancsnokság 2–2, további kilenc megye pedig 1–1 csapatot készített fel a küzdelemre. A szabolcsiak a területüket ért súlyos elemi csapás miatt kénytelenek voltak visszavonni a nevezésüket.

8.30-kor az úttörőtábor díszterén felsorakozott csapatokat Tóth Lajos tű. alez., a BM TOP szolgálati és kiképzési osztályának vezetője üdvözölte, méltatta a bajnokság jelentőségét, majd engedélyt adott a verseny megkezdésére.

Alapos bemelegítés után, a sorsolási sorrend szerint 5 perces időközönként rajtoltak a csapatok. Elsőként a Győr-Sopron megyeiek indultak, utánuk Hajdú-Bihar I. és Vas következtek, s 50 perc elteltével már a 13-as rajtszámú csongrádiak is úton voltak.

A 6-os ellenőrzőpontnál, ahol egy kispalánkra helyezett céltáblát kellett sugárszerelés után „leküzdeni", már tömörült a mezőny. A kiváló teljesítményt nyújtó Vas megyeieknek pl. ezen a ponton sikerült utolérniük a 10 perccel előbb indult győr-soproniakat, a nyolcadiknak rajtoló Budapest I. járőrei pedig hamarabb érkeztek oda, mint az 5–6–7-es rajtszámú csapatok.

A legjobb időeredményt Budapest II. csapata érte el. Miután azonban kézigránátjaik egy része nem talált célba, gránátonként 2–2 perc többlet időt írtak a terhükre. A megtisztelő bajnoki címet végül is kiváló összteljesítménnyel Budapest I. csapata szerezte meg.

VÉGEREDMÉNY:

1. **Budapest I.** 59 p 27 mp
(Felföldi János őrm., Hegyesi Árpád szkv., Lencsés János szkv.)
2. **Budapest II.** 61 p 59 mp
(Gönd ő r Márton szkv., Szabó Imre szkv., Vízvári István tiz.)
3. **Vas** 66 p 22 mp
(Sulics Ferenc szkv., Gyécsek Herman szkv., Biczó Tibor tiz.)

4. Hajdú I; 5. Békés; 6. Győr-Sopron; 7. Csongrád; 8. Pest; 9. Szolnok; 10. Hajdú II; 11. Borsod; 12. Bács-Kiskun; 13. Somogy.

(Kaszás)

Tóth Lajos alezredes üdvözli a felsorakozott csapatokat

A rajt után még frissen és könnyedén futnak a versenyzők Csillebérc árnyas fái alatt

Kötélhíd. Aki ügyes v könnyen legyőzte ezt akadályt

Élesen vágódik a sugár a kör közepébe. Persze csak látszatra ilyen egyszerű

(KÚTVÖLGYI MIHÁLY felvételei)

Biztos kéz kell a kézigránát dobásához; sok értékes pont szerezhető vele

A 8-as rajtszámmal induló Budapest I. csapata sugárszerelés közben

TŰZOLTÓ

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

XXII. évf. 8. sz. 1970. augusztus

Utómunkálatok

(Idegen vállalat dolgozói okozták. Beszámoló [illegible] oldalon.)

Czinege Lajos vezérezredes elvtárs megszemléli a felsorakozott egységeket

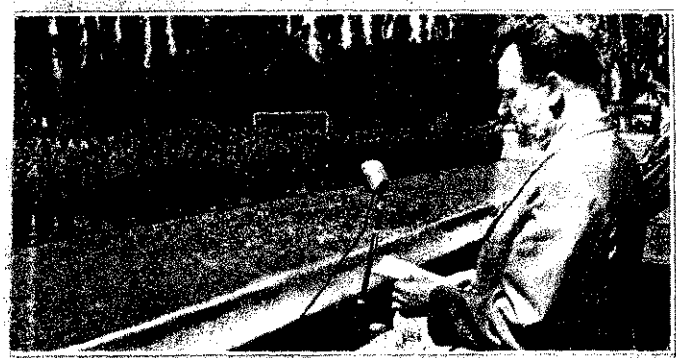

Benkei András belügyminiszter elvtárs beszédében meleg szavakkal méltatta az építőezred helytállását

PÉLDAMUTATÓ HELYTÁLLÁS

Árvízi hősök búcsúztatása Szegeden és Mátészalkán

Néhány nappal az árvízvédelmi munkálatok befejezése után bensőséges ünnepségek keretében búcsúztatták Szegeden a Tisza-völgyi nagy árvízi csata hőseinek képviselőit, valamint Mátészalkán a Szamosköz helyreállítási munkálataiban részt vett BM-tanintézetek építőezredét.

A július 3-i szegedi nagygyűlésen Czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, a Politikai Bizottság póttagja és Dégen Imre államtitkár, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke mondott beszédet. Elismeréssel szóltak az árvíz elleni védekezés hősi teljesítményeiről, majd a védelem gerincét alkotó fegyveres testületek példamutatását méltatták, melyek a vízügyi szolgálat embereivel, a többi fegyveres szervek tagjaival és a szovjet katonákkal karöltve mindig a védekezés élvonalában tevékenykedtek. A honvédelmi miniszter tolmácsolta pártunk és kormányunk köszönetét azért az áldozatkész segítségért, amelyet a védekezésben résztvevők a lakosságnak nyújtottak.

A Mátészalkán július 4-én rendezett ünnepségen megjelent és beszédet mondott Benkei András belügyminiszter. Üdvözölte a karhatalom, a határőrség, a rendőrség, a tűzoltóság, a kormányőrség, a BM-ifjúsági brigád és a belügyi tanintézetek építőezredének tagjait, majd a Szamoshát súlyos napjait és az árvíz okozta veszteségeket idézve a belügyi szervek derekas helytállását méltatta. Hangsúlyozta, hogy a belügyi állomány kezdettől fogva részt vett a védelmi munkálatokban és a közrend biztosításában, amely az árvíz sújtotta területeken sajátos és különösen nehéz feladat volt.

Nagy elismeréssel szólott az építőezred tagjainak munkájáról, mivel – mint mondotta – ezzel a tettükkel kétszer vizsgáztak: egyszer elméletben az iskola padjaiban, most pedig gyakorlatból, emberségből, áldozatkészségből, segíteni akarásból, amelynek nyomán számos romba dőlt ház épül fel.

Beszéde befejezéseként azt kívánta Szamosköz sok megpróbáltatást átélt lakosságának, hogy házaik mielőbb felépüljenek, és ezekben békés, boldog otthonra találjanak.

Az ünnepélyes búcsúztatás záróaktusaként dr. Fekszi István, a megyei tanács vb-elnöke fejezte ki köszönetét az építőezred derekas helytállásáért, majd emléklapokat nyújtott át az alegységek munkában kitűnt beosztottainak.

Tűzoltók egy csoportja a mátészalkai ünnepségen

Az árvízvédelemben segítséget nyújtott szovjet katonák képviselői is részt vettek a szegedi búcsúztatáson

Négytagú cseh és szlová
tűzoltóküldöttség tartóz
kodott hazánkban a kö
zelmúltban Emil Hnidk
ezredesnek, a Szlovák Szocialist
Köztársaság Belügyminisztérium
tűzrendészeti főosztályának vezető
jével az élen. A küldöttség: Franti
sek Trojan alezredes, a cseh bel
ügyminisztérium tűzrendészeti fő
osztályának helyettes vezetője; Vác
lav Merksbauer, a Cseh Tűzvé
delmi Szövetség központi bizottsá
gának titkára és Stefan Studený a
ezredes, a szlovák belügyminisz
térium tűzrendészeti főosztály
tűzoltási osztályának vezetője
magyar tűzrendészeti szervek mu
káját tanulmányozta. Itt-tartózk
dása során hivatásos és önkénte
tűzoltóegységekhez és szám
nagyüzembe látogatott el. A del

Emil Hnidka ezredes nyilatkozik TŰZVÉDELEM Szerkesztőségének

gációt fogadta Németi József rer
őr vezérőrnagy, miniszterhelyet
elvtárs.

A tapasztalatokról folytatott
tékelő megbeszélést követően n
latkozatot kértünk a küldöttség
zetőjétől, és ő kérdéseinkre a köv
kező választ adta:

**— Mi a véleménye: a tíznapos ta
mányút elérte-e a célját?**

— Látogatásunk elérte a célját,
szünkre igen hasznos volt. Nál
Csehszlovákiában bizonyos átszerve
kívánunk végrehajtani, méghozzá a
hogy hatékonyabbá tegyük mege
tűzrendészeti tevékenységünket, s i
vonatkozásban is érvényesítsük a t
nikai normákat. Ennek megvalósí

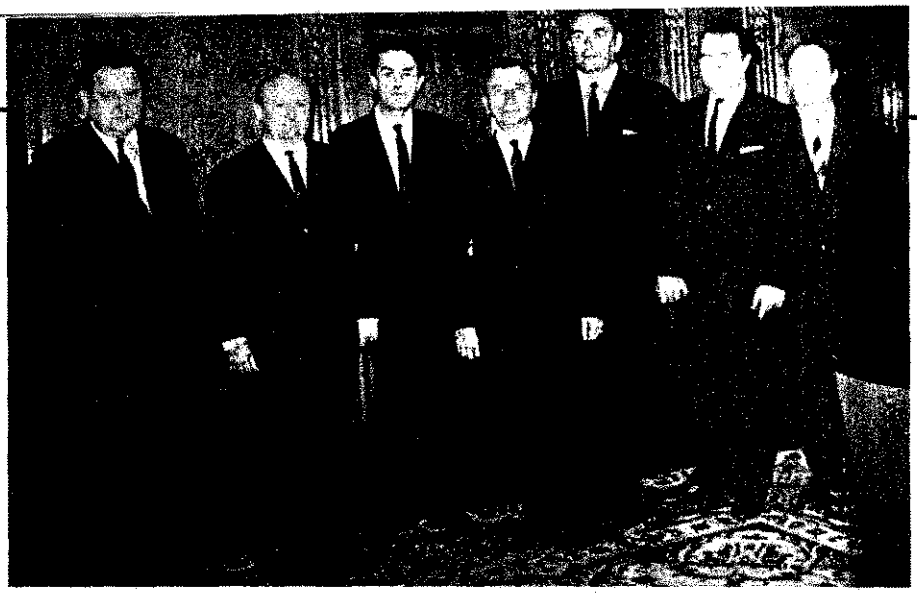

A küldöttség tagjai, az országos parancsnok kíséretében, Németi József rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettesnél

„LÁTOGATÁSUNK ELÉRTE A CÉLJÁT...”

Cseh és szlovák tűzoltóküldöttség hazánkban

esetén az önkéntes szervezetekben folyó munka színvonalát is sikerülne javítanunk.

— A látottak alapján hogyan értékeli a magyar tűzrendészet tevékenységét, helyzetét?

— A tűzrendészeti munka általában a társadalom közvetlen érdekeit szolgálja. A megelőző tűzrendészeti tevékenység hatékonyságát tekintve jó eredményekről győződhettünk meg Önöknél, s ezért olyan vélemény alakult ki bennünk, hogy e munka egyes formáit és elemeit, bizonyos előírásokat nálunk is célszerűen alkalmazhatnánk.

— A meglátogatott ipari objektumokban kaptak-e olyan áttekintést, amelyből általánosítható és realizálható tapasztalatokat vonhattak le?

— Igen megnyerte tetszésünket az a szívélyes kapcsolat, amelyet gyárlátogatásaink alkalmával a nagyüzemek vezetői és a tűzrendészeti szervek között tapasztaltunk. Tetszett továbbá, hogy az igazgatók és más vezetők milyen közvetlen viszonyt alakítottak ki a dolgozókkal. Jóleső érzéssel figyelhettük meg, hogy a szépszámú törzsgárda, de a fiatalabb dolgozók is mennyire fegyelmezetten végzik munkájukat, és példás rendet tartanak a munkahelyükön. Ez a tűzrendészeti előírások megtartása szempontjából is igen előnyös.

— Itt-tartózkodásuk ideje alatt mi gyakorolta Önökre a legmélyebb benyomást?

A tanulmányút tapasztalatait értékelő megbeszélésen a Tűzrendészet országos parancsnokánál

— Kedvező benyomást keltett bennünk, hogy Önöknél egy szerv kezében összpontosul a tűzrendészeti munka irányítása. Ez előnyös helyzetet teremt az erők célszerű bevetésére, a felszerelések átcsoportosítására, de arra is, hogy kényszerítő eszközök is rendelkezésükre álljanak a tűzrendészeti szabályok megtartására.

A Tűzrendészet szakmai vezetése, valamint a pártszervek között kialakult jó kapcsolatokat illetően is igen jó tapasztalatokat szereztünk. Mi nagy fontosságot tulajdonítunk ennek a kérdésnek, mivel véleményünk szerint a pártszervek megfelelő támogatása nélkül nem lehet jó a szakmai tevékenység.

A speciálszereket Váradi Béla őrgy., osztályvezető ismerteti a vendégeknek

A nagy kiadósságú habot fejlesztő generátor bemutatója a Dunai Hőerőmű Vállalatnál tett látogatás alkalmával

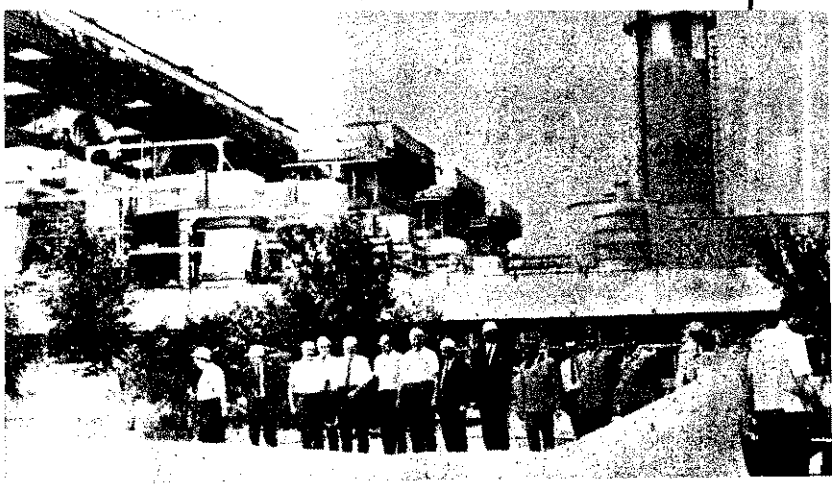

AZ CTIF SZIMPÓZIUMA

A Nemzetközi Tűzoltószövetség (CTIF) Münsterben (Német Szövetségi Köztársaság, wesztfáliai tartomány) rendezte meg 4. szimpóziumát. A szimpózium 1970. június 16-tól 21-ig tartott, s azon 21 ország tűzoltóságának küldöttei vettek részt.

Hazánkat **dr. Farkas György** tűzoltó vezérőrnagy, országos parancsnok vezetésével háromtagú delegáció képviselte.

A szimpózium helyét s a megtárgyalásra került szakmai kérdések körét a múlt évi CTIF-közgyűlés határozta meg.

A műemlék jellegű épületek tűzvédelméről **Jan Ammitzboll** mérnök, Koppenhága tűzrendészeti igazgatója tartott előadást. Felhívta a figyelmet a kérdés fontosságára, s a dániai Seeland szigeten egy XII. századbeli dómban keletkezett tűzeset tanulságaival támasztotta alá, hogy korántsem lehet megnyugtatónak tekinteni a műemlékek tűzrendészeti helyzetét. A tűzeset alkalmával – amely a felújítási munkálatok során, nyílt láng szabálytalan használatából eredt – egy 21 méter magas torony és 1000 m² tetőszerkezet égett le. Az oltás – éppen az épület jellegéből, a tető- és toronyszerkezetben alkalmazott nagy mennyiségű fa tartószerkezet miatt – öt óra hosszáig tartott, az oltásba bevont igen nagy erők ellenére.

A tűzesetet követő intézkedéseik alapján javasolta, hogy a műemlék jellegű épületek újjáépítése, felújítása alkalmával – az építészeti intézkedések mellett – fokozott tűzbiztonságról kell gondoskodni. Az intézkedések sorában különös figyelmet kell fordítani a villámvédelemre, a fűtőberendezések, szellőztető és klíma-berendezések, az elektromos szerelések biztonságára, azok állandó karbantartására, ellenőrzésére – javasolta az előadó.

Felvetette továbbá az automatikus tűzjelző és -oltó (sprinkler) berendezések, valamint a tűzoltó-vízhálózat fontosságát, és felhívta a figyelmet a tűzoltóság gyors beavatkozását biztosító megközelítési lehetőségek fontosságára. Elengedhetetlen követelményként említette meg a kellő hatékonyságú és számú kézi tűzoltókészülék előírását, továbbá a nyílt láng használatával járó munkálatoknál a tűzoltói felügyelet biztosítását.

A betonépítmények tűzzel szembeni ellenálló képességének terén elért eredményekkel **Kai Oeden,** a Stockholmi Országos Anyagvizsgáló Intézet igazgatója foglalkozott.

Ismertette, hogy a beton épületek és épületszerkezetek esetében a tűz egészen különleges igénybevételt jelent. Az utóbbi évtizedekben fontos kísérletsorozatokat végeztek világszerte a kapcsolatos ismeretek bővítése érdekében. E fejlődési folyamat eredménye, hogy a tűzhatás ma már éppúgy kísérleti probléma, mint a terhelési igénybevételek vizsgálata. Az eddigi kísérletek eredményeként teljesen újszerű épületszerkesztési eljárásokat alakítottak ki az égési folyamatokra és az épületanyagok tűzzel szembeni tulajdonságaira alapozva.

Hangsúlyozta: a kísérleteknek arra kell irányulniuk, hogy a statikai számításokhoz hasonlóan, a várható tűzterhelés meghatározására is alkalmas formulákkal rendelkezzenek a tervezők. Elmondotta, hogy az eddigi jelentős eredmények ellenére is csupán egyes részkérdések megoldásához elegendők az ismereteink.

A továbbiakban annak a véleményének adott kifejezést, hogy a jelenleg általában alkalmazott faegyenérték-tűzterhelés jobban megközelítené a valóságot, ha az alapterületre történő vonatkoztatás helyett a helyiség összfelületét vennénk alapul, s az időhőmérséklet-görbét is ennek megfelelően kellene átalakítani. Ezután az építőanyagok hővezető képességével mint a szerkezet szilárdsági tulajdonságait befolyásoló tényezővel foglalkozott, majd a betonszerkezetek szilárdsági és alakváltozási tulajdonságairól szerzett ismereteit foglalta össze, hangsúlyozva, hogy a további kutatást erre is indokolt lenne kiterjeszteni.

A tűz- és robbanásveszélyes anyagok közúti szállításának tűzrendészeti kérdéseiről **Pierret** alezredes, a francia tűzoltóság képviselője tájékoztatta a részvevőket. Rámutatott arra, hogy a tűz- robbanásveszélyes anyagok közúti szállítása világviszonylatban egy nagyobb méreteket ölt, és éppen ez indokolja a kérdéssel foglalkozás időszerűségét. Elmondotta, hogy a közúti szállítás mértéke – bár tűzrendészeti szempontból kívánatos lenne – nem csökkenthető, mert szükségességét számos vitathatatlan előny támasztja alá. Ilyenek pl. kisebb szállítási költség, a technológiából adódó igények és földrajzi adottságok a lelőhely, valamint a feldolgozó ipar között.

A balesetek okaiként – a növekvő gépjárműforgalom mellett – anyaghibákat, valamint a szállítást végző személyzet tűzrendészeti ismereteinek hiányát s egyéb szubjektív és objektív emberi fogyatékosságokat jelölt meg. Az anyaghibából eredő balesetek, káresetek csökkentése érdekében a szállított folyadékok és gázok tartályai szerelvényei szigorú időszakos ellenőrzésének előírását és az előírás megtartásának állandó ellenőrzését javasolta.

A közlekedési útszakaszok vonatkozásában felvetette, hogy lehetőleg a lakott településeket elkerülő útvonalakat kell meghatározni s baleset alkalmával mód legyen a forgalom eltelerélésére. A szállítást végzők okozta balesetveszély csökkentésére javasolta, hogy ezeken gondos kiképzésen túl meg kell ismertetni a szállított anyag veszélyességével. Ezenkívül a rendszeres egészségügyi vizsgálatok, a munkaidő maximálása, valamint a személyzet életkora felső határán meghatározása mellett foglalt állást.

A szállítás útvonalával összefüggésben elsősorban az érintett tűzoltóegységek állományának speciális szakkiképzését tartotta elengedhetetlen fontosságúnak, s ugyanígy felszereléseik állandó korszerűsítésének szükségességét is.

A kiképzés jelenlegi és jövőbeni helyzetéről **Franz Stadler** mérnök, a bajor tartományi tűzoltóság igazgatója számolt be. Elmondotta, hogy a kiképzés és továbbképzés módszereinek döntően gyakorlati ismeretek szerzésére kell irányulnia. Véleménye szerint az iskolai kiképzést meg kell előznie egy előképzettséget biztosító gyakorlati alapkiképzésnek. Ez az igény abból ered, hogy a tűzoltóiskola olyan technikai szakiskola, amely célját tekintve eltér az egyéb szakiskolák tól. Az eltérés elsősorban abban van, hogy a tűzoltók kiképzése nem egy meghatározott szakágazatra korlátozódik, hanem éppen a fel adatokból adódóan, igen széles körű ismeretanyagot kell felölelni. A tananyagot éppen ezért minden felesleges ballaszttól meg kell tisztítani, s állandóan korszerűsíteni szükséges. Törekedni kell tovább az audio-vizuális tananyag-elsajátítás lehetőségének biztosítására.

Az oktatószemélyzet esetében, a magas szintű elméleti szakkészültség mellett, a gyakorlati képzettséget is igen fontos tényezőnek említette. Emellett a megfelelő pedagógiai ismeretek fontosságára felhívta a figyelmet. Úgyszintén fontos kérdésként emelte ki az oktatók elméleti és gyakorlati továbbképzését. A tűzoltómérnök-képzéssel foglalkozva igen fontos tényezőként jelölte meg az elméleti képzés a gyakorlati ismeretek elsajátításának összhangját, valamint az ismereteket biztosító továbbképzést.

A szimpóziummal egyidőben ünnepelte Münster város önkéntes tűzoltósága fennállásának 100 éves évfordulóját, s a szervezet tevékenységének elismeréseként, a jubileumhoz kapcsolódóan ugyanott rendezték a 24. Német Tűzoltónapot is. A tűzoltónapra közel 40 ezer önkéntes és hivatásos tűzoltót vontak össze a városba. A csapatok különböző versenyszámokban, ügyességi és szerelési gyakorlatokban mérték össze tudásukat. Ugyancsak az ünnepség keretében kezdte sor a münsteri hivatásos tűzoltóság új, igen korszerű laktanyájának felavatására.

A tűzoltónap befejező aktusaként az összevont tűzoltóegységek és mintegy 100 ezer helyi lakos részvételével nagygyűlést rendeztek, majd ezt követően díszelvonulásra került sor a város főutcáján. A díszelvonulásban részt vett 20–25 ezer tűzoltó díszelgését **Willy Brandt** kancellár fogadta.

Kedvező arány

Jóval jobb szerelésünk

Véget értek az idei versenyek vidéken és a fővárosban. Azazhogy vidéken nem mindenütt, mert az árvíz sújtotta helyeken meg sem rendezték azokat. Erről s a versenyekkel összefüggő néhány más kérdésről beszélgettünk a közelmúltban Horváth Károly alezredes elvtárssal, a tűzoltótestületek felügyeleti osztályának vezetőjével.

— Előljáróban arra kérjük, illusztrálja néhány számadattal az idei versenyeket.

— Az idén összesen 6330 raj vett részt a járási, illetőleg a budapesti körzeti versenyeken. A számadat, sajnos, nem teljes, mivel az árvíz miatt tíz járásban elmaradtak a találkozók. Ilyenformán az összehasonlítás sem lenne helytálló a tavalyival, mert legalább ötszáz raj távolmaradásáról van szó.

— Mi volt az általános tapasztalat, és volt-e említésre méltó eltérés a korábbi rendezvényektől?

— Mint korábban arról a TŰZVÉDELEM-ben is írtam, az idei versenyeknél az új szerelési szabályzat jelentett eltérést a korábbiaktól. Ennek megfelelően a gyakorlatok is módosultak. Hogy mindez ne okozzon nagyobb zökkenőt, számos helyen kivonatot készítettek a szabályzatból; külön parancsnoki eligazításokon foglalkoztak az új helyzetből adódó tennivalókkal, és nem egy járásban a tiszti állomány helyszíni segítést vállalt a felkészítés időszakában.

Komolyabb zavarokról nem érkezett jelzés. Arról viszont tudomásunk van, hogy néhány helyen felmerült: miért kell az úttörőknek motoros tömlővel szerelniük, tekintve, hogy gyerekekről van szó, akik rendkívül nehezen tudnak megbirkózni az említett felszereléssel.

— A kedvezőtlen időjárás éreztette-e hatását az eredményeken?

— Sajnos, igen. Elegendő idő hiányában nem lehetett olyan alapos a felkészülés mint egyébként, amit csak még nehezített, hogy egyúttal új tudnivalókat kellett elsajátítaniuk a versenyrajok tagjainak. Mindezt leginkább a meghosszabbodott szerelési időknél mérhettük le, s abban a bizonytalanságban, amely egyes szerelőszámok fogásainál volt tapasztalható. Az sem volt ritka, hogy a régi és az új szabályzatot összekeverték.

— Számoltak-e azzal, hogy a szabályzat premierje önmagában is problémát okoz majd?

— Természetesen. De az előbb elmondottak helytállóságát mi sem bizonyítja jobban, hogy a későbbi időpontban rendezett versenyek szerelési eredményei már megközelítették az előző évekét.

Mindez persze korántsem jelenti azt, hogy minden rendjén van, és főként azt nem, hogy valós helyzetben is ilyen általánosíthatóan kedvező a szerelés gyorsasága, biztonsága. Erre számítottunk is, és nem véletlen, hogy az idei versenyévadban alkalmaztuk először az új szabályzatot. Tisztában vagyunk ugyanis azzal, hogy legalább két év szükséges a tudnivalók alapos elsajátításához, megfelelő rögzítéséhez.

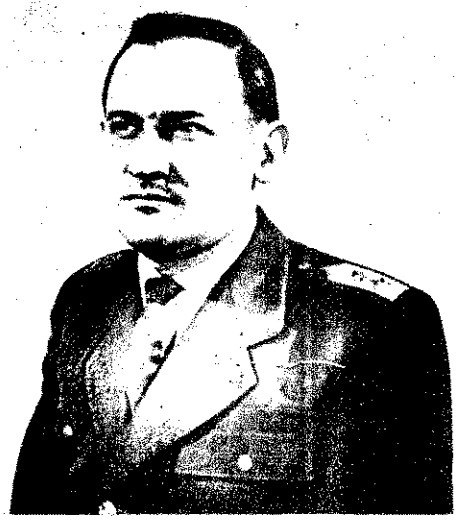

— Volt-e változás a rajok számszerű részvételét illetően?

— Érdekes arányeltolódást észleltünk bizonyos kategóriák irányába. Így például növekedett a részvevők száma a 800-as kismotorfecskendő-szerelésben, ami feltétlenül a testületek technikai fejlődésének egyik kifejezője. A tavalyi 866 rajjal szemben, idén 904 csapat indult ebben a kategóriában. Ugyanígy gyarapodott a gépjárműfecskendőt szerelő rajok száma is. De talán ami a legszembetűnőbb: alaposan megnőtt a létesítményi tűzoltók részvétele, a férfiakat, nőket és ifjúságiakat egyaránt értem ez alatt, az osztottsugár-szerelésben.

— Hallottunk valamit az értékelő bizottságok összetételének változásáról is. Ezzel mi a helyzet?

— Valóban történt változás, méghozzá a bizottságokban való részvételi arányt illetően. Idén először, nagyobb mértékben vontuk be az önkénteseket ebbe a cseppet sem könnyű és főként nem népszerű munkába. Az előző években csak egyetlen önkéntes tagja volt az értékelő bizottságnak, most ezt két főre emeltük. Növelni a versenyek demokratizmusát, és mind szélesebb körben támaszkodni a versenyen részt vevők munkájára, véleményére — ez volt a cél.

— Miben látja Alezredes Elvtárs az új szerelési szabályzat alapos elsajátításának jelentőségét?

— A gyakorlatban. Az elsajátítás lehetőségét pedig mindenekelőtt abban, hogy a fogások gyakorlását a versenyek befejeztével se vegyék le napirendről. Már csak azért sem, mivel itt a nyári mezőgazdasági idény, az önkéntesek helytállásának egyik évről évre visszatérő komoly próbája. Nem akarom ismételten aláhúzni a versenyekre készülődés és az említett időszak közötti összefüggést, miután erre sokszor utaltunk már. Arra azonban szeretném felhívni az elvtársak figyelmét, hogy a versenyek és az ott elért eredmények önmagukban keveset érnek; értelmük csak a mindennapok gyakorlatával összhangban van. Ilyen vonatkozásban az öncélúság legalább olyan káros lenne, mintha semmit nem rendeznénk a testületek felkészültségének felmérésére.

A másik, ami ugyancsak szorosan idetartozik: a még hátralevő vizesgyakorlatokra készülődés is jó lehetősége a szerelési ismeretek még alaposabb elsajátításának, s egyben annak is, hogy a rajok tagjai már most megkezdhessék a módszeres felkészülést a jövő évi több fokozatú versenyekre.

— Ön szerint a versenyekre készülődés miként realizálódik a testületek gyakorlati tevékenységében?

A versenyek és a legutóbbi ellenőrzések tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a gyakorlati felkészülés összehangoltan történik az elméleti ismeretek felfrissítésével, kiegészítésével, amelynek a megelőzésben van rendkívül nagy jelentősége. A parancsnokok és a területfelelősök egyaránt jól hasznosítják a tanultakat. Tisztában vannak teendőikkel, amelyet a végrehajtó bizottságok elé terjesztett anyagok s az azokban megjelölt főbb feladatok is jól tükröznek.

Meggyőződésem, hogy a testületek minden társadalmi munkása képes a helyes intézkedésekre, s az elmúlt évekhez hasonló odaadással tesz eleget önként vállalt kötelezettségének.

Csaknem zsúfolásig megtelt

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem földszinti előadóterme június 24-én az esti órákban. Ezúttal azonban nem egyetemi hallgatók foglaltak helyet a padokban, hanem iparosemberek. A IX. kerületi tanács tűzrendészeti bizottsága ugyanis — az ipari osztály és a kerületi tűzrendészeti parancsnokság közreműködésével — tájékoztató jellegű értekezletre hívta meg a ferencvárosi kisiparosokat.

Farkas Miklós, az ipari osztály vezetője üdvözölte a megjelenteket. Ezt követően Lévai Sándor tű. alez., kerületi parancsnok — a közelmúltban végzett szúrópróbaszerű ellenőrzések tapasztalatai alapján — értékelte a kisiparosok tevékenységével összefüggő tűzrendészeti körülményeket.

Egyebek között megállapította, hogy az ellenőrzött műhelyek többségében figyelmen kívül hagyták a megelőző tűzrendészeti rendelkezéseket, s emiatt szabálysértési eljárást kellett lefolytatni az elkövetők ellen. Tévedések elkerülése végett azt is nyomban hozzátette, hogy nem a bírságolás az elsődleges cél, hanem a szabálytalanságok megszüntetése.

Ezt követően a kerületi tűzkárstatisztikában leggyakrabban szereplő tűzkeletkezési okokat (sugárzó hő, elektromos áram, dohányzás) elemezte, s azok veszélyességét nemrég megtörtént esetekkel is szemléltette.

Végül azokra az előírásokra utalt részletesen, amelyek meg nem tartása mérhetetlen anyagi károkat okozhat, súlyosabb mulasztások esetében pedig emberek életébe is kerülhet.

A hozzászólások során számos kérdés és javaslat hangzott el a kisiparosok részéről.

A kétséget kizáróan hasznos — és tudomásunk szerint első ilyen jellegű — tanácskozástól a kerület tűzrendészeti helyzetének további javulását várják a kezdeményezők.

— k —

Olvasóink bizonyára eltekintenek attól, hogy felsoroljuk, mi minden szükséges ahhoz, hogy egy testület elnyerje ezt a címet. Akiknek már volt ilyesmiben részük, azok jól tudják. Ahol meg még nem írtak ki ilyen versenyt, a testület tagjai ott is el tudják dönteni, mennyi fáradsággal jár, amíg egy önkéntes közösségre rámondják: „Ez igen!"

A faddiak az előbbiekhez tartoznak, s tán bemutatni sem kell őket, annyira közismertek. Annyit viszont mégis el kell mondani róluk, hogy nagyon örülnek az eredménynek, amelynek

Tóth Anna vb-titkár

kihirdetésére május 17-én, a szedresi versenyen került sor. Oklevél, pénzjutalom és a címben látható zománcozott tábla járt hozzá.

Negyven fős közösség munkáját, együttes teljesítményét dicséri a siker, s azt a nagyszerű együttműködést, amely ebben a nagyközségben a testületi, tanácsi és termelőszövetkezeti vezetés kölcsönös kapcsolatában érvényesül.

Tóth Anna vb-titkár, a tűzoltói hivatás és ezen keresztül a testület nagy tisztelője és lelkes támogatója például meggyőződéssel vallja, hogy nemcsak a múlt évi eredmény van benne ebben az egészben, hanem hosszú évek odaadó társadalmi

Galambos Károly parancsnok

munkássága érett be, amelynek idősek és fiatalok egyaránt részesei.

Hasonló véleményen van Mácsik István vb-elnökhelyettes, a testület elnöke is, és még csak annyit tesz hozzá: „Mi mindig bíztunk a testületben."

Galambos Károly parancsnok, a Lenin Tsz gépműhelyének vezetője az egész község eredményének tulajdonítja a dolgot. Mert szerinte Faddon nemcsak szeretik az önkénteseket, hanem szinte az egész lakosság maga is a pártoló tagság soraiba számít.

A szertáros és egyben parancsnokhelyettes Hirmann Béla csupán annyit jegyez meg csendesen, szűkszavúan, hogy bizony szabad idejének nagy része rá-ment arra, hogy rend legyen, s hogy a fiatalok, a foglalkozásokon túl, szórakozni is szívesen jöjjenek a klubba.

(Még nem egészen olyan, amilyennek szeretnék, de hamarosan minden igényt kielégít. Festése már rendben van; a nagy ablakokon ízléses műanyagfüggönyök; modern olajkályha áll a régi helyén. Most a parketta csiszolása, lakkozása következik, és új bútorokat vásárol a tanács...)

A tanácsi és testületi vezetés együttes tevékenységében nem elsősorban a hivatalos tónusú kapcsolat dominál, hanem őszinte és mély emberi érzelmek szálai szövik át. A testület részéről a tanácsi gondoskodás ösztönöz, viszont pedig a lelkes, odaadó munka készteti a vezetést arra, hogy minden tőle telhetőt megadjon az önkénteseknek.

Különösen a dohánybeváltói tűz öregbítette tekintélyüket. A vb-titkár még ma sem érti, hogyan csinálták:

„Éppen tovább jelentettem a tüzet a szekszárdiaknak. Még jóformán le sem tettem a kagylót, az ablakból látom, hogy két tűzoltó száguld kerékpárral a beváltó irányába. Kiszaladok az utcára, s mintegy százötvenkétszáz méterrel arrább már tíz vagy tizenöt önkéntes futott. Hogy honnan kerültek elő ilyen gyorsan, úgyszólván a föld alól, máig sem tudom".

Mi tudjuk. Nem csoda történt. A magyarázat a jó riasztási rendszerben keresendő. Meg abban, hogy mindenki tudta: a lehető leggyorsabban oda kell érni, mert az első beavatkozás a döntő.

Pedig az öreg MÁVAG-gal egyre nehezebben megy az efféle bravúr. 14 éve nyüstölik, de semmivel nem lett fürgébb, mint azelőtt. Új motort is kapott, de kár volt érte, mert a konstrukció öregedett el. Mégis ezzel küszködnek, mintsem egy teherkocsival cserélnék ki, mert ennek a tartályában 25 hektoliter víz van, és ha lassan ballag is, de ha egyszer odaér... Nincs különösebb igényük, ennél csak valamivel használhatóbbal is beérnék. Ha meg egyelőre nem lehetséges, erre költik tovább a pénzt... A készenlét nem szenvedhet csorbát, mert a lakosság arra számít, hogy ott a kocsi. Valóban ott van. A jó öreg jobbkormányos, amelyik

Mácsik István vb-elnökhely-
tes

már akkor túl volt a legsze-
koron, amikor megkapták...

Szerencsére nem ezen mú-
a kiváló cím, hanem sok eg-
körülménnyel összhangban,
testületi tagok kollektív mun-
ján. Ez a nagyszerű az egé-
ben. S ha ez a szellem

Hirmann Béla szertáros

vábbra is a mostanihoz has-
marad, a megtisztelő címet
denkivel tudató táblát sem
egyhamar eltávolítani a test
otthonának homlokzatáról.

B. I

Kiss Sándor, az önkén-
tesek egyike

Pest megyei

ÖNKÉNTESEINK életéből

A lényeg mindenütt ugyanaz

1

2

Eredetileg úgy terveztük, hogy a szokásos összeállítást hozzuk a megye önkénteseinek életéből. De tekintettel arra, hogy ezúttal mindenütt azt vizsgáltuk, miként készültek fel a testületek a nyári időszakra, inkább a képes összeállítást választottuk. Mert ez a megoldás még mindig észszerűbb, mintha nagyjából ugyanazt ismételnénk minden község esetében. Meg talán többet is mond annál.

A lényeg valamennyi helyen ugyanaz: tisztában vannak a tennivalókkal, elő is készítették tervszerűen, ahogyan más években is szokták. Egyik vagy másik községben el-eltérnek az általános gyakorlattól, de a cél ott is megegyező: lehetőleg ne érje tűzkár a termést, a technikai felszerelést, vagy ha mégis bekövetkeznék ilyen, az a lehető legkisebb legyen.

Tapasztalataink alapján teljes bizonyossággal állíthatjuk: Pest megye önkéntes tűzoltóin nem múlik, ők a helyükön vannak.

(Kaszás—Kútvölgyi)

3

4

1

Ecser határában is megkezdődött az aratás. Gutai Pál tanács- és Urbán Pál testületi elnök is részt vett a Törekvő Tsz gépszemléjén. Az erőgépeket mi is rendben találtuk

2

Mohácsi János községi parancsnok és Gábor István, a helyettese is gyakran megfordulnak ezekben a napokban a dömsödi Dózsa Tsz gépjavító műhelyében

3

Az önkéntesek segítsége is közrejátszott abban, hogy Punyeczki Lajos őrgy., a megyei parancsnokság tűzrendészeti előadója és Fülöp József fhdgy. kirendeltség-vezető általában kevés szabálytalanságot találtak a monori járás erőgépein

4

Még egy ecseri kép. A testület szorgalmazására utat építenek a halastóhoz a Törekvő Tsz tanyaközpontjában

5

Mendén szinte naponta ellenőrzik a felszerelések használhatóságát. Képünkön: Derzbach Kálmán parancsnok és Vecserik János, a helyettese

6

Tápiósápon is fokozott gondot fordítanak ebben az időszakban a felszerelések ütőképességére. Lukács Sándor parancsnokhelyettes, Farkas István szertáros és Kapás József parancsnok a puttonyfecskendőt vizsgálgatták éppen

7

Pilisvörösváron Varga Jenő vb-titkár tájékoztatott az aratási előkészületekről. Elmondta, hogy vb-ülésen tárgyaltak a tennivalókról, és a helyi önkéntesek rendszeres ellenőrzéssel meg állandó készenléttel segítik a végrehajtást

5

6

7

„Ön h[illegible] v[illegible]rtelmezi...?"

Ugyanazt a kérdést tettük fel valamennyi megkérdezettnek: „Ön hogyan értelmezi a tűzrendészet helyét, szerepét, fejlesztését a termelőmunkában, és személy szerint mit tesz ennek érdekében?" A válaszokat summázhattuk volna, de nem tettük, hasonlósága ellenére sem. Mégpedig azért nem, hogy olvasóink következtethessenek belőlük, s ki-ki a maga munkájában hasznosíthassa a tanulságokat. Íme a válaszok:

Corvin Nagyáruház

Dr. Buk Imre

igazgató:

— Árukészletünk és berendezéseink értéke mintegy háromszáz millió forint, s jó részük gyúlékony. Ha ehhez hozzávesszük a forgalmat, valamint a még javában tartó építkezést, akkor a kérdés első felére csak azt válaszolhatom, hogy a tűzrendészet nálunk alapvető feladataink egyik legfontosabbika.

Áruházunk nem a mostani kapacitásra épült, és létesítésekor annak idején nem vették túl szigorúan a tűzrendészeti követelményeket. Így azután kisebb-nagyobb rekonstrukciókkal meg a már említett építkezéssel próbálunk megnyugtatóbb körülményeket teremteni. Az elektromos hálózatot már hosszú évekkel ezelőtt teljesen átszerelettük.

Ami személyemet illeti, minden fontosabb tűzrendészeti ügyben azonnal tájékoztatást kérek beosztottaimtól. Arra törekszem, bár ez még nem járt teljes sikerrel, hogy minden dolgozó elsőrendű gazdasági feladatnak tekintse az előírások megtartását és a kötelező fegyelmet. Ezért, pozitív és negatív értelemben egyaránt, anyagiakban is kifejezésre jut nálunk a tűzrendészeti tevékenység. Áruházunk létesítményi tűzoltói például — ha becsülettel eleget tesznek kötelezettségeiknek — havi prémiumot kapnak. Nemrégiben viszont nyereségrészesedés-csökkentéssel is nagyobb felelősségérzetre kívántam ébreszteni őket olyan osztályvezetőt, akiknek a beosztottai tiltott helyen dohányoztak.

A fejlesztésre vonatkozólag elmondhatom: a már említett építkezés eredményeként jól áttekinthető egyenes szakaszokat alakíthatunk ki. A személyi feltételek megteremtése már nehezebb. Tekintetbe véve sajátos körülményeinket, szívesen alkalmaznék főfoglalkozású tűzoltót, ha ezt a jogszabályok lehetővé tennék.

Dr. Forrai István,

a gondnokság vezetője:

— A közelmúltban — többedmagammal — szabálysértési eljárást indított ellenem a tűzrendészeti hatóság. A bírság érthető okokból érzékenyen érintett bennünket, de egyetértünk az igazgató elvtárssal, hogy inkább a mi zsebünk károsodjon, mintsem tűz keletkezzen.

Nálunk a tűzrendészeti tevékenység folytonos készenlétet követel, mert rajtunk kívül álló okok is veszélyes helyzetet teremthetnek. Csak két példa: csőhegesztés közben áttörtek egy menynyezetet, és a szikrák az alsó szinten tárolt árura hullottak. Szerencsére időben észrevettük, így nem lett baj belőle. Pár órával ezelőtt padlót ragasztottak az irodám mellett. Aki a munkát végezte, szólt, hogy tegyük ki a dohányzást és nyílt láng használatát tiltó táblát. Nem sokkal később arra mentem, s éppen az illető dohányzott. Amikor kérdőre vontam, egyszerűen kijelentette: neki szabad, mert ő tudja, hogy mikor lehet ilyen helyen dohányozni...

Az is igen nyugtalanító, hogy áruátvételkor, de más alkalommal is gyakran találunk eldobott csikkeket gyúlékony környezetben. Ezért elsődleges feladatnak tekintem, hogy minél több dolgozónk felfigyeljen az ilyen jelenségekre. Úgy érzem azonban, a rendcsinálás nem pusztán a munkatársaim vagy akár az én körültekintésemtől függ, mivel elég nagy nálunk a fluktuáció, és bizonyos értelemben rá vagyunk utalva a nálunk dolgozó vállalatok jóindulatára.

Ezért a fejlesztést illetően igen fontosnak tartanám, hogy a jelenleginél nagyobb önállóságot kapjunk rendészeti és tűzrendészeti szervezetünk kialakításában, s megfelelő bérért alkalmazhassunk kellő rátermettségű embereket. Nálunk ugyanis mindennél fontosabb a használati szabályok megtartása, ehhez pedig csupán a gazdasági vezetők ellenőrzése nem elégséges.

VBKM – TRANSZVILL

Tálosi István

igazgató:

— Egy hasonlattal kezdeném. Ha egyszer megbotlunk egy jókora kőben, akkor nem tanácsos azt folyton kerülgetnünk, hanem el kell távolítani az útból. Pár évvel ezelőtt tűzrendészeti szempontból elrettentő példaként emlegették gyárunkat. Egy ízben velem együtt — ha jól emlékszem — vagy harmicunkat megbírságoltak. Szívtuk is a fogunkat, de beláttuk: ehelyett sokkal célravezetőbb ama bizonyos nehéz kő eltávolítása. A feladatot kettős értelemben is meg akartuk oldani. Azzal párhuzamosan, hogy a pártszervezet és az szb segítségét is kértem a jobb tűzrendészeti fegyelem kialakításához, az anyagi feltételeken is gyökeresen változtattunk. Vagy kétmillió forintot fordítottunk a legsürgősebb tűzrendészeti beruházásokra, de egyéb ráfordításaink — mintegy milliós értékben — ugyancsak csökkentették tűzveszélyeket.

Ennek eredményeként ma már jóval kevesebb a tűzveszélyes építményünk, s valamelyest a zsúfoltság is kisebb. A kazánok helyett áttértünk a központi fűtésre. Mármost én azt nem tudom megítélni, hogy amit személy szerint a tűzrendészetért teszek, az sok-e vagy kevés. Arra törekszem azonban, hogy dolgozóink anyagilag és erkölcsileg egyaránt érdekeltek legyenek a rend megtartásában, mivel úgy vélem, sokkal kedvezőbb az eredmény, ha nem csupán kényszerből tesznek eleget a vonatkozó rendelkezéseknek.

Ami a fejlesztésre vonatkozik, egyetlen programunk van. Minden elképzelésünk kronkretizálásakor igyekszünk érvényre juttatni azt az elvet, hogy a gyári tűzrendészetnek mindig lépést kell tartania a vállalat általános fejlődésével. Ez az út nem könnyen járható, hiszen a költségek nyereségünket is érintik, de mint a már elkészült átalakítások is bizonyították: a jobb termelési körülmények végső fokon bőségesen megtérítik a ráfordítást.

Karai György

üzemgazdasági főosztályvezető:

— Én nem vagyok tűzoltó, s beosztásomnál fogva közvetlenül nem tartoznak hozzám tűzrendészeti ügyek. Mégis az a véleményem, hogy a hozzám hasonló beosztásúak is tehetnek egyet és mást a tűzvédelemért, hiszen munkáinak helyzete közvetlenül érint mindannyiunkat.

Ennek szellemében honosítottuk meg a szabálytalanságok fényképen történő megörökítését, amiről korábban már írtak lapjukban. Most újabb vállalkozásba kezdünk. Készítettünk egy 25—30 perces filmet létesítményi tűzoltóink tevékenységéről. Ez részben oktatási célokat szolgál, részben pedig kedves emlék lesz a mostani csapat számára. Mint a vállalat „pénzügyminiszterét" olykor meg szoktak kérni, nyújtsak segítséget egy-egy rendezvényük sikeres lebonyolításához. Ha tehetem, segítek is mindig, mégpedig nemcsak azért, mert az igen jól összeforrott gárda nekem is nagyon rokonszenves, hanem azért is, mivel megelőző tevékenységükkel is kulcsszerepet töltenek be a gyári tűzvédelemben. A közelmúltban gyárunk dolgozói jól sikerült szellemi vetélkedőn vettek részt a jubileumi év tiszteletére, s ezen tűzrendészeti ismereteik alaposságát is bizonyították. Most egy újabb vetélkedőt tervezgetünk, de kizárólag tűzrendészeti témából és a többi VBKM-vállalat részvételével. Azon is gondolkozunk, hogy újszerű tűzoltóverseny keretében esetleg nagy teljesítményű porraloltók szerelésében is ösztönzőn szemérnénk felkészültségünket.

Rudas László

rendészeti vezető:

— Igen, jól látta, én is játszottam egy nyúlfarknyi szerepet a Karai elvtárs készítette filmben. Szívesen vállaltam, mert legalább annyira tűzoltónak is érzem magam, mint rendésznek. N

zel már választ is adtam rá, hogy mi a véményem a tűzrendészetről. Igen jó erőkből áll mostani tűzoltócsapat, szívesen időzöm a közükben. A korábbi állapotokhoz képest megugtatónak tartom a mostani tűzvédelmünket, ak éppen az ünnepektől félünk egy kicsit, ert a közelmúltban két alkalommal is éppen nep előtt keletkezett kisebb tűzeset... Reéljük, augusztus 20. előtt megszakad ez a kelmetlen sorozát. Az átépítéseken kívül ugyan az is egyre inkább érezteti kedvező hatását, gy nálunk a gyári dolgozók mintegy 40%-a rzsgárdatag.

A fejlesztéssel kapcsolatban igen sürgős feltatnak tartom, hogy minél hamarabb műszalag is alapozzák meg a gyári tűzoltók, tűzrenszek munkáját. Jelenleg pl. fél esztendőt is rnunk kell, amíg elvégzik tömlőink nyomóóbáját, a fali tűzcsapszekrények némely tarzéka hiánycikk, és nem eléggé alapos a kéziók karbantartása.

Györgyi József

anyag- és áruforgalmi főosztályvezető:

— Amióta szabad téren tárolt tűz- és robbanásveszélyes anyagaink mindinkább raktárépületbe kerülnek, valamivel nyugodtabban szoktam távozni a gyárból, mint korábban, amikor az átmelegedett árut nyaranta bizony locsolgatnunk kellett.

Persze így is nap mint nap akad tűzvédelmi tennivalóm. Szerencsére dolgozóink éberek, s azonnal szólnak, ha eltörik egy savasballon, vagy a megengedettnél több fémnátrium gyűlik össze. Azt is igen hasznosnak tartom, hogy munkaszüneti napokon egy-egy létesítményi tűzoltónk is vigyáz a gyárra. Jó lenne azonban, ha némely külső vállalat emberei is elővigyázatosabbak lennének, mivel szállítások idején eléggé sok gondot okoz a szemmel tartásuk.

Ha már engem is megkérdeztek, meg szeretném ragadni az alkalmat, hogy felhívjam a figyelmet egy igen jó megoldásra. Mint a legtöbb gyárban, nálunk is gondokat okoznak a melegítők, mivel sehol sem lehet kapni jelzőlámpával ellátott készüléket. Nos egy másik vállalat dolgozója készített ilyen biztonsági berendezést, a tűzrendészeti hatóság már vagy két éve elfogadta.

Jó lenne, ha az ilyen kezdeményezések realizálásában is rugalmasabbak lennének.

Reanal Finomvegyszergyár

Szombathelyi Dezső

igazgató:

— Negyvenmillió forintnyi értékben mintegy volcezer fajta anyaggal dolgozunk, s ezek nagy sze tűz- és robbanásveszélyes. Ugyanakkor árunk lakóépületek közé van ékelődve; pár év úlva valószínűleg új telephelyre kerül. Ilyen örülmények között eléggé nehezen tehetünk eget a tűzrendészeti hatóság előírásainak, mert igyobb beruházási keretet már nem kaphanik. De mivel azt sem akarjuk, hogy a jó néány évvel ezelőtti tárolótűz megismétlődjön, modulbarakkokat építettünk árutárolás célra. Így viszonylag kevés költséggel a korábnál lényegesen biztonságosabb körülményeit teremthetünk. A munkák jó részét már be fejezték.

Nálunk alapvető fontosságú, hogy minden dolzónk egy kicsit tűzoltó is legyen, mert beláthatatlan következményekkel járhat, ha nem a lehető leggyorsabban és kellő szakszerűséggel oltják el a tüzet.

Úgy érzem, ma már nincsen baj az ilyen irányú felkészültséggel. Gyárunk vezető beosztású műszaki szakemberei is tevékenyen részt vesznek a dolgozók tűzrendészeti oktatásában. Nem régen vezetem a gyárat. Azóta nem volt nálunk említésre méltó káreset. Kisebb tüzek és robbanások azonban történtek, az ilyesmi nálunk óhatatlanul velejárója a technológiának. Megnyugtató, hogy dolgozóink mindig gyorsan és szakszerűen avatkoztak be. S hogy ezt a magatartást kellően ösztönözzük, az illetők ezer-ezer forint pénzjutalmat kaptak.

A kerületi parancsnoksággal igen jól együttműködünk. Ellenőrzéseik meglátásom szerint segítő szándékúak. A tűzrendészeti bizottság működését a jövőben is szükségesnek tartom, mert csak úgy szilárdíthatjuk tovább a tűzvédelmet, ha mi magunk is igyekszünk minimálisra csökkenteni a veszélyforrásokat.

Nem túl jelentős, de említésre méltó problémának tartom, hogy szerintünk nem a legjobb módszer alakult ki a létesítményi tűzoltók kinevezésével, előléptetésével kapcsolatban. Úgy gondolom, hogy az új mechanizmus idején, amikor saját hatáskörben nevezhetek ki főosztályvezetőket, szükségtelen lenne az ilyen ügyeket a kerületi parancsnokságra felterjeszteni, mivel aligha kísérhetik figyelemmel őket.

Papp Vid Zsigmond

műszakvezető:

— Én nem érzem terhes kötelességnek a tűzrendészeti előírások megtartását, hiszen ezek hiányában egyszerűen nem is dolgozhatnánk rendesen.

Személy szerint úgy kapcsolódok a tűzrendészethez, hogy igyekszem mindenben eleget tenni kötelezettségeimnek. Főleg azt tartom fontosnak, hogy üzemrészünkben, amelyik még ebben a gyárban is az egyik legveszélyesebb, minden dolgozó kellően ismerje a tennivalóját.

A közelmúltban műszaki hibából kisebb tűz keletkezett az egyik elektromos fűtésű szárítónkban. Igen jó érzés volt, hogy a közelben tartózkodó dolgozók villámgyorsan elhárították a veszélyt. Kivált azért örültem ennek, mert olyan is akadt köztük, aki csak nemrégiben került a gyárba.

A további fejlesztést illetően a magam részéről azt tartom az egyik legfontosabb tennivalónak, hogy tűzvédelmi ismereteink továbbra is álljanak arányban a gyár fejlődésével. Ezért szerintem mindenütt érdemes lenne jóval alaposabbá tenni az új dolgozók tűzvédelmi oktatását, és időnkint arról is meggyőződni, hogy értik-e, amit hallottak. Higgyék el, a gyárban szerzett sokéves tapasztalataim is tanúsítják ennek szükségességét.

Ganz Villamossági Művek

— Én beosztásomnál fogva az egész gyárban egfordulok, s mint egyben önkéntes rajpancsnok, kétszeresen is kötelességemnek érzem, gy minden hiányosságra felfigyeljek. Főleg ért, mert tudom, hogy ha nálunk egyik-másik lyen tűz ütne ki, milliós károk keletkeznek.

Most nem mint önkéntes mondom, mert a akmámat én nem szoktam elválasztani ettől, úgy látom, hogy a technikai felszereltségünt kellene tovább fejleszteni. Vannak ugyan molyi eszközeink, de hiányosak is akadnak. árpedig olyanok kellenének, amelyekkel hatósan be tudunk avatkozni szükség esetén.

Ezzel együtt persze a megelőzést is fontosnak tom, mert elég sok a szabálytalanság. Nemgben például játékból betörték a tűzjelzőt, kézioltókat rongáltak meg. Azután a tiltott lyen dohányzó, főleg fiatalokkal is bőven van obléma.

Helyesnek tartom, hogy a gyárat körzetekre ztották fel az önkéntesek között, és ki-ki a aga területén ügyel a megelőzésre. Nekem nos külön körzetem. Mint mondtam, én a árban mindenütt megfordulok. Ha hibát látok, szólok önkéntes barátaimnak, ha meg úgy om, hogy célszerűbb, én hívom fel az illetések figyelmét... Egyébként most járok a téves tűzrendészeti előadói tanfolyamra. Önnt jelentkeztem, szeretnék ugyanis tovább fejlni, hogy még hasznosabban segíthessem az ani törekvéseket.

Tamási Lajos

hőszigetelő:

Cserkuti János,

a Nagygépgyár üzemmérnöke:

— Véleményem szerint a tűzrendészet a munkakörünkhöz tartozó feladat. Méghozzá olyan, amelyet ha nem említenénk külön, ami persze nem azt jelenti, hogy el is választjuk, akkor is el kellene látnunk.

Ha történetesen alapvető hibát vétenénk a tűzrendészeti szabályok ellen, akkor tulajdonképpen önmagunkat és a termelést veszélyeztetnénk. Vagyis: a tűzrendészet egyik feltétele a termelőmunkának, s ha azt mondjuk: no most a tűzrendészet szemszögéből nézzük a dolgokat, akkor tulajdonképpen biztonsági oldalról vizsgáljuk a termelést.

Mindezt úgy mondom, mint akinek a kérdéssel való foglalkozás hivatali, munkaköri kötelessége. Ahogyan a termelési feladatok: a határidők, kooperáció és a többi mondjuk a gyárvezető vagy a fődiszpécser feladata, a termeléssel összefüggő műszaki és egyéb tennivalók: fejlesztés, általános műhelyrend, tisztaság, kulturáltság az én hatáskörömbe tartozik. Mint ilyen, a tűzrendészet is, amit én a magam részéről természetesnek veszek, s munkám egyik oldalának tartok.

Hogy miként végzem? Ezt más látja s ítéli meg. És tekintve, hogy saját feladatom, inkább csinálom, mintsem sokat beszéljek róla. Hivatalból is az, és a tűzrendészeti bizottság jellegét tekintve, bizonyos mértékig társadalmi feladatként is, amelynek, úgy gondolom, a szervezet munkáját közelebbről ismerők tudják a mechanizmusát.

„A tények elgondolkoztattak bennünket...

A termelőszövetkezeti tűzrendészeti előadók tanfolyama záróvizsgájának befejezését követően rövid eszmecserét folytattunk a megyei parancsnok irodájában. A beszélgetésen részt vett Somorjai Sándor, a Tolna megyei tanács vb mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának vezetője, dr. Farkas Gyula alez., a Tűzrendészet megyei parancsnoka, Csőglei István őrgy., a helyettese és Dunai Kovács Béla alez., a BM TOP megelőző tűzrendészeti osztályának alosztályvezetője, aki a vizsgán a Parancsnokságot képviselte.

SZERKESZTŐSÉG: — Mikor és milyen meggondolásból szervezték a tanfolyamot, országosan sorrendben a harmadikat, Baranya és Veszprém megye után?

SOMORJAI S.: — Megyénkben az elmúlt néhány esztendőben számos olyan tűzeset fordult elő, amelyek elkerülhetők lettek volna, ha a termelőszövetkezeteknél nagyobb figyelmet fordítanak a megelőzésre, s arra, hogy ezt a tevékenységet hozzáértő szakemberek szervezzék, irányítsák. Hasonlóan, a megyei parancsnokság ellenőrzéseinek tapasztalatai is arról győztek meg bennünket, hogy az általános javulás nem minden mezőgazdasági nagyüzemünkre jellemző, sok helyen a szakszerűség hiánya hátráltatja a hatásosabb tevékenységet.

SZERKESZTŐSÉG: — Konkrétan milyen tűzesetekről és milyen tapasztalatokról van szó?

CSŐGLEI I.: — Bizonyos vagyok benne, hogy Somorjai elvtárs elsősorban a szakcsi tüzekre gondol. Itt az Új Élet Tsz-ben két egymást követő eset fordult elő. Az egyik: kigyulladt egy hideglevegős szénakazal. Mivel hiányzott az előírt ötven köbméternyi oltóvízkészlet, és a közelben sem volt vízszerzési lehetőség, közel kétszázezer forint kár keletkezett. Alig egy hónapra rá, s ez a másik, a csibenevelő fogott tüzet az egyik magtárból átalakított épület padlásterében. A veszteség meghaladta a félmilliót.

SOMORJAI S.: — Egyszóval ezek a tények elgondolkoztattak bennünket, s arra ösztönözték a megyei vezetést, hogy olyan tanfolyam szervezése mellett foglaljon állást, amely megfelelő ismeretanyagot ad a részvevők számára és olyan alapot, amelynek birtokában az eddigieknél jóval eredményesebben funkcionálhatnak. Egyrészt tehát ezzel magyarázható a döntés.

A másik szempont — amely elválaszthatatlanul kapcsolódik az előbbiekhez, s nyugodtan mondhatom elsődlegesnek is — termelőszövetkezeteink gyors ütemű és nagyarányú fejlődése. A téeszek közös vagyona roppant mértékben megnőtt a 9—10 év előttihez képest, s a termelési érték is többszöröse a kezdeti időszakénak. Márpedig ha nagyobb értéket kell megvédeni, ahhoz hatásosabb prevenció és olyan jól működő szervezet szükséges, amely képes elejét venni a nagyobb károsodásnak.

A tanfolyam szervezését megelőzően konzultáltunk a Baranya megyeiekkel, különösképpen a technikai lebonyolítást illetően, s a végleges formát ennek alapján alakítottuk ki a megyei parancsnoksággal messzemenően együttműködve.

CSŐGLEI I.: — Amint arra Somorjai elvtárs utalt, a bar nyai példa volt számunkra a mérvadó, a veszprémiről még a kor nem is tudtunk. Azért mentünk a szomszédhoz, mert ők m a második tanfolyamon is túl voltak akkor. Készséggel rendelk zésünkre bocsátották a tantervet, amely hathetes bentlakás rendszerre épült.

Nálunk erre nem volt lehetőség. Egyrészt anyagilag nem bí tuk volna, másrészt, és ez volt a döntő ellenérv, kis számú el adógárdánk egyszerűen nem is tudott volna megbirkózni e hasonló időtartamú rendezvénnyel. Vagy ha igen, annak mi denképpen a szolgálati munka látta volna kárát, mert hat hét a megyei tűzrendészeti előadók s jómagam is képtelenek lettü volna más feladattal foglalkozni.

SZERKESZTŐSÉG: — Mint értesültünk róla, ez a tanfolya lényegében nyolchónapos volt, s ennek megfelelően sajátos sze vezésű. Halljunk talán erről is valamit.

CSŐGLEI I.: — Valóban, és éppen az előbbi körülmény miatt választottuk ezt a formát.

November 10-én kezdtük egyhetes bentlakásossal Balato földváron. Utána egyéni tanulási időszak következett, s januá ban beszámoló. Ezt követően két hétre ismét összevontuk a ha gatókat az előbbi helyen; áprilisban még egy beszámolót tart tunk, majd a mostani írásbeli és szóbeli vizsgát megelőzően, m jusban kétnapos vizsgaelőkészítőt szerveztünk Domboriban.

Másfelől az mezőgazdasági és élelmezésügyi osztály azt lehetővé tette, hogy amelyik tsz nem tud olyan megbízottat kü deni, aki a tanfolyam végeztével vizsgát tesz, az illető bentlak soson az előadásokat meghallgathatja Ennek megfelelően az i duló 84 főből 40-en fejezték ki vizsgázási szándékukat. Közülük hallgató mindvégig ki is tartott, s egy fő hiányával vizsgabizony ványt is szereztek. Többségük jó rendűre végzett, s csak eleny sző volt a közepesek és elégségesek száma.

SZERKESZTŐSÉG: — Véletlennek tulajdonítható, hogy é pen június elejére esett a vizsgaidőszak?

SOMORJAI S.: — Semmiképpen. De ha így volna, szerinte aktualitása miatt akkor is szerencsésnek mondható a befejez tekintve, hogy nálunk most következik a nyári mezőgazdasá munkálatok kampánya, dandárja. És bármennyire változott is alkalmazott technika és technológia az esztendők során, a ny betakarítás továbbra is igen nagy volumenű munka maradt, rengeteg tűzveszélyt rejt magában. Az újfajta gépek vagy a v lamosenergia-felhasználás széles körű elterjedése viszont ne csak a fejlődést gyorsította meg és a technológiát módosíto számos területen, hanem egyúttal megannyi újabb veszélyforr is jelent.

SZERKESZTŐSÉG: — És hogyan fogadták a kezdeményez a termelőszövetkezetek vezetői?

SOMORJAI S.: — Néhány kivételtől eltekintve kedvező Megyénkben mintegy 6—7 esztendeje már megszokták a rendsz res téli továbbképzést. Nálunk a tél az oktatási évad, s ilyenk a téeszek valamennyi ágazatának vezetői sorrakerülnek. Pers ezekből az egy- vagy kéthetes rendezvényekből az elnökök s maradnak ki; az újabb ismeretekre s a tapasztalatok cseréje mindenkinek szüksége van.

Szerintem tehát ezzel magyarázható a kedvező fogadtat meg természetesen a szemléleti változásnak is nagy szerepe v ebben.

Ami viszont a megoldást illeti, az valóban újszerű. Annyi hogy ehhez fogható példát nem is tudnék mondani a mi terü tünkön.

CSŐGLEI I.: — Én még azzal szeretném ezt kiegészíte amit nemrégiben tapasztaltam a téesz-szövetség egyik értekez tén. Hangsúlyozom, nem tűzrendészeti téma volt napirenden; mondottan termelési kérdésekkel foglalkoztak. Mégis, ennek lenére, nem egy elnök érdeklődött, hogy lesz-e újabb tanfolya mert embert küldenének, sőt mások meg határozottan a meg métlés mellett foglaltak állást.

SZERKESZTŐSÉG: — A vizsgabizottság elnökének mód ban állt mindvégig figyelemmel kísérni a tanfolyam menetét azt is, ahogyan a hallgatók számot adtak a tanultakról. Hogy vélekedik ő a tapasztaltakról?

Balról jobbra: Somorjai Sándor osztályvezető, Csőglei Istv őrgy., dr. Farkas Gyula alez. és Dunai Kovács Béla alez

Nyilatkozatok Vélemények Nyilatkozatok

FARKAS GY.: — Elégedett vagyok, a tanfolyam egészével akúgy, mint a befejezéssel. Az időközi beszámolók, valamint a ostani írásbeli és szóbeli vizsgák a felkészültséget bizonyítottk. Az eredmény értékét növeli, hogy olyan hallgatói kollektíva zsgázott sikeresen, amelynek tagjai az életkort és felkészültsét tekintve többségükben igen különböztek egymástól. Ezt teészetesen figyelembe vettük a feladatoknál, de már a tanfolyam őszakában is ügyeltünk rá a beszámolók alkalmával. Mondham azonban, hogy senkivel szemben nem volt szükség az elnéző gylelkűségre. Vagyis, aki bizonyítványt kapott, az nem érdemlenül jutott hozzá.

A tapasztalatok csak megerősítettek bennünket a kezdeméezés helyességében, s abban is, hogy a vizsgákat megelőzően, nius 2-án vb elé vitt határozati javaslatunk, miszerint a tanlyamot meg kell ismételni, reális felmérésen alapult, és várható akorlati eredménye mindenképpen hasznos lesz majd. A mezőzdasági és élelmezésügyi osztály vezetőjével közös javaslatunkl a vb egyetértett, és határozatban mondta ki elvi hozzájárusát s azt, hogy az újabb tanfolyam anyagi feltételeit biztosítsa MÉM-osztály.

SZERKESZTŐSÉG: — Mit vár a megyei vezetés a tanfolyaml, jobban mondva az azt elvégzettek munkájától?

FARKAS GY.: — Talán nem tűnik túlzásnak, ha kijelentem: kat. Hogy mire alapozom várakozásunkat? Elsősorban az előbb mondottakra, másrészt meg azokból az elvekből kiindulva, ameeket a tanfolyam egész tematikájában érvényesítettünk. Célunk m jogszabályok besulykolása volt. Sokkal inkább arra törekednk, hogy a hallgatók az anyagi jogszabályi keretek ismeretén azokat a tudnivalókat sajátítsák el, amelyek nélkül ma már y tűzrendészeti előadó egyszerűen létezni sem tud.

Szerintem a végzettek mindegyike tisztában van a tűzrendéeti követelményekkel, ezek legfontosabb elvi és gyakorlati kérseivel.

SOMORJAI S.: — Magam is körülbelül így summázhatnám választ, azzal a közbevető megjegyzéssel, hogy a Farkas elvtárs tal elmondottak téeszeinknek egyharmadára vonatkoznak. Én lán még azzal egészíteném ki, hogy a most végzett elvtársakat i együttal annak letéteményeseiként is tekintjük, hogy a tűzndészet területén is most már önálló gazdálkodást folytató eszekben is érvényesülnek majd a kötelező erejű, legalább miszteri szintű jogszabályok.

A másik oldalt tekintve viszont hangsúlyoznom kell, hogy a zrendészeti előadók, megbízottak felkészültsége, jóindulata csak egyik feltétel, de önmagában korántsem elegendő. Mert egy rmelőszövetkezetben végső soron mégiscsak az elnök az első ámú vezető. Éppen ezért, ahogyan eddig, mi a jövőben is gonskodunk arról, hogy a termelőszövetkezeti elnökök különböző ndezvényeken továbbra is részesüljenek tűzrendészeti vonatkosú tájékoztatásban. Részben ilyen irányú ismereteik bővítése dekében, részben pedig azért, hogy megfelelően segíthessék a zrendészeti előadót tevékenységében.

SZERKESZTŐSÉG: — A Parancsnokság képviselőjének véleményét a rendezvényről olyan összefüggésben szeretnénk hallani, hogy az mennyiben vág egybe a központi törekvésekkel, és mennyiben ajánlatos ennek országos méretűvé szélesítése?

DUNAI KOVÁCS B.: — Először talán arról, amit a vizsgán tapasztaltam. Én is csak megerősíthetem a beszélgetés során már elhangzott véleményeket, hogy a részvevők felkészültsége eredményes volt. Színvonal tekintetében nemcsak hogy elérte a Baranya és Veszprém megyei hasonló rendezvényekét, de a központilag rendezett kétéves levelező-tanfolyamokétól sem maradt el.

A megyei parancsnokság megfelelő tematikát állított össze, a szervezés is jó volt, olyannyira, hogy kielégítette az úgynevezett „kihelyezett" tanfolyamokkal szembeni követelményeket.

A mi véleményünk is megegyezik a Somorjai elvtársával, miszerint a mezőgazdaságban tapasztalható nagyarányú fejlődés szükségképpen megkívánja a tűzrendészeti előadók megfelelő alapképzettségét. Ma már a téeszek sem nélkülözhetik az olyan jó felkészültségű munkatársakat, akik a tűzrendészeti hatóságokkal együttműködve, önállóan képesek végrehajtani a helyi feladatokat.

Én a magam részéről valamennyi megyei tanácsnak és parancsnokságnak javasolom a hasonló tanfolyamok szervezését. Meggyőződésem ugyanis, hogy ezek a rájuk fordított energiával arányban álló eredménnyel is járnak, és az ipari megelőzés színvonala mielőbbi eléréséhez komoly hozzájárulást jelentenek a mezőgazdaságban.

Valamire azonban szeretném felhívni az elvtársak figyelmét a jövőbeni rendezvények kapcsán. A legközelebbi tanfolyamot követően arra is biztosítsanak lehetőséget, hogy a már kiképzett tűzrendészeti előadók évenként vagy kétévenként ismétlődően, rendszeres továbbképzésben részesüljenek.

SOMORJAI S.: — Alezredes Elvtárs észrevételét, javaslatát szívesen vesszük, s azt hiszem, ezen a fórumon is kijelenthetem: módunkban áll, hogy az említett továbbképzésről gondoskodjunk, s annak feltételeit is biztosítsuk. Ez egyébként jövőbeni feladatainkba is beleillik, mert mi sem tekintjük lezártnak a téesz tűzrendészeti előadók oktatását ezzel a tanfolyammal. Különösen azért nem, mert az igény a legilletékesebbek, a tsz-ek részéről is elhangzott.

Remélem, mostani első rendezvényünk tapasztalatai megkönnyítik majd a dolgunkat a második szervezésénél. Arra is nagy figyelmet szándékozunk fordítani, hogy a legközelebbi tanfolyamra minden téesz megfelelő képzettségű embert küldjön és bízzon meg a tűzrendészeti teendők ellátásával. Olyan életkorúakat nevezzenek ki ebbe a munkakörbe, akikre hosszabb távon is lehet számítani, építeni, és mindenképpen meg kell oldani, hogy ezeket az embereket elkerülje a fluktuáció.

—b—

MEG KELL ISMÉTELNI *(A vizsgabizottság is elégedett volt)*

Igencsak fél egy körül járt, nire az utolsó vizsgázó is felelt a kisasztaltól, és kissé fáradt, de boldog mosollyal besukta maga mögött a folyosóra nyíló ajtót. Harmincszor smétlődött ugyanez a jelenet délelőtt folyamán — ennyien ejezték be eredményesen a nyolchónapos tanfolyamot.

A vizsgabizottság is elégedett volt a feleletekkel; a hallgatók dősebbje, fiatalja egyaránt jó eljesítményt nyújtott. Néhány egészen kiváló is akadt, különösen a fiatal mérnökök, technicusok közül. Persze a korosabbak igyekezetével sem volt baj, őként a gyakorlatias kédésekben bizonyították, hogy készülek.

Ez a sikeres vizsga egyúttal azt is jelentette, hogy június 16-tól Tolna megye termelőszövetkezeteinek egyharmadában szakképzett tűzrendészeti előadók, felelősök folytatják munkájukat, vagy veszik át a stafétabotot azoktól, akiket korábban felkészültségüktől függetlenül bíztak meg ezzel a teendővel.

Másküllönben a megyei vezetésnek is ez volt a célja, amikor a tanfolyam megrendezéséről határozott, de nemkülönben, amikor úgy döntött a megyei tanács végrehajtó bizottsága, hogy a rendezvényt meg kell ismételni. Mert a technikai-technológiai fejlődés nemcsak a termelőszövetkezetek egyharmadára, hanem a megye egész mezőgazdaságára jellemző, s ezzel mindenütt lépést kell tartani.

— b —

TŰZOLTÓK AZ ÉPÍTŐEZREDBEN

A BM-Akadémia tűzoltó tagozatának tanárai és hallgatói is részt vettek Szamosháton a BM-tanintézetek építőezredének munkájában. A közös feladatok elvégzése mellett Jánkmajtison, Penyigén, Fehérgyarmaton és Tunyogmatolcson jelentős segítséget nyújtottak árvízkárosult tűzoltók lakóházainak bontásában, építőanyagainak mentésében. Ezenkívül sok fertőzött kútból is kiszivatták a vizet. A képen: akadémiai hallgatók Farkas Menyhért tű. ftőrm. házát bontják Fehérgyarmaton.

ÉRTEKEZLET

A Könnyűipari Minisztérium igazgatási főosztályának iparszer vezési osztálya országos eligazító értekezleteket tartott a közelmúlt ban, amelyeken a tárcához tartozó trösztök, vállalatok és üzeme tűzrendészeti előadóit tájékoztatták a könnyűipar tűzrendészeti helyzetéről. A rendezvénysorozat a június 23-i budapestivel kezdődött majd Mohács, Győr és Szeged következett. A budapesti tanácskozá son elhangzottakról lapunk szeptemberi számában közlünk részlete beszámolót.

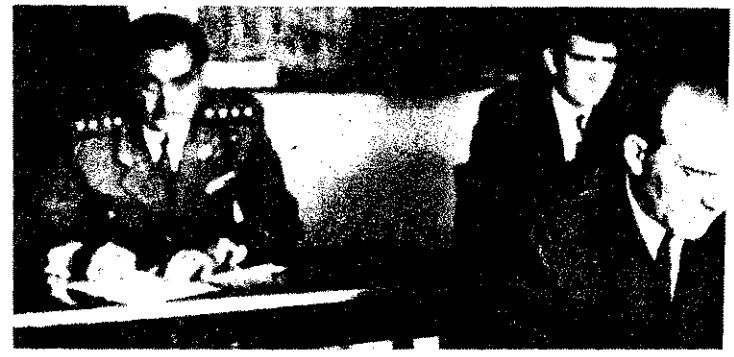

FELAJÁNLÁSOK

A Baranya megyei parancsnokság pártszervezetének kezdeményezésére a megye hivatásos állománya több mint 17 ezer forinttal járult hozzá az árvíz okozta károk enyhítéséhez.

•

A siklósi járási versenyen részt vett csapatok parancsnokai a versenydíjak 25 százalékát ajánlották fel a két legsúlyosabb árvízkárt szenvedett önkéntes tűzoltócsalád megsegítésére.

•

A Cement- és Mészművek iparági versenye résztvevőinek versenybizottsága azzal a javaslattal fordult a vezérigazgatósághoz, hogy a helyezettek díjazására szánt 10 ezer forintot juttassák el az árvízkárosultaknak. A gyárak önkéntesei lelkesen csatlakoztak a felajánláshoz, így ezúttal oklevél jelentette a legjobbaknak járó elismerést.

HÍREK • ESEM

ORSZÁGRÉSZ VERSENYEK

A közelmúltban re meg az állami egysé országrészi versenyeit. 29-én Nagyvázsonybar lius 2-án Debrecenber lius 7-én Gödöllőn 8-án Kiskunfélegyházá gye legjobb egységei ki a 420-as és a 344-es gé fecskendő-szerelésben, mint a 4×100 méter ciális váltófutásban, niben három korcsop 100 méteres akadályv a bajnoki címért s sekért. Felvételünk D ben a 420-as gépjá kendő-szerelés egyik natáról készült.

ÜZEMEK VERSENYE

Június 13-án a IX. kerületi parancsnokságon nyolc üzem: a rencvárosi Likőrgyár, a BKV-HÉV Vágóhíd, a Kozmetika, az Vegyianyagokat Gyártó Vállalat, a Palma Gumigyár, a Ferencv Malom, az Épület-lakatosipari Vállalat és az Aszfaltútépítő Vá versenyraja mérte össze felkészültségét osztottsugár-szerelésbe tavasszal szervezett vetélkedő keretében lezajlott versenyt a se alapító Likőrgyár raja nyerte 23 másodperces hibátlan szerelés HÉV, illetve a Kozmetika együttese előtt. A trófeát és az első h helyezésért járó 1000, 600 és 400 forintos pénzjutalmat dr. Só Lajos, a Ferencvárosi Likőrgyár igazgatója adta át.

TANÉVZÁRÁS

. BM-Akadémia tűzoltó ta-
atán július 8-án és 10-én
ták az iskolai tanévet a
sodéves bentlakó és a har-
déves levelező-tagozatos
lgatók részére. A vizsgázók
n komoly elméleti felké-
ltségről és a szakmai kér-
ıek kiváló ismeretéről tet-
: tanúbizonyságot. A leve-
ő-tagozaton öt önkéntes
rancsnok is sikeres vizsgát
t. Képünkön: az önkéntesek
y csoportja a vizsgabizottság
itt.

YEK

ÜLFÖLDI SZEREPLÉS

A tartományi tűzoltóparancsnokság meghívására a pronhorpácsi önkéntes tűzoltótestület egy leányraja, bemutató versenyszereléssel, sikeresen szerepelt az Eisenstadtban július 4—5-én rendezett 5. burgenlandi tartományi tűzoltósági teljesítményversenyen.

Centenárium

Július 19-én ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját Kecel nagyközség önkéntes tűzoltótestülete. A soltvadkerti önkéntesek zenekarának zenés ébresztője volt a jubileum nyitánya, majd a fogadást követően ünnepi közgyűléssel folytatódott a program az Erkel Ferenc Művelődési Otthonban.

Szőke Mihály, a HNF helyi elnöke megnyitója után Logaida József, a községi tanács vb-titkára mondott ünnepi beszédet. Köszöntötte a jubiláló testületet dr. Farkas György vezérőrnagy, a BM Tűzrendészet országos parancsnoka. Ismertette a miniszter elvtárs Helvédy János veterán parancsnokhoz intézett levelét, amelyben elismerését és jókívánságait fejezte ki öt évtizedes önkéntesi munkásságáért, átadta a Benkei elvtárs által részére küldött tárgyjutalmat, majd kitüntetéseket, elismerő okleveleket, jutalmakat nyújtott át a kimagasló munkát végzetteknek.

A község által adományozott csapatzászlót Laták Ede vb-elnöktől vette át a testület parancsnoka. A megyei, járási pártbizottságok és tanácsi szervek nevében Lengyel László üdvözölte az ünnepelteket. A közgyűlés a kalocsai ének- és zenei általános iskola úttörő-együttesének színvonalas műsorával zárult.

Az esemény alkalmából a testület 100 éves történetét bemutató, gazdag anyagú kiállítás nyílt az Arany János általános iskolában. Az egész napos rendezvénysorozat tűzoltóbállal ért véget.

GONDOSKODÁS

A BM-Pártbizottság kezdeményezésére árvízkárosultak gyermekei látták vendégül a Németvölgyi úti BM-gyermekotthonban, valamint a BM dobogókői Ságvári Endre úttörőtáborában. A szép környezet s a nevelők gondoskodása nagyban feledtette a gyermekekkel az átélt izgalmakat. Ugyanakkor arról is gondoskodtak, hogy a kis vendégek hasznos ismereteket sajátíthassanak el a foglalkozásokon. Ez a felvétel a dobogókői KRESZ-parkban készült.

ÚJ LAKTANYA

Kaposvárott június 25-én adták át ünnepélyes keretek között a megyei, illetve városi és járási parancsnokság új, korszerű épületét. Az eseményen a megyei, járási párt-, tanácsi vezetés, a társszervek képviselői és meghívott gazdasági vezetők vettek részt. A BM TOP részéről Horváth Sándor ezredes, országos parancsnokhelyettes jelent meg a laktanyaátadási ünnepségen.

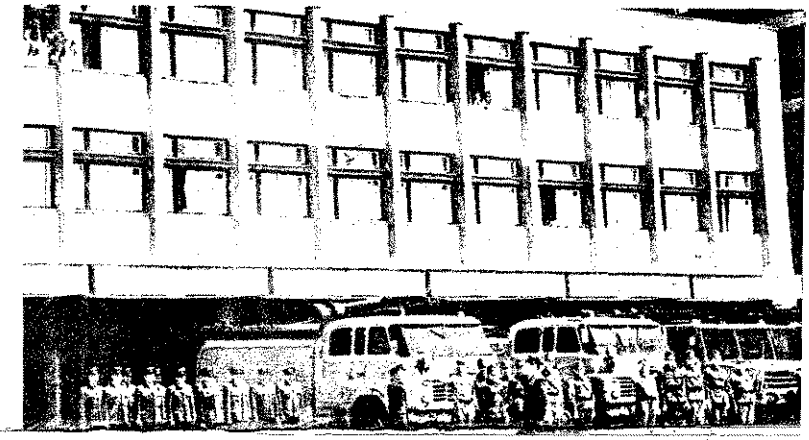

VIGYÁZAT, balesetveszélyes!

(Befejező közlemény)

Az előző években a különleges gépjárművek vezetői részére teszt-jellegű KRESZ-vizsgát tartottunk. A felmérő vizsgán elsősorban a legfontosabb és egyben legveszélyesebb közlekedési mozzanatok és tevékenységek szerepeltek: előzés, balrakanyarodás, vasúti átjáró, megkülönböztetett járművek forgalmi elsőbbsége. A vizsga eredménye több tanulsággal szolgált:

A különleges tűzoltószerek vezetőinek nagy többsége tisztában van a közlekedési szabályokkal, ismereteit rendszeresen felújítja a vonatkozó szabályok időnkénti részleges módosításának, a forgalmi viszonyokban időközben bekövetkezett változásoknak megfelelően (párhuzamos közlekedés, autóút, autópálya stb. forgalmi szabályai).

Ugyanakkor egynéhány gépkocsivezető, sajnos, alapvető tájékozatlanságot árult el. Tévesen vagy pontatlanul ismerte csak a legelemibb közlekedési szabályokat. Előfordult, hogy a vizsgázó tűzoltó-gépkocsivezető bizonyos fokig a KRESZ-t „átköltötte", s olyan forgalmi elsőbbségi szabályt vélt alkalmazhatónak a megkülönböztető jelzések használata által, melyek egyszerűen nem léteznek.

Addig azonban, míg a fentebb említett több oldalú, hatékony s gyakorlatias gépjárművezetői oktatási rendszer tárgyi feltételei megvalósulhatnak — mind az intézményesített tanfolyamokon, mind a testület szervezésében —, arra kell törekednünk, hogy a jelenlegi 50 km-es havi vezetési gyakorlatokat jól hasznosítsuk.

Hogyan lehetne javítani a járművezetési készséget és ily módon növelni a vonulás biztonságát? Minden bizonnyal szükséges ehhez:

— kellő időben és lehetőleg nem menet közben történő konkrét, szakszerű eligazítás a gépkocsivezető részére. Ezt az eligazítást nagyon körültekintően kell végezni: az illető gépkocsivezető személyiségének és szakképzettségének, az útcél és egyéb szempontok figyelembevételével;

— a rendszeresített vezetési gyakorlatokat gondosan kiválasztott és ezzel a feladattal megbízott legjobb gépkocsivezetők folytassák le, a műszaki előadó irányításával;

— a vezetési gyakorlatokat lehetőleg ugyanazzal a gépjárművel végezze a beosztott gépkocsivezető, amelyet rendszeresen vezet;

— a vezetési gyakorlat néhány alkalommal az esti órákig is tarthat, nem célszerű mindig az ideális látási útra és időjárási körülményekre alapozni;

— mind lakott területen, mind azon kívül gyakorolni kell a vezetést, mivel azok eltérő sajátosságokat mutatnak, és megfelelő alkalmazkodást, átállást kívánnak a gépkocsivezetőtől;

— a vezetési gyakorlatok biztonsági előírásait is ki kell dolgozni és kellően tudatosítani. A vezetési gyakorlatokat jól elő kell készíteni. Nem kell feltétlen keresni a szükségesnél nehezebb, illetve veszélyesebb körülményeket, nem szabad a reálist meghaladó követelményeket támasztani. Vezetési gyakorlatok közben kísérjük figyelemmel és folyamatosan értékeljük az egyes gépkocsivezetőknél tapasztalt negatív jelenségeket, de a fejlődésüket is.

Az önkéntes tűzoltóság használatában levő tűzoltószereket túlnyomórészt társadalmi gépkocsivezetők vezetik. Szerencsés körülménynek számít, ha az illetők hivatásos gépkocsivezetők, és főfoglalkozásban is a testület fecskendőjével azonos vagy ahhoz hasonló típusú gépkocsit vezetnek. Mivel ez általában nincs így, kellő mértékű gyakorlóvezetés hiányában nem alakulhat ki az adott tűzoltójárműhöz szükséges vezetési jártasság, s nem szilá dulhat meg a vezető biztonságérzete sem.

Egyéb okok mellett ilyen tényezők is szerepet játszottak korábbi évek néhány igen tragikus olyan közlekedési baleset ben, melyeket önkéntes tűzoltói gépjárművel okoztak.

Egyik esetben a tűzhöz vonuló önkéntes parancsnok a mot beindítása után — megfelelő féklevegő-nyomás nélkül — rögt elindult a légfékes gépjárműfecskendővel, és közvetlenül szertár közelében súlyos közlekedési sérülést idézett elő.

Más alkalommal a vonulási sebesség helytelen megválasztá és a vezetési bizonytalanság miatt felborult a gépjárm fecskendő, s a baleset halálos sérülést, valamint súlyos rokkar ságot okozott.

Az önkéntes tűzoltói gyakorlatban is sokféle a veszé forrás. Csak a legjellegzetesebbeket említve, ilyenek:

— csoportos személyszállítás versenyrendezvényekre;
— kismotorfecskendő emelése, szállítása, indítása;
— utánfutók vontatása, főleg alkalmi gépjárművekkel, e máshoz nem illeszkedő vonószerkezetekkel;
— utánfutók kézi vontatása;
— létrák, mentőkötelek használata.

Hasznosnak látszik annak a helyenként kialakult módsz nek az általánossá tétele, hogy az önkéntes és a létesítmé tűzoltóparancsnokok és tesületi tagok előtt a tűzrendészeti sz vek által rendezett továbbképzések, tanfolyamok alkalmá kellő mértékben és színvonalon, gyakorlatiasan ismertetik legfontosabb balesetelhárítási tudnivalókat.

Mentő- és védőfelszerelés-ellátottságunk jelenlegi szintjé különleges szerek és felszerelések szerepe arányosan növeke azok darabszámával és teljesítőképességével.

A speciális tűzoltószerek biztonságos használata különle óvintézkedéseket, de esetenként egyedi, „testre szabott" ó rendszabályokat követel. Ezeket szükség szerint a szervek l tonsági szabályzatában kell előírni.

Balesetelhárítási és munkavédelmi szempontból a legjele sebb különleges szerek:

— gépjármű-tolólétrák (felvonóval, mentőkosárral) és u futó acéllétrák;
— porral oltó gépjárművek és utánfutók;
— áramfejlesztő gépkocsik és utánfutók;
— darus gépkocsik kötözőelemekkel;
— műszaki mentőszerek tartozékaikkal (motoros vágós számok, autogénvágó, emelő és kötélfeszítő szerelvény
— kombinált repülőtéri habbaloltók habágyúval CO_2 oltó berendezéssel;
— startszolgálatos gépkocsi (porral oltó és CO_2-vel berendezés);
— habbal oltó gépkocsik habárboccal;
— turbóreaktív oltógépjárművek;
— felügyeleti tűzoltószer, beépített porraloltó berendezé

A tűzoltó- és mentőfelszerelések, védőeszközök közül

szigorú biztonsági követelményeket kell támasztanunk a következőknél:

— kihúzós- és dugólétrák, habárbocok,
— mászóövek, mentőkötelek,
— oxigénes légzőkészülékek, búvárfelszerelések,
— sűrítettlevegős légzőkészülékek, arcvédő plexiálarc, lángés hővédő ruha,
— mentőtömlő, ugróponyva, ugrópárna.

A különleges tűzoltószerek

közül — a teljesség igénye nélkül — most a gépjármű-tolólétrák biztonságos üzemeltetésének néhány alapvető feltételével foglalkozunk, valamint röviden érintjük az utánfutó acéllétrák biztonsági kérdéseit.

A gépjármű-tolólétrák napjainkban már hagyományos és kiforrott konstrukcióknak tekinthetők, többszörös biztonsági berendezésekkel vannak ellátva (mechanikus, hidraulikus és elektromos szerelvényekkel és reteszelő rendszerrel), így szakszerű használatuk feltétlenül biztonságos.

Mégis, mivel egyrészt a létraszerkezet acéltartóinak szilárdsága — főként a 44 méteres létráké — az itt megkövetelt biztonsági határig igénybe van véve, másrészt az alátámasztási terület és a súlypont viszonya alapvető fontosságú a létra stabil állása, szerkezeti szilárdsága, de mindenekelőtt a létrát használók testi épsége szempontjából, feltétlenül el kell kerülni az előre nem tervezhető járulékos erőhatásokat. Ennek érdekében, használatuk során maradéktalanul végre kell hajtani a kezelési utasításban foglalt előírásokat és biztonsági rendelkezéseket.

A biztonsági követelményeket amiatt is tovább kellett bővíteni, mivel az utóbbi években felvonóval, illetve mentőkosárral szerelték fel a korszerű gépjármű-tolólétrákat, és bennük a létra gépi mozgatása közben személyek tartózkodnak.

Említésre méltó sajátos körülmény, hogy a mentőkosaras gépjármű-tolólétrákon esési zár nincsen, a létratagok terhelését csupán a kihúzókötelek veszik fel; így a kötelek állapotának rendszeres ellenőrzése létfontosságú biztonsági követelmény.

Fontos használati szabályok gépjármű-tolólétrákhoz (és értelemszerűen az utánfutó acéllétrákhoz is):

Telepíteni csak szilárd talajra szabad a létrákat, laza talajon teherelosztó aláépítés szükséges. Tilos akna- vagy csatornafedélre állítani a talajtámaszokat. A megengedett lejtéshatáron túl nem szabad telepíteni, illetve megszerelni a létrát. A rugórögzítést előzőleg gondosan el kell végezni.

A viharköteleket minden esetben fel kell kapcsolni, azokat csak kiképzett, gyakorlott beosztottak tarthatják, hogy a létracsúcs mozgásának megfelelően a köteleket utánaengedjék, illetve megfeszítsék.

Működtetés közben

a létrakezelőnek folyamatosan figyelnie kell a mérő- és jelzőműszereket (a létrahossz- és állásszög-mutatót, illetve negyedköríves ingát, a használati térjelzőt, a túlterhelésjelzőt, az oldalkiegyenlítő működését, az olajnyomásmérő műszert stb.).

A létrakezelőnek úgy kell végeznie az egyes műveleteket, hogy lehetőleg ne az automatikus biztonsági berendezéseknek kelljen beavatkozniuk és leállítaniuk a létramozgásokat, hanem a használati-biztonsági határokhoz közeledve, a kezelő időben és fokozatosan szüntesse meg a kritikus létramozgásokat: a kihúzást, fektetést, valamint a felvonó mozgását.

Figyelemmel kísérendők a létra használati terébe benyúló légvezetékek, oszlopok, műtárgyak s egyéb akadályok is!

Fecskendezni csak a létra hossztengelyének függőleges síkjában szabad, mégpedig a létra csúcsán rögzített, függőleges síkban mozgatható sugárcsővel. A létra műszaki leírásában feltüntetett csövekméretnél nagyobbat használni vagy a megengedett nyomást túllépni tilos, mivel ezen tényezők szabják meg a sugárcsövön keletkező reakcióerőt, melynek nyomatéka kihat az egész létra terhelésére. Ha a létráról fecskendezni kell, az említett okok miatt nem szabad azt 70°-nál meredekebb szögbe állítani.

Túlterhelés elleni védelmül a gyártómű megszabja és az inga negyedköríves skáláján feltünteti, hogy az adott szögben felállított és meghatározott hosszban kihúzott létra csúcsát mily nagyságú függőleges irányú erővel lehet terhelni. Ebből az adatból következtethetünk arra, hogy adott helyzetben hány személy tartózkodhat a szabadon álló létra csúcsán meg a további létratagokon.

A viharkötelek alkalmazásán kívül a létra lengésének elerülését biztosítja a vízszállítás egyenletessége, az elzárószerelvények lassú, fokozatos nyitása és zárása, létramászáskor az ütemes járás mellőzése, vagyis amikor a jobb kéz és a bal láb egyszerre mozdul...

S most néhány szót a felvonó használatáról. A jelenlegi 44 méteres gépjármű-tolólétráinkra szerelt felvonók használatát csak a létra felfektetett állapotában engedi meg a gyártómű. A felvonó-berendezés biztonsági fékkel van ellátva kötélszakadás esetére, ez azonban nem akadályozza meg a járószék bizonyos mértékű felgyorsulását.

A létraüzem-felvonóüzem átváltását határozottan kell végezni, mivel a kapcsolókar középállásában jelentős sebességgel leszalad a felvonó. A leszaladási veszély, valamint a meglevő kismértékű csúszás kiküszöbölésére célszerűnek látszik önműködő elektromágneses fékberendezéssel ellátni a szóban forgó létrafelvonókat.

Az oldal-kiegyenlítőmű küllős kézikerekét — kéziüzem kivételével — tilos megfogni, s a küllők közé nyúlni sem szabad, mert a kézikerék automatikus, ezért kéztörést okozhat váratlan forgómozgásának megindulása.

A telepített létra elmozdulásának, valamint a létrahajtómű akaratlan bekapcsolódásának megakadályozására a sebességváltó és a létrahajtómű kapcsolókarja valamennyi gépjármű-tolólétránkon kölcsönösen reteszelik egymást.

Mászóöv, zárkapocs nélkül tűzoltó, illetve szerelő nem tartózkodhat a kihúzott létrán!

A biztonságos üzem feltételei közül nagy a jelentőségük az időszakos átvizsgálásoknak. Ilyenkor részletesen ellenőrzik a legalapvetőbb teherhordó elemeket, köteleket, esési zárakat és biztonsági berendezéseket, 300 kp-os súllyal terhelési próbát végeznek, és vizsgálják az esetleges alakváltozást.

A TL—VAL 18 és 22-típusú

utánfutó acéllétrákat — ellentétben a gépjármű-tolólétrákkal — kedvezőtlen vontatási és használhatósági tulajdonságok jellemzik. Laprugós vonószerkezetük nem az alvázhoz, hanem a létraszerkezethez kapcsolódik. A laprugós vonószerkezet, a viszonylag nagy tömeg, valamint a súlypont elhelyezkedése erős és veszélyes lengéseket okoz a létra vontatása, fékezése közben. Fék hiánya miatt eredeti kivitelben nem felelnek meg a KRESZ előírásainak. (Légfékkel való felszerelésük — felújításukkal és módosításukkal egyidejűleg — jelenleg van folyamatban.)

Használhatóságuk korlátozott: állékonyság, stabilitás, terhelhetőség szempontjából nem elégítik ki teljesen a létrákkal szemben támasztott fokozott követelményeket. A létraszerkezet nem forgatható az alvázon. Biztonsági tájékoztató szerelvénye egyedül a negyedköríves inga.

Az utánfutó acéllétrák — a tűzoltói követelményeket tekintve — nem alkalmasak a gépjármű-tolólétrák helyettesítésére, csak szükségmegoldásként jöhetnek számításba a gépjármű-tolólétrákkal való teljes ellátottság megvalósulásáig. Azok készenlétbe állításának ütemében az utánfutó acéllétráknak más területre való átirányítása indokolt, kivált a korábbi évjáratú, illetve gazdaságosan nem javítható acéllétrák esetében.

Ez utóbbi gyakorlati-biztonsági problémák tárgyalása után összefoglalásul:

A testületet érintő főbb biztonságtechnikai-balesetmegelőzési kérdések felvetése a rendelkezésre álló terjedelem keretében történt, anélkül, hogy a megoldásra vonatkozóan minden esetben részletes és általános érvényű állásfoglalást adhattunk volna.

Az ismertetett műszaki megoldások és intézkedések a mindenkori üzembiztonság és eredményes beavatkozás szavatolásával az állomány, a tűzoltószerek kezelői és a környezet biztonságát szolgálják.

Látható az is, hogy a tűzoltói hivatás gyakorlásában — az esetek nagy részében fokozott — jogosan megkövetelt biztonsági követelményeket csak a műszaki és személyi feltételek minél tökéletesebb teljesítésével, a kapcsolatos szabályok ismeretének birtokában, a vonatkozó utasítások és előírások fegyelmezett, példamutató, következetes alkalmazásával lehet csak kielégíteni.

Befejezésül: a biztonsági szabályzatok szakszerű elkészítése és kiegészítése, a balesetvédelmi továbbképzések megkezdése után a parancsnok elvtársaknak, a biztonságtechnikai szervezet tagjainak most az a legfontosabb idevágó feladatuk, hogy területükön teljes mértékben és folyamatosan érvényt szerezzenek a vonatkozó szabályzat előírásainak, az állomány tagjai egészsége és testi épsége megóvása céljából.

HELYESBÍTÉS

A korábbi közleményben felsoroltuk a témával kapcsolatos rendelkezéseket. A 2541—1/319/1954, a 2541—1/189/1955, valamint az 535/1958 BM TOP-számú utasításokat azonban összevonták, s így helyettük az 56/45/1969 BM TOP-sz. utasítás érvényes. Tárgya: tűzoltólétrák, mászóövek és mentőkötelek időszaki felülvizsgálata.

Kovács József
tű. őrgy.

Új ágazati szabvány:

GÁZBERENDEZÉSEK, GÁZKAZÁNHÁZAK

A gáztüzelés problémái az utóbbi években vitathatatlanul sok gondot okoztak területi hatóságaink szakértői tevékenységében. A gázfelhasználással kapcsolatban annyi rendeletet, szabványt, utasítást, előírást és tervezési segédletet kellene szem előtt tartani, amennyi szinte már a lehetetlenséggel határos. Csak rontja a helyzetet, hogy ezek ún. átfedéseket, sőt ellentmondásokat is tartalmaznak. Ráadásul e sok előírás közül kifejezetten egyik sem foglalkozik a gázkazánházakkal. Az elmúlt két évben tervezetként több formában is nyilvánosságra került már a BM TOP e témakörrel foglalkozó 7/68-as, majd 7—70-es kötelező ágazatiszabványtervezete. A szabvány szövegét a részletes egyeztetési eljárás után a BM Tűzrendészet Országos parancsnoka jóváhagyta. A hatálybalépés időpontja: 1970. július 1. Igaz, a témával kapcsolatos előírások száma ezzel tovább szaporodott, de legalább elértük, hogy ma már egy helyen találjuk meg a gázkazánházak tűzrendészeti és biztonsági előírásait. Bátran kimondhatjuk azt is, hogy a szabvány korszerű irányelveket tartalmaz, és összehasonlítva a világ szakirodalmából ismert hasonló témájú szabályozásokkal, egyáltalán nem marad le azok mögött.

A jóváhagyott BM TOP 7—70-es kötelező ágazati szabvány címe: „Gáztüzelésű berendezések létesítése és üzemeltetése — Tűzrendészeti és biztonsági előírások". A szabvány részletesen foglalkozik a gáztüzelésű berendezések témakörével. Hatálya a 30 000 kcal/h feletti berendezésekre terjed ki, de egyes előírásai csak 100 000 kcal/h hőteljesítménytől (névleges teljesítmény) felfelé tartandók meg kötelező jelleggel.

Külön ki kell emelni, hogy a szabvány hatálya az egy helyiségben levő összhőteljesítéstől függ. Ha tehát egy helyiségben több kisebb teljesítményű készüléket üzemeltetnek, és ezek összes teljesítménye eléri az említett értékeket, akkor a helyiségre és külön-külön a készülékekre egyaránt vonatkoznak a szabvány előírásai. Ez alól azonban a háztartási gáztüzelésű berendezések — pl. gázkonvektor, fali fűtő, vízmelegítő stb. — és a nagykonyhai készülékek — pl. főzőüst, zsámolyfőző, sütő stb. még akkor is kivételek, ha az egy helyiségben üzemelő összhőteljesítményük az említett értékeket meghaladja. Nagykonyhák esetében célszerű viszont a jó szellőztetésre törekedni az óránként legalább háromszoros légcsere biztosításával.

1. Elhelyezés, építés

A kazánházat célszerű talajszint felett elhelyezni. A 0,9 vagy ennél kisebb relatív fajsúlyú gáz felhasználása esetén nem tiltja a szabvány a talajszint alatti létesítést sem. A magasépületekben viszont nem helyezhető talajszint alá gázüzemű kazánház. Ez az előírás lényegében az épületek alaptestét kívánja védeni egy esetleges gázrobbanás dinamikus hatása ellen. A „nehezebb" fajsúlyú gázok esetében — vagyis 0,9 relatív fajsúly felett — talajszint alá nem helyezhető kazánház. Gázszivárgáskor ugyanis a szennyezettség eltávolítása nehézségeket okozna, mert gravitációs szellőzés nem jöhet számításba, s a mesterséges szellőzés sem eredményez kielégítő megoldást.

Törekedni kell tehát a talajszint feletti elhelyezésre, de a tetőkazánházak alkalmazásától sem szabadna idegenkedni, mert ennek statikai vagy egyéb akadályai nincsenek. A gáztüzelésű lemezkazánok súlya szinte elhanyagolható az öntöttvas tagos kazánokéhoz képest, keringető szivattyút pedig ma már alsó szintű elhelyezés esetén is szinte mindig alkalmaznak. Ez nálunk még kétségtelenül szokatlan elhelyezési mód, de külföldön egyre gyakrabban találkozhatunk vele.

A kazánház „C", „D" és „E" tűzveszélyességi osztályú létesítményben, vagy ahhoz közvetlen hozzáépítve is elhelyezhető. Az „A" és „B" tűzveszélyességi osztályú létesítményektől azonban csak általában 16 m távolságra telepíthető.

2. Gázvezetékek

Kommunális létesítményekben csak kisnyomású gázvezetékrendszer használható. Üzemi létesítményekhez — ide számítanak pl. a tömbkazánházak, fűtőművek is — közép- és nagyközépnyomású vezetékrendszerek is létesíthetők.

Minden tüzelőberendezés elé — akkor is, ha egy helyiségben több helyezkedik el — külön elzáró szerelvényt kell beépíteni. Ha egy tűztérben több égő is üzemel, természetesen célszerű egyenként elzárószerelvénnyel ellátni őket.

Lehetőleg a kazánház épületén kívül — 50 m-es körzetben — vagy közvetlenül a vezetéknek az épülethez csatlakozása után, de nem a kazánházban, olyan elzárószerelvény kell, amivel a kazánházban levő minden berendezés gázellátása megszüntethető.

Erre a célra elfogadható a megadott távolságon belül elhelyezett nyomásszabályozó, mérő- vagy fogadóállomás főelzárója is, ha az kézi beavatkozással üzemeltethető.

3. Gázmennyiségmérés, nyomásszabályozás

A szabvány azokat a gázmérőket zárja ki a kazánházból, melyek mechanikai sérülésre, hőhatásra különösen érzékenyek, tehát a lemezházasakat. 6 m^3/h-nál nagyobb névleges átbocsátóképességű lemezházas gázmérő nem helyezhető el a tüzelőberendezéssel azonos helyiségben. A tilalom ugyanakkor más oldalról is felmerül: 30 000 kcal/h összes hőteljesítmény feletti kazánházban egyáltalán nem helyezhetnek el lemezházas gázmérőberendezést.

A 60 m^3/h névleges teljesítés feletti gázmérők részére külön mérőhelyiséget kell létesíteni, ezen érték alatt a gázmérők folyosón, lépcsőházban, mosókonyhában stb. is elhelyezhetők. Ez az előírás természetesen nem vonatkozik az öntöttvas házas vagy mérőperemes gázmennyiségmérők elhelyezésére.

A szabvány a nyomásszabályozók elhelyezésével kapcsolatban is megkötéseket tartalmaz. A tüzelőberendezéseket kiszolgáló készülék-, égő-, arány- vagy terhelésszabályozók azonban természetesen elhelyezhetők a kazánházban. Követelmény, hogy a nyomásszabályozó bemenő oldali nyomása legfeljebb 1,2-szeres legyen a készülék határhőterhelésének, tehát nem a névleges üzemi hőterhelésről van szó, hanem a maximális terhelhetőséget kell figyelembe venni tartozó gáznyomásnak. Ez az érték általában a névleges hőteljesítményhez tartozó nyomás 1,5-szeresre szokott lenni, de az 1,7—1,8-szeres érték is megengedhető. Ha a primér oldali nyomás meghaladja a 60 000 mm vo túlnyomás értéket, akkor a nyomásszabályozó nem helyezhető a kazánházba.

A külön nyomásszabályozó- vagy mérőhelyiséget 1,5 óra tűzállóságú határértékű fallal kell készíteni, nyílászáró szerkezete nem lehetnek éghető anyagúak. A kazánházzal nem szabad közvetlen kapcsolatot — ajtó, falnyílás — létesíteni. A nyomásszabályozó vagy mérőhelyiség a kazánházzal azonos épületszinten helyezhető el, tehát a tetőn is. Nem árt ismét hangsúlyozni, hogy a tetőszinti elhelyezést biztonsági szempontból mind kazánház, mind nyomásszabályzó és mérőhelyiségek vonatkozásában szigalmazni kell.

4. Biztonsági berendezések, szerelvények

A kazánokat el kell látni égésbiztosítóval. Az égésbiztosító — a szabvány meghatározása szerint — olyan szerkezet, amely meggátolja elégetlen gáznak az égőn keresztül való kiáramlását. Lángkialváskor megakadályozza a további gázáramlást az égőn keresztül, illetve egyes esetekben meghatározott számú gyújtási vagy újragyújtási műveletet végezhet.

Az égésbiztosító működési ideje nagyobb berendezésekben 1 másodpercen belüli legyen.

Kézi gyújtású égőhöz vagy olyanokhoz, amelyeknek 100 000 kcal/h-nál nagyobb a gyújtási hőteljesítményük, külön beépített gyújtóégő, illetve a főégő gyújtási időszakában rögzített gyújtószonda szükséges.

(Folytatjuk)

Vaskitörés váratlan következményekkel

„...folyik a vas"

Ez év május 19-én rendes hétköznapi munka folyt a Csepeli Vas- és Acélöntöde 1. sz. vasöntödéjében. *Kuti János* kohómérnök, művezető az északi indukciós kemencénél háttal állva figyelte a formákat. Kb. 14.00 óra tájban művezető társa, *Csillag István* szólt neki: *„Nézd csak, folyik a vas"*. Az IRV—6 típusú indukciós kemencében volt kb. 10 t mennyiségű és 1350 C° hőmérsékletű olvasztott vasat azonnal le kellett csapolni a kemencerobbanás elkerülése érdekében, mert az különben beláthatatlan következményekkel járhatott volna.

Kuti János nyomban intézkedett a vas eltávolításáról. Kijelölt a kemencétől kb. 100 m távolságra levő olyan munkagödröt, amelyet a műhelycsarnokban folyatott rekonstrukciós munkák során ásnak. Ezt homokgátolással igyekeztek alkalmassá tenni a 10 t vasmennyiség befogadására. Egyébként ilyen célra más helyet nem is jelöltek ki az üzem területén, ezt azonban — hasonló esetekben — több alkalommal is használták már.

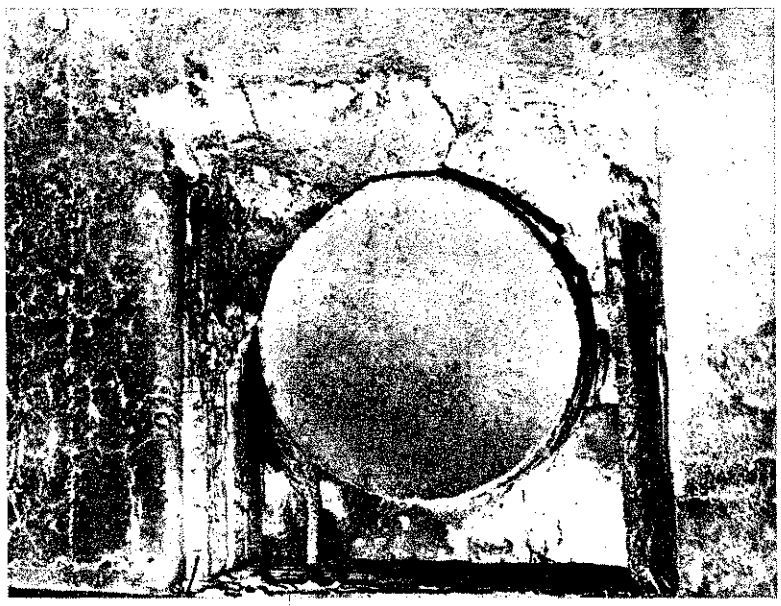

Tekintettel arra, hogy a vas dermedt állapotban volt az olvasztókemence kiöntőnyílásnál, oxigénbefúvatással tették szabaddá a nyílást. Ezt követően 40-45 q befogadóképességű üstökbe csapolták le a vasat, daruval a kijelölt helyre szállították, s ott kiöntötték. Összesen három adagban végezték a lecsapolást és a leöntést. A leöntött vasmennyiség hőfoka kb. 1250—1280 C° közötti volt.

Mi történt ezután?

14.50 óra körül *Jablonkay Lajos* főművezető, keresztülmenve a Vasöntő I. üzem anyagmozgatójában, észrevette, hogy az elektromos vezérlőterem fölötti nyílásokon sűrű fekete füst áramlik ki. Azonnal az irodájába szaladt, innen telefonon értesítette a tűzoltókat, majd a műhelyajtóhoz állt az érkező tűzoltóegységek eligazítására.

A 15.00 órás tűzjelzésre a helyszínre vonult a CSVF fecskendője, a XXI/1, a tűzoltási csoport, a VIII. Roham és a VIII. porfecskendő, összesen 31 fővel. Az első szer 15.04-kor, az utolsó kettő 15.24-kor érkezett a helyszínre.

Egységeink kiérkezéséig a dolgozók lényegében nem vettek részt a tűzoltásban, ugyanis olyan erős volt a füstképződés, hogy egyrészt meg sem közelíthették a kárhelyet, másrészt pedig a vezetékben levő magasfeszültségű áram (10 kW) miatt nem is mertek érdemlegesen beavatkozni. (Egyébként is a robbanásveszéllyel fenyegető indukciós kemence körüli munkákkal voltak elfoglalva.) Egy-két dolgozó a talajszint alatti kábelcsatorna nyílásán át megpróbálta ugyan homokleszórással megfékezni az égést, ez azonban eleve reménytelen és eredménytelen volt, mivel a tűz a függőleges kábelcsatornában gyorsan terjedt és erősen égett.

Az elsőnek érkező CSVF-fecskendő parancsnoka, *Vida Imre* tű. hdgy. a helyszínre érkezve látta, hogy az elektromos vezérlőteremből nagy füst áramlik ki, és a kábelcsatornákban tűz van. Felderítést végzett, és megállapította:

— elektromos vezetékek, berendezések égnek;

— a tűz kiterjedt állapota veszélyezteti a vezérlőterem teljes berendezését;

— a rendelkezésre álló porral oltó készülékek nem elegendők az oltásra;

— a beavatkozás oxigénes légzőkészülékek használatát igényli.

15.05-kor utasította a II/3-ast, hogy rádión jelezze vissza: *„A kábelcsatornákban valami ég, nem tudunk bemenni, a porral oltó fecskendőt kérjük a helyszínre."*

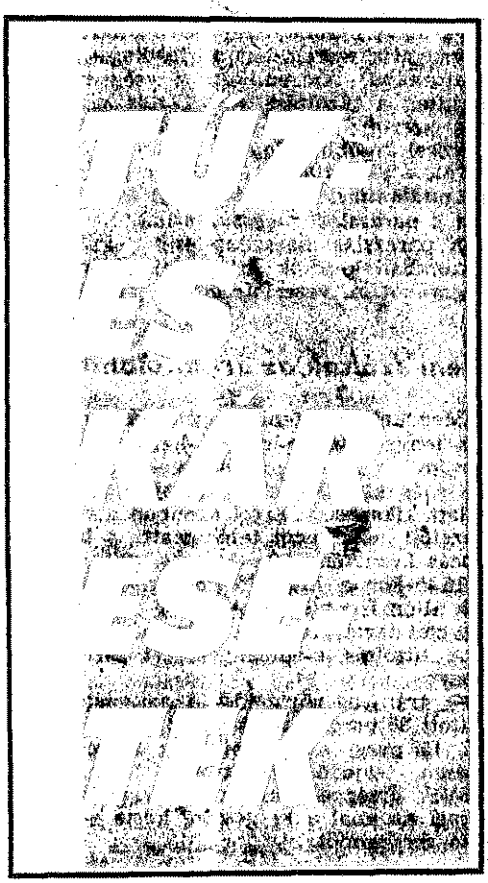

A továbbiakban 2 db porral oltó kézi tűzoltókészülékkel beavatkoztak. Mind a beavatkozás, mind pedig a felderítés oxigénes légzőkészülék felhasználásával történt. Ezután a fecskendőt az üzem előtti 100 mm-es vezetékű föld feletti tűzcsapra állította, és egy „E" sugarat szereltetett a helyiségek berendezéseinek védelmére, illetve a tűz oltására.

A 15.09-kor érkezett XXI/1 fecskendőjét az üzem sarkánál levő 50 m³-es víztároló medencére állíttatta, parancsnokát pedig bevonta a vezérlőterem felső szintjének felderítésébe.

15.12-kor újabb rádió-visszajelzést adott: *„Kb. két méter széles; több méter hosszú kábelcsatorna ég, a poroltó készülékek elfogytak, kérem a helyszínre a porral oltó fecskendőt."*

Mivel az áramtalanítás elvégzéséről még nem szereztek tudomást, a vízsugárral való beavatkozásra nem adott utasítást.

15.22-kor érkezett a tűzoltási csoport *Cselényi György* tű. fhdgy. vezetésével. Meghallgatta a CSVF őrségparancsnokának a jelentését, tájékozódott addigi intézkedéseiről, majd átvette a tűzoltás vezetését.

További felderítést végzett, és a 15.24-kor megérkezett VIII. poroltó fecskendő

meg a VIII. rohamszer beosztottaival egy porsugarat szereltetett a függőleges kábelcsatornába. Az említett egységek megkezdték a tűzoltást, és 15.34-es visszajelzés szerint: *„A lángolás megszűnt."* Öt perccel később: *„Egy porsugárral a tűz eloltva, átvizsgálunk."* 15.55-kor pedig: *„Az áramtalanítás megtörtént, egy „E" sugárral a parázslást megszüntettük."*

A parázslás megszüntetését a kábelcsatornákban kezdték meg, majd a működő sugarakat a vezérlőterembe irányították.

Nem szóltak az áramtalanításról

Meg kell említeni, hogy az áramtalanítás lényegében már 14.55-kor megtörtént, amikor a 10 kW-os fővezeték automatája az égés következtében létrejött testzárlat miatt kikapcsolt. Erről azonban a tűzoltás vezetőit senki nem tájékoztatta a beavatkozás kezdetén.

16.45-kor a működő egységek bevonultak állomáshelyükre. A CSVF fecskendője ügyelet tartására még visszamaradt.

A tűzoltás eredményességét bizonyítja, hogy:

— aránylag rövid idő (a riasztástól számított 35 perc, a fecskendők megérkezésétől 15 perc) alatt eloltották a veszedelmesen terjedő kábeltüzet. Jó volt a CSVF őrségparancsnokának intézkedése, mivel azonnal a helyszínre kérte a porral oltó fecskendőt;

— megakadályozták a tűz tovaterjedését az értékes elektromos berendezésekre. A vezérlőterem berendezésének nagy részét megmentették;

— a rendelkezésre álló erőket és eszközöket megfelelően használták fel.

A tűzoltási munkát megnehezítette:

— a nagy hő és füst, s emiatt légzőkészülék használata vált szükségessé;

— a tűz színhelyének közelében kiöntött kb. 10 t mennyiségű, 1250—1280 C° hőmérsékletű vas izzási hője;

— a rekonstrukciós munkák következtében fennálló nagy zsúfoltság és a több helyen felbontott talaj;

— a tűzoltás vezetőit nem tájékoztatták időben az áramtalanítás végrehajtásáról.

A kár és a tanulságok

A budapesti tűzrendészeti parancsnokság szakértői és tűzvizsgálati alosztálya, az illetékesek bevonásával, azonnal megkezdte a tűzvizsgálatot. Ennek során, a tanúvallomásokat is figyelembe véve, kétséget kizáróan bebizonyosodott: a tűz attól keletkezett, hogy a meghibásodott kemencéből lecsapolt és a munkagödörbe öntött kb. 10 t és 1250 C° hőmérsékletű folyékony vas beömlött a mellette kb. 1 m távolságra húzódó elektromos kábelalagútba, és az izzó fém meggyújtotta a kábelvezetékek szigetelését.

A tűz a 2 m átmérőjű kábelcsatornában vízszintes irányban 8 m, majd függőlegesen 12 m-es szakaszon rohamosan átterjedt az épület I. és II. szintjén levő elektromos vezérlőterembe és kapcsolóhelyiségbe.

Az elektromos berendezésekben és kábelekben 2 349 000 forint kár keletkezett. A tűz következtében tönkrement 20 m hosszú, 70 db különféle méretű vörösréz és alumínium kábel, 27 db különféle típusú mágneskapcsoló, időrelé-táblák, 3 db tápszekrény és vezérlőberendezés, valamint egyéb elektromos berendezések.

A tűz a kábelcsatornában mintegy 24 m², a vezérlőteremben 150 m², a kapcsolóteremben pedig 200 m² területre terjedt ki. Az épületben nem keletkezett tűzkár, mivel a kábelcsatorna, valamint az öntőcsarnok tűzállósága megfelelő.

Az üzem dolgozói tehát egy nagyobb és veszedelmesnek induló kár megelőzése, illetve elhárítása közben lettek egy másik káreset akaratlan okozói.

A vizsgálat még a következőket is megállapította:

— A vasöntödében nem jelöltek ki helyet, ahová vaskitörés vagy más meghibásodás esetén leönthetnék a vasat. A technológiai utasítás sem tartalmazott erre vonatkozó intézkedést. Ezért fordult elő többször is, hogy a vasat munkagödrökbe engedték le.

— A rekonstrukció következtében nagy a zsúfoltság az üzemben, a közlekedési utak nincsenek biztosítva.

— Az üzem vezetőinek helyismerete nem volt kielégítő, mert sem az üzemvezető, sem a művezető nem voltak tájékozottak a területükön levő építkezésekről.

— A tűzoltás vezetőit hosszú időn keresztül nem tudták tájékoztatni az áramtalanítás végrehajtásáról.

A tapasztalatok egyrészt szükségessé teszik a hatósági intézkedést a vállalattal szemben, másrészt pedig sürgetően felvetik az áram alatt levő nagyfeszültségű elektromos berendezések tűzoltási szabályainak elkészítését és kiadását.

Tengerdi Ferenc
tű. alez.

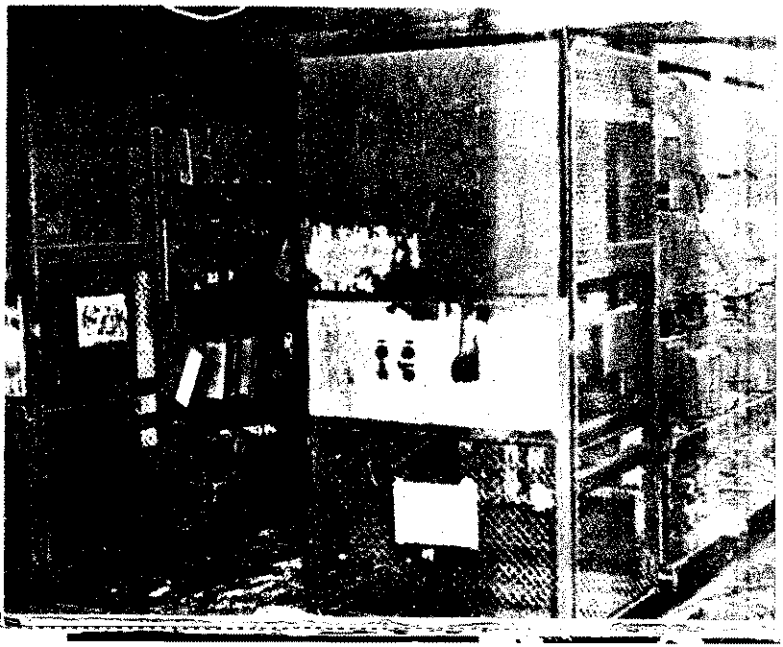

A vezérlőterem egy része a tűz után

Idegen

Igénybe vettek egy raktárt

A Ganz-MÁVAG acélöntödéjének egyil segédanyag-tárolója mindössze 7x3 méteres alapterületű, 2 méter magas, 4 mm vas tagságú vaslemezből készült, s állagát te kintve bódé jellegű. Az egyik oldala 4 a másik pedig 5 méter távolságra van szomszédos épületektől. Fűtése, világítás gépi berendezése nincsen.

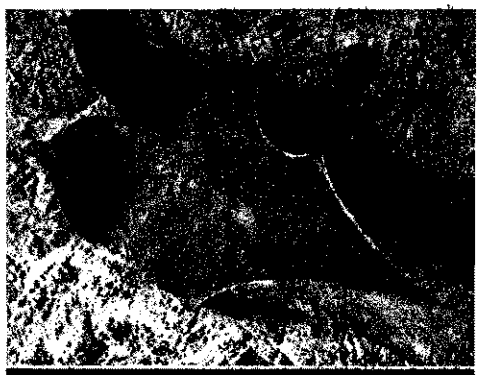

Az egyik felrobbant gázpalack

Látszatra tehát jelentéktelen kis épüle Ajtaja rendszerint nyitva volt, bárki nyu godtan ki-be járhatott. A Pest megye 4. sz. Szövetkezeti Közös Építőipari Vállalat néhány dolgozója: *Pap Károly* és *Csi szár Gyula*, valamint munkatársaik is él tek a lehetőséggel, s amikor csőszerelés végeztek a közelben, önhatalmúlag igény be vették a kis épületet, és öltöző-étkező helyiségnek használták, sőt esetenként it is dolgoztak. Közvetlenül a raktár elő állították fel az ívhegesztéshez szüksége munkaasztalt, s az épület összefüggő vas szerkezetével is földeltek. A napokig tar tott munkálatok során lánghegesztést végeztek. A kézikocsijukon levő dissous és oxigénpalackokat is ebben a raktárba tárolták. Itt helyezték el a deszkaládába tartott szerszámaikat, és ide rakták a olajosrongyokat meg a kenderkócot sőt a munkaruháikat is, méghozzá nem kevé papírhulladék szomszédságában.

vállalat dolgozói okozták

Rossz időben minden bizonnyal hegesztettek a raktárban, ügyet sem vetve a papír-, illetve műanyag zsákokban tárolt szőhomokra, fém- és egyéb porokra, valamint arra a hat darab 200 literes hordóra, amelyben kátrányszerű, folyékony casse és cimeol nevű öntödei kötőanyag volt. (Csak a káreset után derült ki, hogy ezek együttes értéke mintegy 150 ezer forint.)

A Ganz-MÁVAG részéről senki sem figyelmeztette őket a leselkedő veszélyekre. A káreset napján, június 2-án 8.56-kor elmondásuk szerint — a raktár előtti csasztalon hegesztettek. Feltehető, hogy segítségükre küldött *Jenei Istvánnal* együtt vaskampókat is hegesztettek ruháik lakasztásához. (Ezt támasztja alá, hogy a tűz keletkezési helye közvetlenül az alsóként hegesztett ötödik kampó alatt volt.)

Nem vették észre, hogy a hegesztés következtében keletkezett szikrák vagy vasmaradékok ráhullottak a légszáraz állapotban levő göngyöleganyagokra (papírzsák, műanyagzsák) és a saját munkaanyagukra (kenderkóc, rongyok, szerszámos faláda stb.), valamint az eldobott papírhulladékra, és meggyújtották őket.

Az égő göngyöleg anyagoktól először 500 C°-ig terjedő gyulladási hőmérsékletű anyagok (likopódium, sicasse, cimeol stb.) kezdtek égni, majd ezek égési hőjétől a 1300 C° gyulladási hőmérsékletű ún. exotherm anyagok (fonderit, couvet, limex stb.) anyagok gyulladtak meg.

A tűz rohamosan terjedt a fémporok égésekor keletkezett ún. thermitégés következtében. A tűz hevességét és terjedését nagymértékben elősegítette a thermitégés okozta nagy mennyiségű oxigén, valamint a bent elhelyezett három gázpalackból felszabaduló oxigén-, illetve disznó-gáz égése.

Heves égés, palackrobbanás

A tüzet *Losó Ignác Zoltán* öntödei segédmunkás a mintaraktárból kijövet vette észre. Azt látta, hogy a vaslemezből készült raktárhelyiségből sűrű füst tódul ki. Ebből feltételezte, hogy ott nagy tűz is lehet. Ezért azonnal odaszaladt a mintaraktár vészkijárati ajtaja mellett elhelyezett tűzjelző készülékhez, és jelezte a káresetet.

A 8.56-kor kapott jelzésre a tűzoltási csoport vezetésével a helyszínre vonult a VIII. rohamszer meg a X/1-es fecskendő.

Egységeink megérkezéséig a tüzet jelző személy, valamint a helyszínen dolgozó hegesztők a raktárban található s véleményük szerint homokszerű anyagokkal, továbbá egy darab porral oltó kézi tűzoltókészülékkel megkísérelték az oltást, de

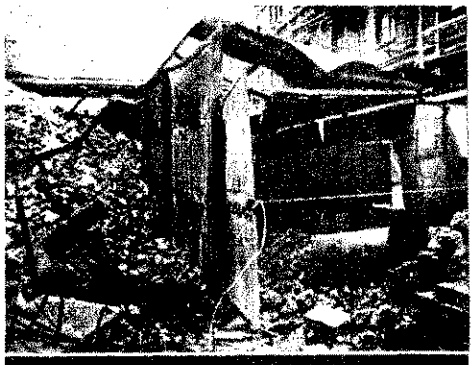

Ez maradt a raktárból

eredménytelenül. Ugyanis a zsákokból kiszóródott porral való oltás közben azt tapasztalták, hogy a tűz még intenzívebben ég a homok tűzbe szórásakor.

A tüzet jelző Losó Ignác látva, hogy beavatkozásuk sikertelen, megfelelő távolságra vitte a raktár előtt álló hegesztőapparátot, majd a szomszédos öntödei mintaraktárból fali tűzcsapról sugarat szerelt a tűz oltására.

A többiek, annak tudatában, hogy a helyiségben még három darab palack van, értesítették a közelben dolgozókat a veszélyről, majd eltávoztak.

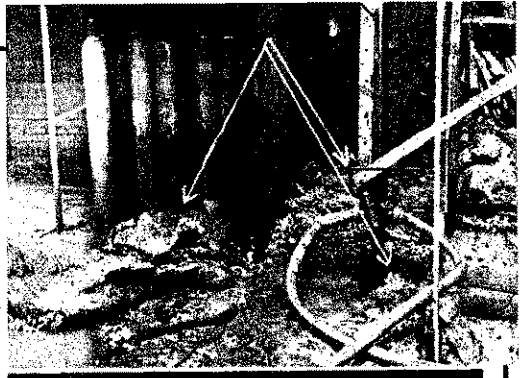

Szemét borította az egyik közeli tűzcsapot

Az egyik oxigénpalack rövidesen fel is robbant, és a helyiség jobb oldalán leszakította a vaslemeztető egy részét. A robbanástól keletkezett nyíláson a tűz átterjedt az öt méterre levő épület faajtajára és faablakaira, valamint az ott húzódó földgázvezeték szigetelésére, és kisebb-nagyobb égéseket okozott.

A három perc alatt helyszínre érkezett egységek a riasztástól számított 10 perc elteltével lefeketítették s rövid idő alatt teljesen eloltották a tüzet. Utána két „E" sugár biztosításával, a helyi létesítményi tűzoltók segítségével, megkezdték a thermitégés következtében összeolvadt anyagok légkalapáccsal történő bontását és eltávolítását.

A tűzoltási munkát nehezítette a thermitégéssel járó magas hő (2400-2450 C°), valamint az a körülmény, hogy közben a másik két gázpalack is felrobbant a helyiségben. (A thermitégés reakció-egyenlete: $2Al + Fe_2O_3 = Al_2O_3 + 2Fe$)

A tűz következtében teljesen összeolvadtak vagy összeégtek a raktárban tárolt öntödei import-alapanyagok. Így az aránylag kis helyen és csekély mennyiségben tárolt anyagokban 151 000, a hegesztőszerszámokban, 17 000 forint kár keletkezett.

A tűzvizsgálatot végző bizottság megállapította, hogy felelősség terheli a vállalat illetékes vezetőit, különösen a szóban forgó raktár vezetőjét, kezelőjét is a jogtalan igénybevételért.

Ez a tűzeset ismételten ráirányítja a figyelmet a külső vállalatok emberei által végzett tűzveszélyes munkák szigorúbb ellenőrzésére.

T. F.

A második emeletről ugrott le

Július 5-én, eddig még nem teljesen tisztázott okokból a pétfürdői palack cseréjét követően tűz keletkezett Tapolcán Bálint Vörös Hadsereg úti lakásában. Akkor csaptak fel a lángok, amikor Bálintné — legalábbis elmondása szerint — szándékosan be akarta gyújtani a helyi gyik égőjét. Határozottan állítja, hogy előzőleg az észlelt rendellenességet, a szivárgó gáz jellegzetes szagát sem figyelte fel családtagjai. A továbbiakra így emlékszik vissza:

— A robbanás ereje ledobta a nyomáscsökkentőt. Azonnal lángok borították a konyhát, s a tűz a nyitott ajtón keresztül terjedt az előszobára meg a másik két szobára. A férjem, a kislányom meg a legkisebb fiam a konyhaajtónál álltunk, és azonnal kiszaladtak. A középső fiam mellettem állt éppen, és mögöttem futott ki a lakásból. Nekem is megpörkölték az arcomat a lángok, de ő harmadfokú égési sebeket szenvedett.

A legidősebb fiam az utcára néző szobában volt, s már nem tudott kimenekülni, mert elvágták az útját a lángok. Szerencsére a szomszédok is észrevették a bajt, s az ablak alatt kifeszítettek egy pokrócot. A gyerek arra ugrott, és hál' istennek nem esett komolyabb baja.

A négyemeletes ház lakói közül Szűcs József segített az oltásban:

— A vállammal nyomtam be az ajtót. Az első pillanatokban alig kaptam levegőt, és szinte kibírhatatlan volt a tűz melege. Egy Decsi nevű rendőr főhadnagy is segítségünkre sietett. A tapolcai önkéntesek fecskendője szolgáltatta a vizet, később a keszthelyi tűzoltók is megérkeztek.

A beavatkozás eredményeként a két szoba berendezése jórészt megmaradt. Az ajtók, a beépített szekrény meg a falak azonban csúnyán megégtek.

Mindenesetre eléggé elgondolkoztató, hogy mostanában olyan gyakoriak a palackcserét követő tűzesetek. Nemegyszer hallhattuk, hogy a tulajdonos gyufával kereste a szivárgás helyét, sőt mi több, nemritkán azért, mert ugyanezt látta a készüléket ellenőrző szakemberektől.

De az a kérdés is felmerül, hogy a palackok cseréjével foglalkozó nagy számú vállalatnál vajon kellő alapossággal ellenőrzik a nemegyszer már hosszú évek óta forgalomban levő készülékeket?

Szűcs József tapolcai lakos is segített az oltásban a tapolcai önkénteseknek

...nek a háznak a második emeletéről ugrott le Bálintné egyik fia, és ennek a palacknak a cseréjét követte a tűz

A H

ZINEN

A szóban forgó létesítmények tűzesetei annak idején igen élénk visszhangot keltettek, mivel érzékeny kárt okoztak, s mint kiderült: megdöbbentő mulasztások sorozata előzte meg őket.

A történtekről mi is részletesen beszámoltunk lapunkban, de már akkor úgy gondoltuk, hogy ezzel még korántsem tehetünk pontot a mondat végére, hanem bizonyos idő elteltével ismét körülnézünk a színhelyeken, és arról is tájékoztatjuk olvasóinkat, mit tettek az érintettek a hasonló esetek elkerülésére.

A Gábor-nap számlája

Gábor-napi italozást követően gyulladt ki tavaly tavasszal a Fejér—Veszprém megyei Élelmiszer és Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalat veszprémi telepének egyik vegyiraktára. Egységeink csak több órás erőfeszítések árán fékezhették meg a lángokat, s vehették elejét a még nagyobb károknak.

Az ügy szereplői közül jelenleg már csak *Vincze László*, a főraktáros helyettese áll a vállalat alkalmazásában. A többiek kiléptek, Erdőfi Irmát pedig elbocsátották, habár a bírósági eljárás során nem igazolódott be, hogy az általa eldobott égő cigarettavég okozta a tüzet.

A vállalat vezetői a tűzesetet követően szigorú intézkedésekkel próbáltak rendet teremteni. Ennek ellenére alig pár héttel a történtek után újabb tűz támadt a vállalat másik telephelyén. Az egyik raktárban vattabálák égtek. Ezúttal idejében észrevették, s kellő időben jelezték is a káresetet, így a népgazdaságot húszezer forint körüli kár érte. A keletkezési okot nem sikerült tisztázni, annyi azonban kiderült, előzőleg leltárhiányt állapítottak meg a raktárban...

Ez év kora tavaszán újabb tűz borzolta fel a kedélyeket. Ekkor tűz- és robbanásveszélyes anyagokkal zsúfolt raktár közelében lobbantak fel a lángok. A tettest fülön csípték, de jóhiszeműségére hivatkozott. Állítása szerint csak bepiszkolódott alsóneműjét akarta elégetni. Közbejött az amnesztia, s így nem folytatták le az eljárást. Az illetőt előbb alacsonyabb munkakörbe helyezték, majd elbocsátották.

A jelenlegi helyzetről *Békefy Lajos* fiókigazgató és *Komjáthy István* tűzrendészeti előadó adott tájékoztatást. Elmondották, belátható időn belül elköltöznek a Pápai úton épülő új telephelyükre. Addig azonban a nem éppen könnyű körülmények között igyekeznek rendet tartani. Az érkező árumennyiséget minden körülmények között fogadniuk kell, Partizán úti telepük raktárai viszont ehhez képest nem elég nagyok, eredetileg más célra létesültek, és bizonyos átépítések ellenére sem felelnek meg a tűzrendészeti követelményeknek.

Megszigorították a szabálytalankodók felelősségre vonását. Ama bizonyos Gábor napi tűzeset óta tíltott helyen való do hányzásért öt dolgozót nyereségrészese dés-csökkentéssel büntettek, egy másik ellen pedig fegyelmit indítottak, mert pa razsat tett a vödörbe az iroda folyosójár

Több alkalommal éjjeli ellenőrzésekke próbálták felderíteni a szabálytalanságokat Ilyenkor berendelték a raktárost is, hog saját szemével is láthassa: ő és beosztot tai milyen állapotban hagyták ott a mun kahelyüket. Kirívó mulasztást nem észlel tek, kisebb szabálytanaságokat azonba annál inkább. Így például töltőn felej tett akkumulátort, egyméteres körzete belül éghető anyagokat a kályha köze lében stb. A veszprémi parancsnokság el lenőrzései is hasonlókat állapítottak me Az előzményeket, valamint azt a körül ményt is figyelembe véve, hogy a nag mennyiségű vegyi áruk ilyen ún. kiseb szabálytalanságoktól is veszélybe kerü hetnek, a jelenlegi helyzetet a vállal vezetői sem tekintik teljesen megnyug tatónak.

Nyíltan megmondták, hogy a biztons gos őrszolgálat náluk is szinte megold hatatlan nehézségekbe ütközik. A jeler leg fizethető bérért életerős férfi ne vállalkozik ilyen munkára. Ezért úgy v lik, több tízmillió forintos értékek véde me feltétlenül megérné a többletköltsége főként ha azt is számításba vennék, hog mintegy ezerötszáz vevővel állnak össz köttetésben.

A munkaidőben történő italozást is j val keményebben büntetik a korábbin Egy dolgozójukat például azért bü tették meg, mert 8 üveg sört, s vagy t féldecit fogyasztott egy másik vállal gépkocsivezetőjének társaságában, amik befejezték a rakodást...

Tűzrendészeti intézkedéseiket mind írásban rögzítik, átépítették az áramtal nítót, naplóba jegyzik be, hogy ki táv zott utoljára a raktárakból, sőt az ism retek felfrissítésére jól sikerült tűzrend szeti vetélkedőt is rendeztek.

Égetésből kemencetető-tűz

Több fővárosi egység bravúros gyors sággal fékezte meg tavaly nyáron a B dai Tégla- és Cserépipari Vállalat 3-as gyárában keletkezett igen veszedelmes k mencetető-tüzet. Csaknem milliós kár é te a vállalatot, de a réges-régi, faszerk zetű épületekben felhalmozott temérd gyúlékony anyag miatt ennek sokszor forgott veszélyben. A hatósági vizsgálat tűznyílásfedők korai levételéből szárma sugárzó hőt jelölte meg keletkezési ó ként, bírósági eljárást nem folytattak az ügyben.

A káresetet követően a III. kerül tűzrendészeti parancsnokság az öss óbudai téglagyárban ellenőrzést tartott miután másutt is tapasztalt hasonló l rülményeket, nemcsak a vonatkozó rend kezések szigorúbb megtartására köte te a vállalatot, hanem közvetlen segít get is nyújtott: a vállalathoz tartozó

amennyi gyár illetékes vezetőit és tűzvédelmi feladatokkal megbízott dolgozóit ütórás tűzrendészeti oktatásban részesítette. Részletesen elmagyarázták a legfontosabb tudnivalókat, s nyomatékkal felhívták a figyelmet az észlelt szabálytalanságok veszélyeire. Így most már senki sem hivatkozhat a rendelkezések hiányos ismeretére, ami különben sem lehet mentség.

Az egykori kárhelyen már nemigen találhatók meg a tűz nyomai. Palatető került a régi kátránypapír-szigetelésű, fazerkezetes helyére, s a thermalittéglák zárítását sem itt végzik.

— *Nem lehetett volna korábban megoldani az átépítést?* — kérdezzük *Gaál Lajos* üzemvezetőt, *Géber Tibor* főművezetőt és *Konkoli László* művezetőt, aki a tűzrendészeti felelős is jelenleg.

— *Nem rajtunk múlott* — válaszolják, s nagyarázatképpen hozzáteszik, hogy hosszú évek óta bizonytalanságban élnek. A gyárat idővel máshová akarják telepíteni, ezért nem kapnak keretet a beruházásokra, viszont egyelőre nem nélkülözhető a termelésük.

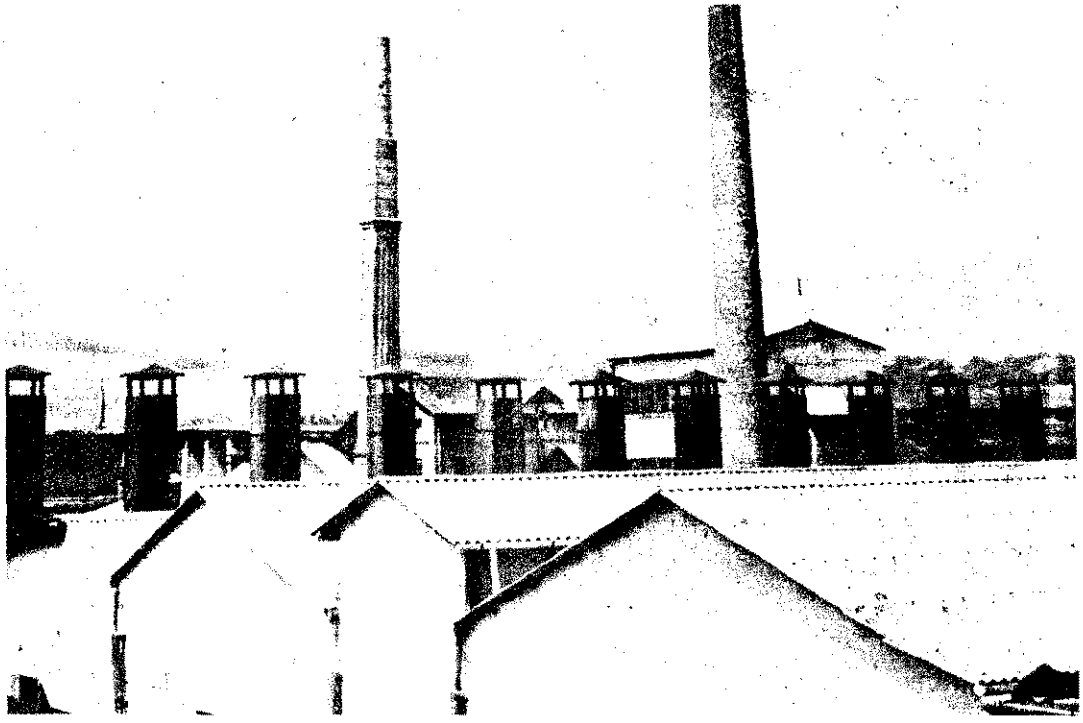

Így azután nem marad más hátra, a jelenlegi körülmények között kell dolgozniuk, de úgy gondolják, hogy eddigi intézkedéseik kétségkívül javítottak valamelyest a helyzeten.

A tűzrendészeti utasítást átdolgozták, ez most lényegesen nagyobb terjedelmű, s a korábbihoz képest pontosabban megadja a feladatokat. Arról is gondoskodnak, hogy minden műszakban legyen felelős vezető, s a tűzjelzéssel kapcsolatos szabályokat is többször ellenőrizték. Akárhol másutt, itt is gondokat okoz azonban a munkaerővándorlás.

Itt is volt egy kisebb tűz a tavaly nyár végét követően. Egy 24 voltos trafó gyulladt meg. *Dobai István* szénhordó észlelte, és szólt egy *Dubiczki Tamás* nevű dolgozónak. Az illető lekapott egy kézioltót, elolvasta a rajta levő kezelési utasítást, majd frissen szerzett ismereteinek birtokában egy másik készülékkel eloltotta a tüzet. A dolog másik szépséghibája, hogy a tüzet utólag jelentették a gyári vezetőknek. Az eset kapcsán nem is maradtak el a szükséges intézkedések. S hogy ne ismétlődhessen meg a tavalyihoz hasonló eset, eltávolították egy trafót a tetőszerkezet közvetlen közeléből.

A káreset idején használhatatlan volt a gyár főkapuja előtti tűzcsap, mert törmelék borította. Ezúttal jobb állapotban találtuk, de a téglagyárfiak elmondták, egy-egy nagyobb esőzés után késedelmesen szokták eltávolítani a törmeléket a környékbeli föld alatti tűzcsapházakból.

Olajtűz a siófoki kenyérgyárban

Tavaly nyáron történt. Kifolyt az olaj a napitartályból, s amikor elérte a kemencék tűzterét, belobbant. A dolgozók szerencsére idejében kimenekültek az üzemet elborító lángtengerből, de mire a siófoki önkéntesek eloltották a tüzet, nem akadályozhatták meg a hatszázezer forint körüli kárt. Üdülési szezon volt, ilyenkor nemritkán napi 300 mázsa kenyér és 150 ezer sütemény a gyár termelése. Elképzelhető, hogy a tűz okozta részleges termeléskiesés nem kevés gondot okozott. Nyereségtervüket azonban így is teljesítették.

Most már semmi sem utal a tavalyi káresetre. A hófehér falú üzemben frissen sütött kifli illata csapja meg orrunkat.

Ipari tanulók szorgoskodnak a kemencéknél.

Mi történt a tűzesetet követően? — kérdezgetjük *Árpás István* üzemvezetőt:

— Ami a tárgyi feltételeket illeti, úgy gondolom, sikerült megakadályoznunk, hogy a jövőben a kemencék mögé folyhasson az olaj. A napitartályt ugyanis másik helyiségbe vitettük, túlfolyócsövét pedig a föld alatti tárolóhoz csatlakoztattuk. Ha tökéletlen szigetelés miatt előadódna kisebb csepegés, azt a tartály új helyén nyomban észre lehet venni.

A nyomógombot is máshová vitettük, ezenkívül hőre záródó szeleppel látták el a napitartályt. Most már csak amiatt nyugtalankodunk, hogy a kivitelező vállalat — tudomásom szerint — még nem kért szakvéleményt a kemencékhez felszerelt olasz égőkre.

Személyileg is igyekeztünk biztosítékot teremteni arra, hogy soha többé ne fordulhasson elő ilyen tűzeset. *Varga Imrét* más üzembe helyezték, miután bebizonyosodott: nem ügyelt fel kellően a tartály feltöltésére, és így fordulhatott elő, hogy a túlfolyócsőből egy vödörbe, majd onnan a kemencék mögé folyhatott az olaj.

Ezenkívül a vállalat gyárunk vezetését is megerősítette. Most már mindegyik műszakra egy-egy helyettesem felügyel. A szerelők munkaidejét is úgy állapítottuk meg, hogy közülük egy mindig a gyárban legyen, így az olajtüzelő berendezések üzemzavarait azonnal kijavíthatják.

(g)

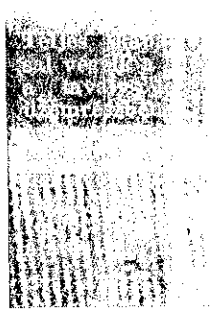

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés — vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás — igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

FEJTÖRŐ

VÍZSZINTES: 1. EZ KÉSLELTETI GÁTOLJA AZ OLTÁSI MUNKALATOKAT. 13. Becézett női v. 14. Rászab. 15. Becézett férév. 16. Szépen csillog! 18. A vzs rész. 20. Arra sem (ék. fel.) Menyasszony. 23. És ide, ... A tortatöltelék. 25. Néhány ógyvíz ilyen. 26. Az okozat kitója. 28. Azonos magánhang-

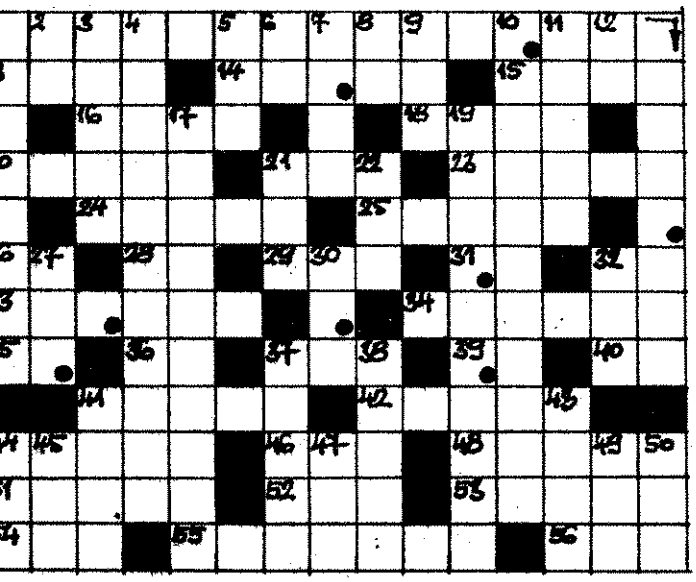

k. 29. A négylábú. 31. YD. 32. emélyes névmás. 33. Nemsokára ekövetkezik. 34. Az italod. 35. ilatlakás. 36. Vissza: az egyetn ásvány, amit megeszünk. 37. int, Bécsben. 39. Zilahi Hedvig. Építőanyag. 41. Juttattam. 42. ssza: újságokból is ismert orág. 44. Iskolában tanít. 46. Mint évelős 40! 48. Vissza: a fej része. Földet mélyítő, visszafelé. 52. ajaz. 53. Nem messze lakik Bupesthez! 54. Táncot jár. 55. A ÍZSZ. 1. ESETÉBEN EZT CSAK ZABAD TERÜLETEN HASZÁLHATJUK. 56. Takarmánynöény.

FÜGGŐLEGES: 1. A hernyó „lése" ilyen. 2. Télen használjuk. 3. ok parancsolója. 4. A VÍZSZ. 1. SETÉBEN EZ NAGYON NEHÉZ. Tok betűi. 6. Mint 2. 7. Arab ng. (ék. fel.) 8. Mássalhangzó n. 9. Kor, 10. Kiéleződő hadmű-let. 11. Fájdalmas. 12. Hangtan sál. 17. Bizonyos számú vonal. ÉPÜLETEN BELÜL EZT A LÁGITÓTESTET HASZNÁLATJUK. 21. Az ott. 22. Ürmérk. 27. Tészta és nap teszi. 30. alál. 32. Főzeléknövény. 37. A ddisznó szereti. 38. Olajfinomíjárói híres. 41. Az égitest. 43. őre, gyerünk, németül, fon. 44. koca nem szereti! 45. Az állóz. 47. Mint 27. 49. ZAA. 50. Viszza: Torbággyal egyesült.

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., 55., függ. 4. és 19.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal jelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót; a vízsz. 1-hez, ha még erős fagy, szél stb. járul, a beavatkozás gyorsaságának rovására ezen a biztonságon legyen a döntő súly.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. augusztus 20.

K. I.

A 7. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: OLDALIRÁNYAKBÓL; LENGÉSGÁTLÓ; AZ ERŐS SZÉL; TERÜLETTŰZ.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: ZÁRKAPCSOLÁS.

Könyvjutalmat nyertek: Burai János, Tárnok; Varga Sándor, Debrecen; Jakab István, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

SIKERÜLT

Bronz és ezüst teljesítményjelvényt nyertek

Mint erről a TŰZVÉDELEM múlt havi száma már hírt adott, július 2—6 között a váli önkéntes tűzoltótestület versenyraja részt vett Wiener-Neustadtban a 20. alsó-ausztriai tartományi tűzoltóversenyen.

A versenyen 840 osztrák, 2 belga, 1 dán, 4 NSZK, 2 déltiroli és 2 jugoszláv versenyraj küzdött a bronz és közülük többen az ezüst teljesítményjelvény megszerzéséért.

Az esemény július 3-án 14.00 órakor ünnepélyes megnyitó és zászlófelvonás után kezdődött a Mária Terézia Katonai Akadémia gyakorlóterén, a tartományi főnök jelenlétében.

A váliak csapata, a többi külföldi rajjal együtt, július 4-én reggel 7.00-kor a bronz, egy órával később pedig az ezüst teljesítményjelvény megszerzéséért versenyzett. Mindkét számban hibátlanul szereltek, és a stafétával együtt 371, illetve 354 összpontot értek el, így

azután mind a bronz, mind az ezüst teljesítményjelvényt elnyerték. Eredményük jónak tekinthető, s értékét csak növeli, hogy az ezüstjelvény megszerzéséhez és az ehhez szükséges pontszám eléréséhez a raj minden tagjának valamennyi szerelőszám feladatát egyaránt jól kellett ismernie.

Július 5-én mintegy 10 000 önkéntes tűzoltó sorakozott fel az ünnepélyes eredményhirdetésre, és vette át a bronz, illetőleg az ezüst teljesítményjelvényt. Az eredményhirdetés a versenyrajok impozáns elvonulásával ért véget.

Vendéglátóink kirándulásokkal, városnézéssel igyekeztek változatossá tenni ausztriai tartózkodásunkat. Az osztrák tűzoltóság vezetői, Wiener-Neustadt és Ebenfurt városok vezetői és lakossága egyaránt megkülönböztetett szeretettel és segítőkészséggel övezte küldöttségünket. Ismételten hangsúlyozták szomszédos népeink, országaink tűzoltóságai barátságának és együttműködésének szükségességét.

Küldöttségünk július 6-án utazott vissza Budapestre, miután útközben megtekintettük Bécs városának nevezetességeit.

Török László
tű. őrgy.

JÁRŐR-BAJNOKSÁG

Csillebércen rendezték meg a közelmúltban a BM-szervek országos járőrbajnokságát. A részvevőknek a 15 km hosszú, emelkedőkkel nehezített terepen — a különféle harci feladatok végrehajtása mellett — számos rejtett ellenőrzőpontot is fel kellett deríteniük. A bajnoki címet a rendőrség I. csapata szerezte meg, a tűzrendészet a 6. helyen végzett. — Dr. Standi János r. ezds. üdvözli a felsorakozott csapatokat. Itt még mindenki reménykedett . . .

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. **Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS** tűzoltó alezredes. **SZERKESZTŐSÉG:** Budapest V., Néphadsereg utca 9—11. **TELEFON:** 313—700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. **Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY.** Előfizetési díj egy évre. 18,— Ft. Számlaszám: 235—90151—1108.
70.3071/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index: 25 804

10 nap a táborban

A Magyar Úttörők Szövetsége Komárom megyei Elnöksége és a megyei tűzrendészeti parancsnokság — az úttörőmozgalom megalakulása 25. évfordulójának méltó megünneplése jegyében — június végén 10 napos őrsvezetőképző szaktábort rendezett 69 pajtás részvételével az esztergomi „Révész Béla" Úttörőház területén.

A szervezők egyik célkitűzése az volt, hogy e rendezvénnyel is erősítsék és továbbfejlesszék az úttörőtűzoltó-szakköri tevékenységet, s bevonják a mozgalmi munkába azokat a pajtásokat is, akik eddig bizonyos okokból távol maradtak a konkrét munka végzésétől.

A szaktábor vezetője és gyakorlott törzsgárdája a gazdag, színes programot — az előző évek gyakorlatától eltérően — a romantika bátrabb alkalmazásával, valamint játékos módszerekkel valósította meg a kispajtások határtalan örömére.

A résztvevők a tábor végeztével az „Úttörőtűzoltó-szakpróba" és a „Tábori próba" megszerzőiként térhettek vissza csapatukhoz.

Képriportunkban a tábori élet egy-egy érdekes mozzanatát örökítettük meg.

A PÉLDA-MUTATÓ HELYT-ÁLLÁSÉRT

(Tudósítás a 2. oldalon)

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata

XXII. évf. 9. sz. 1970 szeptember

Rácz Sándor r. vőrgy. miniszterhelyettes elvtárs a kitüntetettek egy csoportjával

Borgos Gyula és dr. Farkas György vőrgy. elvtársak, a l tüntetésben részesült Varga Károly és Molnár Károly ale ekkel, valamint Serák Mihály tű. tőrm.-mel

Az Elnöki Tanács, a belügyminiszter és az Országos Vízügyi Hivatal elnöke, a Belügyminisztérium állományában szolgálatot teljesítő számos elvtársat tüntetett ki az árvédekezésben tanúsított példamutató helytállásukért.

A Tűzrendészet személyi állományából Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetésben részesült Kepics György tű. fhdgy.; a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatát kapta Varga Károly tű. alez., Jaroscsák János tű. szds., Maczák Pál tű. ftőrm. és Serák Mihály tű. tőrm. Ezenkívül többen részesültek a Haza Szolgálatáért Érdemérem ezüst és bronz fokozata, valamint a Tűzrendészeti Érem arany, ezüst és bronz fokozata, valamint Árvízvédelemért Érem kitüntetésben, illetve elismerésben.

A kitüntetéseket **Rácz Sándor** r. vőrgy. belügyminiszter-helyettes augusztus 28-án nyújtotta át a Belügyminisztérium központi épületében.

A Kiváló Szolgálatért Érdemrend tulajdonosa: Kepics György tű. fhdgy.

CENTENÁRIUM

Bensőséges ünnepség keretében emlékeztek meg a győri városi tűzoltóság fennállásának 100. évfordulójáról június 24-én. Farkas József tű. ezds., megyei parancsnok megnyitóját követően dr. Szabó Mihály, a városi tanács vb-titkára ünnepi beszédben adott áttekintést az ország egyik legrégebbi és legeredményesebb tűzoltószervezetének egy évszázados történetéről. Az esemény alkalmával került sor dr. Erdély Ernő, a testület fejlesztésében évtizedeken át kimagasló munkát végzett egykori főparancsnok emléktáblájának leleplezésére. A fasizmus áldozatává lett jeles patrióta munkásságát Czigány Jenő, a végrehajtó bizottság tagja méltatta. A BM Tűzrendészet képviseletében dr. Pillók János alezredes, országos parancsnokhelyettes jelent meg az ünnepségen.

JUBILEUM

Fennállásának 80. évfordulóját ünnepelte augusztus 9- a jászárokszállási önkéntes tűzoltótestület. A művelődési o hon színháztermében rendezett díszközgyűlésen Forin Béla vb-elnök megnyitóját követően Faragó Tibor önk. sz parancsnok méltatta az országos és nemzetközi hírű testü nyolc évtizedes munkásságát, tagjainak nagyszerű eredn nyeit a község tűz elleni védelmében s a hazai és nemz közi versenyeken. Megjelent az ünnepségen, s köszöntö a jubiláló kollektívát dr. Pillók János alezredes, orszá parancsnokhelyettes, majd elismerő oklevelet és jutaln adott át. Az évforduló alkalmából számosan kaptak szolgál érem-kitüntetést, oklevelet, tárgyjutalmat. Üdvözölték a t tület tagjait a párt-, tanácsi és tömegszervek képviselő a testvérközségek — Kecel, Páhi, Pilisszentiván és Tápió — küldöttei. Délután a Tűzoltó Dózsa és a helyi csapat l darúgó-mérkőzésével, este a Tűzrendészet központi zenek és fővárosi művészek hangversenyével folytatódott, m táncmulatsággal zárult az ünnepi program.

HÍREK

ESEMÉNYEK

„A népgazdaság fejlődésével összhangban"

A tűzoltóság műszaki fejlesztéséről és ezzel összefüggésben a jelenlegi helyzetet jellemző néhány konkrét kérdésről folytattunk beszélgetést a közelmúltban Váradi Béla őrnagy elvtárssal, a Parancsnokság műszaki-fejlesztési osztályának vezetőjével.

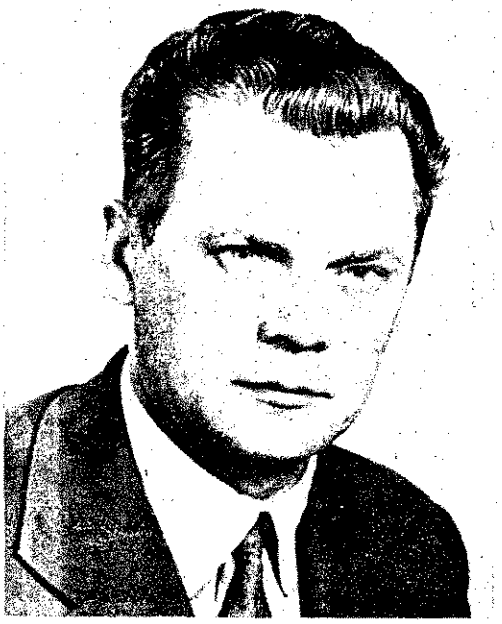

— Miért szükséges műszaki fejlesztés a tűzoltóságnál; szűkebb és tágabb értelemben mit értünk ezen?

— Látszólag egyszerű a kérdés, de a válasz korántsem ilyen könnyű, mert igencsak sűríteni kell a lényeget. És hogy mindjárt ennél is maradjak: a fejlesztést az általános fejlődés igényli.

A népgazdaság valamennyi ágazatára jellemző nagyarányú fejlődés, az ezzel együttjáró technikai, technológiai változások elképzelhetetlenek a megtermelt javak védelmét szolgáló intézkedések, módszerek, eljárások állandó korszerűsítése nélkül, s ez a tűzrendészeti tevékenység egészére is érvényes.

Ez a felismerés vezetett oda, hogy ma már szinte az egész világon, de különösen a szocialista országokban egyre rendszeresebb, következetesebb a fejlesztési tevékenység a tűzrendészet mindegyik fő területén.

Természetesen a fejlesztési munka hogyanja, mélysége alapvetően az illető ország tűzoltóságának fejlettségétől, technikai felkészültségétől, anyagi-személyi vonatkozásban viszont a lehetőségektől függ.

Szűkebb értelemben műszaki fejlesztésen a tűz megelőzésére szolgáló előírások, eljárások, biztonságtechnikai követelmények és a tűz oltásához szükséges technikai felszerelések, tűzoltó anyagok és tűzoltástaktikai módszerek korszerűsítését értjük.

Tágabb értelemben ennek a tevékenységnek az általánoshoz való viszonyát, jobban mondva azt, hogy a kapcsolatos törekvések, intézkedések megfelelnek-e a népgazdaság fő fejlődési irányvonalának, s mennyiben állnak összhangban a közeli s távlati célkitűzések megvalósításával.

Nálunk az állami tűzoltóság létrehozása óta beszélhetünk a tulajdonképpeni szervezett fejlesztésről. Ez a folyamatában eléggé bonyolult, sokszor igen nagy energiát és nemegyszer szívós harcot is jelentő tevékenység vezetett a máig, megelőző és mentő tűzrendészeti fejlettségünk jelenlegi színvonalának eléréséig.

— Mit jelent a tudományosság igénye a tűzoltóság műszaki fejlesztésében, s milyen szerepe van ebben a hazai és nemzetközi kooperációnak?

— Mindenekelőtt azt, hogy főbb vonásaiban megegyeznek kell lennie a népgazdasági szinten folyó ilyen irányú tevékenységgel. Így természetesen abban is, hogy az igények kielégítése csak kellő körültekintéssel, széles körű tudományos megalapozottsággal lefolytatott vizsgálatoktól várható.

A tudományosságra törekvés, a tudományos módszerek alkalmazása nem szubjektív elhatározás kérdése, hanem a fejlődés szükségszerű velejárója; irányát, eszközeit és módszereit is a mindenkori általános szint határozza meg. Így pl. ha kutatási, kísérleti munkánkban figyelmen kívül hagynánk az ipar, a mezőgazdaság szerkezetében, a gyártmányok összetételében bekövetkezett változásokat, az új anyagokat, technológiákat, öncélúvá válna egész tevékenységünk, s nemhogy segítené, hanem gátolná a fejlődést.

Ugyanis a fejlesztés eredményei, egy fokozottan tűz- és robbanásveszélyes technológia vagy berendezés biztonságos tűzvédelme vagy a tűz gyors eloltását elősegítő felszerelés, egy új tűzoltó anyag forintban is kifejezhető előnye a termelésben, tárcaszinten jelentkezik.

És hogy miként, az jórészt az ezzel foglalkozó műszaki gárda felkészültségétől, munkájának testületen belüli összehangoltságától függ, s nem utolsósorban attól, hogy a kísérleti-kutatási eredmények mennyiben válnak közvetlenül ható tényezővé.

Ezt a tényt ma már egyre inkább látja a gazdasági vezetés is, s ennek tulajdonítható az a mindinkább kialakuló szoros együttműködés s a fejlesztéshez szükséges személyi és anyagi résztvállalás is, amely napjainkban már jellemző a kutatások, kísérletek végrehajtása terén.

A tudományosság igénye, az elmondottakon túl, és erre az előbb már utaltam is, széles körű együttműködést is feltételez, mert csak az teszi lehetővé a fejlesztési tervek, a tevékenység megalapozottságát. Példaként említeném meg a gázprogram végrehajtása kapcsán a robbanás-elvezető nyílások méretezésére irányuló kutatási munkát, amelyben az OMFB irányításával a NIM, ÉVM, KGM és a Kip. M. is jelentős anyagi áldozatvállalásával vesz részt. De szólhatnék itt a pébégáz-szállítás és -felhasználás, vagy a faházak alkalmazásával kapcsolatosan felmerült tűzrendészeti kérdések vizsgálatában fennálló együttműködésről is.

Persze a kooperáció igénye, szerepe sokkal nagyobb annál, semhogy csak hazai vonatkozásban érvényesüljön. De értelmetlen is lenne, ha olyan kérdések megoldására fordítanánk energiát és anyagiakat, amelyeket más országokban már megvizsgáltak, tisztáztak. Mások tapasztalatait átvenni, alkalmazni — ha az kétséget kizáróan helyes és megalapozott — nem szégyen, s élünk is e lehetőségekkel, bár még korántsem aknázzuk ki az adott lehetőségeket.

Kapcsolataink különösen a szocialista országok tűzoltóságaival igen jók és gyümölcsözőek. Ez nemcsak évenkénti konferenciák tapasztalatcsere-lehetőségére korlátozódik, hanem egy-egy konkrét feladat kapcsán is megvalósul, például a közepes kiadósságú habbal oltáshoz szükséges sugárcső kialakításában a Szovjetunió tűzrendészeti szerveitől kaptunk segítséget. De utalhatok az építőanyagok és épületszerkezetek tűzállósági vizsgálata terén az NDK tűzoltóságával és tudományos kutatóintézetével fennálló együttműködésre is.

Természetesen mi is készséggel állunk rendelkezésére a hozzánk fordulóknak, sőt valamennyi jelentősebb fejlesztési eredményünkről kérés nélkül is tájékoztatjuk a szocialista országok tűzoltóságait.

A nemzetközi eredmények átvételére elsősorban a szakirodalom tanulmányozásán keresztül van módunk, de ugyanígy komoly jelentősége van a külföldi tanulmányutaknak is, ame-

(Folytatás a 6. oldalon)

„Jelentkezzen Géza!" A pécsiek is készülnek

Habár a program jó része még hátravan, minden jel szerint teljes sikert aratnak a Baranya megyei tűzrendészeti napok rendezvényei.

Az év minden hónapjában más-más események szolgálják ugyanazt a célt: a tűz elleni korszerű védekezés népszerűsítését. S minthogy a színhelyek is változnak, aligha akad olyan lakosa a megyének, aki ne lenne nézője vagy éppen aktív résztvevője valamelyik rendezvénynek. A mohácsiak tűzrendészeti kiállítását például ötezren szemlélték meg, köztük a szovjet hadsereg hajdani városparancsnoka. „Az Önök munkája nélkülözhetetlen a dolgozók számára a népvagyon megőrzéséért folytatott küzdelemben" – írta a kiállítás emlékkönyvébe.

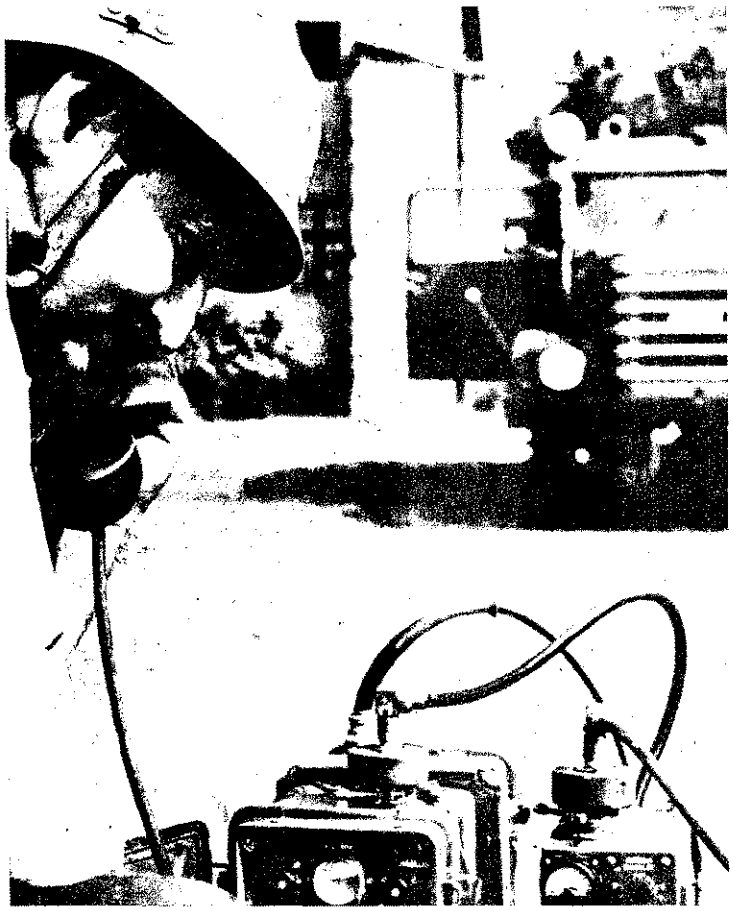

... a szerelési idő nincs nem ...

BARANGOLÁS

Hosszú éveken át sehogyan se boldogultak szerveink az egyik országos hírű tsz elnökével. Nyíltan meg is mondta: néhány tízezer forintos tűzkár náluk nem „tétel", és jövedelmét figyelembe véve a rá kirótt bírságok sem érintették valami érzékenyen a családi költségvetését. Nos ezt a „nehéz" embert is meghívták a tsz-tűzrendészek megyei vetélkedőjének döntőjére.

Egy darabig szótlanul figyelte a legjobbak versengését. Aztán ezt kérdezte halkan a mellette ülő tűzoltótiszttől: „Mondja kérem, ezt mind tudniuk kell az ilyen beosztást ellátóknak?

– Bizony. Sőt még ennél is többet – hangzott a válasz.

– Hát akkor a mi emberünk miért nem tudja? – kérdezte, de immár saját magától.

Gyökeres javulásról még nem beszélhetünk, de azóta egészen más szelek fújdogálnak ama országos hírű szövetkezetben.

*

Nem végezték el a védőszántást, tarlóégetésből kazaltűz lett a Szentegáti Állami Gazdaság egyik üzemegységében.

A riasztás miatt félbeszakadt a taggyűlés, s miközben **Buzási Imre** r. őrnaggyal, a járási BM-szervek párttitkárával mi is „kivonulunk" a helyszínre, megragadjuk az alkalmat, és megkérdezzük őt, hogyan értékeli a szigetvári parancsnokság pártszervezetének kétéves tevékenységét, mert hiszen erről volt szó éppen a taggyűlésen:

– Véleményem szerint eredménnyel segítették a szakmai feladatok végrehajtását, feltétlenül érdemeket szereztek abban, hogy most sokkal jobb a légkör az egységen, mint pár évvel ezelőtt. Az állomány jó része a marxista középiskola hallgatója, és helyesnek tartom, hogy ezen a parancsnok elvtárs is vezet foglalkozásokat.

Kongresszusi vállalásaik is igen értékesek. Többek között valamennyi községben felülvizsgálták a felszereléseket, és 35 méter hosszú járdát építettek.

A pártépítésben azonban még lemaradás mutatkozik. Pedig ma már jó néhány tűzoltó elvtárs érdemelte ki munkájával és magatartásával, hogy pártunk tagja legyen. Ezért azt javasoltam, bát-

Buzási Imre r. őrnagy

rabban kérjék fel őket kisebb nagyobb mozgalmi feladatok e végzésére.

– És milyen tapasztalatok szereztek a községekben levő fe szerelések ellenőrzésekor? – ké dezzük **Keszthelyi Róbert** őrnagyo az egység parancsnokát.

– Nem valami vigasztaló, hog 54 hely közül 22-ben találtu javítani – illetve rendbe hoz valót. Mozsgón például se üzemanyag, sem hűtővíz nem v a 400-asban, a targonca gum abroncsai pedig eléggé leere tettek.

Tanulságos különben, hogy hibák zömét ott észleltük, ahol m már csak tanácsi kirendelts működik. Ezekben a falvakban kirendeltségvezető az elnök várja az intézkedést, az pe éppen őtőle... A kisebb hibál különben ezúttal a helyszínen javítottuk, de ez nem mehet évről évre.

*

Mindegyik egység csatlakoz a megyei és a pécsi pártszer zet felhívásához: rendezzenek leszkópantennás rádiótelepít versenyt a X. pártkongress tiszteletére. Hogy miért épp ilyent? Azért mert ezt a sze lési formát még nem minden osztott sajátította el tökéletes meg aztán változatosabb is olyan versengés, amilyen még n volt, mintha mindig ugyanazt mételgetnék. Igaz, parancsol el lehet rendelni a szorgalmas gyakorolgatást, de úgy vél

Gálo... Imre tűz...

Vörös Béla főhadnagy

sokkal biztatóbb eredménnyel kecsegtet, ha inkább ezt a formát választják.

A lebonyolítás is újszerű lesz. Mindegyik egység valamennyi vonulósa készül. Az értékelő bizottság ugyanis a verseny előtti percekben jelöli ki a 4–4 fős csapatokat. A szerelés különben akkor fejeződik be, amikor sikerült felvenni a kapcsolatot a három frekvencia egyikén működő adóval.

maként a közelmúltban két hetet töltött a Szovjetunióban.

*

Jóllehet a tűzrendészeti napok rendezvényei eléggé sok munkát adnak, ebben a kiképzési évben is megrendezték a személyi állomány versenyét. Az értékelés még nem zárult le teljesen, de előzetesként már jelenthetjük, hogy a tisztek kategóriájában értékes tanulmányok egész sorából kell majd kiválasztani a legjobbakat. Akad köztük történeti témájú, de olyan is, mint például **Brovinszki Mihály** őrnagyé. Ő az egyik legveszélyesebb mohácsi üzem, a Temaforg technológiáját és annak tűzveszélyeit dolgozta fel, és a vállalat budapesti igazgatója **Lukács Béla** meleghangú levélben mondott köszönetet tartalmas munkájáért.

A beosztottak kategóriájában már megvan a győztes: **Pávkovics Lukács** tőrm., a mohácsi parancsnokság vonulósa.

[illegible] átadja az első ZIUK-ot

BARANYÁBAN

A pécsi parancsnokság pártszervezete is vezetőségválasztásra készül. Mit tartalmaz majd a leköszönő vezetőség beszámolója? – erről beszélgettünk **Vörös Béla** főhadnaggyal és **Gálos Imre** tizedessel, a pártszervezet és a helyi KISZ-szervezet titkárával.

Megtudtuk: lényegében kedvező a mérleg. A pártszervezet minden tagjának van valamilyen megbízatása. A példamutatással sincsenek bajok. Két éve egyetlen MSZMP-tag beosztottat sem kellett felelősségre vonni. 1968 óta három jelentkezőt vettek fel a pártba, a KISZ-szel együtt eredményesen munkálkodtak a pár éve még oly sok gondot okozó létszámgondok enyhítésén, és általában sikerült jobb belátásra birniuk azokat, akik pillanatnyi vélt vagy valóságos előnyökért leszerelni kívántak.

Az egyik első tűzoltó-KISZ-szervezet (1957 tavaszán alakult!) most is méltó a hagyományokhoz. 1500 óra társadalmi munkát végeztek, szép sikerrel szerepeltek a sásdi sportversenyeken. Titkáruk jó munkája jutal-

Pávkovics Lukács tőrm.

A szolgálateliátást és a magatartást is mérlegre tevő verseny győztese 1200 forint pénzjutalomban részesült. Parancsnokságának egyik legügyesebb asztalosaként a tűzrendészeti kiállítás sikerében is nagy érdemeket szerzett.

*

Enyhe kifejezés, hogy Sásdon éveken át gyengén működött a tűzoltótestület. Most azonban lassacskán a jó közepesek között említhetjük.

Nagy Béla, a helyi Búzakalász Tsz elnöke így nyilatkozik erről:

– Be kellett látnunk, hogy a testület helyzete számunkra is tarthatatlan. Az évek folyamán szépen gazdagodott a tsz. Egy esetleges tűz ma már akár 25 milliós értéket is veszélyeztethet. Ezért határoztuk el, hogy a helyi tűzoltóságot „örökbe fogadjuk". A testületben most csaknem kizárólag a tsz tagjai tevékenykednek. A vonulóegységet is megszerveztük a gépműhely dolgozóiból.

Minden gyakorlatot ugyanúgy díjazunk, mintha az illetők ezt az időt munkával töltötték volna. Ha megérkezik az új fecskendő, a mi embereink kezelik majd, és szükség esetén a kisebb javítást is vállaljuk.

A tsz különben 50 m³-es víztároló helyett 70–75 m³-est létesít, és ellátja szivattyúval meg tartozékokkal a gyorsabb beavatkozás elősegítésére.

*

Tizenhat perc tizenhat hónapos munkával. Röviden ez a története a Palackba zárt jó barát című filmnek. Készítette a megyei tanács filmlaboratóriuma, és szakértőként **Dukits Károly** alezredes, megyei parancsnokhelyettes segített. A film igen ötletes formában igyekszik meggyőzni a nézőt, hogy a kézioltó készülék valóban palackba zárt jó barát, ha kellő időben és a megfelelő típust használják.

A Pécsi Nemzeti Színház művészei és több baranyai tűzoltó közreműködésével igen fáradságos forgatás eredményeként kerülnek kazettába a filmszalagok. Még csak annyit, hogy igazi tüzet is láthatunk majd, méghozzá nem is egyet, meg üzemanyagos hordók is robbannak, de a többit már tényleg nem illik elmesélnünk, hamarosan tízezrek láthatják, mert már csak a végső simítások vannak hátra.

[illegible]

Szívből kívánjuk, sikerrel működjenek velc, de lehetőleg minél kevesebbszer

– Neve?
– Žuk A–15-ös tűzoltógépjármű.
– Állampolgársága?
– Lengyelországban „születtem", de baranyai lakos leszek.
– Mit tud?
– Négyhengeres, 2120 cm³-es OHV vezérlésű motorom 70 lóerős, 90 kilométeres átlagsebességre vagyok képes. Öt tűzoltót és 850 kg hasznos terhet szállíthatok.
– Ez utóbbiak milyenek?
– Vezetősinen, támkeretes alvázkeretben elhelyezett 1 db M8/8–PO3-típusú 800-as kismotorfecskendő. 800 cm³-es kétütemű motorja vízhűtésű. Nyomása 10 att. Önindítóval van ellátva. Viszek magammal egy kezelő- és egy munkatér-megvilágító lámpát is. Mindkettőt a kismotorfecskendő akkumulátorja táplálja. 2 sugárcsövem és 1 ún. napsugárcsövem is van, továbbá 2 kézioltót, háromrészes dugólétrát és kéziszerszámokat is szállítok.
– Ára?
– Mindössze 158 ezer forint. Úgy hallottam, Önöknél két targoncás kismotorfecskendő kerül körülbelül ennyibe.

•

A Baranya megyei tanács az AUTOKER útján összesen 5 db ilyen Žuk fecskendőt vásárolt, úgyhogy mindegyik járás kap egyet-egyet.

Az elsőt Újpetrén ünepélyes keretek között adta át Vértes Tibor, a megyei tanács titkára, azzal a kívánsággal, hogy sikeresen oltalmazza a községet és környékét, de minél kevesebbszer kerüljön sor erre.

Az ünnepélyes aktuson részt vett **Lipcsik István,** a járási pártbizottság titkára és dr. **Hetesy György** a járási tanácstitkár is. A község nevében **Fajnár Józsefné** vb-elnök, **Pete László** vb-titkár, **Gergely István** tsz-elnökhelyettes, testületi elnök és **Borbély József** parancsnok mondott köszönetet a szép ajándékért, és megígérték: jó gazdái lesznek.

Az ünnepélyes átadást követően **dr. Schaffhauser István,** a megyei tanács igazgatási osztályának vezetője ezt nyilatkozta:

– Pénzügyi lehetőségeinkhez mérten újabb Žuk-ok beszerzését is tervezzük. Távolabbi célunk ugyanis, hogy fokozatosan ezekkel a korszerű fecskendőkkel cseréljük ki a kiselejtezésre váró régieket, és látjuk el az arra érdemes testületeket, minthogy némelyik régi gépjárműfecskendő javítási költsége csaknem felér egy-egy ilyen Žuk árával.

(Gádor–Kútvölgyi)

Dr. Schaffhauser István: „Újabb Žukok beszerzését is tervbe vettük"

(Folytatás a 3. oldalról)

lyek egyes konkrét, vagy átfogóbb jellegű kérdések tanulmányozását a gyakorlatban teszik lehetővé.

— A konkrét fejlődést illetően hol tartunk jelenleg?

— Erre a kérdésre sem könnyű a rövid és egyértelmű válasz. Elsősorban attól függ, mit tekintünk viszonyítási alapnak.

Ha a 25 évvel ezelőtti helyzetet vesszük, rendkívül nagyot fejlődtünk, szinte valamennyi jelentős területen rendezett a megelőző tűzrendészet, a fejlődés következtében felmerült újabb kérdések kidolgozása folyamatos; előírásaink megtartása és megtartatása körül sincsenek alapvető problémák. A tűzmegelőzésben elért eredményeket, véleményem szerint, a több év tűzkárstatisztikája is jól fémjelzi.

Technikai felkészültségünket tekintve is hasonló a helyzet. A Parancsnokság ez irányú erőfeszítései nyomán sikerült egyszerűsíteni a felszerelések típusválasztékát, s emellett — ha nem is az igényeknek megfelelő mennyiségben — rendelkezünk a legszükségesebb korszerű tűzoltó-felszerelésekkel is.

Úgy érzem, itt kell utalnom arra a nehézségre is, amely az új felszerelésekkel ellátás ütemét rendkívül gátolja. Nevezetesen arra, hogy hazánkban ez idő szerint nincsen olyan vállalat, amelynek fő gyártási profilját képezné a tűzoltó-felszerelések gyártása.

A nemzetközi színvonalhoz viszonyítva sincs különösebb szégyenkezni valónk. Még akkor sem, ha néhány vonatkozásban lemaradással küszködünk, mint például a nagy és közepes kiadósságú habbal oltásban vagy a hővédő ruhával ellátásban.

Összességében az a véleményem, hogy különösebb elmaradásról ugyan pillanatnyilag nem beszélhetünk, de a fejlesztés tervszerűségét, az új felszerelések gyártásának ütemét, valamint az elért eredmények széles körű hasznosítására tett erőfeszítéseinket fokoznunk kell a jövőben.

Nemzetközi összevetésben is jelentősek a műanyagok, építőanyagok, épületszerkezetek vizsgálata terén, valamint a gáz és olajtüzelésű berendezések biztonsági követelményeinek kidolgozásában elért hazai eredményeink. A robbanás-elvezető nyílások méretezésére irányuló eddigi kutatással — a hazai alkalmazás jelentőségén túl — a szocialista országok tűzoltó szakembereinek elismerését is kivívták. Kapcsolatos eredményeink többsége már országos érvényű rendeletek, előírások, szabványok formájában is konkretizálódott.

A tűzoltástechnikai felszereléseink, anyagok és eljárások korszerűsítésében az utánfutótargonca-család, a kettős rendeltetésű habbal oltó, a műszaki mentő, a porral oltó gépjármű hazai tervezését és gyártásának megoldását, valamint az alumínium kihúzós és dugólétrák, továbbá a porgyártás s az univerzális hab befejezés előtt álló kísérleteit, kidolgozását kívánom itt megemlíteni.

— Hallhatnánk valamit a további tervekről?

— Távlati fejlesztési tervünket a népgazdaság fejlődésével összhangban, az igények és lehetőségek reális felmérése alapján állítottuk össze, csakúgy, mint a korábbiakat. A területi igények ismertek előttünk, s az a türelmetlenség is, amely egyes esetenként az elvtársak részéről megnyilvánul. Bizonyos vonatkozásban érthető is ez, hiszen egyes szerek vagy felszerelések hiányát a területen érzik elsősorban. Azt is látni kell azonban, hogy negyedszázad alatt bármennyit pótoltunk is a lemaradásból, időbe telik, és nagy anyagi ráfordítást kíván, amíg az igények és a lehetőségek optimális összhangját megteremthetjük.

Éppen ezért, az eddigiekhez hasonlóan, továbbra is a legégetőbb kérdések rendezésére kell összpontosítsunk az erőt, s a végrehajtásban a fontossági sorrendet kell mérvadónak tekintenünk.

Címszavakban is oldalakat tenne ki, ha a megoldásra váró tennivalókat felsorolnánk. Ezek közül csak kiragadott a könnyű, közepes és nehéz gépjárműfecskendők gyártatása, rendszeresítése; a 800—1000 m³/p teljesítményű, nagy kiadósságú habbal oltó gépjárműfecskendők kialakítása; korszerűbb kismotorfecskendők kellenek; megfelelő gépjárműtípus az önkéntes tűzoltóságok részére, ezenkívül számos oltástechnikai módszer kidolgozása, felszerelések további korszerűsítése, vagy egyes területeken a termelés jelenlegi szintjének jobban megfelelő előírások kimunkálása. De annak érzékeltetésére minden bizonnyal elegendő, hogy mi mindennel kell számolnunk a következő évek során. Milyen széles együttműködésen alapuló kutatási és kísérleti munkára és jól átgondolt intézkedésre van szükség ahhoz, hogy a tűzrendészet lépést tarthasson a fejlődéssel.

A felismerés készteltte őket

Okleveles önkéntes tűzoltótisztek

Személy szerint, „magánhasználatra" egyiküknek sem hiányott a hároméves elfoglaltság, hiszen a polgári életben mindannyiuknak épp elég a tennivalójuk.

Ipolyszegi Mihály szds. Rákóczifalváról, a Szolnok megyei KISZÖV osztályvezetője. *Rácz László* szds. Dömösről, az eszergomi SZIM Marógépgyár csoportvezetője. *Porcs Imre* fhdgy. Edelényből, a helyi tsz pítőbrigádjának csoportvezetője. *Bori István* fhdgy. Jászalsózentgyörgyről, pedagógus. *Sas Kálmán* szds. Bélapátfalváról, a Cementgyár géplakatosa. Tehát ha úgy vesszük, meg lettek volna enélkül is, ha... Ha nem egy testületi kollektíva élén állnak, közéleti tisztségviselőként, s ha a felismerés nem készteti őket arra, hogy vállalni kell, mert ez a helyes.

Őszintén bevallják, amikor ígent mondtak, még nem tudták, hogy tulajdonképpen mire is vállalkoztak. Csak később, amikor már jól benne jártak az első évben, akkor döbbentek rá, milyen sokirányú és szerteágazó ismeretekkel kell megbirkózniuk. És arra is, hogy amit eddig a tanfolyamokon a továbbképzés során tanultak, mennyire elenyésző ahhoz képest, amit egy tűzoltótisztnek valójában tudnia kell.

De hiszen ők önkéntesek!... Ugyan ki kívánhatja tőlük, hogy ugyanannyit tudjanak, mint a hivatásosok?... A választ a maguk adták meg rá: az élet, a fejlődés.

Mert ma már falun is mind gyakrabban kerül olyan helyzetbe a parancsnok, akit egyben szaktekintélynek is tartanak, hogy megkérdik tőle: „Ugyan, mondja már, magának erről mi a véleménye"... És ha ilyenkor hallgat, mert nem tud mit mondani, vagy éppen melléfog — fölöttébb kínos, rá meg a testületre nézve is. Felér egy kudarccal...

Immár okleveles önkéntes tűzoltótisztek: Ipolyszegi Mihály, Rácz László, Porcs Imre, Bori István és Sas Kálmán

Meg ott vannak a gyerekek, akikkel már a szakkörtől kezdve kell foglalkozni. A kisiskolások játszva tanulják az elméletet, sőt legtöbbször már előre is megtanulnak egy s mást, hogy kérdezhessenek. Legtöbbször nem is kíváncsiságból, mert úgyis tudják, mi a válasz. Inkább ravaszkodásból teszik, hogy rajtakaphassák a parancsnokot, s ha sikerül, jót kuncogjanak rajta... A nagyobbaknál még inkább meg kell gondolni, mit mondjon az ember. A középiskolások már elég széles látókörűek ahhoz, hogy megítéljék, hányadán állnak valakivel, s az tényleg olyan „menő fej"-e, amilyennek mutatja, vagy csak „játssza az eszét"...

Nos, aki az ilyen s ehhez hasonló eseteket, buktatókat el akarja kerülni, de legfőképp a tudás biztonságát adó érzésére akar alapozni munkájában, döntéseiben, annak az ezzel járó összes plusszal számolnia kell.

Nem volt könnyű, az bizonyos, s ezt valamennyien elismerik. Mert nemcsak önmagukról volt szó, hanem a családról is, amelynek olykor-olykor a meghitt együttlét helyett a „mosolyszünet" jutott. A tévét is halkra kellett venni nemegyszer, hogy „aput ne zavarja a másik szobában", s az is előfordult, hogy apu inkább áramszünetet csinált, mert már restellte, hogy megint rá kell szólni a családra „amiatt az átkozott tévé miatt"... És Ipolyszegi Mihályt sem irigyelte senki, amiért párhuzamosan végezte az akadémiát az esti egyetemmel (még egyszer nem is vállalná párhuzamosan, az bizonyos...), és Bori Istvánt még kevésbé, mert az egész szabadsága ráment, mivel sehogyan sem lehetett összeegyeztetni az eltérő tanulmányi rendet az iskolaival. Rácz Lászlóról, Porcs Imréről és Sas Kálmánról nem is beszélve, nekik az előképzettség hátrányát is pótolniuk kellett.

Mindenesetre becsülettel eleget tettek vállalt kötelezettségüknek. Nagyszerű eredményüket oklevelük, s az országos parancsnok elismerése és tárgyjutalma is tanúsítja.

Hogy milyen érzés túllenni az öt önkéntes parancsnoknak a BM—Akadémia tűzoltó tagozatának 3 éves levelező szakán? Tulajdonképpen még fel sem fogták. Pillanatnyilag ugyan megkönnyebbültek kissé, de némi szorongással már azt latolgatják, hogy miként is kezdenek majd az otthoni munkához, jobban mondva hogyan folytatják.

Mert ez a lényeg, hiszen ezért vállalták a háromesztendei tanulást.

— b —

„Tájjellegű" értekezletek a könnyűiparban

Amint arról a múlt havi számunkban már hírt adtunk, a Könnyűipari Minisztérium a közelmúltban úgynevezett „tájjellegű" értekezleteket szervezett a tárcához tartozó trösztök, vállalatok, üzemek tűzrendészeti előadói részére. A rendezvények a június 23-i budapestivel kezdődtek, majd a mohácsival, a győrivel s a szegedivel folytatódtak.

A budapesti tanácskozás résztvevőit Kemele János osztályvezető üdvözölte, s első napirendi pontként az idén befejeződött kétéves tűzrendészeti előadói tanfolyam értékelését jelentette be.

Sütő Jenő, a minisztérium tűzrendészeti főelőadója elmondotta, hogy a tanfolyamot országos viszonylatban 208-an végezték el sikerrel. A 4,1-es vizsgaeredmény-átlag a tűzrendészeti munka színvonalbeli javulása egyik biztosítékának tekinthető.

A Budapesten végzett 130 előadónak ez alkalomból adták át az okleveleket, a kiváló eredményt elérteknek pedig a jutalmat is. A könnyűipariak áldozatkészségének konkrét megnyilvánulásáról is meggyőződhettünk. A tanfolyam szerény jutalmazási keretéből 2000,— Ft-tal járultak hozzá az árvízkárosultak megsegítéséhez.

Ezt követően Sütő elvtárs tájékoztatta a budapesti körzethez tartozó vállalati tűzrendészeti előadókat a könnyűipar tűzrendészeti helyzetéről. Megállapította, hogy 1969-ben — a hiányosságok ellenére is — további javulás tapasztalható. Ehhez döntően hozzájárult az a körülmény is, hogy a tárca a múlt évben 203 millió forintot fordított különféle tűzrendészeti beruházásokra. Így jó néhány korszerűtlen üzem, raktár átépítése, berendezések felújítása és korszerűbb tűzvédelmi felszerelések vásárlása vált lehetővé.

Az is örvendetes — mondotta egyebek között —, hogy a vállalatok többségénél számottevően javult a vezető tűzrendészek irányító tevékenysége.

Elismerően szólt a tűzrendészeti bizottságok, létesítményi tűzoltóságok eredményes munkájáról, s mindazon társadalmi aktívák közreműködéséről, akik a tűzoltóversenyek, kiállítások, vetélkedők és egyéb propaganda jellegű rendezvények előkészítésében és megvalósításában jeleskedtek. Megemlítette azt is, hogy a vállalatok vezetői az erkölcsi elismerés mellett, csaknem félmillió forinttal is jutalmazták az aktívák fáradozásait.

A továbbiakban olyan intézkedések szükségességére hívta fel a figyelmet, amelyek megvalósítása tovább szilárdíthatja a tűzrendészeti helyzetet. Utalt a vállalati tűzrendészeti tanácsok szervezésére, az alsó- és középszintű vezetők fokozottabb munkavégzésének megkövetelésére, különböző szintű vezetői értekezeleteken a tűzrendészeti kérdések megtárgyalására és a sajátos körülmények irányelveinek kidolgozására.

A tűzkárstatisztika elemzése során rámutatott arra, hogy a kárérték az előző évihez képest ugyan több mint egymillióval emelkedett, azonban a tűzesetek számának jelentős mértékű csökkenése kétséget kizáróan pozitív eredménynek értékelhető.

Végezetül így határozta meg a legfontosabb teendőket: 1. A megelőzés intenzívebbé tétele. 2. A társadalmasítás szélesítése. 3. Rendszeresség, alaposság és elemző tevékenység a gyakorlati munkában.

A beszámolóhoz hozzászólók a területükön alkalmazott módszerekkel és eredményekkel foglalkoztak. Többen közülük a létesítményi tűzoltók alacsony összegű díjazását is felvetették. Ezzel kapcsolatban az értekezlet elnöksége úgy foglalt állást, hogy a vonatkozó rendelet megváltoztatása nem a minisztérium hatásköre, a vállalatok igazgatóinak viszont lehetőségük van a kielégítőbb díjazásra.

A tanácskozás Kemele elvtárs zárszavával ért véget.

— k —

„Ön hó a telmezi...?"

Ön hogyan értelmezi saját szerepét a fiatalok tűzrendészeti nevelésében, és milyen további lehetőségeket lát a nevelők szélesebb körű bevonására, szerepük növelésére a tűzrendészet társadalmi szervezetében?

Madaras Jenő
(Rádó)

— 1960 óta működik tűzoltószakkör községünkben. Helyezéseink váltakozóak. Nem vagyunk kiválók, de a rosszak között sem található a fiú- és leánycsapatunk. Általános iskolánk felső tagozatában a 7. és 8. osztályosok között rendszeres kiképzés folyik, de az 5.-esek meg a 6.-osok is részesülnek tűzrendészeti oktatásban.

17 éve vagyok a községben. 1954-ben volt egy tüzünk, azóta fokozottan szem előtt tartjuk a megelőzést. Azt a tüzet különben 4—5 éves gyerekek okozták. Mire az önkéntesek kiérkeztek, a tanulóim kiugrottak az iskolaablakon, a kocsifecskendőt az égő ház elé húzták, így lehetővé vált a gyors beavatkozás.

Nálunk az a szokás, hogy a felnőtt önkéntesek mellé az úttörőket is beosztjuk, amikor ellenőriznek. Ez igen jó hatással van a munkánkra. A legutóbbi vezetőségválasztáson Tóth Zoltán KISZ-fiatal is bekerült a vezetőségbe, hogy az ifjabb és idősebb önkéntesek között ő legyen az összekötő.

Meg kell említenem, hogy a tanácselnök és a parancsnok is messzemenően segítik a munkámat. Az én szerepem nem valami sok. Ott kell lenni a gyerekek között, egy-két jó szóval biztatni és ösztönözni kell őket. Ez minden munka alapja. A versenyekre elkísérem őket, utána értékelek, és elmagyarázom, hogy ilyen eseményeken a részvétel a fontos. Ezen azt értem, hogy mérjék csak össze máskor is az erejüket a többiekkel, de az esetleges kudarc ne keserítse el őket, hanem igyekezzenek tanulni a vereségből is.

Nálunk mindegyik nevelő támogatja a tűzoltótestület munkáját, és a megelőzést is lehetőségeikhez mérten segítik. Az osztályfőnökök is kötelességüknek tekintik a tűzvédelmi oktatásokat.

A honvédelmi nevelés keretében feltétlenül szükségesnek tartom, hogy faluhelyen szervezzenek tűzoltószakköröket. Emellett kívánatosnak tartanám, hogy — ahol csak lehetséges — egy pedagógus is legyen tagja a testület vezetőségének, segítse a parancsnok oktató-nevelő munkáját, és vegyen részt a versenyre való felkészítésben.

Bori István
(Jászalsószentgyörgy)

—Úgy érzem, pedagógus kartársaimra meg a gyerekekre is jó hatással van, hogy mint parancsnok tevékenyen részt veszek a község tűzvédelmében.

Kartársaim régebben egy kicsit hanyagolták a tűzvédelmi tudnivalókkal foglalkozó osztályfőnöki órákat. Most sorra segítséget kérnek, hogy valóban élővé tegyék ezeket az órákat.

A tűzoltói feladatok végzése mindenképpen jellemformáló tevékenység. Arra törekszem, hogy fiataljaink ne csak áldozatkészek legyenek, hanem tisztelettudóak is az idősebbekkel.

Hogy a megelőzésből — meg ha kell —, az oltásból is mindig derekasan kiveszik a részüket, az annak is tulajdonítható, hogy igyekszem rendszeresen ellátni őket feladatokkal, s ha végrehajtották, akkor mindenkor értékelem is az elvégzett munkát, tehát nem egyszerűen csak dicsérek.

Járásunkban három másik parancsnok is pedagógus. S talán nem véletlen, hogy mind a három helyen, igaz több éve küszködés árán, aktív női csapat működik, és rajaik első helyeket szereznek versenyeken.

Az egyik községben csak az év elején vette át a parancsnoki tisztséget egy pedagógus, és most mind a három raja járási győztes lett.

E példák is igazolják, hogy a pedagógusok fokozottabb bevonása a testületi életbe és az úttörőtűzoltó-szakkörökbe mindenképpen előnyös lenne. Ezt azonban a tanácsoknak és a testületeknek kellene jobban kezdeményezniük, mert kartársaimnak megvan az a rossz szokásuk, ha ugyan annak tekinthető ez, hogy szívesebben veszik, ha felkérik őket ilyen munkákra.

Balogh László
(Kiskunlacháza)

—1946 őszén, fiatal kezdő pedagógusként községi parancsnok nagybátyám jóvoltából Dömsödön kerültem szorosabb kapcsolatba az önkéntes tűzoltósággal.

Az ötvenes évek elejétől kezdtünk gyerekekkel foglalkozni. Kis tanítványaim többször is eredményesen avatkoztak be Szigetbecsén például egy szérűtűz alkalmával.

Később én lettem a községi parancsnok. Úgy éreztem, ehhez a tisztséghez magasabb szintű ismeretek szükségesek. Ezért levelezőként beiratkoztam a BM-Akadémia tűzoltó tagozatára.

1966-ban végeztem. Még abban az évben Kiskunlacházára helyeztek. Mint okleveles tűzoltótiszthez az öt nagy helyi tsz az itteni vállalatok gyakran fordulnak hozzám tanácsért, és én szívesen segítek. A helyi parancsnokkal is jól együttműködünk.

Ami a pedagógusok fokozottabb bevonását illeti, ehhez jobb feltételeket kellene teremteni a jelenlegieknél. Habár mi tűzoltószakkör-vezetőink sohasem panaszt tettek fel előttem, talán mégsem rendjén való, hogy a számtalan iskolai szakkör közül a tűzoltót a létesíthetők, de nem adatolhatók közé sorolta a Művelődésügyi Minisztérium.

Ennek ellenére jóval több pedagógust kapcsolódna be a munkába, azonban tapasztalataim szerint ehhez hiányoznak a kellő ismereteik. Ezért üdvös lenne, ha minden iskolából legalább egy rajvezető tanárt tűzvédelmi oktatásban részesítenének.

Ha tőlem függne, a tűzrendészeti isme-tek oktatására nagyobb óraszámot adnék, mert ez fölérne a jó területfelelősi munka hatásával.

A mi iskolánkban a feleségem ve

Hárommilliós megtakarítás — szabolcsi győzelem

A Belügyminisztérium gépocsivezetői 1961—68 között ,3 millió forintos megtakarítást értek el. Ezenkívül 159,8 illió kilométert vezettek balsetmentesen.

Ezért a BM I. főcsoportfőke két évvel ezelőtt újólag abályozta a balesetmentes özlekedés elősegítését és az zemeltetési költségek csökentését célzó versenyek rendzerét, valamint a kapcsolatos zakmai kitüntetések és jutalnak adományozását. A korábban csak a rendőrség gépjárműszolgálatai közötti versenye ezt követően a Tűzrendézet gépkocsivezetői is beneezhettek.

A főcsoportfőnöki utasítás rtelmében a munkaversenyen első helyezést elérő számdótesteket vándorzászlóval és klevéllel kell jutalmazni, és z általuk megtakarított öszzeg bizonyos százalékát egyéi és kollektív jutalmazásokra asználhatják fel.

A versenyfeltételeket a központi javítóműhely, valamint a budapesti és az összes megyei parancsnokságaink is elfogadták. Ezzel egyidejűleg 1969. január 1-i visszamenőleges hatállyal megkezdődött a tűzrendészeti szervek gépjárműszolgálatainak első szocialista munkaversenye.

A feltételeket egységeink többsége túlteljesítette, állapította meg az értékelést végző versenybizottság. A számadótestenként elért tényleges megtakarítást az egyes gépjárműtípusokhoz 1 km-re felszámítható és 1 km-re valóban felhasznált üzemeltetési és ráfordítási költségek összevetéséből számították ki.

Az 1969. évi adatok alapján összesen 3 millió 90 ezer forintos megtakarítást értek el gépjárműszolgálataink. Ebből 2,5 milliót az üzemeltetési költségek csökkentésével, 590 ezret pedig a kilométernorma túlteljesítésével. A megtakarítás 71%-a a karbantartási és központi alkatrésznorma ésszerűbb felhasználásából adódott, a többit pedig a nagyjavításokig előírt ún. kilométerfutási normák túlteljesítésével, valamint az üzemanyagköltségek csökkentésével érték el. A szerelőóradíj normáinak túllépésével azonban 6%-kal csökkent a tényleges megtakarítások értéke.

A Somogy és a Tolna megyei parancsnokságok 1969. évi költségráfordítási mérlege negatív volt, s ez a nyereséges többi gépjárműszolgálat eredményét arányosan csökkentette.

A pontozásos versenyt a Szabolcs megyei tűzrendészeti parancsnokság nyerte meg; a Csongrád és a Bács-Kiskun megyeiek végeztek a második, illetve harmadik helyen.

Július 24-én Nyíregyházán *Gombik Ferenc* tű. alez., a BM TOP osztályvezetője elismerő szavakkal adta át az oklevelet meg a vándorzászlót a győzteseknek. Ezt követően *Varga Károly* tű. alez., megyei parancsnok a szép győzelemért legtöbbet fáradozott tíz tűzoltó elvtársat jutalomban részesítette.

(K. G.)

Akiknek oroszlánrészük volt a vándorzászló elnyerésében. A zászlóval Uri Ferenc tű. szds., műszaki előadó

a leány-, én pedig a fiúszakkört. De a két testnevelőtanár kollégát Borosznok Ferencnét és Terelmes Károlyt is sikerült „beoltanunk"; kondicióedzésekkel segítik a felkészülést. Tornaórákon pedig tömlőt szereltetnek.

Rajaink évek óta sok szép győzelmet aratnak, az egyik hajszál híján bekerült a országos döntőbe. Mi úgy készítjük fel a gyerekeket, hogy mindegyiknek minden szerelőszám feladatát el kell sajátítania. Ez a módszer a tényleges tűzoltási tevékenységet is jobban segíti.

Még annyit kívánok hozzáfűzni az elmondottakhoz, hogy szerintem általában előnyösebb, ha pedagógusok, és nem a községi parancsnokok irányítják a szakköri foglalkozásokat, és a járási, megyei versenyek időpontjának megválasztásakor jobban figyelembe kellene venni, mikor kezdődik a vakáció, mert ilyenkor már nehéz összeszedni a gyerekeinket.

Dékány János
(Dunaszekcső)

— Engem eltéphetetlen szálak fűznek a helyi testülethez. Hosszú éveken át a titkára voltam, és a történetét is feldolgoztam.

Nálunk igen nagy hagyományai vannak az utánpótlással való törődésnek. Habár most már csak pártoló tagja vagyok a testületnek (ez mellesleg nálunk évi tagdíjfizetéssel is jár), természetesen tőlem telhetően segítem a szakkörök munkáját, valamint a versenyekre történő felkészülést. Évről évre működik két szakkörünk, kedves kötelességünk a szükséges létszám biztosítása. Érdekes, hogy nálunk a lányok a lelkesebbek.

Hogy az itt nevelődő fiatalok mennyiben erősítik majd a testületet, ebben nem vagyok valami derűlátó, ugyanis sokan közülük az általános iskola elvégzését követően másutt tanulnak vagy dolgoznak. De azért újból meg újból létrehozzuk a szakköröket, elvégre másutt is szükség lehet dunaszekcsői nevelésű önkéntesekre.

Ami kartársaim szélesebb körű bevonását és szerény személyemet illeti, meglátásom szerint másutt is jobban kérni kellene a segítségüket a továbbképzés színvonalasabbá tételéhez. A mi testületünkben rendszeresen tartanak előadásokat pedagógusok, majdnem minden évben engem is felkérnek. Volt olyan alkalom is nemegyszer, hogy a szakmai foglalkozást követően politikai vagy ismeretterjesztő előadást tartottam, utána pedig a témával összefüggő filmet vetítettünk. Ezek a rendezvények zsúfolt teremben zajlanak le, a hallgatóság sorai közt igen sok az olyan fiatal, aki eleinte csak a filmvetítés miatt jön el, később azonban tevékeny tagja lesz a testületnek.

Nyilatkozatok Vélemények Nyilatkozatok

„Egyenértékűnek kell tekinteni"

Csobay Miklós elvtárstól, a GANZ Villamossági Művek Szigetelőanyag Gyáregység vezetőjétől ugyanazt kérdeztük, mint azoktól, akiknek rövid válaszát múlt havi számunk 8—9. oldalán közöltük. Hogy az általa elmondottakat mégis önálló anyagba foglaltuk, arra egyetlen körülmény késztetett bennünket: amit mondott a beszélgetés során. De inkább neki adjuk át a szót:

— A GANZ Villamossági Művek köztudottan vasipari üzem. De ezen belül a szigetelőanyagokat gyártó, feldolgozó üzemrész sokkal inkább a vegyiparhoz hasonlít profiljában, munkamódszereiben, termékösszetételében. Ebből az is következik, hogy a megelőző tűzvédelemnek is teljes egészében ehhez a jelleghez kell alkalmazkodnia. Hogy többet ne említsek, számtalan szerves, gyúlékony sőt esetenként robbanásveszélyes oldószerrel is dolgozunk. Ezek felhasználásával lakkokat készítünk, amelyek többé-kevésbé továbbra is tűzveszélyesek maradnak. Ezenkívül nagy mennyiségű gyúlékony papíranyagot dolgozunk fel, raktározunk és tartunk a műhelyben a napi szükségletnek megfelelő mennyiségben. Érthető tehát, ha — az egyetlen transzformátor-gyáregységet kivéve, ahol nagy mennyiségű olajat használnak fel — nálunk mindegyik gyáregységnél vagy üzemrésznél nehezebb tűzrendészeti feladatokat kell megoldani. Ennek mi nagyon is tudatában vagyunk, és nem véletlen, ha rendszabályaink kidogozásakor a vegyipari normákat veszszük alapul. Ugyanígy a tűzrendészeti előadó és az instruktor elvtársak is egészen más szemszögből vizsgálódnak a mi gyáregységünkben, mint teszem azt egy vasszerkezeti üzemben. Én alapvetően az elmondottaknak tulajdonítom, hogy pl. jelentős tűzesetünk nem volt az elmúlt öthat évben, és ha évenként előfordul is egy, az is legfeljebb olyan, amit dolgozóink még az állami egységek kivonulása előtt eloltanak. Jelentős anyagi kárunk sem volt, s ami igen-igen fontos, emberéletben sem esett kár, eltekintve az egészen jelentéktelen sérülésektől, amelyek oltás közben keletkeztek.

De talán néhány konkrétumot, hogy mit is teszünk ennek érdekében...

Igen nagy gondot fordítunk arra, hogy dolgozóink is tisztában legyenek üzemünk jellegével s a legfontosabb teendőkkel. Rendszeres az oktatásuk azon túlmenően is, hogy ez előírás, és erre kényszerítjük is őket. Létszámhiányunk van ugyan, de ha valaki nem vesz részt az előírt foglalkozáson, azt egyszerűen hazaküldjük, és addig nem dolgozhat, még ha ez termeléskiesést okoz is, amíg a hiányt nem pótolja. Mert szerintünk sokkal nagyobb termeléskiesést jelent egy tűz, mint az, hogy valaki két napig fizetés nélkül otthon marad, s addig nem termel. A dolgozók oktatását, figyelmük felhívását egész műszaki gárdánk kötelezettségévé is tettük, úgyhogy senki nem marad kívül a látókörünkön.

Megköveteljük azt is, hogy dolgozóink ismerjék pl. a kézioltó készülékek használatát, méghozzá úgy, hogy arra ne csak az oktatást követően egy-két napig emlékezzenek. Amikor végigmegyek a gyáregység területén, nemegyszer ötletszerűen én is megállítok egy dolgozót, „véletlenül" éppen ott van mellette egy oltókészülék is, és megkérdem tőle: „Na szaki bácsi, ha most tűz lenne, mit csinálna?"... Ha azzal kezdi, hogy körülnéz, és észreveszi a tűzoltóberendezést, folytatom: „Jó helyre néz, és most mondja meg, hogyan kell használni!" Állítom, nem rossz módszer.

Emebereinket erkölcsileg is felkészítjük egy adandó tűz esetére, mert arra mindenki alkalmas, hogy zsákoljon valamelyik pályaudvaron, de nálunk az embernél, mint termelőerőnél már alapvetően fontos feltétel az erkölcsi érzék, az öntudat.

Létesítményi tűzoltóinkkal is ennek megfelelően foglalkozunk. Megtaláljuk a módját, hogy érezzék: tudjuk, tevékenységük plusz időráfordítással is jár. És hogy honoráljuk is, a gyáregységi béralapból minden egyes létesítményi tűzoltónknak, amíg rendszeresen részt vesz a kötelező foglalkozásokon, 30 fillér plusz órabért adunk. Ez a mindenkori órabérére jön rá, s ha emelekedik az alapbére, a 30 fillért ugyanúgy megkapja. Persze, ha valaki csak névlegesen szerepel, azt először figyelmeztetjük, másodszorra viszont már felmentjük megbízatása alól, és akkor irgalmatlanul elveszti a 30 fillért is... Nem mondom, hogy kizárólag az anyagi érdekeltség ilyen módjának tulajdonítható, s annak, hogy a felkészülés feltételeit is messzemenően megteremtjük, de mégsem egészen véletlen, hogy a gyár létesítményi tűzoltóságának a parancsnoka, Csonka Gyula százados elvtárs és a versenycsapat törzsgárdája is éppen a mi gyáregységünkből kerül ki...

Az utóbbi hónapokban a műhelyeink részére készítendő részletes tűzvédelmi utasítások jelentenek számunkra komoly feladatot. Ez, amellett, hogy hatósági utasítás, saját jól felfogott érdekünk is. A tűzveszélyes műhelyekre vonatkozók már elkészültek, a gyáregység műszaki kollektívája dolgozta ki. A munkában részt vett a vezető technológus, az üzemmérnök, a tűzvédelmi előadó, aki szintén technikusi képesítésű műszaki dolgozó, és jómagam is. Véleményezés után gyárvezetői utasítás formájában kerül majd kiadásra. Minden művezető, csoportvezető megkapja, a műhelyek is, jól látható helyen ki lesz függesztve, és érvényben marad mindaddig, amíg a műszaki fejlesztés nem indokolja a módosítását.

Az előbbi gondolatsorhoz visszatérve, érthető, ha azt várjuk, hogy utasítástervezetünket felülbírálják. Jóllehet műszaki képzettségünknél fogva sok mindenre lehetünk figyelemmel, de annyira speciális képzést nem kapunk, hogy tűzrendészeti vonatkozásban egyből olyant „alkossunk", amely minden igényt kielégít. És itt mindjárt hadd javasoljak valamit. A magam részéről igen hasznosnak tartanám, ha a felső szintű, tehát egyetemi oktatásban, de már a technikumi oktatás szintjén is foglalkoznának a tűzvédelemmel. Úgy, ahogyan ma már a mérnökjelölteknek bizonyos közgazdász-ismereteket is el kell sajátítaniuk, vagy mint az 1950-es években, amikor én voltam egyetemi hallgató, munkavédelmi, egészségügyi oktatást is kaptunk. De nem kaptunk ugyanakkor tűzrendészeti oktatást, és ma sincs tudomásom arról, hogy tűzvédelmi kollégium lenne bármelyik egyetemen, akár csak minimális óraszámmal is, egy félévig. Még kevésbé a technikumon. Pedig ha valahol szükség lenne rá, akkor a jövő művezetőit kitevő gárdánál, a technikusoknál meg a technológusokat nevelő intézményeknél erre igazán feltétlenül szükség lenne...

Hogy én személy szerint mit teszek a tűzvédelem érdekében? Ha a hivatalos formulát veszem, akkor az én szerepem a tűzrendészeti bizottságon keresztül érvényesül. Nálunk az egyik üzemvezető mérnök elvtárs a bizottság elnöke, s a kapcsolatot vele tartom. Minden hónapban beszámol nekem a tűzrendészeti bizottság munkájáról. És ahogyan a termelési kérdésekben konkrét feladatot kapok tőlem, és azokért egyszemélyben felelős, ugyanúgy a tűzrendészeti munkája is éppen olyan súllyal esik latba a negyedévenkénti premizáláskor. Hasonlóan, a bizottság bármelyik tagjánál is ez a hely

Budapesti versenymérleg

A fővárosban 530 helyen mintegy 10 ezer létesítményi tűzoltó munkálkodik, és tevékenységük fontosságát szükségtelen bővebben ecsetelnem. Ezért csak két adatot említek. Évente átlag kétszáz tűz oltásában segítenek. Tavaly pedig 189 alkalommal avatkoztak be, és ezek közül 151 ízben még egységeink kiérkezése előtt megfékezték a tüzet. Az itt-ott tapasztalható hiányosságok ellenére megelőző ténykedésük is hasonlóan eredményes. Úgy érzem, hogy mindebben nem kis szerepe van az évente megrendezett tűzoltóversenyeknek.

Ezek a rendezvények ugyanis nem csupán a versenyrajok erőpróbái. Mind több helyen háziversenyek és üzemek közötti találkozók előzik meg őket. Így azután sokkal többen kapcsolódnak be a felkészülésbe, mint amennyien a körzeti találkozókon részt is vesznek.

Az idei versenyek előkészületei némileg eltértek a szokásostól. Abban nem volt változás, hogy a csapatok zöme már a kiképzési évad kezdetén megkezdte a készülődést, s egy-két hónappal a találkozók előtt növelte a gyakorlatok számát és intenzitását, aminek a feltételeiről a legtöbb fenntartó szerv vezetői — megfigyelésünk szerint — körültekintően gondoskodtak.

Az új szerelési szabályzat elsajátítása azonban annál inkább feladta a leckét. Ehhez ugyanis aránylag rövid idejük maradt. A kerületi parancsnokságok bemutató gyakorlatokkal és patronálással próbálták áthidalni a kapcsolatos nehézségeket. Összesen 952 alkalommal segítették a rajok felkészülését, ebben a munkában főként a XIV—XVI., a XIII. meg a III. kerületi parancsnokságok beosztottai voltak igen szorgalmasak.

A készülődő csapatok között nem egy országos győztes akadt. Az elsőségre pályázóknak olyan ellenfelekkel kellett megmérkőzniük, mint például a nemzetközi sikerrel is büszkélkedhető Láng-gyáriak.

A körzeti találkozókon 370 raj 2970 versenyzője szerepelt, tehát a létesítményi tűzoltóság 70 százaléka képviseltette magát. Ez az arány évről évre csaknem azonos, s ha figyelembe vesszük, hogy számos helyen nincs föld alatti tűzcsaphálózat és mobil felszerelés, ami feltétlenül indokolja a benevezést, akkor a részvevők számával elégedettek lehetünk.

A női tűzoltók részvételi aránya is kielégítő volt. 39 raj 312 versenyzője képviselte ugyanis a létesítményiek 800 fős női tűzoltóságát.

A találkozókon néhány kiemelkedő eredmény is született. Ilyennek minősíthetjük az egyik 400-as ifjúsági fiúraj 407 pontos teljesítményét, de hasonlóan értékes volt az osztottsugár-szerelésben legjobb férfiraj 430, a legjobb női raj 414 és a legjobb ifjúsági fiúraj 427 pontos eredménye.

A versenyző csapatok törzsgárdájának megszilárdulását bizonyítja, hogy a tavalyi 130 rajhoz képest 1970-ben 168 raj indult korpontokkal.

Ami az átlagos teljesítményeket illeti, az elméleti vizsgák eredményeivel elégedettek lehetünk. Ezeken ugyanis a rajoknak mindössze 28,7 százaléka veszített pontot, s 5—6 hibapontot csupán három raj szedett össze.

A szerelési idők azonban minden kategóriában elmaradtak a tavalyiaktól. Ebben az új szerelési szabályzat elsajátítására rendelkezésre álló rövid időn kívül a kedvezőtlen időjárás is közrejátszott. 800-as szerelésben a férfiak 9 mp-cel, a nők 2 mp-cel, 400-as szerelésben a férfiak 6 mp-cel, a nők 15 mp-cel, az ifjúsági fiúrajok 4 mp-cel, osztottsugár-szerelésben a férfiak 2 mp-cel, a nők 8 mp-cel értek el gyengébb átlageredményt a tavalyinál.

A 370 rajból csupán 128 raj teljesítette hibapont nélkül a versenyfeladatát, tehát 34,6 százaléka az 1969 évi 65 százalékkal szemben.

Stafétában a legeredményesebb budapesti férfiraj is 4 mp-cel, a legjobb női raj pedig 1 mp-cel rosszabb időt ért el, mint 1969-ben. Ebben a versenyszámban viszont a résztvevők 92,7%-a hibapont nélkül szerepelt, és ez jobb teljesítmény az 1969-esnél.

A budapesti abszolút elsők eredményei országos viszonylatban is a legjobb teljesítmények közé sorolhatók. Ugyanakkor azonban a szerelések átlaga (és számunkra ez a fontosabb jelzőszám!) arra figyelmeztet, hogy a korábbinál magasabb szintű felkészülés szükséges. Mert hát cseppet sem megnyugtató, hogy csupán egyetlen kategória (ifjúsági fiúrajok osztottsugár-szerelése) átlaga jobb a korábbi évekéhez képest.

Hogy mi legyen a tennivaló? Azt hiszem, egy mondatban is összefoglalhatnánk. Mindenképpen javítani kell a felkészülést, mert csakis ez alapozhatja meg a versenypályán elért eredményeket. Ilyen vonatkozásban igen jó segítséget nyújthatnak az üzemek közötti olyan versengések, mint amilyent például a Bőripari Vállalat, a Ganz-MÁVAG, a Budapesti Csokoládégyár és a Ferencvárosi Likőrgyár 8—10 csapat bevonásával rendezett. És a fővárosi tanács egészségügyi főosztálya meg a BKV versenye is hasonlóan értékes kezdeményezés.

Úgy vélem azonban, hogy ezek a rendezvények csak kiegészítő szerepet tölthetnek be a felkészülésben. Mert ha mindenütt olyan komolyan gyakorlatoznának, mint a (idén is két rajjal győztes) Láng Gépgyárban, ahol alapozó edzéssel kezdik, s minden egyes mozzanatot külön-külön is elemeznek, akkor már jövőre lényegesen jobb átlagok és az ideinél jóval csekélyebb számú hibapontok tanúsíthatják a színvonal-emelkedést.

Hernádi Tibor
tű. őrgy.

zet indokolt esetben, akár pozitív, akár negatív értelemben. A prémiumnál az illető is észreveszi a változást, ha nem is olyan mértékben, mint az elnök.

Üzemvezető, majd vezető diszpécser koromban én is tagja voltam a bizottságnak. Természetesen most is részt veszek a munkájában, és igyekszem hozzátenni valamit műszaki felkészültségemből.

Változatlanul vallom: minden kötelező előírás és minden szervezett intézkedés csak akkor hozhatja meg a kívánt eredményt, ha valamennyi dolgozónk tudatában van annak, hogy a tűzrendészet nem fölösleges rossz, amit meg kell tartani, főleg akkor, ha a főnök látja, vagy éppen az instruktor is arra jár, hanem mindenkinek vérévé válik a helyes magatartás és az a felismerés, hogy a tűzvédelem a termelés egyik feltétele. Ha ez hiányzik, egyikünk se alhat nyugodtan. Hogy munkahelyünket holnap is úgy találjuk, ahogyan hagytuk, ahhoz a tűzrendészetet minden más kérdéssel teljesen egyenértékűnek kell tekinteni.

Verseny Kategória	Raj megnevezése:		Pontszám	Korpont	Elméleti	Magatart.	Szerelési		staféta	
							idő mp	hiba pont	idő mp	hiba pont
800 l/p férfi	Papiripari Vállalat Csepeli Papírgyár /XXI./		399	10	8	1	56	-	46	-
800 l/p női	Pamutnyomóipari Vállalat Központi gyár /XVIII./		358	4	8	1	72	5	60	-
400 l/p férfi	Pamutnyomóipari Vállalat Ujpesti Cérnagyár / IV./		399	4	8	1	56	-	40	-
400 l/p női	"Május 1" Ruhagyár /VIII./		375	-	8	1	55	5	56	-
400 l/p ifj.fiu	IKARUS Karosszéria és Járműgyár / XVI./		407	-	11	1	37	-	44	-
osztott s. férfi	Bőripari Vállalat 5.sz. gyár /IV./		430	4	8	1	20	-	45	-
osztott s. női	Habselyem és Kötöttárugyár 2 sz. gy.e. / XIII. /		414	-	8	1	25	-	52	-
osztott s. ifj.fiu	Bőripari Vállalat 3 sz. gyár / IV. /		427	-	8	1	20	-	44	-

A budapesti létesítményi tűzoltóságok 1970. évi körzeti versenyeinek összesített eredménye alapján az abszolút első helyezettek teljesítményei

ZALA MEGYEI önkénteseink életéből

Tartották a frontot

Péntek László önk. tű. hdgy. pacsai parancsnok meséli:

– Kilenc nappal azután, hogy részt vettünk a nagykapornaki lucernatűz oltásában, a helyi tsz-ben is kigyulladt egy szénakazal. Egy személykocsi utasai szóltak. Engem Magyar József értesített, aki különben a testület egyik legszorgalmasabb tagja.

Miután intézkedtem az államiak riasztásáról, gépkocsival a szertárhoz hajtottunk, majd fecskendőnk szirénahangjának jelére percek alatt kiegészült a rajunk, és kivonultunk. A szérűn egy 20 méter hosszú kazal egyik vége már vagy 3 m-es szélességben égett. Mivel úgy 400 m-re van a tsz halastava, tartályról szereltettem 2 „E" sugarat, az oltóvíz utánpótlására pedig a növényvédő állomás vezetőitől vizeslajtok kirendelését kértem.

Sugaraink ugyan nem voltak elegendők az oltásra, de arra igen, hogy a tűzterjedést késleltessük.

Amikor az állami egységek kiérkeztek, a tűzoltás vezetője megszervezte a távolsági vízszállítást, majd utasítást adott a kazal átvágására, ami a kézi meghajtású tulipános szalmavágóval bizony eléggé fáradságos munka volt.

Már hajnalodott, mire a segítségül jött tsz-dolgozók közreműködésével a drótkötéllel lehúzott és markolókkal szétbontott kazalrészekben az utolsó tűzgócot is eloltottuk. Az államiak bevonulása után délelőtt 10-ig felügyeletet adtunk.

Szerencsére szélcsendes volt az idő. Máskülönben a szomszédos kazal meg a közeli istálló is veszélybe kerülhetett volna.

Másodszor is Söjtör!

Hosszú évek óta sikert sikerre halmoznak a söjtöri önkéntesek. Teljesen megérdemelten nyerték el kétszer is egymás után a kiváló testület címet, és joggal számíthatnak rá, hogy sikerülhet majd a „mesterhármas".

Nem régóta a közigazgatásilag hozzájuk csatolt Pusztaszentlászló tűzvédelméről is derekasan gondoskodnak.

Hordós István, a parancsnokuk jelenleg harminc fős gárdát irányít. A gyors vonulást is megoldotta, mert a vonulósok a helyi vegyesipari ktsz és az Alkotmány Tsz dolgozói.

Az utánpótlást, 1–1 fiú és leányrajt, Máté Ferenc tanár nevelt. Amióta megkapta a testület a gépjárműfecskendőjét, a járásban nem találtak legyőzőre. Főleg annak örülnek, hogy az 1968-as megyei verseny házigazdáiként is bizonyíthattak.

A testület két tagja: Száraz István gépkocsivezető és szertáros, valamint Tóth József a Közbiztonsági Érem kitüntetettje. Éberségüknek köszönhető, hogy egy bűnszövetkezet tagjai rendőrkézre kerültek.

Törpevízmű 22 tűzcsappal

A zalakarosi tűzoltók általában nem „menők" a járási versenyeken. Igaz, nem is seregbajtók, hiszen évről évre az első hat között végeznek, ami a jókora nagykanizsai járásban azért nem is lebecsülendő teljesítmény.

Azóta, hogy nemcsak a versenypályán mérik össze erejüket a testületek, mindinkább kiviláglik, hogy az egyenletes jó munka nem feltétlenül azonos egy-egy látványos győzelemmel.

A mindenféle önkéntesi tevékenységet értékelő járási versengésben ugyanis Szepetnek és Zalakomár mögött a harmadik helyen végeztek, s ezzel ötven községet előztek meg.

Mikola József, a helyi tsz tűzrendészeti előadója a parancsnokuk. Ot kombájnvezető és két traktoros is tagja a testületnek, ami a gyors vonulás szempontjából igencsak fontos.

Vízhiányra különben már nem panaszkodhatnak a zalakarosiak. A közelmúltban törpevízművet létesítettek a községben, és a hálózat kiépítésekor 22 föld alatti tűzcsapot építettek. Így most már a tsz mindegyik fontosabb létesítménye és a falu is védett.

14. éve veretlenek

Amióta 1957-ben megalakult a nagykanizsai sörgyár létesítményi tűzoltósága, 800-as rajuk a járási versenyeken még nem talált legyőzőre. Idén sem sikerült elhódítani tőlük az elsőséget, pedig mint hallottuk, a helyi állomásfőnökség tűzoltói erősen fogadkoztak.

De nem is érhette őket „baleset", mivelhogy az üzemi baleset-védelmi felelős is tagja a csapatnak. A többiek technikusok, művezetők meg nagyrészt jól képzett szakmunkások.

Hosszú évek óta csak egyszer kellett igazi sugárral beavatkozniuk, akkor is csak papírhulladék égett. A vállalat vezetői azonban éppen ezért is becsülik őket, mert Beck Jenő tűzrendészeti előadó és egyben parancsnok irányításával igen jól segítik a megelőzést.

Nemrégiben Budapestre kirándultak. A költségekhez Göröry János igazgató is hozzájárult.

Az ilyen események is mélyítik az őket összefűző barátságokat. A legrégebbi csapattagok: Koszorú Gábor, Szele László, Tóth József és Benk István.

S hogy a fiatalabbak is jó érzik magukat a közösségben, arról az is tanúskodik, hog katonai szolgálatuk letöltés után sorra jelentkeznek, és fel adatot kérnek. A nyugdíjba me nő apák helyébe pedig nemrít kán a fiak lépnek. Legutóbb pél dául id. Csertán Károly és fi jelentették be az utódlást. Pe sze az idősebb Csertán se szakad el véglea azoktól, akik kel együtt oly sok közös gyö zelem emlékét őrzik lassacská már sárguló fényképeken.

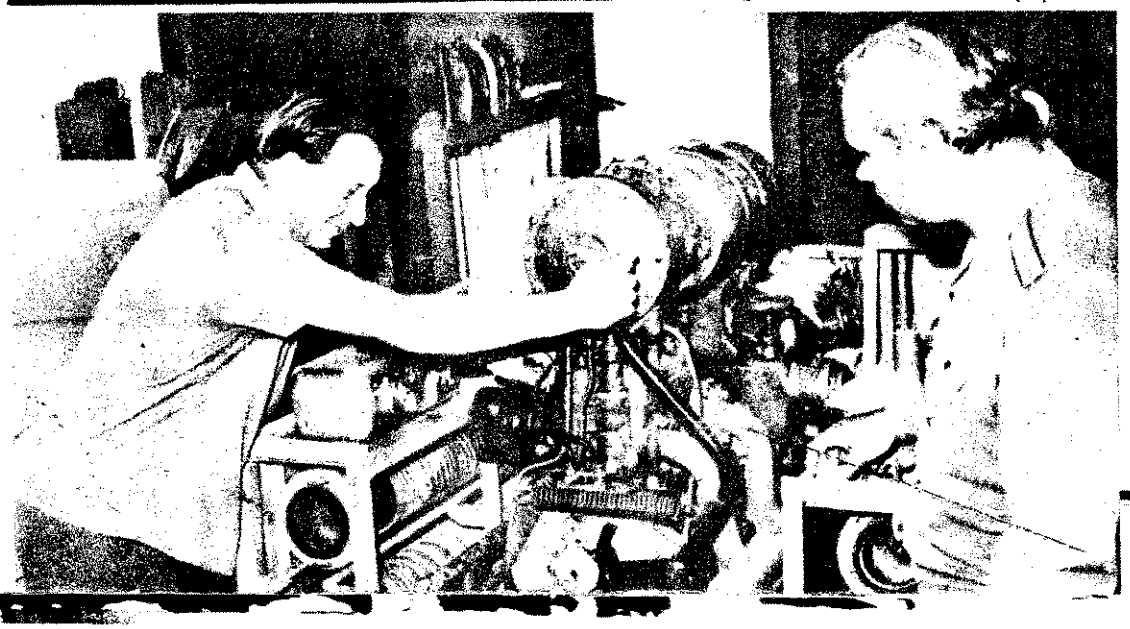

Egy rántással indul a 800-a — mutatja Beck Jenő parancs nok Rajszky István fhdgy nak, a járási és városi parancs nokhelyettesnek

TANFOLYAM

14 megyéből 31-en vettek részt a Debre-
ben rendezett könnyűgépkezelői tanfolya-
on. A tanfolyam szervezői elérték a kívánt
t: a résztvevők jó átlageredménnyel vizs-
ztak. A képen az áramfejlesztő targoncával
nerkednek a hallgatók.

KITÜNTETÉS

A Tűzrendészeti Érem arany fokozata kitüntetést adományozta a belügyminiszter Faragó Andrásnak, a GANZ Villamossági Művek üzemfenntartási gyáregysége TMK üzemrésze vezetőjének nyugállományba vonulása alkalmából. A kitüntetett 48 esztendőn át dolgozott a vállalatnál, s ebből két évtizeden keresztül végzett kiemelkedő munkát a tűzrendészeti bizottság igen aktív tagjaként.

TÖMLŐSZÁRÍTÁS – INFRAÉGŐKKEL

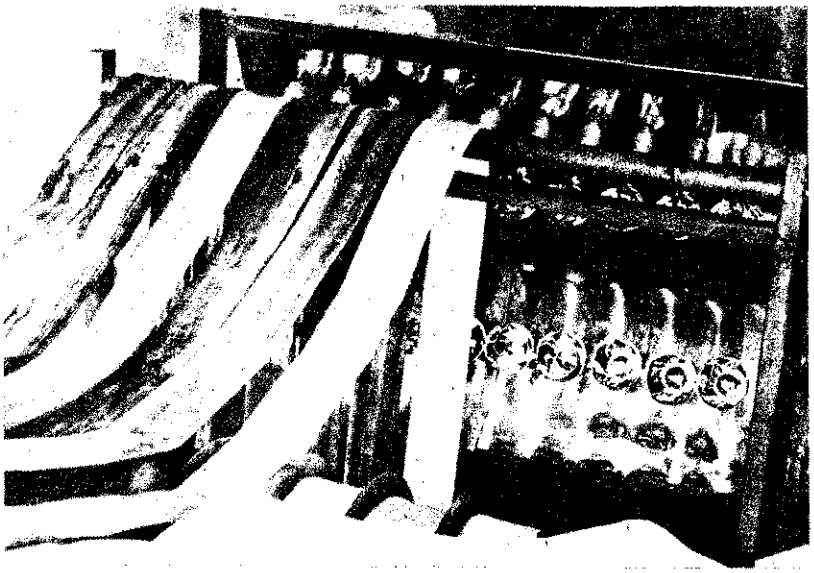

Török László tű. őrgy. az Egyesült Izzó tűzrendészeti kollektívájának segítségével új tömlőszárítót konstruált. Az önkéntes tűzoltóságoknak is előnyös infralámpás szárítási mód próbavizsgálatai reménytkeltőek. A berendezés részletesebb ismertetésére visszatérünk

A lyukkártyák segítségével

Nem fejtörő, de nem is szűksé-
es sokáig törnünk a fejünket a
egoldáson. A kérdés a következe-
i: hányféleképpen vezényelhet-
ek színházszolgálatra négy tűz-
tó közül kettőt-kettőt. A válasz
gyszerű. Nevezzük őket A-nak,
-nek, C-nek és D-nek. Mármost
következő megoldások lehetsé-
esek: A és B, A és C, A és D,
és C, B és D, végül pedig C és
, tehát hatféle módon jelölhe-
k ki a két színházszolgálatost. A
atematika nyelvén ez négy elem
ásodosztályú kombinációja.

A mindennapi szolgálatellátás
orán gyakran kell megoldanunk
yen kombinációs feladatot. Pél-
ául akkor, ha sürgős választ
ell adni néhány kérdésre, és az ezekre vonatkozó összes adatból kell kiválasztanunk őket.

Ilyenkor rendszerint jóval nehezebb a dolgunk, mint a jelentést kérő netán gondolja, hiszen olykor több száz adatot kell átnéznünk néhány kérdés megválaszolásához.

A Veszprém megyei parancsnokság tűzrendészeti jubileumi vállalásként elhatározták, hogy megkönnyítik ez irányú munkájukat. A sok helyen már széles körűen alkalmazott lyukkártyás adatfeldolgozást választották.

Az adatokat az alegységek által kitöltött figyelőlapok felhasználásával rögzítik a lyukkártyákon. Részben úgy, hogy kitöltik vagy aláhúzzák a megfelelő rovatokat, részben pedig úgy, hogy a legfontosabb jellemzők szerint kilyukasztják a kártyák négy szélén levő számokat. Összesen 74 szám lyukasztható ki, ami eléggé változatos kombinációra ad lehetőséget.

Tételezzük fel például, hogy sürgősen ki kell derítenünk, hány ipari tűz keletkezett sugárzó hőtől, és ezek közül mennyinek volt 10 ezer forintnál nagyobb a kárértéke és fél óránál hosszabb az oltási ideje.

Ez esetben meg kell keresni a megfelelő kódszámokat, példánkban négyet. (Ipari tűz, sugárzó hő, 10 ezer forintnál nagyobb kár, oltási idő.)

Ha a megfelelő számozás helyén bedugunk egy fémpálcát, akkor a szükséges adatokat tartalmazó kartonok a kívánt sorrendben a pálcán maradnak.

A Veszprém megyeiek már nagyjából elkészültek a tavalyi meg az idei adatokkal, és úgy tervezik, hogy néhány évre visszamenőleg a többi tűzeseteiket is feldolgozzák. Bíznak benne, hogy az erre a célra fordított többletmunka bőségesen megtérül majd, amikor gyors választ kell adni néhány elem bizonyos osztályú kombinációjára, tehát néhány olyan kérdésre, ami a mostani módon csak több száz adat átnézésével válaszolható meg. (g)

Puskás őrgy. és Gubicza szds. bemutatják a berendezés működését. Aki kíváncsi rá, számoljon utána: száz adat közül 4950-féleképpen lehet 2-őt—2-őt kiválasztani. A lyukkártyák segítségével persze könnyebben

Új ágazati szabvány:

GÁZBERENDEZÉSEK, GÁZKAZÁNHÁZAK

2

Természetesen nem kell gyújtóégőt megkövetelni, ha a nagy teljesítményű égő a gyújtás idejére a fenti határérték alá szabályozható.

Különös gondot kell fordítani a kazánok gázvezetékeinek lezárására. A teljes üzemszünetű kazánházakhoz — ezek fűtési célra szolgálnak — a fogyasztói elosztóvezetékbe két egymás utáni elzárószerelvényt kell beépíteni. A két elzárószerelvény közé külön elzárószerkezettel ellátott szellőztető vezetéket kell felszerelni. A szellőzővezeték zárószerelvénye és az égőhöz közelebb levő zárószerelvény együttesen helyettesíthető egy háromjáratú zárószerelvénnyel, csappal vagy szeleppel. E rendszer elvileg tökéletesen zár abban az esetben, ha a szellőzővezeték zárószerelvénye nyitott, a fogyasztói elosztóvezeték 2 db zárószerelvénye pedig zárt állapotú. Üzembe helyezések, javítások alkalmával ugyanez a rendszer használható a vezetékek kiszellőztetésére is. Természetesen nincs szükség külön zárószerelvények beiktatására, mivel e célra a kazánházi főelzáró és az égők zárószerelvényei is megfelelőek, ha nincsenek egymástól túlságosan nagy távolságra. Részleges üzemszünetű kazánházakhoz, illetve azokban az esetekben, ha az egyes tüzelőberendezéseket egymástól függetlenül, más-más időszakokban üzemeltetik, ezt a három szerelvényes rendszert tüzelőberendezésenként kell megvalósítani.

A természetes huzattal és levegőállítással működő égőkön külön kell ellenőrizni az égéstermék-eltávolító rendszer üzemképességét. Ezért ilyen esetekben az égéstermék-elvezető rendszerbe huzatérzékelőt kell beépíteni. Huzat hiányában szűnjön meg a további tüzelés, de a szerkezetet úgy kell kialakítani, hogy hideg kémény esetén is tegye lehetővé a begyújtást. Ez a biztosítás lényegileg az ún. deflektoros (huzatmegszakító) tüzelőberendezések esetében játszik nagy szerepet, amikor is a kazán szerkezeti magassága következtében megfelelő huzat áll rendelkezésre az égéslevegő beszívásához, viszont az égéstermékek elvezetése ettől független, tehát a kéményrendszer lényegében külön működik, vagy hiba esetén nem működik, és az égéstermékek a kazánházban maradnának vissza.

Meleg- és forróvízüzemű kazánokat külön hőmérsékletkorlátozóval kell ellátni. Ez független a hőmérséklet-szabályozótól, funkciója szerint az üzemi hőmérséklet túllépése esetén zárja el a gáztüzelést, szerepe tehát nem szabályozó, hanem biztonsági jellegű. E kettős cél érdekében az ún. kettős termosztát egy szerelvényként természetesen alkalmazható.

Gőzkazánokhoz gőznyomáshatár-érzékelő berendezést és vízhiánybiztosító szerkezetet kell felszerelni. Mindkettő megszünteti a gáztüzelést egy előírt gőznyomásérték, illetve a kijelölt minimális víznívó elérésekor.

Ez utóbbi három biztonsági berendezés bizonyos mértékig túlzott követelménynek látszódhat. Felszerelésük esetén azonban a szabvány nem követeli meg az állandó felügyeletet, ami a mai nagy fűtőhiányt figyelembe véve elsősorban társasházakban, kommunális létesítményekben lényeges könnyítés.

5. Levegőellátás, szellőzés

Az égésilevegő-mennyiséget a helyiségben elhelyezett tüzelőberendezések levegőigényének figyelembevételével kell tervezni és biztosítani. Úgy kell gondoskodni a kazánház szellőzéséről, hogy a légcsere óránként ötszörös legyen. A szellőzőlevegő mennyiségének legfeljebb 40 százalékát szabad égési levegőként felhasználni. Az ezen felüli égésilevegő-szükségletet külön kell biztosítani.

Mind az égési- mind a szellőzőlevegő-ellátás mesterséges vagy természetes úton egyaránt megoldható. Úgy kell viszont reteszelni a tüzelőberendezéseket, hogy levegőkimaradás esetén azokat ne üzemeltethessék. Természetes légellátás (szellőzés) alkalmazásakor célszerű elzárhatatlan nyílásokat létesíteni, a zárható nyílásokra pedig olyan végálláskapcsolók indokoltak, amelyek zárt helyzetben nem engednek gázt áramolni az égő felé. A természetes szellőzés méretezésekor a külső és belső hőmérséklet közti különbséget 10 °C értékkel kell figyelembe venni. Mesterséges légellátás esetén legmegfelelőbb ú. zászlóskapcsolók alkalmazása a légvezetékekbe, de a ventilátormotorok egyik fázisával való reteszelés is elfogadható.

Lényeges továbbá, hogy a mesterséges szellőzést befúvás rendszerben kell megoldani. Ennek az a magyarázata, hogy a gázszivárgástól szennyezett, robbanóképes gáz-levegő elegyet ne szívathassák át a ventillátorokon, mert esetleg éppen azokat iniciálnának robbanást.

6. A robbanási túlnyomás levezetése

A kazánházakban keletkező esetleges robbanás túlnyomásának levezetéséről szabad légtérrel határos hasadó-nyíló felület létesítésével kell gondoskodni. Ez a felület a falakon vagy a födémen egyaránt kialakítható. A hasadó-nyíló felületet nem szabad épületszerkezetbe bekötni vagy alátámasztásra igénybe venni. A hasadó-nyíló felület nagyságának meghatározására a következő összefüggés szolgál

$$F = f \cdot V (m^2)$$

ahol

F = a szükséges hasadó-nyíló felület nagysága (m^2),

f = 0,15—0,2 m^2/m^3 fajlagos hasadó-nyíló felületi tényező

V = a kazánház köbtartalma (m^3).

A kazánház köbtartalmának meghatározásakor a tényleges beépítetlen légteret kell figyelembe venni (tehát a gépek, tartályok, berendezések, pillérek stb. térfogata levonható). A hasadó-nyíló felületi tényező megválasztásakor nagyobb légtér esetében a kisebb érték vehető figyelembe, úgy, hogy 200 m alatt feltétlenül tartani kell az f = 0,2 értéket.

A hasadó-nyíló felületet úgy kell méretezni, hogy az esetleges robbanási túlnyomás hatására nyíljon meg, míg az épület többi szerkezeti elemei ne szenvedjenek károsodást. Jobban megközelítve a kérdést, célszerűnek látszik tervezéskor 250 mm vo túlnyomást feltételezve, illetve megengedve elvégezni a méretezést. A kazánház határolóelemeit úgy kell tehát méretezni, hogy azok 250 kp/m² terhelést legyenek képesek elviseln, míg a hasadó-nyíló felület már 250 kp/m²-es terhelés alatt dőljön ki. Azért választjuk éppen a 250 mm vo-os irányszámot, mert a hagyományos épületszerkezetek — irodalmi adatok szerint — 500—700 mm vo-nál nagyobb terhelést már nem képesek károsodás nélkül elviselni, építészetileg viszont nem alapítható meg egészen pontosan egy-egy tervezett határoló elem teherbíróképessége. A kivitelezés ugyanis nem kép kp/m²-es nagyságrendű pontosság tartására. Éppen ezért a 250 kp/m²-es terhelhetőségi irányszám a gyakorlatban kétszeres biztonságot jelenthet, méghozzá az egyszerű eszközökkel és nem túl drágán építhető határolószerkezetek választékának felhasználásával. A hasadó-nyíló felületek természetesen repülőtetővel is megoldhatók. Ilyenkor azonban szem előtt kell tartani, hogy a repülőtető nem lehet nehezebb 120 kp/m-nél. Tehát, a repülőtető alkalmazása esetén a 250 mm vo-túlnyomás, mint irányszám, szintén elfogadható.

Gyakorlati robbantási kísérletek során hasadó-nyíló felületnek megfelelt az ún. Copilit üvegből (U-profilüveg) kialakított zárófelület. A kísérleti fal egysoros üvegezéssel készült 1500 mm-es befogási hosszban, 250 mm széles drótszövetbet

entes, 4 mm szálmagasságú üvegből. Az ilyen adatokkal kitelezett hasadó-nyíló felület természetesen elfogadható.

Meglevő kazánok átalakításakor, illetve gáztüzelésű berenzés meglevő épületben történő létesítésekor el lehet tekinni a hasadó-nyíló felület kialakításától olyan indokolt esetn, ha az épület jellege, illetve statikai jellemzői nem teszik hetővé a kialakítást. Ilyenkor gázészlelő és beavatkozó bendezés szükséges, és óránként tízszeres légcserét biztosító lnyomásos vész-szellőztető rendszert kell kialakítani. A gázzlelő és beavatkozó berendezés a használt gáz alsó robbasi határértékének 20%-ánál adjon vészjelzést, és indítsa be vész-szellőztető ventillátorokat. Ha a levegőszennyezettség tobb emelkedik, az alsó robbanási határérték 40%-ának elérékor az előzőeken túlmenően szüntesse meg a kazánház gázlátását. Erre a célra a gázvezetékbe, a kazánházba való csatkozása előtt, egy mágnesszelepet vagy automatikusan műdtethető gyorszárat kell beépíteni. Elegendő egy jelzési har alkalmazása is, pl. az alsó robbanási határérték 40%-án, a gázészlelő és beavatkozó berendezés egyszerre végrehajta felsorolt funkciókat.

Nem lehet eltekinteni a hasadó-nyíló felület alkalmazásál iskola, kórház, kollégium, bölcsőde, óvoda, színház, filmnház, és áruház jellegű épületek esetében. Nem tartozik e igorító feltétel alá az a vegyes rendeltetésű épület, amelyn a felsoroltak alapterülete nem haladja meg a 40%-át a tels épület szintenkénti összalapterületének.

7. Villamos berendezés

A villamos berendezéseket a kazánházban az MSZ 1600/6. p előírásai szerint kell tervezni és kivitelezni. E szabványlap 454 pontja a gáztüzelésű kazánházat az 5-ös villamos veélyességi fokozatba sorolja. Eszerint az MSZ 1600/1. lap előásain túlmenő előírások megtartására nincs szükség, vagyis m kell robbanásbiztos szerelést alkalmazni.

A kazánházon kívül kell elhelyezni az ötszörös légcserét ló ventillátor biztosító, kapcsoló, és működtető berendezését a létesítmény leválasztó főkapcsolóját.

Gázészlelő és beavatkozó berendezés alkalmazása esetén yan részleválasztó kapcsoló beépítése szükséges, amely a tülés leállításával egyidejűleg a ventillátorok kivételével feültségmentesíti a kazánház villamos berendezéseit.

8. Tűzoltó felszerelések

A gáztüzelésű kazánházakban egyaránt fel kell készülni a llamos berendezések égésének és a gáztüzeknek az oltására. nek érdekében P-jelű porral töltött (MSZ 1037) tűzoltókélékeket kell készenlétben tartani. Ezekről már a tervezés r gondoskodni kell. A szabvány a kazánok teljesítményének ggvényében írja elő a tűzoltókészülékek számát és nagysát. A tűzoltókészülékek a kazánházból, illetve külső helyisékből egyaránt jól megközelíthetők legyenek.

Fontos szabály azonban, hogy gáztüzet lehetőleg elzárásl kell megszüntetni. Eloltani csak akkor szabad, ha a gázlés az oltás után szinte azonnal megszüntethető. Természesen lehetnek kivételek, amikor a tűz oltása lehet a legfonsabb, például életveszély esetén vagy a zároszerelvény megkölítése céljából. Ilyenkor oltás után, az elzárás megtörténig — a gyújtóforrások kizárásával — gondoskodni kell az getlenül távozó gáz újragyújtási lehetőségének kiküszöbösére.

9. Üzemeltetés, ellenőrzés

A kazánházakban elhelyezett tüzelőberendezések üzemeltési körülményeire vonatkozó részletes kezelési utasítást kell függeszteni. A kezelési utasítás terjedjen ki az üzembe hezés, üzemeltetés, üzemzavar és gázszivárgás, gáztűz vagy yéb tűz esetén megkövetelt teendőkre. Részletezze a szellőrendszer működtetési előírásait. Külön is lényeges szempont, gy minden begyújtás vagy újragyújtás előtt a tüzelőberenzés belső terét úgy kell átszellőztetni, hogy abban robbanópes gáz-levegő elegy ne legyen. Ez természetesen kazántípunként változó szellőztetési időt jelent.

E szabvány hatálya alá tartozó minden tüzelőberendezést évente egy alkalommal szakvállalattal felül kell vizsgáltatni, és a vizsgálatot dokumentálni kell.

A BM TOP 7—70 kötelező ágazati szabvány — kétségtelenül — viszonylag sok olyan új előírást tartalmaz, ami nemrégen még szokatlan volt a hazai műszaki gyakorlatban. A szabványkészítés időszakában azonban a tervezők és kivitelezők egy része már ezen elvek szerint dolgozott. Így az előírások végrehajtásával bizonyos műszaki gyakorlat már kezd kialakulni.

Nagyon lényeges, kifejezetten úttörő jellegű munkát végzett e téren az OKGT Gáztechnikai Kutató és Vizsgáló Állomása. Szem előtt tartva a levegőtisztasági rendeletet, első lépésként az érintett területek meglevő kazánjainak átalakításához szükséges feltételeket igyekeztek megteremteni. Ennek érdekében alakították ki a MARABU kazánokba beépíthető gázégőtípust. Az égő kényszerlevegő-ellátású, égésbiztosítóval látták el, és megfelel a szükséges reteszelési feltételeknek. Az égőből mintegy 200 db-os nullszériát gyártottak, és ezeket földgáz- és városigáz-üzemre építették be. Az első fűtési idény természetesen lényeges gyakorlati tapasztalatokat szolgáltatott az égőkonstrukcióval kapcsolatban.

Szinte természetszerű, hogy a nagy tűztéri hőterhelés alatt üzemelő ilyen kerámiabetétes égők a gyakorlat során problémát okoztak. De a tervezők szemléletére utal az a tény is, hogy biztonsági szempontból ez ideig nem adódott hiba az égőkkel kapcsolatban.

A GKVÁ rugalmasságát jellemzi, hogy a tapasztalatokat figyelembe véve már kialakították a következő típust, és azzal megoldható az átalakítások folyamatossága.

Az új égőtípuson már nemcsak termoelektromos égésbiztosítást alkalmaznak, hanem 250 000 kcal/h teljesítmény felett ionizációs biztonsági berendezést építettek be. Ez különösképpen indokolt, mert ilyen gázmennyiségek esetén a gyors, másodperces nagyságrendű működési idő a követelmény.

Lényeges eredmény, hogy ezzel az égőtípussal meglevő kazánok átalakítását lehet megoldani, nincs szükség azok kicserélésére. És elkerülhető az épület átalakítása is, ami a forgalomban levő lemezkazánok szerkezeti magasságából adódó helyhiány miatt különben szükségessé válhat, az eddigi fűtési rendszer tehát tulajdonképpen változtatás nélkül használható.

Hasonló meggondolások alapján folyik jelenleg kísérleti munka a Budapesti Műszaki Egyetem épületgépészeti tanszékén. Ennek az égőtípusnak az elkészültével már választék is lesz, és ez számottevő eredményként könyvelhető el.

Budapesten a legnagyobb volumenben az Energiagazdálkodási Intézet foglalkozik az átalakítások tervezésével. Belátva a feladatkör jelentőségét, igen nagy tervezői körültekintéssel, széles körű szervező munkával kezdték el a feladatok megoldását. Ennek eredményeként ma már több átalakított kazánház működik Budapest belvárosában. Terveikre az aprólékos, részleteibe menő témamegoldás a jellemző. Külön ki kell emelni a helyiségek szellőzésével kapcsolatos jó gyakorlati megoldásaikat, ami egyik lényeges feltétel a biztonságos üzemeltetés szempontjából.

Vidéki viszonylatban elsősorban az OLAJTERV foglalkozik megfelelő biztonsági szinten gázkazánházak tervezésével.

Az utóbbi 2—3 év tapasztalatai alapján lemérhető, hogy

— megfelelő, jól működő biztonsági szerelvények alkalmazása és a

— kazánházi légtér ténylegesen jól megoldott szellőzése az elsődleges záloga a gáztüzelés biztonságának.

A most megjelenő ágazati szabvány is lényegesen hangsúlyozza e két tématerület fontosságát.

Az elmúlt néhány év tapasztalatai azt igazolják, hogy hatósági munkánk a gáztüzelések vonatkozásában eredményes volt, nem fordultak elő kazánházi robbanások. A következetes, jó szakmai munka e téren elsősorban Csongrád, Békés és Fejér megyékben érvényesült. Az egységes irányelvek hatályba lépése tovább javíthatja területi hatóságaink megelőző munkáját.

F. G.

A szerves peroxidok TŰZVESZÉLYEI

Az elmúlt évben Budapesten két esetben is igen veszélyes helyzetet teremtett a szerves peroxid égése és robbanása. Mindkét alkalommal a műanyagiparban a poliészteres lakkozáshoz készített, illetve használt ciklohexanonperoxid gyulladt meg. Az első tűz és robbanás súlyos károkat okozott a gyártó üzemben, és veszélyeztette annak környezetét. A robbanás és az utána kifejlődő tűz pusztítását a tűzoltóság csak igen jelentős mennyiségű vízzel volt képes megakadályozni.

A második ciklohexanonperoxid- (a továbbiakban CHP) tűz alkalmával csak az azonnali tűzjelzés és a tűzoltóság gyors, szakszerű beavatkozása mentette meg az egyik bútorgyárat meg az ott dolgozókat. A CHP bomlása ugyan megkezdődött, az anyag meggyulladt, de az égés hevessége még nem volt robbanásszerű.

Az eseteket követő tűzvizsgálat során szakértőket vettünk igénybe, és a vonatkozó irodalmat is tanulmányoztuk. A cikk keretében a kapcsolatos tapasztalatokat, következtetéseket ismertetem röviden.

A szerves peroxidok gyártása és felhasználása közben világszerte sok baleset, tűz és robbanás történt.

Néhány eset a szakirodalom alapján:

— Polivinilacetát gyártása közben 5 kg száraz benzoilperoxid robbant fel a reaktorba történő beadagolás közben.

— 9 ember halt meg, és 37 sérült volt egy tercierbutilperacetát üzemben. Az üzemi épület teljesen tönkrement, amikor az 1300 kg peracetát felrobbant.

— Tokióban 19 tűzoltó vesztette életét, és igen sokan megsérültek egy metilketonperoxid-robbanás és tűz következtében. Több raktárépület megsemmisült. A katasztrófát 3600 kg peroxid robbanása okozta.

Sorolhatnám még tovább a súlyos vagy kevésbé súlyos kimenetelű tüzeket, robbanásokat, de ennyiből is érzékelhetjük, hogy a műanyagiparban katalizátornak használt szerves peroxidok milyen veszélyesek.

A peroxidok tűz- és robbanás-veszélyességéről és jelentőségéről szólva meg kell említenem még, hogy a rakétahajtó anyagok egyik alkotója is úgynevezett oxigénhordozó peroxidvegyület.

A mesterséges holdak rakétáihoz az első fokozatban folyékony oxigént benzint és különleges olajat használnak, a második fokozatban salétromsavat és metilhidrazint, a harmadik fokozatban pedig szilárd hajtóanyagokat és ezek között peroxidokat is.

Hazánkban a rohamosan fejlődő műanyagipar és műanyagfelhasználás is egyre több peroxid vegyület alkalmazását és gyártását teszi szükségessé. Ez évben a CHP-igény több ezer tonnára tehető. A CHP kémiai összetétele:

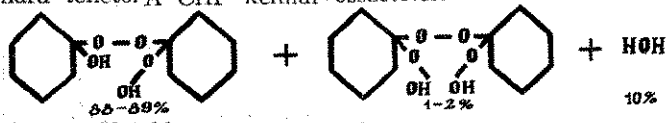

A vegyületekben —O—O— úgynevezett oxigénhíd található, ami könnyen felszakítható; disszociációs energiája 30 kcal/mol körüli. A bomlás önmagától is megindul. Helytelen tárolás, kezelés közben az önbomlás, önhevülés exoterm láncreakcióban folytatódik. Ez a kémiai folyamat az oka a tüzeknek, a robbanásoknak.

A SZERVES PEROXIDOK HŐBOMLÁSA

A veszélyesség szempontjából a termikus instabilitás legjellemzőbb a peroxid vegyületekre tehát:

önmelegedés-reakcióhő – hőveszteség.

Amíg az önbomlási reakció által termelt hő egyenlő a hőveszteséggel, vagy annál kisebb, nincs veszély. Ha azonban ez a dinamikus egyensúly felbomlik, melegedés következik be, ami viszont növeli a reakciósebességet. A végső eset: lángjelenség, tűz, heves égés, robbanás.

NÉHÁNY PEROXID ÖNGYORSULÓ-BOMLÁSI HŐMÉRSÉKLETE:

Tercier — butilperacetát	50°C
Cilohexanonperoxid (CHP) 50%-os paszta	65°C
Benzoilperoxid 50%-os paszta	74°C
Laurilperoxid 98%-os	56°C
Diacetilperoxid 25%-os	58°C
Dikumilperoxid 95%-os	113°C
Metil-i-butilketonperoxid 60%-os	75°C

LOBBANÁSI PONT

A szerves peroxidokat, így a CHP-t is gyakran paszta vagy oldat formájában használják, tárolják. Az oldószerek is tűz- és robbanásveszélyes folyadékok. Általában acetont, stirolt, vinilkloridot stb. szoktak használni. A lobbanáspontot természetesen az oldószerek lobbanáspontja determinálja. A mérési adatok szerint néhányé:

Benzoilperoxid (50%-os paszta)	70°C
CHP (50%-os paszta)	93°C
CHP (50%-os paszta lágyítóval)	98°C
Kumolhidrogénperoxid (70%-os)	80°C

HEVÍTÉSI ÉRZÉKENYSÉG

A peroxidokat 10°C/perc intenzitással melegítve, a következő mérési eredményeket kapták:

Benzoilperoxid	95 mp
Laurilperoxid	185 mp
CHP (lágyítóval)	220 mp
Diizopropilperoxid-dikarbonát	55 mp
Füstnélküli lőpor	200 mp
CHP-por	245 mp
CHP-paszta	216 mp

A feltüntetett idő alatt zárt térben melegítve robbanás jelenség volt tapasztalható.

MECHANIKAI ÉRZÉKENYSÉG

A közismert robbanóanyagokkal összehasonlítva megállapították, hogy a szerves peroxidok mechanikai hatásokra, p ütésre, igen érzékenyek.

A Wöhler-féle vizsgálat szerint:

CHP (száraz por)	12 cm
CHP (paszta 50%-os)	22 cm
TNT (trinitrotoluol)	36 cm

Az ütésérzékenység kb. a ballisztikai lőporéval azonos!

A dörzsérzékenység nem nagy. Julius Peters szerint vizgálva csak a maximális (36 kg) megterhelésen tapasztalható CHP paszta lángjelenséggel járó bomlása.

Detonáció-érzékenység, brizancia: 8-as gyutaccsal indítha a CHP por. Ez a robbantóanyagokhoz viszonyítva gyenge brzanciának mondható.

Szikraérzékenység: Különféle peroxidokat 1500 V-os kisüléseknek kitéve megállapították, hogy azok érzéketlenek.

A szerves peroxidok és oldatok — a felhasznált oldószerek lobbanáspontjától függően — az 1/1963. (VII. 5.) B számú rendelet szerint A—B veszélyességi osztályba sorolandók. Mechanikai érzékenységüket is figyelembe véve nem tö zott az A veszélyességi besorolás.

A peroxidokat előállító üzemek, az ilyen anyagokat t roló raktárak és a feldolgozóipari objektumok létesítésének engedélyezése során a kiadott tűzrendészeti szakvélemnyek előírásai szigorúan megtartandók.

TŰZRENDÉSZETI ELŐÍRÁSOK, OLTÁS

a) Tűztávolságok (a peroxidok súlyától függően minimum):

20— 45 kg	22 m
45— 225 kg	30 m
225— 450 kg	37 m
450—1350 kg	60 m
1350—2250 kg	90 m
2250—4500 kg	120 m

távolság megtartása szükséges.

Amennyiben a távolságok nem tarthatók meg, az automatikus, gyors hatású beépített tűzoltóberenedezések (sprinkler) elengedhetetlenek!

Nagy kapacitású raktárak városokba, lakott területre nem telepíthetők!

b) Épületszerkezeti anyagok: kizárólag éghetetlen és az MSZ 595 szerint legalább 2 órás tűzállósági határértékű épületszerkezeti anyagok használandók. A nyílászáró szerkezetek önműködően záródók és a falakkal csaknem azonos tűzállóságúak legyenek.

A padozat éghetetlen, a födém 120 kg/m² súlyúnál nem nehezebb és szintén éghetetlen legyen.

c) Szellőzés: megfelelően méretezett, szükség szerint klimatizált legyen. A helyiségek hőmérséklete semmilyen körülmények között nem emelkedhet 45°C fölé, és nem süllyedhet —8°C alá.

d) Ha elektromos berendezések feltétlen szükségesek, akkor az MSZ 1600/8 szerint készítendők. Lehetőleg azonban mellőzni kell őket.

A raktárban kimérés és ún. kiszerelés nem engedélyezhető. Ha a technológia megköveteli, külön helyiséget kell létesíteni erre a célra. A kezelőszemélyzetet legalább 12 cm vastag vasbeton fallal vagy ezzel egyenértékű „bevédéssel" kell óvni.

Az ajtók dupla vaslemez közti hőszigeteléssel, automatikus csukószerkezettel készüljenek.

A dolgozók balesetvédelmét messzemenően figyelembe kell venni!

e) A dolgozók oktatása. A szerves peroxidokat előállító, feldolgozó vagy tároló létesítményekben a technológiára s annak minden veszélyére ki kell oktatni a dolgozókat. Az oktatás és a technológia előírásait szigorúan meg kell tartani. Így pl.:

— Nem szabad a peroxidokat napfényhatásnak kitenni.

— A szállítójárművek motorját rakodás közben le kell állítani.

— A raktározási, tárolási magasság kizárólag olyan nagy lehet, hogy az edények könnyen és biztonsággal leemelhetők, felrakhatók legyenek.

— A közlekedési, menekülési utak szabadon tartandók.

— A tárolási mód olyan legyen, hogy esetleges tűzoltáskor az oltóanyag hatásosan érintkezhessen.

— A peroxidok csak a gyártó vállalatok által használt edényben tárolhatók. Más edény használata, főleg a szennyezetté, robbanásveszélyes.

— Az edények felirata jól látható legyen. Anyagcsere esetén a tűz vagy robbanás törvényszerűen bekövetkezik.

— Az üres edényeket meg kell semmisíteni.

— A peroxidok más anyagokkal együtt nem tárolhatók.

— Semmiféle átmeneti, ideiglenes megoldás, újítás nem engedhető meg.

— Dohányzás, nyílt láng, minden tűzforrás használata tilos.

— Szikramentes szerszámok használata ajánlatos.

— Forró anyagokhoz adagolni, fűtött készülékbe tenni, fűtőtesten melegíteni nem szabad a peroxidokat.

— A vegytisztaság igen fontos követelmény. Réz, ólom, cink stb. fémek vegyületei elősegítik az önbomlást.

f) Ellenőrzés. A peroxidokkal végzett minden tevékenységet, felelős műszaki vezetőnek — művezetőnek — kell ellenőrizni. A művezetők és a dolgozók csak szakképzett személyek lehetnek. Ismerniük kell az általuk használt anyagok tulajdonságait, az óvórendszabályok és a tűz esetén követendő eljárást.

Az ellenőrzés célja az is, hogy a rendszeres karbantartáson kívül szükséges minden javítás, tisztítás időben történjen.

g) Peroxidtűz esetén elsősorban az automatikus elárasztórendszernek kell működnie. A közelben dolgozók biztonságos távolságba, védelembe meneküljenek. A kézi tűzoltókészülék használata nem tanácsos, mert a robbanás lehetősége minden pillanatban fenyegethet. A hivatásos tűzoltóságot haladéktalanul értesíteni kell! A tűzoltóság megérkezéséig a létesítményi tűzoltóság csak biztonságos távolságból, védelem mögül használjon vízsugarakat.

A PEROXIDOK BIZTONSÁGOS MEGSEMMISÍTÉSE:

A kiömlött vagy szennyezett szerves peroxidok megsemmisítése komoly gondot okoz. Ez azonban nem tartozik a hivatásos tűzoltóság feladatai közé. A megsemmisítésre javasolt módszerek:

Szerves peroxidok kis részletekben megfelelő keverés közben nátronlúg- (NaOH) oldathoz adagolhatók. A reakció enyhén exoterm, hűtés legtöbbször nem is szükséges. Ha az oldat sűrű, vízzel hígítható. A lúgoldat a peroxid súlyának 5—10-szerese legyen, és 10—20%-os töménységű.

Megfelelő biztonság esetén égetéssel is megsemmisíthetők a nem túl hevesen égő peroxidok. (CHP-t ezzel a módszerrel nem ajánlatos megsemmisíteni, mert robban.) Az égetést halomba rakott fával, hulladékkal együtt vagy gödörben tűzveszélyes folyadékokkal együtt lehet elvégezni.

A vízben oldódó peroxidok bő vízzel elmoshatók. A közcsatornába való beeresztéshez azonban a helyi csatornázási vállalat engedélye szükséges.

Ez a cikk a teljesség igénye nélkül, csupán a figyelem felhívása céljából íródott. A téma további tanulmányozást érdemel...

Rácz József
tű. szds.

Kis tűz, nagy veszély, sok tanulsággal

Lépések az éjszakában

Május 25-én éjszaka *Szoták Kálmán*, a Görösgali Állami Gazdaság éjjeliőre arra lett figyelmes, hogy éktelenül ugatni kezd a farkaskutyája, szinte húzta maga után a gazdáját.

Az őr elmondása szerint egy férfit látott bemenni a telepre, s az illető hosszú léptekkel távozott. A kutyát biztatta, hogy fogja meg, s a kerítésig követte is az illetőt.

A szomszédos létesítmény éjjeliőre is látta a titokzatos férfit, elmondása szerint a vasútállomás felé igyekezett. Ő ekkor az órájára pillantott, s eszerint hajnali negyed kettő volt éppen. Ekkor vette észre, hogy sűrű vöröses füst gomolyog a lucernaszárító felett. Gondolta, hogy átszalad a vasúti őrházba tüzet je-

A Görösgali Állami Gazdaság takarmányszárító üzeme

lezni, de egységeink már közben kiérkeztek.

A szigetvári tűzoltókat 1.17-kor Szoták Kálmán riasztotta, s 1.25-re értek ki a helyszínre. Ekkor már teljesen kifejlődött tüzet találtak. Valóságos lángtenger borította a daráló meg a raktár közti pihentetőt. Mivel a pihentetőnek az üzembe sőt a raktárba nyíló kapui is nyitva voltak, igen nagy veszély fenyegette az értékes berendezést meg a raktárban tárolt harminc vagonnyi lucernalisztet.

Három „E" sugárral avatkoztak be, a segítségül hívott egységek működése már nem volt szükséges. A gyors működést erősen hátráltatta, hogy egy pótkocsi torlaszolta el a víztárolót.

A tűzvizsgálat a lángok megfékezését követően nyomban megkezdődött. Kiderült, hogy vasárnapi műszakot tartottak a gyárban, de a tűz keletkezése idején a munkások már régen eltávoztak.

Érdekes nyomra bukkannak

Az üzem kapujától 10—12 méterre három földkupacot találtak a szabadban. Szoták Kálmán — legalábbis elmondása szerint — este 23 óra körül találta itt a három parázsló lucernalisztes zsákot. Először vízzel oltott, majd földet szórt rájuk. Hogy miképpen kerültek oda, azt sem ő, sem pedig a tanúként kihallgatott munkások nem tudták. Szoták mindenesetre nem tulajdonított különösebb fontosságot az esetnek, habár nem tagadta, előfordult már, hogy vasárnapi napon égni kezdtek a lucernalisztes zsákok a pihentetőben. Ilyenkor kivitte őket a feleségével, mivel vasárnapokon az asszony szokta helyettesíteni.

A gyújtogatást mint keletkezési okot el kellett vetni, mégpedig a következők alapján:

1. Az említett férfi a szomszédos létesítmény éjjeliőrének határozott állítása szerint nem járt bent a telepen. Az illető kb. 150 méterre volt a telekhatártól, amikor a kutya észrevette.

2. A részben megmaradt zsákokon talált égésnyomok arról árulkodtak, hogy az égés belülről kifelé terjedt. Ha szándékosan gyújtották volna meg őket, akkor a zsákok szélein lett volna erősebb a kormozódás.

3. A kiérkezett egység már teljesen kifejlődött tüzet talált, s a riasztástól a kiérkezésig eltelt nyolc perc rövid idő lett volna ehhez.

4. A pihentetőből kivitt három zsák égése minden bizonnyal összefüggésben lehetett a tűz keletkezésével, égési maradványaik még egészen frissek voltak.

A permanens mágnes hatástalan

A szigetvári parancsnokság szakértőt bízott meg a tűz keletkezési lehetőségének tisztázására. Mielőtt röviden összegeznénk az állásfoglalását, ismerkedjünk meg vázlatosan a technológiával:

A 70—75%-os relatív nedvességtartalmú szecskázott lucernát előbb kb. 960 C bemenő hőfokon a szárítóberendezésbe juttatják. (Mellesleg a nedvességtartalmat becsléssel állapítják meg.) Innen kerül a megszárított lucerna a darálóba, majd lisztté őrölve, 25—25 kilós papírzsákokba. Az ún. kimenő hőmérséklet kb. 96 C fok.

Abból a célból, hogy az átmelegedett anyag ne okozhasson tüzet a raktárban, hatóságunk annak idején pihentető helyiség létesítését írta elő szakvéleményében. 24 órán át itt kellett tárolni a darálóból kikerült zsákokat.

A darálóberendezésből gyakran szoktak letöredezni kis fémrészek, állapította meg a szakértő. A vasból készült zárt fémgyűjtőváluban elhelyezett patkó és rúdmágnes azonban mérései szerint nem alkalmasak azok eltávolítására.

Vaslemez zárja le ugyanis e mágneseket, így csak elhanyagolható nagyságú erővonalak metszik az áramlási keresztmetszetet. A mágnesek mellé hulló száraz anyag pedig szigetelő hatású. Ezért a jövőben elektromágnes létesítését javasolja.

A tűz keletkezési okát a szakértő logikus okfejtése ellenére sem állapították meg véglegesen. Ugyanis az anyag esetleges öngyulladását sem zárhatták ki a megfelelő laboratóriumi eredmények ismerete nélkül. Az ORFK technikai osztálya augusztus végére ígérte a mérések elvégzését, így erről csak az októberi Tűzvédelemben számolhatunk be.

Hiányos oktatás, felrobbant kézioltó . . .

Ahhoz képest, hogy mekkora volt a veszély, s hogy egy mázsa szárított lucerna ára 300—500 forint, aránylag nem nagy veszteség az üzemet ért 14 ezer forint körüli károsodás. Mint majdnem minden tűzeset színhelyén, itt is jócskán találtak egyéb szabálytalanságokat és mulasztást. A már említetteken kívül figyelemre méltó még, hogy a tűzrendészeti utasítás nem határozta meg, műszak végeztével kinek kell becsuknia a pihentetőbe nyíló kapukat, a gazdaság más üzemegységeiből ide irányított több dolgozó újbóli tűzrendészeti oktatása nem történt meg, a pihentetőben másik vállalat áltaotthagyott különféle kábeleket, továbbá egy hegesztőkészüléket tároltak, végül pedig, de azért nem utolsósorban a pihentető egyik bromidoltóját egy kampósszegre akasztva tartották. A tűzben felrobbant, és áttörte a hullámpalatetőt.

És a tények ismeretében bizonyára nem alaptalan az a feltételezés, hogy a tűz eset éjszakáján az éjjeliőr kutyája alig hanem éberebb volt, mint a gazdája.

(g)

Őrlés előtt a szárítódobba kerül a termény. A szakértő szerint a fémrészek eltávolítására szolgáló permanens mágnesek szinte hatástalanok voltak

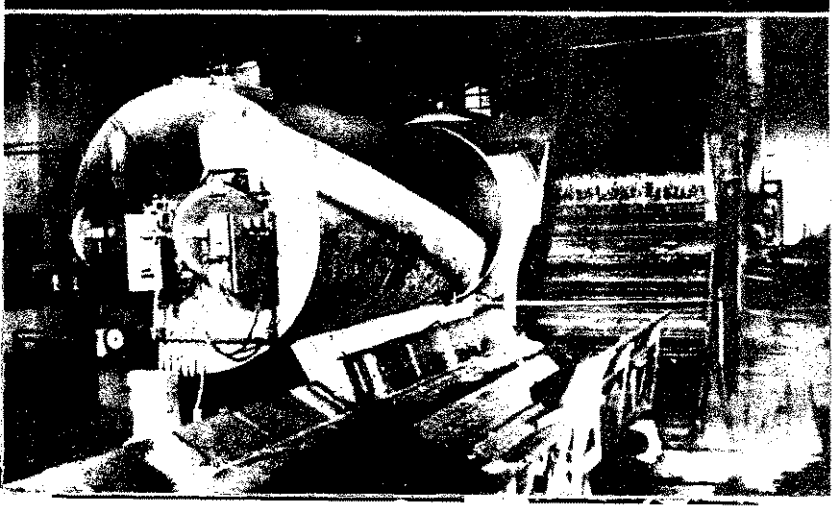

Mivel nem zárták be a pihentetőből az üzembe meg a raktárba nyíló kapukat, kis híján a raktár is kigyulladt. Ezek a zsákok már elszíneződtek

határőrök is segítettek

leszakadt vezeték okozta

Július 20-án 16 óra 05 perckor tűz letkezett a Lajta-Hansági Állami azdaság I. kerület, Márialiget üzemvségének 12/2-es, 157 kh-as búzatábában.

A tüzet *Barkóczi Gábor* határőr vette zre, aki több társával együtt a ganatáblával szomszédos őrs udvarán rtózkodott. Arra lett figyelmes, hogy ntegy 250 m-re füst és láng csapótt fel a búzatábla felett kelet-nyugati nyban húzódó légvezeték alatt. Azonl jelentette parancsnokának, az riat rendelt el, és 40 fővel a helyszínre etett, hogy a tüzet eloltsák, illetve rülhatárolják. Az őrs parancsnoka yúttal utasította az ügyeleti szolgázot, hogy azonnal jelezzék a tüzet árialigetre és a mosonmagyaróvári zrendészeti parancsnokságra.

A színhelyre érkezve látta, hogy a agasfeszültségű légvezeték leszakadt. lhívta a figyelmet, hogy a két oszlop zé senki ne menjen, hanem a gyorn terjedő tüzet két oldalról kezdjék ani. Röviddel az oltás megkezdése án észrevették, hogy keleti irányban következő két oszlop között is leszadt a vezeték, és szintén meggyújtta az alatta levő lábon álló búzát, v a tűz kiterjedtebbé vált.

A déli irányú, kb. 30—35 km-es sességű szél észak felé terelet a tüzet. *Kiss János* kerületvezető-helyettes a /3-as búzatáblán dolgozó erőgépeket enőrizte a keletkezés időpontjában. talajmunkát végző gépeket a helyínre irányította, és elrendelte a védőántás megkezdését. Időközben Máriagetről 30 főt szállítottak a helyszínre hergépkocsival.

A határőrök és a gazdaság dolgozói, az oda érkező erőgépek kelet-nyugati ányban védőszántással, illetve kézi ővel történő oltással elhatárolták a z terjedését. Az északi irányú tovarjedést szintén védőszántással akadázták meg.

A tűzoltással egyidejűleg az áramtanítás elvégzéséről is intézkedtek. unkájuk eredményességét bizonyítja, gy a 157 katasztrális hold lábon álló bonából csak 28 kh került a veszteglistára.

Ilyen volt a lakás az utcáról nézve a robbanást és tüzet követően

Harmadszorra nem sikerült...

Június 22-én az esti órákban nagyerejű robbanás történt Széll József lakásában, Szegeden, a Hajnóczi u. 26. sz. alatti háromemeletes lakóház I. emeletén.

A robbanást megelőzően a tulajdonos egy ismerősével 2 liter benzinnel átitatott korpával próbálta takarítani a szépen berendezett lakás bútorzatát. Eközben a tulajdonos megpróbálta ugyan kiszellőztetni a lakásban felgyülemlett benzingőzt, ez azonban nem járt eredménynyel.

A takarítás befejeztével mindketten a konyhába mentek friss levegőt szippantani. Néhány pillanat múlva a fürdőszoba és a lakószoba fala jókora robbanással megrepedt, majd ledőlt. A „kipucolt" bútorzat azonnal lángra lobbant. A robbanás ereje az ablak közelében tartott rádiót és magnetofont a 15 m-re levő szomszéd ház falához csapta, a függönyfoszlányokat a szemközti fák lombjára repítette.

A tulajdonos és társa szerencsésen kimenekült a lángoló lakásból. Őket csupán a véletlen és az épségben maradt konyha falazata mentette meg a biztos haláltól.

A tűzvizsgálat során megállapították, hogy a szobában kb. 25 C° volt a takarítás időpontjában. Ilyen hőmérsékleten a benzin intenzíven párolog. Ez esetben különösen nagy felületen érintkezett a levegővel.

A tulajdonos és társa tudta, hogy a benzinnel való takarítás milyen veszélylyel járhat, ezért mindennemű nyílt láng használatától óvakodtak, azonban megfeledkeztek a fürdőszoba bojlere őrlángjának kikapcsolásáról.

Így amikor a szoba meg fürdőszoba ajtaja egyszerre nyitva maradt, a bojler mint szellőzőkémény a felgyülemlett benzingőzt beszívta. Ettől az egész létrejött elegy belobbant.

Nem volt kétséges, hogy az első robbanás a fürdőszobában történt, mert annak falazata kifelé dőlt. A szobában létrejött „második" robbanáskor viszont a fürdőszoba felőli fal a fürdőszoba irányába mozdult el.

A kiérkező egység fő feladata a pánikba esett lakók megnyugtatása volt. 3 „E" sugárral avatkoztak be, és a még égő bútorzatot percek alatt sikerült eloltaniuk. A gyors beavatkozás ellenére semmi használható nem maradt a bútorzatból és a berendezési tárgyakból.

A tulajdonos vallomása szerint ezt megelőzően két alkalommal végeztek hasonló takarítást, de akkor sikerrel megúszták. Most viszont a lakást a szó szoros értelmében „kitakarították".

VECSERNYÉS IMRE
tű. fhdgy.

Hígítótűznél szárítkoztak

Olyan hirtelen zúdult a lhőszakadás Pápára, hogy TÖVÁLL helyi munkásai bőrig áztak, mire beérk a Magasépítő Vállalat lvonulási épületébe. Az etők egy vasvázas szint laztak éppen.

Az 5x5 m²-es födém nélli cseréptetős helyiség któr is volt egyben. Az ülő ipariszakmunkáspző intézet tanulói festésdobozokat is tároltak , mert ők vállalták a kétésmázolást.

A csuromvizes ruhájú unkások először nádlló-hulladékot és papírt szedtek össze és gyújtottak meg. A lángok azonban már-már kialudtak, mert kevés volt a tűzrevaló.

Ekkor gondoltak egy merészet, és a helyiségben talált 10 kilós csomagolású szintetikus festékhígítóval táplálták tovább a tüzet.

A folyadék fogyásával — figyelembe véve a hőhatást — gáztérfogat-növekedés jött létre a dobozban. A gáz belobbant és az égő folyadék meg a kicsapó szúróláng a tüzet körülülő munkásokat érte.

Mind a négyen égési sérüléseket szenvedtek, és a szabadba menekültek. Az építkezésen dolgozók siettek segítségükre, és bent a helyiségben homokkal ők oltották el a tűz következtében kigyulladt munkapadot.

A négy munkás közül *Végh István* harmadfokú, *Démpek József* és *Gruber László* másodfokú, *Pammer Ferenc* pedig elsőfokú égési sérülést szenvedett.

*

Mint utólag értesültünk róla, Végh István belehalt súlyos sérüléseibe, és eljárás indult a felelősök ellen.

Ez maradt a szobából...

Keletkezés k zólámpa hőleadása

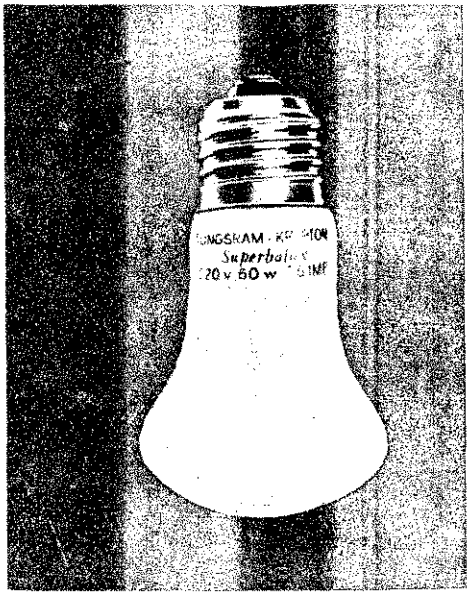

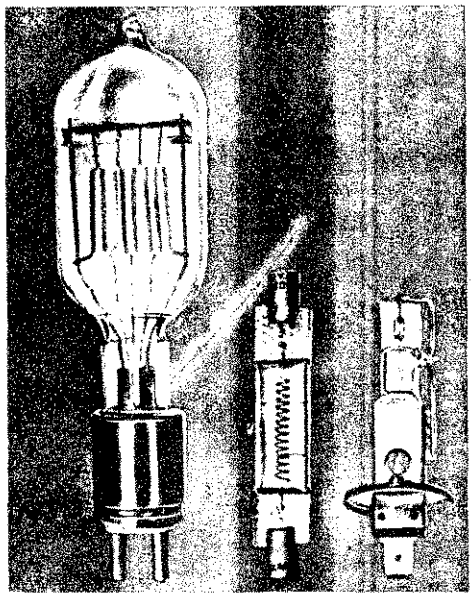

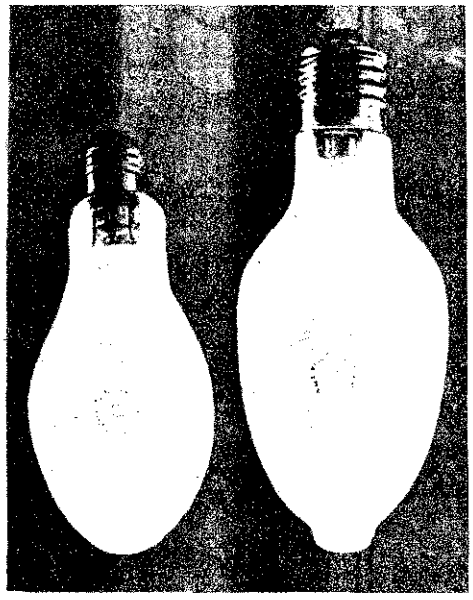

A budapesti tűzkárstatisztikában is érezteti hatását az különben örvendetes tény, hogy az egy főre jutó évi villamos energia-fogyasztás az 1950. évi 700 KW-ról 1970-ben 150 KW-ra növekedett, s a különféle elektromos készülékek szá ma az elmúlt tíz évben 100 ezerről 300 ezerre emelkedett.

A fővárosban 1969-ben 279 tűz keletkezett elektromos üze meltetésű gépektől, illetve villamosáramtól, és ha részletesebb ben vizsgáljuk az okokat, kiderül, hogy 82 alkalommal, teh az eseteknek csaknem egyharmadában elektromos gépek, be rendezések és eszközök sugárzó hője idézte elő a tüzet.

Ezzel kapcsolatban nem árt tudnunk, hogy adott körü mények között az elektromos izzók és világítótestek hőleadá sa is okozhat tüzet, és ezt a lehetőséget az eddiginél jobba figyelembe kell vennünk a tűzvizsgálati munkában. Jól érz kelteti a veszélyt a következő táblázat is. Ebben a közforgá lomban levő különféle égők belső és felületi hőmérsékletére kapunk tájékoztatást. Laboratóriumi mérések szerint a köve kező értékek adódtak:

Normál lámpák

225 V 40 W	max. 100°C		
225 V 60 W	max. 130°C		
225 V 100 W	max. 160°C	Spirálhőfok:	
225 V 150 W	max. 190°C	2500—3000°C	
225 V 200 W	max. 220°C		

Halogén lámpák

autó-	12 V 55 W H1	max. 650°C	(fényszóróban)
	12 V 55 W H3	max. 600°C	(fényszóróban)
vetítő-	12 V 100 W	max. 650°C	
	24 V 150 W	max. 710°C	
foto-	125 V 650 W	max. 1130°C	Spirálhőfokok:
	225 V 800 W	max. 1000°C	2500—3000°C
	225 V 1000 W	max. 800°C	
fényár-	225 V 1000 W	max. 600°C	
	225 V 1500 W	max. 650°C	
	225 V 2000 W	max. 700°C	

Higanygőzlámpák

80 W	max. 110°C	
125 W	max. 130°C	A kvarctestek h
250 W	max. 170°C	400—600°C
400 W	max. 230°C	

Fénycsövek

25 W	max. 50°C	
40 W	max. 70°C	A katódok hőfo
65 W	max. 80°C	1500—1800°C
80 W	max. 90°C	

Könnyen belátható tehát, hogy a különféle textíliák, pap és műanyagok stb. az égők tartós hőközlése esetén meggy ladhatnak. Többek között ilyen tűzeset történt Budapes 1969. december 18-án egy Práter utcai lakásban. A vizsgála kizárásos módszert alkalmazta, és ennek során megállapíto hogy a tűz hősugárzástól, illetőleg hőhalmozódástól követ zett be. A 83 éves károsult — mivel nem fűtött — ruhá feküdt az ágyban. Az olvasólámpát bekapcsolta, és amikor aludt, a lámpa égve maradt. Később megbillent, és az ágy műre esett. Mivel az izzószál hőmérséklete 2500—3000°C, az i üvegrészének hője pedig 100°C feletti, a tartós hőközlés köv keztében az ágynemű meggyulladt.

A Chinoin gyárban 1969. február 21-én keletkezett ti is hasonló okra vezethettük vissza. Ugyanis hullámpapí csomagolt műszereket helyeztek el a műszerszekrényben, úgy tárolták őket, hogy a csomagolóanyag a villamos izzólá pával is érintkezhetett. A kirendelt igazságügyi szakértő v ménye és kísérlete szerint egy 60 W-os izzó kb. 3 óra a képes olyan hőmérséklet leadására, amely a papírt meggy hatja.

Sóvári József
tű. őrgy.

Robbanás, majd tűz a Cservenka utcában

[illegible]

Huszonnégy óra leforgása alatt kétszer is riasztották egységeinket a rákospalotai Cservenka utcába. Mindkét alkalommal igen veszélyes helyzetet teremett a nagyfokú felelőtlenség, mivel a természeti erők csakis emiatt produkálhatták azt a két „tűzijátékot", amelyek százmilliós értékeket fenyegettek.

Két hordó a magasba röpült...

Augusztus 9-én délelőtt jóformán az utolsó pillanatban érkeztek ki IV–XV. kerületi egységeink a Villamosipari Kutató Intézet telepére.

Előzőleg két hordót magasba röpített a robbanás ereje, majd az alattuk levő fű égett. Hatvan hordó volt a felrobbant hordók közvetlen közelében. Az előbbiek közül három már veszedelmesen hízott, pedig négymilliméteres vastag lemezből készültek, fölül, alul behorpasztva, hogy a térfogatnövekedést kiegyenlíthessék.

Hosszú órák teltek el, mire sikerült kideríteni, mi volt a két hordóban meg a telepen levő kb. száznegyven másikban. A telepen szolgálatot teljesítőknek ugyanis sejtelmük sem volt arról, hogy a két hordó etilénoxidot, a többiek közül pedig számos szerves folyós kénhidrogént tartalmazott. Munkanapokon locsolgatni szokták őket, a káreset idején viszont vasárnap volt, és senkit sem nyugtalanított különösebben, hogy még az ető sem védi a napsugár hevétől a tárolótelepet. Pedig az etilénoxidnak –17 fok a párt téri lobbanáspontja.

Vihar után...

Délutántól késő éjszakáig többször is zivatar pásztázta végig a környéket. Sűrűn csapott le a villám. A Pest-Nógrád-Komárom megyei Mezőgazdasági Ellátó Vállalat főporgása a Ferroglobus éjszakai portásnőjétől értesült a raktártűzről, és hajnali 2.15-kor jelezte a tüzet a budapesti parancsnokságnak.

Lapostetős, négy oldalán nyitott raktár égett ki. A telepen lakó Petrán György üzemvezető s az éjjeliőrök meg sem kísérelhették a beavatkozást, mivel a raktárban tárolt áru nagy területen égett, és eközben mérgező gázok képződtek. Egyébként sem volt megfelelő oltóeszköz a közelben.

Egységeink beavatkozását Totzl Károly alezredes, a tűzoltási csoport vezetője irányította:

– Amikor kiérkeztünk, a 64 × 28 m-es raktár mintegy 100–150 négyzetméteres területen teljes terjedelmében égett. Az eső utáni párás levegőben gőz- és ködfelhő borította el a kárterületet.

A telepvezető csak azt a felvilágosítást tudta adni, hogy mérgező anyagokat tároltak a raktárban, de arról sejtelme sem volt, hogy ezek milyenek.

Ötös riasztást rendeltem el. Ezt a kárterület nagysága és az a körülmény is indokolta, hogy a mérgező gázok miatt csak légzőkészülékben működhettek egységeink. Tehát amíg a szükséges készülékek kiérkezhettek, egy-egy fecskendőről csak 1–1 sugarat szerelhettek.

A felderítés során folyamatos és nagy erejű robbanások kísérték az égést.

A telepvezető még azt is közölte, hogy a raktárban több száz hordó lindán is van, s ez is robbanásveszéllyel fenyeget.

Miután a tűz meg a robbanások nemcsak a sokmilliós értékű árut, hanem már a három hete épült vasbeton szerkezetű raktárt is veszélyeztették, elkerülhetetlen volt a lehető leggyorsabb beavatkozás.

Hat sugárral és négy habsugárral működtünk. Szilágyi Lajos fhdgy., a háttérparancsnok az egyik egységgel felderíttette a környéket, mert a szomszédságban új létesítmények egész sora épült, s a vízszerzési helyek nem mindenben voltak azonosak a kataszterben megjelöltekkel.

A támadás céljaként azt tűztem ki, hogy állítsuk meg a tűz terjedését, és védjük meg a raktárépületet.

A habsugarak bevetését azért rendeltem el, hogy az égő felületet a habtakaró alá helyezzük.

Hajnalban kiderült...

– A hat E sugár, majd a négy habsugár támadása elérte a kívánt célt, de az akkor még ismeretlen eredetű anyag 150–200, sokszor 300 négyzetméteres felületen áttörte a habtakarót. Tűzijátékszerű cikázással 20–30 sőt 50 centis lángcsóvák süvítettek el a sugárvezetők mellett. Ezeknek azonban inkább a hangjuk volt félelmetes, mert a lángok nem voltak égetőek.

Egységeink igen bátor magatartást tanúsítottak. A nehéz körülmények ellenére pontosan, fegyelmezetten hajtották végre a szerelési és egyéb parancsokat.

Az első óra után kötött-, köd- és habsugaraink már szakaszosan működtek. Amikor hajnalban megközelíthettük a tűzgócot, derült csak ki az említett „tűzijáték" oka. A talált dobozokban Delicia nevű anyagot tároltak, és ez víz hatására lángra lobban.

A lehetőségekhez mérten megszerveztük a sugárvezetők váltását, ezenkívül pihenőhelyet jelöltünk ki. A szélirány többszöri megfordulása miatt fecskendőinket néhányszor át kellett csoportosítanunk.

Miután fény derült a tárolt anyag milyenségére, bontással és sugarakkal siettettük az égő, de nem oltható Delicia reagáltatását. Ezt követően felügyeletet hagytunk hátra, de még két napig a vállalatnak is őriztetnie kellett a kárhelyet.

Habár a porraloltó az első riasztásra kivonult, a porral oltást nem találtam célravezetőnek a kárterület nagysága miatt, de azért sem, mert a göngyölegek izzó fa- és fémrészeitől a lángok visszagyulladtak volna.

A keletkezés oka

Csak a vizsgálat során derült fény arra, hogy mekkora értékek voltak veszélyben. A kárterületen több vagon Delician kívül hasonló mennyiségű Wofatox és Thiodán növényvédőszert is tároltak. És a tűz a közeli két zsúfolt raktárt is veszélyeztette.

A tűzvizsgálat során minden lehetséges körülményt mérlegelve először három irányban keresték a keletkezés okát:

a) szándékos tűzokozás, b) a Delicia öngyulladása, c) villámcsapás.

Az épülettől 3 m távolságra gyújtásra alkalmas, rúdra szegezett filcdarabot találtak. A laboratóriumi vizsgálat során azonban kiderült, hogy égésre utaló nyomok nincsenek a szóban forgó filcdarabon.

A Delicia rothadt fokhagyma illatára emlékeztető szagú anyag, és foszforhidrogént is tartalmaz. A foszforhidrogén (PH_3) vízzel való reakciójakor folyékony difoszfin (P_2H_4) is képződik, ez magától meggyulladva elégeti a foszforhidrogént is.

Az említett szernek már 1,5 grammnyi mennyisége két csepp víz hatására égni kezd. Ezért ezt a keletkezési okot nem vethette el teljesen a bizottság, jóllehet ellene szól, hogy biztonságosan záródó és nedvszívó béléssel ellátott faládákban tárolták a Deliciát tartalmazó fémdobozokat. Ezekben ugyancsak volt nedvszívó, és fedelük leukoplaszttal volt leragasztva.

A harmadik feltevést, a villámcsapást viszont erősebben valószínűsítik a tanúvallomások. (A tűz eszerint villámlás után lángolt fel.) Emellett 20 kilométeres körzetben 86 villámcsapást jegyeztek fel, s végül, de nem utolsósorban a raktár déli homlokfalán, közvetlenül az esőcsatorna alatt villámcsapásra utaló nyomokat találtak. Ez az épület – ellentétben a telepen levő többivel, nem volt ellátva villámhárítóval.

A kár mintegy 2 millió 100 ezer forint. A veszélyben volt értékek több száz milliósak.

(G. R.)

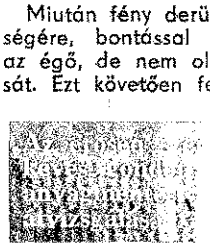

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés — vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás — igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

FEJTŐRŐ FEJTŐRŐ

VÍZSZINTES SOROK: 1. AZ ITT VAGY ENNEK KÖZELÉBEN KELETKEZŐ TŰZESETEKNÉL AZ OLTÁSI MUNKA NAGY SZAKÉRTELMET ÉS ELŐVIGYÁZATOSSÁGOT KÖVETEL (nyíl irányában érelemszerűen visszafelé). 12. Vásárban is itták. 14. „Előkelő" borkóstoló. 16. NAGYFESZÜLTSÉGŰ BERENDEZÉSEK OLTÁSAKOR ELŐSZÖR EZT KELL ELVÉGEZNI (folyt. függ. 13.). 17. Régi pénz. 19. Ezen asszonyt. 20. Elza betűi. 21. Mint 17. 22. Szájtátivá kezd válni!

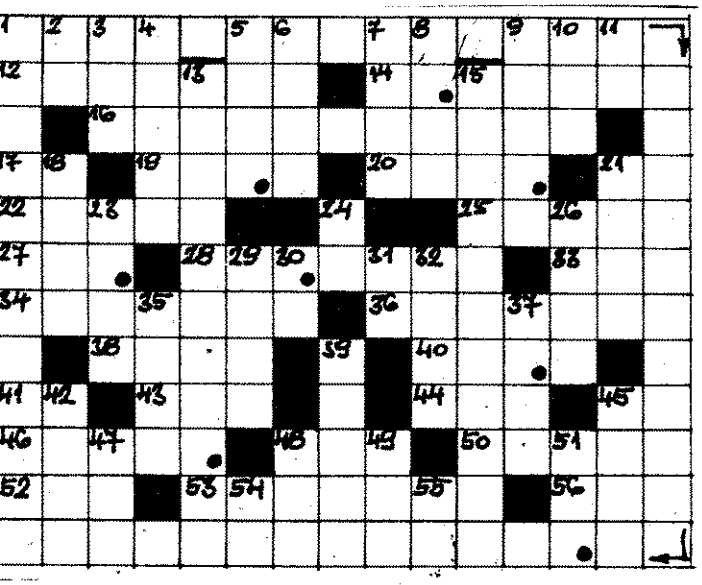

25. Szó is lehet ilyen. 27. Lakat. 28. Vázol. 33. Bibliai alak. 34. Kezelő doktorát. 36. Nagy sereg. 38. Az egyszerű hangszer. 40. Tetéző. 41. Most is ez van! 43. Időhatározó. 44. Ezen ízesítő. 45. Vissza: fél város! 46. Ritka férfinév (ék. felesleg). 48. A felső fok jele. 50. Becézett leánynév. 52. Vissza: filmdobozokon látható. 53. A bokszoló ide is üthet. 56. Tol betűi.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Kérvényre adott válasz, eléggé elavult szóval. 2. Szovjet repülőgéptípus. 3. Dal betűi. 4. Háziállat testrésze. 5. Ő nem ilyen! 6. Kártyázik. 7. Angol férfinév. 8. Falta. 9. Egészen mellé tesz. 10. NHG. 11. Gyermekfenyítés. 13. A VÍZSZ. 16. FOLYT. 15. Utolsó kapaszkodó, névelővel! 18. Növény része. 21. Vissza: görög betű. 23. Nincsenek szülei. 24. Alá. 26. Vízben hígító. 29. Tengeri ragadozó. 30. Seres Tibor. 31. Távirdai hang. 32. Mutatószó. 35. Majdnem mosod! 37. Férfinév. 39. Érzékszerve. 42. Amelyen. 45. Irat. 47. Fejtelen Tádé! 48. Vadászállás. 49. Gyakorító képző. 51. Vissza: külföldi állatkert. 54. Zamat, de visszafelé. 55. Gyümölcsből készül.

Megfejtésül be kell küldeni az alábbi sorokat: vízsz. 1., 16. és függ. 13.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót. (Nagyfeszültségű berendezés feszültségmentesítését csak ő végezheti.)

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. szeptember 20.

K. I.

A 8. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: A SÖTÉTSÉG ÉS ÉJSZAKAI IDŐ; FÁKLYÁT; TÁJÉKOZÓDÁS; FÉNYSZÓRÓT.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: SZEMÉLYI.

Könyvjutalmat nyertek: Nánási István, Kiskunfélegyháza; Tóth Kálmán, Sárrétudvari; Zombók János, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

A különleges gépjárműfecskendő egy oltási kísérlet színhelyén

Különleges gépjárműfecskendő

Különleges gépjárműfecskendőt állítottak szolgálatba a budapesti parancsnokságon, egyelőre kísérleti jelleggel. Az új szer bemutatójára augusztus 7-én került sor. A különleges rendeltetésű járművet a budapestiek kezdeményezésére és közreműködésével a Parancsnokság műszaki-fejlesztési osztályának kollektívája tervezte; a kivitelezést felújított Csepel D—352-es átalakításával a központi javítóműhely dolgozói végezték. A gépjármű vízzel, középhabbal, porral és szénsavval oltásra egyaránt alkalmas. Egyes felszerelései eltérők a hagyományostól, s várhatóan sikeres használatuk lehetővé teszi a jelenleg használatosak módosítását is. Eredeti elképzelés szerint nagyobb kiállítások, motor- és autóversenyek, valamint jelentősebb sportrendezvények biztosításához tervezték készenléti célokra, de már az eddigi tapasztalatok szerint is ennél sokkal szélesebbnek ígérkezik alkalmazási lehetősége.

A fecskendőről szerelhető porlasztott sugár nagy távolságra is hatásos

Működés közben a középhabfejlesztő-kéziszer

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9–11. TELEFON: 313–700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre. 18,– Ft. Számlaszám: 235–90151–1108.
70.3072/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index: 25 804

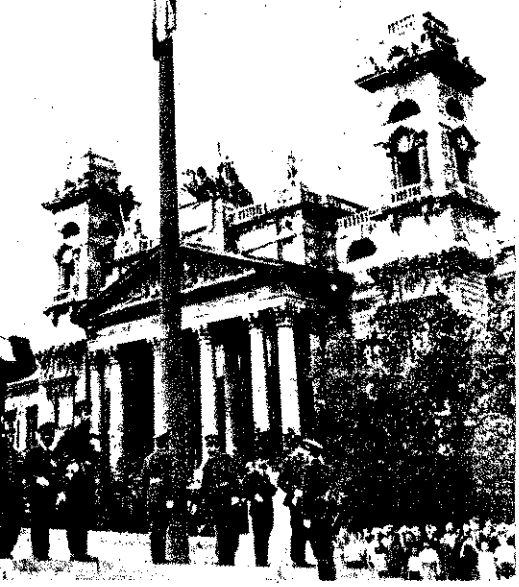

Az állami zászló felvonásával kezdődött az ünnepi program

Néhányan a tisztavatás részvevői közül

Megszólaltak a fanfárok...

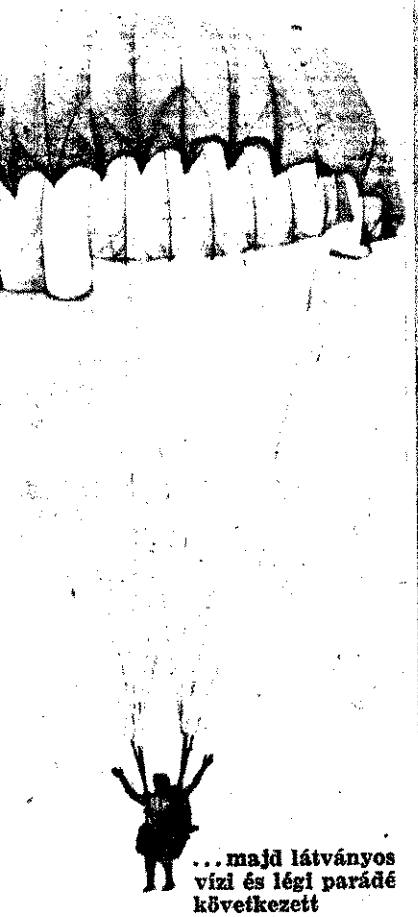

...majd látványos vízi és légi parádé következett

Tetszett a program

Este újból tízezrek népesítették be a Duna-partot, hogy gyönyörködjenek az idén kétszeresen is jubileumi augusztus 20 tiszteletére rendezett színpompás tüzijátékban

(Foto: Kútvölgyi)

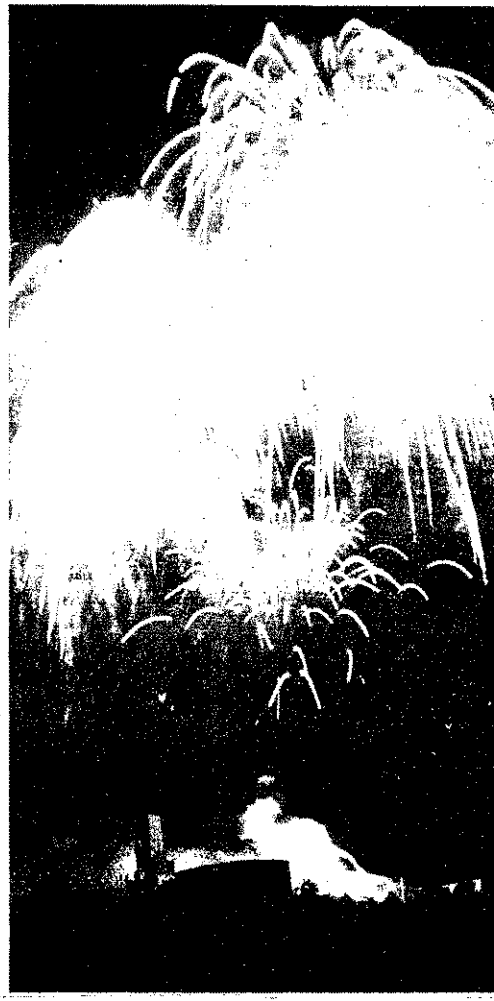

TŰZÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szaklolyóirata

XXII. évf. 10. sz. 1970 október

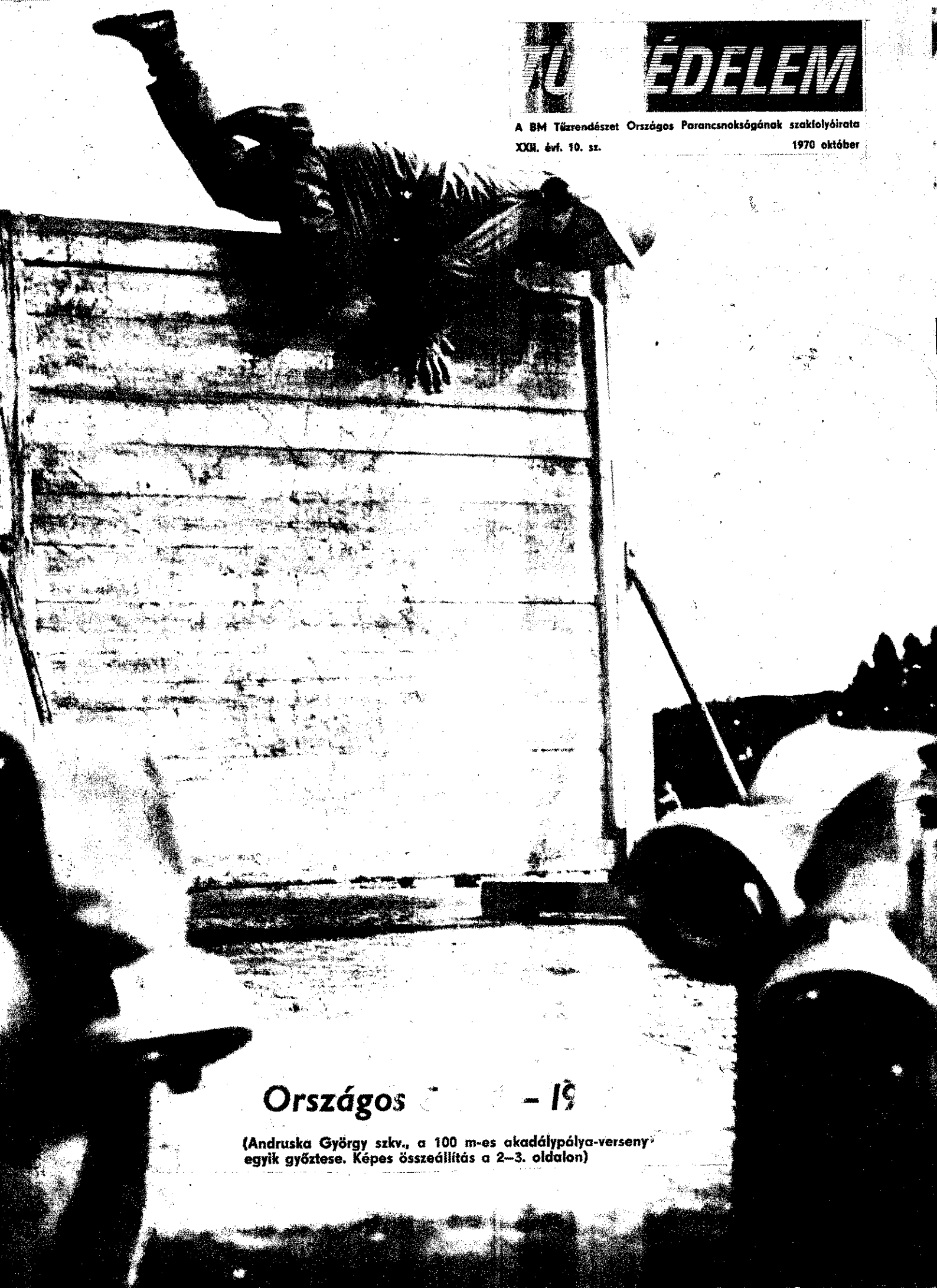

Országos – 19

(Andruska György szkv., a 100 m-es akadálypálya-verseny egyik győztese. Képes összeállítás a 2–3. oldalon)

A XI. B/1-es raj mesterhármasa — A székesfehérváriak bravúrja — Egyéniben csak Horváth ftőrm.-nek sikerült — Új versenyszámok, érdekes eredmények

ORSZÁGOS DÖNTŐ - 1970

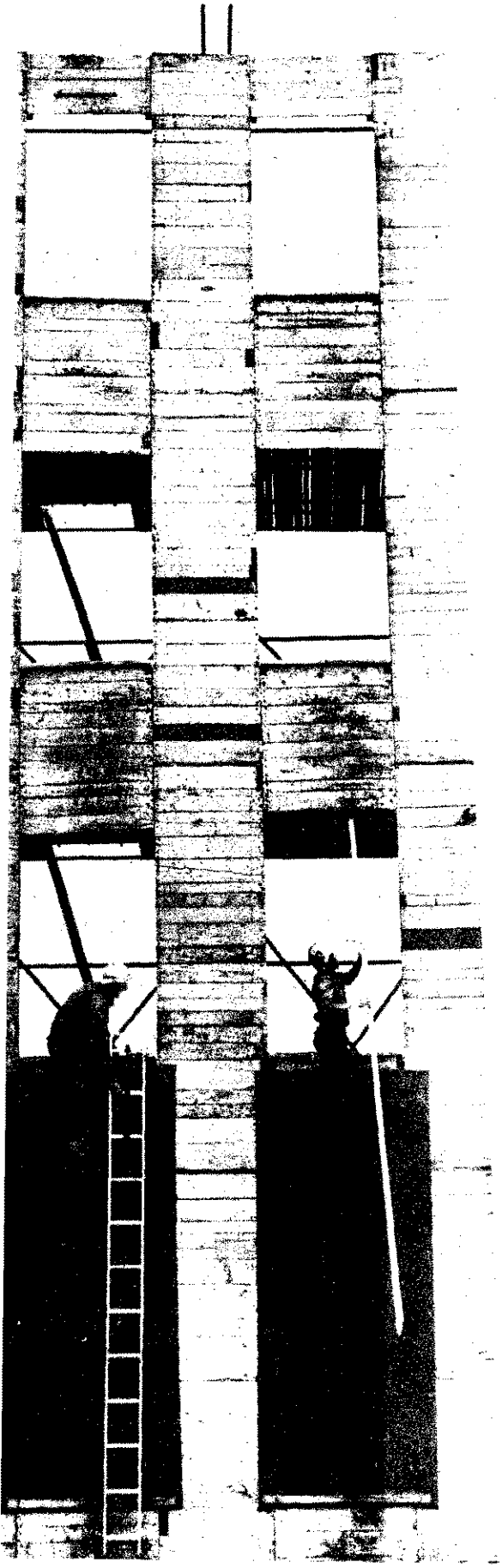

A horoglétra-mászással kezdődött a versenyprogram

Szeptember 17-én bonyolították le az állami tűzoltóság országos szerelési, csapat- és egyéni versenyének döntőjét. A küzdelemsorozat jóformán egész készültségi állományunkat megmozgatta. Így aztán már az alsóbb szintű versenyeken igen szoros küzdelmet vívtak a továbbjutásért.

A horoglétra-mászás döntőjével kora délelőtt kezdődött a program. A tizenhat versenyző között találhattuk a Varsóban derekasan helytállt csapat tagjait is.

Az új versenyszám bemutatkozása szépen sikerült. A IX. kerületi parancsnokság előtti gyakorlópályán négyen is 20 mp alatt teljesítették a gyakorlatot, és a nyolcadik helyezett csak 3 mp-cel maradt le a győztes mögött.

Délután az Ügetőpályán bonyolították le a többi versenyszám döntőjét.

Dr. Pillók János tű. alez., a BM Tűzrendészet országos parancsnokhelyettese megnyitó beszédében köszöntötte a résztvevőket, és hangsúlyozta, hogy a most lezáruló eseménysorozattal, akárcsak a jubileumi év tiszteletére rendezett különféle sportversenyeinkkel, az évfordulók méltó megünneplését igyekeztünk szolgálni.

Ezután annak jelentőségét méltatta, hogy a jelenlevők nemes vetélkedésben vívták ki a döntőbe jutást, majd arról szólott, hogy főként a készültségi szolgálatosok feladataik ellátása során gyakran kerülnek olyan helyzetbe, amikor rendkívüli ügyesség, állóképesség, gyorsaság és bátorság szükséges.

Ez a verseny és az egyéb sportversenyek az elmúlt néhány évben kiegészítő részei voltak az állomány továbbképzésének. Ezért vett részt valamennyi 45 éven aluli készültségi szolgálatos az akadálypálya-versenyeken, és bővült a program a horoglétra-mászással, valamint a 4×100 méteres tűzoltóváltóval.

Ezt követően hangoztatta, hogy az új számok beiktatása nemcsak a káresetek felszámolásához szükséges készségek fejlesztését hivatott elősegíteni, hanem azt a célt is, hogy állományunk jobban felvértezze magát a szocialista országok tűzoltóságainak évenkénti nemzetközi versenyein támasztott követelmények teljesítésére.

Végezetül még egyszer aláhúzta, hogy versenyeink a kárelhárító munka színvonalasabbá tételét hivatottak elősegíteni, majd annak jelentőségét emelte ki, hogy a hazai és külföldi tapasztalatok felhasználásával fejlesszük tovább a tűzoltóversenyeket, és az általános testnevelési kiképzés keretein belül központi helyre kerüljön a színvonalas tűzoltósport.

Szabó Imre szkv. a 100 m-es akadál pályán

A megnyitó beszéd elhangzása után egyéni versenyzők léptek pályára. A résztvevő közül hatan előzőleg horoglé mászásban is szerepeltek, és *Andr* szkv. győzelmet, *Szabó* szkv., valar *Buzu* tiz. második helyet szerzett.

A tavalyi döntő résztvevői közül eg ként az első korcsoportban csak Andr szkv. szerepelt. Akkor a második he végzett.

A második korcsoportban *Solti* tő nek nem sikerült egymás után a harm bajnokságot is megnyernie, de harm helye így is igen jó teljesítmény.

A harmadik korcsoportban *Hor Géza* ftőrm. nagyszerű teljesítmén

A II. kategóriában nem kis meglepetésre a gyulaiak szerezték meg a második helyet

edte meg bajnoki címét, *Hagymási Fe-nc* ftőrm. pedig második helyezését.

A rajversenyen az I-es kategória teljes udapesti sikerrel zárult. Tavalyhoz kés-st hárommal több raj indult, s öt volt városi, egy pedig a BM-Akadémia tűzoltagozatáé.

A legjobb három budapesti raj biztosan erezte meg az első három helyet. Összeasonlításképpen megemlítjük, hogy taaly mindössze két csapat képviselte a fővárosiakat. A legértékesebb teljesítményt XI. kerületiek nyújtották. Sorrendben áromszor egymás után ők az I-es kategória győztesei.

A részvevők közül egyébként a győzteken kívül csak a salgótarjániak és a iskolciak szerepeltek a tavalyi döntőben.

A II. kategóriában a székesfehérvári /1-es raj több mint négy másodpercet jaított országrészi eredményén, és ezzel a ehérváriak visszaszerezték 1968. évi elsőégüket.

Teljesítményük értékét növeli, hogy taaly harmadik helyen végeztek a döntő en.

Ugyanakkor a tavalyi bajnok esztergoiak annál balszerencsésebben szerepelek, pedig országrészi eredményük alapán igencsak esélyesek voltak.

A váltóban első ízben avattak országos ajnokot, és ez az izgalmas versenyszám inden bizonnyal gyorsan népszerűvé vák. Jó lett volna azonban, ha a kézibltóal eloltandó tűz a két versenypályán indvégig egyforma intenzitással égett olna, mert így aligha mérhető össze reásan a két pályán szerepeltek teljesítmée, jóllehet az V—VI—VII. kerületiek ppen az 1-es pályán harcolták ki a mádik helyet.

Ezenkívül más technikai hibák is besúsztak a rendezésbe, amit legközelebb eltétlenül sokkal gördülékenyebbé kell enni, hiszen a döntő lebonyolítása a jenleginél méltóbb kereteket érdemelne.

EREDMÉNYEK:

HOROGLÉTRA-MÁSZÁS:

1. Bencze György őrm. (Komló) 19; 2. Szabó ndrás alhdgy. (VIII.) 19.2; 3. Andruska György zkv. (XI.) 19.2; 4. Buzu Ottó tiz. (Zalaegerszeg) ,5; 5. Hanis Mihály őrv. (Veszprém) 20.2; 6. zabó Imre szkv. (V—VI—VII.) 21.2; 7. Kiss ndrás hallg. (BM-Akadémia) 21.7; 8. Lencsés ános szkv. (IV—XV.) 22; 9. Vízvári István tiz. II.) 22.8; 10. Felföldi János őrm. (XXII.) 23.6; 1. Nagy László tiz. (Kisvárda) 25.2; 12. Albert lbert hallg. (BM-Akadémia) 27; 13. Kovács ános hallg. (BM-Akadémia) 27,5; 14. Hegyesi rpád szkv. (VIII.) 27.6; 15. Tóth László tiz. Nyíregyháza) 30.4; 16. Sztaraszta Sándor szkv. Mátészalka) 35 mp-cel.

100 M-ES AKADÁLYPÁLYA:

I. KORCSOPORT: 1. Andruska György szkv. XI.) 23.2; 2. Buzu Ottó tiz. (Zalaegerszeg) 24; . Kéri Balázs tiz. (Szeged) 25; 4. Vízvári István iz. (III.) 25,4; 5. Fellner Ferenc tiz. (Szőny) 7.4; 6. Lencsés János szkv. (IV—XV.) 27.6; . Sztaraszta Sándor szkv. (Mátészalka) 29 mp.

II. KORCSOPORT: 1. Kapcsándi Endre őrm. Pápa) 26.2; 2. Szabó Imre szkv. (V—VI—VII.) 6.4; 3. Solti István tőrm. (Mohács) 28.2; 4. Jakab Róbert őrm. (Mátészalka) 29.4; 5. Gerendás János ftőrm. (Esztergom) 30; 6. Gálosi János őrm. (XIII.) 31.4; 7. Tímár József ftőrm. (XVII.) 32.2 mp-cel.

III. KORCSOPORT: 1. Horváth Géza ftőrm. (Keszthely) 28.4; 2. Hagymási Ferenc ftőrm. (Sátoraljaújhely) 30,1; 3. Hegedűs István ftőrm. (VIII.) 31; 4. Lerf István ftőrm. (V—VI—VII.) 31.2; 5. Balla Béla ftőrm. (Kecskemét) 32; 6. Garai Lajos ftőrm. (XVIII—XIX.) 32; 7. Varga István őrm. (XIII.) 32.4 8. Rács János ftőrm. (Székesfehérvár) 33.2 mp-cel.

I. KATEGÓRIA

1. XI. B/1 84,6; 2. IX. B/1 88,4; 3. V—VI—VII. A/1 94,4; 4. Szarvas B/1 99,4; 5. Zalaegerszeg B/2 101,2; 6. XIV—XVI. A/2 106,6; 7. BM-Akadémia 111; 8. Miskolc B/1 128 pont. A III. A/1 a feladatot nem hajtotta végre; Salgótarján B/1 kizárva szabálytalan szerelés miatt.

II. KATEGÓRIA

1. Székesfehérvár B/1 77,5; 2. Gyula B/1 81,8; 3. Pápa A/1 95,8; 4. Miskolc A/2 109 pont. Esztergom A/1 nem fejezte be a gyakorlatot.

4×100 M-ES TŰZOLTÓVÁLTÓ

1. IV—XV. 88.3; 2. V—VI—VII. 89.4; 3. IX. 96; 4. Csongrád m. 97; 5. Pest m. 98.4; 6. III. 100.4; 7. Somogy m. 107,3; 8. Hajdú m. 108.8 mp.

A 4x100-as tűzoltóváltó egyik legizgalmasabb mozzanata: az oltás

Dr. Pillók János tű. alez. átadja a versenydíjat a horoglétra-mászásban győztes Bencze György tű. őrm.-nek

Sikerült a mesterhármas a XI. kerületiek versenyrajának

A KON S TISZTELETÉRE

Hetek, hónapok óta lázas tevékenység folyik egységeinken. Ezt tapasztaljuk vidéki útjainkon, tudósítóink jelentései erről tájékoztatnak bennünket. Egyik-másik laktanya udvarán új épületrészek emelkednek. Szakember- és ezermester-tűzoltók hozzáértő, szorgos munkája nyomán kivül-belül új ruhát öltöttek a körletek; ötletgazdag megoldások teszik vonzóbbá a második otthont. Virágok pompáznak mindenütt, kertészeknek is becsületére váló parkocskák gyönyörködtetik a szemet. A gyakorlópályákon ki tudja hányadszor ismételnek egy-egy szerelési mozzanatot, majd veszik fel a versenyt – egyelőre az idővel, később pedig majd a vetélytárs rajokkal. Elméleti foglalkozások keretében szakdolgozatokat vitatnak, taktikai kérdéseket boncolgatnak. KRESZ-vetélkedőre készülődők forgatják szorgalmasan a tudnivalók könyvét, s a vizsga előtti időszakot kivéve aligha volt mostanában ilyen érdeklődést kiváltó olvasmány. Szabad időben pattog a röplabda, szorgalmasan edz a csapat, sakkozók hajolnak a figurák fölé, hogy a döntőre időzítsék legjobb formájukat.

A faliújságon sűrűn cserélődnek a cikkek, a fejlődésünket illusztráló képek; néhol kisebbfajta kiállítás anyagát gyűjtögetik, rendezgetik.

Bizottsági tagok véleményezik a beérkező pályamunkákat és készítik elő az értékelés felelősségteljes munkáját, az ünnepélyes eredményhirdetést.

Elvtársaink a megyei és járási parancsnokságokon a párt történelmi jelentőségű X. kongresszusára készülődnek. Felajánlásaik, vállalásaik a pártszervezetek kezdeményezésére ennek jegyében születtek, ez tükröződik versenyfelhívásaikban, amelyekben elhatározásukat fogalmazták meg, nemes vetélkedésre szólítva más egységek kommunista és pártonkívüli tűzoltóit.

Vállalásaik sorában nincsenek milliókat érő kezdeményezések, bár egyik-másik kollektíva sok tízezres megtakarítást mondhat magáénak. Némelyik értéke pénzben ki sem fejezhető, de ezeknek nem is ez a lényege. Minden egységen a helyi lehetőségekhez, a rendelkezésre álló erőhöz képest ajánlottak fel, vállaltak pluszt.

És ha nagyságrendileg eltérők is ezek a vállalások, éppen az előbbiek miatt, jelentősége a legszerényebbnek is olyan, mint a legnagyobbé, mert ugyanazt a tiszta szándékot és tetszés rekészséget juttatja kifejezésre. Így volt ez a jubileumi év tiszteletére tett felajánlásoknál, vagy korábban egy-egy nagy jelentőségű eseményhez kapcsolódóan.

A nagy események mindig kiemelkedő tettekre ösztönözne. Aki átérzi azok jelentőségét, szinte belső kényszert érez, hogy tegyen valami emlékezeteset, alkosson valami maradandót, ami ezekhez és csakis ezekhez fűződik.

Nem az a szándék vezeti, hogy egyénileg tűnjön ki s szerezzen érdemeket. Aki meg olyan sajátos kollektívában é ahol az összehangoltság a feladatok végrehajtásának egy alkotóeleme, kulcskérdése, az ilyen esetben is annak tudtában cselekszik, hogy vállalása része a közösségének, eredménye az együttes törekvés sikerének fontos láncszem Ez vezérli elhatározásában és készteti arra, hogy erkölcsi, b csületbeli kötelességének tekintse felajánlása vagy a közvállalásból reá eső rész teljesítését.

Tűzoltóink kongresszusi vállalásai nem a hivatással járó kötelességek, feladatok végrehajtását tűzik ki célul, hiszen ezek minden körülmények között teljesíteni kell. Viszont egytől egy olyanok, amelyek közvetve vagy közvetlenül a szolgálati élett a szakmai tevékenységgel összefüggők, ami természetes, értékük is éppen ez a körülmény növeli. Mert egyénenként kollektíve az a törekvés jut kifejezésre bennük, hogy felkészüléségük tartson lépést az általános fejlődéssel, s a legbonyolultabb esetekben is eleget tehessenek a testületre háruló fokozott követelményeknek.

Minden vállalás, felajánlás állásfoglalás is egyúttal. Egy telmű kifejeződése annak, hogy a testület tagjai igenlik párt politikáját, és továbbra is olyan odaadással szolgálj szocialista fejlődésünk nagy ügyét, mint tették ezt az elm negyedszázadon át.

TŰZRENDÉSZETI NAP

A Ganz Villamossági Művek Tűzrendészeti Tanácsa augusztus 11-én kiállítással egybekötött tűzrendészeti napot tartott.

Ez alkalommal meghívták a kerület jelentősebb létesítményeinek tűzrendészeti előadóit, parancsnokait.

A program keretében tájékoztatást adtak a gyár megelőző és mentő tűzrendészeti helyzetéről, az alkalmazott gyakorlati módszerekről, az elért eredményekről, a nehézségekről, valamint a további célkitűzésekről. Bemutatták a tűzrendészeti kiállítást, a megvalósított tűzrendészeti újításokat és korszerűsítéseket, továbbá az önkéntes tűzoltóság tűzvédelmi felszerelését és körletét. Gyakorlati bemutatót tartottak a korszerű tűzrendészeti felszerelések alkalmazásáról, a pakuralefejtő állomás vízköddöltő berendezésének működéséről.

A főváros egyik jelentős és a II. kerület legnagyobb ipari üzemének vezetése, tűzrendészeti tanácsa ismételten bizonyította, hogy milyen nagy gondot fordítanak a tűzbiztonságra, az ez irányú korszerűbb feltételek kialakítására, a tűzrendészeti fegyelem további megszilárdítására.

Kitüntetés

Az építésügyi és városfejlesztési miniszter Faragó János tű alez.-t, a BM TOP megelőző tűzrendészeti osztályának alosztály vezetőjét és Pető János tű. alez.-t, az osztály főelőadóját a tűz megelőzés terén végzett több éves eredményes tevékenységül elismeréseképpen „Az építőipar kiváló dolgozója" kitüntetésbe részesítette.

A kitüntetéseket a miniszter elvtárs nevében szeptember 14-é Padányi Mihály felügyeleti csoportfőnök Horváth Sándor tű ezds., országos parancsnokhelyettes jelenlétében adta át.

33 ÉV UTÁN

Utolsó munkanapján, augusztus 31-én meghitt hangulatú ünnepségen búcsúztak elöljárói, munkatársai és barátai Petőfi József tű. alez.-től. A BM-Akadémia tűzoltó tagozatának tanára 33 évi aktív szolgálat után vonult nyugállományba, s egy évtizede tevékenykedett fáradhatatlanul és odaadóan fiatal tisztjelöltek nevelésében.

1937-ben lépett a testület kötelékébe. Hosszú pályafutása során számos beosztás-

ban bizonyította hivatásszeretetét, hozzáértését, a legmarandandóbbat azonban a nevelőmunkában alkotta. Különböző tanfolyamokon, iskolákon a tűzoltók százait, ezreit oktatta, képezte ki a mesterség fogásaira, s készítette fel őket e szép, de nehéz hivatással járó szolgálatra.

A szigorú, határozott fellépésű, de mély emberi érzésekben gazdag parancsnokra, nevelőre munkatársai és egykori tanítványai mindig szívesen emlékeznek. Kemény, érces hangja sokáig feledhetetlen marad, s a hajdani iskolai éveket, sajátos egyéniségét idézi sokakban.

Nyugállományba vonulása alkalmából parancsnoka és a pártszervezet képviselője üdvözölte, s méltatta több mint három évtizedes munkáját. És ő, aki mindig olyan kemény, határozott volt, és akinek sajátos színű baritonja különös erőt sugárzott, ezúttal elérzékenyült, hangja el-elcsuklott, amikor megköszönte az elismerő szavakat, jókívánságokat, ajándékokat.

Pedig nem búcsúzott, csak elköszönt. Aminthogy munkatársai és egykori tanítványai is csak a veterán harcostól, a nevelőtől köszönnek el; őt, az embert mindig maguk közé tartozónak tekintik, és a megérdemelt pihenés hosszú éveihez sok erőt és nagyon jó egészséget kívánnak.

Ismét AI RENDEN

Nevezetes esemény színhelye volt szeptember 1-én a BM-Akadémia tűzoltó tagozatának épülete. Itt gyülekeztek azok az elvtársak, akik a hosszú évek után ismét létrehozott tiszthelyettesképző-iskola hallgatói lesznek ebben a tanévben.

A fejlődés és az állami tűzoltóság létrehozásának velejárójaként 21 évvel ezelőtt kezdődött a testület középkáder-állományának képzése. Az újonctanfolyamokról tömegével kikerülő új tűzoltókat közvetlenül és elsősorban a tiszthelyettesek gondjaira bízták. Ehhez viszont olyan erők kellettek, akik magasabb képesítés birtokában eleget is tehettek az alapkiképzést kapott fiatalok nevelésével, továbbképzésével járó követelményeknek.

1949 februárjában került sor az első 3 hónapos, ún. „gyorstalpaló" tiszthelyettesi tanfolyam szervezésére. Ezt követően 6, majd 8 hónapra növekedett a tanulmányi idő, később pedig a speciális képzés keretében szerveződtek a műszaki, a gazdász-tiszthelyettesi és az instruktorképző iskolák.

Tíz esztendeje, hogy az utolsó ilyen jellegű iskola befejeződött. Az első iskolák hallgatóinak jó része már nyugállományba vonult, és a soraikból még szolgálatot teljesítők is közel állnak ehhez. A közben felnőtt új generáció tagjai viszont nem rendelkeznek ilyen képesítéssel; számukra lényegében csak a továbbképzés keretében nyílott lehetőség a szakmai ismeretek szerzésére, bővítésre. Hogy azután ezek az ismeretek mennyire megalapozottak, széles körűek, és mennyiben teszik alkalmassá az elvtársakat feladataik ellátására, az kinek-kinek az egyéni képességén, adottságán múlik, de legfőképpen azon, hogy környezetének és parancsnokainak szakmai felkészültsége, nevelő munkája milyenné formálta.

Ennek az írásnak nem feladata tiszthelyettesképzésünk korábbi helyzetének, eredményességének értékelése, s még kevésbé az előbbi körülmények érdemleges bírálata. De szükségtelen is, hiszen az évek gyakorlata eléggé kézzelfoghatóan bizonyította szerepét, jelentőségét tűzoltóságunk életében s hatását a tűzrendészeti helyzet alakulásában.

Jelenlegi tiszti állományunk jórészt soraikból került ki, s érdemük nemcsak az utánpótlás nevelése szempontjából elévülhetetlen, hanem abban is, hogy testületünk egésze felnőtt feladataihoz, és mind a megelőzési, mind pedig a kárelhárítási munkában elismerésre méltóan tevékenykedik.

És hogy a tiszthelyettesképzés ismét napirendre került, az egyrészt ennek a körülménynek tulajdonítható, másrészt pedig annak — és az egészben ez a meghatározó, a döntő —, hogy a gazdasági fejlődés ettől a kategóriától is szélesebb körű ismereteket, sokoldalú felkészültséget követel. Megelőzési, mentő tűzrendészeti és műszaki tudnivalókban egyaránt olyan elméleti felkészültséggel, jártassággal, gyakorlattal kell rendelkezniük, amely adott esetben nem csupán a tiszt helyettesítésére teszi őket alkalmassá, hanem arra is, hogy parancsnoki beosztásban önállóan és határozottan irányítsanak, intézkedjenek.

Szerepük, hozzáértésük jelentőségét csak növeli, hogy az utánpótlás, a fiatalok nevelésében, szakmai ismereteik gyarapításában, hivatásszeretetük kifejlesztésében, elmélyítésében közvetlen ráhatásuk, személyes példájuk érvényesül. Alapvetően az ő felkészültségük, mesterségbeli tudásuk az a bázis, amelyre parancsnokaik alapozhatnak a kiképzésben, továbbképzésben, az új ismeretek elsajátításában s egyáltalán a gyakorlati feladatok végrehajtásában.

Az sem vitatható, hogy a tűzoltóság technikai felszereléseinek ütőképessége, azok használatának szakszerűsége is elsősorban a tiszthelyettesekre hárul. És az még kevésbé, hogy korszerű, nagy értékű speciális szereink kezeléséhez a korábbinál jóval szélesebb műszaki ismeretek szükségesek, hogy az ezzel összefüggő egyéb tenni- és tudnivalók fontosságáról ne is beszéljünk.

Ezek s hasonló meggondolások késztették a Parancsnokságot arra, hogy kezdeményezze a tiszthelyettesi iskola újbóli szervezését, egyelőre budapesti állományúak részvételével, a jövő évtől kezdődően pedig a megyékre is kiterjedően.

Az egyéves tanulmányi idő során a gyakorlatias képzésen van a hangsúly, a tantervet is ennek megfelelően állították össze. A hallgatóknak olyan politikai-szakmai ismeretekre kell szert tenniük, amelynek birtokában eleget tehetnek a velük szemben támasztott követelményeknek. Meggyőződésünk, hogy felkészültségük jól kiegészül majd az idősebb elvtársak nagy gyakorlati tapasztalatával, és eredménye testületünk további fejlődésének egyik biztosítéka lesz.

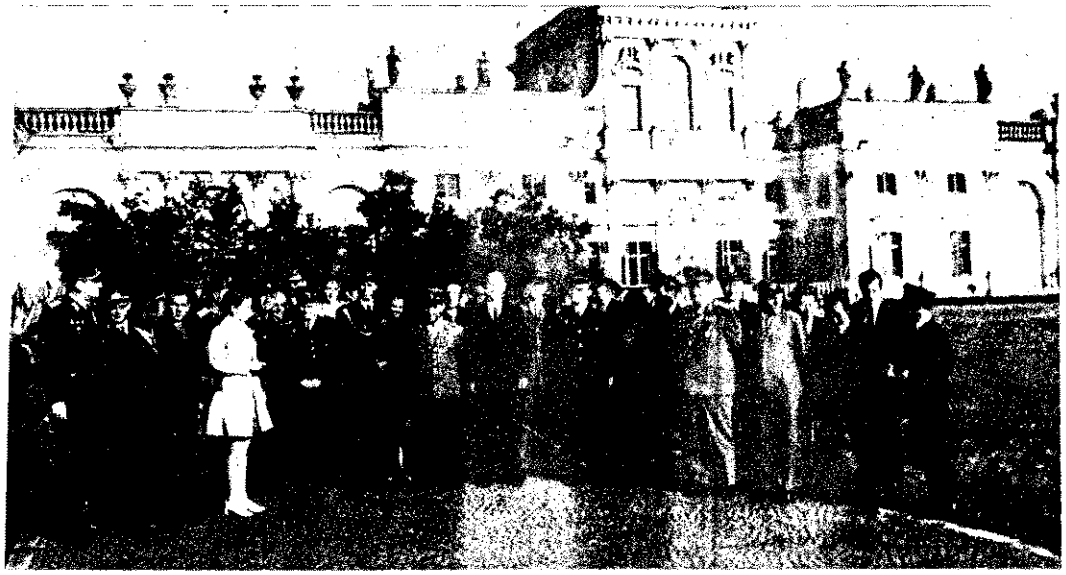

A szoros együttműködés jegyében

TANÁCSKOZÁS VARSÓBAN

Az ez évi konferenciát szeptember 6—13-a között Varsóban rendezték meg. Hazánk tűzrendészeti szerveit dr. Farkas György tű. vezérőrnagy, a BM Tűzrendészet országos parancsnoka vezetésével 3 tagú küldöttség képviselte.

A rendező Lengyel Népköztársaság küldöttségével és a mi küldöttségünkkel együtt részt vettek a konferencián Bulgária, Csehszlovákia, a Német Demokratikus Köztársaság, Románia és a Szovjetunió tűzrendészeti szerveinek képviselői. A delegációkat az országos parancsnokok vezették, a Román Szocialista Köztársaság küldöttségét pedig az országos parancsnok helyettese irányította.

Új színfolt volt, hogy a Kubai Köztársaság és a Mongol Népköztársaság tűzoltóságának 2—2 fős delegációja megfigyelőként részt vett a konferencián.

A tanácskozás végeztével a Kubai Köztársaság és a Mongol Népköztársaság küldöttei együttműködési szándékukról tettek bejelentést, amit a küldöttek nagy tetszéssel vettek tudomásul.

A konferencia szakmai tárgyalásai kilenc munkabizottságban és plenáris üléseken folytak.

A résztvevők kilenc szakmai referátumot vitattak meg, tájékoztatták egymást a kapcsolatos tapasztalataikról, majd a témák további kimunkálásáról határozatot hoztak.

A megvitatott témák

1. Speciális tűzoltógépek az ásványolajkémiai és energetikai üzemekben keletkező tüzek oltására

Az egyes országokban hasonló rendeltetéssel működő különleges tűzoltógépjárművek műszaki adatainak összevetése után az az egységes álláspont alakult ki, hogy e tűzoltógépek műsz és taktikai jellemzőit is egységesíteni kell, s a műszaki fejl tés elé olyan normatívákat kell állítani, amelyek mindegyik s cialista országban legelőnyösebben megfelelnek a petrolkém és energetikai üzemek tűzoltóságaival szemben támasztott kö telményeknek.

Látogatás egy varsói egységen a főváros tűzoltóparancsn társaságában

2. Tűzbiztonsági intézkedések az állattenyésztési objek mokban

A téma kapcsán felmerült olyan egységes irányelvek ki gozásának szükségessége, melyeket ilyen épületek tervezése letve tűz esetén alkalmazni ajánlatos. Így egységes szempo szükségesek az épületszerkezetek, villamos és fűtőberendezé a villámvédelem, a takarmánytárolás, továbbá az állatok tűz tén történő mentését illetően is.

3. Erőművek és kábelalagutak tűzvédelme

További tapasztalatcserét s az újabb elektromos szige anyagok, műanyagok tűzrendészeti vizsgálatát igényli ez a lönösen fontos téma, mivel úgyszólván minden szocialista ságban létesülnek újabb erőművek, kapcsolóberendezése már másutt is keletkezett a mi százhalombattai emléke tüzünkhöz hasonló káreset.

4. A tüzek statisztikai elemzésének metodikája

Ahhoz, hogy összehasonlíthassuk a különböző országok rendészeti tevékenységét, tűzkárait, feltétlen azonos elveken puló statisztikai elemzés szükséges. Ennek kezdeményezésé lozta a téma nemzetközi megvitatása.

5. Tűzvédelmi intézkedések a kiállításokon és a múzeu ban

A téma kapcsán a műemlékek, múzeumi tárgyak, kiállí tűztől való megvédésének problémáit vitatták meg, és szüks nek tartották a tapasztalatcserét a különféle impregnálóan használatával, hatékonyságával kapcsolatban.

6. Az anyagok tűzveszélyessége értékelési módszereinek ványosítása

A küldöttek olyan döntést hoztak, hogy ehhez elsős az égés kémiájának terminológiáját kell egységesíteni. A jetunió ebben már eddig is igen alapos úttörő munkát vé s eddigi eredményeit a részvevő országok kiindulásként f ták el.

7. A tűzokok vizsgálatának metodikája

Ezt az anyagot küldöttségünk terjesztette a munkabiz elé. A technika fejlődésével fokozott követelményeket tá és egyre nagyobb szaktudást, sokrétű hozzáértést igényel vizsgálat. Ugyanakkor a technikai segédeszközök igénybe mind sokoldalúbb vizsgálatra, bizonyításra ad módot. A ban elért eredmények közkincsé tétele tehát alapvető minden országnak.

8. A díszítési és hangszigetelési célokat szolgáló éghető gok lángmentesítő kezelése

A kulturális élet fejlődése, a színházi együtteseknek, szeti csoportoknak vendégszereplése egymás országaiban

lőszerűvé a témát. A delegációk leszögezték, hogy a színházi ıszleteket mindegyik országban azonos hatékonysággal kell impegnálni, s azok vizsgálatára azonos módszer szükséges.

9. Felszerelések nagynyomású víz szolgáltatására

Az előterjesztés megtárgyalása során megvitattuk a magas yomáson (25 atm, illetve ennél nagyobb nyomáson) elporlaszott víz oltóhatását, az alkalmazás előnyeit — az említett oltási ıód elsősorban a vízkárt csökkenti —, és számba vettük az lyan hátrányokat, mint az ilyen gépek magas ára, a kis sutávolság stb.

l további program

A Lengyel Népköztársaság küldöttsége javaslatot terjesztett ő a konferenciák szakmai tanácskozásai hatékonyságának nölésére, a szakmai kapcsolatok továbbfejlesztésére, küldöttségünk pedig további javaslatokkal élt a szocialista országok tűztóságai együttműködésének szorosabbá tételét szolgáló szerveti szabályok hosszabb időtartamra való kidolgozására.

Az 1971. évi IX. budapesti konferencia témáit is plenáris lésen vitatták meg a küldöttségek.

A szakmai tárgyalások feszített üteme közepette vendégláink módot találtak rá, hogy bemutassák újjáépült fővárosukat Gdansk tengeri kikötőt. A varsói városnézést *Majewski* elvırsnak, a városi tanács elnökének a küldöttekkel való találozása követte.

Gdanski kirándulásunkon megtekintettük a romjaiból ereeti stílusában újjáépített várost, majd a Westerplattera hazva tisztelegtünk a II. világháború első csatájában a Westerlattét a német túlerővel szemben 7 napon át hősiesen védelıezett lengyel hősök monumentális emlékműve előtt.

Ezt követően látványos tűzoltási bemutató részesei voltunk. nnek során tengeri és szárazföldi tűzoltóegységek egy tengeri ajó feltételezett tüzét oltották el, majd a hajónak a „veszéeztetett" kikötői területről történő eltávolítását kezdték meg.

Kellemes tengeri hajóúttal, ezt követően pedig Gdyniában a rületi párt- és állami vezetőkkel történt találkozással fejeződött be a kirándulás programja.

A felszabadulási emlékmű előtti ünnepélyes tűzoltótiszt-avais, majd az Ismeretlen Katona sírjának megkoszorúzása szereelt még varsói programunkban.

Nemzetközi tűzoltóverseny

A tűzoltó-sportversenyeket is a konferencia idején bonyolíották le. Azon a vendégek 1—1, a házigazdák pedig 2 csapattal ettek részt. 12-én kedvező, 13-án esős időben került sor a versenyekre.

Összetettben:

I.	Szovjetunió	10
II.	Bulgária	12
III.	Német Demokratikus Köztársaság	16
IV.	Csehszlovákia	18
V.	Lengyelország I.	18
VI.	Magyarország	19
VII.	Románia	19 ponttal.
VIII.	Lengyelország II.	

100 m-es akadálypálya-versenyben:

I. Szovjetunió
II. Lengyelország I.
III. Bulgária
IV. NDK
V. Magyarország
VI. Románia
VII. Csehszlovákia
VIII. Lengyelország II.

A magyar versenycsapat elvonulása a nemzetközi verseny megnyitója után

Horoglétra-mászásban:

I. Szovjetunió
II. Románia
III. Magyarország

800 l/p-es kismotorfecskendő-szerelésben:

I. Bulgária
II. NDK
III. Csehszlovákia
IV. Magyarország

A 4×100 m-es váltófutásban csapatunk a VII. helyen végzett.

A versenyt értékelve meg kell állapítanunk, hogy a 13-i esős időjárás rendkívül rossz hatással volt az eredményekre, de mivel minden csapat azonos körülmények közt versenyzett, az esőt csak az időeredmények rosszabbodásáért „okolhatjuk".

A sorrendet feltétlenül a jobb felkészülés és erőnlét, a nagyobb rutin döntötte el, s legalábbis a lengyel csapat számára talán a hazai pálya előnye is kedvezett.

Reméljük, hogy 1971-ben előkelőbb helyezést sikerül szereznünk, hiszen a hazai pályán szerepel majd csapatunk.

Összegezve lengyelországi tapasztalataink, megállapítható, hogy tovább erősödött a szocialista országok tűzoltóságainak barátsága; a látogatások, tájékoztatók elősegítették lengyel barátaink jobb megismerését; számos szakmai kérdésben olyan értékes tapasztalatcserék, szakmai iránymutatások hangzottak el, amelyek hazai megelőző és mentő tűzrendészeti munkánk számára is igen hasznosak. A résztvevők kinyilvánították azt az óhajt, hogy még jobban mélyítsük el s tegyük közvetlenebbé szakmai kapcsolatainkat, alakítsuk ki közös szakmai nyelvezetünket, hogy ezzel is könnyebbé tegyük tapasztalataink, kutatási eredményeink cseréjének lehetőségét.

Reméljük, hogy a Budapesten rendezendő 1971-es IX. konferencián a küldöttségek további sikerekről számolhatnak be. Versenycsapatunk jobb szereplését illetően is bizakodunk, hiszen igen hasznos tapasztalatokat szerezhettek.

Ezúton is köszönjük kedves lengyel barátainknak a szocialista országok tűzrendészeti szervei VIII. tanácskozásának kitűnő megrendezését, a változatos programot, és a többi szocialista ország képviselőivel együtt szeretettel várjuk őket is az 1971. évi budapesti tanácskozásra.

Strádi Géza
tű. alez.
okl. gépészmérnök,
a delegáció titkára

A TERVEZŐK szemszögéből

— Milyen jelentőséget tulajdonítanak a tervezésben a tűzrendészeti követelmények érvényesítésének, és mik a problémáik ezzel kapcsolatban? — erről a kérdésről beszélgetett el munkatársunk a közelmúltban két nagy tervezővállalatunk, a VEGYTERV és a KÖZTI illetékes vezetőivel és felelős beosztású mérnökeivel. A beszélgetés minden részletét terjedelmi okokból nem ismertetjük, de reméljük, a kiragadott részletek is ízelítőt adnak a téma bonyolultságából s a két vállalat, valamint tűzrendészeti hatóságaink sokrétű együttműködéséből.

VEGYTERV

Honti György főmérnök a vállalat tevékenységének rövid ismertetésével kezdte nyilatkozatát:

— Húsz esztendővel ezelőtt alakult a vállalatunk. Fejlődését talán jól jellemzi, hogy dolgozóinak létszáma csaknem harmincszorosa az 1950. évének. Az elmúlt két évtized során igen széles skálájú tevékenységet fejtettünk ki, és az utóbbi években jelentősen nőtt azon munkáink száma, amelyeket alvállalkozók nélkül végzünk el. A megváltozott arányokra jellemző, hogy munkáink 70%-a kiviteli terv, további 20%-a pedig beruházási program és tanulmány.

Terveink csaknem 40%-a a nehézvegyiparral, 16%-a a szervesvegyiparral és gyógyszeriparral, 5%-a pedig a gumi-, műanyag- és műszáliparral volt kapcsolatos. Jelenlegi munkáink közül többek között három-három nitrogénműtrágya- és szuperfoszfátgyár, a TVK polietilénüzeme, valamint egy új oxigéngyár terveit, illetve közeljövőben várható elkészültét említhetném.

Mivel olyan anyagokkal dolgoznak, és olyan technológiákat alkalmaznak az általunk tervezett létesítményekben, amelyek önmagukban is tűz- sőt nemegyszer robbanásveszélyesek, ez a körülmény fokozott elővigyázatosságot követel. Éppen ezért a magunk részéről elsőrendű technológiai kérdésként szeretnénk felfogni a tűzrendészetet.

— A biztonságra törekvés hogyan egyeztethető össze a gazdaságosság követelményeivel?

Honti főmérnök: — Legjobban talán egy konkrét példával szemléltethetném. Az egyik üzemben sikerült megoldást találni a folyamatos nitrálásra. Az új eljárás amellett, hogy biztonságosabb, a réginél gazdaságosabb is.

A „spórolásnak" azt a módját, amely a biztonság rovására megy, a magunk részéről gazdaságtalannak tartjuk.

Az érdekek összhangjának megteremtése persze cseppet sem könnyű. Nemritkán olyan egyedi jellegű feladatokat kell megoldanunk, amelyekre nincs hazai tűzrendészeti előírás. Ilyenkor nagyon széles együttműködésre van szükségünk a tűzrendészeti hatóságokkal, és már az előkészületi stádiumban meg kell állapodnunk a vonatkozó követelményekben.

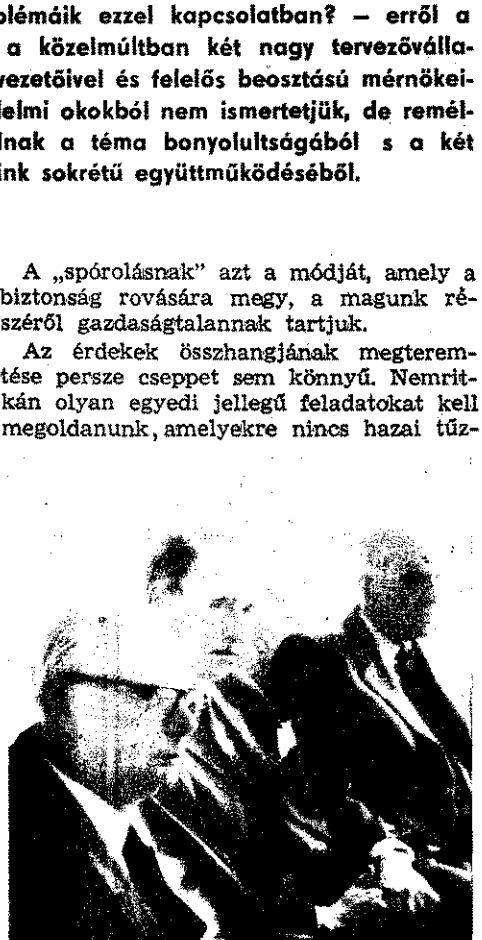

Kerekasztal-beszélgetésen a VEGYTERV-nél. Balról: Szabó Zoltán és Honti György főmérnök

Ilyen vonatkozásban számos újszerű feladat közös megoldása áll előttünk. Így például ki kell dolgozni a külföldön már használatos etilénvezetékek biztonságos létesíthetőségének módját, de sok más példát is említhetnék.

Szabó Zoltán mérnök: — Vállalatunk megbízásából az én feladatom, hogy elképzeléseimet egyeztessem a tűzrendészeti hatóságokkal. És arra törekszünk, h[illegible] új elgondolásaink realizálása előtt m[illegible] denkor összhangba hozzuk elképzelése[illegible] ket.

Ez a tevékenység kölcsönösen nagy e[illegible] vigyázatosságot követel, hiszen neme[illegible] szer sokmilliós tételek sorsáról kell d[illegible] tenünk.

A vállalati tervellenőrzések során [illegible] tűzrendészeti követelmények kielégíté[illegible] a többi biztonságtechnikai problémá[illegible] együtt vizsgáljuk felül, és ez a módsz[illegible] bevált nálunk.

Honti főmérnök: — Tervezőink egy[illegible] ként a közeljövőben biztonságtechni[illegible] vizsga keretében adnak számot a t[illegible] rendészeti ismereteikről.

Szabó Zoltán: — A még előttünk [illegible] és közös megoldásra váró számos pr[illegible] léma közül ezúttal kettőt szeretnék [illegible] ragadni. Mindkettőhöz alapvető népg[illegible] dasági érdekek fűződnek. Az építő[illegible] köztudomásúlag gyakran képtelen m[illegible] tartani a határidőket. Ezért, de más [illegible] nyök folytán is igen szükséges lenn[illegible] könnyűszerkezetes építési mód — e[illegible] hagyományos építési módhoz képest [illegible] taképpen szerelési művelet — hazai n[illegible] honosítása. Ez a fajta építkezés lény[illegible] sen gyorsabb a hagyományosnál, de [illegible] acélvázas és más könnyűszerkezetek [illegible] állósága kedvezőtlen tulajdonságú. Kívánatos volna, ha a tűzrendészeti s[illegible] vekkel együtt olyan megoldást találn[illegible] amely lehetővé tenné az acélvázas és [illegible] könnyűszerkezetek széles körű alkalm[illegible] sát a vegyipari létesítményekben.

A másik probléma, a robbanásveszé[illegible] létesítmények többszintes kivitelezése[illegible] zonyára könnyebben megoldható.

Kopasz Róbert mérnök: — Azt sz[illegible] ném még hozzátenni az elhangzottal[illegible] hogy feltétlenül érdemes lenne felül[illegible] gálni hazai szabályzatok szerint neh[illegible] besorolható bizonyos anyagok és tec[illegible] lógiák tűzveszélyességi osztályát.

Ez a probléma azért jelentős szám[illegible] ra, mert a helytelen vagy elavult be[illegible] lási mód nemritkán tévesen orier[illegible] a tervezőket. Így például sok esetb[illegible] szikramentes padozat vagy a robb[illegible] biztos elektromos szerelés még nem [illegible] teti meg azt a veszélyt, amely az a[illegible] belső tulajdonságaiban rejlik, s ezért [illegible] dául adott esetben elegendőnek bizon[illegible] villamos berendezések tömített kivite[illegible]

Ezzel kapcsolatban meg kívánom

eni, hogy ilyen irányú együttműködé-ünk fejlesztése a tűzrendészeti hatósá-okkal már eddig is igen gyümöl-csöző volt. Csupán egyetlen tételt említ-e: tekintélyes megtakarítást ered'mé-yez majd, hogy az új szabványok szerint ényegesen csökkenteni lehet a tűzveszélyes olyadékok tartályai és szivattyúházai kö-ötti telepítési távolságokat.

Mellesleg igen tanulságos, hogy például feyzini katasztrófa nem lett volna el-erülhető csupán a távolságok növelésé-vel. A szél a teleptől sok száz méterre odorta azt a gázfelhőt, amely egy gép-ocsi kipufogójából kipattant szikrától obbant be.

Honti főmérnök: — Habár most lénye-esen nehezebb új létesítményeket tervez-ünk, mint sok évvel ezelőtt, amikor sok-al több szabad terület állt rendelkezé-ünkre, a jövőben is igyekszünk megta-álni a módját, hogy a körülmények igyelembevételével a lehető legbiztonsá-osabb megoldásokat valósítsuk meg.

Azok a sajnálatos események, amelyek az általunk tervezett létesítményekben örténtek, minden esetben a technológiai egyelem és más alapvető előírások meg-értéséből következtek be, nem pedig a ervezés hiányosságaiból adódtak. Ahhoz, hogy ez a jövőben is így legyen, a tűzren-iészeti hatóságokkal való együttműködé-ünk további elmélyítése is szükséges.

KÖZTI

Skoda Lajos igazgató: — A mi tervező-vállalatunk több mint két évtizedes múlt-ra tekinthet vissza. Legjelentősebb hazai ervezéseink többek közt a Népstadion, a Nemzeti Színház, a kazincbarcikai, du-naújvárosi és karcagi kórház, a füredi Marina, az almádi Auróra szálló stb. Je-enleg egyebek között a Budai Vár re-konstrukciója, több felsőoktatási intéz-mény, új irodaházak, szállodák építése olyik terveink szerint. Kiviteli terveink évi értéke kb. másfél milliárd. Export-munkáink meg szinte minden kontinensre kiterjedőek. A mi terveink alapján épí-tik az algériai Olimpiai Stadiont.

Mindebből adódik, igen szoros a kap-csolatunk a tűzrendészettel. Az általunk tervezett létesítmények rendeltetése igen nagy, nemegyszer óriási méretű tömeg-forgalma fokozott elővigyázatosságot kö-vetel a tervezőktől.

Ezért már a munkálatok kezdeti szaka-szában, de menetközben is gyakran kell egyeztetnünk elképzeléseinket a tűzren-dészeti hatóságokkal. Az általános érvé-nyű előírások megszabják ugyan a cse-lekvés irányát, de az élet mindig vala-mi újat produkál, és az adott körülmé-nyek között ezeket nem lehet mechani-kusan alkalmazni.

A főmérnöki konzultációkon ezért min-dig jelen van a tűzvédelmi előírások ér-vényesítésének ellenőrzésével megbízott kollégánk, és mindenkor igyekszünk fel-

Skoda Lajos igazgató szerint a tűzren-dészeti hatóságok alkotó módon segíte-nek a felmerült kérdések megoldásában

oldani a tervezői elképzelések, valamint a tűzrendészeti követelmények között fel-merülő ellentéteket.

— Hallhatnánk néhány konkrét példát?

Jakó Sándor mérnök: — Igen érdekes feladat vár ránk az Alba Regia Szálló

Bánkúty Béla MEO-vezető az acélszer-kezetekkel kapcsolatos kutatómunka meggyorsítását sürgette

tervkészítésekor. Itt esztétikai okokból éghető anyagú falburkolat is szükséges. A hatóságok nem zárkóznak el ettől, de elképzelésünk szerint az egyik főlépcső-ház burkolatmentes lesz. A burkolat-ként használt Sky anyag mögötti hőszi-getelés önkioltó anyag lesz, a fa tartó-szerkezet hátsó burkolatát lángmentesí-tik, és minden 150—200 m^2-es szakasz után nem éghető sávot kell létesíteni.

Az ÉVM különben bennünket bízott meg a felügyelete alá tartozó tervezőintéze-tek és tervezők részére nyújtott tűzren-dészeti tanácsadással.

Konzultáció formájában adott szakvé-leményünk díjtalan, az írásos szakvéle-ményért szakértői díjat számítunk fel. 1964 őszétől mostanáig 248 esetben került sor erre, és jóleső érzés, hogy tanácsadó szolgálatunk fennállása óta a benyújtott tervek tűzrendészetileg szakszerűbbek lettek.

Bánkúty Béla statikus, MEO-vezető: — Bizonyára más tervezőintézetekben is fel-merültek az acélvázas, acélszerkezetes építési mód problémái.

Az említett szerkezetek tűzállósága köz-tudomásúlag eléggé kedvezőtlen. Ezért tűz-rendészeti okokból burkolattal kell ellát-nunk őket.

Pedig éppen az ilyen szerkezetek burko-latmentes alkalmazása tenné lehetővé egy-részt a gyors, szerelt építési módot, más-részt a könnyű, karcsú formák megjelené-sét.

Jakó Sándor: — Az általunk választott vagy javasolt megoldásokat tudományo-san is igyekszünk megalapozni. Gyakran fordulunk például az ÉMI-hez.

Ezzel kapcsolatban megemlíteném, hogy a tőlük kapott vizsgálati adatok pozitív és negatív értelemben egyaránt nincsenek mindig szinkronban az MSZ 595-ös szabványban rögzítettekkel.

Bánkúty Béla: — Azt szeretném ehhez hozzátenni, hogy feltétlenül meg kellene gyorsítani a kapcsolatos kutatómunkát, hiszen hogy csupán az acélvázas szer-kezeteket említsem, felmérhetetlen nép-gazdasági jelentősége lenne, ha minél hamarabb találnának olyan eljárást, amely a tervezés és a tűzrendészet követel-ményeit egyaránt kielégítő megoldással segítené elő e szerkezetek széles körű alkal-mazhatóságát.

Skoda Lajos igazgató: — Köszönöm a beszélgetést, és végezetül egyáltalán nem udvariasságból említem meg, hogy a tűz-rendészeti hatóságokkal való együttmű-ködésünk igen hasznos a számunkra. Tapasztalataink szerint alkotó módon, problémáinkat megértve segítenek a fel-merült kérdések megoldásában.

— gádor —

AMIKOR SOKKAL NAGYOBB A TÉT

— A főváros idei legjobbjai —

I.

Az a második verseny, amelyet riportunk szereplői ugyancsak megnyertek, nem zajlott le a valóságban. Ez azonban szemernyit sem csorbítja a teljesítmény értékét, mert hiszen 370 budapesti létesítményi raj közül csak 8 lehetett legjobb a kategóriájában.

Mi azonban nem annyira az elsőség okáért kerestük fel őket, hanem azért, mert kíváncsiak voltunk rá, hogy az a bizonyos egyetlen kiváló szereplés a véletlen szerencsének tulajdonítható-e, vagy egy kissé tükrözi a sokkal nagyobb tétért, üzemük tűzvédelméért végzett tevékenységüket is.

Május 1 Ruhagyár

Amikor kihirdették az eredményt, *Kovács József* vezérigazgató volt az első gratulálók egyike:

— Dolgozóink túlnyomó többsége nő, ezért elsőrendű fontosságú nálunk a kiképzésük, ami persze sokkal bonyolultabb feladat, mint a férfiak készenléti állapotra, katonás fegyelemre való nevelése.

Mi egyebek közt úgy igyekszünk segíteni ezen, hogy igen nagy tekintéllyel ruháztuk fel a gyári tűzoltókat. Ki is adtuk a jelszót: Mindig a tűzoltónak van igaza. Ezen azt értjük, hogy megbízásom alapján mindenütt jogosultak ellenőrizni, és a gazdasági vezetők tekintet nélkül a beosztásukra, a lehető leggyorsabban kötelesek megszüntetni az észlelt szabálytalanságot. Úgy vélem, saját jól felfogott érdekünk, hogy inkább hússzor csináljunk meg valamit fölös óvatosságból, minthogy egyszer tűz legyen.

Paládi Ilona szabásznő volt az I/1-es. 23 éves, de már ez volt a hatodik versenye.

— Én a nagyon jó közösséget emelném ki a sok éve tartó sikeres szereplés fő tényezőjeként. Egyelőre nem is tudnám elképzelni az életemet a tűzoltócsapat nélkül — mondja —, és bár a győzelem kivívásában ezúttal nem az övé volt az oroszlánrész, aligha vitás, hogy a II/1-es sokkal nehezebb feladatkörével is sikeresen megbirkózott volna, mert ebben a csapatban minden beosztottnak ismernie kell az összes szerelőszám tennivalóját.

Pápai Mihály a parancsnokuk:

— Sok-sok összetevője akad hat éve tartó veretlenségünknek. Talán azzal kezdem, hogy valaha csak gyakorlóruhánk volt, most viszont egyenruhában szerepeltünk, de gyakorlóöltözetünk is van kettő.

A felkészülést öt hónap alatt kellett megoldanunk, méghozzá jórészt új versenyzőkkel. A vezérigazgató elvtárs most is készséggel segített, fejenként 20—20 munkaóra-kedvezményt engedélyezett.

Habár egy-egy győzelem valóban erő feszítéseink koronája, mégis nagyob kudarcnak tartanánk a gyengébb meg előzést, mint egy esetleges második he lyet.

Ezzel összefüggésben két kezdeménye zésünket említhetném. Az egyik: min den telefonhoz kifüggesztettük, hogya kell a lehető leggyorsabban és legpon tosabban tüzet jelezni, az erről szól ismertetőt 5000 példányban sokszorosí tottuk, és egy alkalommal elhelyeztü minden dolgozónk fizetési borítékjába.

A másik kezdeményezést ellenőrzése ink tapasztalatai indokolták. Ennel eredményeként a vállalatvezetőség szak vizsga letételére kötelezte mindazoka akik gyárunkban hegesztenek.

Legjobb létesítményi tűzoltóink évent tíz-tizenkétezer forint jutalmat kapnak igaz viszont, hogy alkalom adtán mi i kisegítjük a gyárat. Csapatunk évent 5—6 ezer óra társadalmi munkát végez s ennek keretében nemegyszer a hi ányzó segédmunkások helyettesítésére i vállalkozunk. Ezért nemrégiben egy tv készüléket kaptunk ajándékba a vezér igazgató elvtárstól.

Megemlíteném még, hogy nálunk a bérmegállapításkor is figyelembe veszik az önkéntes tűzoltói munkát, és ha olyan valaki kerül a csapatba, akinek nincs szakmája, addig győzködjük, amíg beiratkozik a tanfolyamra.

Létesítményi tűzoltók esetében egyébként javaslatunkra eltekintenek az eh hez szükséges teljes gyakorlati időtől.

A csapatból különben többen gimnáziumba, technikumba járnak. Ezenkívül négy tűzoltónk vizsgázott sikeresen meg előző tűzrendészeti ismeretekből, és vizsgát tett versenyrajunk két gépkezelője is.

Bőripari Vállalat 3. sz. gyára

Idén teljesen váratlanul, de igazán megérdemelten az ifjúsági fiúcsapat szerzett kellemes meglepetést.

Veterán parancsnokuk, *Papp István*, alig akart hinni a szemének, amikor aláírta az eredménylapot. A szerelés ideje ugyanis 20 mp volt, a stafétáé pedig 44 mp! Az előbbi hajszálra azonos a vállalat 5. számú gyára jóval rutinosabb férficsapata ugyancsak budapesti abszolút elsőnek számító idejével, az utóbbit pedig a budapesti ifjúsági legjobbak közül csak az Ikarus gyári fiúknak sikerült teljesíteniük.

A csapat összeállítása a következő volt: *Szilágyi József, Kovács János, Szegedi Sándor, Hajdu Géza, Kerezsi János, Laczkó Zoltán, Nyeste István, Majoros László*, és akinek a legnehezebb, de egyben leghálátlanabb feladat jutott: *Orosz Ferenc*. Tartalékként neki az összes szerelőszám feladatát el kellett sajátítania.

A kilenc fiú csak pár hónapja önkéntes. A versenygyakorlatot három hét alatt sajátították el, de akkor azután minden szabad időt erre áldoztak.

Egyetlen bánatuk: nem akadt ellenfél ebben a kategóriában, s így bár a gyártól kapott szép jutalom nem maradt el, versenydíjat nem kaphattak. Mindannyian harmadéves ipari tanulók, és a gyári csapat többi tagjai, akik különben ugyancsak szépen szerepeltek, erő-

Néhányan a győztes csapatból. Bal szélen Paládi Ilona, a híradónál Pápai Mihály

sen remélik, hogy mint fiatal tímárok a gyárhoz is meg a csapathoz is hűségesek maradnak.

Gál József rendészeti vezető és tűzrendészeti előadó is sokat tett a fiúk sikeres szereplésáért. Ebben a gyárban különben szép hagyomány az utánpótlással való törődés, és újabban nemcsak az ipari tanulókkal foglalkoznak, hanem a kerület némely iskoláját is patronálják, elvégre az utánpótlás utánpótlásáról sem árt idejében gondoskodni.

Újpesti Cérnagyár

Sok-sok esztendő után két évre megszakadt a győzelmi sorozat, mert a csapat vezetői a fegyelmet fontosabbnak tartották a győzelemnél, és a versenyraj két erősségének megköszönték az eddigieket, de nem szerepeltették őket. Így azután kétszeres örömöt szerzett az idei körzeti győzelem.

Horák József parancsnok így emlékszik vissza:

— Ezúttal is hasonló módon készültünk, mint a korábbi években. Vagyis

Horák József, az újpesti cérnagyáriak parancsnoka

aprólékosan begyakoroltunk minden mozdulatot.

Ezt követően a gyárban már hagyományos tűzrendészeti ihetek keretében rajaink között háziversenyt rendeztünk. Itt „vizesen" szereltek, méghozzá népes nézőközönség előtt. A versenyen különben nem a győztes rajok szerepeltek, hanem a rajok legjobbjai. Egyébként itt is ez a szokás, hogy mindenkinek meg kell tanulnia mindegyik szerelőszám feladatát.

És sokat lendít a csapaton, hogy olyan kiváló szakmunkások erősítik, mint *Varga Mihály, Szabó András és Lackó László*. Közülük *Varga Mihály* az örök elégedetlen, akármilyen jó időt ér el a csapat, addig füstölög, amíg további gyakorlásokkal nem sikerül lefaragni még néhány másodpercet a szerelési időből.

A győztes raj motorja ebben az esztendőben is *Lackó László* volt. II/1-esként neki kellett a legtöbbet futnia. Mint szenvedélyes labdarúgó, bőségesen

Ez a Bőripari Vállalat 3-as gyárának híres versenyraja és Papp István bácsi a „kapitány"

alapozott is ehhez, mert a kiscsapatoknál manapság sem szokásos ácsorogni a pályán.

Ami az egyebeket illeti, a csapat tagjai között jócskán találunk kiváló munkásokat és művezetőket. Közülük kerülnek ki a tűzoltókészülékeket is ellenőrző és területfelelősi szolgálatot is ellátó rajparancsnokok. A közelmúltban egy eléggé veszélyes motortüzet is saját erőből fékeztek meg.

Farkas Béla tűzrendészeti előadó elmesélte a legutóbbi akciójukat. Úgy kezdődött, hogy a fonoda vezetője bejelentette, segédmunkáshiány miatt képtelen megoldani a gépek tisztítását.

Ekkor gondoltak egy merészet, és a gyári csapat meg a tűzrendészeti bizottsági tagok és a tűzfelelősök segítségét kérték. Farkas elvtárs maga is meglepődött, milyen sokan jelentkeztek. Összesen kb. 60-an három vasárnap négyszáz óra alatt elvégezték a munkát, és ezzel nemcsak a folyamatosabb termelést segítették elő, hanem a tűzveszély csökkentéséhez is számottevően hozzájárultak.

Kozák Tiborné igazgató jutalomképpen vállalati költségen lebonyolított vidéki kirándulással jutalmazta az akció résztvevőit.

Ikarus Karosszéria- és Járműgyár

A másod- és harmadéves ipari tanulókból álló csapat itt különösképpen kivágta a rezet 37 mp-es nagyogó szerelési idejével! Kereken 18 másodperccel bizonyultak jobbnak az Újpesti Cérnagyár ugyancsak abszolút első férfirajánál!

Simonek Ottó volt a rajparancsnok. A felkészülésben *Mihályfi Kovács György* vezető tűzrendész és *Báló József* parancsnok messzemenően segítették a munkáját.

A rekordnak számító eredményt kizárólag a sok-sok gyakorlásnak tulajdonítják, és különösképpen büszkék, hogy vállalkoztak is rá a fiúk, mert a sajátos gyári munkabeosztás és tanulmányaik miatt a szabad idejüket áldozták erre.

És örömüket tetézte, hogy a fiatal szakmunkásokból álló *Zlatnyik Mihály* vezette másik raj is szépen helytállt: második helyezést szerzett az erős mezőnyben.

A *Kovács István, Mészáros Ferenc, Bezzegh András, Kovács Ferenc, Kovács Aladár, Mészáros József* és *Kovalcsik György* összeállítású csapattal *Jóczik István*, a szakmunkásképző üzemvezetője is messzemenően elégedett. Véleménye szerint a fiúkra, de a társaikra is igen jó hatással van az a körülmény, hogy második, illetve harmadik éve tűzoltók, mert egyrészt a munkahelyükön is rendet tartanak, másrészt a többi ipari tanulónak sem nézik el a szabálytalanságot.

A versenyraj tagjai különben egy-egy felnőtt tűzoltó mellé beosztva rendszeresen járőröznek, és nem kevés kisebb-nagyobb szabálytalanság felfedezésében segédkeztek.

Jóczik elvtárs a kedvező tapasztalatok alapján üdvösnek tartaná, ha minden szakmunkásképző tanfolyamon kötelezővé tennék a tűzrendészeti ismeretek oktatását, mert szerinte ez is alapvető szakmai tudnivaló.

(g)

Bal szélen Simonek Ottó, jobb szélen Mihályfi Kovács György vezető tűzrendész

HÍREK • E

VERSENY

Kilencedik alkalommal rendezték meg az Előre-pályán a budapesti közlekedési vállalatok létesítményi tűzoltóversenyét. A verseny színvonalának emelésére a Közlekedési Főigazgatóság, idén először, a 800-as és 400-as kismotorfecskendő, valamint az osztottsugárszerelésben résztvevő rajok részére egy-egy vándorserleget ajánlott fel. Az értékes trófea véglegesen annak a csapatnak kerül a birtokába, amely három esetben nyeri el.

800-as szerelésben: 1. Autóbusz Récsei garázs; 2. Főv. Autótaxi CIKLOP garázs; 3. Villamosüzemág Baross üzeme.

400-asban: 1. Villamos Dózsa; 2. HÉV Szentendre; 3. HÉV Cinkota.

Osztott sugárban: 1. Villamosüzemág SZÁVA üzeme; 2. Fővárosi Szállítási Vállalat Tatai utcai garázs; 3. HÉV Szentendre.

ÖTÖDSZÖR

A Fővárosi Tanács VB Egészségügyi Főosztálya augusztus 22-én, ezúttal a László Kórház sporttelepén, immár ötödször rendezte meg az egészségügyi létesítmények tűzoltóegységeinek versenyét. A résztvevőket dr. Bartha Ferenc fővárosi vezető főorvos üdvözölte. Ezt követően 1 női- és 8 férfiraj osztottsugárszerelésben versenyzett. Az István Kórház női raja, ellenfél hiányában, 449 pontos teljesítménnyel nyerte el a versenydíjat és az oklevelet. A férfiak mezőnyében a János Kórház csapata szerezte meg az elsőséget hibapont nélküli szereléssel. A 2—3. és 4—5. helyezést sorsolás döntötte el a Péterfy, illetve a Bajcsy-Zsilinszky Kórház rajai javára.

A versenykiírás értelmében azt is figyelembe vették, hogy az egységek milyen mértékben járultak hozzá a helyszínen rendezett tűzrendészeti kiállítás sikeréhez.

KETTŐS BAJNOKSÁG

ATLÉTIKA

Akadémiai hallgatók sikere

Augusztus 25-én az Újpesti Dózsa SC Megyeri úti stadionjában bonyolították le a Tűzrendészet 1970. évi atlétikai bajnokságát.

A területi egységek az országos vetélkedőre versenyszámonként olyan 2—2 versenyzőt nevezhettek, akik a kiírásban közölt szinteredményeket előzőleg teljesítették, ellenben atlétikában nem I. osztályú minősítésűek. Megengedett volt azonban egy személy több számban való szereplése is.

Budapest, Hajdú és Pest megyék 7—7, a BM-Akadémia tűzoltó tagozata 6, Baranya, Borsod, Csongrád és Szabolcs megyék 5—5 versenyzőt vonultattak fel, a többiek 1—4 fővel képviseltették magukat. Heves és Szolnok megye ezúttal távolmaradt.

Az ünnepélyes megnyitót követően 77 versenyző 100, 400 és 800 m-es síkfutásban, magas- és távolugrásban, valamint súlylökésben mérte össze felkészültségét.

A legszorosabb küzdelmet a 100-as döntőben vívták. Sikeres rajt után *Buzu* (Zala m.) vágott az élre, szinte végig vezetett, azonban a ragyogóan hajrázó *Kinczli* (Tolna m.) a cél előtti métereken befogta, s ezzel sikerült tavalyi bajnokságát megvédenie.

A 400 és 800 m-es futásban imponáló fölénnyel egyaránt *Albert* (BM-Akadémia) jeleskedett.

Maxim (Budapest) személyében ugyancsak kétszeres bajnokot üdvözölhettünk. A kiváló ugró és dobótechnikájú versenyző magasugrásban a látványos Fosbury-stílussal a 180 cm-t is biztosra vette, s ezzel nemcsak egyéni, de bajnoki csúcsot is javított. Súlylökésben több mint más méterrel dobta túl ellenfeleit.

Távolugrásban a tavalyi bajnok *Vecsernyés* (Csongrád) 6 m-en felül ugrása sem bizonyult elegendőnek a győzelemhez, mert *Kiss* (BM-Akadémia) 15 cm-rel „túlszárnyalta", s ezzel biztosan nyert.

Eredmények:

100 m-es síkfutás: (26 induló)		
1. Kinczli István alhdgy.	Tolna	11.7 mp
2. Buzu Ottó tiz.	Zala	11.8 mp
3. Kovács János hallg.	BM-Ak.	11,9 mp
400 m-es síkfutás: (18 induló)		
1. Albert Albert hallg.	BM-Ak.	55,8 mp
2. Felföldi János őrm.	Bp.	57.0 mp
3. Szabó Imre szkv.	Bp.	57.1 mp
800 m-es síkfutás: (20 induló)		
1. Albert Albert hallg.	BM-Ak.	2:09.1 p
2. Felföldi János őrm.	Bp.	2:11.7 p
3. Szmolenszki Pál tőrm.	Nógrád	2:12.4 p
Magasugrás: (13 induló)		
1. Maxim Mátyás hdgy.	Bp.	180 cm
2. Albert Albert hallg.	BM-Ak.	165 cm
3. Vas László őrv.	Csongrád	160 cm

A 800 m-es síkfutásban Albert már kezdetben élre tört, és biztosan nyert

A távolugrásban győztes Kiss ugrása

Vad Jenő, a súlylö helyezettj

ÉMÉNYEK

KIÁLLÍTÁS

Augusztus 18-án, Dunakeszin, a Gyümölcs- és Főzelékkonzervgyárban, Csutorka Lajos igazgató, a létesítményi tűzoltóság testületi elnöke nyitotta meg azt a tűzrendészeti kiállítást, melyet a Pest megyei és a váci járási parancsnokságok, valamint a községi és a gyári önkéntes tűzoltóságok együttes munkájával hoztak létre.

A tíz napig nyitva tartott kiállítás gazdag, nagy szakértelemmel összeállított anyaga jól illusztrálta a község és a gyár fejlődését, bepillantást adott az önkéntesek életébe és a tűzrendészeti felvilágosításhoz is igen hasznos hozzájárulás volt.

POLGÁRI VÉDELMI GYAKORLAT

Polgári védelmi gyakorlatot tartottak a közelmúltban Balassagyarmaton, s ezen egységeink is részt vettek. A feltételezés szerint a várost 1,5 megatonnás földi atomcsapás érte; sok ház kigyulladt. A riasztott állomány szakszerűen és gyorsan hajtotta végre a feladatot. A tűzoltók kitűnően mozogtak gázálarcban.

A következő színhelyen, ahol a létesítmény önkéntes tűzoltói már dolgoztak, együttesen, ugyancsak sikerrel oltották el a tüzet. Értékelés szerint a gyakorlat elérte célját: egységeink bizonyságát adták a polgári védelmi alakulatokkal történő jó együttműködésnek és a hatásos beavatkozásnak.

Távolugrás: (16 induló)

1. Kiss András hallg.	BM-Ak.	618 cm
2. Vecsernyés Imre fhdgy.	Csongrád	603 cm
3. Maxim Mátyás hdgy.	Bp.	592 cm

Súlylökés: (11 induló)

1. Maxim Mátyás hdgy.	Bp.	12,94 m
2. Vad Jenő alez.	Bp.	11,42 m
3. Kratz György őrv.	Tolna	10,74 m

RÖPLABDA

Ezúttal is: 1. Budapest, 2. Baranya, 3. Csongrád

Az öt körzeti győztes és a tavalyi bajnok csoportjából a második helyezett csapat vett részt augusztus 26—27-én a Tímár utcai sporttelepen rendezett országos röplabdabajnokságon.

A körzeti elsők közül Budapest, Baranya, Csongrád és Veszprém már évek óta rendszeresen tagjai a döntőnek; a szabolcsiak a borsodiakat legyőzve, a Pest megyeiek pedig a budapestiek csoportjából a másodikként jutottak a legjobbak közé.

A bajnokságban Budapest szerepelt a legjobban. Aktív támadójátékkal, kiegyensúlyozott teljesítménnyel, játszmavesztés nélkül nyerte mérkőzéseit, s így immár egymás után sokadszor a bajnoki címet is.

A második — harmadik helyezést eldöntő találkozón Baranya 3:0 arányban nyert Csongrád ellen.

A negyedik helyezés sorsa Szabolcs és Veszprém között dőlt el 2:2 állás után a szabolcsiak javára.

Egyéni teljesítményükkel *Dani, Nagy J., Matis J.* (Budapest), *Kotka* (Baranya), *Maróti* (Csongrád), *Gáncs, Kapcsándi* (Veszprém) tűntek ki.

A bajnokság végeredménye:

1. Budapest (Nagy J., Dani F., Nagy I., Matis J., Tyukodi L., Gyenes J., Matis S.)	10 pont	15:0	játszmaarány
2. Baranya	8 pont	12:4	játszmaarány
3. Csongrád	6 pont	9:10	játszmaarány
4. Szabolcs	4 pont	7:11	játszmaarány
5. Veszprém	2 pont	6:12	játszmaarány
6. Pest	0 pont	3:15	játszmaarány

— Kaszás —

A bajnokság egyik izgalmas jelenete a Budapest—Baranya találkozón

Összefüggés a PVC tömege és tűzben való viselkedése között

A PVC magas klórtartalmánál fogva az ún. „önkioltó" műanyagok közé tartozik. Az önkioltó kifejezést szándékosan tettük idézőjelbe. Annak ellenére, hogy e szó használata meglehetősen elterjedt, az így jelölt anyagok korántsem oltják ki önmagukat bármilyen körülmények között.

Számos tapasztalat igazolja, hogy a tűzforrás eltávolítása után a PVC bizonyos esetekben önálló égésre képes.

A Műanyagipari Kutató Intézet és a BM TOP műszaki-fejlesztési osztálya közös kísérletet folytatott le abból a célból, hogy lehet-e meghatározni olyan „kritikus tömeget", amely önállóan tovább ég a tűzforrás eltávolítása után. A kísérleteket a PVC oltásának vizsgálatára is kiterjesztettük.

A kísérletekhez háromféle PVC-granulátumot használtunk:

b = barna színű, lágyítómentes (HMV-gyártmány, Mű-cső jelű);

z = zöld színű, alacsony lágyítótartalmú (BVK-gyártmány, SP jelű);

f = fehér színű, magas lágyítótartalmú (HMV-gyártmány, K4 jelű).

A kísérletek három részből állottak: laboratóriumi és szabad téri vizsgálatokból, valamint tűzoltási próbákból.

1. Laboratóriumi vizsgálatok

a) Égéshő-vizsgálat (Berthelot—Mahler-féle)

Fehér PVC	5924 kcal/kg
Zöld PVC	5000 kcal/kg
Barna PVC	4752 kcal/kg

Az égéshő természetesen mérséklődik a lágyítótartalom csökkenésével.

b) Bomlási hőmérséklet (derivatográfban)

Anyag	Bomlási hőmérséklet, C°	
	felfűtési sebesség	
	32 C°/perc	4 C°/perc
Fehér PVC	250	265
Zöld PVC	210	230
Barna PVC	240	250

1

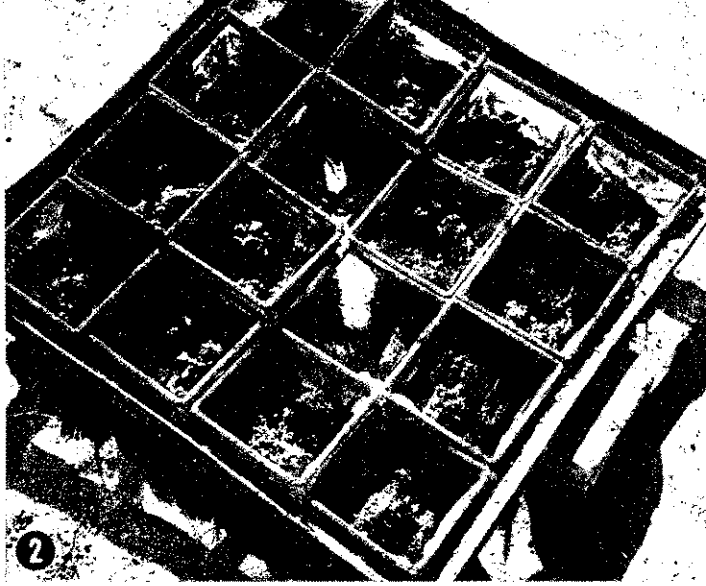

2

A derivatogrammból kapott bomlási hőfok és a PVC-gran látumok lágyítótartalma között nem lehet megállapítani egy telmű összefüggést.

c) Gyulladási hőmérséklet (ASTM—E 136 szerint)

Anyag	Gyulladási hőmérséklet, C°					
	levegősebesség, m/perc					
	3,0				1,5	6,
	10 g	25 g	50 g	100 g	50 g	
Fehér PVC	275	265	250	240	245	2
Zöld PVC	370	325	305	300	285	3
Barna PVC	385	330		330	310	3

A lágyítótartalmú PVC-nél (fehér és zöld) az anyagmen nyiség növelésével csökkent a gyulladási hőmérséklet. A leve sebesség csökkentése mérsékli, növelése pedig emeli a gyul dási hőmérsékletet.

2. Szabad téri vizsgálatok

A kísérletek céljára építettünk egy olyan 500x500 mm be méretű 2500 mm magas kéményt, amelyben a talajszinttől mm magasságban helyezhettük el a tűzforrásul szolgáló benz tálcákat *(1. sz. ábra)*. A granulátumtartó edénykék (16 db) ö szesen 5 illetve 10 kg anyaggal a benzintálcák felett 900 mm voltak *(2. sz. ábra)*.

A huzat biztosítására a kémény hátsó lenti oldalán egy 5 200 mm-es nyílást hagytunk szabadon.

A huzatviszonyokat a benzintűz alatt mértük:

4 tálca esetén	1,5 — 2,1 m/s
2 tálca esetén	0,7 — 1,35 m/s

A kísérletek hőmérséklet-viszonyait megfelelő hőelemek és regisztráló műszerekkel a granulátum alatt és felett mér

A kísérleti napokon általában 15—20 C°-os hőmérséklet, torr légnyomás, 65—75% relatív légnedvesség volt, tehát lén gében szélcsendes, napfényes idő.

Összesen 25 értékelhető gyújtásunk adatait táblázatba f laltuk.

A benzin égési idejét a tűztér hőmérsékletgörbéjéből becs tük, s a meredeken leeső szakasz közepéhez tartozó időt olvas le. Ez ugyan nem azonos a valódi idővel, mivel ez az utolsó 1 gocska kialvásáig tart, de ennek figyelembevétele nem is reá hiszen az égés ezen utolsó szakaszában voltaképpen nincs hő melés.

A benzin égéshőjét 10 000 kcal/liter-nek vettük, és az en tett módon megállapított égési idővel számoltuk ki az időegy alatt felszabadult átlagos hőmennyiséget. Mivel minden eg gyújtási görbe ismertetése zavarná az áttekinthetőséget, ez

ak egyet közlünk, és a táblázatban feltüntetjük a benzintér meg PVC feletti tér hőmérsékleti maximumait és ennek időpontját *sz. ábra).*

Ha a maximumok időben egybeesnek, és a PVC feletti tér mérséklete sokkal alacsonyabb, mint a benzintéré, akkor a gralátum nem nagyon égett a benzinlángban sem (pl. 2, 7, 13. ssz. újtások). Majdnem azonos időpontban fellépő és hőfokban kesbé eltérő maximum arra mutat, hogy a PVC ég a benzinlángn (pl.: 10, 11, 14. ssz. gyújtások).

Mindenkor a PVC önálló égésére mutat, ha a PVC feletti tér mérsékleti maximuma időben később jelentkezik, mint a bentéré. (Pl.: 4, 5, 17. ssz. gyújtások).

A PVC önálló égésének kritériumaként azt az esetet fogadk el, amikor 2 perccel a benzintűz kialvása után a PVC feletti hőmérséklete magasabb a benzintér hőmérsékleténél. A 4, 5, 15, 16, 17. sorszámú gyújtások esetében tehát önálló égést tasztaltunk.

A 9. sorszámú gyújtáskor a 10 kg fehér PVC „kritikus töeg"-ként viselkedett. A 4x250 ml benzin hatására az 5 kg-os ennyiség nem gyulladt meg, a 10 kg-os viszont a benzintűz kivása után is hevesen égett. *(L.: 3. sz. ábrát.)*

Hasonló helyzetet találtunk a zöld PVC-nél. Ebből a 10 kg-os ennyiség 4x500 ml benzin hatására égett tovább. A barna színű mény PVC-nél nem tudtunk ilyen jelenséget előidézni.

Ha az önálló égést a gyújtási energia oldaláról közelítjük eg, 10 000 kcal összes hőmennyiség esetén a következőket tasztaljuk:

a fehér PVC 25 kcal/s alatt nem ég,
29—30 kcal/s-nál még van gyulladás, de az 5 kg-os mennyiség nem ég tovább.

Ugyanilyen időegység alatti hőfejlődés, de 20 000 kcal összes ennyiség felszabadulásakor az 5 kg-os mennyiség is tovább ég.

Oltóanyag neve	mennyisége	Oltási idő s	Működési idő s	Megjegyzés
Freon-12 gáz	1 kg	25	33	tovább bomlik
	2 kg	25	25	visszagyulladt
P jelű oltópor	12 kg	7	24	nem ég, de tovább bomlik
Víz	10 l	12	60	bomlás is megszűnt
Léghab 10%-os	10 l	7	45	bomlás is megszűnt
Porlasztott víz "E"	200 l/perc 8 atm.	29		A 200 kg-os mennyiség bomlása is megszűnt

A zöld PVC-nél már 47,5 kcal/s és összesen 20 000 kcal volt ükséges, hogy a 10 kg-os mennyiség tovább égjen.

Számos esetben, akár a benzintűzzel együtt szűnt meg a PVC ése, akár önállóan égett tovább, az égett maradék közepén ép anulátumot találtunk.

3. Tűzoltási kísérletek

Kísérletsorozatunk maradék anyagaiból kb. 50 kg/m² tűzrhelésnek megfelelő kísérleti tüzeket oltottunk.

(Kézioltók használatakor 0,5 m²-en 25 kg, az egységes porsztott sugárral pedig 4 m²-en 200 kg-ot.)

Az egyes oltási kísérletek adatait a *2. sz. táblázat* tartalazza.

A PVC-t 5 l benzinnel (a 200 kg-ot 20 literrel) öntöttük le, s gyújtás után 5 percig hagytuk égni.

Mindegyik kísérleti tűz hatására eléggé meglágyult a PVC elülete, és összefüggő „hártyát" alkotott, majd erősen szenesett.

Sos.	PVC kg	Benzin Menny. lít.	Benzin Égési idő perc	Benzin Hőmennyiség kcal/s	Maximális hőmérséklet és annak időpontja: benzintérben C°	benzintérben perc	PVC feletti C°	PVC feletti perc	Megjegyzés
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	f.10	1x1	22	7,6	550	19-20	120	5-24	sértetlen
2.	f. 5	2x0,5	10	17	550	6	190	6	elvad
3.	f.10	2x0,5	13,5	12,5	580	6	180	6-11	lágyul
4.	f. 5	2x1	11	30	820	5	820	9	ég
5.	f.10	2x1	12	28	780	6-7	1050	7-9	ég
6.	f. 5	4x0,125	3,5	15	460	4	200	4	elvad
7.	f.10	4x0,125	4	21	470	5	160	5	elvad
8.	f. 5	4x0,25	6,5	29	750	5	520	5	gyulladt
9.	f.10	4x0,25	5	33	880	5	960	4	ég
10.	f. 5	4x0,5	8	41,5	970	5	1000	6	elégett
11.	n. 5	2x1	11	30	800	5-8	670	8	gyulladt
12.	n.10	2x1	10,5	32	800	6	700	8	gyulladt
13.	n. 5	4x0,5	6,5	29	750	4	550	4-5	lágyul
14.	n. 5	4x0,5	7	47,5	1000	4	920	5	gyulladt
15.	n.10	4x0,5	7	47,5	1050	4,5	970	5	ég
16.	n. 5	4x1	8	83	1140	5	1100	6	elégett
17.	n.10	4x1	9	74	1200	5-6	1040	8,5	elégett
18.	b. 5	2x1	11,5	29	890	6	540	8	szenesedett
19.	b. 5	2x2	14,5	44	1000	8-11	880	9-11	elégett
20.	b.10	2x2	17	55	950	10-12	990	10-11	elégett
21.	b. 5	4x0,5	6,5	51	1080	4	940	4	szenesedett
22.	b. 5	4x1	9,5	85	1180	7	1050	7	elégett
23.	b.10	4x1	10,5	63,5	1180	7-8	1050	8	elégett
24.	b. 5	4x2	14	95	1200	10,5	1050	10	elégett
25.	b.10	4x2	12,5	103	1280	10	1150	10,5	elégett

Összefoglalás

A PVC tömege s a tűzben való viselkedése közötti összefüggés vizsgálata során ezekre a következtetésekre jutottunk:

1. Beigazolódott, hogy az önálló égés a tömegtől függő jelenség;

2. Az önálló égést előidéző gyújtóforrás energiája a tömeg növekedésével csökken;

3. Megállapítottuk, hogy PVC-tüzek oltásához a porlasztott vízsugár a legalkalmasabb, mert egyrészt lehűti az égő PVC-t és így megakadályozza a további bomlását, másrészt a bomlás kor keletkező sósavat megköti.

Úgy látjuk, hogy e kezdeti lépések után érdemes mélyebben foglalkozni a kérdéssel. Az eddig szerzett tapasztalatok alapján módosítjuk a vizsgálati körülményeket. A hőenergia közlését benzin helyett gázlánggal végezzük. A minimális gyújtási energiát 20 és 30 kg anyagra is meghatározzuk, hogy a kemény PVC-re is kapjunk megfelelő eredményt.

Pálné Házkötő Gizella
okl. vegyész

Szalontai Imre
tű. őrgy.
okl. vegyészmérnök

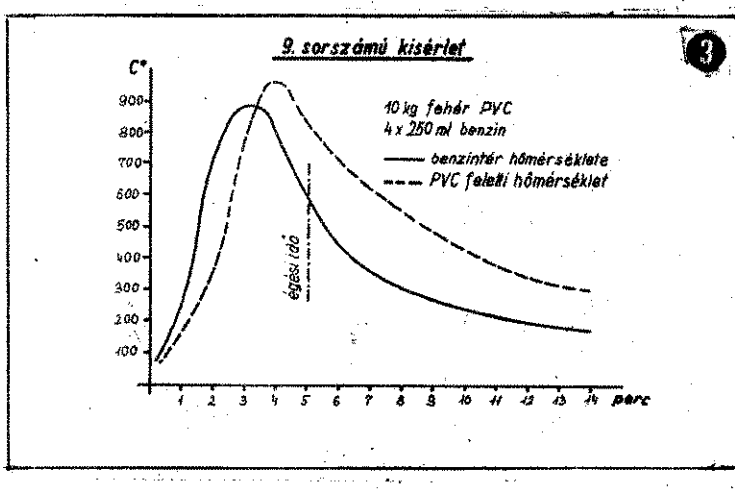

A székesfehérvári KONFERENCIÁRÓL

A Gépipari Tudományos Egyesület gépjármű és motortechnikai szakosztálya, az Építőipari Tudományos Egyesület, valamint az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület augusztus 3–8 között Székesfehérvárott rendezte a II. Könnyűszerkezeti Konferenciát.

A konferencián Anglia, Bulgária, Jugoszlávia, Lengyelország, az NDK és Románia küldöttei vettek részt; a Parancsnokságot ketten képviseltük.

Általában tudományos szintű kérdésekről, műszaki és gazdasági elméletekről, gyakorlatról és gyártástechnológiai problémákról esett szó a tanácskozáson, a következő jelentősebb témakörökben:

– a könnyűszerkezeti építési mód széles körű hazai bevezetésének feltételei;

– a könnyű épületszerkezetek tűzállósága és tűzvédelme, a tűzállóság vizsgálata;

– a könnyűszerkezetes épületekkel szemben támasztott követelmények;

– könnyűszerkezeti alapkoncepciók stb.

A konferencia egyértelműen megállapította, hogy világviszonylatban – egy-két, szilikát ásványt nagymértékben hasznosító ország kivételével – a könnyűszerkezetes építési mód van kialakulóban, és hazai viszonylatban is adottak a könnyűszerkezetek (fa, műfa, alumínium, acél, műanyag) előállításának a reális feltételei.

Az üzemi (ipari, mezőgazdasági), a köz- és egyéb jellegű, valamint a lakóépületeket eddig általában téglafalazatos (falblokkos, falpanelos, vázas, térelemes) megoldással létesítették. Köztudomású, hogy az említett építési módoknál nagyrészt téglát, habarcsot, betont és vasbetont alkalmaznak, amelyek a kézműves építési módszernek felelnek meg. Az építkezés ezeknél gépesíthető ugyan, de kevésbé módosítja annak jellegét. Az elemes építési mód számos műszaki és gazdasági előnye kétségtelen, bizonyos tekintetben azonban nem rendelkezik a könnyűszerkezetes építési mód adta előnyökkel.

Könnyűszerkezeteket – főleg kísérleti jelleggel és a tűzrendészet követelmények adta lehetőségeken belül – eddig főleg lakóházak üzemanyagtöltő állomások, mezőgazdasági épületek, iskolák, hétvégi házak, üdülő jellegű épületek, garázsok és üzletházak létesítéséné alkalmaztak. Ezek alapterülete viszonylag kicsi, és általában földszintesek. A végleges kibontakozást többek között a tűzrendészeti kérdések tisztázatlansága késlelteti. A hazai és külföldi előadók beszámolóiból megállapítottuk, hogy a témában jártas szakemberek többsége tájékozatlan a probléma tűzrendészeti, illetve biztonságtechnikai oldalát illetően.

Említésre méltó a tűzrendészeti kérdésekkel foglalkozó „Könnyűszerkezetes épületekkel szemben támasztott követelmények" cím téma. Írója történeti visszapillantást is adott a tűzrendészeti szabályozásról. Reális az a megállapítása, hogy a tűzrendészeti követelmények meghatározása igényli a legkörültekintőbb szabályozást. Elgondolkoztató az az álláspontja is, hogy a követelményszint helyes aránya valószínűségszámítással és optimumkereséssel található meg, és az új szabályzatnak, új alapokon, a réginél differenciáltabbnak kell lennie.

Hiányoljuk viszont, hogy figyelmen kívül hagyta azt a körülményt hogy tűzkísérletek nélkül az effektív védekezési módot és a tűzoltás helyes módozatát csupán valószínűségszámítással és optimumkereséssel nem lehet megtalálni. A könnyűszerkezetek elterjedése nemcsak újszerű szabályozást igényel, hanem a tűzek oltásának mikéntjét is nyomatékosan felveti. Egyébként a kapcsolatos kísérletek sürgető szükségszerűsége mellett a minisztérium vezetése is állást foglalt. Persze, a feladat végrehajtása csak a társszervek összehangolt munkájával képzelhető el.

Megítélésünk szerint mindenekelőtt a következőket kell tisztázni, hogy külföldön:

– milyen jellegű, alapterületű, tűzszakaszú, szintszámú épületeket létesítenek, és azokat milyen távolságokra helyezik el egymástól

– figyelembe veszik-e a tűzterhelés mértékét, illetve a hősugárzás felületét;

– hogyan oldják meg a tűzoltóvíz-ellátást, az épületcsoportokto mekkora távolságra van a tűzoltóegység, és ütőképességét hogyan biztosítják;

– milyen a tűzjelzés módja, a tüzelő, a fűtő és elektromos berendezések kialakítása;

– alkalmaznak-e hatékony és időálló égéskésleltető anyagokat ha igen, milyen technológiával.

Meggyőződésünk, hogy a könnyűszerkezetek egyre szélesebb körű elterjedése, megelőző és mentő tűzrendészeti vonatkozásban is újszerű követelmények kimunkálását jelenti. Várható, hogy rövid időn belül megváltozik az épületekről, illetve az építményekről eddig alkotott képzetünk. Az épületek és létesítmények tűzterhelése az éghető anyagok szélesebb körű alkalmazása miatt természetesen megnövekszik, másrészt a nem éghető, de viszonylag kis tűzállósági határértékű tartó- és burkoló szerkezetek alkalmazása gyakoribb és komplikáltabb jellegű tüzek lehetőségét vonja maga után.

A megelőző tűzrendészet és az oltástechnika feladata, hogy a jövőben a könnyűszerkezetek létesítéséből és üzemeltetéséből adódó élet- és vagyonvédelmi problémák megoldódjanak. E feladat megvalósítása egyébként már megkezdődött, s reméljük, hogy a megfelelő együttműködés rövid időn belül választ ad a még nem kellően tisztázott kérdésekre.

Aradi Lajos
tű. őrgy.

IPARÁGI VERSENY

Forró augusztusi napon, a Dorogi Mészmű sportpályáján került sor a Cement- és Mészipar létesítményi önkéntes tűzoltóinak 1970. évi iparági versenye megtartására.

A fegyelmezetten felsorakozott 14 csapat hosszú és alapos felkészülés után győzelmi esélyekkel jött a versenyre. Pintér Józsefnek, a Dorogi Mészmű igazgatójának üdvözlő beszéde után kezdetét vette a nemes és mindvégig sporszerű verseny.

Rövid idő múlva kiderült, hogy ez alkalommal melyik csapatoknak sikerült győzelmével egy évre birtokba venniük a vándorserleget.

A férfiak 800-as kismotorfecskendő-szerelésében a Tatabányai Cement- és Mészmű, míg a női és férfi 400-as szerelésekben az Eternitgyár csapata bizonyult legjobbnak.

Örvendetes, hogy egy közismerten nem „női" iparágban ismét eggyel növekedett a női rajok száma. A Dunai Cement- és Mészmű női csapata ezúttal még versenytárs nélkül – egyik-másik férfi csapatnál is jobb eredménnyel – 800 l/p-es kismotorfecskendőszerelést hajtott végre.

A díjak kiosztását követően Goda Ferenccel, az Eternitgyár igazgatójával folytatott rövid beszélgetés után kiderült, hogy a két első hely nem a pillanatnyi szerencsének köszönhető. A gyárvezetés ugyanis arra törekszik, hogy a létesítményi tűzoltóság szilárd bázisa legyen az üzem tűzvédelmének. Ezért is döntöttek úgy, hogy a létesítményi tűzoltók óradíját – a megelőző tűzrendészeti munka, a kiképzésben való részvétel és más feltételek teljesítésétől függően – egyénenként elbírálva 6–10 Ft közötti összegben állapítják meg.

A versenyt követően a csapatok közös vacsorán vettek részt. Végső soron megállapítható, hogy a létesítményi önkéntes tűzoltók iparági vetélkedőjének csak nyertesei voltak. A csapatok tagjai elméletből és gyakorlatból is egyaránt jól vizsgázva bizonyították, hogy a Cement- és Mészipar tűzvédelmében bízton lehet rájuk számítani.

PETŐ JÁNOS
tű. alez.

A traktorosnak menekülnie kellett

Mezőgazdasági nagyüzemeink az idén a szokottnál sokkal nagyobb mértékben végeznek tarlóégetést. A szalma torzsokának ilyen módon való felégetésével az elszaporodott növényi és rovarkártevők ellen védekeznek.

A Szolnoki Állami Gazdaság körösteténi üzemegységében is alakítottak egy tarlóégető csoportot. *Ifj. Kecskés Ferenc* traktoros azonban elégedetlen volt munkájukkal, mert az általa szántani kívánt területen még sok szalma- és törekhulladékot talált. Szólt az égetőknek, hogy újra gyújtsák meg a tarlót, ő maga pedig DT-lánctalpasával szántáshoz fogott.

Alig tett néhány kerülőt, amikor a motor felől füst, majd láng csapódott fel. A lánctalpak mintegy elevátorszerűen továbbították a fülke felé a tüzet. A traktorosnak menekülnie kellett. Semmiféle oltóeszköze nem volt, ezért a másfél kilométerre levő központba szaladt be poroltóért. Mire visszaért, már az üzemanyagtartály is lángolt. Szerencsére robbanás nem következett be, és a kiérkező állami tűzoltók a vezetőfülke éghető részei kivételével az erőgépet megmentették.

A szigetelőanyag okozta

A híradószolgálatos, de még az őrségparancsnok is vegyes érzelmekkel forgatta kezében a káresetfelvételi lapot, amelynek „mi ég" rovatában üveggyapot megnevezés szerepelt. A továbbiakban ugyan ez „salakgyapot paplan"-ra módosult, de a taktikai beavatkozáshoz vajmi kevés előzetes segítséget adott. A tűzjelzés egyébként az Országos Vízkutató és Fúró Vállalat ceglédi telepéről érkezett, a MÁV-állomáson keresztül.

A kivonuló két fecskendő beosztottainak nem okozott gondot a tűz felszámolása. Csupán egy kiselejtezett lakókocsi deszkáiból épített füstölgő szín tárult eléjük, amelyet a vasúti rakodómunkások már jórészt eloltottak. Romjai között vált azután láthatóvá a szóban forgó paplan-féleség, meglehetősen rossz égési tulajdonságokkal. A tűzvizsgálatot kezdetben az őrségparancsnok végezte, de semmi bizonyítékot vagy bizonyíthatót nem talált a keletkezési okot illetően. Hasonlóképpen járt a vizsgálatot folytató tűzrendészeti előadó és az egységparancsnok is. A dohányzás, világítás hamarosan kikerült a keletkezési lehetőségek köréből, s az egyéb okok között is legutolsóként tételezték fel az öngyulladás lehetőségét, tekintve, hogy salakgyapot alapanyagú közegről volt szó.

Véglegesen csak a szakértői vélemény tisztázta a körülményeket.

Eszerint a műanyagkötésű salakgyapot (ásványgyapot) előállítása úgy történik, hogy az éghetetlen salakgyapotszálakra igen erős hígításban porlasztott fenolformaldehid alapanyagú műanyaggyantát juttatnak, majd a szálakat ülepítve és tömörítve, 7—15 cm vastagságú paplan formájában hőkezelésnek vetik alá. A hőkezelés alkalmával a maximálisan 5 súlyszázaléknyi műanyag bakelitté alakul át, s a salakgyapot szálakat egymáshoz kötve egységes szerkezetű rugalmas hőszigetelő anyagot alkot. Az úgynevezett mérethibás anyag (ezt tároltak a ceglédi telepen is) a termék gyártása során keletkezett hibás termék, amelyben ezért olyanok is lehetnek, amelyeknek hőkezelése nem volt tökéletes, azaz a fenolformaldehid műgyanta nem vált bakelit műanyaggá.

A vizsgálatok alapján a szakértők megállapították, hogy az így kikonden-

NÉHÁNY SORBAN

ERDŐTŰZEK A FRANCIA ÉS JUGOSZLÁV TENGERPARTON

Franciaország híres tengerpartján, amelyet évről évre egyre több külföldi turista keres fel, óriási erdőtűz pusztított. A tűzoltók repülőgépek segítségével ellenőrizték a vidéket, és a hírek szerint sikerült valamennyi tüzet eloltaniuk, kivéve egyet, amely eddig 12 000 hektáron semmisítette meg a faállományt.

SZINTE NINCS OLYAN NYÁR,

hogy ne lenne tűzvész az Adria partvidékén és a közeli szigeteken. Az erdőtűzek évente mintegy 3000 hektárral csökkentik Horvátország egyébként is szegényes erdőállományát, s Dubrovnik, Rijeka, Opatija és Pula körzetében a leggyakoriabbak. 1964 és 1969 között például Dubrovnik környékén 120 erdőtűz volt, s ezen a vidéken tavaly is 250 hektár erdő égett le. Az sem ritka, hogy egyszerre 600—800 hektáron minden növény leég.

Megállapítások szerint az erdőtűzek szorosan összefüggnek az idegenforgalom növekedésével, s a gyors terjedést a nagy nyári szárazság is elősegíti.

A VILLÁM OKOZTA

A franciaországi Le Havre kikötőben tüzet okozott a villám. 80 ezer tonna petróleum égett. A francia távirati iroda jelentése szerint sikerült eloltani a tüzet. Sérülés nem történt.

zálatlanul maradt műanyag — különösen ha nagyobb töménységben kerül a salakgyapotra — hőakkumuláció következtében öngyulladást eredményezhet.

A salakgyapot ugyanis jó hőszigetelő lévén, akkumulálja a rétegek belsejében keletkező reakciós mennyiségeket. A műanyag térhálósodási reakciója pedig a gyártóberendezésből kikerülve is folytatódhat.

Helyes tárolás és ellenőrzött körülmények között ez a folyamat nem okozhat tüzet, mivel a salakgyapot maga nem ég, s a műgyanta is láng és füstjelenség nélkül oxidálódik. A hőakkumuláció azonban olyan hőmennyiséget termelhet, amely a közelébe kerülő éghető anyagokat meggyújtja. Eddig a szakértői vélemény, amelyhez még hozzátesszük, hogy a gyártó üzem, nevezetesen a Könnyűbeton és Szigetelőanyagipari Vállalat tűzrendészeti utasításban szabályozta az ún. mérethibás termék kiszellőztetését, hűtését és tárolását.

Ugyanebben az utasításban az is benne van, hogy a gyár valamennyi dolgozóját ki kell oktatni az öngyulladás veszélyére és az annak megelőzésével kapcsolatos előírások megtartására.

Jakab Zoltán
tű. ftőrm.
Cegléd

Kilyukadt a pótkocsi egyik gumija, elégett a teherautó meg a rakománya

Július 1-én 6 óra 50 perckor az I. sz. Belkereskedelmi Szállítási Vállalat FG 15-83 frsz-ú, IFA gyártmányú, pótkocsit vontató gépjárműve 80 q rakománnyal Lenin-városból Gyöngyös felé haladt. A 3. sz. főközlekedési útvonal 99,1 km szelvényében kilyukadt a pótkocsi egyik gumija. A pótkocsi a gépkocsit kitérítette az egyenes irányból, ennek következtében a pótkocsi felborult. A teherkocsi 30 métert húzta maga után a felborult pótkocsit. A pótkocsi levő szintetikus hígító a borulás közben kiömlött. A felborult pótkocsi oldalt történő húzásakor surlódás következtében hő fejlődött, meggyulladt a kiömlött szintetikus hígító, és a tűz az egész pótkocsi rakományra átterjedt. A tűz gyors terjedése következtében a nagy hő miatt a gépkocsivezető meg a kocsi kisérője nem választhatták le a pótkocsit a gépjárműről. A pótkocsi tüzétől meggyulladt a tehergépkocsi ponyvája és a rajta levő rakomány, valamint 50 m²-es nagyságban az útburkolat is égett. 15—20 m-es lángnyelvek törtek a magasba. A tűz gyors terjedését erősen elősegítette a kocsin levő nagy mennyiségű szintetikus hígító és festékanyag.

A tűzeset a legközelebbi lakóterületéstől 7 km távolságra keletkezett. A káreset bekövetkezésétől az állami tűzoltóság riasztásáig, illetve helyszínre érkezéséig 44 perc telt el, úgyhogy már nem akadályozhatták meg a kocsi meg a rakomány elégését. A kár 300 000 Ft.

Bónusz János
tű. őrgy.
Eger

Tűzkísérlet Maklakovón

Ritka tűzkísérlet színhelye volt nemrégiben az új-maklakovói egyik erdőgazdaság. A Jenyiszej partjánál jókora faraká-sokat helyeztek el, gyújtottak meg, és oltottak el különféle oltóeszközökkel. A kísérlet során nagy kiadósságú habot is alkalmaztak, és a képen látható tűzoltótankokat is kipróbálták

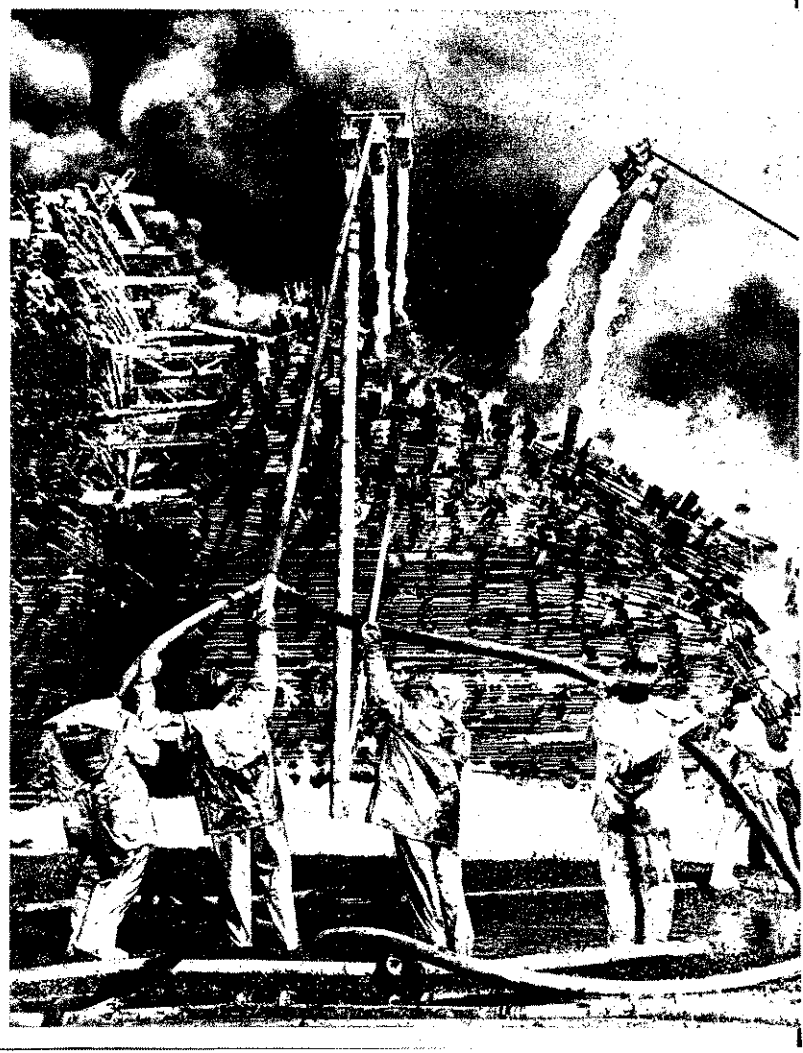

Egy tűzeset gyakorlati következményei

Parafinnal átitatott, különleges csomagolópapírt tároltak ott, ahol egy ktsz-dolgozónak melegvíz-csövet kellett hegesztenie. Az illető nem sokat teketóriázott. Felmászott a bála tetejére, és megkezdte a munkát. Szerencsére idejében leugrott, máskülönben az általa gyújtott máglyán halálát lelhette volna.

Soltész István, a Fémmű igazgatója

A létesítményi tűzoltók meg az állami egységek gyors beavatkozása eredményeképpen csak ötvenezer forint körüli kár érte a gyárat.

1

A Csepeli Fémmű a CSVF egyik legfontosabb gyára. Dolgozóinak száma mintegy négyezer, álló- és forgóeszközeinek értéke hozzávetőleg kétmilliárd forint.

A gyár igazgatója, **Soltész István:**

– Az említett tűzeset tavaly történt, és hosszú évek óta ez volt a legsúlyosabb tűzkárunk. De nem is a károk csökkentése miatt foglalkozunk annyit a tűzvédelemmel, hanem azért, mert ahogy a karbantartásban mindinkább előtérbe kerül a tervszerű megelőzés, a tűzrendészetben is legfontosabb a prevenció. Tehát abból indulunk ki, hogy súlyos károk származhatnak abból, ha ezt a munkát elhanyagolnánk.

2

Az említett káreset idején a létesítményi tűzoltók még kézzel vontatták ki a targoncára rakott kismotorfecskendőt. Most viszont . . ., de adjuk vissza a szót az igazgatónak!

– Láttuk, hogy ez a módszer nem jó, mert a vonulás is lassabb és az emberek is kifáradhatnak, amire a kárhelyre érnek. Ezért amikor Dittrich osztályvezető elvtárs és Gere elvtárs, a tűzrendészeti előadó elmondták, hogy a BNV-n bemutattak egy igen praktikus és olcsó lengyel tűzoltógépjárművet, elhatároztuk, hogy mi is veszünk egy ilyen Zukot.

3

A megrendelést elküldték, de kik vezessék majd az új vonulószert? Úgy döntöttek, a négy vezetőt a gyár költségén képezik ki. Szerződést kötöttek velük, s az illetők ennek értelmében kötelezték magukat, hogy amennyiben három éven belül kilépnek a gyárból, a tandíjat visszafizetik.

4

Erre azonban aligha kerül sor. A gyár az erkölcsi és anyagi ösztönzők egész sorával igyekszik magához kötni létesítményi tűzoltóit. Az igazgató lényegében az előbbiekhez sorolja azt is, hogy kamgarn egyenruhával látták el a csepeli gyár és a móri gyáregység csapatát, habár a ruha, a cipő meg a fehérnemű értéke fejenként meghaladta a háromezer forintot.

A létesítményi tűzoltók általában valamivel magasabb órabért kapnak, mint azonos beosztású munkatársaik, és legjobbjaik évente jutalomban részesülnek.

5

Gere József, a tűzrendészeti előadó valóságos kis hadsereg parancsnoka. 12 ún. fő tűzfelelős segítségével irányítja a 268 tűzfelelős tevékenységét. Túlnyomó többségük vezető beosztású dolgozó, és évente rendszeres továbbképzést tartanak a részükre.

A legjobb tűzfelelősöket ugyancsak évente jutalmazzák. Ugyanakkor a szabálytalankodók jobban tartanak a vállalati fegyelmitől, mint a hatóságunk kiszabta pénzbírságtól, holott az előbbinek nemigen akad anyagi következménye.

Súlyosabb esetben persze az illető prémiumának csökkentett összege is jelzi a vezetés jogos elégedetlenségét. Ezzel azonban csak ritkán kell élnie, mert az utóbbi években senkit sem kellett kétszer figyelmeztetni ugyanarra a szabálytalanságra.

6

A Fémműben is tisztában vannak vele, hogy a legkörültekintőbb megelőzés sem százszázalékos biztosíték a tűzesetek ellen. Ugyanakkor a legkisebb tűz is érzékeny károkat okozhat. Mert hát ama bizonyos papírbálaégés más természetű veszteségekhez képest valóban nem volt „tétel", viszont lassabb beavatkozással és tartalékkészlet hiányában értékes exportszállítás szenvedett volna késedelmet a tűzeset miatt.

Ezért azután különösen nagy gondot fordítanak saját oltófelszereléseikre. Ilyen irányú törekvéseik azonban nem mindig járnak sikerrel. Mivel például újabban folyóméterre árusítják a tömlőket, a hozzájuk szükséges storzkapcsokat külön kell megrendelni, és csak hosszas utánjárással lehet beszerezni; az elzárható sugárcső is hiánycikk, és csaknem három évig kellett várniuk egy gyűjtőre.

És másfajta manipulációk is sok bosszúságot okoznak, méghozzá egyáltalán nem az új gazdasági mechanizmus jegyében. Ha például eltörik egy búra, új lámpát kell helyette venni. „Ezek csak látszólag csekély kiadások – jegyzi meg az igazgató. Szerelőink jó néhány munkaóráját is hozzájuk kell kalkulálnunk. Ha leesik egy elosztódobozfedél, ahelyett sem kapni másikat. Új dobozt kell venni helyette. Inkább adnák valamivel drágábban, mert emiatt is sok-sok munkaóra megy veszendőbe."

7

Milliós összeget tett volna ki, ha megrendelik elektromos berendezéseik felülvizsgálatát. Ehelyett csatlakoztak a CSVF kezdeményezéséhez, és ők is elküldték szakembereiket az ilyen vizsgálatok elvégzésére képesítést adó tanfolyamra. Így csak a munkabér terheli a rezsit, és a szükséges javítások, átszerelések is gyorsabban elvégezhetők, s mindez már az itteni arányokhoz mérten sem mellékes.

A szertár előtt közben véget ért a rendkívüli foglalkozás. Tárgya volt: ismerkedés az új vonulószerrel. „Ügyesen szerkesztett masina – mondogatják a létesítményi tűzoltók. Hamarosan ki is próbáljuk, mi mindent olthatunk és végezhetünk el a segítségével."

–g–

Könnyűbúvár-felszereléssel is ellátták az új Zukot. Balról a harmadik Gere József

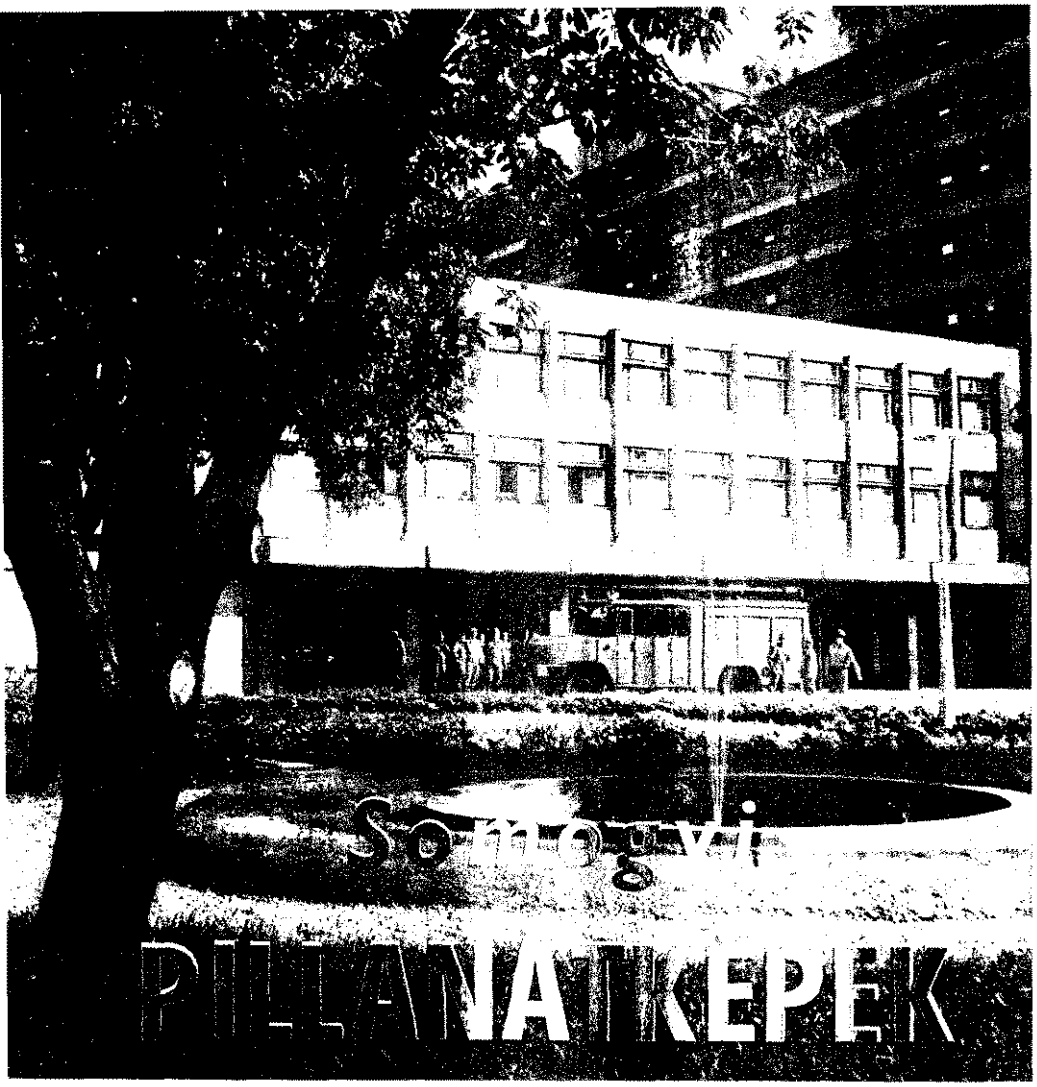

Nagy a megye, időnk is kevés volt, hogy több helyre eljussunk, vagy hogy általános képet adjunk az itteni helyzetről. Ez utóbbira egyébként, éppen az említettek miatt, nem is vállalkozhattunk. De nem is ez volt a cél, hanem egyszerűen csak az, hogy néhány jellemző epizód felvillantásával érzékeltessük az általunk tapasztaltakat.

Az új laktanyában

Harmonikusan illeszkedik a modern házak közé a kaposvári új tűzoltólaktanya. Udvara a zöldellő pázsittal, a fákkal, a sok virággal és a szökőkúttal ugyancsak szemet gyönyörködtető látvány.

Dr. Egyed Dezső alezredes, megyei parancsnok is érezhető elégedettséggel nyilatkozik:

— Mindenki kivette részét a munkából. Az elvtársak 4—4 órát ajánlottak fel a „nagytakarításhoz", de 12 órát teljesítettek. És hogy mindez mit jelentett anyagiakban, azt egy összehasonlítással érzékeltethetem leginkább.

1968-ban 10 794 Ft, 1969-ben 43 304 Ft értékű társadalmi munkát végeztek. Ugyanakkor csak az idei első félévben ennek összege már a 147 ezer forintot is meghaladta. Még alig vagyunk túl a második fél év felén, máris elvégezték saját erőből a járdaépítést, elkészült a szökőkút és befejezték a hátsó udvar egyengetését. Ez már a kongresszusi felajánlásunk volt.

Egyébként mi már a pártszervezet új vezetőségét is megválasztottuk; a titkár *dr. Bencze Béla* szds. lett.

A BM-szervek párttitkára így nyilatkozott erről a vezetőségválasztásról: „Valahogy ilyennek képzeljük el a taggyűléseket."

Társadalmi összefogással

Csiszár István fhdgy. elvtársat nagy munkában találjuk. Előtte nagy összevissza szaságban fényképek, plakátok, makettek. Ő a fő szervezője a közeljövőben megnyíló tűzrendészeti kiállításnak, amely igazi társadalmi összefogással készül. A megyei tanács 25 ezer, a vállalatok pedig 28 ezer forintot, valamint tetemes mennyiségű társadalmi munkát ajánlottak fel. A kiállítás fő célja és irányelve: a megelőző tűzrendészet propagálása. A látogatókat bizonyára elgondolkoztatja majd, hogy az utóbbi 13 év tűzeseteinek legtöbbje gyermekjátékból és öngyulladásból keletkezett. Többek között maketteken láthatják a biztonságos tűzrakást az erdőben, meg a tsz-majorok tűzrendészetilegi helyes elrendezését és a kalászosok tűzvédelmének néhány gyakorlati tennivalóját. A kiállítás udvari részén a tűzoltó felszerelések fejlődésébe kapnak majd bepillantást, és a legkorszerűbb tűzoltószereket is megszemlélhetik.

Csiszár István fhdgy. Kiss Elek an

Horváth László és Miháldinec Ferenc

Róna Imre igazgató

siófokiak kezdeményezése

Ismeretes, hogy a nyár eleji pusztító radat a tűzoltószertárakat és a felszereseket sem kímélte. A siófoki testület ezdeményezésére és felhívására gyűjtés ndult a Somogy megyei önkéntes tűzoltók özött, és 16 800 forint gyűlt össze. Elhaározták, hogy az összeget két szabolcsi rvíz sújtotta község tűzoltótestületének jánlják fel.

icsi, de tekintélyes

Somogy megye déli részén a jugoszláv atár mellett fekszik Berzence. Kis közég, tűzoltóberkekben mégis a tekintélyek között tartják számon.

32 felnőtt, 20 ifjúsági tűzoltója és 50 ártoló tagja van a testületnek. És egy lig 4 éve épült szertára, modern klubelyiséggel. Hétvégeken itt gyűlnek össze testület tagjai egy kis beszélgetésre, szóakozásra. Nyár végén jól sikerült kiránulást szerveztek. Ellátogattak Hévízre, onyódra, Badacsonyba. Hazafelé vidáman zólt a nóta a buszban: „Tűz van a faluan..." Énekelhették, mert Berzencén vek óta nem volt tűz, ami elsősorban a erületfelelősök ténykedését dicséri.

És egy érdekesség: ha valaki Berzencén parancsnokot, *Horváth Lászlót* keresi, helyettesét, *Miháldinec Ferencet* is minlig ott találja és viszont. Ugyanis ők keten a község fodrászai, és már 20 esztenje dolgoznak együtt.

A textilgyárban

Az a bizonyos „tisztítótűz"

1951-ben, kinevezése után nem sokkal örtént, amikor még javában dolgoztak a betonkeverő gépek, de már termelni is kellett.

... Hajnali négykor tüzet jeleztek a tisztítóműhelyből. Gázálarccal a fejükön együtt másztak be a tűzoltóparancsnokkal, és mentették az értékeket. Ekkor tanulta meg *Róna Imre* elvtárs, a Pamutnyomóipari Vállalat kaposvári gyárának az igazgatója, hogy a tűz, ez a jó barát, mekkora ellenséggé válhat, ha nem ügyelnek rá.

S hogy a tisztító tüze egyúttal tényleg „tisztítótűz" volt a számára is, a szó „földi" értelmében, azt a gyári viszonyok mindennél jobban bizonyítják.

Meg az az augusztusi keltezésű okmány is, amely a Tűzrendészeti Érem arany fokozatával történt kitüntetését tanúsítja.

150 + 42

150 fő létesítményi tűzoltója van a gyárnak: 6 férfi, 6 női és 3 ifjúsági raj. Mindegyik műszakban ún. műszakfelelős rajparancsnok dolgozik, s egy női és egy férfiraj, hogy adott esetben rögtön beavatkozhassanak. Ezenkívül az üzemrészekben 42 kinevezett tűzfelelős van.

lkai Ferenc tűzrendészeti előadó

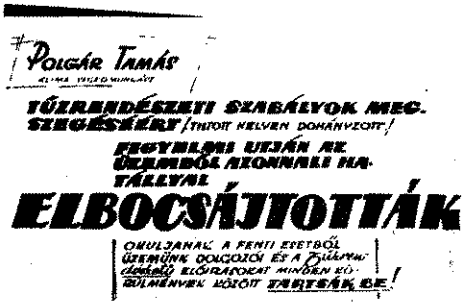

Többségük jelenleg is tűzoltó, vagy volt tűzoltó. Ők ellenőrzik és figyelmeztetik a szabálytalankodókat. Ha nem használ a szép szó, akkor a gyári vezetés hathatósabb eszközökhöz nyúl. Íme a bizonyíték, amelyet az előcsarnokban kaptunk lencsevégre.

Évenként a tűzrendészeti hónap gazdag programja, a rendszeres oktatás és a kimagasló versenyeredmények szintén azt bizonyítják, hogy itt fölöttébb komolyan veszik a tűz elleni védekezést.

Hasznos újítás

Minden üzemrész falán számozással ellátott tábla vonzza a szemet, valósággal kirí a fehér fonálrengeteg és a surrogó orsók erdeje közül. A szertárban, illetve az itteni irodán derül fény a „rejtélyre". Ide, a gyár gyengeáramú tűzjelző berendezésének a központjába vezetnek a szálak, jobban mondva *Szalkai Ferenc* tűzrendészeti előadóhoz. Ugyanis az ő ötlete volt ez az okos, szirénával egybeépített jelzőtábla. Riasztáskor, a hanghatással egyidejűleg annak az üzemrésznek a száma mögött gyullad ki az égő, ahol a baj van, így a létesítményi tűzoltók abban a pillanatban tudják, hová kell vonulniuk. A központban egyébként állandó ügyelet van, amit úgyszintén ügyesen oldottak meg: mindig egy átmenetileg könnyebb munkára beosztott dolgozó (legtöbbször várandós kismama) teljesít szolgálatot.

— kútvölgyi —

Foglalkozás a gyárudvaron. Balról a harmadik Szalay József tűzoltóparancsnok

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

FEJTÖRŐ [redacted] FEJTÖRŐ

VÍZSZINTES SOROK: 1. EZ ESETBEN EL KELL TÉRNI A MEGSZOKOTT BEAVATKOZÁSTÓL A TŰZOLTÁSNÁL. 13. Filmbeli Emília! 14. Had. 15. A liliomfélék családjába tartozik, gyógyszer is készül belőle. 16. Távbeszélő. 18. Zár. 20. Az okozat kiváltója. 22. Nála azonos hangzói. 23. Rettenetes. 26. Idegen művészet! 28. Ezen fut a horgászzsinór. 31. Azonosak. 32. Van aki nem hallgat erre. 35. Azonos betűk. 36. Nem lóg ki belőle! 37. Egy borsodi községbe való. 39. Bizonyos Pál! 41. Olaj, más nyelven. 43. Fiút! 45. SLV. 46. Helyhatározó. 48. Nevelő. 49. Az amerikai polgárháború tábornoka (ék. fel.). 50. És, több nyelven. 52. Alácsüng. 54. Nemzeti bajnokság. 55. Tanítsd. 56. Nem erős. 61. A TŰZOLTÁSNÁL LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ MÉRGEZŐ ANYAGOK (szénmonoxid tartalmánál fogva mérgezést okoz, folyt. függ. 17.)

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Sportesemény. 2. Férfinév (ék. fel.) 3. Személyemről. 4. Egres közepe. 5. Vissza: nagy piszok. 6. Hőenergia része! 7. Rag, visszafelé. 8. Vissza: ipari növény. 9. Mint előző kettő, de hatalmas !! 10. Aga betűi. 11. Tűz elleni védekezés. 12. Kooperáció kezdete! 17. VÍZSZ. 61. FOLYTATÁSA (lehet fehér, vagy vörös, mindkettő égésénél igen veszélyes mérgező gáz keletkezik, folyt. függ. 19.) 19. FÜGG. 17. FOLYTATÁSA (igen veszélyes és mérgező, 0,08 % koncentráció esetén halált okoz). 21. Ősi magyar férfinév. 24. Naptári idő. 25. Történés. 26. Egészen kicsi. 27. Mond valamit. 29. Rába, németül. 30. Állat lakhelye. 33. Azonosak. 34. Fém. 36. Evente rendezik Budapesten (röv.). 38. Vissza: román pénzek. 40. Szünteti-e a tüzet. 42. Diákjait megírták! 44. Libibóka teszi. 47. Nagyon dicséré. 48. Aggódni kezd. 51. Mint 38, de nem fejtetőn! 53. Tetejére. 56. Mint 31. 57. Azonosak! 59. Kettősbetű, visszafelé. 60. Hangtalanul nézi!?

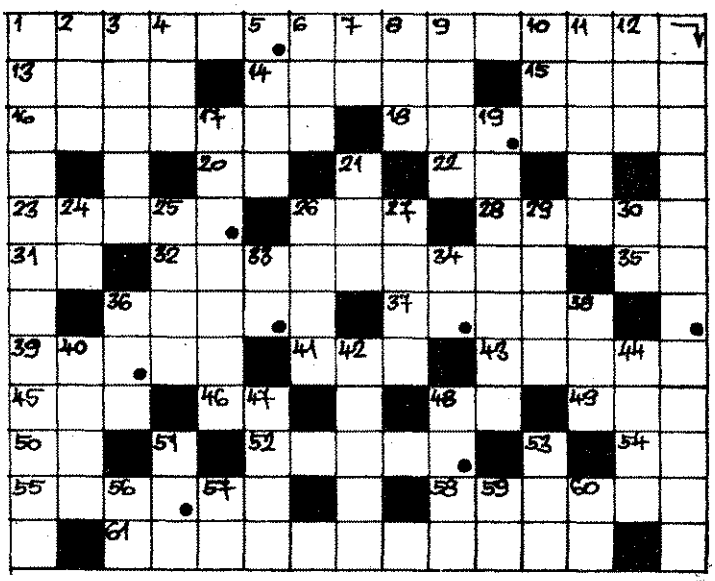

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízszintes 1., 61., függőleges 17. és 19.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely szintén egy mérgező anyag.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. október 20.

K. I.

A 9. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: VILLAMOS BERENDEZEST TARTALMAZÓ LÉTESÍTMÉNY; A FESZÜLTSÉG-MENTESÍTEST.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: SZAKÉRTŐ.

Könyvjutalmat nyertek: Józsa István, Budapest; Szányi István, Nagykanizsa; Varga Lőrinc, Egyházasfalu.

A nyereményeket postán küldjük el.

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9–11. TELEFON: 313–700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre, 18,– Ft. Számlaszám: 235–90151–1108.
70.3073/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index: 25 804

Messzire repül a gránát Németh Gé
őrm. kezéből

O ELMI ÖTPRÓBA

Szeptember 23-án az Elektromos SE Latorca utcai sporttelepén és a Mexikói úti lőtéren rendezték meg a Tűzrendészet 1970. évi honvédelmi ötpróba-versenyét.

Lövészetben, súlyemelésben, 800 méteres síkfutásban, kézigránát-dobásban, valamint 100 méteres úszásban nyolc csapat mérte össze tudását. Az egyéni és csapatversenyen szoros küzdelemben az alábbi eredmények születtek:

CSAPATBAN:		EGYÉNIBEN:	
1. Budapest	986 p	1. Buzdor Pál tiz. (Győr m.)	344 p
2. Győr m.	969 p	2. Iszlai Lajos szkv. (Győr m.)	343 p
3. Csongrád m.	937 p	3. Németh Géza őrm. (Budapest)	338 p

(Kútvölgyi Mihály képriportja)

Vízvári István, a budapestiek versenyzője

méteres
gyik id
nak fin

dor Pál, az egyé-
első a 95 kilós
súllyal

Török János törzsőrmester, Szabolc
megyei versenyző

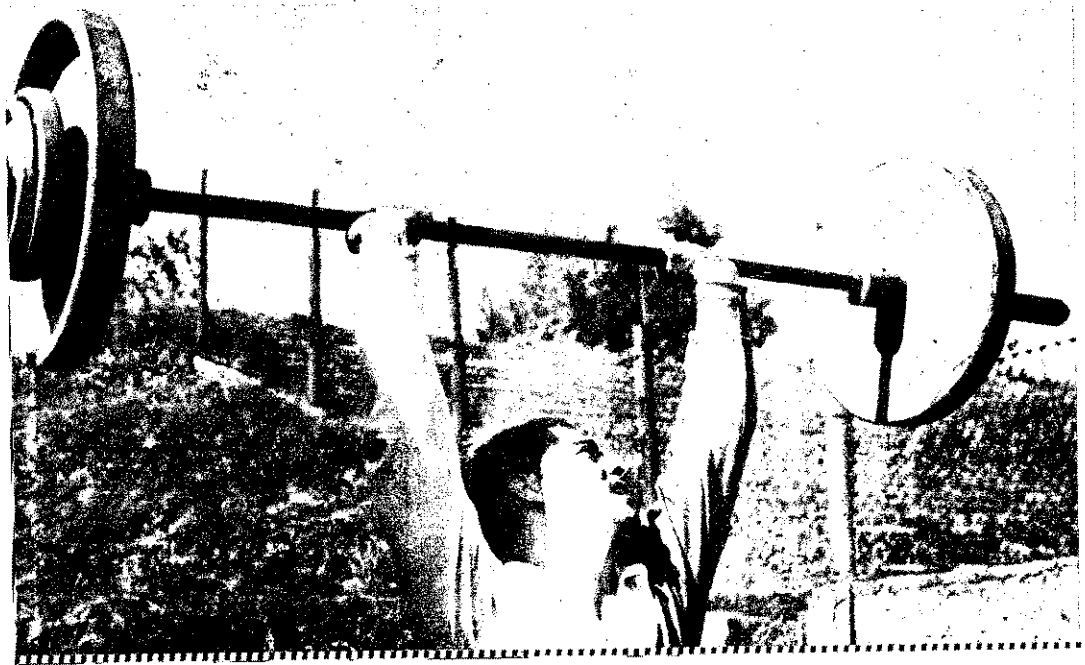

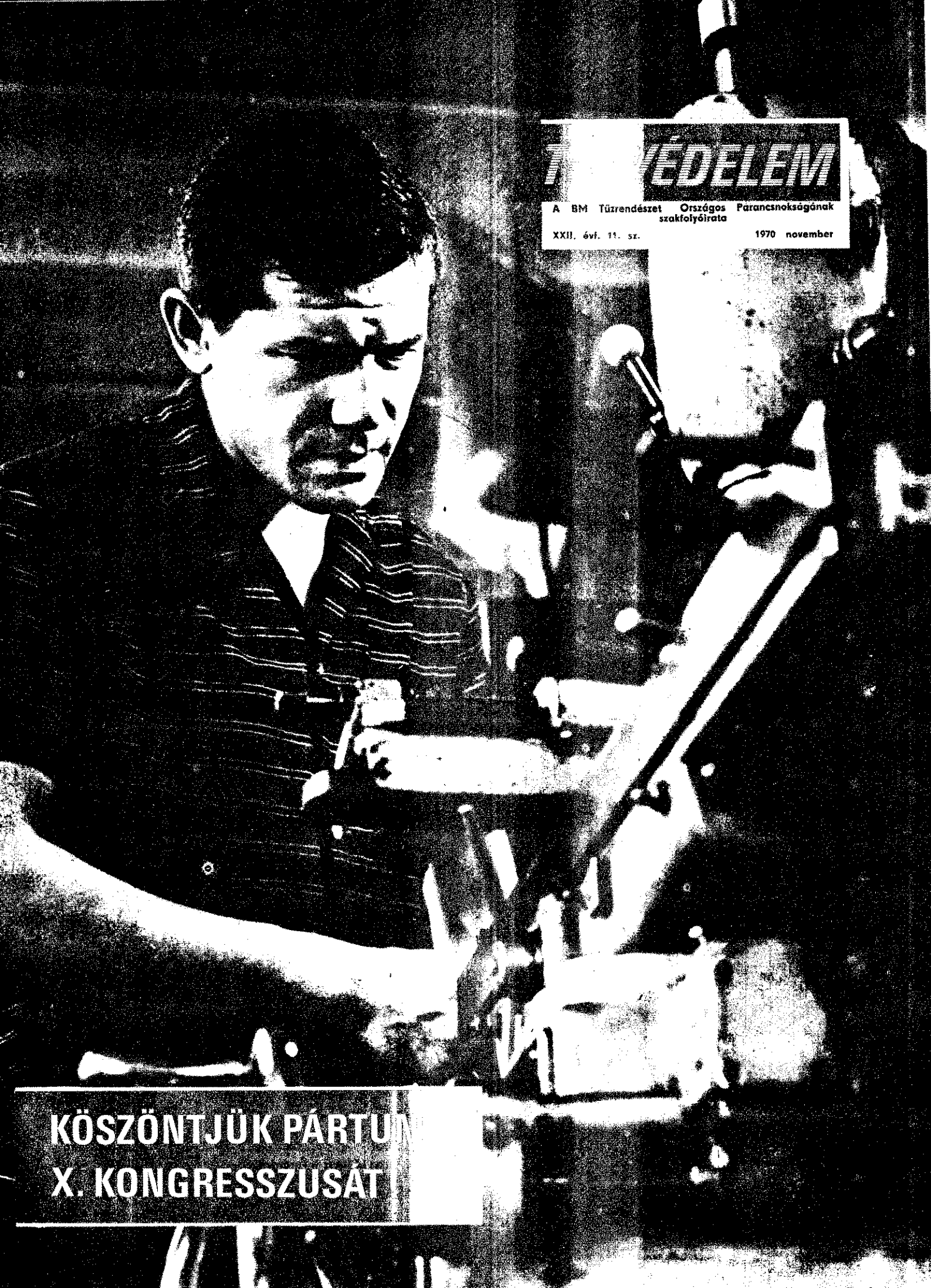
TŰZVÉDELEM
A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
XXII. évf. 11. sz.
1970 november
KÖSZÖNTJÜK PÁRTUN
X. KONGRESSZUSÁT

HÍREK • ESEMÉNYEK

A X. kongresszusra készülődés jegyében október 16-án tanácskoztak a Belügyminisztérium kommunistái. A pártértekezleten megjelent és felszólalt Biszku Béla elvtárs, a Politikai Bizottság tagja, a KB titkára. A plénum ismét Anda János elvtársat választotta meg a BM-Pártbizottság titkárának

Vajdaság

A közelmúltban emlékezt meg Jugoszláviában a vajda gi tartományi tűzoltószövets 20 éves fennállásáról. Kos leczky Sándor tű. alez., Baran megyei parancsnok vezetésé magyar küldöttség is részt v az ünnepségen; a román tűz tóság ugyancsak képviselte magát a jubileumi esemény

A program keretében Zren ninban tartományi tűzoltóv senyen mérték össze felkészü ségüket a községi verseny legjobb önkéntes rajai.

A férfirajok a magukkal l zott felszereléssel száraz és zes gyakorlatot mutattak be;

Filmesek látogattak október 12-én a Tűzoltó Múzeumba, hogy egy „békebeli" gőzfecskendőn örökítsék meg a „Kapaszkodj a fellegekbe" című új magyar film egyik jelenetét

Összevont gyakorlat Kevermesen

A kevermesi önkéntesek szeptember 20-án a dombirat és a nagykamarási tűzoltók bevonásával összevont vizesgyak latot tartottak a helyi diákotthonban.

Feltételezés szerint a tűz az I. emeleti hálószobák egyi ben keletkezett. Az egységek, felderítés után, E sugarak r gasba szerelésével avatkoztak be a ködgyertyákkal jelképe tűz oltásába. Néhány diákot az ablakon át mentőkötéllel ere tettek le, végül önmentéssel fejezték be a feladat végrehajtá

Simon György

tű. alhdgy.
1921—1970

Garabuci Gyula

tű. őrm.
1933—1970

Egyidőben mentették a diákokat a sugár magasba történő szerelésével

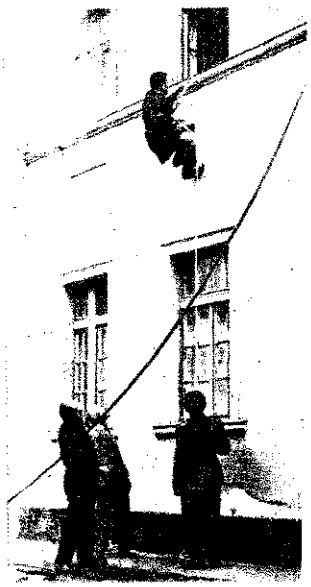

A gyakorlat befejező r az önmentés

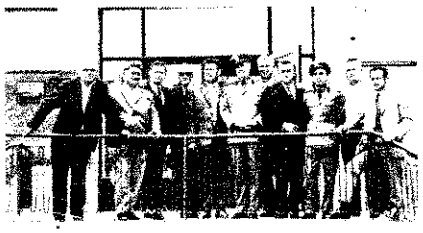

A tüzoltószövetség vezetősége, tagjai és a vendégek a szövetség épülete előtt

jubileum

utóbbinál a célponton elhelyezett 1 literes vizesedényt kellett sugárral „lelőniük".

Az úttörők kézi fecskendővel végrehajtott szerelése és az ezt kiegészítő labdajáték is sikert aratott.

Küldöttségünk tagjai a szövetségben rendezett tanácskozáson a résztvevőket kölcsönösen érintő szakmai kérdésekről folytattak hasznos beszélgetést a vendéglátókkal.

Munkában a szerelést értékelő bizottság egyik tagja

A résztvevő rajok egyike

A TIZEDIK pártkongresszus

Írta: Székely József tű. alezredes

1970 többszörösen is jubileumi esztendejének újabb kiemelkedő eseményét, pártunk X. kongresszusát köszöntjük. Nem csupán szép jelkép, hanem történelmünk belső összefüggéseinek is kifejezője, hogy a lenini centenárium évében immár tizedik kongresszusát tartja rövidesen a negyedszázada új államot alapított dolgozó nép élcsapata.

A halhatatlan Lenin volt a nagy Szovjetunió megteremtője, az ő vörös csillagos katonái hozták el népünknek az ezer év óta áhított szabadságot, és a Szovjetunió önzetlen segítségének köszönhetjük elsősorban, amit népünk ez alatt a 25 esztendő alatt alkothatott.

A tizedik pártkongresszus nem csupán pártunk, hanem egész dolgozó népünk számára kiemelkedő jelentőségű esemény, sőt mi több: szerte a világon, barát és ellenség egyaránt figyelemmel kiséri majd a kongresszusi tanácskozásokat. Ezek központi témája mindannyiunkat legközvetlenebbül érintő feladat: a szocializmus teljes felépítésének meggyorsítása.

Mint minden alapvetően fontos kérdésben, pártunk ezzel kapcsolatosan is a széles nyilvánosság elé tárta megvitatás és kiegészítés céljából a kongresszusi irányelvekben vázolt célkitűzéseit. Az irányelvek a forradalmi munkásosztály következetes marxista–leninista platformjáról, a nemzetközi munkásmozgalom és dolgozó népünk iránti felelősségérzettől áthatva értékelik és elemzik a szocializmust építő társadalmunk helyzetét, fejlődését. Rámutatnak a fejlődést elősegítő s ezért erősítésre váró pozitív tendenciákra, és ugyancsak mélyreható elemzését adják a gyorsabb előrehaladást gátló tényezőknek.

A pártszervezetekben már augusztusban, szeptemberben megkezdődtek a kongresszusi előkészületek. Sok-sok ezer javaslat és észrevétel hangzott el az irányelvekkel és a szervezeti szabályzat tervezetével kapcsolatosan, és sor került az új vezetőségek megválasztására.

Habár nem teljes a helyzetképünk, úgy érzem, hogy a tűzrendészeti szervek pártszervezetei is általában kommunista felelősségérzettel vettek részt e két fontos pártdokumentum vitájában és a vezetőségválasztásban. Segítő szándékú észrevételeik, az új tisztségviselőkkel szemben támasztott igényességük biztató a jövőre nézve.

A BM Tűzrendészet fejlődésében eddig is jelentős érdemeket szereztek a pártszervezetek. Eredményes munkát végeztek a személyi állomány erkölcsi, politikai nevelésében, sikerrel mozgósították az előttünk álló feladatok végrehajtására. Ők kezdeményezték és szervezték a jubileumi év és a kongresszus tiszteletére tett értékes vállalások teljesítését is.

A leköszönő vezetőségek csaknem mindenütt joggal számolhattak be arról is, hogy az MSZMP Politikai Bizottságának ismert határozatai óta jelentős fejlődés következett be a pártszervezetek és a parancsnokok együttműködésében.

Ebben a hónapban lesz egy éve annak, hogy pártunk Központi Bizottsága nagy fontosságú határozatot hozott a Belügyminisztérium szerveinek tevékenységéről. Mint ismeretes, ebben a mi szerény munkálkodásunkat is elismerésben részesítette.

A határozatban foglaltak hosszabb időszakra megszabják munkánk főbb irányait. A jövőben is megkülönböztetett gondot kell fordítanunk a párt politikájának egységes értelmezésére, valamint arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk a párt-, állami és társadalmi szervekkel való szoros együttműködésre, s – beleértve társadalmi segítőink százezres táborát is – tömegkapcsolataink erősítésére.

A Központi Bizottság szerveink alapvető kötelességévé is tette a szocialista törvényesség következetes érvényre juttatását. Ez pedig egyet jelent a dolgozó nép életét és vagyonát védő rendelkezések következetes végrehajtásával.

A mindezzel összefüggő és szerteágazó feladatok végrehajtására csak politikailag és erkölcsileg szilárd személyi állomány képes. Ilyen vonatkozásban az általában kedvező összkép ellenére sem hunyhatunk szemet az itt-ott tapasztalt olyan negatív jelenségek láttán, mint a kispolgári életfelfogásra jellemző elvtelenség, elkényelmeskedés, a túlzott anyagiasság, valamint a szolgálati feladatokkal járó kötelmeknek a „demokratikus" jogok állítólagos csorbításaként való feltűntetése.

Központi Bizottságunk sikeres esztendőről számolhat be kongresszusi jelentésében. Az új gazdasági mechanizmus bevezetésével – ha még nem mindenütt a kívánt mértékben – egészségesebbé vált gazdasági életünk vérkeringése. A népgazdaság rohamos fejlődése olyan újabb tennivalókat hárít ránk, amelyekre idejében fel kell készülnünk.

A IX. pártkongresszust követően szélesedett és a korábbihoz képest gazdagabb tartalmat nyert a szocialista demokrácia. További fejlődésünk fontos feltétele államgépezetünk tökéletesítése s állami szerveink munkájának színvonalasabbá válása.

Minderről sok szó esik majd a kongresszusi tanácskozáson, és iránymutató határozatokat hoznak majd. Alapvető kötelessége egész személyi állományunknak, hogy igényesebb és fegyelmezettebb munkával, a népvagyon feletti éberebb őrködéssel járuljon hozzá a kongresszusi határozatok sikeres végrehajtásához.

Az utóbbi hónapokban örvendetesen megélénkült az élet pártszervezeteinkben. Jó lenne, ha nem törne meg ez a lendület, hanem fokozódna az előttünk álló nem kevés és cseppet sem könnyű tennivalókra való eredményes mozgósítással.

SZAK A MESTERSÉG?

Tűzoltók közötti vagy róluk folytatott beszélgetésekben gyakran felmerül a címben említett három, de voltaképpen egyetlen kérdés. Ezúttal nem abból a szemszögből vizsgáltuk, miként vélekednek erről a köztudatban, bár ez is igen érdekes lenne, hanem három egység különböző beosztású tűzoltóitól kértünk véleményt és egy kicsit választ, s nem pedig a végső szentencia kimondását, mert arról, amit hallottunk tőlük, itt-ott lehet és érdemes is vitatkozni. Kíváncsian várjuk olvasóink hozzászólását az elhangzottakhoz és magához a témához.

Török Győző szds., tűzrendészeti előadó (XIII. ker.)

– Amikor 1957-ben sporttisztként a tűzoltóság állományába kineveztek, már vízóraműszerészi, technikusi és vízmesteri szakképzettséget is szereztem. Szerettem ugyan a korábbi foglalkozásomat, de mint válogatott kerékpárosnak a Dózsa szineiben megfelelőbb lehetőségem adódott a versenyzésre. Így azután mindenféle tűzoltói előképzettség, de mondhatnám: különösebb hivatásszeretet nélkül kerültem a testülethez. Ekkor még minden energiámat a jobb sporteredmények elérésére összpontosítottam. Emellett azonban a reám bízott szakmai feladatoknak is igyekeztem eleget tenni. Még akkor sem merült fel bennem, hogy életre szóló hivatásként választom ezt a szolgálatot, amikor vizsgát tettem a tiszti iskola levelező tagozatán.

Úgy érzem, akkor változott meg a szemléletem, amikor befejeztem az aktív sportolást, és családot alapítottam. Ekkor már tűzrendészeti előadóként dolgoztam, s egy reám bízott területért feleltem. Tulajdonképpen akkor tudatosodott bennem, hogy mi mindent kell pótolnom, és milyen sokoldalú ismeretek szerzésére kell állandóan törekednem, hogy mindennapi kötelességemet teljesíthessem.

Az igazat megvallva, eddig még nem igen mélyültem el annak vizsgálgatásában, hogy tulajdonképpen melyik jelző a legtalálóbb a mi munkánkra. Ennek ellenére szerintem a szóban forgó kérdésre csak egy helyes válasz lehet, s e szerint a tűzoltói szolgálat mindenekelőtt olyan hivatás, amely sokoldalú ismereteket és gyakorlati jártasságot követel.

Szőke Márton ftőrm., instruktor (X. ker.)

– 1954 óta vagyok tűzoltó. Az istrukt tanfolyam elvégzéséig vonulós és járőr b osztásban dolgoztam, majd rövid ideig Egyesült Vegyiművekben, utána 10 éven

Szabó János ftőrm., rajparancsnok (XIII. ker.)

– Véleményem szerint a tűzoltói foglalkozás nem szakma, hiszen a polgári életben sem ismerik el annak. Igaz viszont, hogy ahhoz, hogy a tűzoltó derekasan megállja a helyét, legalább olyan speciális gyakorlati ismeretekre kell szert tennie, mint egy jól képzett szakmunkásnak.

Sőt a legtöbb beosztásban – így a raj- és őrségparancsnokiban is – a rendeletekkel, jogszabályokkal is alaposan tisztába kell lennie.

Mesterségnek sem tekinthető a mi foglalkozásunk, legfeljebb csak olyan értelmezésben, hogy aki a testületnél a szükséges ismereteket már alaposan elsajátította, és elegendő gyakorlati tapasztalatot is szerzett, az idővel valóban mesterévé válhat hivatásának.

Csaknem húsz éve vagyok tűzoltó, de még nemigen ötlött fel bennem, hogy jobb lett volna más életpályát választani. Szeretek vonulni, s hogy miért, nem szükséges részleteznem. Mint egykori kiképző gyakran összehasonlítgatom, hogy annak idején milyen körülmények között kezdtünk, s milyen segítséget kaptunk a szükséges ismeretek elsajátításához, és most hogyan foglalkoznak az újonnan a testülethez kerültekkel. Ig a követelmények is jóval magasabbak lett

Igen jó kezdeményezésnek tartom újonctanfolyamot, mert mint rajparancsn nak nem kevés gondot okozott a több szolgálatot teljesítő és a minden szak ismeret nélkül hozzánk került újoncok egy tes oktatása.

A tiszthelyettesi iskolát is üdvözlöm, nem mindenben értek egyet a hallgatók választásával, mert tudomásom szerint el gé magas az újoncok arányszáma.

Hogy miképpen függ össze mindez a tett kérdéssel? Nos, nézetem szerint a talmasabb kiképzésre törekvés minden zonnyal elmélyíti majd ennek a szakmá – vagy nevezhetjük mesterségnek – a h tásszeretetét.

De visszatérve a „szakmára": néze szerint érdemes lenne felülvizsgálni a r készültségi szolgálatot ellátó legénys állományúak jelenlegi továbbképzését, r az a véleményem, hogy ez jelenleg elé egysikú, és így némi nehézséget okoz átállás, ha vonulós szolgálatba kerülnek.

HIVATÁS ?

Kőbányai Textil 2. sz. fonótelepén instruk-
rként teljesítettem szolgálatot. Jelenleg
odai szolgálatot látok el.

Szerintem, hogy szakma, mesterség vagy
vatás-e a mi foglalkozásunk, ezt nem le-
et egymástól elhatárolni. Például egy in-
ruktornak ahhoz, hogy becsülettel ellát-
assa feladatát, elsősorban hivatásszerető-
ek kell lennie. Ebből adódóan azonban
éles körű politikai és szakmai ismereteket
kell szereznie. Ezenkívül sok olyasmihez is
tenie kell, amit nem tanitanak: meg kell
lálnia a közös nyelvet a gondjára bízott
zem dolgozóival, mert bármit mond vagy
sz, intézkedésével testületünk egészének
kintélyét erősíti vagy éppen gyengíti.

S mindez még távolról sem elég, mert
áresetek alkalmával árgus szemmel figyelik,
ogyan irányítja az első beavatkozást.

Hosszú instruktori szolgálatom során azt
tapasztalatot szűrtem le, hogy a jó tűzol-
nak minden alkalmat meg kell ragadnia
mereteinek bővítésére, mert az egyenruha
a rendfokozat még nem ad tekintélyt.
lindenekelőtt hozzáértés, kulturált magatar-
s kell ahhoz, hogy ne csupán hatósági
emélynek, hanem nélkülözhetetlen part-
ernek is tekintsék a tűzoltót.

Bene Sándor

törm., I/3-as (XXII. ker.)

Előző munkahelyemen, a Zománcedénygyárban megtetszett a tűzoltók gyakorlatozása, eközben határoztam el, hogy én is az leszek. Azóta 15 év telt el, és nem bántam meg, hogy így választottam. Foglalkozásomat élethivatásnak tartom. Mint I/3-as, csak kis csavar vagyok a tűzoltás gépezetében, de mindig azzal az érzéssel rádiózok, hogy az én feladatom pontos ellátásától nagyon sok függhet. A feltett kérdésre, gondolom mások is azt válaszolták, hogy a hivatáson van a hangsúly. Mert hiszen csakis ez adhat például olyan indítékot, hogy ne sajnáljuk az időt az önképzésre, ami szerintem legalább olyan fontos, mint a „hivatalos" továbbképzések.

Úgy gondolom, az a hivatásszerető tűzoltó, aki az ilyen pluszokat sem érzi terhesnek.

Kaszás János

törm., rajparancsnokhelyettes (XXII. ker.)

– Eredetileg mezőgazdasági munkás voltam. Még 1950-ben falumbeli tűzoltók elbeszélései ösztönöztek e foglalkozás választására. Azóta nagyon szeretem ezt a munkát. Két évtizede vonulok káresetekhez, három éve rajparancsnok-helyettes vagyok.

Az én véleményem, hogy aki ezt a szolgálatot nem hivatásának tekinti, az egyszerűen nem is nevezhető tűzoltónak. Lelkesedés és hivatásszeretet az alapja a mi munkánk végzésének.

Szakmának semmi esetre sem nevezem foglalkozásunkat, habár kétségtelen, hogy sokoldalú jártasságot követel. Inkább úgy mondanám: feltétlenül „speciális" szakmai képzettség szükséges hozzá.

Mesterségnek is csak testületünkön belül nevezhető, éspedig olyan értelemben, hogy az, aki valóban hivatásának választotta e foglalkozást, kellően elsajátította a szükséges ismereteket és gazdag gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik, tekinthető a tűzoltás „mesterének".

(K. G.—K. M.)

Gulyás Ferenc

ftőrm., gépkocsivezető (X. ker.)

– Egy évvel a kinevezésem után, 1951-ben végeztem el a gépkocsivezetői tanfolyamot. Azóta is vezetek. Nyolc éve az a megtisztelteltetés ért, hogy rámbíztak egy értékes, speciális szert, a Magirus habbaloltó-gépjárművet. Ritkábban kerül sor ugyan a vonulására, mint a többi gépjárművünknek, de csupán a mi kerületünkben 11 olyan kiemelt létesítmény akad, amelyben bármely pillanatban szükség lehet a működésére.

Szeretem beosztásomat, s úgy vélem, hogy az kétszeresen is szakma, mert a szokástól eltérő különleges követelményeket is támaszt velünk, tűzoltó-gépkocsivezetőkkel szemben. Úgy gondolom, beosztásom mindenekelőtt hivatás, de éppen ezért nem kevés mesterségbeli tudást is követel. Ezért nem sajnáltam a fáradtságot, és középfokú gépkocsivezetői meg könnyűgépkezelői tanfolyamot is végeztem. A gépnek ugyan nincs lelke, de igazából csak hozzáértő kezeknek engedelmeskedik.

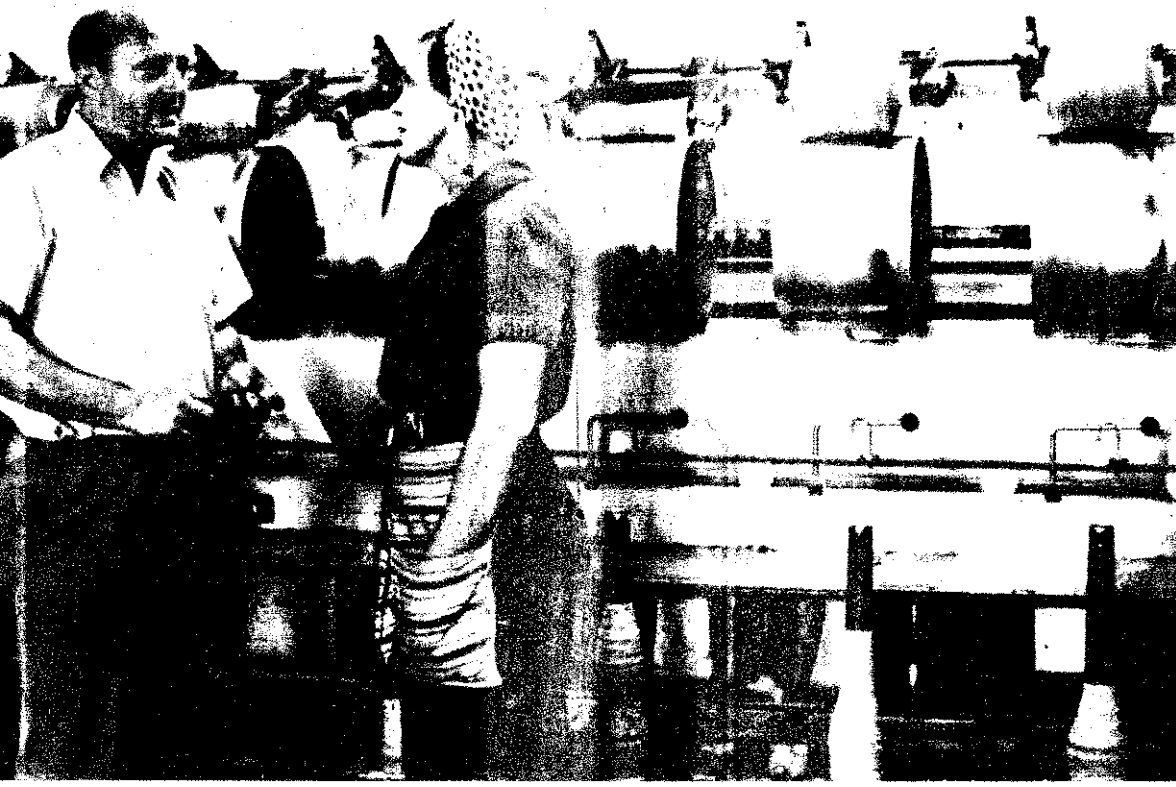

Bauer Ferenc üzemvezető a fonodában az egyik munkásnővel

Elavult s ráadásul igen rossz állapotban levő gépekkel folyt a termelés, a raktárak 120 vagonos kapacitása hamarosan kevésnek bizonyult. Egyre nagyobb lett a zsúfoltság, és mind többször keletkezett tűz.

A folytatás

A termelést viszont növelniük kellett, bár ehhez hiányoztak a megfelelő feltételek.

Az 1960-as évek elején ritka volt az olyan nap, amikor a tűzoltóságnak ne kellett volna 5-ször 6-szor is kivonulnia a gyárba.

Legtöbbször a tépés okozta a bajt. E művelet során szinte pehely lesz a tenyérnyi nagyságú vagy még ennél is kisebb rongydarabokból.

Faágyazatba erősített acélszöges hengerű gépek végzik a tépést. Ez a folyamat 50—60 C fokos hőfejlődéssel jár, a feldolgozott anyag gyulladási hőmérséklete általában 200 C fok.

A tépőgépeket kezdetben hi-

Egy tanulmány margójára

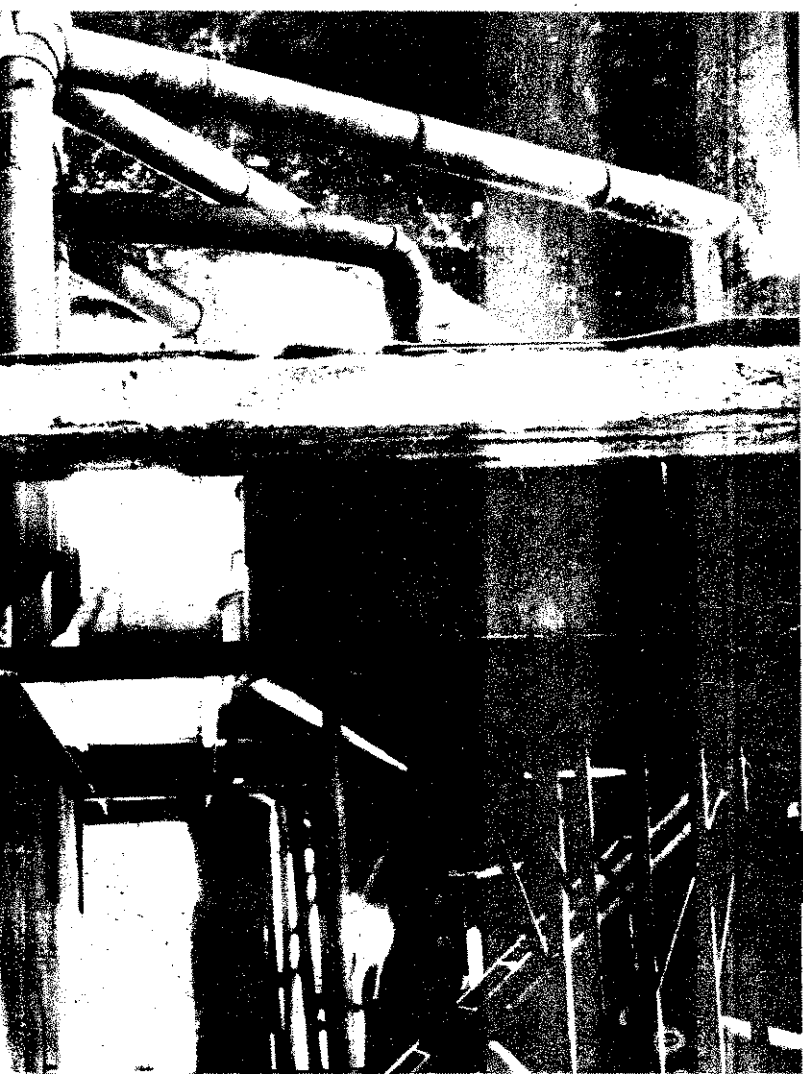

Lapunk szeptemberi számában röviden már hírt adtunk róla, hogy a Baranya megyei tűzoltók versenyének keretében érdekes tanulmányok is készültek, s ezek egyike Brovinszki Mihály őrnagyé. A mohácsi járási és városi parancsnok a TEMAFORG itteni vállalatának tűzrendészeti fejlődését dolgozta fel.

Mohácson járva felkerestük a vállalatot, és az ott látottakkal, hallottakkal kiegészítve a tanulmányban olvasottakat, igen érdekes megoldásokat találtunk.

A kezdet

Az 1900-as években igen sok faszerkezettel létesült épület eredetileg bőrgyár, a felszabadulás után pedig évekig raktár volt. 1954-ben kezdtek benne üzemszerű tevékenységet. 1957-ben gépesítették az üzemet; megkezdődött az ide szállított textilhulladékok feldolgozása.

hetetlenül korszerűtlen elszívóberendezéssel látták el. Valamennyi gép elszívórendszere össze volt kötve. A port és hulladékot egy félig-meddig pinceszerű porkamrába fúvatták. Minden lehetőség adva volt, hogy a tűz egyik géprő a másikra átterjedjen. Egy-egy tűz után órákig tartott a parázsló anyagok eltávolítása az elszívócsatornákból.

Tűz esetén a dolgozók az erős füstképződés miatt rendszerint kimenekültek a gépteremből, és meg sem kísérelték az oltást.

Mi történt ezután?

Keller Gyula műszaki vezető a továbbiakra így emlékszik vissza:

— Minthogy egyre növekedett a termelési értékünk, és az üzem mind több embernek adott kenyeret, jelentősebb beruházási keretre viszont nem számíthattunk, sürgős megoldást kellett találnunk a sorozatos tűzesetek megelőzésére. Ehhez igen nagy támogatást kap-

A vizes porleválasztóval sikerült kihúzni a roppant veszélyes üzem egyik „méregfogát”

unk a tűzrendészeti hatósá-
októl.

Segítségükkel igyekeztünk ki-
küszöbölni az objektív és szub-
ektív okokat:

1 A tűzeseteket nemcsak a már említett körülmények kozták, és nem csupán az el-
zívócsatornák nem kellő tiszti-
ása segítette elő a tűzterjedést.
A tűzkeletkezések időpontja ar-
ól árulkodott, hogy a műszak-
áltás előtti időszak a legveszé-
yesebb, amikor a művezetők is
dminisztrálgatással vannak el-
oglalva.

2 A porkamra előtt elektro-
mágnessel működő elzáró-
ublert szereltek fel, a gépeket
edig fékező berendezéssel lát-
ák el, mert korábban kikap-
solás után 40—50 másodpercig
zabadon futottak. Minden gép-
ez 1—1 24 mm-es gumitömlőt
zereltettek a gyorsabb beavat-
ozás céljából. Nyíthatóvá tet-
ék az ablakokat, és jelentősen
ővítették a város határában
evő raktárat.

3 Korszerűsítették a porkam-
rát, kb. 90 db lenvászon-
ól készült porzsákot helyeztek
l benne. A porkamra kettős
yílászárót kapott, éghető födé-
ne alatt 60 centis üveggyapot-
zigetelést alkalmaztak.

1965 októberében az egyik
épőgépnél tűz keletkezett, és
tűz átterjedt a porkamrára,
nielőtt az elektromágnes lezárt
volna.

A kettős nyílászáró miatt
azonban a lángok nem veszé-
yeztethették az üzemet.

A kár csak 21 ezer forint
volt, de a tűz súlyos sérülést
ő halált is okozhatott volna,
nert akadt olyan dolgozó, aki
óformán az utolsó pillanatban
udott kimenekülni.

A matracüzemben kül- és belföldön egyaránt keresett árucikk készül hulladékból

Vizes porleválasztás

A mohácsi tűzoltók a káresetet követően több közös gyakorlatot tartottak az itteni létesítményi tűzoltósággal.

A porelszívást azonban minél előbb ideglenesen meg kellett oldani. A tűzrendészeti hatóság javaslatára először a közeli Duna-partra vezették a port, és egy tartály vízbe fúvatták be. Ez adta az ötletet a vizes porleválasztásos rendszer kidolgozásához.

Keller elvtárs röviden így jellemezte ezt:

— A tépőgépektől 1—1 5000 köbméter/ó teljesítményű ventillátor szívja el a porral telített levegőt. A porkamrában 500 liter vizet tartalmazó edények vannak. A berendezés a ventillátor által beszívott levegőt a tartályok fölé kényszeríti, és a por elnyelődik. Ezzel sikerült kihúzni az üzem egyik „méregfogát".

Persze ezt követően is akadtak izgalmas pillanatok, sőt órák. Egyszer például összepréselődött olajoskannát találtak egy rongybálában, máskor pedig lenkence került a tépés előtt használt emulziós oldatba. A 2000 kg-nyi anyagban 24 óra állás után öngyulladás következett be.

Gyorsan intézkedni kellett a hasonlóan szennyezett többi áru összegyűjtésére. Több mint négy napig tartott, mert a lenkence színe megegyezett az emulziós oldatéval.

A hatvanas évek közepétől lépésről lépésre sikerült korszerűsíteni az üzemet. Több részét átépítették.

A távlatok

Bauer Ferenc üzemvezető így látja a jelenlegi helyzetet és a jövő perspektíváját:

— Amellett, hogy megszigorítottuk a fegyelmet és az üzemi rendet, a tépődobokat például megszámoztattuk, és naplóban kell rögzíteni, milyen javításokat végeztek rajtuk, és mikor szorulnak ismételten javításra, lehetőségeinkhez mérten növeltük a létesítményi tűzoltóság ütőképességét. Most már minden műszakban vannak tűzoltók, és többször is sikeresen avatkoztak be kisebb tüzek alkalmával.

A mohácsi parancsnokságnak igen sokat köszönhetünk. Segítségükkel vált lehetővé, hogy évről évre fejleszthessük üzemünket, amely ma már mintegy 550 dolgozót foglalkoztat.

A nálunk feldolgozott hulladékanyagból értékes hazai sőt exportcikkek készülnek. Nem egy Renault kocsiba például általunk készített üléseket szerelnek be, mert a műbőr erre a célra alkalmatlan. De matracaink és más termékeink is igen keresettek. Reméljük, belátható időn belül a zsúfoltságot is csökkenthetjük. Addig azonban még sok a tennivalónk, hogy a hatvanas évek tűzesetsorozata ne ismétlődhessen meg, és forint meg valuta legyen az ide szállított hulladékokból, ne pedig a tűz martaléka. **(G. R.—K. M.)**

AZ ELSŐ VERSENY

A Növényolajipari és Mosószergyártó Országos Vállalat a Kőbányai Növényolajgyárban rendezte meg a felügyelete alá tartozó gyárak első tűzoltóversenyét. Gulyás József műszaki igazgató megnyitó beszédét követően két vidéki és három fővárosi gyár létesítményi rajai mérték össze tudásukat elméletben és 800-as szerelésben. A győzelmet szoros küzdelemben a rákospalotaiak szerezték meg a csepeli, kőbányai, nyírbátori és győri rajok előtt. A győztes raj 4 ezer forint pénzjutalmat kapott, a helyezettek háromezret, kétezret, ezret, illetve tárgyjutalmat.

Képünkön: a verseny egyik izgalmas jelenete.

„Nálunk mindenkinek tűzoltónak kell lennie”

Beszélgetés dr. Simon Pállal, a Dunai Kőolajipari Vállalat igazgatójával

— Milyen fejlődést ért el a DKV, és mik a perspektívái?

— Kilenc esztendővel ezelőtt a vállalat főmérnökének társaságában jártam először Százhalombattán. Egy jókora kukoricatábla négy sarkánál rámutatott egy-egy karóra, majd négy másikra, és közölte, hogy az egyik helyen lesz a finomító, a másikon pedig a tartálypark.

Számomra hihetetlenül gyorsan elröppent ez a kilenc esztendő. Jelenleg Százhalombattán üzemel hazánk egyik legnagyobb kőolajipari feldolgozó vállalata. Néhány hét múlva jubilálunk, tekintve, hogy sor kerül a tízmilliomodik tonna kőolaj feldolgozására. Ez igen magas szám, hiszen a felszabadulás előtt hazánkban mindössze 250 ezer tonna volt a legnagyobb kőolajipari feldolgozó vállalat kapacitása.

Jellemző a fejlődés ütemére, hogy míg 1965-ben az egymillió tonnás desztilláló lépett működésbe, 1968-ban pedig a kétmillió tonnás, addig ma már kezdenek kibontakozni az épülő hárommilló tonnás körvonalai. A tervek szerint 1972-ben helyezzük üzembe.

Finomítónk névleges kapacitása jelenleg 3 millió tonna. Jelenleg tíz termelőüzemünk működik. Idén létesül újabb kettő, s belátható időn belül harmincra növekszik a számuk.

Távlatainkra jellemző, hogy Százhalombatta 1980-ra évi 8 millió tonna kőolajat fog feldolgozni.

Természetesen nemcsak itt, Százhalombattán növeljük a tartályparkunkat, hanem csővezetékek rendszere köti majd össze a bővülő vagy újonnan létesülő bázistelepekkel.

— Ezzel összefüggésben Ön szerint milyen tűzrendészeti problémák vetődnek fel?

— Ha továbbra is a jelenlegi szabványok szerint folyna a tartálytelepítés, tehát a 10 ezres tartályok jelentenék a felső határt, akkor tíz éven belül Magyarország területén aligha akadna elegendő hely tartálytelep létesítésére.

Persze világszerte hasonló problémák vetődtek és vetődnek fel. Külföldön ma már a 80 és 100 ezres fix és úszótetős tartályok sem ritkák.

Nemrégiben megtekintettem Hamburgban egy kőolajtároló telepet. Olyan szűk volt a távolság két negyvenezres tartálya között, hogy ezen a helyen — egy kis költői túlzással — csak élére állítva lehetett volna bármit is szállítani.

Megkérdeztem a vezetőket, nem tartják-e túlságosan kockázatosnak ezt a megoldást. Azt felelték, hogy a magasabb biztosítási tarifa még mindig olcsóbb, mint a föld ára.

A föld persze nálunk is drága. Mi azonban nem követhetjük az említett példát, mivel a szóban forgó vállalat ott egyike a jó néhány kőolajfeldolgozónak, és az esetleges káreset — feltéve, hogy nem követel emberáldozatot —, csak tetemes anyagi kárt okozna, de nem idézne elő fennakadást az ország termelésében.

Nálunk viszont a DKV csaknem 60 százalékát szolgáltatja az országos szükségletnek, az itt bekövetkező termeléskiesés nem pótolható semmilyen biztosítási tarifával.

A Szovjetunióval folytatott államközi tárgyalások is sürgetik a probléma megoldását, 1975—80 között 20, sőt 50 ezres tartályok szállítására számíthatunk, és addig mindenképpen fel kell készülnünk az optimális biztonsági és tűzvédelmi megoldásra.

Ezzel kapcsolatban mutatnék rá arra, hogy már a jelenlegi félmilliós tárolókapacitásunk is hovatovább szűknek bizonyul. Ezért már előfordult, hogy kénytelenek voltunk szüneteltetni a feldolgozást, mert az összes tartályaink megteltek.

Úgy vélem, a szezonális árak bevezetése valamelyest enyhítene az áruterítési gondokon, amin azt értem, hogy az a nagyfogyasztó, amelyik időben elszállítja az árut, bizonyos árkedvezményt kapjon.

Annak illusztrálására, milyen méretek lehetségesek, elmondom, hogy Novopolock szovjet ipartelepen egy blokkba működő 6 millió tonnás olyan feldolgoz láttam, amelyet egy százmillió kalóri kemence szolgált ki. Ezek a méretek m óriásnak látszanak számunkra, de go doljunk csak arra, hogy 8—10 évvel e előtt a 10 ezer köbméteres tartályok m lyen hatalmasak voltak a szemünkbe holott tíz év múlva minden bizonny közönséges üzemközi manipulációs ta tályok lesznek.

Ami a nagy kapacitású tartályok v delmét illeti, úgy gondolom, hogy ezt h tékony mobil felszerelésekkel oldhatn meg a legcélszerűbben, mert a jelenle beépített oltóberendezések, amellett, ho igen költségesek, és karbantartásuk eléggé körülményes, érzésem szerint ne nyújtanak olyan biztonságot, mint am elvárunk tőlük.

— Hallhatnánk valamit a DKV-ban f lyó tűzrendészeti tevékenységről?

— Nálunk mindenkinek tűzoltónak ke lennie. Állandóan fenn kell tartanunk emberekben a folytonos készenlét érz sét, és minden eszközzel arra kell tö kednünk, hogy adott veszélyhelyzetb képesek legyenek a tőlük elvárható cé szerű magatartásra.

Az esetek többségében a veszélyhelyz első pillanatában mindenekelőtt műsza jellegű intézkedések szükségesek.

Néhány konkrét példát is említhetné Az egyik üzemrészben a PB-tartályb gázkifújást észleltek; majd valószínűl statikus elektromosság okozta szikra lo bantotta be a gázfelhőt.

A szomszédos üzemből észrevették kifújást, de először azt gondolták, ho gőz jutott ki a rendszerből. Nyomba eszükbe villant azonban, hogy ez ne lehetséges, hiszen a gőz nem lefelé áram lik. A gyors beavatkozással szinte belá hatatlan tragédiát hárítottak el.

Egy másik alkalommal a szabályoz szelep-hibásodás következtében egy b rendezésből könnyűbenzin került ki, lobbant lángra. Az egyik dolgozónk fe szaladt a toronyba, és kézi erővel elzár a „forrást”.

Nem kevésbé veszélyes helyzetet t remtett, amikor belecsapott a villám e hidrogént szállító vezetékünkbe. A do gozók a lángok színéből észrevették, ho az anyag szénhidrogénekkel szennyez dött. Jelezték a káresetet az üzemi p rancsnokságnak. A hidrogéntüzet ú inertgáz-rákötéssel fékezték meg, a tűzo tóegységeknek igen fontos feladatuk vo a környezet védelme.

Még jó néhány hasonló esetet emli hetnék. Az oktatások és a gyakorlati fo lalkozások során arra törekszünk, ho egy, a lélektanban használatos kifejezéss éljek, lehetőleg mindenkinek legyen s kerélménye, mert csak így képes veszél helyzetben kellő magabiztossággal cs lekedni, ideértve a különféle oltókész lékek kezelését is.

Vélemények

Ezért nem sajnáljuk a költségeket az lyan gyakorlatokra, amelyeken valódi izet oltanak dolgozóink.

Szorosan ehhez kapcsolódik az a kezeményezésünk is, amelyet három szaaszban bonyolítottunk le. Az elsőben alóságos forgatókönyvet készítettünk egy eltételezett káresetet követő riasztásra. A gyakorlat alkalmával pontozóbírák igyeltek minden mozzanatot, hogy kierüljön, hol van szükség riasztási rendzerünk tökéletesítésére, finomítására.

A második szakaszban már úgy hajottuk végre a gyakorlatot, hogy az időont nem volt ismeretes, és a forgatókönyvet sem dolgoztuk ki olyan részleességgel.

A harmadik gyakorlaton részt vettek néhány NIM-vállalat főmérnökei, bizonságtechnikai dolgozói és tűzrendészeti lőadói is. Ezúttal két feltevést dolgozunk ki, és vendégeinket kértük fel, hogy válasszák ki az egyiket. Nem az ő kedvüért tettük, hanem azért, mert meg akarunk győződni róla, hogy dolgozóink az előzőek során mennyire sajátították el az lyen összehangolt tevékenységet követő bonyolult feladatot.

— Úgy gondoljuk, mindabból, amit említett, sok minden a két évvel ezelőtti tragikus eseményt követően valósult meg. Milyen további tanulságokat vontak le az 1968-as tragédiából?

— Valóban igyekeztünk messzemenően levonni a tanulságokat. Meg kell mondanom, hogy dolgozóink igen komolyan veszik az említett gyakorlatokat, hiszen a történtek mindannyiunkat rádöbbenettek, hogy a veszélyhelyzetekben szükséges legcélszerűbb cselekvések jó elsajátításával a tulajdon életünket és népgazdaságunk vagyonát is védjük.

Akkor egy tűzesetnek voltaképpen nem is igen nevezhető belobbanástól tizenöten sérültek meg súlyosan, és közülük nyolcan meghaltak.

Azóta a már említetteken túl erőnkhöz képest megerősítettük biztonságtechnikai szervezetünket. Létrehoztuk például a gázfigyelő szolgálatot. Az ide beosztott műszakiak közreműködésével olyan feladatokat oldhatunk meg biztonságosan, mint például a katalitikus benzinreformáló reaktorbélésének a javítását.

Igen tanulságos volt a számunkra, hogy az 1968-as tragikus esemény színhelyén az mentette meg az egyik dolgozó életét, hogy bőrkabát volt rajta, s csak a fején meg a kezén sérült meg. Akkoriban térképet készítettünk a lángzónáról, és bejelöltük az ott tartózkodott személyek helyét. Ha más lett volna az öltözete az illetőnek, akkor halálos sérülést kellett volna szenvednie. Ez adta a gondolatot, hogy a Textilipari Kutató Intézet meg a SZOT munkavédelmi intézetének segítségével olyan hővédő ruhát keressünk, amely hosszabb ideig ellenáll a láng hatásának.

A kísérleti anyagok között akadtak alumíniumpigmentesek és vegyszeresen kezelt műszálasak is. Érdekességként említeném meg, hogy az egyik kutatóintézetünkben azt az anyagot is megtekintettük, amelyből az amerikai űrhajósok védőöltözetét készítették. Ez percekig nem gyullad meg, és utána sem ég, hanem szenesedik, zsugorodik.

Az üzemi tűzrendészeti parancsnoksággal, véleményem szerint, igen jól együttműködünk. Észrevételeiket a magunk részéről soha sem tekintjük valamiféle akadékoskodásnak. Célszerűnek tartjuk viszont, hogy a kapcsolatos igényekről a tervezés minél korábbi szakaszában értesüljünk, ugyanakkor lehetőség szerint igyekszünk gondoskodni az előre nem látható tűzvédelmi beruházásokról is.

Megelőző és mentő tűzrendészeti tevékenységüket nagyra értékelem; jól ismerem, milyen gyors a riasztási és vonulási idejük, ami különben igen megnyugtató számunkra.

Mindezzel korántsem azt akarom állítani, hogy most már teljesen nyugodt körülmények között dolgozhatunk. Véleményem szerint azonban nem annyira a tűz jelent veszélyt számunkra, mint inkább az lenne veszedelmes, ha elfeledkeznénk róla, hogy nálunk mindig bekövetkezhet veszélyhelyzet, s ebbe beleértendő a tűz és a robbanás is.

Nem teremthetünk maximális biztonságot. Nálunk sokszor egy vékony csőfal választja el a poklot az élettől, és ha ez a csőfal korrózió vagy más ok folytán megsérül, kilyukad, akkor az így előálló helyzetet nem szükséges ecsetelnem.

A magam részéről nem győzöm eleget hangoztatni, hogy ez egy veszélyes üzem, és mindent meg kell tenni a veszélyhelyzet fogadására.

Az egyének reagálását a veszélyhelyzetekre nem lehet szabályozni a vállalati hierarchia intézkedéseivel. Nem lehet előre kiszámítani, hogy adott esetben ki szalad el, és ki tesz konkrét intézkedést a veszély elhárítására.

— A pozitív magatartáshoz szükséges készségeket azonban mindenkor lehet fejleszteni és finomítani.

— Valóban, erre is törekszünk. Ha tudnám, hogy ezekkel a gyakorlatokkal elérhetnénk az optimumot, akkor akár minden hónapban megrendeznénk őket.

Eredményként már az eddigiekből is leszűrhetjük, hogy oktatásaink elősegítették a dolgozók reagálásának célszerűbbé tételét.

Előfordult, hogy egy feltételezett műszaki hibát követő veszélyhelyzet elhárítását gyakoroltuk, és nem sokkal később majdnem ugyanilyen káreset történt, szerencsére azzal a különbséggel, hogy az elegy begyulladása nem következett be.

Ami a védekezés materiális oldalát illeti, erőnkhöz mérten eddig is hozzájárultunk a területünkön működő állami tűzoltóegység ütőképességének növeléséhez. A jövőben is közös érdeknek tartjuk ezt, és tudomásul vesszük, hogy a tervezett üzemi fejlesztés ezzel kapcsolatban további kötelezettséget ró a vállalatunkra.

G.

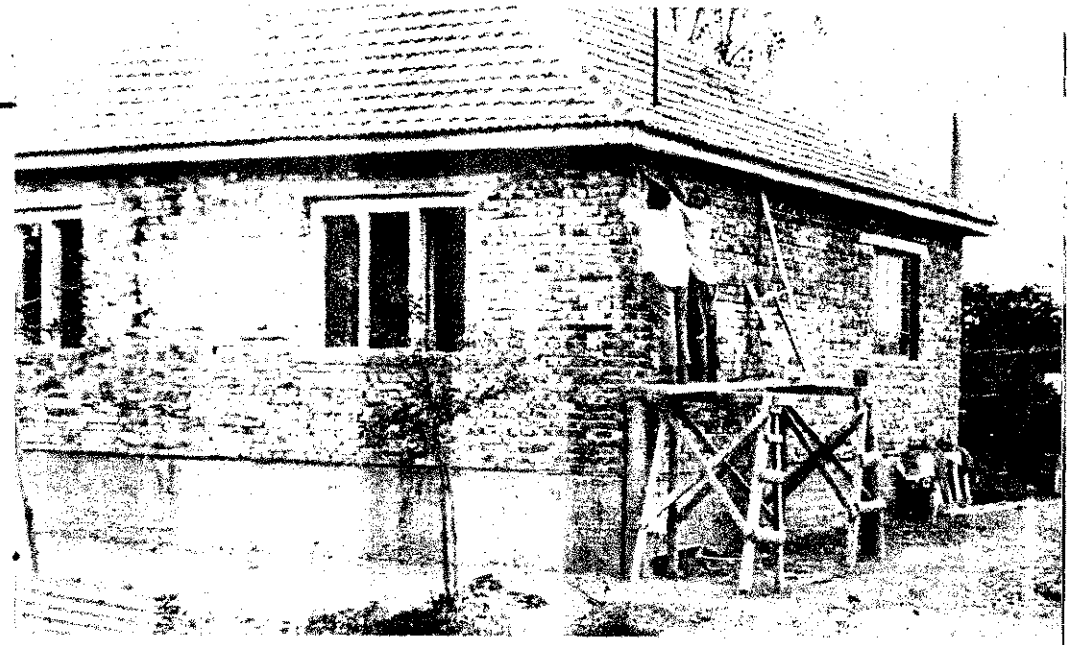

Elvtársi segítségnyújtás

A Szamosközi árvíz elvonulása után nyomban kitűzték a feladatot: még a tél beállta előtt minden károsult család felépülő házában legyen lakható a konyha, meg legalább az egyik szoba.

A Belügyminisztérium vezetői is igyekeztek megfelelően gondoskodni az árvíz sújtotta falvakban lakó BM-dolgozókról és családjukról. E célból a tűzrendészeti és rendőri szervek által felajánlott munkaerő és szállítóeszközök igénybevételével Fehérgyarmaton BM-építőbrigádot szerveztek.

Az újjáépítésre vonatkozó felhívásra négy kivétellel valamennyi megyei parancsnokság felajánlotta segítségét. Az építőmunkára jelentkezett elvtársak július 3. és október 3. között 2—4 hetes váltásokkal tizenkét munkahelyen dolgoztak. Létszámuk turnusonként 30—40 fő között változott.

Összesen 2932 munkanap alatt felépítettek 10 házat, további 2-őt pedig helyreállítottak. Az anyagszállító gépkocsik 38 800 km utat tettek meg, és csupán az építők élelmezése 91 ezer forintba került.

A brigád közmegelégedésre végzett jó munkáját vezetőink és maguk a károsultak is elismeréssel és köszönettel értékelték. A munkaszervezés és az ellátás irányításában kiemelkedő tevékenységet végzett Szilágyi Ferenc tű. őrgy. elvtárs, az építőbrigád parancsnoka is.

A felvételen az egyik kárt szenvedett BM-dolgozó házát építő gyöngyösi tűzoltókat: Belkovics János és Tarnóczi József ftőrm.-eket láthatjuk.

BALOGH ELEMÉR
r. alez.

Nyilatkozatok Vélemények Nyilatkozatok

AMIKOR SOKKAL NAGYOBB A TÉT

— A főváros idei legjobbjai —

II.

Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyára

Hogy a 800-as férfiraj idei kiváló szereplése mennyire nem a véletlen szerencsének tulajdonítható, azt legjobban eddigi eredményei bizonyítják. Sikersorozatuk ugyanis ez évben mesterhármassal tetőzött. 1968 óta körzeti elsők. 56 mp-es szerelési idejük ugyan 9 mp-cel meghaladta a tavalyit, azonban szerintük ebben az új szerelési szabályzat elsajátítására kapott rövid idő, s a kedvezőtlen időjárás is közrejátszott.

Gaál Pál vezető tűzrendész így vélekedik a *Baranya Péter* alhdgy. parancsnok vezette 60 fős kollektíváról:

— Jól szervezett, fegyelmezett egység, becsülettel megállják a helyüket. Jórészt éberségüknek köszönhető, hogy tűzesetek ritkán keletkeznek (1970-ben említésre méltó tüzük nem is volt!). Riasztáskor nemcsak a készültségi szolgálatosok, hanem az üzemrészekben dolgozó tűzoltók is szinte pillanatok alatt kivonultak. Nemegyszer a riasztóduda jelzésére a gyár közelében lakó önkéntesek is segítségre siettek.

A közelmúltban tűzoltóink is részesei voltak a nagyszabású üzemi polgári védelmi gyakorlatnak. Speciális felszereléseikkel nagy szakértelemmel végezték a terepmentesítési munkálatokat, és szolgáltatták a szükséges vízmennyiséget.

Géczi László ftőrm. parancsnokhelyettes:

— Egy hónappal a verseny időpontja előtt kezdtük a fokozott felkészülést. Két rajnak megfelelő létszámból választottuk ki a legjobbakat. Nagy volt az igyekezet, mindenki szeretett volna tagja lenni a versenyrajnak. Végül is a *Valkai József* rajpk., *Buczkó István, Dobroczki Ferenc, Mosonyi József, Vincze István, Duzmath László, Varga Imre* és *Zay János* összeállítású csapattal léptünk pályára. Végtelen öröm volt számomra is, hogy a raj tagjai valóra váltották a hozzájuk fűzött reményeket.

Sándor Béla igazgatótól, a szakszervezeti és tűzrendészeti bizottságtól, *Fintor József* tűzrendészeti előadótól, a kerületi parancsnokságtól meg az instruktor elvtársaktól messzemenő támogatást kaptunk a zavartalan felkészüléshez. Az igazgató elvtárs jutalmazással is kifejezésre juttatta elismerését.

Fintor József lét. önk. tű. fhdgy., tűzrendészeti előadó:

— Én úgy vélem, a sikeres szereplés a kollektív munka eredménye. Önkénteseink zömmel már törzstagok. Jórészt hosszú évek óta végzik ezt a tevékenységet. A megelőzés segítésére járőrszolgálatot látnak el. Hét végén és üzemszüneti napokon különös gondot fordítanak az ellenőrzésre. Ebben főként *Vincze István, Bartha Károly, Dobroczki Ferenc* és *Morócz Imre* jeleskednek.

A tűzrendészeti felvilágosító munkából is alaposan kiveszik a részüket. Oktatják az újfelvételes dolgozókat, a faliújságon időszerű cikkeket, fényképeket jelentetnek meg, s a filmvetítések megszervezésében is segédkeznek.

Ezenkívül a gyár sajátosságainak megfelelően készült propagandaplakátok elhelyezésével, a tűzrendészeti totóval és a közeljövőben rendezendő vándorkiállítással kívánjuk bővíteni a dolgozók tűzrendészeti ismereteit, és tűzoltóink munkájára mindebben is számíthatunk.

A gyárvezetés méltányolta igyekezetüket, és tavasz óta a korábban egységes 5 forintos óradíjukat kinek-kinek szolgálati ideje szerint emelték fel.

Bőripari Vállalat 5. sz. gyára

A vállalat 1948 óta működő létesítmény tűzoltói sok szép sikert értek már el. A jelenleg 11 főt számláló egység főleg a 60-as években remekelt a versenyeken. 6 alkalommal nyertek körzeti elsőséget osztottsugár-szerelésben, s míg 1968-ban fővárosi viszonylatban még csak a harmadikak voltak, ez évben 20 mp-es hibapont nélküli szereléssel és 45 mp-es stafétaidővel büszkélkedhetnek.

Az együttes legidősebb s egyben alapító tagja, az 1929 óta tűzoltó *Jaksa László* tőrm., tűzrendészeti előadó így emlékszik vissza:

— 20 órát fordítottunk a felkészülésre *Varga Zsigmond* tőrm., parancsnok irányításával, mégpedig eléggé mostoha körülmények között. Helyszűke miatt az utcára szorultunk, köves talajon, nem kis veszélyek közepette gyakorlatoztunk. Egyszer-egyszer így is sikerült 18 mp-et teljesítenünk, azonban két emberünk megsérült a nagy igyekezetben. Közülük *Szabadszállási Sándor* parancsnokhelyettes csak tartalékként szerepelhetett a versenyen.

A versenyen a *Varga Zsigmond, Tamási Alajos, Tamási Bertalan, Makk László, Dávid László, Szendrődi László, Gyarmati Imre* összeállítású csapat szerepelt. Jóleső érzés volt, hogy a szurkolók között ott volt *Misseje Géza*, az igazgatónk és *Hroneczky Károly*, az szb-titkárunk is. Kimondhatatlanul örültünk a győzelemnek, és ezt követően persze az igazgató elvtárs jutalmának is.

Az ún. körspriccelőben 1959-ben hegesztésből keletkezett tűzeset óta komolyabb káreset nem fordult elő a gyárban. Akkor is gyorsan és szakszerűen avatkoztak be. 4 db sugárral 6 perc alatt lokalizálták a tüzet.

Tamási Bertalan éberségének köszönhető, hogy a közelmúltban a meszesműhelyben nem csaptak fel a lángok. Köszörülés következtében szikra hullott a dobogóra. Ő figyelt fel az intenzív füstölgésre, beavatkozása eredményeként nem érte károsodás a hasítógépet.

Felvilágosító munkájuk nyomán már odáig is eljutottak, hogy legveszélyesebb üzemrészük, a lakkműhely dolgozói esetenként még őket, tűzoltókat is ellenőrzik, hogy nincs-e bakancsszeg vagy vasalás a cipőjükön, amikor az üzemrészbe lépnek.

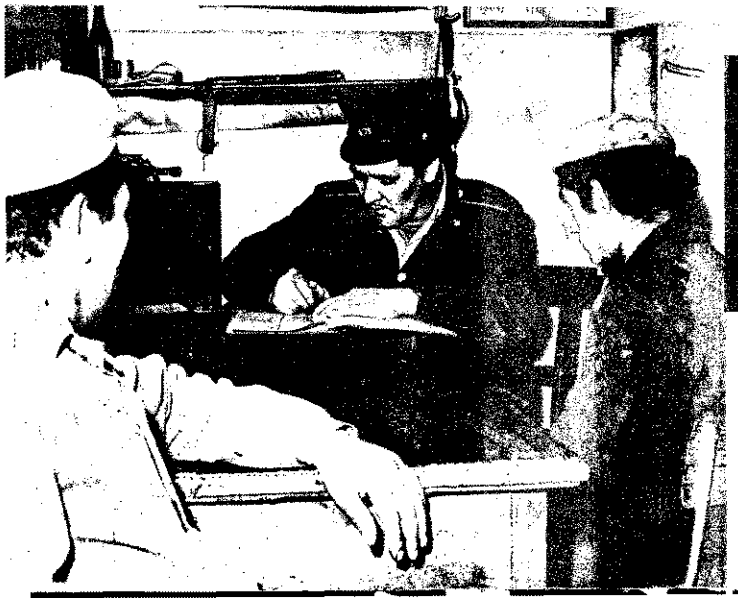

Tűzveszélyes munkák végzésére napi 10—15 engedélyt szoktak kiadni a papírgyáriak. A képen: Géczi László parancsnokhelyettes éppen a Budapesti Szerelő Vállalat dolgozói részére állítja ki az engedélyt

Ez a kép az üzemi polgári védelmi gyakorlaton készült néhány papírgyári létesítményi tűzoltóról

Üzemszüneti napokon felügyeleti szolálatot teljesítenek, s miközben a rendéettel s a portai szolgálattal közösen ködnek, elvégzik a tűzvédelmi felszeelések karbantartását is.

Az észlelt szabálytalanságok megszüntésében *Salamon László* tmk-vezető szeélyében lelkiismeretes segítőtársukra ilálnak.

Egy kicsit saját munkájuk elismerésének is tekintették, amikor a vállalati üzem-ünnepségen *Jaska Lászlónak* átadik a Tűzrendészeti Érem arany fokozata itüntetést.

Ez alkalommal nem a versenypályán, hanem munkahelyükön örökítettük meg a Habselyem Kötöttárugyár 2. sz. gyárának győztes raját és lelkes segítőjüket: Ivanics Józsefnét

Habselyem Kötöttárugyár 2. sz. gyára

— Ebben az évben tulajdonképpen csak gy versenyre, a körzetire készültünk, de rre szívvel-lélekkel, mert lányaink az 968. és az 1969. évi körzeti elsőségük tán harmadszor is bizonyítani akartak - nyilatkozott *Ivanics Józsefné* tűzrendészeti előadó, aki 3 éve látja el ezt a isztséget.

Nagy-nagy örömünkre sikerült is beizonyítanunk, de a nemhivatalos budaesti elsőségre már aligha számítottunk. Egy hónappal a verseny előtt 2 rajjal ezdték meg a felkészülést. A kiképzési

Jaksa László, a Bőripari Vállalat 5. sz. gyárának tűzrendészeti előadója

időn túl *Karsai Lászlóné* igazgató még +2 foglalkozásra engedélyezett szabad időt. A XIII. ker. parancsnokság bemutatója könnyítette meg számukra az új szerelési szabályzat elsajátítását. A felkészülést a Könnyűipari Minisztérium illetékes osztályáról is ellenőrizték, és hasznos tanácsokat kaptunk. A két raj háziversenyen mérte össze tudását, s azon a *Lepés Gáborné* alhdgy., rajparancsnok egysége bizonyult jobbnak. A raj tagjai: *Farkas Gáborné, Csuri Ilona, Hajdú Eszter, Laczkó Margit, Sándor Gizella, Bay Irén* és *Laczkó Irén* a varroda, a konfekció, illetve a szabászat dolgozói.

Az önkéntesek nemcsak a versenyeredményeikkel hívták fel a figyelmet magukra, hanem jórészt nekik is köszönhető, hogy 10 éve nem volt tűzesetük. Pedig a könnyen gyúló import anyaggal exportra termelő gyárban jócskán akadnak tűzveszélyes üzemrészek, mint pl. a stancoló, ponthegesztő, a készáruraktár stb.

Főként a tiltott helyen történő dohányzásra, a második műszak után pedig az áramtalanítás elvégzésére fordítanak fokozott figyelmet.

A legutóbbi próbariadót a *Kalász László* alhdgy. vezette 36 fős csapat 3 perc alatt „teljesítette", méghozzá nagyobb létszámban, mint várták.

Pamutfonóipari Vállalat Lőrinci gyára

Elméleti továbbképzésen találtuk azokat a fonónőket, akik az utóbbi három évben a 800-as kismotorfecskendő-szerelésben körzeti győztesként szereztek dicsőséget a gyárnak.

És ha azon, a számukra annyira emlékezetes, 1968. évi budapesti versenyen csak 1 mp-cel is rövidebb a stafétaidejük, akkor hivatalos bajnokságot is nyertek volna.

— Négy női rajunk között háziversenyen dőlt el, hogy a *Balázs Károly* ftőrm. egysége fogja képviselni tűzoltóságunkat — hallottuk *Lehrer Nándor* művezetőtől, a létesítményiek parancsnokától.

— A raj tagjai: *Bagó Ilona, Kovács Zsuzsanna, Rabi Zsuzsanna, Bereczky Ilona, Horváth Katalin, Dubovszky Magdolna* és *Mészáros Ilona* voltak, de minden eshetőségre számítva három tartalékversenyzőnk is volt: *Bodonovics Anna, Szegedi Erzsébet* meg *Lőrincz Ágnes*. Nem került sor ugyan a szerepeltetésükre, azért nem volt könnyű dolguk, hisz a 3 heti felkészítési időszakban nekik több szerelőszám feladatát is el kellett sajátítaniuk. Nagyon örülök az eredménynek, de úgy érzem, a csapat tagjai többre is képesek lennének. Gyakorlatokon nemegyszer 58—60 mp-es időt értek el. A pályán azonban egyrészt azért szurkoltak, hogy jobb időt érjenek el a nagy ellenfélnél, a KISTEXT-nél, másrészt az borzolta fel a kedélyeket, hogy a közvetlen előttük szereplő férfiraj nagy ügygyel-bajjal tudta csak a motorhoz csatlakoztatni a szívótömlőt. Azért vagy ezért is nem lett hibátlan a teljesítményük.

A létesítményiek három férfi- és négy női rajjal 56-an őrködnek a háromműszakos gyárban. Szükséges is az éberségük, mert a feldolgozásra kerülő gyapot, a technológiák, termelési folyamatok, a gépek és elektromos berendezések egyaránt tűzveszélyesek.

A közelmúltban pl. *Bagó Ilonának* a fonodában egy villanyszerelő feledékenysége miatt, *Kovács Zsuzsannának* pedig a 9-es szalagegyesítőben keletkezett tűzesetnél kellett működtetnie a kézioltót. Mindkettőjüknek sikerült megakadályozniuk a nagyobb károsodást. Legutóbb pedig vizet szívattak a csőtörés következtében elárasztott egyik üzemrészből.

A gyár vezetősége messzemenően támogatja őket. Tavaly például 5000 példányban „Tűzrendészeti útmutatót" készítettek, s azzal minden egyes dolgozót elláttak. A 32 oldalas, vászonkötésű könyvecske az egész gyárra vonatkozó, általános tűzrendészeti előírásokon kívül az üzemrészek különleges szabályait is tartalmazza, azonkívül ismertetőt ad a tűzrendészeti szabálysértésekről, a kézi tűzoltókészülékek helyes használatára pedig ábrákkal illusztrálva hívja fel a figyelmet.

A kétévenként rendezendő vállalati versenyeken két rajjal szoktak részt venni, s eredményes szereplésük esetén *Peer András* igazgató megjutalmazza őket.

(K. G.—K. M.)

Továbbképzésen a Pamutfonóipari Vállalat Lőrinci Gyárának dicséretesen szerepelt női tűzoltói

1

2

Az Rc 12

3

4

Tűzoltóegységeink az 1968-as évben jóváhagyott „Világítástechnikai kellálladék" alapján jelenleg lapos, illetve nagyfókuszos botlámpákkal vannak ellátva.

E lámpatípusok némi előnyeit, de főleg hátrányait beavatkozásaik során sajnos, nap mint nap tapasztalhatják. A közismert hátrányok kiküszöbölésére felettes szervünk segítségével 1968-ban kísérletképpen 15 db Rc-12-típusú fejlámpával láttuk el a megye egyik egységét (9. kép).

Az ellátás megtörténte óta a lámpák állandóan üzemben vannak, és nyugodtan kijelenthetem, hogy az újtól való kezdeti idegenkedést követően az egységen megkedvelték e hasznos világítóeszközt.

Az említett idegenkedés elsősorban abból adódott, hogy a lámpa súlya megközelíti a kézben hordozható lúgos akkumulátorét, valamint igényesebb kezelést kíván, mint a lapos vagy nagyfókuszú lámpa.

Az igényesebb kezelés azért szükséges, mert a világítást szolgáltató áramot hevederrel hordozható műanyag tokba elhelyezett lúgos akkumulátor szolgáltatja (1., 2. képek).

A gy
rán az
nokok a
rint az
jére aka
a két
hat), t
használl
A bea
tottai a
az 1.
mászóöv
fejet a
akasztjá
2 éves
módot i
nek, mi
badon
munkát
terület
A 6.
sisakon
a haszn
lehetőve
használ
vezető
lójának
A kéz
kép) ak
munkav
A lét
gátolja
tett vas
kor az
könnyen
A vé
lyezett
kényes

5

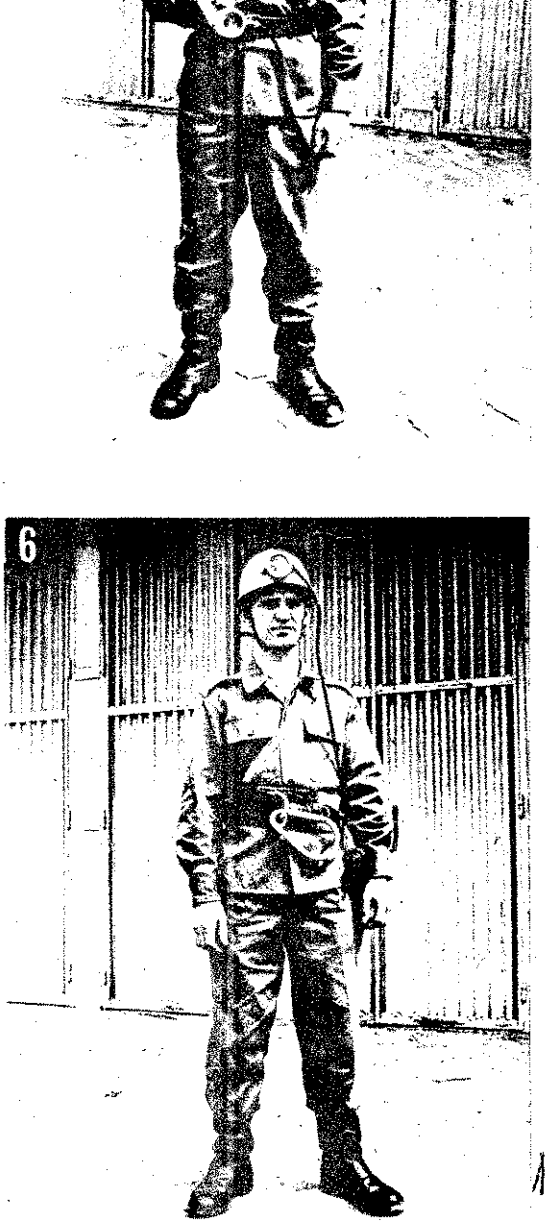

6

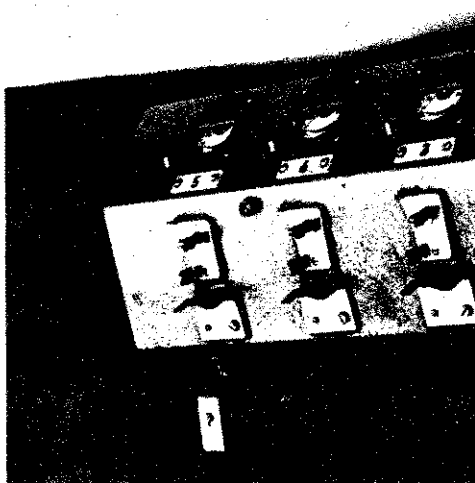

fejlámpa

lat so-
arancs-
ép sze-
evender-
n mind
mozog-
tartva

beosz-
átorját
módon
lámpa-
vederre
aknem
ználati
rösebb-
ez sza-
zben a
előtt a
ágított.
lámpa
sa. Ez
n teszi
rcvédő
npához
aszná-

álat (7.
korlati

st nem
beépí-
atolás-
tokja

elhe-
or nem
lőlésre.

Az akkumulátorok teljesen zártak. E zártság megakadályozza a lúg kifolyását. A lámpák, akkumulátorok kezelését nagymértékben elősegíti a speciális szerszámkészlet (10. kép).

Tekintettel arra, hogy a kísérletet végző egységen már ismerik a rádió-akkumulátorok kezelését, e lámpák kezelése nem okozott újabb gondot. Sőt, a lámpákkal szállított automatikus akkumulátortöltő a töltéssel járó nehézségeket is kiküszöböli (11 kép).

A káresettől visszatért egység a lemerült akkumulátorokat felhelyezi a töltőre (12. kép), és néhány órás automatikus töltés után újból használhatókká válnak.

Az eddigi gyakorlati tapasztalat igazolta e lámpa létjogosultságát, de azt is, hogy szakszerű karbantartással alkalmazási köre széles skálájú.

A kétszálas izzó az 1 A-es izzószál bekapcsolásakor 12 órás, a 0.2 A-es izzószál bekapcsolásakor pedig 24 órás világítási időt biztosít.

GÁL SÁNDOR
tű. őrgy.
műszaki előadó
Debrecen

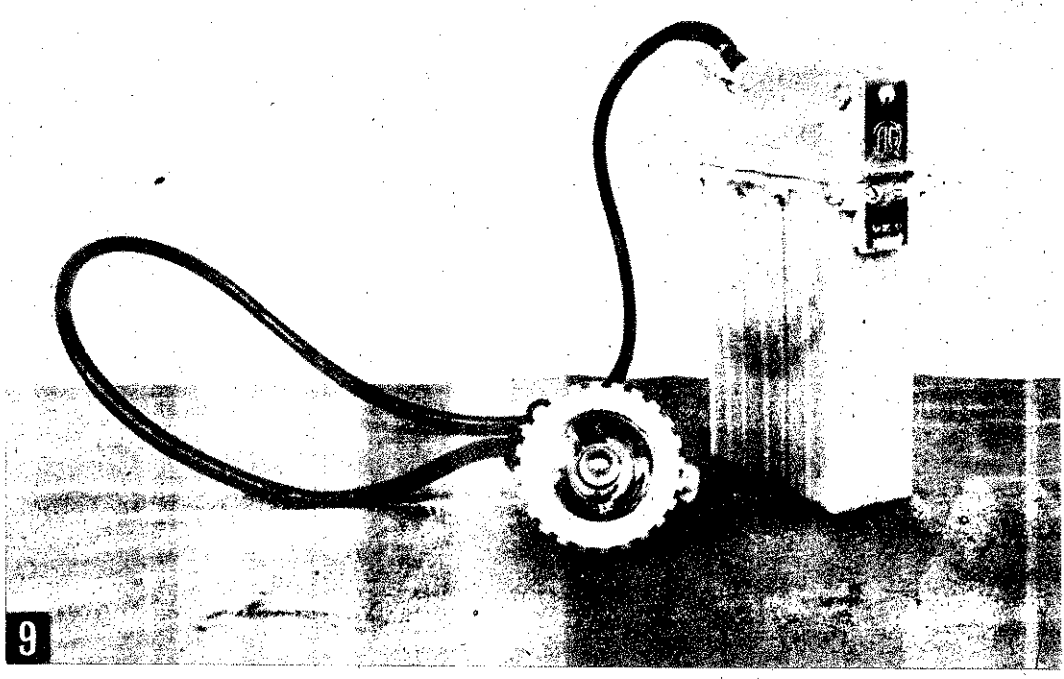

9

10

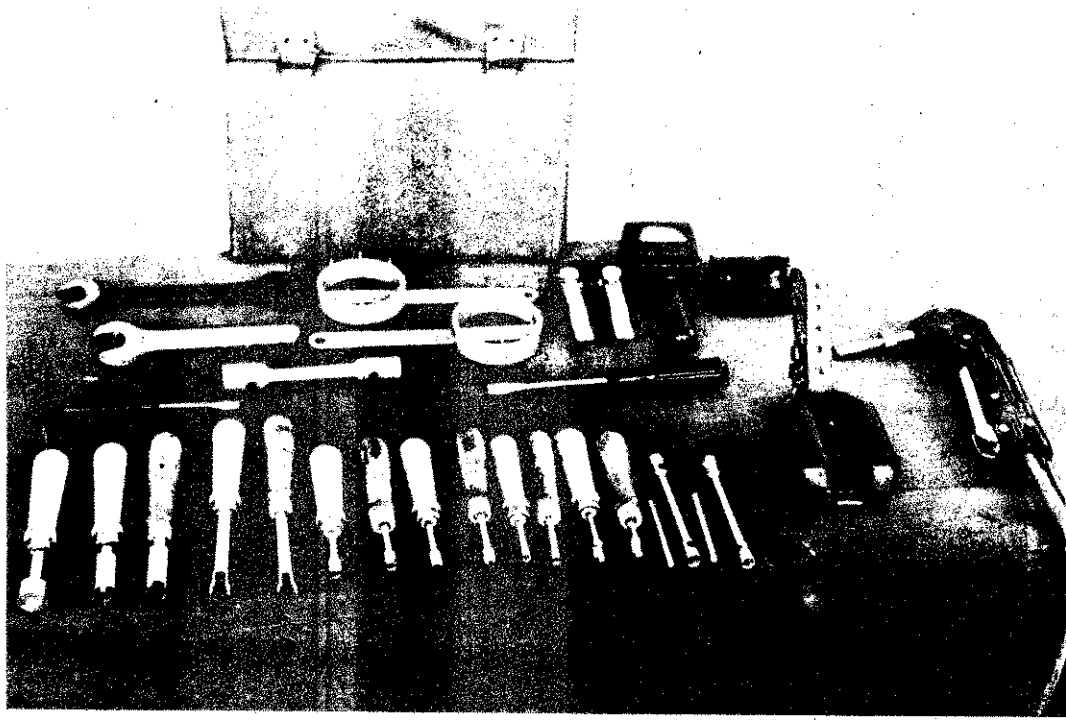

11

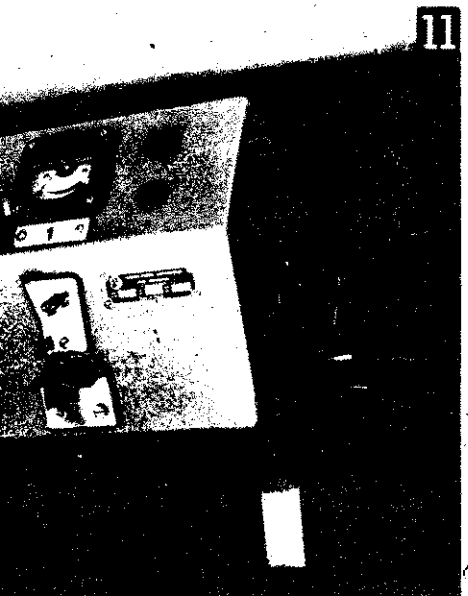

12

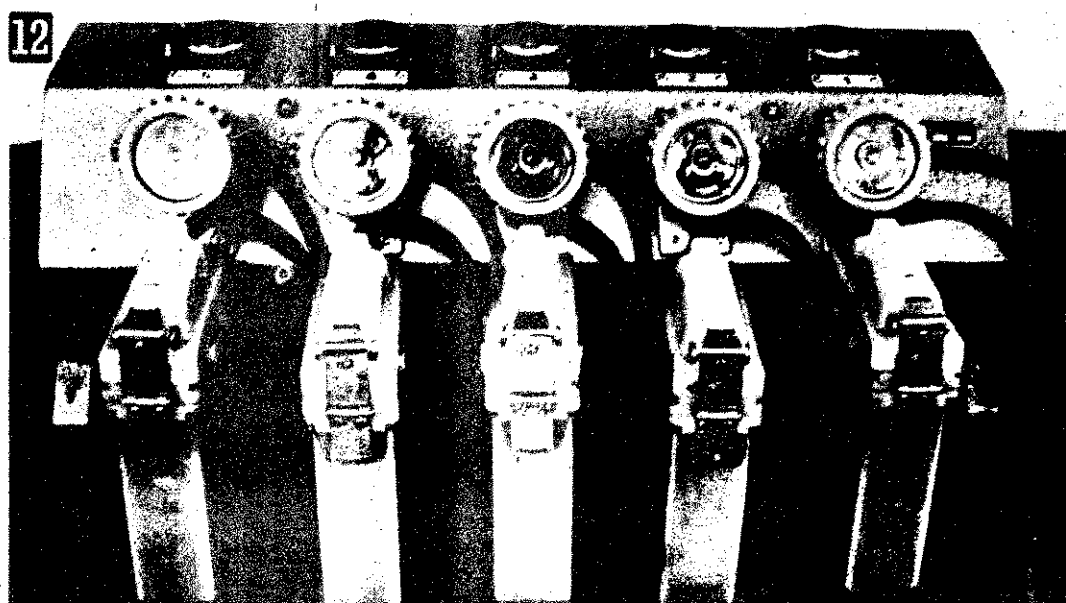

13.

Elektromos tüzek és oltástechnikai problémák

AZ UTÓBBI ÉVEK NÉHÁNY ERŐMŰVI KÁBELTÜZE és velük együtt a villamos vezénylő- és relétermek kiégése halaszthatatlan intézkedések megtételére figyelmeztet.

E tűzesetek közül szeretném kiemelni a Duna menti Hőerőmű 1967. évi és a nyugatnémet Ilse—Bayernwerk pleitingi hőerőművének 1969. évi katasztrofális tűzesetét. Mindkét tűzesetet nagy mennyiségű műanyag, főként PVC égése jellemezte. A Duna menti Hőerőműnél a vezénylő alatti helyiségekből, nevezetesen a kábelpincéből, le nem zárt födémátvezető nyílásokon át függőlegesen haladó kábeleken terjedt felfelé a tűz, a pleitingi erőműben pedig a vezénylőben, illetve annak közelében levő elektronikus berendezésben keletkezett a káreset.

A hazai és nemzetközi kutatások egybehangzóan megállapították, hogy energiaátviteli PVC-kábelek csak akkor hajlamosak önálló égésre és a tűz továbbterjesztésére, ha belső (túlterhelés), vagy külső (idegen tűz) hőközlés folytán termikusan alkalmassá válnak erre. A tűz kialakulásában lényeges a szerepe a zárt terekben létrejövő pozitív hővisszacsatolásnak és az éghető lágyító anyagok nagy felületen történő gyors kiválásának. Ebből következik, hogy a nagy keresztmetszetű energiaátviteli kábelek csak akkor gyulladnak meg pusztán a villamos zárlatoktól, ha a zárlati helyi hőhatásokon kívül bekövetkezik a kábel termikus gyújtásának „előkészítése" is. Ezzel szemben a hajlékony áttétel miatt sokkal több lágyító anyagot (25% helyett hozzávetőlegesen 40%-ot) tartalmazó kis keresztmetszetű kábelek és zsinórok — főként zsúfolt elrendezésben — a villamos zárlatoktól is meggyulladhatnak. Az elektronikus és hasonló berendezésekben többféle éghető műanyag is található, például átlátszó polisztirolból készült reléboboz, s ez a működtető tekercs zárlata miatt már okozója lett egy vezénylőtermi tűznek.

MINT ISMERETES, A PVC TERMIKUS BOMLÁSAKOR igen nagy mennyiségű sósavgáz fejlődik, és a tűz közvetlen közelében, sőt attól távol is rendkívüli korróziós károkat okozhat. 1 kg PVC kábelszigetelésről mintegy 1,5 kg kereskedelmi minőségű sósav keletkezhet, ha a fejlődő gáz vízben oldódik. A villamos, de kivált az elektronikus berendezések nagyon sok korrózióra érzékeny alkatrészt tartalmaznak. Ilyenek például a nyomtatott áramkörök vörösréz fóliái, tekercsek, relékontaktusok stb. Az általában nagy szigetelési ellenállású alkatrészekkel felépített elektronikus készülékek szinte valamennyi építőeleme a felületi elektrolit-képződés miatt tévesen működhet, és rejtélyes üzemzavarokat kelthet. Hasonló korróziós károk a PVC-n kívül más műanyagok égésekor is felléphetnek.

A tűz keletkezésének lehető kizárására való törekvés mellett legfőbb teendő az égés kezdeti szakaszban történő észlelése és oltása. Az időben való észlelés döntő kihatással van az olthatóságra, ez viszont nem állandó kezelőszemélyzet berendezések esetén csak automatikus füstérzékelőktől várhat (Még jobb eredményt ad a fejlődő sósavgáz indikálása.) A füst érzékelők közül üzembiztonság szempontjából kiemelkednek radioaktív izotóppal működő ionizációs elvű készülékek. Jelleg zetes típusuk a csehszlovák TESLA LIBEREC által gyárto MZA 001-típusú füstjelző központ és MSK 100-típusú füstérz kelő szerkezet.

Kiégett műszerfal

A füstjelző központ műszaki adatai:

A központ befogadóképessége egyenként 5 érzékelőből áll 3 jelzőhurok. A jelzés optikai, de 1,5 Amper terhelhetőség vezérlőkontaktusa is van akusztikus jelzőberendezés működ tetésére. A készülék lehetőséget nyújt az egyes vonalak köz ponti ellenőrzésére. A készülék táplálása 220 V-os 50 Hz-e hálózatról történik. Súlya 19 kg, felépítése építőkocka rend szerű. Használható —10 C°-tól +50 C° környezeti hőmérsékleten

Az érzékelő műszaki adatai:

Az érzékelő kis aktivitású alfasugárzóból és elektroniku kiértékelőből áll. A központtal max. 5 km hosszúságú, kéte kábellel köthető össze. Érzékenysége megfelel 100 m³ levegőbe elégetett 3—5 gramm szén hatásának. Súlya 3 kg, megengedet környezeti hőfoka —10 C°-tól, +50 C°-ig terjed. Az érzékel max. 5m/sec sebességű áramló levegőben, például szellőzte berendezésben is elhelyezhető. Felépítése robbanásmentes.

A tűz oltása számos olyan problémát vet fel, melyek egy részt azonosak a zárt téri tüzek általános nehézségeivel, más részt többletnehézséget is okoznak.

AZ OLTÁS ALAPFELTÉTELE A POZITÍV HŐVISSZA CSATOLÁS MEGAKADÁLYOZÁSA, a hő- és füstelvezetés, va lamint a határozott irányú és gyors szellőztetés. A PVC-tartalmazó helyiségek független szellőztetésének kialakításán már a tervezéskor gondolni kell, mert ennek hiányában — szétterjedő korrozív gázok miatt — a tűz által közvetlenül ne érintett üzemrészek, berendezések is tönkremehetnek. Ugyan ezen okból tűz esetén azonnal meg kell szüntetni a klímabe rendezés levegő-visszakeverését, mert különben a korrózi okozó gázokat valamennyi helyiségbe eljuttatja. Föld alat létesítmények szellőztető rendszerét különös gonddal kell te vezni vagy utólag felülvizsgálni.

A rendkívül értékes berendezések és a nagy termeléskiese miatt az úgynevezett oltási károk elkerülésére is fokozott f gyelmet szükséges fordítani. A „Brandschutz" című folyóir 1970/3. száma beszámol egy hamburgi hajóépítő üzem tüzéré A létesítményi tűzoltóság egyik tagja egy PG 12 típusú po raloltóval másodpercek alatt eloltotta a tüzet, de a tűzzel szom szédos helyiségben volt az üzem tartalékkomputere, és a po felhő egy része az elválasztó falon levő néhány centimétere nyíláson keresztül bejutott a komputerbe. Az eredeti tűzk csak néhány márkát tett ki, de a komputer sérülése 400 0 márkás veszteséget okozott. Ebből a példából látható az olt anyag megválasztásának jelentősége.

Oltópor használata ilyen tűzeset alkalmával a járuléke károk miatt egyáltalán nem, illetve csak a kizárólag kábel ket tartalmazó helyiségekben engedhető meg. A víz kötöt de főként porlasztott formában könnyen oldja az agressz sósavgázt, és kiterjedt korróziót okoz, de papírkosár, íróaszt és hasonló tárgyak égésekor természetesen használható.

Oltóanyag okozta korrózió a klór és brómtartalmú gá zaloltók, Tetra (CCl_4), metilbromid (CH_3Br), metilklórbrom (CH_2ClBr) stb. használatát követően is keletkezik, de ezt nem csak a hő hatására szabaddá váló bomlástermékek, hanem ne vesség jelenlétében maga az oltóanyag is előidézheti. A gázza

Erőművi vezénylőterem. Az ilyen létesítmények tüzei óriási károkkal járhatnak

ok közül a fluortartalmú, halogénezett szénhidrogén töltetű szülékek használata jár a legkisebb veszéllyel, ilyen a freon-ozat, CF_2Br_2, CF_2ClBr stb.

Legalkalmasabb oltóanyagként a CO_2 kínálkozik kezdeti ek oltására. Helyes használata kizárja az oltási károkat. ületi és térbeli tüzek oltására egyaránt alkalmazható. Fő hatása a fojtás, ez a levegőt alkotó gázok százalékos össze-lének az égést tápláló oxigén kárára történő megváltoz-isával jön létre. Célszerű alkalmazási formája a szénsav-képző-cső nélküli, gázfelhő formájában történő kifúvatás, t egyébként a szilárd szénsavrészecskék egyenlőtlen hőha-ak következtében az erre érzékeny berendezésben oltási t okozhatnak. A kézi oltókészülékektől 1—2 m² lángtérfogatú esetén várható eredményes oltóhatás.

Kiterjedt tűz esetén, amikor már megközelítési nehézsé-is fellépnek, a könnyűhabbal való teljes elárasztás okozza gkisebb oltási kárt, sőt mind a hőhatástól, mind a korrózió-megvédi a tűz által még nem érintett helyiségeket.

A TŰZTERJEDÉS MEGAKADÁLYOZÁSÁNAK PREVEN-JÁRA a tűzgátló szerkezetek és tűzszakaszok kiépítése jöhet ba. Tűzgátló szerkezeten a nagy tömegben együtt haladó elekre (25 szálnál több erőátviteli, vagy 50 szálnál több ő-működtető kábel) a tűz terjedését meggátló hosszúságban lyezett tűzálló szigetelő bevonatot értünk, tűzszakaszon ig egymástól tűzállóan és füstmentesen elválasztott térfo-i helyiséget. Igen nagy jelentőségű a kábelek vízszintes, de gőleges fali átvezető nyílásának tűzálló eltömítése. Kerülni a PVC-ből készült padlóbevonatok, álmennyezetek, fal-kolatok, íróasztallapok, redőnyök stb. alkalmazását, mivel a külső tűz esetén bekövetkező felbomlása károsítja az érté-berendezéseket. A tűzmegelőzés érdekében célszerű dohány-tilalmat is elrendelni az érintett helyiségekben, és meg-orítani a hőfejlesztő készülékek, melegítők, kávéfőzők hasz-atát.

A villamos vezénylő- és relétermek, laboratóriumok, elektronikus készülékek, telefonközpontok, adatfeldolgozó és számítógépek valamint hasonló berendezések tüzei óriási károkkal járhatnak mind a beruházási költségük, mind az üzemelésük elmaradása miatt. A beruházási költségekre jellemző, hogy egy elektronikus adatfeldolgozó géppel felszerelt irodahelyiség négyzetméterenkénti értéke mintegy 100—200-szorosa a hagyományos irodagépekkel felszereltekének. (A „FIRE JOURNAL" 68/6. sz. szerint eléri a 20 000 dollár/m² értéket.)

Mindenképpen indokolt tehát a beruházási költség bizonyos részét a tűz megelőzésére és hatható oltásra alkalmas eszközök beszerzésére fordítani.

Szabó István

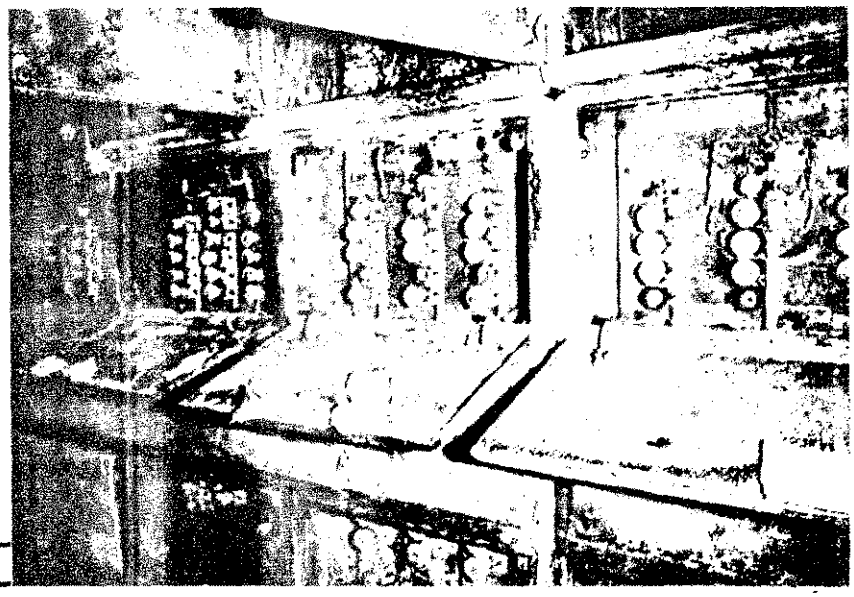

Elpusztult kapcsolóberendezés

Rácz József tű. szds.:

AZ ÖNGYULLADÁS

1

Az öngyulladás voltaképpen spontán exoterm kémiai reakció. Veszélye elsősorban az anyag meggyulladásában, elégésében rejlik. Az öngyulladó anyagok ugyanakkor a környezetükben levő éghető anyagokat is meggyújthatják, így nagy tüzek okozói lehetnek. Az öngyulladás robbanást is előidézhet, ha robbanóképes atmoszférában következik be.

Több hatás kombinációja léphet fel, ha öngyulladni képes porok, a por felkavarodásával mint szekunder jelenséget, porrobbanást okoznak.

Sokszor tapasztaljuk, hogy a tűzvizsgálatot lefolytató elvtársaink hajlamosak az öngyulladásnak, mint tűzkeletkezési oknak az elfogadására, „megállapítására". A jegyzőkönyvekben hosszabb, rövidebb magyarázatát is adják az öngyulladás körülményeinek, a szubjektív ok vizsgálata, a felelősség megállapítása viszont csaknem minden esetben elmarad. Többször a kémiai reakció okozta tűzesetet is öngyulladásnak minősítik.

Cikkemmel ezért a gyakorlatban felmerülő problémák helyes megítéléséhez igyekszem segítséget nyújtani.

Az öngyulladás fogalma

Az éghető anyagok levegőn, közönséges hőmérsékleten — 20°C körül — látható gyújtóforrás nélküli meggyulladását nevezzük öngyulladásnak.

A természetben talált és a mesterségesen előállított anyagok oxidációja a szokásos, közönséges hőmérsékleten vagy már ez alatt is általában megkezdődik. Az öngyulladásra képes anyagok gyújtási hőmérséklete, gyulladáspontja olyan alacsony, hogy az oxidációs reakcióhő hatására, a gyulladás mesterségesen hozzávezetett hő nélkül is megtörténik.

A gyulladás pillanatok alatt bekövetkezhet, mint pl. foszforhidrogének (PH_3), illetve a difoszfin (P_2H_4) vagy az ún. piroforos — nagyon finom szemcsés — fémporok levegővel való érintkezése esetében.

Vannak olyan anyagok, mint pl. a sárga foszfor, amelyek öngyulladása csak bizonyos indulási idő után következik be.

A legtöbb anyag esetében azonban napokig, hetekig, sőt hónapokig tart, míg füstölést, parázslást vagy lángra lobbanást tapasztalhatunk. Az öngyulladás bekövetkezése az anyagok kémiai szerkezetétől függ, de az eloszlási, diszperzitási foknak döntő befolyása van a létrejöttére. A nagy fajlagos felület — felület/tömeg — megfelelő hőtorlódást, a reakcióhő akkumulációját, hőmérsékletemelkedést okoz.

Ha a lassú pirolízis gázképződést eredményez, az éghető gázok térrobbanást okoznak.

Az öngyulladás kiindulási kezdő hőmérséklete tehát tulajdonképpen a környezet közönséges hőmérséklete, azonban akkor is szilárd és folyékony anyagok öngyulladásáról beszélünk, ha mérsékelt felmelegedés — 100—150 C° — előzte meg a gyulladást, és ezt a felmelegedést mesterségesen idéztük elő.

Öngyúló gázok

A gáz halmazállapotú anyagok között viszonylag kevés hajlamos az öngyulladásra. Ilyen a már említett foszforhidrogén, (PH_3), ami tulajdonképpen a szennyeződésének tekinthető folyékony difoszfin (P_2H_4) miatt gyullad meg.

A boránok, bórhidrogének (B_2H_6, B_4H_{10}) néhány szilán, sziliciumhidrogén (SiH_4, Si_2H_6), is hasonlóan öngyulladó tulajdonságúak. Az éghető gázok gyulladási hőmérséklete a közönséges, szobahőmérsékletre csökken, ha nagy felületű katalizátorokon pl. platinataplón vezetjük keresztül őket.

Öngyúló folyadékok

Ha a lényegében az öngyulladásra hajlamos néhány jelentéktelen gáztól és folyadéktól eltekintük, azt állapíthatjuk meg, hogy az öngyulladás mindig felületi reakció. Az öngyulladás annál könnyebben jön létre, minél nagyobb a fajlagos felület.

A folyadékok is általában akkor válnak öngyulladó tulajdonságúvá, amikor nagy felületű szilárd anyagon, a nagy felületen elosztva kerülnek érintkezésbe a levegő oxigénjével.

Nagy fajlagos felület nélkül is öngyuló anyagok pl. nikkelkarbonil, vaskarbonil, szerves foszfinek, arzinek, és kis molekulájú boránok.

Az öngyulladó folyadékok között a fémorganikus vegyületek játsszák a legkomolyabb szerepet. Az alkálifémvegyületek technológiai, műszaki jelentősége az, hogy ezek nagyon reakcióképesek és a szerveskémiai iparban használatosak.

Az alkáliak, a berillium, a magnézium, a bór, az alumínium, a cink alkáli vegyületei például a levegőn robbanásszerű hevességgel gyulladnak meg és égnek el. A legtöbb vegyület hevesen reagál vízzel, savakkal, alkohollal stb. Ez tulajdonságuk tűzoltás során feltétlenül figyelembe veendő.

Nagy felületű szilárd anyagokon — rostanyagokon, rongyon — felszívódva a zsírsavak vagy a zsírsavgliceridek is öngyulladásra hajlamosak.

Az öngyulladás annál hamarabb és könnyebben következik be, minél telítetlenebbek ezek az anyagok — minél több kettős kötés van a szénláncban. A lenolaj és más száradó olajok lényegesen veszélyesebbek, mint az ásványolaj. Az ásványolajat általában nem öngyúló anyagként ismerik, ez a tapasztalat megegyezik a kémiai tulajdonságokkal. Kivételes a körülmények között azonban ásványi olajjal szennyezett rongyok is meggyulladhatnak önmelegedés következtében. Az öngyulladási folyamatot különféle fémek, vas, kobalt katalizálják.

Az olajtartalmú magvak préselése után visszamaradt ú pogácsák öngyulladása is előfordult már, pedig a kiprése olajok általában nem tartalmaznak telítetlen szénhidrogén láncokat.

Érdekes megfigyelés, hogy nem kizárólag szerves anyag rostokon adszorbeált olajok és telítetlen szerves vegyületek képesek meggyulladni, hanem a szervetlen nagy fajlagos felletű rostokon is létrejöhet az öngyulladás. Így az üvegrostokőgyapot, kovaföld öngyulladásra hajlamos anyagokkal va átitatása is okozhat tüzet.

Az egyik budapesti gyógyszergyárban történt tű esetet vizsgálata során megállapítottuk, hogy a fenilhidraz ($C_6H_5NHNH_2$) is hajlamos az öngyulladásra, ha nedves textil kerül.

A fenilhidrazin színtelen, olajos folyadék. Vízben nehezen oldódik. Lobbanáspontja 89 C°. Erős redukálószer, benzol oxidálódik. Az emberi szervezetre már 5.10^{-6} 1/1 koncentrációban belélegezve ártalmas, erős vérméreg. A fenilhidrazinnal végzett munka biztonsága, az egészségvédelem megköveteli, hogy ha a dolgozó ruhája folyékony fenilhidrazinnal szennyeződik azonnal vesse le, mossa ki. A gyári öltöző azért égett, mert az egyik dolgozó a kiöblített fenilhidrazinos ruháját öltözőszekrénybe tette.

Tekintettel arra, hogy az irodalomban nem találtunk utalást a fenilhidrazin öngyulladó tulajdonságára, tűzvizsgálati kísérletek elvégzésével bizonyítottuk be, hogy fenilhidrazinnal szennyezett nedves ruhanemű 2 órán belül kétségkívül meg gyullad.

Érdekes megfigyelés, hogy a nem nedves, száraz fenilhidrazinos ruha nem gyullad meg! Az öngyulladás valósnű oka oxidatív hidrolízis.

A lenolajkencés rongyok öngyulladása közismert. Jelentős kárt okozott az a raktártűz, ami az egyik műszergyárunkban történt, és zsíros higítóval átitatott rongyok és kócok öngyulladása volt az oka. A keletkezési okot direkt módon bizonyítani és reprodukálni nem lehetett, de adva voltak azok a rendkívüli körülmények, amelyek az öngyulladást elősegítették. A tűz egyéb okait viszont ki kellett zárni.

(Folytatjuk.)

PEDIG MINDEN FÉNYES GOMBBAL PRÓBÁLKOZOTT...

ELDOBTA A GYUFÁT – A KÁR 380 EZER FORINT

Szeptember 4-én 11 óra körül Jung ottó, a szőregi Papucskészítő KTSZ műezetője az előkészítő üzemrészben rányújtott egy Fecske cigarettára. A tűzveszélyes környezetben már ez is nagy meggondolatlanság volt tőle, de ráadásul az égő gyufát egy bőrcementtel (benzines oldattal) átitatott kemény papírlapra ejtette.

Jung megkísérelt ugyan beavatkozni, de mint vallotta: hiába próbálkozott a közelben levő új típusú porral oltó „minden fényes gombjával", a készülék nem engedelmeskedett. (A vizsgálat során derült ki, hogy a szövetkezet néhány nappal korábban vásárolt ilyen készülékeket, de a kezelésükre már nem oktatták ki a dolgozókat.)

Tetézte a bajt, hogy a Jung segítségére sietett dolgozók sem tudtak beavatkozni, jóformán csupán az árumentésre szorítkoztak.

A tűz a zsúfoltság miatt is gyorsan átterjedt a félkészáru- és készáruraktárra.

A nagy riadalomban csak 11 óra 25-kor jutott eszükbe, hogy jelezni kellene a tűzoltóságnak a káresetet.

Szántó Sándor művezető jelentette a tüzet, és röviddel az 1+6 fővel kivonult helyi önkéntesek után a szegedi fecskendők is kiérkeztek.

Habár így is jelentős értékeket megmentettünk, 2500 papucs, továbbá jelentős mennyiségű alapanyag és félkészáru elégett.

Taktikai szempontból az volt a fő feladatunk, hogy minél gyorsabban körülhatároljuk a tüzet, mert a lángok már a gépterembe is átterjedtek, és itt műanyag kannákban benzint is tároltak.

Ezúttal már Hungekal nedvesítőszer volt mindkét fecskendőnk tartályában, és igen jó hasznát vettük, mert 11.34-es kiérkezésünket követően kb. 3—4 perc alatt 3 E sugárral sikerült megszüntetnünk a lánggal égést, s ami ugyancsak fontos számunkra: a két tartálynyi nedvesített víz elegendő volt a tűz oltására.

Vecsernyés Imre
tű. fhdgy.
Szeged

Összeégett kompresszor és porkamra a kárhelyen

[illegible] tár a tűz után

MOST GYORSAN ELOLTOTTÁK, DE...

Szeptember 22-én, 8.47-kor éppen azon a Bamburi elnevezésű gépen csaptak fel a lángok az OGV Cordatic gyáregységében, ahol 1965-ben ama bizonyos emlékezetes nagy tűz keletkezett.

Ezen a gépen egy Buna S–3 elvevezésű anyagot dolgoztak fel. Az anyagot már régóta tárolták, és ennek következtében belső szerkezeti változást szenvedett, de ezt szemrevételezéssel nem állapíthatták meg.

A gyors bekeverés hatására a szokásosnál nagyobb mennyiségű éghető gáz szabadult fel az anyagból, ami a gép felső ajtajának nyitásakor a külső levegővel érintkezve beindította az exoterm (hőtermelő) reakciót. A robbanásszerű gázfelszabadulás lángképződést vont maga után. A zárt térben levő éghető gázelegy hirtelen érintkezése a levegővel idézte elő az öngyújtás reakcióját.

Eddig a budapesti parancsnokság jelentése, s azzal folytatódik, hogy a vizsgálat alkalmával kiderült: az említett gép nem volt alkalmas ilyen anyag feldolgozására, és előzőleg nem végeztek laboratóriumi vizsgálatokat az anyag feldolgozása technológiájával kapcsolatos óvintézkedések meghatározására.

Miután szakértői vizsgálat követte, és igazolta az említett megállapításokat, az igazgató azonnal megtiltotta a további feldolgozást, és laboratóriumi méréseket rendelt el. A szakértő egyetértett azzal, hogy a nagynyomású, gyors belső keverőgépen nem szabad a régi Buna S–3-at feldolgozni.

Az eset kétségtelen pozitívuma viszont, hogy a helyszínen tartózkodott dolgozók ezúttal jól ismerték a tennivalójukat. Idejében kikapcsolták a gépet, működésbe hozták a gép vízzel oltó és CO_2-berendezéseit, gyorsan jelezték a tüzet, s azt a kivonult egységek 1 E sugárral oltották el végleg.

Felmerül azonban a kérdés: vajon a szomorú előzmények tanulságait nem kamatoztathatták volna jobban a megelőzésben is a gyár vezetői?

(–r–t)

CSAK KÖRÜL KELLETT VOLNA NÉZNIE...

Minthogy a Tiszavasvári Alkaloida Vegyészeti Gyár kivitelezés alatt álló tablettázóüzemének minden nyílászáró szerkezete kisebb volt az importált angol gyártmányú tablettaszárítógépnél, még a falsík megépítése előtt a helyére tették a gépet.

Szeptember 25-én, délután Vitáli József, a Szabolcs-Szatmár megyei Építőipari Vállalat dolgozója elektromos ívhegesztést végzett a gép közelében.

A hegesztőt nem zavarta különösebben, hogy lefelé mindössze 60 cm, oldalirányban pedig csak 15 cm a „tűztávolság", és hogy a gép fenyődeszka burkolata alatt még parafinnal átitatott papírcsomagolás, fagyapot és más éghető anyag is volt.

És mivel senki sem gátolta meg veszedelmes tevékenykedését, 14.15-kor tűz keletkezett, mert a lehulló szikrák valamint az izzó salak a deszka illesztései között könnyen utat talált az igen gyúlékony burkolathoz.

A tűz észrevétele után azonnal riasztották a létesítményi tűzoltóságot. Hat percen belül ki is vonultak, de hiába avatkoztak be gyorsan 1 E sugárral az oltásba, és fékezték meg a tüzet az állami egységek kiérkezéséig, az 586 000 forintos kárt nem akadályozhatták meg.

A felelősség megállapítására vizsgálat indult. Ennek során derül majd ki, hogyan dolgozhatott minden óvintézkedés, sőt hegesztési engedély nélkül Vitáli József ilyen veszélyes környezetben.

Kepics György
tű. szds.
Nyíregyháza

A kiégett tablettaszárító-gép

Nemrégiben nagy riadalmat keltett a Benczúr utca 22. sz. házban, amikor a III. emeleten kigyulladt egy dissous-palack gumitömlője. A közelben volt lakók a munkások figyelmeztetésére elszaladtak. A tüzet az elsőként a helyszínre ért tűzoltási csoport vezetője, Totzl Károly alez. fékezte meg, majd a palack szelepét elzárta

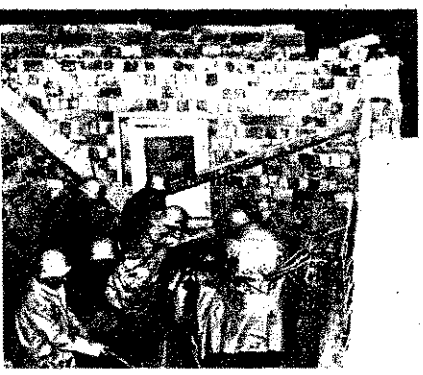

ptember 30-án a rákoshegyi József ila utcában leszakadt egy épülő iszintes családi ház mennyezete, és ga alá temette a 28 éves Török Jó- fet. A fiatalembert egységeink sza- badították ki

CSAKNEM SOKMILLIÓS KÁRT

okozott ismét egy városligeti tűzeset. Okt- ober 10-én azonban *Rácz János*, Május 1. úti lakos szerencsére idejében észrevette a lángokat, és nyomban jelezte a káresetet a budapesti parancsnokság hírközpontjá- nak.

Tekintettel a BNV létesítményeinek tűz- veszélyességére s a bennük tárolt áruk értékére, kiemelt riasztásra vonultak ki a színhelyre egységeink.

Amikor 18.29-kor kiérkeztek, már teljesen elborították a lángok a 16x4 méteres és 3 m magas épületet. Egységeink *Totzl Károly* alez., a tűzoltási csoport vezetője irányításával 5 E sugárral avatkoztak be. Jóllehet az igen erős hő alaposan megizzasztotta őket, a legkritikusabb pillanatokban sem hátráltak, és bátorságuknak is köszönhető, hogy 18.41-re sikerült lefeketíteniük a tüzet, majd hamarosan teljesen el is oltották.

A hungarocell álmennyezet 64 m² területen teljesen leégett, a vas tartószerkezetek kilágyultak, a belső berendezés összeroskadt, s a fabútorok részben elszenesedtek. Ezeket tehát már nem lehetett megmenteni, de ha csupán egy-két percet késik a beavatkozás, a tűz könnyen átterjedhetett volna a kárhelytől két, illetve négy méterre levő kiállítási épületekre, s ebben a kettőben több milliós értékű anyagokat tároltak.

Különösen veszélyessé tette a helyzetet, hogy az égő épület, valamint a szomszédos egyik kiállítási csarnok között nagy mennyiségű faanyag halmozódott fel, és az épület környéke is tele volt éghető anyagokkal.

A kárt szenvedett épületet a Budapesti Grafikai Alkotóközösség használta. Irodáját fafal választotta el a műteremtől. Mindkét helyiség zsúfolva volt iroda-berendezésekkel, bútorokkal, állványokkal, polcokkal. A káreset napján raktak be ide 60 db fából készült tablót, 39 fadobogót, valamint 3 pultot. A beraktározott anyagok kb. 50%-os, a bútorok pedig mintegy 20%-os kárt szenvedtek. Az anyagi veszteség mintegy 120 ezer forint.

A tűzvizsgálat során megállapítottuk, hogy az említett éghető anyagokat olyan magasan rakták a műtermi részben, hogy közvetlenül érintkeztek a mennyezeten levő, egyenként 1 kW-os elektromos infra hősugárzókkal (ezekkel fűtöttek), valamint a villanyégőkkel.

A vizsgálatba bevont igazságügyi szakértő is alátámasztotta ezt a megállapítást, valamint azt is, hogy a helyiségeket nem áramtalanították, miután onnan eltávoztak.

Az elektromos berendezések szerelése egyébként nem mindenben felelt meg a vonatkozó szabvány követelményeinek. Utoljára *Nádor Imre* grafikus tartózkodott ott két munkatársával. 14 óra körül távoztak, s ekkor Nádor bezárta a helyiséget.

A tűz úgy keletkezett, hogy a sugárzók hője meggyújtotta a tablók faanyagát, majd a leeső zsarátnokok a padozaton tárolt éghető anyagokat és PVC-padlóborítást.

Tengerdy Ferenc
tű. alez.

ROSZLÁNKALAND

Szeptember 25-én nagy riadalom támadt a Nyugati pályaudvaron. Két oroszlán kiszabadult a ketrecéből. A szokatlan „káresethez" riasztották a tűzoltóságot is, minthogy végső esetben sugarakkal kellett volna a pályaudvaron tartózkodókat megvédeni a vadállatok támadásától.

Egységeink beosztottai közül azonban szerencsére csak Horváth Nándor ftőrm.-nek, a tűzoltási csoport beosztottjának kellett „beavatkozni", és neki is csupán fényképezőgépével.

Azt a drámai pillanatot ugyan nem sikerült lencsevégre kapnia, amikor az egyik oroszlán elkapta az idomár karját, és ő úgy hárította el a támadást, hogy a vadállat orrába harapott; azt viszont már megörökítette az objektív, amikor a két szökevény némileg meghunyászkodott, sőt azt is — persze kevésbé tisztes távolságból, mint az előbbit —, amikor már bent voltak a hálóban.

(— dor)

Ezúttal: Tüzes-s[illegible]lat a Vaskapu utcában

Ez volt az ötödik . . .

Aki ismeri az előzményeket, könnyen elképzelheti, hogy milyen érzésekkel vonultak ki egységeink október 3-án a Vaskapu utcába. Az utca, pontosabban annak egyik épülettömbje szomorú nevezetességre tett szert az elmúlt esztendőkben.

Éppen a mostani kárhelyen kezdődött a párját ritkító tűzesetsorozat. Az épület akkor lakatosüzem volt, és az öltöző gyulladt ki.

1964-ben a tőle mindössze néhány méterre levő kétemeletes üzemépület égett le, mert mire jelezték a tüzet, a lángok minden szinten elharapóztak.

Egységeinknek akkor nem kis erőfeszítések árán sikerült megmenteniük a mellette volt s ugyancsak kétemeletes és szintén faszerkezetű üzemrészt. 1968 augusztusában azonban itt is felcsaptak a lángok. A mártóműhely égett, de ezt a tüzet még idejében észrevették.

1968 szilveszterén azonban már a nyomban nagy erőkkel kivonult egységek sem segíthettek. Amikor riasztották őket, jóformán az egész épület égett, ezért csak a szomszédos üzemrész, a közeli malom, meg az egyéb építmények védelmére szorítkozhattak.

Tűzjelzés 16.39-kor

Az október 3-át megelőző négy tűzeset az ÉLGÉP Vállalatnál keletkezett. Ez a mostani viszont a Pest megyei és Budapesti Gabonafelvásárló Vállalatot érte, mivel az 52x22 m-es és részben kétszintes egykori lakatosüzem jelenleg ez utóbbi vállalat irodaháza. Éppen a közelmúltban újították fel, és részben át is alakították.

Az említett napon 16.39-kor *Preisz Jánosné* közvetlen tűzjelzőn irodatüzet jelentett. Nyomban ezután több más jelzés is érkezett a budapesti parancsnokság hírközpontjába.

Elsőként a IX. fecskendői érkeztek ki, de alig két perc múlva már a tűzoltási csoport is a helyszínen volt, és röviddel ezután a 2-es riasztásra kivonult többi egységek is elfoglalták felállítási helyüket.

A beavatkozást *Duray Ferenc* főhadnagy, a tűzoltási csoport vezetője irányította:

— Miután meghallgattam a IX. őrségparancsnokának a jelentését, felderítésre indultam.

A IX. 2 E sugara már működött. A földszinten talált 4 db oxigén- és dissous-palackot szerencsére idejében észrevettük, és baj nélkül kihoztuk őket.

A 2-es riasztásra érkezett egységeknek kettős feladatot kellett megoldaniuk. Egyrészt a földszinti irodák védelmét, másrészt pedig a tetőtűz eloltását. Ez utóbbit dugó- és kihúzóslétrákról szerelt sugarakkal kezdtük meg.

Igen nehezek voltak a körülményeink, mert több helyen csak nagy erőfeszítések árán tudtuk megközelíteni a duplaborítású kátránypapír fedésű tető egyes égő részeit, s a tűz közben rendkívül hevesen égett.

16.53-kor 9 E sugarunk működött, és minden reményünk megvolt rá, hogy a tüzet — a talált állapotában — hamarosan sikerül eloltanunk.

A gyorsabb oltás céljából tolólétrát kértem a helyszínre.

Váratlan fordulat, ketten megsérültek

A földszintről egy „úsztatott" lépcső vezetett az emeleti kultúrterembe. Innen egy 80-as faajtó nyílott a padlástérbe. Az ajtó felső része már részben átégett.

Az ajtó előtt 1 m-re a XIX. egyik sugara várakozott behatolásra készen. Arra utasítottam a sugárvezetőt, hogy várják meg az utasításomra szerelt másik sugarat, és együtt hatoljanak be a padlástérbe.

Alighogy leértem, a lépcsőházon át le[illegible] alább 10 méter hosszú szúróláng lövel[illegible] le a földszintre. Nyomban utasítást adta[illegible] hogy a XIX. kerülteti két tűzoltó elvtá[illegible] mentésére sugárral hatoljunk fel az em[illegible] letre.

A szúrólángot követően a már szin[illegible] teljesen eloltott tűz meglepően erős i[illegible] tenzitással kezdett égni; hatalmas lángo[illegible] fenyegették a dugó- és kihúzós létrár[illegible] működő sugárvezetőket.

Kötöttsugarunkkal csak igen lasse[illegible] tudtunk előre haladni, bármennyire is sz[illegible] rettük volna szaporázni a lépteinket, [illegible] lángok alig-alig hátráltak.

A XIX. két beosztottja: *Balogh Mihá[illegible]* törzsőrmester és *Forró József* tized[illegible] eközben az egyik ablakhoz támolyogta[illegible] betörték az üveget, és segítségért kiálto[illegible] tak!

Toinai László főtörzsőrmester, az V-VI—VII. őrségparancsnoka arra lett f[illegible] gyelmes, hogy a tűzoltók munkáját figye[illegible] civilek segítségért kiáltanak.

— Gyorsan odaszaladtam. Amikor me[illegible] láttam, hogy mi történt, utasítottam *N[illegible]meth József* főtörzsőrmestert, az egyik s[illegible] gárvezetőnket, hogy azonnal ugorjon le [illegible] dugólétráról. Mintegy 3—3 és fél méter[illegible] magasságból kellett leugrania, de ne[illegible] volt gyorsabb megoldás a mentésre.

A létrával a kitört ablak alá szaladta[illegible] Egy civil személytől kaptam egy fadar[illegible] bot, és amikor felértem, azzal ütöttem [illegible] a megmaradt ablaküveg-darabokat. A [illegible] zédes elvtárs jött le először, majd a törz[illegible] őrmester elvtársat segítettük le. A légz[illegible] készülék megvédte az arcukat, de a f[illegible] lüknél meg a karjukon égési sérülések [illegible] szenvedtek.

Ami a továbbiakat illeti, a mentést k[illegible] vető percekben a létráról működő sugá[illegible] vezetőknek igencsak „melegük" volt [illegible] hirtelen fellobbanó tűz rendkívül erős s[illegible] gárzó hőjétől.

Közben pedig arra is minduntal[illegible]

gyelnünk kellett, hogy idejében észreveyük, ha netán a fal valahol meglazul.

A padlástérbe behatoló tűzoltók kis hían a lángok harapófogójába kerültek. ámiről senki sem tudott, nyolc darab úszliteres festékes kanna, nagy halom arketta és tekintélyes mennyiségű kátánypapír volt a padlástérben. A hő határa sorra levegőbe repültek a kannafedek, s a kannákból, mint valami jókora orlasztókból, szanaszét frőcsköltt a tűzveszélyes anyag.

A beavatkozásban részt vett egységek égül is 15 E és 1 létrasugárral mintegy 5 perces küzdelem árán fékezték meg a üzet.

Előzőleg hegesztettek

A tűzvizsgálat során ugyan gyorsan kideült, azért találtak négy palackot az épületben, mert előzőleg hegesztettek. De bonyolította az eljárást, hogy a kárt szenvedett vállalat területén egy tököli szövetkezet dolgozói is végeztek ilyen munkát.

A tanúkihallgatások során elmondták: z tette szükségessé a hegesztést, hogy az odaépület gőzfűtését át kellett alakítani melegvízfűtésre.

A vállalat a tököli szövetkezet embereiel akarta elvégeztetni ezt, de ők egyéb atáridős munkálatokra hivatkozva nem oltak hajlandók erre.

Itt égett át a mennyezet

Elmondása szerint kb. 15 percig működött a hegesztőpisztoly.

Az irodák födéme duplaborítású deszka volt, alul nádpallóval. Ezt nem egészen másfél cm-es habarcsréteg takarta. Ha figyelembe vesszük, hogy az épület legalább ötvenéves, és korábban lakatosüzem volt, tehát faszerkezetei bőven átitatódhattak zsírokkal és olajokkal, nem szükséges túlságos képzelőerő ahhoz, hogy kiszámítsuk, milyen védelmet nyújtott a hegesztőpisztoly lángjától az a bizonyos vékonyka habarcsréteg.

A hegesztők negyed három körül végeztek. Elmondásuk szerint gondosan átvizsgálták a helyszínt, majd azzal távoztak, hogy másnap folytatják a munkát...

Habár a tűz súlyosan megrongálta az épületet, a 8-as iroda felett aránylag könnyen sikerült megtalálni a beégés kráterét. A hegesztőpisztoly lángjának hője a vékonyka habarcsréteg pórusain áthatolva gyorsan elérte a nádpallót, majd a deszkaborítást. A felvételen jól látható az egyik gerenda 15 centis körív alakú beégése.

Miután az elektromos szakértő nem talált tüzet okozható szabálytalanságot, és egyéb lehetséges okokat is el kellett vetni, a tűzvizsgálat során arra a megállapításra jutottak, hogy az említett helyen keletkezett beégés volt a tűz fészke.

Hogy a padláson parkettaragasztót vagy lakkot tároltak-e, és milyen mennyiségben, azt csak laboratóriumi vizsgálattal lehet majd eldönteni.

A mennyezet [illegible] látható

Így hozták meg azt a döntést, hogy Benkő Béla beruházási előadó irányításával Nagy Sándor csoportvezető, Volentik Oszkár hegesztő, továbbá két segítő: Mezei Imre és Geleta István végzik el a szükséges átalakításokat.

Az eljárás során egy hegesztési engedély is előkerült, csak éppen nem erre a munkára szólott. Aláírója Kiss József ugyanis a tököli szövetkezet dolgozója, és meg társai nem az irodaépületben, hanem annak falánál hegesztettek.

Hogy miért nem tartottak helyszíni szemlét, és miért nem állítottak ki engedélyt erre a munkára? Nos, legalábbis a tanúvallomások szerint azért nem, mert csoportvezető azt hitte, hogy a beruházási előadó gondoskodott erről, az pedig éppen fordítva gondolta...

A négy munkás délután fél kettő körül kezdte meg az átszerelést. Három irodában vasfűrésszel vágták le a csődarabokat, a 8-as számú irodában (éppen Benkőében!) azonban nem boldogultak volna fűrésszel, mert a cső kb. 4 cm-re volt válaszfaltól, a mennyezettől pedig mintegy 8—10 centire.

Nagy Sándor ezért hegesztőpisztollyal vágta le a gőzfűtés csövét, a helyét beszúrta, majd oldalt vágott egy nyílást, és odahegesztette a melegvízvezetéket.

A vállalatvezetés ugyanis gyorsan leszögezte, hogy sejtelmük sem volt a padláson tárolt anyagokról. Ezt a nyilatkozatot elfogadja ugyan a budapesti tűzrendészeti parancsnokság, de mégiscsak fölmerül: vajon milyen rendet tartanak, ha bárki rakodhat a padlásukon. Vagy talán feltörték a lelakatolt ajtót? Ennek és a felelősség mérvét eldöntő többi kérdésnek a megválaszolása azonban nem a mi feladatunk.

A közvetlen kár mintegy 70 ezer forint, a megmentett érték ennek többszöröse. Hogy a helyreállítás mennyibe kerül majd, ezt sem a tűzoltók hivatottak kiszámítani.

Mindenesetre jó lenne, ha ebből az ötödik káresetből végre levonnák a tanulságokat a Vaskapu utcában, mert hát a tűz ezúttal az ÉLGÉP nagy nehézségek árán megmentett üzemrészén kívül a közeli központi lakcímnyilvántartó hivatal és garázs némely helységeit is veszélyeztette. Ennek védelméről is gondoskodni kellett az oltás során, mivel e két helyen is szinte jóvátehetetlen károkat okozhatott volna a lángok pusztítása.

(G. R.)

Egy kis ízelítő az oltásból

[illegible]pen látható ajtón át lövellt ki a láng, és sebesítette meg a két tűzoltót

[illegible]csak pár percet késik is a beavatkozás, az épületben tárolt palackok [illegible]ztrófát okozhattak volna. Ezen a [illegible]en a talált helyen láthatjuk őket

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés — vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás — igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

Vállalatok! Közületek! Figyelem!

1971. január 1-től egy negyedéves határidőre vállaljuk a 250 kg-os gördíthető porraloltók gyártását.

E készülékek kiválóan alkalmasak tűzveszélyes folyadékok, éghető gázok és elektromos berendezések tüzeinek oltására.

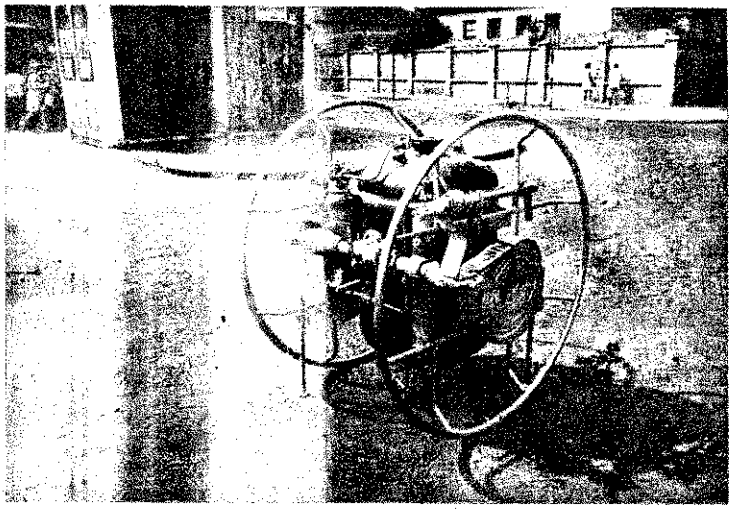

Megrendelhető: az ELZETT FÉMLEMEZIPARI MŰVEK

Tűzoltókészülékek gyárától
Budapest XIII. Babér u. 9–11.

vagy a

Vastömegcikk Értékesítő Vállalatnál (VASÉRT)
Budapest VIII. Üllői út 32.

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

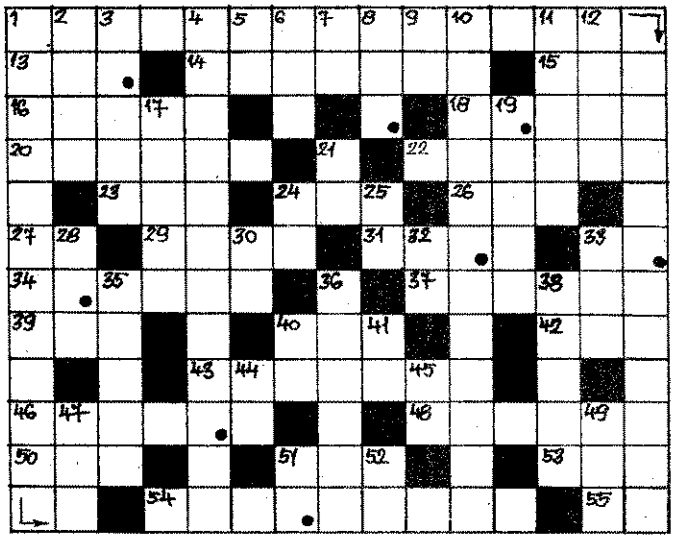

VÍZSZINTES SOROK: 1. ELHELYEZÉSÜKNÉL FOGVA NAGY MÉRTÉKBEN GÁTOLJÁK A MEGKÖZELÍTÉST, ÉS BONYOLULTTÁ TESZIK AZ OLTÁST. 13. Spanyol női név. 14. Szállal odarögzítő. 15. Az ő tulajdona. 16. Bizonyos idióm. 18. Papírpénz. 20. A VÍZSZ. 1-BEN HELYEZKEDNEK EL EZEK IS, ÉS KEDVEZŐTLENÜL BEFOLYÁSOLJÁK AZ OLTÁST. 22. Étel. 23. Egyik nagy ruhagyárunk, röv. 24. Helyhatározó. 26. Tét betűi. 27. Helyrag. 29. Nemesgáz. 31. Majdnem pofoz! 33. Kötőszó. 34. Határoz. 37. Öreg korban már ritka (két szó). 39. Ki az, vidéken! 40. Vágás helye. 42. Vissza: mondat része. 43. Van ilyen kép is. 46. Ruhát készíteni. 48. Legtöbb bohócnak van! 50. Lócsemege. 51. Dúsan folyat. 53. Szóösszetételekben a Földdel kapcsolatos. 54. A háziállat rág vele. 55. Rendkívüli röv.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. A VÍZSZ. 1. ESETÉBEN ÁLTALÁBAN CSAK EZEK FALAI KÉSZÜLNEK ÉGHETŐ ANYAGBÓL. 2. Jean! ? 3. Égitest körül néha létrejövő fehéren ragyogó mező. 4. Ábrándoznak a múlton. 5. Rövid nevetés, vagy kérdés. 6. Csapadék. 7. Hangtalanul előz! 8. Majdnem gyök! 9. Kör része. 10. A VÍZSZ. 1-RE ÁLTALÁBAN EZ JELLEMZŐ, AMI NEHEZÍTI A TÁJÉKOZÓDÁST. 11. Szilárd anyag hő hatására válhat ezzé. 12. Kis rágcsáló. 17. Kisgyerekekkel foglalkozik. 19. Férfinév. 21. Gyilkol. 24. Helyrag. 25. Használható. 28. Leila szerelme! 30. Országos szervünk. 32. Vissza: egyetlen emberi fogyasztásra alkalmas ásvány. 33. Csomaggal jön! 35. Mennyiségi egység. 36. Szilárd. 38. Körbe jár. 40. Kettősbetű. 41. B! 44. Téli sport. 45. Nátrium és foszfor. 47. Szovjet zongoraművész. 49. Sütő, népiesen. 51. Azt. 52. Dunántúli város fele!

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízszintes 1., 20., függőleges 1. és 10.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: rendszerint a vízsz. 1-ben van ez is, ami kedvezőtlenül hathat a tűzoltásra.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő: 1970. november 20.

K. I.

A 10. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: MÉRGEZŐ ANYAGOK JELENLÉTÉBEN; VILÁGÍTÓGÁZ; FOSZFOR; KLÓRGÁZ.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: SZÉNKÉNEG.

Könyvjutalmat nyertek: Lerf István, Budapest; Orsós János, Pásztó; Balázs József, Szeged.

A nyereményeket postán küldjük el.

CÍMKÉPÜNKÖN: Tanyi Sándor önk. tű. szkv., a Csepeli Fémmű esztergályosa

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest V., Néphadsereg utca 9–11. TELEFON: 313-700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre, 18,– Ft. Számlaszám: 235–90151–1108.
70.3414/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index: 25 804

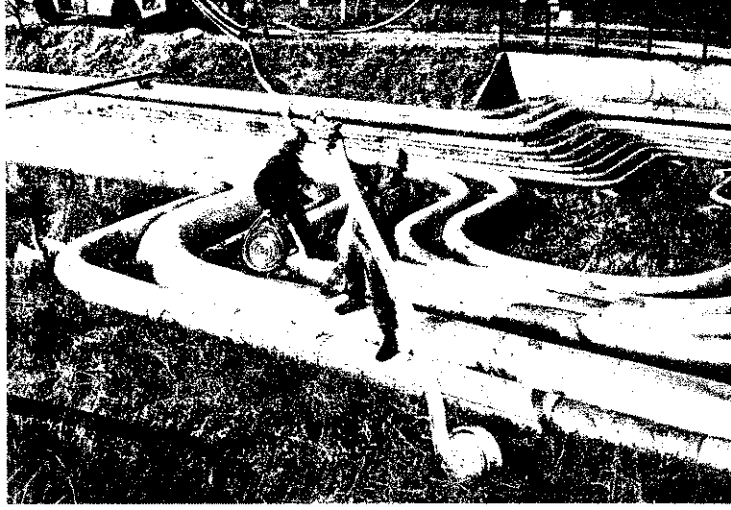

Gyakorlat Százhalombattán

Október 12-én délelőtt a feltételezés szerint kigyulladt Százhalombattán a DKV egyik tízezer köbméteres tárolótartálya.

Elsőként a helyi üzemi parancsnokság beosztottai és a vállalat létesítményi tűzoltói avatkoztak be, és ennek során hűtősugarakkal védték a sugárzó hőtől a veszélyeztetett környezetet.

Amikor azután a segítségül hívott budapesti és Fejér megyei egységek is kiérkeztek, habrohammal fékezték meg a tüzet. Az esemény igen jó alkalom volt több egység összehangolt tevékenységének gyakorlására, valamint a beépített oltóberendezések egy részének kipróbálására.

Felvételeinken a gyakorlat egy-egy mozzanatát örökítettük meg.

(Kútvölgyi Mihály képriportja)

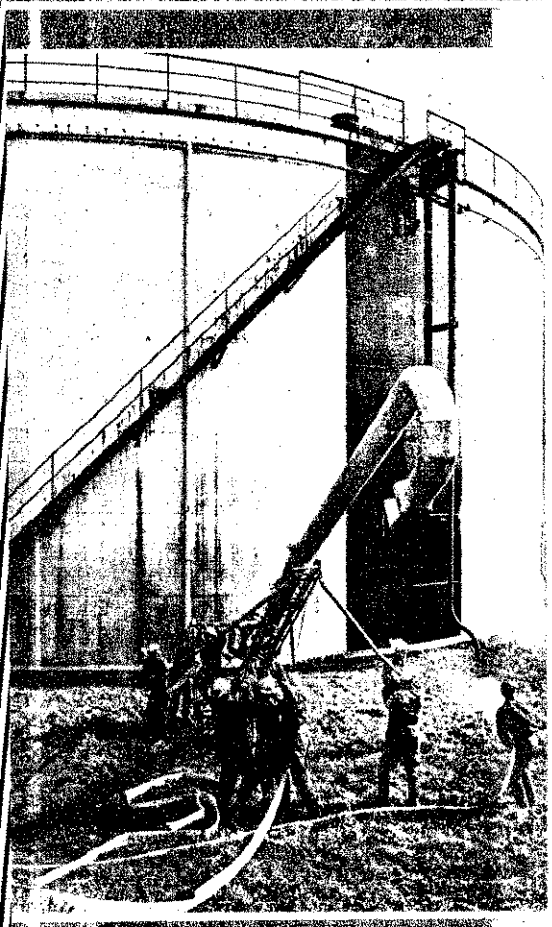

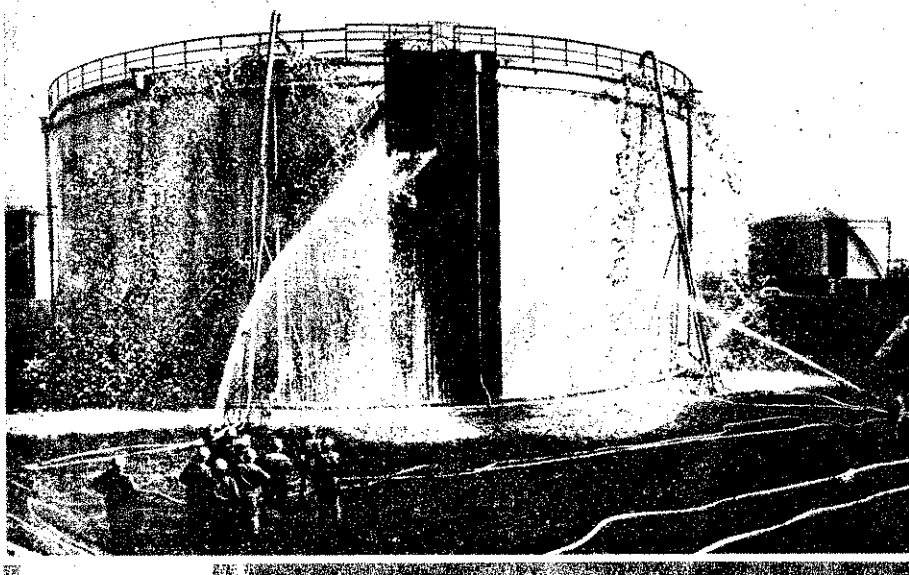

BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
II. évf. 12. sz. 1970 december

egesztettek
pakurató közepén

eszámoló a 18—19. oldalon.)

A kitüntetettek és elismerésben részesültek egy csoportja a Belügyminisztérium központi ünnepségén

Cseke Ferenc alezredes, a Központi Javítóműhely parancsnoka átveszi a Vörös Csillag Érdemrend kitüntetést

Az évforduló alkalmából

A belügyminiszter elvtárs Ficsór Sándor tű. alez.-t, budapesti parancsnokot tű. ezredessé előléptette

Országszerte bensőséges ünnepségeken emlékeztek meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 53. évfordulójáról.

Az ünnepi aktusok sorába illeszkedett a Belügyminisztérium november 4-i hagyományos központi rendezvénye, amelynek keretében Benkei András miniszter elvtárs előléptetéseket, kitüntetéseket, jutalmakat adott át a kimagasló munkát végzetteknek. Testületünk számos főtisztje, tisztje és tiszthelyettese részesült magas elismerésben.

•

A Tűzrendészet Országos Parancsnoksága dolgozóinak november 5-i ünnepi rendezvényén Kovács György elvtárs, a BM-Pártbizottság titkára méltatta a világtörténelmi jelentőségű évfordulót, majd dr. Farkas György vezérőrnagy, országos parancsnok nyújtott át kitüntetéseket, jutalmakat.

•

A budapesti parancsnokságon november 6-án délután rendezték a jubileumi emlékünnepséget, amelyen Ficsór Sándor ezredes, parancsnok mondott beszédet. Ezt követően kitüntetéseket, elismeréseket adott át, majd átnyújtotta a díjakat az ez évi nemzetközi és országos tűzoltó-, illetve sportversenyeken első helyezést elért rajoknak, egyéni versenyzőknek és az ilyen vonatkozásban legeredményesebb kerületek parancsnokainak.

Kovács György, a BM-Pártbizottság titkára ünnepi beszédét mondja az Országos Parancsnokság jubileumi rendezvényén

Az V—VI—VII. kerület tűzoltóinak kiváló sporteredményeiért. — A jutalom átvevője Pécz József alezredes, parancsnok

Az elismerésben részesültek egyike: Kosteleczky Sándor alezredes, a Tűzrendészet Baranya megyei parancsnoka

Országgyűlési képviselők látogatása

Kedves vendégeket fogadhattunk november 13-án. A megyei párt- és a népfrontbizottság vezető beosztású munkatársainak kíséretében Baranya megye és Pécs város országgyűlési képviselői tettek látogatást parancsnokságunkon.

Akárcsak szerte az országban, szerény lehetőségeihez mérten a mi parancsnokságunk személyi állománya is igyekezett kivenni a részét a felszabadulásunk 25., Lenin születése 100. évfordulója, valamint a X. kongresszus esztendejének kezdeményezéseiből. Különféle vállalásainkkal és rendezvényeinkkel, tömegkapcsolataink erősítésével megyénk tűzrendészeti helyzetét kívántuk szilárdabbá tenni.

Ugyanakkor – ugyancsak az MSZMP KB 1969 novemberi határozatának szellemében – alapvető fontosságú feladatnak tekintettük a párt- és társadalmi szervekkel, valamint a társhatóságokkal való együttműködésünk erősítését.

Elképzeléseink megvalósításához a megyei PB adminisztratív osztályától, a megyei BM-szervek pártbizottságától és saját MSZMP-szervezetünktől is kértünk segítséget.

Akkor vetődött fel a meghívás gondolata is, és érthető örömmel értesültünk róla, amikor Gergely Lajos elvtárs, a megyei képviselőcsoport vezetője tudomásunkra hozta, hogy a látogatást beiktatták a képviselőcsoport 1970. évi munkaprogramjába.

Rendfokozatra és beosztásra való tekintet nélkül egész személyi állományunk nagy lelkesedéssel és nem kevés izgalommal várta tisztelt vendégeinket, akik megyénk lakosságát képviselik az országgyűlésben. Mindannyian azon fáradoztak, hogy valósághű képet kapjanak majd életünkről és tevékenységünkről.

Ilyen előzmények után került sor a látogatásra. Az eseményen részt vett dr. Farkas György tű. vőrgy. elvtárs, a BM Tűzrendészet országos parancsnoka is.

Tisztelt vendégeink üdvözlése után röviden tájékoztattam őket megyénk tűzrendészeti helyzetéről. Ennek keretében megelőző és mentő tűzrendészeti feladataink, az önkéntes tűzoltóságokkal kapcsolatos tevékenységünket és a munkánkat érintő egyéb problémákat vázoltam.

A tájékoztatót követően a képviselő elvtársak több kérdést tettek fel. Egyebek közt érdeklődtek a szolgálat nehézségeiről, felszereléseink állapotáról, elhelyezési gondjainkról, az utánpótlással összefüggő problémákról, az állomány kiképzéséről. A feltett kérdésekből is erősen kiérződött, hogy milyen nagy figyelemmel kísérik szerény tevékenységünket, és menynyire őszintén osztoznak velünk gondjainkban, problémáinkban.

A kérdésekre részben dr. Farkas György tű. vőrgy. elvtárs, részben pedig én adtam választ.

A képviselő elvtársak ezután megtekintették a pécsi városi és járási parancsnokságot. A körlet és a felszerelések megszemlélése is igen nagy érdeklődést keltett körükben.

Ezután bemutató gyakorlatot szemléltek meg. Ennek során különleges rendeltetésű három gépjármű működtetésével és a róluk történő szerelésekkel ízelítőt próbáltunk adni abból, milyen sokrétű tevékenységet kell kifejtenünk károlhárítási és mentési munkálatok alkalmával, és egyúttal abból is, hogy a helytállás ma már sokoldalú képzettséget követel a tűzoltóság állományától.

A program „hivatalos" részének befejeződése után kötetlen, elvtársi beszélgetésre nyílott lehetőségünk. Ennek során a képviselőcsoport vezetője és több képviselő elvtárs is hangoztatta, hogy örülnek a találkozásnak, és sok tapasztalattal gazdagodtak. Mint elmondták, a látottakból és hallottakból azt a következtetést vonták le, hogy megyénk tűzrendészeti szerveinek dolgozói a meglevő nehézségek ellenére igyekeznek becsülettel helytállni, és tevékenységük kellő figyelmet érdemel.

Igen jóleső érzés volt számunkra, amikor az egyik képviselő elvtársnő elmondotta, nem is gondolta, milyen meghitt elvtársi légkörben zajlik majd le a találkozás a sokszor igen nehéz szolgálatot ellátó tűzoltókkal.

Személyi állományunk nevében ezúton is köszönetet mondok képviselő elvtársainknak a számunkra igen megtisztelő látogatásért, és a munkálkodásunk iránt tanúsított segítőkész érdeklődésért.

Igen nagyra értékeljük, hogy képviselő elvtársaink sok országos és helyi gondjuk és problémájuk közepette is időt szakítottak erre a látogatásra, és saját ügyüknek is tekintik a tűzvédelem további erősítését és fejlesztését.

Még egyszer szívből köszönve a látogatás alkalmával is kifejezésre juttatott bizalmukat és megbecsülésüket, abban a reményben zárom soraimat, hogy adandó alkalommal újabb követi majd a november 13-i találkozót. Képviselő elvtársainknak pedig jó egészséget és sok-sok sikert kíván megyei parancsnokságunk személyi állománya.

KOSTELECZKY SÁNDOR
tű. alez.,
a BM Tűzrendészet
Baranya megyei parancsnoka

DR. FARKAS GYÖRGY TŰ. VŐRGY.:

Magyar tűzoltóküldöttség a Szovjetunióban

SZOVJET BARÁTAINK MEGHÍVÁSÁRA október 19-től 30-ig 4 tagú tűzrendészeti delegációnk tartózkodott a Szovjetunióban szakmai tapasztalatcsere céljából.

A delegáció vezetésére én kaptam megbízást, míg annak tagjai voltak: Tóth Lajos tű. alez., a BM TOP szolgálati és kiképzési osztályának vezetője, Csete György tű. alez., Csongrád megye tűzrendészeti parancsnoka és dr. Nagy Antal tű. őrgy., a BM TOP dokumentációs és információs alosztályának vezetője.

Küldöttségünk sok hasznos szakmai tapasztalatot szerzett. A szovjet tűzoltókkal és más területen dolgozó barátainkkal való szívélyes találkozások felejthetetlen élményt jelentettek számunkra. Mindezekről a maguk sokoldalúan színes részletességével még egy gyakorlottabb tollforgató írása sem tudna számot adni a lapunkban történő íráslehetőség szűk keretei miatt. Ezért kérem, nézze el a kedves olvasó, ha a beszámoló többször csak a tények közlésére szorítkozik.

A moszkvai — seremetyevoi — repülőtéren Fjodor Vasziljevics Obuhov tábornok elvtárs, a Szovjetunió Belügyminisztériumának tűzrendészeti főparancsnoka közvetlen munkatársaival együtt meleg barátsággal fogadta küldöttségünket. Érkezésünk napján a Szovjetunió Belügyminisztériuma Tűzrendészeti Főparancsnokságán — annak vezetőivel — küldetésünk programjáról tárgyaltunk. A tárgyalás során vázlatos tájékoztatást kaptunk a Szovjetunió tűzrendészeti szervezetének felépítéséről, munkájáról. A Szovjetunió tűzrendészetének szervezeti struktúrája több tekintetben nem idegen a magyar tűzrendészet szervezeti felépítésétől. Sok hasonlóságot tapasztaltunk a különféle szolgálati ágak működésében, de úgyszólván az egész szervezeti mechanizmusban is.

A Szovjetunió tűzrendészetének szervezete három kategóriára tagozódik: az ún. katonásított (nem katonai) tűzoltóságra (vojenyizirovannaja pozsarnaja ohrana), a hivatásos tűzoltóságra (professzionalnaja pozsarnaja ohrana), és az önkéntes tűzoltóságra (dobrovolnoje pozsarnoje obscsesztvo). A három szerv között lényeges a különbség a szolgálat ellátásában és az egyenruházatban.

A katonásított tűzoltóállomány a hadsereg tagjaihoz hasonló khakiszínű egyenruhát és rendfokozatot visel. A szürke egyenruhával rendelkező ún. hivatásos tűzoltóállomány szolgálati rendszerével, valamint szolgálati viszonyával eltér a katonásított állománytól — bár mindkét tűzoltóság a Belügyminisztériumhoz tartozik.

A katonásított tűzoltói szolgálati helyeken engedéllyel sorkatonákból is szervezhetnek tűzoltóságot.

Az önkéntes tűzoltóságnak rendfokozati jelzés nélküli formaruhája van. Irányítását, kiképzését a katonásított BM-tűzoltószervek vezetőinek egyetértésével a testületi vezetőségek látják el. Szolgálatuk, riasztási rendszerük sok tekintetben a miénkével megegyező.

Még látogatásunk első napján Leningrádba utaztunk ahová október 20-án reggel 8.25-kor érkeztünk meg. A leningrádi pályaudvaron Borisz Ivanovics Koncsajev ezredelvtárs, a Leningrádi Városi és Területi Tűzrendészeti Parancsnokság vezetője fogadta delegációnkat. Vendéglátónkban nagyon kedves elvtársat és barátot és olyan sokat tapasztalt tűzoltó szakmai vezetőt ismertünk meg, aki a Nagy Honvédő Háború súlyos megpróbáltatásai között s a béke időszakában egyaránt a leningrádi tűzoltóság kimagasló vezetőjének bizonyult.

Leningrádi tartózkodásunk egyik fő célja a tűzoltótechnikum meglátogatása volt. Majdnem egy teljes napot töltöttünk itt, és behatóan tanulmányoztuk a tűzoltótechnikus-képzés

A Szovjetunióban több helyen is folyik a középparancsnoki állomány tiszti-technikusi képzése. A legnagyobb múltja azonban a leningrádi technikumnak van.

Az intézet parancsnokhelyettesétől, Loginov ezredes elvtárstól kapott tájékoztatás szerint ez a legrégibb közép fokú tűzoltótiszti tanintézet a Szovjetunióban.

1906-ban történt alapítása után tűzoltótanfolyamok, kurzusokat tartottak itt, és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom után emelkedett technikumi színvonalra az oktatás. A technikum fejlesztésének legjelentősebb állomása az 1918. április 17-én kelt, Lenin által aláírt dekrétum. Ebben a tűzvédelem ügyét állami feladattá nyilvánították. Ettől az időtől kezdve az intézet konkrét feladatává vált a középparancsnoki állomány képzése. Az volt a tapasztalatunk, hogy ezt igyekezett is évről évre magasabb színvonalra emelni.

A tanulmányi idő jelenleg 3 év. Az intézet igen jól van látva szemléltető oktatási anyaggal, az anyagokat megfelelően szakosítva ún. kabinetekben helyezték el. E kabinetek nagyban elősegítik, hogy a szemléltető oktatás alkalmával a hallgatók jól elsajátítsák a szakmai anyagokat, és felkészüljenek a gyakorlati életre.

MINDEN SZAKTERÜLET OKTATÁSA CÉLJÁBÓL kü kabinetet rendeztek be. A tűzoltótaktika oktatásának szemléltetésére például világító jelzésekkel működő elektromos f táblák többféle variációban mutatják a riasztás, vonulás beavatkozás helyes megoldásait. A beérkező egységek állítási helyei, valamint a tűz terjedésétől függő átcsoportosítási lehetőségek szintén jól érzékelhetők e táblák

Jó szemléltetőeszközöket láttunk annak oktatására hogy az adott település (város, ipari létesítmények) véd me céljából miképpen kell elhelyezni a tűzoltóegysége és milyen technikával, felszereléssel kell ellátni őket. megelőző tűzrendészeti feladatok oktatását is kitűnően szerelt kabinetek segítik, mégpedig az iparági szakosí nak megfelelően. Az elektrotechnikát, termodinamikát, miát, fizikát stb. is ugyanígy szemléltetik.

A tűzoltógépjárművek, motorok, szivattyúk metsz (üzemképes és üzembe helyezhető motorok és szivatty mind megtalálhatók a műszaki kabinetben, és a tanári ezek felhasználásával is biztosítja az oktatás magas s vonalát.

Az intézetnek levelező tagozata is van, erre csak h tásos állománybelieket vesznek fel. A technikumi felvé egyébként a 10 osztályos iskola elvégzése után pályáz nak az érdeklődők. A technikumi oklevél a polgári éle történő elhelyezkedésre is jogosít. Erre azonban mint

A leningrádi tűzoltótechnikumban a parancsnokhelyettes t jékoztatott bennünket a szakmai oktatási anyagokról

mondották, nem volt példa, mert az, aki elvégezte a technikumot, még soha nem kívánt megválni a tűzoltóságtól. A hallgatók ugyanis már a technikumra való jelentkezés előtt hivatásuknak választották a tűzoltói szolgálatot, és ezt az elhatározást a technikum elvégzése csak tovább erősítette bennük. Szeretnénk nálunk is ilyen hivatásszeretetre nevelni a leendő tiszteket, tiszthelyetteseket és tűzoltókat.

Az oktatói (tanári) kar csaknem kivétel nélkül tűzoltómérnöki képesítést szerzett.

MEGTEKINTETTÜNK TOVÁBBÁ LENINGRÁDBAN egy olyan ún. tanulmányi kombinátot, amely a Leningrádi Városi- Területi Önkéntes Tűzoltó Szövetség tanintézete. Itt önkéntes tűzoltókat, valamint ipari dolgozókat oktatnak, illetve képeznek ki különféle tűzvédelmi feladatokra.

Gorskov elvtárs, az önkéntes tűzoltószövetség városi-területi elnöke közelebbről is megismertetett bennünket a tanulmányi kombináttal. Számunkra újszerű volt, hogy a kombinát, valamint általában az egész önkéntes tűzoltószövetség önerőből biztosítja anyagi eszközeit. Termelő üzemegységeiben ugyanis kézioltókat tölt, és újakat állít elő, valamint különféle tűzvédelmi felszereléseket gyárt és javít.

Az önkéntes tűzoltószövetség leningrádi városi- és területi üzemeinek folyó évi termelési terve igen imponáló: 3 millió 200 ezer rubel. Ezt már november 7-e tiszteletére teljesíteni kívánták, és bizonyosak vagyunk benne, hogy törekvésük sikerrel is járt. Meg kell említeni, hogy nyereségük 25%-át az államnak fizetik be, és a fennmaradó összeget fordítják az önkéntes tűzoltóság fenntartási költségeire.

Szívélyes vendéglátóink mindent megtettek azért, hogy minél többet megtekinthessünk a leningrádi történelmi nevezetességekből. Jártunk a Szmolnijban, és abban az egyszerű, de történelmi jelentőségűvé vált dolgozószobában, ahol Lenin elvtárs dolgozott, és ahonnan irányította a világ első és megdönthetetlen győzelmet aratott proletárforradalmát...

Megtekintettük az Aurora cirkálót, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hírnökeként a Téli Palota irányába leadott ágyúlövéseivel jelt adott az ideiglenes kormány megdöntésére.

Leningrád nagyon gazdag a történelmi Lenin-emlékekben. A várostól nem messze levő razlivi Finn-öbölnél felkerestük a nagy Lenin illegális tartózkodási helyét, az emlékművet és azt a szénakunyhót, valamint azt a munkásházat, ahol Lenin a forradalom előtt a cári rendőrség elől elrejtőzött, és illegalitásban élve készítette elő a fegyveres felkelést. A leningrádiak igen nagy szeretettel ápolják e történelmi emlékeket. Minden évben hazai és külföldi turisták tízezrei keresik fel az említett helyeket.

A II. világháború idején Leningrád nagyon sokat szenvedett az ostromtól és a 900 napig tartott hitleri fasiszta blokádtól, s lakosai a Szovjet Hadsereggel együtt szinte emberfeletti áldozatok árán vívták ki a végső győzelmet. Jártunk a piszkarovszki temetőben levő hősi emlékműnél, s a hős város védelmében elesett katonákra és lakosokra való kegyeletes megemlékezésül virágokat helyeztünk el itt.

Leningrádból ismét a gigantikus méretű fővárosba, Moszkvába vezetett az utunk. Itt megtekintettük a tűzoltómérnök-képző főiskolát, az Össz-szövetségi Központi Tűzvédelmi Kutató Intézetet, a Fővárosi Tűzrendészeti Parancsnokságot és a Moszkva-Területi Tűzrendészeti Parancsnokságot. Szakmai szempontból ezek a látogatásaink is kiemelkedő helyet foglalnak el tapasztalatszerzésünk sorozatában.

Anatolij Nyikolajevics Szmurov ezredes elvtárs a tűzoltómérnök-képző főiskola parancsnoka tájékoztatta delegációnkat az intézet oktatói munkájáról.

A Szovjetunió Belügyminisztériuma Felsőoktatási Csoportfőnökségének képviseletében Zakorodnyikov tábornok elvtárs, a főiskola rektora is jelen volt delegációnk fogadásán és tárgyalásainkon.

A főiskolát 1957-ben alapították, szervezetileg a Belügyminisztériumhoz tartozik. Két nagy tagozatra oszlik, éspedig a műszaki tűzoltómérnöki, valamint a jogi tagozatra. Ez a felsőoktatási intézmény csaknem másfél évtizedes fennállása alatt jól képzett műszaki és tudományos állományt állított a szovjet tűzoltóság szolgálatába.

Az oktatási programot és a részletes tematikát a Szovjetunió Tűzrendészeti Főparancsnokságának közreműködésével a főiskola állítja össze, ezt azután a Felsőoktatási Minisztérium hagyja jóvá.

A főiskola tanulmányi ideje 4 év, a diploma polgári életben történő elhelyezkedésre is jogosít. Itt is megjegyezném, hogy ez csupán lehetőség, mert a végzett mérnökök nem élnek vele. A levelező tagozat tanulmányi ideje 5 év, az esti tagozat szervezése pedig most van folyamatban.

A tűzoltómérnök-képző főiskolán 26 tantárgyat tanítanak, és itt is igen jól felszerelt kabinetek állnak a hallgatók rendelkezésére. A főiskola oktatási anyagából csak néhány tantárgyat említek meg, hogy ízelítőt adjak az intézet magas színvonalú képzéséből. Így pl. a tantárgyak között szerepel: matematika, fizika, kémia, különleges kémia, építőszerkezetek, statika, termodinamika, megelőző tűzvédelem a technológiákban, tűzoltótechnikai híradás stb. Természetesen mindezek magas műszaki színvonalon. A kabinetekben falitáblák, makettek, metszetek és egyéb szemléltetőeszközök állnak az oktatás szolgálatában.

A KABINETEK KÖZÜL FELTÉTLENÜL EMLÍTÉST érdemel az ún. automatikaterem, ahol — oktatási segédletként — különböző pneumatikus és elektronikus berendezéseket láttunk, ezek magas szinten szolgálják a tűzvédelem céljait.

A különféle hő-, fény- és füstérzékelő automatikák is felkeltették figyelmünket, mivel jelenleg már gyártás alatt állnak, és a Szovjetunió iparának mind eredményesebb védelmét szolgálják a tűz pusztításával szemben.

A szaktárgyakon kívül idegen nyelv tanulása is kötelező (angol, német vagy francia). A főiskola szoros kapcsolatot tart fenn más egyetemekkel és kutatóintézetekkel. Különböző vállalatok megbízása alapján konkrét kutatási feladatokat is megoldanak, ezek általában a technológiai folyamatok tűzveszélyességének, az anyagok tűzállóságának vizsgálatával kapcsolatosak. Ilyen jellegű munkáért a főiskola pénzbeli ellenszolgáltatást kap a megbízó vállalatoktól. A befolyt összeget a főiskola bővítésére fordítják.

A tankönyveket maguk az előadó-professzorok írják, és a műszakilag elavult szakkönyvek helyett folyamatosan újakat adnak ki.

Az egyes tudományágakban aspiránsok dolgoznak, főként ők foglalkoznak a tudományos kísérletekkel. Jelenleg is több olyan aspiráns dolgozik az intézetben, akiket a professzori oktatói állomány tartalékának tekintenek.

Delegációnk a tanszékeket is megtekintette, s az illetékes professzoroktól részletes tájékoztatást kapott a tanszékük munkájáról, a folyamatban levő műszaki és tudományos kutatások eddigi eredményeiről. Ezúttal több olyan neves professzorral volt alkalmunk találkozni, akinek tankönyvei, tudományos munkái nálunk is ismeretesek, és tanulmányi, oktatói munkánk során jó eredménnyel használtuk őket.

(Folytatása következik)

Tiszteletadás a piszkarovszki temetőben a leningrádi hősök emlékművénél

KÉT JUBILEUM

Dr. Mező Mihály vb-elnökhelyettes mondott ünnepi beszédet. A kép bal szélén: Csík Antal országgyűlési képviselő

Az ünnepeltek s egyben ünneplők egy csoportja: a nyugállo mányúak. Eljöttek a centenáriumra azok is, akik egy idei városi parancsnokok voltak

Kivülállónak legfeljebb érdekesség, de évekkel ezelőtt még ők is viselték

KECSKEMÉT

Színvonalas programmal ünnepelték meg Kecskeméten a vá ros tűzoltóságának centenáriumát november 14-én. A városi tc nács s a járási és városi parancsnokság közös rendezvénye jubileumi emlékülléssel kezdődött, s ezen Bene Andrásnak, járási tanács vb-elnökének megnyitóját követően dr. Mező M hály, a városi tanács vb-elnökhelyettese mondott ünnepi besz det. Méltatta a gazdag múltú szervezet 100 esztendős munká ságát, s köszönetet mondott tagjainak a köz áldozatkész szolg latáért.

A beszéd elhangzása után dr. Pillók János alezredes, a Tű rendészet országos parancsnokhelyettese kitüntetéseket és e ismerő okleveleket adott át nyugállományban levő tiszthelyett seknek.

Az ünnepi rendezvényen a megyei pártbizottságtól dr. Szen István, a városi pártbizottság részéről Borsos György titkár j lent meg; a megyei tanácsot dr. Szokoli Gyula, az igazgató osztály vezetője képviselte, s foglalt helyet az elnökségben. Ke ves vendége volt a rendezvénynek az elnökség tagja, Csík Ant országgyűlési képviselő, a Városföldi Állami Gazdaság igc gatója, a városi tűzoltóság egykori hivatásos tagja.

A megye fejlesztési kiállításának megtekintése után a parancnokság szerállományát szemlélték meg a részvevők, majd bar beszélgetéssel zárult az ünnepség hivatalos programja, a 6 éves fennállását ünneplő város rendezvénysorozatának egyik les eseménye.

Kitüntetés

A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter „A mezőgazdaság kiváló dolgozója" kitüntetésben részesítette Csőglei István tű.őrgy.-ot a Tolna megyei és Deli Gyula tű. szds.-t, a veszprémi járási és városi parancsnok helyettesét. A magas elismerést dr. Vágó Ödön, a minisztérium igazgatási és jogügyi főosztályának vezetője adta át Horváth Sándor tű. ezds., országos parancsnokhelyettes jelenlétében.

Baráti látogatás

A százhalombattai parancsnokság pártszervezete a X. pártkongresszus tiszteletére üzemlátogatásra és barátságos röplabda-mérkőzésre hívta meg a dunaújvárosi parancsnokság beosztottait.

A látogatás október 28-án zajlott le. A mérkőzést 3:1 arányban a házigazdák nyerték. Elhatároztuk, hogy elvtársi és szakmai kapcsolatainkat a jövőben is fenntartjuk.

Gradvolt István
tű. szds.,
a dunaújvárosi
parancsnokság párttitkára

Ünnepen született

November 7-i riportügyelet a szülészeten

EGY LÉLEK SINCS rajtam kívül a Gorkij fasorban. Ünnep van és hajnal. Rohanok. A Korvin Ottó Kórház kapujában csak ennyit mondok: a szülészetre megyek. Újdonsült apának nézhetnek, és valószínűleg csodálkoznak rajta, hogy virágcsokor nélkül jövök.

A szülészet—nőgyógyászat feliratú ajtó mögötti folyosó is néptelen. A nővérszobában már várnak. Szerencséje van — mondják —, éppen most folyik le egy szülés. Olyan izgalom lesz úrrá rajtam, mintha nem is riporterként lennék jelen. Szabó doktor, az ügyeletes orvos, hófehér köpenynyel, egy nővér pedig száj és elé köthető gézmaszkkal lát e

Amíg a szülőszoba előtt toj gok, kijön doktor Falus főor és közli, hogy fél óra múl meglesz az ünnepi újszülött.

Egyre azon gondolkozom, mi kérdezek majd a mamától, pa tól, de semmi okos nem jut eszembe. (Ha csak az nem, h a Szülő Szoba felirat hibás.) mit is kérdezhetek majd?

VÉGRE KINYÍLIK a szülősz ajtaja, és megtudom: 1970. vember 7-én, hét óra 15 perc kisfiú született, súlya 2650 gra a neve Kázsmér Tamás.

Csak úgy mellékesen azon gondolkodom, vajon ki lehe

A kiskőrösi jubileumi ünnepség elnöksége. A testület kilenc évtizedes tevékenységét Karafiáth Károly elnök méltatta

Az ünneplők soraiban a járás községeinek parancsnokai is ott voltak. Szép hagyomány ez ebben a járásban, hosszú évek óta ápolják

Kiss Ferenc bácsi, az egykori tiszthelyettes átveszi a Tűzrendészeti Érem arany fokozata kitüntetést

Kiskőrös

Kiskőrösön november 15-én emlékeztek meg az önkéntes tűzoltótestület alapításának 90. évfordulójáról.

A községi filmszínházban tartott ünnepi közgyűlésen dr. Havasi Gyula vb-elnök köszöntötte a résztvevőket, és Karafiáth Károly, a testület elnöke méltatta a helyi önkéntes tűzoltóság kilenc évtizedes tevékenységét.

A Tűzrendészet országos parancsnokának üdvözlő levelét dr. Labancz András alezredes, az Országos Parancsnokság alosztályvezetője olvasta fel, majd kitüntetéseket, elismerő okleveleket nyújtott át a hivatás önkéntes szolgálatában kimagasló érdemeket szerzetteknek; Sebestény István alezredes, megyei parancsnok szintén számos önkéntest részesített elismerésben, jutalomban.

A jubileum alkalmából a község emlékzászlót adományozott az eredményekben gazdag múltú testületnek. A zászlót a tanács vb-elnöke adta át Rácz I. György önk. százados, parancsnoknak.

Az ünnepi közgyűlés hangversennyel folytatódott, Rózner Melánia és Kiszely Lajos operaénekesek felléptével. A Tűzrendészet Központi Zenekarát Várkonyi Sándor szds., karmester vezényelte.

A jubileumi program az önkéntesek támadási gyakorlatával fejeződött be.

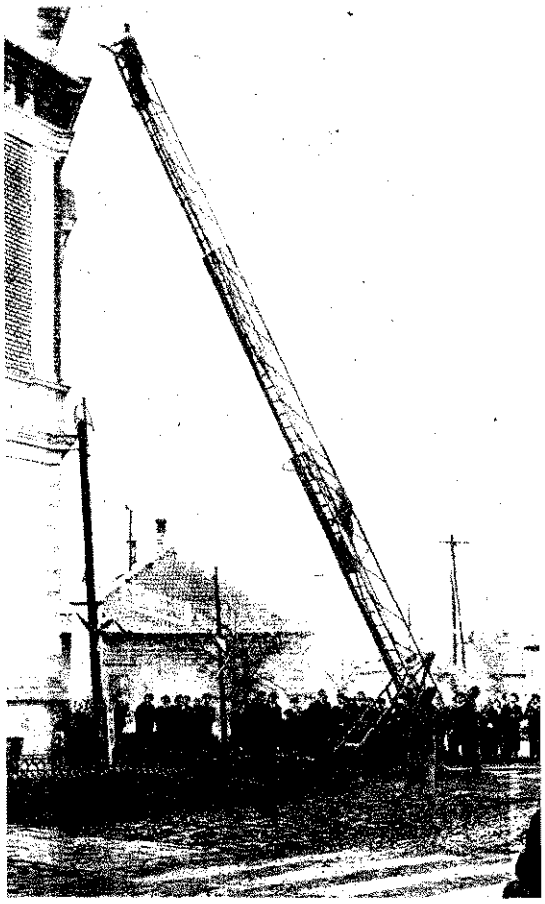

A jubileumi program az önkéntesek támadási gyakorlatával fejeződött be

boldog apa. Rendőr? Határőr? Tűzoltó? Karhatalmista? Ami azt illeti, azt hiszem, ez teljesen mindegy. Hamarosan megtudom azért, hogy a boldog apa Kázsmér Ernő tűzoltó alhadnagy.

Néhány perccel később már el is készíthetem az első fotókat a gyermekről, a mamáról, de az orvosok nem hajlandók a lencse elé állni. Hiába érvelek, hogy a szüléshez éppúgy hozzátartozik az orvos, mint a kisbaba, hajthatatlanok maradnak.

Közben valóságos telefon-hajtóvadászatot indítunk az apáért. Ugyanis napokkal későbbre várták a gyermeket, így Kázsmér Ernő elment futballozni, ő a Tűzoltó Dózsa középcsatára.

Miközben izgatottan várjuk, Falus főorvos elvtárssal beszélgetünk. Elmondja, hogy a kismamára bizonyos okokból különös gondossággal kellett ügyelniük.

A magzat fejlődését ultrahang-echo-diagnosztikával figyelték. A berendezésből még csak egyetlen példány van az országban, és hasonlóan működik, mint a tengerjáró hajók mélységmérője.

KÁZSMÉR ERNŐNÉVEL a nagy esemény utáni percekben, még a szülőszobában néhány szót válthattam. Arra a kérdésre, hogy fiút vagy lányt szeretett volna, férje szavaival válaszol: teljesen mindegy, csak az a fő, hogy egészséges legyen.

Jókora csokorral kezében végre berobbant az újdonsült apa. Taxival érkezett Kőbányáról.

Megtudom, új otthonba érkezett a kis jövevény. A boldog szülők most augusztusban kaptak lakást.

Sok boldogságot kívánok mindhármuknak, aztán magukra hagyom őket.

Miközben fel s alá sétálok a folyosón, arra gondolok, milyen szép születésnapok várnak még a kis Tamásra, és ha majd felnő, biztosan megtudja majd, mi az összefüggés november 7-e és a között, hogy gondos orvosi kezek 1970. november 7-én 7 óra 15 perckor egészségesen segíthették a világra.

TAKÁCS ISTVÁN

Interjú Toldi Józseffel, az Ikarus Karosszéria és Járműgyár vezérigazgatójával

— A gépjárműfejlesztési program milyen főbb feladatokat ró az Ikarus-gyárra?

— A következő ötéves terv során újabb agyarányú fejlesztésnek nézünk elébe. 975-re évi tizenegyezer autóbusz gyár-sára kell növelnünk a kapacitásunkat, ez mintegy 70—80 százalékkal nagyobb jelenleginél. Ezt elsősorban a techno-gia rekonstrukciójával kívánjuk elérni. jelenlegi, meglehetősen alacsony szín-onalú technológia helyébe termelékeyebbet, gazdaságosabbat kell teremteünk. Ennek során átszervezünk bizonyos unkafolyamatokat, új gyártósorok léteilnek.

— Mindezzel összefüggésben milyen tűzrendészeti problémák merülnek fel?

— Az említett célkitűzés nem kevés űzrendészeti problémát vet fel. Mint-ogy adottságaink folytán nem számítha-unk lényeges területbővítésre, az új tech-ológiát zömmel a régi épületekben kell lkalmaznunk.

Gyárunkban már jelenleg is meglehe-ősen nagy a zsúfoltság. Nem egy eset-en a velünk kooperáló vállalatok szál-ítási késedelme miatt, de más okok miatt s olyan sok autóbusz garázsoz az ud-aron, ami már a gyáron belüli bizton-ágos közlekedést is veszélyezteti.

A termelés növekedésével egyidejűleg aktározási gondjaink is súlyosbodnak, nind több gondot okoz például az üzem-anyag, a festékek, hígítók, ragasztók és egyéb tűzveszélyes anyagok elhelyezése.

Ugyanakkor a gyártási eljárás sajátos-ágaiból adódóan olyan helyzettel is zembe kell néznünk, hogy egymáshoz közel festenek és hegesztenek.

Mindezt nem panaszkodásképpen emlí-em. Tisztában vagyok vele, hogy e gon-lokkal elsősorban saját magunknak kell negbirkóznunk. Úgy gondolom azonban, nogy a tűzrendészeti hatóságok segítsé-gét sem nélkülözhetjük, hiszen csakis velük közösen találhatjuk meg a leg-kedvezőbb megoldást sajátos körülmé-nyeink nem kis nehézségeire.

— Véleménye szerint a gazdasági vezetők meg a gyár dolgozói kellő fontosságot tulajdonítanak a tűzrendészeti előírások érvényesítésének?

— Szerintem egyetlen gazdasági vezető sem végezhet jó munkát, ha nem törődik a tűzrendészettel. A közelmúltban éjszakai ellenőrzés során jó néhány tűzrendészeti szabálytalanságot találtak gyárunkban. Ezek az esetek nézetem szerint szorosan összefüggnek a munkafegyelem egyéb fogyatékosságaival. A veszélyes helyen kifolyatott üzemanyag és az éjszakai műszakban alvó dolgozó voltaképpen ugyanazt a magatartást fejezi ki, csak másképpen.

Meg kell mondanom azonban, hogy vezetőink és dolgozóink túlnyomó többségét sokkal inkább a becsületes helytállás jellemzi. Ugyanakkor tisztában vagyunk vele, hogy akár egyetlen gondatlan ember is szinte felmérhetetlen károkat okozhat helyhiánnyal és raktározási gondokkal küszködő gyárunkban, ha nem fordítunk kellő figyelmet a tűzvédelemre.

Jelenlegi kötelezettségeink eléggé sok terhet rónak az alsó- és középszintű vezetőinkre, és néhányan erre való hivatkozással hajlamosak rá, hogy kevesebbet törődjenek a gondjaikra bízott részleg tűzrendészetével.

Ezen a helyzeten feltétlenül változtatni kívánunk, és alapvető feladatukká tesszük, hogy a jelenleginél következetesebben szerezzenek érvényt a vonatkozó előírások megtartásának, és fokozottabban kívánjuk érvényesíteni az alsó- és középszintű vezetők kapcsolatos felelősségét.

Ennek érdekében, nemcsak tűzrendészeti okokból, egy új akciót kezdtünk. Felosztottuk gyárunk területét, s így most már minden négyzetméterért felelős valaki. Erre termelési sajátosságaink miatt volt szükség, ugyanis eléggé sok az olyan terület, amelyet több részleg dolgozói is használnak. Korábban nagyon nehéz v kiderítenünk, voltaképpen kit is terl a felelősség valamely mulasztásért.

Szemléken győződünk meg róla, ho milyen rendet tartanak az így kiala tott körzetekben. Ilyenkor az általá rendtartással szorosan összefüggő tal rítást, a tűzoltókészülékek és tűzcsa állapotát, valamint a közlekedési u szabadon hagyását is vizsgáljuk.

— Hogyan működik a gyár tűzvéd mi szervezete, milyen fokon áll an társadalmasítása, és mi a véleme tevékenységük továbbfejlesztése szükségességéről?

— Vállalatunk tűzvédelmi hálóz meglátásom szerint, általában betölti adatát. A tűzrendészeti bizottság tag ként számos gazdasági vezető is te kenyen részt vesz ebben a szervezett

A társadalmasítás is kedvezően fe dik. A létesítményi tűzoltók rendsze ellenőrzésekkel, valamint felügyeleti s gálatokkal segítik a megelőzést, s a senyeken is nem egy kiemelkedő er ményt értek el. Ifjúsági rajunk pél tavaly is, idén is Budapest legjobbja a 400-as szerelésben.

De ennél is sokkal jobban örülünk nak, hogy nemrégiben még az áll egységek kiérkezése előtt sikeresen n fékeztek egy igen veszedelmes tü Dörzselektromosságtól belobbant a gasztó, s a lángok a közeli értékes tárat is veszélyeztették. A gyors bea kozás eredményeképpen azonban ará lag csekély kár keletkezett.

Az új ötéves terv során feltétlenül kéletesíteni akarjuk a jelenlegi tűzvé mi hálózatot. Növelni kívánjuk a lét ményi tűzoltók létszámát, gyarapí fogjuk felszereléseiket, és a jelenleg többet kívánunk tenni erkölcsi és an megbecsülésükért.

A fejlesztés során külön feladato ránk az új szerszámgyár-egység, vala a IV. sz. telephely tűzvédelmének szervezése. Ezenkívül gyáregységen 1—1 tűzrendészeti megbízott kineve is tervezzük. Tűzjelző hálózatunk is szerűsítésre szorul. Jelenlegi s min 2,5 milliós költséggel létesült berend sünk eléggé megbízhatatlan. Nemri egyszerűen felmondja a szolgálato ilyenkor bizony olykor hetekig vár kell, amíg megjavítják. Máskor pedig leslegesen jelez, ami viszont a tűzoltó nak igen hátrányos.

Így azután nem alaptalanul aggód hogy a III-as és IV-es egységbe tesülő gyengeáramú tűzjelző berend sem lesz megbízhatóbb a jelenleg Mindenesetre nem ártana utánan miért nem tesz többet a gyártó vál az ilyen hibák megelőzésére.

Végezetül hangsúlyozni kívánom, a tűzrendészeti hatóságok nem cs jelenlegi gondjaink megoldásához tanak igen értékes segítséget, hane tervezett rekonstrukcióhoz is magas tű támogatást kaptunk tőlük, és lem, a jövőben is mindénkor szám tunk erre.

A CSŐHÁLÓZATBÓL KIVEHETŐ VÍZMENNYISÉG MEGHATÁROZÁSA UGRÓMAGASSÁG-MÉRÉSSEL

I. Általános ismertetés

Egységeink gyakorlatában igen sokszor merül fel olyan igény, hogy a gépjárműfecskendők tűzcsapról történő táplálásakor közelítő pontossággal meghatározható legyen a csőhálózatból kivehető vízmennyiség.

Ez az igény egyre inkább sürgető. Az ország közművesítési programjának megfelelően ugyanis a tűzcsaphálózat ma már nemcsak a városokra jellemző létesítmény. A mind több törpevízmű legeldugottabb falvainkban is feltételezi tűzoltó-felszereléseink tűzcsapról történő működését.

A gyakorlatban — téves módszer szerint — úgy határozzák meg a vízmennyiséget, hogy a tűzcsapra szerelt tömlővezetéket csatlakoztatják a gépjárműfecskendőhöz, és az annak nyomásmérőjén mért értéket veszik alapul. Ez a módszer azért hibás, mert a víz nyugalmi (statikus) nyomását mutatja, ami többszöröse a víz áramlásakor fellépő dinamikus nyomásnak. Így ez az eljárás még közelítőleg sem alkalmas a vízmennyiség meghatározására.

Ha a gépjárműfecskendő nyomócsonkját nyitva tartják, a műszerrel leolvasott dinamikus nyomás a nyomócsonkon kifolyt vízmennyiség meghatározására ad lehetőséget, de ezzel még mindig nem kaphatunk adatot a tűzcsaphoz csatlakozó vezetékből kivehető vízmennyiségre.

A hidraulika elméleti meggondolásaiból következően csővezetékben áramló víz mennyisége kétféleképpen határozható meg:

1. a dinamikai nyomás vagy
2. az áramló vízsebesség

mérésével.

A dinamikus nyomás mérése a gyakorlatban kivitelezhetetlen, mert minden tűzcsap csővezetékére nem lehet építeni nyomásmérőt.

A vízsebességmérés azért bonyolult számunkra, mert tűzoltáskor nem oldható meg, hogy a gépjárműfecskendő szerelése közben valaki elhelyezze a tűzcsapon a műszert, és nyitott állason a mérést elvégezze.

Ezenkívül, mivel a mérőműszerek viszonylag drágák, költségkihatásukból következően sem látható el minden gépjárműfecskendő műszerrel.

Gyakorlati megoldás lehet az ugrómagasság figyelembevétele és ennek alapján a csőhálózatból kivehető vízmennyiség meghatározása.

Az ugrómagasság fogalma $\pm 10\%$ pontossággal ad lehetőséget a vízmennyiség meghatározására, s talán ez az oka, hogy alkalmazása nem terjedt el széles körben. A fogalom ennek ellenére régóta ismert, főképpen a gyakorlati szakemberek előtt; a Fővárosi Vízművek dolgozóinak idősebb generációja ma is alkalmazza. A 10%-os hibahatár a tűzoltógyakorlat számára sem lényeges, tehát a módszer tűzoltócélokra is megfelelő.

Az ugrómagasság fogalmának elvi meggondolása a következő:

Több irodalmi adat szerint, pl.:

Hidvéghy: Vízellátás (Építésügyi Kiadó, 1954) 259—260. oldal;

Ballai—Márton: Épületek vízellátása (Műszaki Kiadó, 1959) 249—250. oldal gazdaságossági okokból csak a legritkább esetben engednek meg

alapvezetékekben: 1,5 m/mp,
felszállóvezetékekben: 2,0 m/mp,
ágvezetékekben: 3,0 m/mp

értékeknél nagyobb áramlási sebességeket.

Gépi emelés esetén a nagy áramlási sebességek miatt erősen nő a súrlódási veszteség, és ezzel együtt az üzemköltség. Ennek figyelembevételével a 0,8—1,0 m/mp érték tartására törekednek. A különféle irodalmi utalások abban is megegyeznek, hogy ez az érték alapvezetékekben egészségügyi megfontolásokból 0,3—0,4 m/mp érték alá nem eshet.

Ha abból indulunk ki, hogy az áramlási sebesség a különböző rendeltetésű s átmérőjű csővezetékekben tulajdonképpen 0,3—3,0 m/mp értékű lehet, a

$$Q = F \cdot v$$

kifejezéssel a kivehető vízmennyiség minden csőátmérőben meghatározható.

Eszerint 0,3—3,0 m/mp sebességértékek között 0,1 m/mp értékenként számítható az összefüggő vízmennyiség és táblázatban a v áramlási sebesség helyett a gyakorlatilag mérhető ugrómagasság adható, az azzal összefüggő vízmennyiség feltüntetésével.

Az ugrómagasság az a mechanikai jelenség, amikor egy függőleges cső végén a lendület — a vízsebességtől függően — különböző magasságokba emeli a felfelé kifolyó vízrészecskét. Ez a magasság lényegében sebességmagasság, és meghatározható a:

$$h = \frac{v^2}{2g}$$

kifejezéssel.

Ez az ugrómagasság — a cső végétől mérve — a kiáramló vízmennyiség értékét adja meg kb. $\pm 10\%$ pontossággal.

Ugyanis a sebesség:

$$v = \sqrt{2gh}$$

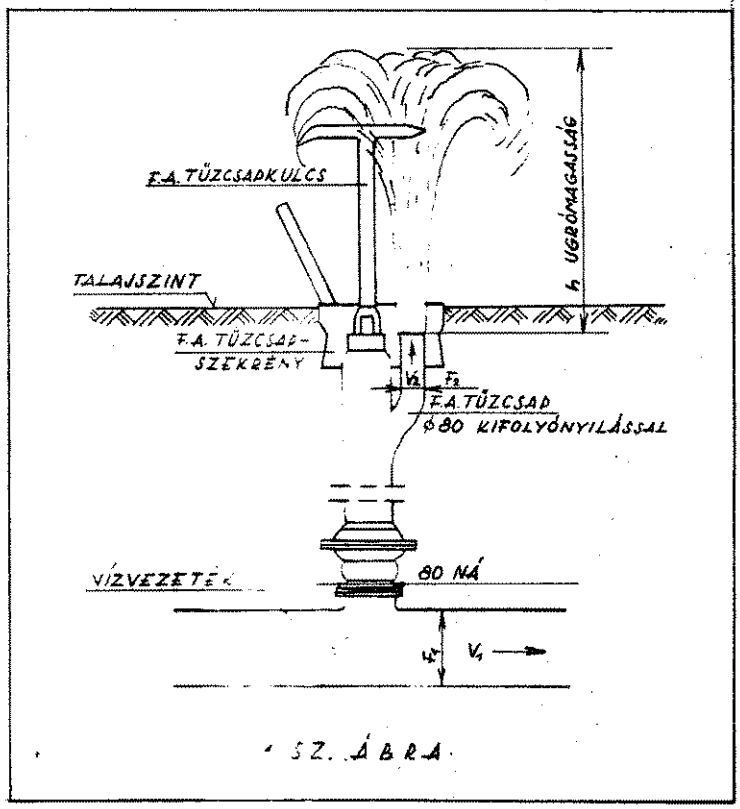

1 SZ. ÁBRA

Az **F** csőkeresztmetszet ismeretében a vízmennyiség:

$$Q = F \cdot v = F \sqrt{2gh}$$

Ebben a kifejezésben még mindig van egy olyan tényező, amit figyelembe kell venni. Ha ugyanis a tűzcsapot kinyitjuk, a tűzcsap leágazó csővezetékének 80 mm átmérőjében kialakult **v** sebességgel összefüggő ugrómagasságot mérhetjük.

Ebből az ugrómagasságból vissza kell következtetni annak a csővezetéknek **v** áramlási sebességére, amelyből a tűzcsap leágazik.

A folytonossági (kontinuitási) egyenlet szerint:

$F \cdot v = F_1 \cdot v_1 = F_2 \cdot v_2 = \ldots\ldots =$ állandó minden keresztmetszetre.

Ha a vizsgált csővezeték F_1 és az abban kialakult sebesség v_1, a tűzcsap csőkeresztmetszete F_2 és abban a sebesség v_2 *(1. ábra)* felírhatjuk, hogy:

$$F_1 \cdot v_1 = F_2 \cdot v_2$$

amiből az következik, hogy az áramlási sebességek fordítva arányosak a keresztmetszetekkel, azaz:

$$\frac{F_1}{F_2} = \frac{v_2}{v_1}$$

Ezen összefüggésből egyszerű módon meghatározható a tűzcsapban kialakult sebesség:

$$v_2 = \frac{F_1 \cdot v_1}{F_2}$$

Ez a sebesség pedig a

$$h = \frac{v_2^2}{2g}$$

ugrómagasságot eredményezi a tűzcsapnál, ami az adott tűzcsaphoz számított:

$$Q = F_2 \cdot v_2$$

vízmennyiséggel függ össze, és megegyezik a csőhálózathoz tartozó

$$Q = F_1 \cdot v_1$$

gyakorlatilag is mérhető vízmennyiséggel.

II. Az ugrómagasság alkalmazásának előnyei

Az ugrómagasság gyakorlati alkalmazásának alapvető előnyei vannak az eddig alkalmazott — nyomás-, illetőleg vízsebességmérés alapján történő — vízmennyiség-meghatározással szemben. Így:

1. Alkalmazásakor nem kell ismerni a vízhálózat rendszerét (körkörös, sugár) és nyomvonalát.

A vezeték körkörös vagy sugárrendszere, kivált több gépjárműfecskendő egyidejű működésekor — főként a nyomásméréssel történő meghatározás esetén — alapvetően befolyásolja a mért nyomásértéken kivehető vízmennyiséget. Még ha ismerjük is a hálózat rendszerét, bekövetkezhet, hogy a körkörös vezeték meg hibásodása miatt egy vezetékszakaszt kiiktatnak, s így ez a ve zeték ismereteink ellenére csak sugárrendszerű.

A vezeték nyomvonalának ismerete igen fontos a nyomás mérésen alapuló vízmennyiség-meghatározáskor, mert számb kell venni a már működő gépjárműfecskendőket, és ebből, vala mint a mért nyomásértékből kell következtetni arra, hogy to vábbi gépjárműfecskendő szerelhető-e az adott vezetékszakaszra

A nyomvonal ismerete csak a helyszín alapos ismerőjété várható el, vagy igen pontos, részletes hálózati térképet igénye

A helyismeret — főleg a segítségnyújtásra érkezőktől — ne várható el ilyen mélységig, a hálózati térkép a nehéz keze hetősége és technikai kivitelezhetősége miatt az adott körülme nyek között nem megoldás.

A nyomvonal kérdését még bonyolultabbá teszi az olya eset, amikor egy adott helyen több párhuzamos, különféle átm rőjű vezeték húzódik, és esetleg keresztezik egymást. Ilyenkor pusztán a jelölőtáblák alapján — igen nehéz eldönteni, hogy i több, különféle vezetékről, vagy egyetlen vezeték keresztmetsze változásáról van szó.

2. Az ugrómagasság alkalmazásával viszont — az újabb gé járműfecskendő szerelésekor — szükségtelenné válik a nak vizsgálata, hogy hány és milyen teljesítményű gépjárm fecskendő működik az adott vezetéken, vagy a vezetéknek m lyen más és mekkora értékű ipari terhelése van.

A mért ugrómagasság mindig az adott terhelést jelzi, és a nak arányában változik.

III. Az ugrómagasság gyakorlati alkalmazásának módja

Az ugrómagasság elvének gyakorlati alkalmazására két m don kerülhet sor.

1. Az első mód alkalmazása általában nem igényli a táblá használatát a gépjárműfecskendő beosztottaitól.

Az ugrómagasság értékei a csőátmérőtől függetlenül azo vízmennyiségeket jelentenek, így a különféle csőátmérőkhöz s mított táblázatértékek interpolálhatók, tehát egy táblázatba v hatók össze.

A föld alatti tűzcsap nyitókulcsának szabványban megha rozott magassága 1,10 méter.

Ha tehát a nyitott tűzcsap vize 10—20 cm-rel magasabb ugrik a nyitókulcsnál, ez azt jelentheti, hogy a hálózat képes v zel ellátni névleges teljesítményéig egy gépjárműfecskendőt.

Az őrségparancsnoknak és a gépjárműfecskendő beosztott nak a táblázat használata akkor kívánatos, ha az ugrómagas 120—130 cm értéknél kisebb. Ilyenkor a táblázat segítsége azt kell megállapítani, hogy milyen vízmennyiség tartozik a m ugrómagassághoz, és ennek megfelelően — ismerve 1 db sug cső vízfogyasztását — hány db sugár szerelhető.

Ilyenkor a mérés úgy történhet, hogy előzőleg 10 cm-enk nagyobb, 5 cm-enként pedig kisebb jelölésekkel látják el a t csap-nyitókulcs szárát, és ennek segítségével olvashatják le elért magasságot.

2. A felhasználás másik módja — erre ritkábban kerülhet — az, amikor pl. támadási, habbal oltási tervet készíti Ilyenkor a tervben szerepeltetett adatok helyessége (a gépjár fecskendő felállítási helyei, az egy-egy tűzcsapról tervezett su rak száma stb.) ellenőrizhető a táblázat segítségével.

IV. Vízszintes csővégen kifolyó vízmennyiség megállapítása

Az ugrómagasság mérésével hasonló módon a vízszintes végen kifolyó vízmennyiség is meghatározható a vízszintes h tás elvének figyelembevételével.

A *2. ábra* jelöléseivel: a vízrészecske **v** sebességgel **t** idő a **x** utat tesz meg, ugyanakkor **y** magasságot veszít a szabad következtében.

Az út:

$$x = v \cdot t$$

Ebből az idő:

$$t = \frac{x}{v}$$

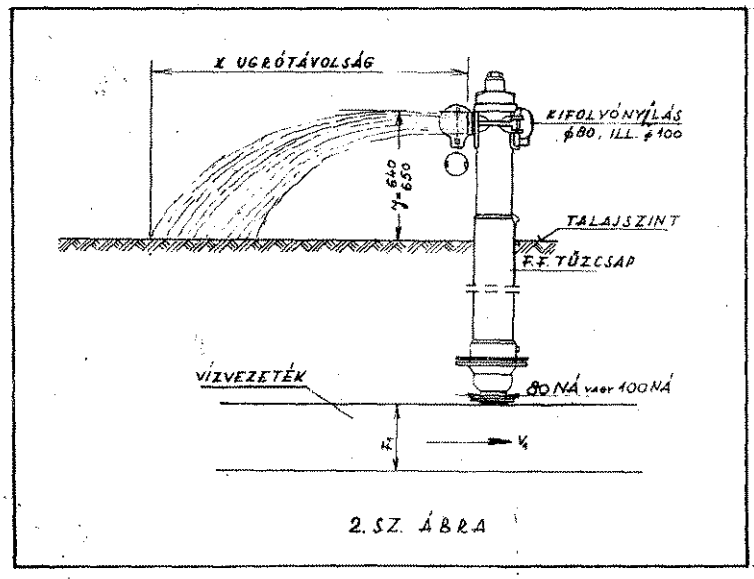

2. SZ. ÁBRA

A magasságveszteség:

$$y = \frac{g \cdot t^2}{2}$$

ami felírható úgy is, hogy

$$y = \frac{g \cdot x^2}{2 \cdot v^2}$$

Ebből a sebesség:

$$v = x \cdot \sqrt{\frac{g}{2 : y}}$$

és a **kifolyt vízmennyiség:**

$$Q = F \cdot v = F \cdot x \cdot \sqrt{\frac{g}{2 \cdot y}}$$

A képlet alkalmazását igen megkönnyíti az a körülmény, hogy az **x** és **y** változók közül — föld feletti tűzcsap esetén — az **y** értéke állandó, mert a szabvány előírása szerint a szerelési magasság a kifolyónyílás tengelyvonalától mérve mindig 600 mm. Így az **y** értéke 80 mm-es kifolyónyílásnál 640 mm, 100 mm-es kifolyónyílásnál 650 mm.

Ennek megfelelően

$$\sqrt{\frac{g}{2 \cdot y}} \text{ értéke:}$$

$$\sqrt{\frac{9{,}81}{2 \cdot 0{,}64}} = \sqrt{7{,}66} = 2{,}768, \text{ illetőleg}$$

$$\sqrt{\frac{9{,}81}{2 : 0{,}65}} = \sqrt{7{,}54} = 2{,}746.$$

Ennek figyelembevételével a kifolyt vízmennyiség 80 mm-es föld feletti tűzcsapon:

$$Q = F \cdot v \cdot 2{,}768,$$

100 mm-es föld feletti tűzcsapon:

$$Q = F \cdot v \cdot 2{,}746.$$

Az ugrómagassághoz hasonlóan táblázatba foglalhatók a 0,1 m/mp sebességértékenként létrejött **x** távolságok és ezektől függően a kifolyt vízmennyiség-értékek is.

Pázmándy Mihály
tű. alez.

TÜZCSAPBÓL KIVEHETŐ VIZMENNYISÉG

A vezeték átmérője mm	Kivehető vizmennyiség min. l/p	max.
80	100	900
100	150	1400
125	200	2200
150	300	3200
200	550	5600
250	900	8900
300	1300	12000
350	1700	17000
400	2200	18000
500	3500	35000

FÖLD ALATTI TÜZCSAPNÁL

Ugrómagasság méter	Kivehető vizmennyiség l/p
0,01 - 0,1	150 - 400
0,11 - 0,2	450 - 600
0,21 - 0,3	630 - 730
0,31 - 0,4	740 - 850
0,41 - 0,5	860 - 950
0,51 - 0,6	960 - 1000
0,61 - 0,7	1050 - 1100
0,71 - 0,8	1150 - 1200
0,81 - 0,9	1225 - 1250
0,91 - 1,00	1275 - 1325
1,01 - 1,10	1350 - 1400
1,11 - 1,20	1425 - 1450
1,21 - 1,30	1475 - 1500
1,40	1550
1,50	1600
1,60	1700
1,80	1800
2,00	1970
2,50	2100
3,00	2300
3,50	2500
5,00	3000

FÖLD FELETTI TÜZCSAPNÁL

Ugrótávolság méter	Kivehető vizmennyiség 80 mm-es kifolyónyilásnál l/p	100 mm-es
0,05 - 0,1	40 - 80	70 - 130
0,11 - 0,2	90 - 170	140 - 260
0,21 - 0,3	180 - 250	270 - 390
0,31 - 0,4	260 - 340	400 - 520
0,41 - 0,5	350 - 420	530 - 650
0,51 - 0,6	430 - 500	660 - 780
0,61 - 0,7	510 - 590	790 - 910
0,71 - 0,8	600 - 670	920 - 1040
0,81 - 0,9	680 - 760	1050 - 1170
0,91 - 1,0	770 - 840	1180 - 1300
1,01 - 1,1	850 - 920	1310 - 1420
1,11 - 1,2	940 - 1010	1440 - 1550
1,4	1180	1820
1,5	1260	1950
1,8	1500	2330
2,0	1680	2600
2,3	1930	2980
3,0	2520	
3,5	2930	

TŰZREN
kiállítás

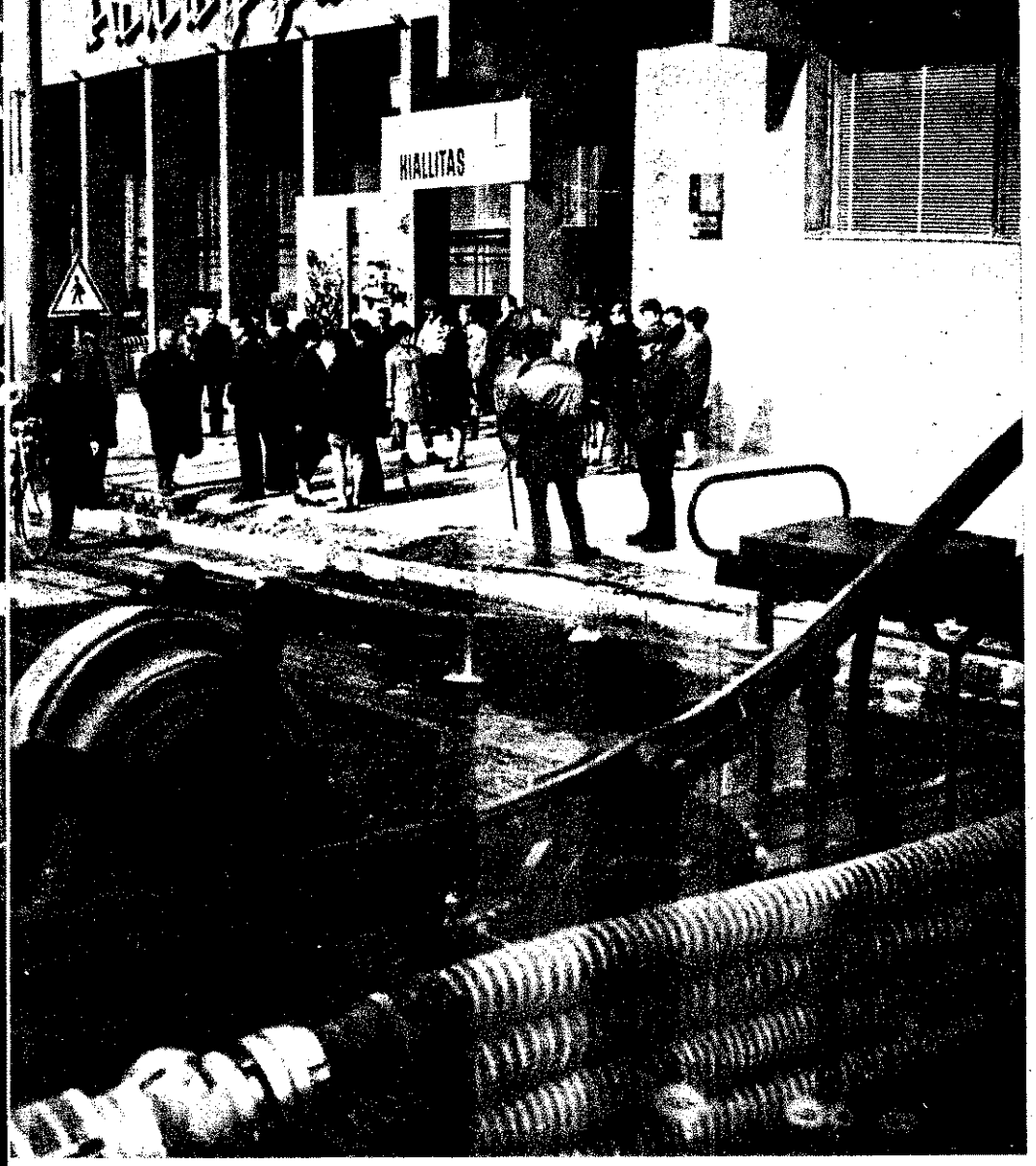

Kívül is akadt látnivaló. A járókelők, érdeklődők a kocsifecskendőtől a korszerű gépjárműszerekig szemlélhették a tűzoltóság felszereléseinek fejlődését

Tíz napig állt az érdeklődők rendelkezésére az október 23-án nyílt rendezvény, s látogatottsága azt bizonyítja, hogy szervezői nem a véletlenre alapoztak, amikor első ízben vállalkoztak ilyen jellegű feladatra.

Augusztus közepén kezdődött az anyaggyűjtés a mezőgazdaságban, majd folytatódott az egyes iparágakban. A két fő téma arányának megfelelően fotok sokasága készült, s a grafikai elképzelések is lassan konkrét formákat öltöttek.

A rendezést a megyei tűzrendészeti bizottság határozta el, s vállalta; a szakirányítás Csiszár István főhadnagyra hárult; a grafikai munkák Kiss Elekre és Szabados Józsefre, az Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat szakembereire vártak. A többi tennivaló még kire-kire olyan mértékben, amennyit magára vállalt.

A költségekre biztosított 68 ezer forint (a tanács 25, a vállalatok 28, a Biztosító 3 ezer forinttal járult a költségekhez) csak tetemes társadalmi munkával kiegészítve fedezhette az anyagiakat, s a rendezvény egyik fő jellemzője, értéke éppen a részt vállalók széles körű összefogásában nyilvánult meg.

Soraikban ott volt az Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat, a Kaposvári Lakáskarbantartó Ktsz, a központi Posta — műszerészei révén, az Erdészet, a MÁV pécsi igazgatósága, s még jó néhány szerv, nem szólva a Ruhagyár vezetéséről, amelyik kiállítótermét bocsátotta a közérdekű rendezvény céljára.

36 kis-, 1 közép- és 3 nagyméretű tabló, számos makett, felszerelési tárgy és égésmaradványok felhasználásával olyan színvonalas, gazdag, változatos anyagú kiállítást láthatott a kaposvári közönség, amilyenre nem sok példa volt még a megyékben.

Az eseményt megelőzően a megye ipari vezetői részére értekezletet tartott a parancsnokság. Így a résztvevők a megnyitón is ott lehettek, ezen dr. Kassay János, a megyei tanács vb-titkára mondott beszédet

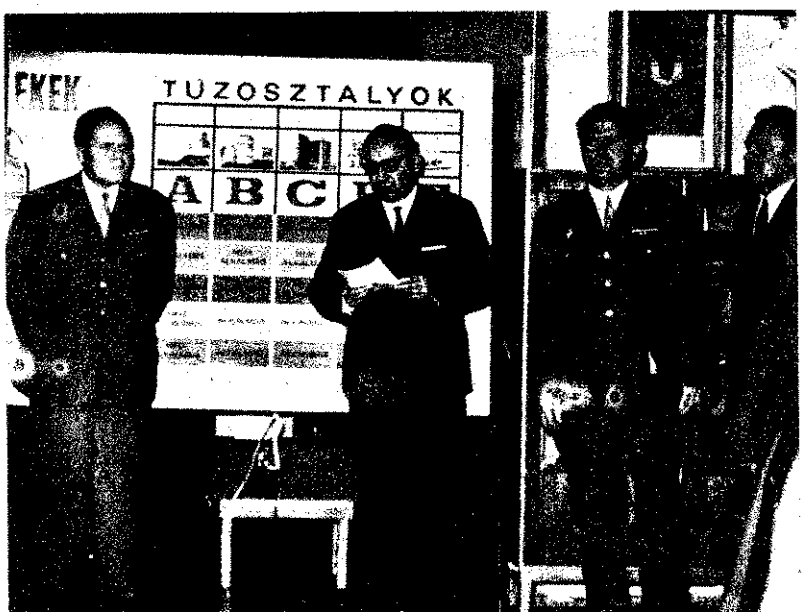

SZETI
osvárott

agkomplexum felépítésében tért el a hagyományostól, kintve sem kívánt többet kittatni az oktató-nevelő szánp- és grafikai anyagának sem volt gazdagabb az átt ilyen vonatkozásban el is asonló rendezvényektől.

nyivel kevesebbet mutatott, t láttatott a leglényegesebb kból, s éppen abban volt a hogy tagoltságával, képeinek jával s ötletes grafikai meggy irányította a figyelmet az kre, hogy az oktató-nevelő sén túl a látottak összhangandó élményt hagyott az ér-.

mezőgazdasági szakembeozók ugyanúgy épülhettek a mint a szülők, nevelők és a vagy a háziasszonyok, akik háztartás fejlődésének tétt annak veszélyeit is kézn érzékelhették.

egnyitón nagy sikere volt a a beavatkozásig tartó folyatató kép-, fény- és hangefműködő automata berendeanigy a tűzosztályokat és a ülékek használhatóságát ilbla, a működő kisvasút, az erdő-részlet, a megye állantes tűzoltóságának 25 éves zemléltető összeállítás is eltott.

mhez szóló és néhány von az érzelmekre is ható kiálhatása, eredménye minden z élet egyes területein mes lemérhető lesz, miután járási székhelyeken és a ekben is bemutatják majd.

— b —

Ez a felvétel önmagáért beszél; amit elmondhatnánk, az a kislányok arcáról is leolvasható

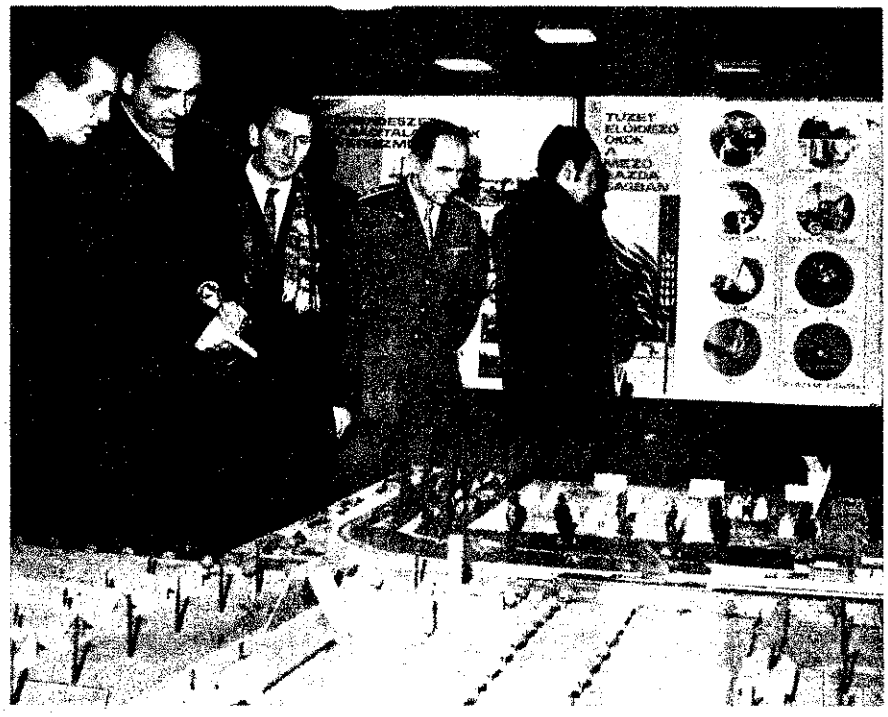

A két terepasztalon néhány mezőgazdasági problémára kapnak választ a nézők. A telepítési és tűztávolságok mindenki számára szemléletesek

A gyár udvarán a Tűzoltókészülék Ktsz képviselője a szövetkezet legújabb porral oltó készülékeit mutatta be folyadéktűz-oltás közben

Ennél a résznél hosszabban elidőztek a látogatók, s nem kis szorongással nézegették a fusizás, a szabálytalan használat és a gondatlanság következményeit

Szemtanúk, tűzoltók, tudósítók a St. Laurent-i tragédiáról

Tűzhalál az „5-7 Club"-ban

November 1-én a franciaországi Grenoble közelében levő Saint-Laurent-du-pont nevű helység erdőszéli táncoslokáljában száznegyvenketten vesztették életüket az itt támadt tűzkatasztrófában. Öt nappal később három sérült is meghalt. További tízet kórházban ápolnak, s közülük kettőnek válságos az állapota.

Órák, gombok, ékszerek alapján próbálták meg azonosítani a jórészt felismerhetetlenségig elszenesedett áldozatokat.

Halottak a forgókereszt mögött

A legközelebbi lakott helytől 2 km-re levő szórakoztatóüzemben nem volt telefon. Az egyik tulajdonos kocsival sietett tüzet jelezni...

Amikor a tűzoltók végre behatolhattak az épületbe, a forgókereszttel elbarikádozott főbejárat mögött valóságos hullahegynek ütköztek.

A tulajdonosok azért állították ide ezt a forgókeresztet, hogy megakadályozzák a „potyázást".

A helyszínen járt tudósítók azonban nemcsak ezt nézegették felháborodottan, hanem az óvintézkedések elmulasztásának egyéb áruló jeleit is jócskán észrevehették.

Nyomban fel is merült a kérdés: „A szórakozóhelyet nem ellenőrizte a rendőrség, s ha igen, tényleg nem láttak semmi szabálytalant?" „Köztudomású ugyanis — olvashattuk az egyik francia lapban —, hogy ha a rendőrség be kíván záratni valamely nyilvános szórakozóhelyet, akkor még ürügyként is gyakran a biztonsági intézkedések bizonyos hiányosságaira hivatkozik. Milyen hanyagság és elnézés gyümölcseit élvezhették hát a Saint-Laurent-du-Pont-i szabadidő-kereskedők? Mert itt bizony jóval többről van szó, mint pusztán arról, hogy csupán az életben maradt tulajdonos felelős a 145 tragikus halálért."

Ez az éles kérdésfeltevés teljesen indokolt, hiszen nyitás előtt hivatalos bizottság tekintette meg a létesítményt, de nem kifogásolta az óvintékedések elmulasztását. A lokál helyiségeit fiatalok díszítették. A dekoráció kartonmasszából készült, a falburkolat gyúlékony plasztikból.

Az „5—7" 80 km-es körzetből vonzotta a fiatalokat. Chambéryből például egy autóbusszal 54-en érkeztek, másnap hajnalban azonban csak 7 túlélő tért haza. Többek között számos grenoble-i diák is a tűz martaléka lett.

A szórakozóhelytől 2 km-re *Chantal* és *Colette Peroni* még remegtek az átélt borzalmaktól, amikor meginterjúvolták őket. A két lány nyolc barátjukkal együtt volt szórakozni. Annak köszönhetik az életüket, hogy megígérték a szüleiknek, nem maradnak sokáig. Hajnal 1/2 2 előtt indultak kifelé a Clubból. A bejárati forgókeresztnél már nem voltak képesek kihozni a kezükben tartott kabátjukat és retiküljüket, mert mögöttük kitört a riadalom. Barátaik mind bentszorultak...

A három üzlettulajdonos közül életben maradt *Gilbert Bas* 1.45 körül riasztotta az önkéntes tűzoltóságot. 1.55-kor láttak oltásához, de már akkor is túl késő volt!

„Amikor kiérkeztünk, láttuk a lángok rombolását, hallottuk a falak recsegését, de emberi hívás már nem érkezett belülről. A fémből készült vészkijárati ajtók kulcsra voltak zárva, a főbejárat mögötti acél forgókeresztet csak hegesztőpisztolylyal lehetett eltávolítani.

A poliészter a bentégettek börtönévé tette a sokat reklámozott: „Csodák palotáját" — nyilatkozta az egyik tűzoltó.

Mások elmondották, hogy a felhalmozott gyúlékony anyagok miatt a tűz rohamosan terjedt, a pánikba esett menekülők pedig egymást akadályozták a kijutásban.

A „csodák palotája" — már az előző is leégett

A három tulajdonos: *Gilbert Bas, Paul Reverdy* és *Jean Louis Ebbelin* úgy kívánt meghitt hangulatot teremteni, hogy a poliészter dekorációval több tánckörre, kis szalonokra, loggiákra és imitált barlangokra osztva valóságos labirintussá tették a helyiséget.

A „csodák palotája" úgy égett, mint valami gyufásdoboz, mondották az önkéntes tűzoltók. Az egész *Storm-zenekar* és a h rom tulajdonos közül kettő bentégett, G bert Bas-t, a harmadik tulajdonost — ide rohama ellenére a csendőrség őrizet vette.

A három fiatal üzletembernek nem so kal e nagyméretű szerencsétlenség elő már volt egy hasonló vállalkozása a Ma tin-tanyán. Ez a szórakozóhely is leége de akkor személyi sérülés nem történt.

A hivatalos bűnügyi vizsgálat vasárn reggel kezdődött. Az iseri prefektus szer a katasztrófában nagy szerepe volt a m anyagok égése közben keletkezett gáz pusztító hatásának. A megmenekültek s rint — de egyéb feltételezések is erre ut nak — eldobott cigerettacsikk okozha a tűzvészt.

Az előbb őrizetbe vett, majd utóbb cs felfüggesztett Saint-Laurent-du-Pont-i p gármester szerint a tulajdonosok nem s tették meg a biztonsági szabályokat. Eb arra következtetünk, hogy a nyitás el kiszállt hivatalos bizottság ellenőrzése n terjedt ki az egész épületre, a lépcsőház valamint a dekorációkra stb.

Az egyik szemtanú, a 17 éves *Jacq Pellet*, könnyek között részletezte, h tízen voltak egy baráti társaságban és c öten maradtak életben! „...láttuk a me nyezetről feltörő lángokat. Úgy látsz hogy az I. emeleti bár irányából csap fel. A galérián táncolókat a földszintrő lehetett látni. Az imitált barlangokat alakító plasztikok gyorsan lángra lobb tak. Mi rohantunk a forgókereszt felé. A értünk ki, mögöttünk már rémületes ki tásokat hallottunk. Közülünk is töb szenvedtek különböző fokú égési sér seket, a mennyezetről rájuk folyt plasztikanyagtól."

A 17 éves *Hervé Bozonnet* mondta: I. emeleten levők hirtelen lángok kö találták magukat. 4 perc alatt minden zajlott. A tűzoltók nagyon gyorsan érk tek, és nyomban megállapították, hog vészkijáratok el vannak barikádozva. N hiszem, hogy a tűz idején 20—30 égett, rült fiatalnál több tudott kimenekül

Az egyik tűzoltó nyilatkozata szerin tűz kezdetétől számított 10 perc alatt keztek meg, és az ajtókat be kel törni. A főbejáratnál 5 méteres körzet 58 tetem préselődött össze. Egyeské arcuk elé tartott, másoké ökölbe zárt k zel, nyilván ők dörömböltek. Legtöb füstmérgezéstől fulladtak meg.

„Amikor a helyszínre értünk — eml szik vissza *Henri Fattalini* önkéntes oltó, kórházi szakács —, nyomban fel tük a harcot a lángokkal, de nem gon tam, hogy még lehet valaki a tűztér mert sem kiáltást, sem más emberi h got nem hallottam. Képzeljék el, mit ér közülünk az, aki elsőnek lépett be a

Így festett a kárhely az oltás után

Gázvezeték-égés

1970. október 21-én 13.02-kor több jelzés érkezett a budapesti tűzrendészeti parancsnokság hírközpontjába: „Gázvezeték ég a Rottenbiller utca és Dohány utca kereszteződésében."

A jelzésre kivonult: a tűzoltási csoport, a Roham, a VIII. fecskendő, a VIII. porraloltó és a XIV—XVI/1-es fecskendő.

13.04-kor elsőként a tűzoltási csoport érkezett a helyszínre. Kiérkezéskor a 3x2x2 m-es munkagödör felett 5—8 m magas lángoszlop volt. Az égést rendkívül erős, dübörgő hang kísérte. A gödör felett húzódott a trolibusz felső vezetéke, ami az óriási hő hatására már olvadni kezdett, és leszakadással fenyegetett. A kiérkezést követően azonnal viszszajeleztem: „Értesítsék a BKV ügyeletét, hogy végezzék el a felső vezeték áramtalanítását, s a Gázműveket is értesítsék, hogy 3 m-es szakaszon ég a gáz."

A Gázművek helyszínen levő csoportvezetője arról tájékoztatott, hogy éppen a 800 mm-es átmérőjű gázvezeték tömítését cserélték, amikor munka közben egy trolibusz áthaladt a gázvezeték felett, ívet húzott, s ettől a kiáramló gáz meggyulladt. Egy dolgozó másodfokú égési sérüléseket szenvedett, a mentők kórházba szállították. A csővezeték két pereme 15 cm-re szét van feszítve, s a nyíláson keresztül gáz ömlik.

A kiérkezett egységekkel 4 „E" sugarat szereltettem a környezet hűtésére, mivel az úttest aszfaltburkolata már olvadni kezdett, s a beomlás elleni biztosításra levert pátrialemezek vörösen izzottak. A sugárvezetőket utasítottam, hogy a tüzet nem szabad eloltani, csak a hűtést végezzék. A felső vezetéktől távol pontosan meghatároztam a helyüket, s felhívtam figyelmüket arra, hogy a felső vezeték még feszültség alatt áll. 13.13-kor megérkeztek a BKV szerelői és közölték, hogy az áramtalanítás megtörtént. Miután a Gázművek főmérnöke is kiérkezett a helyszínre, megbeszéltük a szükséges további munkálatokat. Azonnal intézkedett, hogy a vezetékben a legkisebb értékre csökkentsék a nyomást, majd az elzárási munkára történő felkészülést irányította.

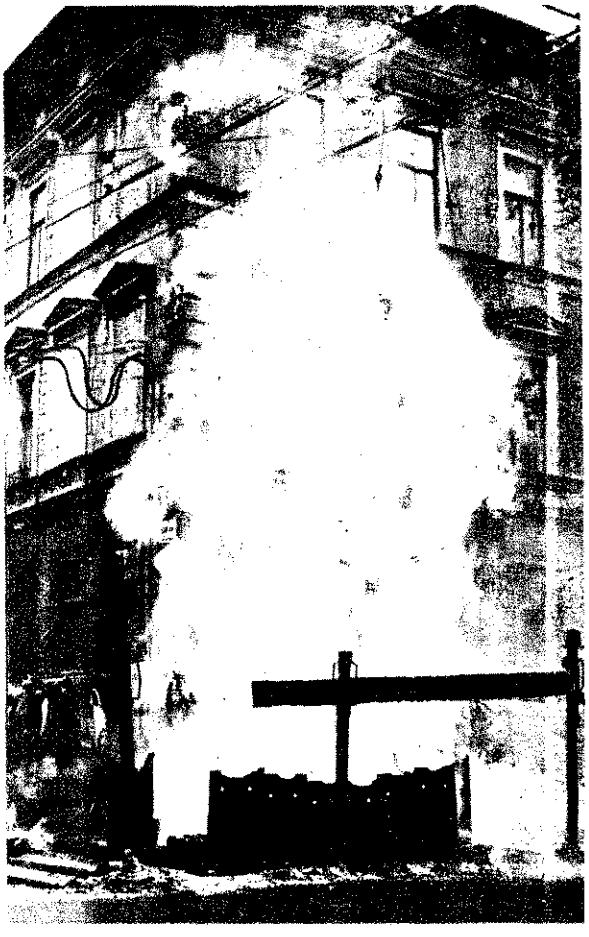

A nyomás mérséklődését követően 3-ra csökkentettem a hűtősugarak számát. A rendőrségtől 2 karhatalmi szakaszt kértem a helyszínre, mivel 150 m-es körzetben teljesen le kellett zárni a környéket, s a helyszínen levő rendőrségi URH-s gépkocsik kevésnek bizonyultak erre. A karhatalom mentőköteleink segítségével kordont létesített. A Gázművek dolgozói kéziszerszámokkal a helyszínen készítették el a tömítőkarikát az elzáráshoz, s ezért munkálataik igen lassan haladtak.

15.30-kor a főmérnök elvtárs közölte, hogy felkészültek az elzárásra. Az oltás megkezdése előtt csak az elzárási munkában részt vevő 5 dolgozót és a tűz

---

kereszttől szabaddá tett bejáraton, és dőltek a hullák. Ilyen szörnyű látvány-n 25 éve nem volt részem.

ilatkozik a tűzoltóparancsnok

A grenoble-i tűzoltóparancsnok, egy szádos, úgy nyilatkozott, hogy egy 1954. aug. -i rendelet tűzvész és pánik elleni biztonsági normái az „5—7 Club"-hoz hasonló,) személynél nagyobb befogadóképességű táncos-szórakozóhelyekre, ill. -létesítményekre vonatkoznak. Ebben szerepel a rgókereszt és a könnyen gyúló anyagok alma, és kötelezővé tették a vészkijárak létesítését. Az „5—7 Club"-ban tehát galább 2 nyitott vészkijárat kellett volna. „Egyébként — mondotta — ami a kötelező felügyeletet illeti, már az építkezési ıgedély kiadásától tűzrendészeti véleményt kell kérni. Az építkezés befejezése án, de még nyitás előtt, egy megyei bizonsági bizottságnak kell helyszíni szemlét rtania. Ennek a tagjai: a helyi tanács elöke vagy egy tagja, a helység építésze, egy tűzoltótiszt. Erre az »5—7«-ben is r került, de nyilván még a vészkijáratok zárását és az acél forgókereszt létesítését egelőzően, amikor még a plasztikanyagot m használták fel. A tulajdonosoknak yítás előtt még egy felügyeleti ellenőrzést ükséges kérniök, ezt azonban rendszeret elmulasztják. Ami pedig a mi lehetőgeinket illeti — tette hozzá a százados , mi túl gyengék vagyunk ahhoz, hogy rendszeresen ellenőrzéseket tartsunk. A tulajdonosoknak több lehetőségük is lett volna a vészkijáratok biztosítására. A kulcsok felakasztása belül jól látható helyre, elhelyezésük könnyen betörhető üvegszekrényben stb. Külön vészvilágítást kellett volna létesíteniük."

A kommunista tanácsosok követelése

November 7-ig a 145 elhalt közül, csak 133 kilétét sikerült azonosítani. Az eljárás során a műfogakra vonatkozó orvosi feljegyzéseket és a felismerhető sebhelyeket is vizsgálják. Ugyanakkor a Saint-Laurent-du-Pont-i tanácsháza földszintjén folytatják az azonosítást, a tűzvész színhelyéről odavitt tárgyak: pénztárcák, levéltárcák, órák, öngyújtók, cigerettatartók, fényképek stb. összeszedett maradványai segítségével.

November 6-án a grenoble-i régi városháza épületében, *Guy Viossat* vizsgálóbíró jelenlétében, *Jean Mazoyer* államügyész sajtóértekezletet tartott. Persze csak annyit mondott el, amennyi nem veszélyeztette a nyomozás folytatását.

Tájékoztatta a megjelenteket, hogy sem a St. Laurent-i tanács felfüggesztett elnöke, *Albert Uhrich*, sem *Pierre Perrin* prefektus ellen nem indult vádeljárás. Vizsgálattal tisztázzák majd a tömegszerencsétlenségért felelősök körét. A három tulajdonos kétségkívül felelős volt. Közülük

(Folytatás a 20. oldalon)

oltását végző elvtársakat engedtem a helyszínen tartózkodni, az összes többi személyt — beleértve a Gázművek különféle beosztású igen sok dolgozóját — a kordonon kívülre rendeltem.

Ezt az intézkedést a visszagyulladás veszélye indokolta. A Roham parancsnokát és egy beosztottját oxigénes légzőkészülékben készenlétbe állítottam az esetleges mentés végrehajtására.

A karhatalom parancsnokával közöltem az oltás megkezdését. Ezen óvintézkedések megtétele után két köd- és egy kötött sugárral a tüzet eloltottuk, és a teljes hűtést elvégeztük. A porraloltó nyomás alá helyezett tartállyal biztosított.

A tűz eloltásával egyidőben 1 db 200-as mélyszívóval megkezdtük a munkagödör és a vezeték víztelenítését az elzárást végző dolgozók munkájának megkönnyítésére.

A legveszélyesebb munka azonban csak ezután következett, mivel a Gázművek 2 dolgozója a gödörben végezte az elzárást, mégpedig természetesen azbesztruhában, frisslevegős készülékben és kötéllel biztosítva. 2 sugár készenlétben volt a munkálat teljes befejezéséig.

Az egységek kiérkezésétől kezdve a munkálatok teljes befejezéséig a mentőszolgálat rohamkocsija a helyszínen tartózkodott biztosításra. Bevonulásunk előtt megköszöntük a közreműködésüket, s azzal a megnyugtató érzéssel váltunk el, hogy beavatkozásukra ismét nem volt szükség.

A Gázművek néhány dolgozója elnéző mosollyal nyugtázta a tűzoltók és a főmérnökök által elrendelt — s gondolom szerintük túlzottnak tartott — biztonsági rendszabályokat. Remélem, azóta belátták, hogy egy ilyen jellegű káresetnél s az utána következő igen veszélyes munkálatnál ezek mindenképpen indokoltak voltak.

A káreset különben talán be sem következett volna, ha ők körültekintőbben biztosítanak, nem pedig „rutinmunkát" végeznek.

D. F.

Megkérdezte, eloltották-e rendesen

Bálaégések az előszállás állomáson

Az első

Magyar György mozdonyvezető teh
vonata október 27-én délután $^3/_4$3-
gördült be az előszállási állomásra.
forgalmi szolgálattevő utasítására Mag
nyomban tolatásba kezdett, hogy az I
szállásra irányított kocsikat leválassza
szerelvényről, és a gyapotbálákkal m
rakott vagonokat tolt menetben a bar
ipartelepre irányítsa. Négy darab ú
nevezett védőkocsi volt a mozdony r
a tizenhárom gyapotos vagon között.

A tolatást gyorsan félbe kellett s
kítani, mert Dunaújvárosból személy
nat érkezett. Magyar másik vágányra
a mozdonnyal, majd a vonat elhalad
után folytatni akarta a már megkezd
műveletet. Körülbelül negyed 4-kor az
ban észrevette, hogy az első gyapotos
csiból füst szivárog ki. A vagon a
ablakai és szellőzőfedelei — állítása
rint — zárva voltak. A kocsi létrá
felmászott a vagon tetejére, és megp
bálta kézzel felfeszíteni a szellőző
fedeleit, de nem sikerült. Ugyanezt

Hegesztettek a pakurató közepén

Az Anilinfesték- és Vegyianyag forgalmi Vállalatnak 15 000 m² felületű, nyitott tárolója van Pestlőrincen a szemeretelepi vasútállomástól 500 m távolságra levő használaton kívüli kavicsbányában.

A tárolót létesítéskor elválasztó földsávokkal több részre osztották, ezek azonban néhány helyen megsüllyedtek, tönkrementek, ennek következtében az egész tó összefüggő felületté vált. Két helyen vasból készült járda nyúlik be a tó közepéig, a tó szintje és a part felső pontja között 2—2,5 m a szintkülönbség. A tó mélysége 2—10 m közötti. A megközelítés csak rossz minőségű földúton lehetséges.

Vízszerzési helyek: 100 m-en belül 1 db 100 köbméteres, 300 m-en belül 1 db 100 köbméteres és 1 db 500 köbméteres víztároló medence, valamint 2 db föld alatti tűzcsap.

Október 23-án 10.36-kor jelezték a budapesti parancsnokság hírközpontjának a pakura égését.

A jelzésre a hírközpont riasztotta a XVIII—XIX./1, X./1 és IX./1 fecskendőket, a X. habbaloltót, IX. habszállítót, a Rohamfecskendőt és a tűzoltási csoportot.

Mivel a riasztást követően több jelzés érkezett, a hírközpont a XXI/1-es fecskendőt és a habbaloltót is riasztotta. Vonulás közben a XIX. őrségparancsnoka látta, hogy a jelzett helyen hatalmas füst van, így — a jó helyismeret birtokában — rádión visszajelzést adott: a tűz 4-es. A hírközpont 10.44-kor végreh
totta a 4-es riasztást. Elsőnek a XIX/1
fecskendő érkezett a helyszínre, s az
nal az irodahelyiség melletti medenc
állt. A tűzoltás vezetője felderített, s m
állapította, hogy a tűz veszélyezteti
szivattyúházakat, az irodaépületet, a 1
feletti 100 köbméteres tárolót, s a tó m
den irányában terjed.

Egységével 3„E"-sugarat szereltetett,
zal a feladattal, hogy akadályozzák r
a tűz átterjedését az épületek előtt l
nem égő 400 négyzetméter felületű re
re. A IX. fecskendő beosztottaival 3 „
sugarat szereltetett a működő sugarai
ellentétes oldalra, feladatuk a tűz to
terjedésének meggátlása volt.

10.50-kor érkezett a helyszínre a t
oltási csoport. Meghallgattam a tűzol
vezető jelentését, majd közöltem, h
átveszem a tűzoltás vezetését. Tová
feladatként a saját sugarai irányítá
határoztam meg.

Visszajeleztem, hogy „kb. 500 négy
méter területen ég a pakura, 6 sugár
beavatkoztunk, a tűz továbbra is 4-

A háttérparancsnok elvtársat utasí
tam, hogy a X. habbaloltó táplálását b
tosítsa, s ezenkívül a pakurató fate

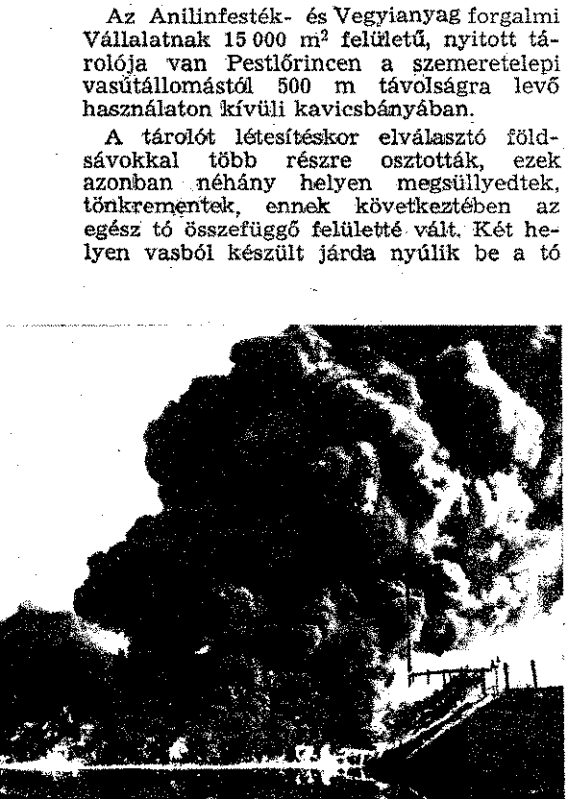

Félelmetesen gomolygó füst fogadta egységeinket

István vonatvezető is hasztalanul kísérelte meg.

Magyar ezért lemászott, a kocsi végénél kioldotta a szellőzők rögzítőszerkezetét (elmondása szerint nem voltak ellátva ólomzárral), majd újból felment a kocsi tetejére. A szellőzőfedeleket azonban így is fel kellett feszítenie.

A létrától számított utolsó előtti szellőzőnyíláson benézve vette észre a mozdonyvezető, hogy a felső bálasor belső és az alatta levő bálák oldaléle parázslik. Nyomban utasította *Dudar Ferenc* fűtőt, hogy hozzon vizet. Miután ez megtörtént, Magyar vederrel megkezdte az oltást. Mielőtt behatolt a kocsiba, a szellőzőn át 40—50 liter vizet öntött az égő bálákra.

A kocsiban a két felső bálát szétfeszítette, hogy az alatta levő és már ugyancsak parázsló bálákhoz hozzáférhessen.

A még égő bálákra vizet öntött, és letépte róluk az égett részeket. Ezeket részben a vizesvödörbe dobta, részben pedig a kocsi tetejére.

Ezután a vonat személyzetének többi tagjaival felmásztak a kocsi tetejére, és kinyitottak néhány szellőzőnyílást, hogy megnézzék: más helyen nem égnek-e a bálák. „A bálák, amikor a tüzet eloltottam, a rálocsolt víztől még füstöltek, de szerintem már nem égtek, mert kézzel való áttapogatással nem éreztem azokon a tűz hőhatását" — olvashatjuk Magyar tanúvallomásában.

Munkában a dunaföldvári önkéntesek

„... a tűz bejelentését sem tartottam szükségesnek"

Bognár János állomásfőnök 15.40-kor tűnődött a forgalmi iroda ajtaján, és észrevette, hogy a vagon tetején valaki jár-kál. Odaküldte *Kovács József* málházót, hogy nézze meg közelebbről, ki az illető, és mit akar.

Nem várta meg azonban a málházó visszaérkezését, hanem elindult a szerelvény felé, hogy személyesen győződjön meg: mi is történt ott tulajdonképpen.

Útközben találkozott Kovács Józseffel, s tőle értesült a tűzről. A továbbiakat tanúvallomásából idézzük:

„A tűz már el volt oltva, mire odaértem, és csak azt láttam, hogy Magyar György az átégett jutazsák-darabot a vagon tetején kidobta a kocsiból. Kérdeztem Magyart, hogy milyen tűz volt a rakományban, ő azt válaszolta, hogy egy tenyérnyi nagyságban égett a gyapotbála jutaszövet csomagolóanyaga. Megkérdeztem, hogy lát-e még ott valamiféle rendellenességet, illetve eloltotta-e rendesen az ott keletkezett tüzet.

Magyar György azt válaszolta, hogy a tüzet teljesen eloltotta, sőt a megpörkölődött jutazsákrészt is letépte és kidobta a vagonból."

Hogy miért nem jelentette a tüzet, erről így vallott:

„Magyar György jelentette, hogy főnök elvtárs, a tüzet teljesen eloltottam, és a bálákat átvizsgáltam, most már minden rendben van, a kocsi többi részében nincs probléma. Én megnyugodtam a jelentés kapcsán, és további intézkedést nem tartottam szükségesnek, mivel... csak egy tenyérnyi nagyságú rész égett meg, tehát semmiféle kár nem keletkezett, és a tüzet véglegesen eloltották, így a tűz bejelentését sem tartottam szükségesnek, márcsak azért sem, mivel annak kivizsgálása nem volt indokolt sem a vasút, sem a tűzoltóság részéről."

Miután az állomásfőnök figyelmen kívül hagyva a rá is kötelező rendelkezést, ennyi „szépen" eldöntötte, még meggyőződött róla, hogy a zárófedelet visszacsukták-e, majd vasutas társaival együtt visszament az állomásra.

Azonban azonban nem nyugtatta meg teljesen a mozdonyvezető közlése, ezért elmondása szerint 17—17.30 körül Kovács József málházót és *Jákli Mihály* váltókezelőt kiküldte a helyszínre, hogy nézzék meg újból a szóban forgó vagont.

A két ember 10 perc múlva azzal jött vissza, hogy nem észleltek rendellenességet.

A második

Kun *János* forgalmi szolgálattevő 16.20-kor távozott az állomásról, de a tűzről nem tett említést a váltótársának, mivel

---

előli oldalára 4 db osztót szereltessen. A Rohamfecskendő beosztottai 2 „E"-sugárral az épületek felőli oldalról tágadták a tüzet.

A X. fecskendő beosztottjai a sugarakkal ellentétes oldalról 2 habsugárral ivatkoztak be.

11.10-kor visszajeleztettem: 8 „E"-sugárral és 2 habsugárral dolgozunk, 2 habsugár szerelése folyamatban van. Ez utóbbi 2 habsugarat a XXI. és V. fecskendő beosztottai szerelték a XXI. habbaloltóról. Ezt még vonulás közben rádión utasítottam, hogy álljon a víztároló medencére. A háttérparancsnok elvtárs jelentette, hogy a kapott feladatot végrehajtotta. A XI. fecskendő beosztottjaival 2 E"-sugárral a tó közepe felé hatoltak előre.

11.20-kor 10 sugárral és 4 haboltóval dolgoztunk. Utasítottam a parancsnokokat, hogy a vízsugarakkal csak olyan területre dolgozzanak, ahová nem érnek el a habsugarak, nehogy megszakítsák a képződött habtakarót. Amikor a XXI. habsugara elérte a tó közepén levő vasúrdát, utasítottam az őrségparancsnokot, hogy azon hatoljanak előre, és a tó középső részén égő felületet onnan oltsák le. A XI. sugarai mellé 2 habsugarat szereltettem, s azokkal a tűz további terjedését a tó közepe felé elhatároltattam. Közben a X. 2 habsugarát leállítottam, mivel a sugárral elérhető távolságon belül a tüzet eloltották.

11.44-kor visszajeleztettem: „10 sugárral és 6 habsugárral a tűz eloltva!" A nagy sugárzó hőre utalt az a körülmény, hogy a vasbeton talpra épített vasúti iparvágány — közvetlenül a tó partja mentén húzódott — annyira kitágult a hő hatására, hogy a talpazattal együtt 5 m hosszúságban 60 cm-re kitért az egyenes vonalvezetéstől.

A tűz oltását rendkívüli módon megnehezítette az a körülmény, hogy a sugarakkal nem közelíthettük meg kellően az égő felületet. Ezt csak a vasúti sínek felől tehettük meg, ugyanakkor a sugárzó hő itt volt a legerősebb. A X. habsugarait rövid működés után le kellett állítani, mert az elérhető távolságon belül a tüzet eloltották, azonban nem hatolhattak tovább a tó közepe felé, mert már a benyúló földsáv végén álltak.

Ki kell emelni a Pyrene habbaloltóról szerelt 2 db X-es habsugár hatásos működését, mert beavatkozása után az égő felület oltása rövid időn belül megtörtént.

Tanulságként, úgy vélem, leszűrhetjük, hogy ilyen összefüggő nagy felület égése esetén a víz és habsugár együttesen alkalmazható, ha a vízsugár nem éri a habbal már letakart területet. A vízsugarat pontosan és folyamatosan csak az égő felület szélére kell irányítani, így a kőszénkátrány olajhab nem roncsolódik szét, hanem összefüggő habtakaró alakul ki a felületen.

A tűzeset során kb. 1000 négyzetméter területen égett a pakura. A tűzeset keletkezési oka: a tó közepén vasjárdát hegesztettek. A tárolt anyag értéke: 24 millió forint. A kárérték: 35 700,— Ft.

A káresetnél működő egységek a rendkívül nehéz terepviszonyok, a tűz igen nehéz megközelíthetősége, a nagy sugárzó hő ellenére gyorsan és szakszerűen avatkoztak be, amit az oltási idő rövidsége és a keletkezett kis kárérték is bizonyít.

Duray Ferenc
tű. fhdgy.

Aránylag rövid idő alatt sikerült az oltás

Ismét bizonyítottak a faddiak

A Tűzvédelem augusztusi számában írás jelent meg arról, hogy a Tolna megyei Fadd községben él és dolgozik egy olyan tűzoltótestület, amely a tanácsi vezetéssel igen jó összhangban, együttes tevékenységgel, maximálisan igyekszik végrehajtani hivatásával járó feladatait.

A községben még élénken él az összeállításban is hivatkozott dohánybeváltói tűzeset emléke, amely nem kismértékben öregbítette a helyi önkéntes tűzoltóság tekintélyét. Néhány nappal ezelőtt ismételten jeles bizonyítványt szereztek a testület tagjai.

Szeptember 23-án a faddi Lenin Termelőszövetkezet Győzelem elnevezésű üzemegységében napraforgó szárítása közben kigyulladt a COLMAN-típusú, mintegy 600 000 forintot érő terményszárító berendezés. Péter György önk. tű. ftőrm., aki a jelzett időszakban a helyszínen tartózkodott, kézi tűzoltókészülékkel beavatkozott, és egyidejűleg riasztotta az önkénteseket is.

Megismétlődött a dohánybeváltói tűz alkalmával minden részről elismerést keltett eset. A riasztás után, amelyet a községi tűzoltóparancsnok személyesen vett, 15 perc elteltével az öreg MÁVAG-ról már szakszerűen szerelt 2 „E"-sugár fojtotta el a gépből feltörő lángokat, méghozzá olyan sikeresen, hogy a nagy értékű, külföldről beszerzett berendezésben lényegében semmi kár nem keletkezett. Csak a gép szárítótálcáján levő, mintegy 2 q napraforgó égett el.

Most is az első beavatkozás volt a döntő, amit a testület tagjai nemcsak hangoztatnak, hanem — mint az újabb példa is bizonyítja — igyekeznek is ehhez tartani magukat.

Részt vett a sikeres be avatkozásban a testület pa rancsnoka, Galambos Káro önk. tű. fhdgy., a paranc nokhelyettes, Hirman Bé önk. tű. szds., a testület ti kára, Páncél István önk. t fhdgy., valamint Bitter Jánc és Péter György önk. t ftőrm. elvtársak.

Nevezettek eredményes áldozatkész munkájáért a cserő oklevéllel és pénzjuta lommal fejezte ki elismerés a Tűzrendészet megyei pa rancsnoka.

F. Gy.

mint vallotta: „...az már előzőleg el volt oltva, és semmi gyanús nem volt."

Magyar 16.17-kor Dunaföldvárra ment a vonatával, s onnan 20.20-kor érkezett vissza Előszállásra. A továbbiakra így emlékezik vissza:

„A 3. sz. vágányra érkeztünk, és a gyapottal megrakott kocsik mellett elhaladva a fűtő füstszagot, illetve valami gyanúsat észlelt. A vonatot megállítottam. A szolgálattevő *Weisz Ferenc* különféle tolatási munkákra utasított, de én közöltem vele, hogy nem csinálom, mert ég a kocsi, és azt megyek oltani.

Amikor odaértünk, a kocsi oldala már izzott, a tetején fekete füst áramlott ki. Szereltem egy sugarat a mozdonyról, és elkezdtem a tüzet oltani. A kocsinak sem az ajtaját, sem az ablakát nem tudtam kinyitni, és a füst miatt a tetejére sem mászhattam fel. A kocsi oldalát kalapáccsal törtem be, hogy a sugárcsövet be tudjam rajta dugni oltás végett."

Magyar előzőleg a kocsit lekapcsolta a szerelvény végéről, és elvontatta.

A tüzet végül is 20.25-kor Weisz Ferenc jelentette a dunaújvárosi tűzoltóságnak.

A dunaújvárosi egység 4 „E" sugárral avatkozott be, a segítségükre érkezett helyi, valamint nagykarácsonyi önkéntesek további 2 „E" sugarat működtettek. Nehezítette a munkálatokat, hogy először csak mozdonyról szerezhettek vizet, később pedig vizeslajtok ingajáratával, és a kárhelyet nem világíthatták meg kellőképpen.

A tüzet 23.20-kor feketítették le, s hajnali 2.30-kor oltották el. Előzőleg azonban 22.30-kor a dunaújvárosi parancsnok átvette a tűzoltás vezetését. Még a beavatkozás során kirakták és a vágány mellé helyezték el a bálákat.

Az oltást követően a dunaújvárosi egység néhány beosztottja, valamint az előszállási önkéntesek még jó ideig felügyeleti szolgálatot láttak el.

A tűzvizsgálat keletkezési okként mozdonyból kipattant szikrát állapított meg, mivel jóllehet az említett vagon nyílászáró szerkezetei zárt állapotban voltak, jócskán akadtak rajta olyan hasadékok, amelyeken át légáramlás következtében szikrák bejuthattak. Ezt a megállapítást az első tűz keletkezésének körülményei is alátámasztják, szögezte le a bizottság — minthogy Magyar György csak felületi égést észlelt. A bálákat még október 24-én kora délután indították útba Záhonyból.

A tűz következtében 18 bála elégett, további 144-et pedig kisebb felületi égés ért. A vagonban keletkezett kárral együtt összesen mintegy 134 ezer forint le károsodás.

A harmadik

November 4-én kora reggel ismét gyulladt néhány bála azok közül, a lyeket még a második tűz oltása kö a vágányok mellé raktak.

Ezúttal kellő időben jelezték a tüz a dunaújvárosi parancsnokság beoszto valamint a dunaföldvári önkéntesek jét vehették egy újabb igen súlyos kár következésének, habár az immár ha dik tűzeset okozta veszteség így is h ezer forint körüli.

Ezúttal a megyeszerte sok bajt oko orkánszerű szél nehezítette az oltást

A tűzvizsgálat soraink írásakor nem zárult le, de figyelembe véve, ez az újabb égés a vágányoktól allg hány méterre levő bálák felületét nem ok nélkül gyanúsítják ismét a donyszikrát mint tűzokozót.

Más lapra tartozik, hogy a kárt vedett, de az égett felület eltávol után jórészt teljesen ép bálákat ha gaink felszólítása ellenére miért szállították el nyomban az állomás letéről, s hogyan heverhettek gazdát a vasúti sínek mellett. (g

A Szabadság-híd közelében egy gyerek féktávolságon belül ez elé a kocsi elé ugrott. Fékezés közben az autó megcsúszott, s a Dunába esett. Utasai kimásztak a vízből, de a kocsit egységeink húzták ki

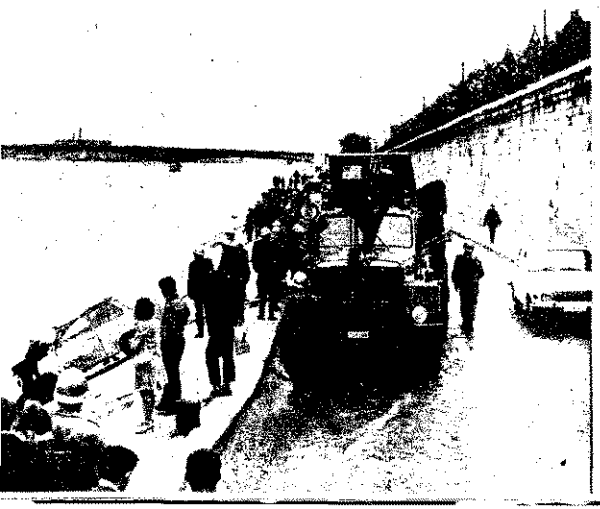

(Folytatás a 16—17. oldalról)

kettő meghalt, így Gilbert Bas felelősségének mérvét kell még tisztázni.

Az olyan gondatlan emberölésre, amely ügyetlenségből, az előírt szabályok megszegéséből, hanyagságból, figyelmetlenségből következik be, mint a vizsgált, nem szándékos tűzesetnél, a francia törvények maximálisan két év börtönbüntetést írnak elő. Az ilyen bűntettel vádolt elkövető előzetes letartóztatásának az időtartama pedig nem haladhatja meg az 5 napot. Jelen ügyben a vizsgálat 3—4 hónapot vesz igénybe.

Az igazságügyi vegyész szakértők megállapítása szerint az „5—7 Club" poliuretánnal burkolt I. emeleti loggiáin bizonyos feltételek között gyúlékony gázok szabadultak fel. Ez az első feltételezés indokolná a tűz rohamos elharapózását.

A Saint-Laurent-du-Pont-i tragédia alkalmából a CGT (az egyik legnagyobb francia szakszervezet) végrehajtó bizottsága hivatalos nyilatkozatot adott k ebben követeli valamennyi biztonsági bály felülvizsgálatát.

Az Isere megyei törvényhatósági t letek kommunista tanácsosai nyilatk ban követelték, hogy a hasonló trag megelőzésére az államaparátusnak n költségekkel járó valamennyi szük adminisztratív intézkedést is meg kell nie.

Franciaországban valóságos ellen láz tört ki. Az illetékes hatóságok p szerűen ellenőrizni kezdték a nyilv szórakozóhelyek biztonságát. Ennek nyomban bezárták a pontarlier-i házat, Nancyban a Rex táncoslokált, mont-d-Oise-ban az „Örvény" nevű cing-ot, Yvelins-ben pl. 400 csendő 1000 rendőrt bíztak meg, hogy ez é géig minden szórakozóhelyet ellenő nek.

Dr. Bartha Fer

Vállalatok! Közületek! Figyelem!

71. január 1-től egy negyedéves határidőre vállal-

a 250 kg-os gördíthető porraloltók gyártását.

készülékek kiválóan alkalmasak tűzveszélyes folya-

kok, éghető gázok és elektromos berendezések tű-

nek oltására.

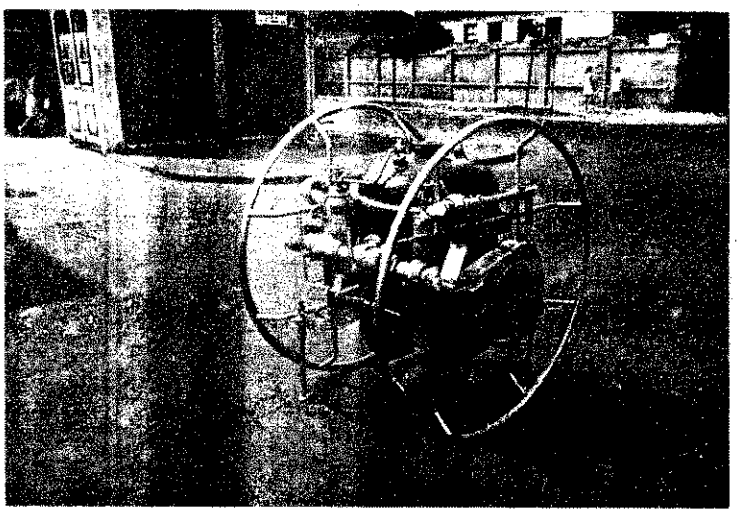

Megrendelhető: az ELZETT FÉMLEMEZIPARI MŰVEK

Tűzoltókészülékek gyárától **vagy a** **Vastömegcikk Értékesítő Vállalatnál (VASÉRT)**

Budapest XIII. Babér u. 9—11. **Budapest VIII. Üllői út 32.**

FEJTÖRŐ FEJTÖRŐ

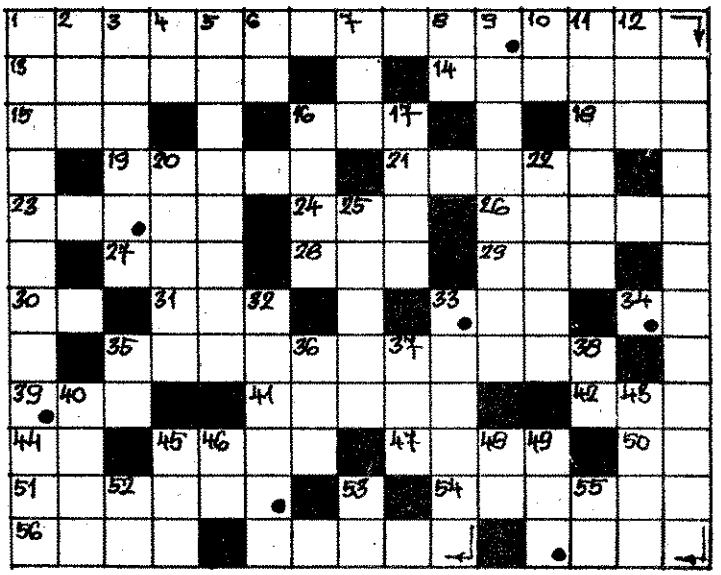

VÍZSZINTES SOROK: 1. Emeleti tűzek oltásakor pl. ilyen helyiségekkel találkozhatunk. 13. Régi nép. Becézett férfinév. 15. Hím állat. Indás növény. 18. EDS. 19. Küztér. 21. Helyhatározó szó. 23. Rövidítve: am (német). 24. Mozgat. 26. mozog a föld! 27. Részben túlzgó! 28. A háziállat. 29. Ékesen yel! 30. Növény része. 31. Farernadrág-márka. 33. Ház része. 34. emélyes névmás. 35. **A tűz oltását tolhatja ezek tönkremenetele** lyt.: függ. 33.). 39. Egyszerű szerma. 41. Borozgatsz. 42. Légy lesz ége! 44. Kicsinyítő. 45. Ragadozó at. 47. Ismét. 50. YH. 51. Nagy yó, de nem Európában. 54. A s! (ék. felesleg). 56. Hajnalban.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Foci, ló stb. 2. Idegen női név. 3. Szís madár. 4. Cipész dolgozik vele. **A vízsz. 1. esetében számolni kell k ott-tartózkodásával.** 6. Indíték. Bútor fajta. 8. EEEEE. 9. Hegyics. 10. Havas Rezső. 11. Ízesített. Kábítószer. 16. Város 17. A mar színpad Fióriánja. 20. Van tós is! 22. Vég nélküli földmungép (fon.)! 25. Európai nép. 32. Arab főnökök. 33. A vízsz. 35. folytatása. 36. Személyes névmás. 36. Értelem. 37. ZOU. 38. Kén és nitrogén. 40. Szőlőtámaszték. 43. Azonosak. 45. Helyrag betűi. 46. Vissza: menj, angolul. 48. Radó Miklós. 49. Arab állam betűi. 52. Vissza: helyrag. 53. Keresztül. 55. Gerendarész!

Megfejtésül az alábbi sorokat kell beküldeni: vízszintes 1., 35., függőleges 33. és 5.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: ezek emeleti tűzeseteknél nagy hőhatásnak vannak kitéve.

A helyesen megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Megfejtési határidő 1970. december 20.

K. I.

A 11. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: PINCEHELYISÉGEK ÉS ALAGSOROK; CSÖVEK; PINCEREKESZEK; SÖTÉT FOLYOSÓ.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: LIFTAKNA.

Könyvjutalmat nyertek: Fábián Sándor, Budapest; Németh Mihály, Baja; Dantzinger László, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

TŰZVÉDELEM

A BM Tűzrendészet Országos Parancsnokságának szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság: Felelős szerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V., Néphadsereg utca 9—11. TELEFON: 313—700. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzrendészet Országos Parancsnoksága. Felelős kiadó: DR. FARKAS GYÖRGY. Előfizetési díj egy évre 18,— Ft. Számlaszám: 235—90 151—1108.

70.3415/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár I.

Index 25 804

NE BÍZZA A VÉLETLENRE!

Az éghető anyagok közül a fa és a textíliák könnyen válhatnak a tűz martalékává.

A LÁNGMENTESÍTÉS CÉLJA, hogy megakadályozza az éghető anyagok könnyű meggyulladását és elégését. A lángmentesítés – vagyis az égésgátló anyaggal történő tartósítás – igen nagymértékben csökkenti a tűzveszélyt, mivel gátolja a láng terjedését, valamint a fa és a textilanyagok gyulladáspontra való felmelegedését.

A felületen kialakuló védőréteg alkalmas a levegő (az oxigén) nagyobb mérvű és huzamosabb ideig tartó távoltartására.

Az általunk alkalmazott korszerű módszerek és anyagok hatására az említett anyagok égése csak jelentéktelen, utánizzásuk pedig minimális lehet.

A LÁNGMENTESÍTÉS ERŐSÍTI A TÁRSADALMI TULAJDON VÉDELMÉT, ÉS AKADÁLYOZZA NAGY ANYAGI VESZTESÉGGEL JÁRÓ TŰZKÁROK BEKÖVETKEZÉSÉT!

Szíves megrendelését a munkálatok időrendben történő elvégzése céljából mielőbb várja a:

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK KTSZ

Budapest VIII. Szigetvári u. 10(x)

Az 1970. évben megjelent cikkek kivonatos jegyzéke

JANUÁR

FEBRUÁR

MÁRCIUS

ÁPRILIS

MÁJUS

JÚNIUS

JÚLIUS

AUGUSZTUS

SZEPTEMBER

OKTÓBER

NOVEMBER

DECEMBER

Felhívás az előfizetőkhöz

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, HOGY AMENNYIBEN EZ MÉG NEM TÖRTÉNT VOLNA MEG, LEGKÉSŐBB DECEMBER 15-IG SZÍVESKEDJENEK RENDEZNI AZ 1971. ÉVI ELŐFIZETÉSÜKET. BIANKÓ CSEKKEN ÉS ÁTUTALÁSSAL IS ELŐ LEHET FIZETNI A TŰZVÉDELEMRE A 235—90 151—1108 SZÁMLASZÁM FELTÜNTETÉSÉVEL. A LAP PÉLDÁNYONKÉNTI ÁRA 1,50 FORINT. A KÉRT PÉLDÁNYSZÁMOT MINDENKOR SZÍVESKEDJENEK FELTÜNTETNI „A BEFIZETŐ DÍJMENTES MAGÁNKÖZLEMÉNYEI” ROVATBAN.

KÉRJÜK ELŐFIZETŐINKET, HOGY A LAP KÜLDÉSÉVEL KAPCSOLATOS REKLAMÁCIÓJUKRÓL HALADÉKTALANUL ÉRTESÍTSÉK A SZERKESZTŐSÉGET, HOGY AZONNAL INTÉZKEDHESSÜNK A POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL.

SZERKESZTŐSÉG

A vállalati társadalmi tulajdon védelm

tanácskoztak november 12-én a Pamutnyomóipari Vállalatná
László vezérigazgató jelenlétében a vállalat rendészeti és tű
dészeti szervezeteinek vezetői, aktivái, valamint a hatóság
és a különféle szervektől meghívott vendégek.

A vezérigazgató elvtárs bevezető beszédét követően K
György főosztályvezető a negyedik ötéves terv időszakára
irányzott nagyarányú tűzrendészeti beruházásokat ismertette

Ezután dr. Szabó Gyula osztályvezető „A vállalati tűzrend
és rendészet a statisztika tükrében" címmel tartott előadá
ebben említést tett a helyi tűzesetek és a társadalmi tulajdo
leni cselekmények számának és kárának csökkenő tendenciá

Számos hozzászólás követte a két ismertetőt, majd a
igazgató elvtárs a tűz- és vagyonvédelemben érdemeket
zett számos vezetőt és dolgozót elismerésben részesített.

A képen: Vég László vezérigazgató üdvözli a tanács
résztvevőit.

Szerelési verseny

A budapesti parancsnokság szolgálati és kiképzési osztálya október 27–28-án az Óbudai Gázgyárban rendezte meg a VIII. kerületiek felhívására a jubileumi események és a X. pártkongresszus tiszteletére kezdeményezett szerelési versenyt. A kétnapos rendezvény során a benevezett egységek igen szoros küzdelmet vívtak. A népes mezőnyben a VIII. ker. A/1-es raja szerezte meg az elsőséget, a IV–XV. és a XIV–XVI. kerületek A/1-es rajai előtt. Képünkön a VIII. Roham és a III. ker. versenyzői